

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗರೆ
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಮಂರರಾಜ ವಿರಚಿತ

ಖಗೋಂತ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

(ವಿಷವೈದ್ಯ)

ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗದ್ಯಾನುವಾದ

ಬಿ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೧೮

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗೆರೆ
ಇವರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

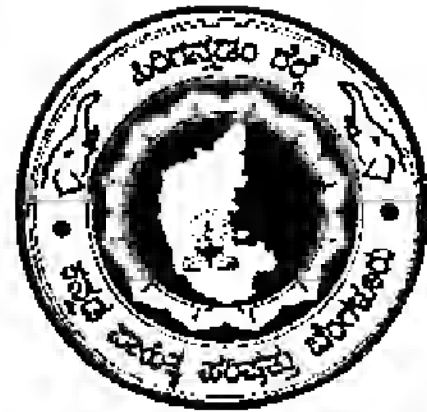
ಮಂಗಳರಾಜ ವಿರಚಿತ

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

(ವಿಷವೈದ್ಯ)

ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗದ್ಯಾನುವಾದ

ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ

ಬೆಂಗಳೂರು- ೫೬೦೦೦೮

KHAGENDRA MANI DARPANAM-(VISHAVAIDYA)

by :Mangaraja Ed, & Trd, by B.S. SANNAIAH

Published by: Kannada Sahitya Parishat

Pampa Mahakavi Road, Chamarajapet, Bangalore - 560018

Pages : 281+xii Price : 70-00 ; 2004

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ : ಎಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು

© ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ.

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗೆರೆ
ಇವರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಪ್ರಕಟಣ ಸಮಿತಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು

ಸಂಚಾಲಕರು
ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಶಂಕರಯ್ಯ
ಸದಸ್ಯರು
ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ
ಡಾ. ನಲ್ಲೂರು ಪ್ರಸಾದ್
ಪ್ರೊ. ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್
ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ
ಅಜ್ಞಂಪುರ ಜಿ. ಸೂರಿ
ಡಾ. ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ

ಒಗನೆಯ ಅ. ಭಾ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಮುದ್ರಣ : ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೂಟ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು,
ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಸುಮಾರು ೮೮ ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಹಲವಾರು ಮಹನೀಯರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷತ್ತು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಾನಿಗಳು ಉತ್ತಮ ವೈಚಾರಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ದತ್ತಿಯ ಹಣದಿಂದ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯ ಹಣದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಂದೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ 'ಮಂಗರಾಜನ ಖಗೆಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ' ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು 'ವಿಷವೈದ್ಯ' ವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಮದ್ದುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಷನಿಧಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವೈದ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಕಾಳಸರ್ಪದ ವಿಷದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದವಸಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕೈಮಸುಕು ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಹೃದಯ ಓದುಗರು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದತ್ತಿ ದಾನಿಗಳಾದ ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಭಂಡಸ್ಸು ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಕಲೆ ವೈದ್ಯ ಶಿಲ್ಪ ಅಶ್ವ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚರಕ ಸುಶ್ರುತ ಸಂಹಿತೆಗಳೂ ಮಾಧವನಿಧಾನ ಅಷ್ಟಾಂಗಹೃದಯ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮತ್ತು ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕಗಳೂ ಇರುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೈಗಂಡ ಮದ್ದುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರೋಗನಿಧಾನಗಳೂ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮಂಗರಾಜನ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ'.

ಇದನ್ನು ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನು ೧೩೩೬-೫೭ ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಹರಿಹರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಎಂಬುದು ಈ ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಎಂದರೆ ಈತನು ಸು. ೧೩೫೦ ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿರುವಂತಿದೆ. ಗ್ರಂಥಧಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಜೈನಗುರುಗಳೂ 'ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ'ವೆಂಬ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದವರೂ ಆದ ಸು. ೬ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರನ್ನು ನೆನೆಯುವುದರಿಂದಲೂ ಮಂಗರಾಜನು ಜೈನಕವಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಂಗರಾಜನು ತನ್ನ ಇತಿವೃತ್ತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಹೊಯ್ಸಳದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಹರಿಹರದೇವನು ದೇವಳಿಗೆ ಎಂಬ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿ ಎಂಬುದು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕವಿಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಾಮುಖಿಕಮಲದಂತೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುಗುಳಿ ಎಂಬುದು ಸಕಲ ಸುಖದ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ದೊರೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯದಂತೆ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತರು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿನದೇವರ ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯೂ ಪರಮಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ಪುಣ್ಯದೇಹಿಯೂ ರಾಜಸಮಾನನೂ ಇಂದ್ರವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಸಜ್ಜನನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ವಿದ್ವನ್ಮನೆಯಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಪತ್ನಿಯಾದರೂ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮಧುರಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕಾಮಲತೆಯಂತಹ ಕೋಮಲ ಶರೀರವನ್ನೂ ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಗಳಂತಹ ಹೊಳೆಯುವ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತಹ ಮಂಗಳಕರ ಮುಖವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮೇರ್ಮಲೆಯು ಪತಿಯ ಮನವನ್ನು ಸುರೆಗೊಳ್ಳುವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಮನುಜಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಪೇರ್ಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗರಾಜನು ಜನಿಸಿದನು.

ಈ ಮಂಗರಾಜನೇ ಪ್ರಕೃತ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ'ದ ಕರ್ತೃವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಜವ್ವಾನೆ ಮೇಧಾವಿ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದು ಈ ಮೂವರೂ ವಿಭು ಮಂತ್ರ ಉತ್ಸಾಹವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ದೇವಲರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿದ್ದು ಬುಧಜನ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದನು. ಧೈರ್ಯ ಉದಾರತೆಗಳು ಅವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದುವು. ಈತನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ, ಉತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿವಂತ, ಮನಃಸ್ಥಸದೃಶ, ಸಜ್ಜನಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರೋಪಕಾರಶೀಲ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ರಾಜವಂಶದವ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಅನುದಿನವೂ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಮಸ್ತ ಜನತೆಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ, ಲೋಕದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲಿಗೆ ತನ್ನ ಉದಾತ್ತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು

ಮರನಂ ಗಾಳಿಯ ಧೂಳಿಯಂ ರಜನಿಯಂ ನೀರಾಟಮಂ ಬೇಟಮಂ
ಸುರೆಯಂ ಸೂಳೆಯರಂ ವಿಟಾಟವಿಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗದೀ
ಧರೆಯೊಳ್ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಮೆನಲೀ ಮಂತ್ರೇಷಧವ್ರಾತಮಂ
ನಿರುತಂ ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಾನವನೆ ತಾಂ ದೇವಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೧-೬೩

ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬುಧಜನ ಸಮೂಹದ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಲವರು ಕಥೆ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಲಕೇಳಿ ಸೂಳೆಗೇರಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮನಮೋಹಕ ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಹರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶರೀರಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಎಂಬುದೇ ಮಂಗರಾಜನ ಮಾನವತಾ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗೆಗೆ, ವಿಷಜಂತುಗಳಿಂದ, ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಒದಗಿಬರುವ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವವರು ತಾವೇ ದೇವರಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಮಂಗರಾಜನ ಮನೋವಾಂಛಲ್ಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ; ಗ್ರಂಥಸಾಫಲ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಉದಾತ್ತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈತನು ಔಷಧಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ; ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು ಆಯಾ ನಿದಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಷನಿದಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣವು ಆಯುರ್ವೇದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವವರಿಗೆ ವಿಷವೈದ್ಯದ ಅದ್ಭುತಲೋಕವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ನಿವಾರಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ವಿಶದವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದಿರುವುದು ತೀರಾ ವಿಷಾದನೀಯ ಎಂದೇ

ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಂದಿನ ಆಯುರ್ವೇದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದೂ, ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯದವರು ಇದನ್ನು ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದರ ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯಾಸುವಾದವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಳಸರ್ಪದ ವಿಷದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದವಸಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ, ಕೈಮಸುಕು ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಔಷಧಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವಾರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆತರೂ ಅನೇಕ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ದೊರೆತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಪಾಠಾಂತರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಎಂ. ವೆಂಕಟರಾವ್ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು. ಇದು ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಿಂದ ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು; ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಾನು ಇದರ ಸದುಪಯೋಗ ಮುಂದುವರಿಯಲೇಬೇಕೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ವೈದ್ಯರಾರೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹಂಬಲ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು; ಈ ಗ್ರಂಥವು 'ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಿ' ಎಂಬ ಮಂಗರಾಜನ ಮಾತನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು; ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಬಂದ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಉದಾರ ಸಹೃದಯತೆಯ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಶಗಳು ಬರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯನ ಜಾತಕತಿಲಕವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀಯುತ ಸಂಪತ್ ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸರ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾರೂ ಇತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸದೆ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಹುಳುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಸಕ್ತ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ

ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನ 'ಸಕಲ ವೈದ್ಯ ಸಂಹಿತಾ ಸಾರಾಂಶವ'ದ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ 'ವೈದ್ಯಕಂದ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕೃತಿಯನ್ನೂ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳು, ೧೯೮೪ ಮತ್ತು ೧೯೯೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಮೊದಲನೆಯ ಮಂಗರಸನ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ' ಗ್ರಂಥವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಠಿಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ನಾನು ಅವುಗಳ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾಠಪರಿಷ್ಕರಣ

೧. 'ಕ' : “ಇದು ಮೈಸೂರು ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಳಪ್ರತಿ. ಇದು ಇನ್ನೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಅದರ ಅಕ್ಷರಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದಿನೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಅದಿಭಾಗದವರೆಗೆ ಟೀಕೆಯು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠ, ಸ್ವಾಲಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದು ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿ (೧೫ನೆ ಇ,ಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಇಲ್ಲ.”
೨. 'ಖ' : “ಇದು ಆರಾ-ಜೈನ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರತಿ. ಇದು ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಣ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈದ್ಯವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಓಲೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುವು. ಬಳಿಕ “ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ”ದ (ಜಗದ್ವಳ ಸೋಮನಾಥಕೃತ) ಕೊಂಚಭಾಗವು ಇದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಪಾಠಗಳು ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುವು.”
೩. 'ಗ' : “ಇದು ಮ||ರಾ|| ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದುದು. ಇದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುವು. ಔದಾಸೀನ್ಯ ಪ್ರಮಾದ ಗ್ರಂಥದ ನ್ಯೂನತೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಲೇಖಕರ ದೋಷದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು ಇವೆ. ಇವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ.”
೪. 'ಘ' : “ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಿಷಗ್ರತ್ನಂ ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಆಶ್ವಾಸಗಳೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಭಾಗವೂ ಇರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಟೀಕೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಅರಿಯದ ಆಧುನಿಕನೊಬ್ಬನಿಂದ ಇದು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ

ಕಂಡುಬರುವುದು. ಉದಾಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುವೆನು. ದೂತ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂರನೆಯ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ “ಒಟ್ಟೆಲುಲಾಯ..... ನರಂ ಕರಪಲ್ಲಿವಾಯನಪ್ಪವಂ” (ಪು ೬೮) ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿವಾಯಂ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಾಯವನು ಎಂದರೆ ಬೋಡಬಾಯವನು ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲಿಬಾಯಿ, ಇಲಿಬಾಯಿ ಉಳ್ಳವನು ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. “ಬಹುಳಮಗ್ರಮಿಲ್ಲೆಂದಿರೆ ತಾಂ ಕಡೆಗಕ್ಕುಂ ಲಿತ್ತಂ” “ಪಲ್ಲಿವಾಯ್ ಅಗಿಲಿಲಿ ಗಂಧಂ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದ ಸೂತ್ರಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಈ ಟೀಕಾಕಾರನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ”.

೫. ‘ತ’ : “ಇದರಲ್ಲಿ ಆದಿಯ ಮೂರು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋಕನಾಥಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶುದ್ಧ ಪಾಠಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

ಹೀಗೆ ಮೇಲಣ ಐದು ಪ್ರತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿರುವವರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು. ೧೯೪೨ ರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ‘ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ’ ದ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಇವಾಗಿವೆ.

೬. ‘ಜ’ : ಇದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಆಗಮದರ್ಶನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಎ ೧೭ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ, ೧-೩೪ ಮತ್ತು ೧-೩೨ ಪತ್ರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿದೆ. ೩ನೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ೬ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಕರಕರ್ಣ=ಮರಸಣಿಗೆ ಗೆಡ್ಡೆ, ರಂಜಿಕೆ=ಕಂಪಿಲ್ಲ, ಟೀ. ರಂಜಿಕೆಸೊಪ್ಪು ಎಂಬಂತಹ ಟೀಕೆಗಳಿವೆ.

೭. ‘ಶ್ರ’ : ಇದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಆಗಮದರ್ಶನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆ. ೨೭೮ ಎಂಬ ಓಲೆಪ್ರತಿ.

೮. ‘ಅ’ : ಇದು ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಷ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಪಾಠವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲು ದಾಖಲಾಗಿರುವ, ಹಿಂದಣ ಸಂಪಾದಕರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಐದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಖ’ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತಮವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪಾಠಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಯಾವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪಾಠಗಳೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವನ್ನು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನಾಗಿ

ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಇಂತೀ ಪೇಟ್ರೊಜಿಯೋಳಂ (೩-೧೦೧) ಎಂಬುದಕ್ಕಿರುವ ಇಂತೀ ಪೇಟ್ರಿ (ಖ) ಇಂತಾಂ ಪೇಟ್ರಿ (ಗ), ಚಿಂತಿಸಿಯಹಿದಷ್ಟನಂ (೩-೧೦೧) ಎಂಬುದಕ್ಕಿರುವ ಚಿಂತಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂ(ಖ) ಚಿಂತಿಸಿದಹಿದಷ್ಟನಂ (ಘ) ಎಂಬಂತಹ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ 'ಇ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಕ' ಪ್ರತಿಯೊಡನೆ ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಸಡ್ಡೆ ಅನಾಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುವುದು ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ೧೯೯೩ರಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ವನವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಸಿ. ವೀರಣ್ಣ, ಈಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಶಂಕರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಓದುಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ವಿಸ್ತಾರ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಯನ್ನೂ ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿಯನ್ನೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರಿತ ನುರಿತ ವೈದ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು

ಬಿ.ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಪೀಠಿಕೆ-

೧ .	ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ	೧
	ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣಂ	
೨ .	ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸ್ಥಾವರವಿಷಯಪ್ರಕರಣಂ	೧೯
೩ .	ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ	೪೮
೪ .	ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ	
	ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ	೬೬
೫ .	ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ	೯೨
೬ .	ಷಷ್ಠಾಧಿಕಾರಂ	
	ಅಂಜನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೧೦
೭ .	ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ನಸ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೧೭
೮ .	ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೩೧
೯ .	ನವಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಅಂಜನ ಪಾನ ನಸ್ಯಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೪೦
೧೦ .	ದಶಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಕ್ಷುದ್ರಸರ್ಪವಿಷಾಪಹರಣಂ	೧೪೫

೧೧.	ವಿಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ವೃತ್ತಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೫೮
೧೨.	ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಮೂಷಿಕವಿಷ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೬೭
೧೩.	ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೭೫
೧೪.	ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೯೮
೧೫.	ಪಂಚದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಬಾಷ್ಪಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೨೧೨
೧೬.	ಷೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸಂಕೀರ್ಣಾಧಿಕಾರಂ	೨೨೧
	ವಿಷಯ ಸೂಚಿತ ಪದಗಳ ಆಕರಾದಿ	೨೫೨
	ಪದ್ಯಗಳ ಆಕರಾದಿ	೨೫೮

ಮಂಗಳಸ ವಿರಚಿತ
ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸೃ|| ಶ್ರೀಮದ್ಗೀರ್ವಾಣಶೋಣಾಮಳ ಮಣಿಮಕುಟೋದ್ಭವಭಾವಲ್ಲರೀ ಪ್ರೋ
ದ್ವಾಮಾಂಘ್ರಿದ್ವಂದ್ವಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪಸನಘನಚಿಂತ್ಯಂ ಸಮಸ್ತಾರ್ಥದಿಂ ನಿ
ಷ್ಕಾಮಂ ಸೋಮಾರ್ಕಕೋಟಿದ್ಯುತಿ ವಿಮಳಗುಣಂ ಮುಕ್ತಿಸೌಖ್ಯಾವನೀಜಾ
ರಾಮಂ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಂ ನಿರವಧಿಕ ಸುಖಾವಾಪ್ತಿಯಂ ಮಾಙ್ಗಿ ನಮೋಳ್

೧

ಮ|| ಸೃ|| ತೊಲಗಲ್ ವ್ಯಾಮೋಹಮಂತಾವೃತಿಯುಗಮಸದುದ್ವಿಘ್ನಮಾಯುವಿನಾಮಾ
'ಮ'ಲಗೋತ್ರಂ ವೇದನೀಯಂ ಸ್ಥಿರತರವೇನಿಪೀ ಸದ್ಗುಣಂ ತಾಮೆ ತಮೋಳ್
ನಿಲೆ ಸೌಖ್ಯಜ್ಞಾನಮುಖ್ಯಂ ಗುಣಮಗಣಿತ ಸಿದ್ಧರ್ಥಳಾಗಿರ್ಪರೆಮ್ಮಾ
ವಿಲಭಾವಂ ಪಿಂಗೆ ಕೈವಲ್ಯದೊಳೆ ನಿಲಿಸಿ ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದಂ

೨

ಮ|| ಮನಮೆಂಬೊಂದು ಮಹಾಮದದ್ವಿರದಮಂ ಸುಜ್ಞಾನಮೆಂಬುಕುಶಂ
ವಿನುತಂ ಕೈವಶಮಾಗಿರಲ್ಪದಱಿನಾತಾಧೀನಮಂ ಮಾಡಿ ಭಾ
ಪ್ಪೆನೆ ಪಂಚಾಚರಣಂಗಳಿಂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞತ್ವದಿಂ ರೂಢಿವೆ
ತ್ತನವದ್ಯರ್ ದಯೆಗೆಯ್ಗೆ ಸೂರಿಗಳಶೇಷರ್ ನಮೋಳ್ವಾಚಾರಮಂ

೩

೧. ಸುರರ ಪುಕುಟವಣಿಯ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ರಶ್ಮಿಗಳ ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ
ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾದದ್ವಯಗಳನ್ನುಳ್ಳವನೂ, ನಿರ್ಮಲನೂ ಕಲ್ಪನಾತೀತನೂ ಸಮಸ್ತಾರ್ಥದಿಂದ
ನಿಷ್ಕಾಮಿಯೂ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಕೋಟಿಕಿರಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತನೂ
ಆಗಿ ಮುಕ್ತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನು ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.
೨. ಆವರಿಸಿದ ಮೋಹವು ತೊಲಗಿ, ಎಲ್ಲ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ವೇದನಾತೀತರೂ
ಶಾಶ್ವತ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಅಗಣಿತ ಗುಣಗಳೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರು ನಮ್ಮ ಕೀಳು
ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯಪದದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉದಾರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೩.
ಕೈವಶವಾಗಿರುವ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಮನವೆಂಬ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯನ್ನು ಆತಾಧೀನ
ಮಾಡಿ, ಭೇಷ ಎನ್ನುವಂತೆ ಪಂಚಾಚಾರಗಳಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ನಿಷ್ಕಳಂಕರಾದ

ಸೃ|| ಹೇಯೋಪಾದೇಯ ತತ್ವಗಳನಱೆಯೆ ಬುಧರ್ ದ್ವಾದಶಾಂಗಾಂಗ ಬಾಹ್ಯಂ
ದೇಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮಾಗಲ್ ತಿಳಿಪಿ ತಣಿಪಿ ಮತ್ತಂ ಜಿನಾಧೀಶ್ವರೋಕ್ತ
ಶ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗಾಗ್ರಗಾಮಿಪ್ರವರರಿವರೆನಲ್ ವಂದ್ಯರಪ್ಪರ್ ವರೋಪಾ
ಧ್ಯಾಯರ್ ನಿರ್ಮಾಯರೆಮ್ಮು ಬಿಡದೆ ತಡೆಯದಿಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರ್ಕೆ ನಿಚ್ಚೆಂ

೪

ಮ|| ಸೃ|| ವಿಲಸದ್ಯೋಗಪ್ರಯೋಗಾಮೃತ ಜಲನಿಧಿಗಳ್ ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪದೂರರ್
ಖಿಲಕಾಳವ್ಯಾಳ ಹಾಲಾಹಲ ವಿರಹಿತ 'ಸು'ಧ್ಯಾನಯುಕ್ತರ್ ವಿರಕ್ತರ್
ಕುಲಶೈಲಾಕಾರನಿಷ್ಕಂಪತೆ ತಮಗೆಸೆವಾ ಸಾಧುಗಳ್ ಸಾಧಿತಾತ್ಮೋ
ಜ್ವಲತೇಜರ್ ಪ್ರೇಮದಿಂ ರಕ್ಷಿಸುಗೆ ಮಿಸುಪ ಕಾರುಣ್ಯಭಾವರ್ಕಳೆಮ್ಮು

೫

ಶಾ|| ಹಂಸಜ್ಞಾನದಿನಾದಿನಾಧರನಘರ್ ಮಾಂಗಲ್ಯರೂಪರ್ ಜಿನರ್
ಸಂಸಾರಾಂಬುಧಿಪೋತರುನ್ನತಗುಣರ್ ಸಿದ್ಧರ್ ಸದಾ ಪಂಡಿತೋ
ತ್ತಂಸರ್ ಪಾಠಕರಾ ಸುಸಂಯುತಯುತಂ ಸಾಧುವ್ರಜಂ ಕೂಡೆ ವಿ
ಧ್ವಂಸಂ ಮಾಡಿ ಭವೋದಗ್ರದುಃಖವಿಷಮಂ ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ ಭವ್ಯರ್ಕಳಂ

೬

ಚಂ|| ಮದಮುಖಮಾಗಿ ಕಂಜಮದು ಸದ್ಗುಣಮಂ ಕೆಳಗಿಟ್ಟುದಂತುಮ
ಲ್ಲದೆ ದಿನದೊಳ್ ದಿನಾಂತ್ಯದೊಳೆ ರಾಗವಿರಾಗತೆವೆತ್ತು ದುರ್ಜನ
ತ್ವದೊಳೆಣೆಯಾಗಿ ರಾಜಸಭೆಯೊಳ್ ತಲೆಗುತ್ತವುದೇವುದೆಂದು ಬಂ
ದಿದೆ ವರಮೆಂದು ವಾಣಿ ನೆಲಸಿರ್ಕೆ ಮದೀಯಮುಖಾರವಿಂದದೊಳ್

೭

ಕಂ|| ಕೋಮಳ ಲತಾಂಗವಿಲಸ|ತ್ತಾಮರಸಮುಖಾನ್ಯ ಪುಷ್ಪರವಗಜಗತಿಯಿಂ
ಕಾಮವನೋಪಮ ತನುವೆಸೆ| ವಾ ಮಹಿಮಾವನಧಿ ಪದ್ಮೆ ಪಾಲಿಸುಗೆಂದುಂ

೮

ಸಮಸ್ತ ಸೂರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡತೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೪. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರಯೋಗ್ಯ
ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲೋಸುಗ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಅಂಗಬಾಹ್ಯಗಳು ಕೊಡಬಹುದಾದ
ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿರಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ, ಜಿನಾಧೀಶರು ಹೇಳಿರುವ ಉತ್ತಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸದಾ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿ.
೫. ಉನ್ನತವಾದ ಯೋಗ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅಮೃತಶರಧಿಯಂತಿರುವವರೂ, ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪದೂರರೂ,
ಹೇಯವಾದ ಕಾಲಸರ್ಪಮೃತ್ಯುವೆಂಬ ಹಾಲಾಹಲವಿಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದವರೂ ಧ್ಯಾನಿಗಳೂ ವಿರಕ್ತರೂ
ಕುಲಪರ್ವತದಂತೆ ಅಚಲರೂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಸಾಧಿತರೂ ಉಜ್ವಲತೇಜರೂ ಕರುಣಾಪೂರಿತರೂ
ಆದ ಸಾಧುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೬. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಒಡೆಯರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ
ಮಂಗಳಕರರೂ ಆದ ಜಿನರೂ, ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನಾವೆಯಂತಿರುವ ಉನ್ನತ ಗುಣಿಗಳಾದ ಸಿದ್ಧರೂ,
ಪಂಡಿತಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ, ಅಗಾಧಸಂಯಮಿಗಳಾದ ಸಾಧುಗಳೂ ಈ ಲೋಕದ ಜನರ
ದುಃಖವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕಾಪಾಡಲಿ. ೭. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ
ಹಿಗ್ಗಿ ದಿನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆಗುಂದಿ ದುರ್ಜನರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತಿರುವ
ತಾವರೆಯು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂದ ಸರಸ್ವತಿಯು ವರವಾಗಿ ದೊರೆತಿರುವ ನನ್ನ ಮುಖಿಕಮಲದಲ್ಲಿ
ನೆಲಸಿರುವಳು. ೮. ಕೋಮಲ ಶರೀರದ ಕಮಲಮುಖಿಯಾದ ಕೋಕಿಲಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ,
ಗಜಗಮನೆಯಾದ, ಮನ್ಮಥನ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಂತಹ ಶರೀರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತಳಾದ

ಉ|| ಮಂಗಳದೇವತಾಸದನ ಸದ್ಗುಣ ಪಾವನ ಸದ್ವಿನಾಳಿಸೇ
ವ್ಯಂ ಗಣಭೃತ್ಯದಾಂಬುರುಹ ಸಂಕುಳಮಾವಗಮಸ್ತದೀಯ ಭಾ
ವಾಂಗಪವಿತ್ರಮಾನಸದೊಳಿಂತೆಸೆದಿರ್ಕೆ ಸುರಾಗದೇವಿಯಿಂ
ಪಿಂಗದೆ ದೋಷಭಾವಭವಬಂಧಮದಾಮಯ ದುಃಖಿಸಂಕುಳಂ

೯

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರ ಪಾರ್ಶ್ವಚೈತ್ಯವಿಭು ಶೋಭಿತ ರತ್ನಕಿರೀಟ ಮೌಕ್ತಿಕಾ
ಭರಣ ಮನೋಹರಾಂಗ ಧರಣೇಂದ್ರಮನಸ್ಸರಸೀಮರಾಳೆ ಸುಂ
ದರಕರಪಾದಪದ್ಮಯುಭಯಾಂಕುಶಹಸ್ತೆ ಮದಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಂ
ತ್ವರಿತದೊಳಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಪುದು ಪದ್ಮೆ ಸರೋರುಹಸದ್ಮೆ ಸಂತತಂ

೧೦

ಅಧಿಗತತತ್ವರುಂ ವಿಗತರೌದ್ರರೆನಿಪ್ಪ ಸಮಂತಭದ್ರರುಂ
ಮಧುರ ಮನೋಹರಾಂಗ ವಿನಯೋಕ್ತ ನಯಾರ್ಥವಚಿಪ್ರಯುಕ್ತರುಂ
ವಿಧುನಿಭಕೀರ್ತಿಸಂಯಮ ಪವಿತ್ರರನೂರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರರುಂ
ಬುಧತತಿವಂದ್ಯರುಂ ಪೊಗಟ್ಟಿಸಾದರದಿಂದಮೆ ಪೂಜ್ಯಪಾದರುಂ

೧೧

ಮ|| ಸ್ಥಿರಮಾಗಿರ್ಕೆ ಮದೀಯ ಮಾನಸದೊಳಂ ಶ್ರೀವೀರಸೇನವ್ರತೀ
ಶ್ವರನಾ ಶ್ರೀಪದಕೋಮಳಾರುಣ ಪಯೋಜದ್ವಂದ್ವಮಸ್ಮತ್ಪುರಾ
ದುರಭಿಪ್ರಾಯದಿನಾದ ದುಷ್ಯತತಮಂ ಪಿಂಗಲೈ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ್ರ
ಷ್ಟಿರಮಾದೇವತೆ ರಾಗದಿಂ ನಿಲೆ ಚಿರಂ ತತ್ತ್ವಾತಿವಿಖ್ಯಾತಿಯಿಂ

೧೨

ಉ|| ಬಂಧವಿದೂರನಂ ಭುವನಬಾಂಧವನಂ ಸಕಲಜ್ಞಾನಪ್ಪ ಸೀ
ಮಂಧರನಂ ಮನೋಮುದದಿನೆಯ್ವಿ ತದೀಯ ವಚಿಪಯೋಧಿಯೊಳ್
ಸಂಧಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಮಂದರಮನಾ ಸಮಯಾಮೃತದಿಂದೆ ಮುಂ ಕೃಪಾ
ಸಿಂಧುವೆ ಕೊಂಡಕುಂದಮುನಿ ಪಾಲಿಸಿದಂ ಬುಧರುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೧೩

ಪದಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಸದಾ ನಮೃನ್ನ ಕಾಪಾಡಲಿ. ೯. ಮಂಗಳದೇವತೆಯ ಮನೆಯಾಗಿ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಉತ್ತಮ ಜನರ ಸೇವಕನಾದ ನನ್ನ ಭಾವಾಂಗವಾದ ಪವಿತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ
ಪಾದಕಮಲಗಳು ನೆಲಸಿರಲು ಲೋಕದ ದುಃಖಿಸಮೂಹದ ದೋಷಗಳು ದೂರವಾಗಲಾರವೆ?
೧೦. ಸುಂದರ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಿಯಿಂದಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನಕಿರೀಟದ ಮುಕ್ತಿಕಾಭರಣದಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುವ
ಧರಣೇಂದ್ರರಾಜನ ಮನಸ್ಸರೋವರದ ಹಂಸೆಯಂತಿರುವ, ಸುಂದರ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನಳ್ಳ,
ಅಭಯಾಂಕುಶಹಸ್ತೆಯೂ ಕಮಲಾಸೀನಳೂ ಆದ ಪದ್ಮೆಯು ಸದಾ ನನ್ನ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ
ಕಾಪಾಡಲಿ. ೧೧. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸೌಮ್ಯಸ್ವಭಾವದವರೂ ಆದ ಸಮಂತಭದ್ರರನ್ನೂ, ಕಾಂತಿಯಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಕೋಮಲಶರೀರರೂ ನಯವಿನಯ ಅರ್ಥವಚನದಿಂದ ಕೂಡಿದವರೂ, ಸೋಮಸಮ
ಕೀರ್ತಿ ಸಂಯಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪವಿತ್ರರೂ ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರರೂ ಬುಧಸಮೂಹದಿಂದ ವಂದಿತರೂ
ಆದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರನ್ನೂ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೨. ಶ್ರೀವೀರಸೇನವ್ರತೀಶ್ವರರ ಕೋಮಲ
ಹಾಗೂ ಕೆಂಪಾದ ಕಮಲದಂತಹ ಪಾದದ್ವಯಗಳು ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೆಲಸಿರಲಿ; ನನ್ನ
ದುರಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ದುಷ್ಯತತಮವು ದೂರವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯು
ಚಿರಂತನವಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿ. ೧೩. ಬಂಧಮುಕ್ತನೂ ಲೋಕಬಂಧುವೂ ಸಕಲಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆದ
ಸೀಮಂಧರನನ್ನು ಮನಸ್ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೇರಿ, ಆತನ ಪಚೋಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ
ಮಂದರಪರ್ವತದಿಂದ ಕಡೆದು ಬಂದ ಸಮಯಾಮೃತದಿಂದ ಕೃಪಾಸಿಂಧುವೆನಿಸಿದ ಕೊಂಡಕುಂದಮುನಿಯು

ಮ|| ತಪದೊಳ್ಳಿಂ ಮನಮೊಲ್ದು ದೇವತೆಯೆ ತಸ್ತಿದ್ವಾಪಧಂ ಲೇಪಮಾ
ಗೆ ಪದಾಂಭೋಜತಳಕ್ಕೆ ಪೂಸಲದಲಿಂ ವೈಮಾಧ್ಯದಿಂದಾ ವಿದೇ
ಹಪರಕ್ಷೇತುಮನೆಯ್ತಿ ತೀರ್ಥಕರ ಸಚ್ಚೀಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡು ಕೀ
ರ್ತಿಪ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಪಾತ್ರವಾದ ಮಹಿಮಂ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದೋತ್ತಮಂ

೧೪

ಭಯಮಂ ಮನಃಪ್ರತಸ್ಕರಂಗಭಯಮಂ ಭವ್ಯಗೈ ರಾಗಾದಿಗಂ
ಕ್ಷಯಮಂ ಸುಶ್ರುತದೇವಿಗಂ ವಿನಯಮಂ ವೈಶೇಷಿಕಾದ್ಯಗೈ ವಿ
ಸ್ಮಯಮಂ ತಮ್ಮ ತಪೋಗುಣಗಳಿನಶೇಷಜ್ಞತ್ತದಿಂದಿತ್ತ ನಿ
ರ್ಭಯನಂ ಶ್ರೀಗುರು ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಯಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಪಂದಿಸೆಂ

೧೫

ಚಂ|| ಅನುಪಮ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಮಲಧಾರಿ ಮುನೀಶ್ವರನಿಂತಿರಲೈ ತ
ತ್ತನುವಿನೊಳಂ ತಿಲಾಂಶದನಿತಂ ಮಲಮಂ ತೆಗೆದೊರ್ಮೆ ಸರ್ಪದ
ಷ್ಟನ ತನುವಿಂಗೆ ಪೂಸೆ ವಿಷಮಾಗಳೆ ಪಿಂಗುಗುಮೆಂದೊಡಿಸ್ತು ತ
ನುನಿಯ ತಪಪ್ರಭಾವಮನದೇವೊಗಟ್ಟಿರ್ ನರರೊಂದು ಜಹ್ವೆಯೊಳ್

೧೬

ಕಂ|| 'ಹೇಮಾಂತಂ ತರ್ಕಾಂತಂ'¹ 'ನಾ'ಮಾಂತ ಗಜಾಂತಮಾದ 'ಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಹೋರಾ'^೪
ಮಾಮಹಿಮೆಗೆ ನೆಲೆ ನೋಂತಂ! ಸೋಮಂ ಜೈನಾಗಮಾಮೃತಾಂಬುಧಿಸೋಮಂ

೧೭

ಚಂ|| ಮದ ಮದನಾಂಗಗೋಷ್ಠಿ ಪುದಿದಿದರ್ ವಿಮೋಹ ವಿಷಾದ ಚಿಂತೆ ಪೊ
ಣ್ಣದ ಮದ ಲೋಭಮೆಂಬಿವಿನಿತುಂ ತಲೆದೋರದ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಿಂ
ದೊದವಿದ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಮರಸಂತತಿಯರ್ಚಿಸಿ ವಂದಿಸುತ್ತೆ ಮಾ
ಡಿದ ಸುತಿಯಿಂದೆ ತಾನಮರಕೀರ್ತಿಯೆನಲ್ ನೆಗಟ್ಟಿಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೧೮

ಲೋಕದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. ೧೪. ಉತ್ತಮ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂಪ್ರೀತಳಾದ ದೇವತೆಯು
ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಪಧವನ್ನು ಕಮಲದಂತಹ ಪಾದದ್ವಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದರಿಂದ ಗಗನಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ
ವಿದೇಹಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ತೀರ್ಥಂಕರ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ
ಮಹಿಮಾವಂತರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದೋತ್ತಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೫. ಮನಃಪ್ರತಸ್ಕರಂ ಭಯವನ್ನೂ
ಭವ್ಯರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನೂ ಮನೋವಿಕಾರಾದಿ ರಾಗಗಳಿಗೆ ವಿನಾಶವನ್ನೂ ಸುಶ್ರುತದೇವಿಗೆ ವಿನಯವನ್ನೂ
ವೈಶೇಷಿಕಾದಿ ತತ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕರಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಪೋಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದಿಂದ
ಉಂಟುಮಾಡಿದ ನಿರ್ಭಯಿಯಾದ ಶ್ರೀಗುರು ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.
೧೬. ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಮಲಧಾರಿ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಮುನೀಶ್ವರರು ತಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿನ ತಿಲಾಂಶದಷ್ಟು ಮಲವನ್ನು
ತೆಗೆದು ಸರ್ಪದಷ್ಟು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕೂಡಲೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಆ ಮುನಿಗಳ
ತಪಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವರು ಮರ್ಣಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ೧೭. ಜೈನಾಗಮಮೆಂಬ ಅಮೃತಾಂಬುಧಿಗೆ
ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಸೋಮರಾಜನು ಹೇಮಚಂದ್ರಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ, ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನಾದಿ ನಿಘಂಟು,
ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹೋರಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ೧೮.
ಈತನು ಉನ್ನತ್ತ ಮನಃಪ್ರಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಹ ವಿಷಾದ ಚಿಂತೆ ಮದ ಲೋಭ ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವೂ
ತಲೆದೋರದಂತೆ ನಡೆದು, ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಿಂದಂಟಾದ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಅಮರಸಮೂಹವು
ಪೂಜಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.

1 ರಶ್ಮೀ (ತ) 2 ಹೇಮಾಂತಂ ತತ್ಕಾಂತಂ (ಗ) ಹೇಮಾಂಕಂ ತತ್ಕಾಂತಂ (ಚ) 3 ಕಾ (ಚಿ) 4 ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ
ಸುಹೋರಾ(ಗ) ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಪಾರಂ (ಚಿ)

೮|| ಆ ಮುನಿಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯತಿಲಕಂ ನೆಗಟ್ಟಿಂ ಸಲೆ ಧರ್ಮಭೂಷಣಂ
ಶ್ರೀಮದಶೇಷಭವ್ಯಜನಸೇವ್ಯ ಪದಾಂಬುರುಹದ್ವಯಂ ಸದಾ
ಕಾಮಮದೇಭಕೇಸರಿ ಜಿನಾಗಮವಾರ್ಧಿಸುಧಾಕರಂ ಸ್ಥಿರಂ
ಭೂಮಹಿಳಾಧಿನಾಥಮಹಿತಂ ಮುನಿಸಂಘಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಂ

೧೯

ಕಂ|| ಧ್ಯಾನತಪೋರತ್ನಮುಮಂ! ಭಾನುಪ್ರತಿಮಾನ ಕೀರ್ತಿಯಂ ವಂದಿಸುವೆಂ
ಜ್ಞಾನೋದಯ ಗುಣಮಣಿಯಂ! ಭಾನುತನಂ ವರ್ಧಮಾನಮುನಿಪುಂಗವನಂ

೨೦

ಚಂ|| ಶುಭತರ ಭಾವನಾನಲನ ಪೆರ್ಚುಗೆಯಿಂದೂರಿ 'ತಳ್ಳುವೀ'ಗಳೇ
ವಿಭವದ ಕರ್ಬುವಿಲ್ ಕಮಲನಾಳದ ನೂಲರಲಂಬು ಮನ್ಮಥ
ತ್ರಿಭುವನಮಂ ಭಯಂಗೊಳಿಸಿದೆಂ ಗಡಮೆಂಬತಿಗರ್ವಮೇಕೆ ಮಾ
ಣಭಿನವ ಧರ್ಮಭೂಷಣಮುನೀಶನ ಮುಂದೆ ಭವತ್ಪ್ರತಾಪಮೇಂ

೨೧

ಕಂ|| ಖಂಡಿಸಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮುಮಂ! ಕೊಂಡಾಡಿ ಜಿನೇಂದ್ರಮಾರ್ಗಮಂ ಬೆಳಗಿ ಮಹೀ
ಮಂಡಲದೊಳೆಸೆದನಭಿನವ! ಪಂಡಿತ ಚಂಡಾಂಶುಗಂ ಸಮಪ್ರಭರೊಳರೇ

೨೨

ಗುರುಕುಚಿಯರ ಮಱಿಯಿಂದಂ! ಸ್ಮರನಾರ್ಥಿಸಲರಲ ಸರಲಲ್ಲಿಂ ತನ್ನ ತಪ
ಶ್ವರಣ ದವಾಗ್ನಿಯನುರುಪಿದ! ವರಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನಮುನಿಪನಂ ವಂದಿಸುವೆಂ

೨೩

ಮಾಣೆಕ್ಕನಂದಿ ಮುನಿಪದ! ಮಾಣೆಕ್ಕಜ್ಯೋತಿಯಿರೆ ಮನೋಗೇಹದೊಳಂ
ಕಾಣಲರಿದಾವುದಿಳೆಗ! ಕ್ಷಣ ಜಿನಾಗಮದೊಳವಿಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಂ

೨೪

ಸಾರಂ ಸಾರತ್ರಿತಯಂ! ಮಾರಮದಪ್ರಹರಣೈಕದಕ್ಷನ ಮತದೊಳ್
ಧಾರಿಣಿಯೊಳೊಪ್ಪಿದಂ ತ! ತ್ವಾರತ್ರಯವೇದಿಯೆನ್ನಿಸಿ ಕೇಶವವರ್ಯಂ

೨೫

೧೯. ಆ ಮುನಿಯ ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯರಾದ ಧರ್ಮಭೂಷಣರು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಮವೆಂಬ ಆನೆಗೆ ಕೇಸರಿಯಂತೆ, ಜಿನಾಗಮಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ಇಳಾತಳಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರೂ ಮುನಿಸಂಘವೆಂಬ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯರೂ ಆಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೦. ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ರತ್ನದಂತೆಯೂ, ಸೂರ್ಯಸಮಾನ ಕೀರ್ತಿವಂತರೂ ಜ್ಞಾನೋದಯಗುಣಮಣಿಯೂ ಲೋಕಪೂಜಿತರೂ ಆದ ವರ್ಧಮಾನ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೧ ಶುಭತರ ಭಾವನೆಯೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಹಬ್ಬಿರಲು, ಮನ್ಮಥನೇ ವೈಭವದ ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಕಮಲನಾಳದ ನೂಲು ಮತ್ತು ಹೂಬಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೂರುಲೋಕವನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿದೆನೆಂಬ ಅತಿಗರ್ವವೇಕೆ ನಿನಗೆ ಬಿಡು; ಅಭಿನವ ಧರ್ಮಭೂಷಣಮುನಿಯ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಾಪ ನಡೆಯುವುದೆ ? ೨೨. ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಜಿನೇಂದ್ರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಬೆಳಗಿದ ಅಭಿನವ ಪಂಡಿತರಾದ ಚಂಡಾಂಶುವಿಗೆ ಸಮಾನರಿದ್ದಾರೆಯೆ ? ೨೩. ಮೋಹನಾಂಗಿಯರ ಮರೆಯಿಂದ ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನ್ಮಥನನ್ನು ತನ್ನ ತಪಶ್ವರಣ ದವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಮುನಿಪರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೪. ಮಾಣೆಕ್ಕನಂದಿಮುನಿಯ ಪಾದದ ಮಾಣೆಕ್ಕಜ್ಯೋತಿಯಿರಲು ಅಗಾಧವಾದ ಜಿನಾಗಮದಲ್ಲಿನ ಅಖಿಲ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ೨೫. ಮನ್ಮಥನ ಮದವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರತ್ರಿತಯ (ಗೊಮ್ಮಟಸಾರ ತ್ರಿಲೋಕಸಾರ ಲಬ್ಧಿಸಾರ) ದ ಸಾರವಾಗಿ ಸಾರತ್ರಯವೇದಿಯೆನ್ನಿಸಿದ ಕೇಶವವರ್ಣಿಯು

¹ಬ¹ಮೋದಲೋಳಮರಿನ್ಯಪರಂ| ನಿಮೂಲಿಸಿ ಕಳೆದುಮೇಕಚತ್ತಾರಿಂಶ
ತರ್ಮದ ಬಂಧಮನಟಿದಾ| ನಿರ್ಮಳನಂ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿಯುಂ ಪೊಗಟಿದರಾರ್ ೨೬

ದಯೆಯಿಂ ಜೀವಂಗಳನೋ! ಖಿಯೆ ಮನಃಪ್ರಸಂಬ ತಸ್ಯರಂಗಿತ್ತು ಮಾಹಾ
ಭಯಮುಮನಶ್ರಾಂತಂ ಮುಕ್ತಿಯನೆಯ್ದುವ ಮುನಿಗಳೆನಿಬರನಿಬರ್ಗೇಟಪೆಂ ೨೭

ಪಂಡಿತ ಜೈನೋತ್ತಮ ನಿಜ| ಮಂಡಲಮಂ ಜೈನಗೃಹ ಸಹಸ್ರಂಗಳುಮಂ
ದಂಡಾಧಿನಾಥಮುಖ್ಯನ| ಖಂಡಿತಮೆನೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪಂ ಬೊಪ್ಪಂ ೨೮

ಸೃ|| ಸದ್ಜ್ಞಾನೋಪಜ್ಞ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತ ನುತ²ವರ² ಸಮ್ಯಕ್ಚ ಚಾರಿತ್ರಯುಕ್ತಂ
ಕುಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾವಿದೂರೀಕೃತತರ ಜಿನಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ಕಲ್ಪಭೂಜಂ
ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜ್ಞಾನ ಭೇದೋದ್ಭವ ವಿಮಲಿನ ವೈದಗ್ಧ್ಯದಗ್ಧಾಘಾತೈವ
ಲೃಜ್ಞಾನಾಧಾರ ಭೂಭೂವಿಭುಗುಪಸಚಿವಂ ಬೈಚಮಂತ್ರೀಶಪುತ್ರಂ ೨೯

ವ|| ಅಂತು ಪೊಗಟಿಪೆತ್ತುಪೊಪ್ಪಂಬಡೆದಯಿರುಗಪ ದಂಡಾಧೀಶನ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯೆಂತೆಂದೊಡೆ
ಕಂ|| ಇರುಗಪ ಮಂತ್ರಿಯ ಮತಿಸಾ| ಗರಮಂ ಬೆರಸಿದುವಶೇಷ ವಿದ್ಯಾನದಿಗಳ್
ನಿರುಪಮ ಚರಿತ್ರರತ್ನಾ| ಕರನದಟಿಂ ತಿರ್ದುಪೆನಿಪನಾ ಗುಣನಿಳಯಂ ೩೦

ವ|| ಎಂದು ವಂದಿಸಿ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಿಯಪ್ಪ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ³ದೊಳ್ ನಿರ್ವಿಷೀ
ಕರಣ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರಾಪಧಮೆಂಬ³ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಮಂ ಪೇಟಿಪ್ಪಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ೨೬. ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಶತ್ಪುರಾಜರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿ ಏಕಚತ್ತಾರಿಂಶ (೪೧) ಕರ್ಮದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ನಿರ್ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವದವನನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದವರಾರು? ೨೭. ದಯೆಯಿಂದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಮನಃಪ್ರಸಂಬ ತಸ್ಯರನಿಗೆ ಮಾಹಾಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೮. ಜೈನೋತ್ತಮಪಂಡಿತಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೂ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜೈನಗೃಹಗಳನ್ನೂ ಮಾಹಾದಂಡಾಧಿನಾಥನಾದ ಬೊಪ್ಪನು ಅಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ೨೯. ಉತ್ತಮಜ್ಞಾನಿಯೂ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮ್ಯಕ್ಚ ಚರಿತನೂ ಕೀಳುಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿದ ಜಿನಸಂಕಲ್ಪಿತನೂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವವನೂ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜ್ಞಾನಭೇದದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಾಪನಾಶ ಮಾಡಿದವನೂ ಕೈವಲ್ಯಜ್ಞಾನಾಧಾರನೂ ಆದ ರಾಜನಿಗೆ ಬೈಚಮಂತ್ರಿಯ ಪುತ್ರನು ಉಪಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಇರುಗಪ ದಂಡಾಧಿಪತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವೇನೆಂದರೆ ೩೦. ಇರುಗಪಮಂತ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸಾಗರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾ ನದಿಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಅನುಪಮ ಚರಿತ್ರರತ್ನಾಕರನಾದ ಈತನು ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣದಿಂದ 'ತಿರ್ದು' (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ) ಪೆನಿಸಿರುವನು. ವ|| ಎಂದು ವಂದಿಸಿ ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ 'ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ'ವೆಂಬ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ

ಉ|| ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಿಂದ ಪ್ರಥಿತಮಾದುದು ಯಾದವವಂಶಮುಂ ಕರಾಂ
ಭೋಜದೊಳಂತವರ್ ಪಿಡಿದ ಕುಂಚದ ಪೆಬ್ಬುಲಿಯೊಂದು ಕಾರಣಂ
ಯೋಜನೆಗಾಯ್ತು ನಾಮಮದು ಹೊಯ್ಸಳವೆಂದು 'ತ'ದೀಯ ರಾಜ್ಯಮುಂ
ರಾಜಿಪುದಿತು ತಾನನುಗತಾರ್ಥಮದಾಗಿರೆ ಹೊಯ್ಸಳಾಖ್ಯದಿಂ

೩೧

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಚಂ|| ಪರಿವೃತಮಾದ ವಾರ್ಧಿಯೆನಿಪ್ಪದ್ಧ ಸರೋವರಮಧ್ಯದೊಳ್ ನಿರಂ
ತರ^೨ಧರೆ^೨ಯೆಂಬ ಪಂಕಜದ ಕರ್ಣಿಕೆಯಂತೆ ಸುಮೇರುಪಂತದ
ಕುರುತರ ದಕ್ಷಿಣಾಶೆಯೊಳಗಿಪ್ಪುದು ಹೊಯ್ಸಳದೇಶಮಂತದಾ
ಧರೆಗನುರಾಗಮಂ ಹರಿಹರಕ್ಷಿತಿಪಂ ಕೊಡುತಿರ್ಪ^೩ನೊಲೈಯಿಂ^೩

೩೨

ಸಕಳ ಕಳಾ ಕಳಾಪ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಹಾಮತಿಗಳ್ಳೆ ಸತ್ಯಭಾ
ವಕ ಕವಿ ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿ ಗಮಕಿಪ್ರಕರಕವನೀಸುರರ್ಗೆ ಮಾಂ
ತ್ರಿಕರಿಗಭೀಷ್ಟಿತಪ್ರದ ನಮೇರುಸಮಾನತೆಯಿಂ ವಿರಾಜಿಕುಂ
ಪ್ರಕಟಿತ ಧರ್ಮನೀ ಹರಿಹರಾವನಿಪಂ ನೃಪವಂಶಭೂಷಣಂ

೩೩

ಶ|| ದೂರೋತ್ಸಾರಿತ ವೈರಿಭೂಪನಚಳ ಶ್ರೀಹೃದ್ಯವಿದ್ಯಾಸ್ವಕೂ
ಪಾರಾವಾರಗುಣಂ ಧರಾಮರಸಮೂಹಾನಲ್ಪಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ
ಕ್ರೂರಾತ್ಮಾರಿಮದೇಭ ಭೈರವ ಮಹಾಕಂಠೀರವಂ ಸದ್ಗುಣಾ
ಧಾರಂ ಧಾರಿಣಿಯಂ ಚಿರಂ ಹರಿಹರಕ್ಷಾಪಾಲಕಂ ಪಾಲಿಪಂ

೩೪

ವ|| ಅಂತಾ ನೃಪವಂಶತಿಳಕಂ ಹರಿಹರೇಶ್ವರನಾಳ್ವ ಸರ್ವಸುಖಾವಲಂಬನಮಪ್ಪ ಪಲವುಂದೇಶಂಗಳೊಳ್
ಕಂ|| ಭಾವಿಸಲರಿದದಜಿರವಂ! ಭೂವನಿತೆಯ ಲಪನದಂತಿರಾವಗಮೆಸೆಗುಂ
^೪ದೇ^೪ವಳಿಗೆಯೆಂಬ ದೇಶಂ! ದೇವರ್ಗಣಮಿಲ್ಲಮಲ್ಲಿಯಖಿಳಸುಖಂಗಳ್

೩೫

೩೧. ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾದವವಂಶವಾಯಿತು. ಅವರು ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ
ಹಿಡಿದ ಕುಂಚ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳವೆಂಬ ಹೆಸರಾದ ದೇಶವು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ೩೨. ಸುತ್ತವರಿದ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಧರೆಯೆಂಬ ಕಮಲದ ಬೀಜಕೋಶದಂತೆ ಮೇರುಪರ್ವತವಿದೆ. ಅದರ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ
ದೇಶವಿದ್ದಿತು. ಹರಿಹರರಾಜನು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದನು. ೩೩.
ಸಕಲಕಲಾಪರಿಪೂರ್ಣರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಸತ್ಯಭಾವಕ ಕವಿ ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿ ಗಮಕಿಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ
ಭೂಸುರರಿಗೆ ಮಾಂತ್ರಿಕರಿಗೆ ಬಯಸಿದುದನ್ನು ನೀಡುವ ನಮೇರು ಸಮಾನವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮಾನುರಾಗಿಯೂ
ರಾಜವಂಶಭೂಷಣನೂ ಆದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೩೪. ವೈರಿರಾಜರನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ
ಓಡಿಸುವಂತಹ ಶೂರನೂ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೂ ಭೂಸುರಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನೂ ಕ್ರೂರಿಗಳೆಂಬ
ಮದಿಸಿದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಸ್ವರೂಪನೂ ಸದ್ಗುಣಿಯೂ ಆದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ರಾಜವಂಶತಿಲಕನಾದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಆಳುವ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೩೫. ಭೂದೇವಿಯ ಮುಖದಂತೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವಳಿಗೆ ಎಂಬ

ಉ|| ಸನ್ನತಮಪ್ಪ 'ದೇ'ವಳಿಗೆ ನಾಡಿಳೆಯೋಳ್ ವಿರದಂಡಮುಂ ಸಮು
 ತ್ತನ್ನಕರಪ್ರಪೀಡೆ ಕಠಿನತ್ತಮುಮಿಲ್ಲೆನುತಿರ್ಪರೆಲ್ಲರುಂ
 ನನ್ನಿಯದೇ ಸರಂಗಳೋಳೆ ಧೇನುಕುಚಂಗಳೋಳಂಗನಾಜನ
 ಸ್ವರ್ಣಘಟೋಪಮಾನ ಕುಚಯುಗ್ಮದೊಳುಂಟದಱಿಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮೇ

೩೬

ಶಾ|| ಚೋರಾಂಗತ್ತ ನಿಷೇಧಮಾರ್ಗಮಪವಾದಂ ತದ್ವಿಘಾತಾಖ್ಯಮುಂ
 ಟಾ ರಾಜಂ ಪರಿರಕ್ಷಿಸಿರ್ಪ ಜನತಾವಿಚ್ಛೆಬ್ಬ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೋಳ್
 ಸಾರಾಪೀಡನಮೆಂಬುದುಂಟು ವನಿತಾಬಿಂಬಾಧರಸ್ಥಾನದೊಳ್
 ಧೀರಂ ಭಾವಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ನರ ನಾರೀವೃಂದದೊಳ್ ನಿಶ್ಚಯಂ

೩೭

ಕಂ|| ಬಾಲಕರೋಳ್ ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆ! ಮಾಲೆಯೊಳಂ ವರ್ಣಸಂಕರಂ ಕುಟಿಲತ್ತಂ
 ಬಾಲೆಯರ ಕುರುಳೊಳಲ್ಲದೆ! ಪೋಲಿಪೊಡಾ ಜನದ ಮನದೊಳಿಲ್ಲಮಿವೆಂದುಂ

೩೮

ಆ ನಾಡೊಳ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ! ಭೂನುತವೆಂದೆನಿಪ ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿಯದುಂ ಸ್ವ
 ಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯನೀಗುಂ! ಜ್ಞಾನನಿಧಾನರ್ಗಶೇಷ ಸುಕವಿಜನಕ್ಕಂ

೩೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಆ ಜನಪದಕಾಂತಾಮುಖ! ರಾಜೀವದಮೋಲ್ ಕರಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿ ರಮಾ
 ಭಾಜನಮೆನೆ ಮುಗುಳಿ ಕರಂ! ರಾಜಿಸುಗುಂ ಸಕಲ ಸುಖದ ಪೊಂಪುಟಿಯಿಂದಂ

೪೦

ಚಂ|| ಮದನಶರಂಗಳಂತೆಸೆವ ಕಾಂತೆಯರಿಂ ವನವೃಕ್ಷಮಾಲೆಯಿಂ
 ಮೃದುಮಧುರಂಗಳಪ್ಪ ಫಲದಿಂ ಕುಸುಮಾವಳಿಯಿಂ ಸುನರ್ತಕೀ
 ಸುದತಿಯರಿಂದೆ ಗಾಯಕಿಯರಿಂದೆ ಸಮಗ್ರತೆವೆತ್ತದೆತ್ತಲುಂ
 ಮುದಮನದಾಗಿಕುಂ ವಿಷಯಪಂಚಕದಿಂ ಮುಗುಳೀಪುರಂ ಕರಂ

೪೧

ನಾಡು ಸುರಸುಖವನ್ನು ಮೀರಿದ ಊಹಾತೀತ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ೩೬. ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವಳಿಗೆಯು ದಂಡನೆ ಹಿಂಸೆ ಕಠಿನತ್ವಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವರ್ಣಘಟದಂತಹ ಕುಚಗಳು ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಕೆಚ್ಚಲಿನಂತಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. ೩೭. ಅಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದಿದ್ದುದು ಜನತೆಯ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಸಾರಾಪೀಡನವೆಂಬುದು ವನಿತೆಯ ಅಧರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಉಳಿದಂತೆ ನರನಾರೀಸಮೂಹದಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಭಾವಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩೮. ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆಯು ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ, ವರ್ಣಸಂಕರವು ಹೂಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕೆಂಬುದು ಬಾಲೆಯರ ಮುಡಿಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಇವಾವುಗಳೂ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೩೯. ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿಯೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದಿತು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೪೦. ಆ ದೇಶದ ಮುಖಕಮಲದಂತೆ ಶೋಭಿಸಿ ಸಂತಸವನ್ನೀಯುವ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸವೆನ್ನುವಂತೆ ಸಕಲ ಸುಖಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮುಗುಳೀಪುರವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಮನ್ಮಥಶರದಂತಿರುವ ಕಾಮಿನಿಯರಿಂದ ನಂದನವನಗಳಿಂದ ಮೃದುಮಧುರ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಸಮೂಹದಿಂದ ಉತ್ತಮ ನರ್ತಕಿಯರಿಂದ ಸಂಗೀತವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮುಗುಳೀಪುರವು ವಿಷಯಪಂಚಕದಿಂದ

ಮ|| ಪರ ಪದಾಕ್ರರದಿಂದೆ ಪುಷ್ಟಿತ ಕುಜವ್ರಾತಂಗಳಿಂ ಪಟ್ಟದ
ಸ್ವರದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಗಂಧಶಾಳಿವನದಿಂದುತ್ತುಂಗ ಚೈತ್ಯಾಲಯೋ
ತ್ಯರದಿಂ ಹರ್ಮ್ಯಗೃಹಾಳಿಯಿಂ ಸುಜನರಿಂ ಸಂಪತ್ತಿಯಿಂದಾವಗಂ
ನಿರುತಂ ಶ್ರೀಮುಗುಳೀಪುರಂ ಸೋಗಯಿಕುಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾ¹ನೂಪುರಂ¹

೪೨

ಕಂ|| ಅದಱಧಿಪರಬ್ಜಗರ್ಭನ| ವಿದಿತ ಪರಂಪರೆಯಿನೆಸೆವ ವಂಶಾರ್ಣವದೊಳ್
ವಿಧುವುದಯಿಪುತಿರೊಗೆದರ್| ಸದಮಳ ಗುಣನಿಳಯರಾದ್ಯರಗಣಿತರವರೊಳ್

೪೩

ಉ|| ಶ್ರೀಜಿನಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಂ ಪರಮಾಗಮದತ್ತಚಿತ್ತನಂ
ಭೋಜದಳೇಕ್ಷಣಂ ಪರಮಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತ ಪುಣ್ಯದೇಹದಿಂ
ರಾಜಸಮಾನನಿಂದ್ರವರವೈಭವ ಸಜ್ಜನಪಾರಿಜಾತನೆಂ
ದೀ ಜಗಮಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಸಲೆ ಬಣ್ಣಸುಗುಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಂ

೪೪

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರವೃತ್ತರತ್ನಸದನಂ ಜನರಕ್ಷಣದಕ್ಷನಬ್ಜಮಂ
ದಿರೆಯ ಸುಜನ್ಮಸೂಮಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸಂಗತನಾವಗಂ ಶುಭಾ
ಕರ ವಿಲಸತ್ ಸರಸ್ವತಿ ನಿರಂತರಮಿರ್ಪುಡದಿಂ²ದೆ ಸಿಂಧುಗಂ
ದೊರೆ ಮುಗುಳೀಪುರಪ್ರಭು ವಿದಗ್ಧಶಿಖಾಮಣಿ ಮಂಗಲೋತ್ತಮಂ

೪೫

ಪ|| ಇಂತನೇಕ ²ಪೊಗಟ್ಟಿಗೆ² ನೆಲೆಯಾದ ವಿಭುಲಲಾಮನ ಮನೋಮರಾಳಕೇಳಿಗೆ ಸರಸಿಜಾಕರಮಾದ
ಚಂ|| ಕಲನಿನದಂ ಪಿಕಸ್ವನಮೆ ತದ್ವಿಳಸದ್ವಿಮಳಾಂಗಿಯಂಗಕೋ
ಮಲಲತೆ ತಾನೆ ಕಾಮಲತೆ ಪೂಗಣೆಗಳ್ ತದಪಾಂಗಮಿಂದುಮಂ
ಡಲಮದು ಮಂಗಳಾನನಮೆನಲ್ ಕುಸುಮೇಷುಗೆ ³ಪೆರ್ಮಲೆಯಾಕೆ³ನಿ
ಶ್ಚಲ ಬಲಮಾಗಿರಲ್ ಮನಮನಂಡಲೆವಳ್ ನಲಿದಾತ್ತನಾಥನಾ

೪೬

ಸಂತಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಿತು. ೪೨. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಮರಗಳಿಂದ ದುಂಬಿಯ
ಝೇಂಕಾರದಿಂದ ಸುವಾಸಿತ ಬತ್ತದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಉನ್ನತ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಂದ
ಉತ್ತಮ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಮುಗುಳೀಪುರವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾಲಂದುಗೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.
೪೩. ಅದರ ದೊರೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು
ಉದಯಿಸುವಂತೆ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣವಂತರು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೪೪. ಶ್ರೀ ಜಿನದೇವರ
ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯೂ, ಪರಮಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ಕಮಲದಂತಹ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯದೇಹಿಯೂ ರಾಜಸಮಾನನೂ ಇಂದ್ರವೈಭವನೂ ಸಜ್ಜನ ಪಾರಿಜಾತನೂ
ಆಗಿರುವನೆಂದು ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನನ್ನು ಜನತೆಯು ಹೊಗಳುತ್ತಿದೆ. ೪೫. ಉತ್ತಮ ರತ್ನಗಳ ಮನೆ,
ಜನರಕ್ಷಣದಕ್ಷ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಸಂಗತ, ಶುಭಕರ, ಸರಸ್ವತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ
ನೆಲಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಮುಗುಳೀಪುರದ ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನು ವಿದ್ವನ್ಮನೆಯಾಗಿದ್ದನು.
ಪ|| ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮನೋಮರಾಳಕ್ರೀಡೆಗೆ ಸರೋವರವೆನಿಸಿದ
೪೬. ಕೋಗಿಲೆಯಂತಹ ಮಧುರಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕಾಮಲತೆಯಂತಹ ಶೋಭಿಸುವ ಕೋಮಲ ಶರೀರವನ್ನೂ
ಮನ್ಮಥನ ಹೂಬಾಣಗಳಂತಹ ಹೊಳೆಯುವ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತಹ ಮಂಗಳಕರ
ಮುಖವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪೆರ್ಮಲೆಯೆಂಬಾಕೆಯು ಕಾಮದೇವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಬಲಮಾಗಿರುವಂತೆ

ಕಂ|| ಆ ಸಮ್ಯಕ್ವಿನಿಧಾನೆಗೆ| ವಾಸವನ ಸತೀಸಮಾನೆಗನ್ನೂನಕಲಾ
ವಾಸವಿಧುವದನೆಗುಟಿದರ್| ಪಾಸಟಿಯಪ್ಪರೆ ಮನುಷ್ಯಸತಿಯರ್ ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್

೪೭

ಚಂ|| ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟಾ ತ್ರಿಲೋಕಪತಿ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಾಂಖ್ರಿಸರೋಜಬ್ಬಂಗ ಸ
ನೈಜಮುಕುಂದನೆಂದೆನಿಪ ತದ್ವಿಭುಗಂ ಮೃಗನೇತ್ರೆಯಪ್ಪ ತ
ನ್ಮ ವಿಲಸಲ್ಲತಾಲಲಿತೆ ಪೆರ್ಮಲೆಗಂ ಜನಿಸಿದರ್ಪಂ ಸದಾ
ಘನತರಕೀರ್ತಿ ಪುಣ್ಯಕರಮೂರ್ತಿ ಮಹಾಪ್ರಭು ಮಂಗಮನ್ಮಥಂ

೪೮

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನ್ಮೃಗಣವರ್ಯನಾ ಗುಣಗಣಾಲಂಕಾರ'ನೀಡ್ಯಾ'ನುಜಂ
ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಸ್ತದಮಪ್ಪ ಪುತ್ರವಿನುತರ್ ಜವ್ವಾನೆ ಮೇಧಾವಿಯೆಂ
ಬೀ ಮೂವರ್ ವಿಭು ಮಂತ್ರಮುತ್ಸಹಮೆನಿಪ್ಪಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂತಾಗಿರ
ಲ್ಕೀ ಮಾನ್ಯಂಗೆ ಸಮಾನನಾವನೆನಿಪಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೪೯

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರ ಮೇರುವುಂ ಪರಬುಧಾವಳಿಸೇವ್ಯ ನಮೇರುವುಂ ಮನೋ
ಹರತರ ದುಗ್ಧವಾರಿಧಿಯುಮಿದರ್ಪೊಲಾವಗಮೊಪ್ಪೆ ಧೈರ್ಯಮುಂ
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪದಾರತೆಯುಮೊಳ್ಳಿನಗಾಧತೆಯುಂ ವಲಂ ಗುಣೋ
ತ್ಕರಮಿವು ಬಂದುಮಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಕುಮಮೋಘಶುಭಾಂಗ ಮಂಗಸೊಳ್

೫೦

ಶಾ|| ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಂಬುಧಿ ಶೋಷಣೌರ್ವದಹನಜ್ವಾಲಾವಳಿವಿಭ್ರಮಂ
ಧೀರಂ ಪುಣ್ಯಪುರಾಣ ಶುಶ್ರುತತರಂ ದಾನಪ್ರಸಂಗಂ ಸದಾ
ಚಾರಂ ಚಾರುಗುಣಾನ್ವಿತಂ ಬುಧನುತಂ ಸಮ್ಯಕ್ವರತ್ನಾಕರೋ
ದಾರಂ^೨ ದೇವಲದೇಶ ಮುಖ್ಯ ಸುಜನಶ್ರೀಸಂಗನೀ ಮಂಗಣಂ

೫೧

ಕೂಡಿ ಗಂಡನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಳು. ೪೭. ಸಮ್ಯಕ್ವಪರಿಣತೆಯೂ, ಇಂದ್ರನ ಸತೀಸಮಾನೆಯೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾಲನಿಪುಣೆಯೂ ಚಂದ್ರವದನೆಯೂ ಆದ ಈಕೆಗೆ ಈ ಲೋಕದ ಮಾನವಸ್ತ್ರೀಯರು ಸರಿಗಟ್ಟುವರೆ? ೪೮. ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಮೂಲೋಕದ ಒಡೆಯನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನನ ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ಮನುಜಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದೆನಿಸುವ ಆ ರಾಜನಿಗೂ ಜಿಂಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆತನ ಮನಸ್ಸಂತೋಷವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಚೆಲುವೆ ಪೆರ್ಮಲೆಗೂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಪಂತನೂ ಪುಣ್ಯಕರಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ಮಹಾರಾಜ ಮಂಗರಾಜನು ಜನಿಸಿದನು. ೪೯. ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗರಾಜನಿಗೆ ಜವ್ವಾನೆ ಮೇಧಾವಿ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದು, ಈ ಮೂವರೂ ವಿಭು ಮಂತ್ರ ಉತ್ಸಾಹವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರಲು ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಧರಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಿಲ್ಲವೆಂಬಂತಿದ್ದನು. ೫೦. ಉನ್ನತವಾದ ಮೇರುಪರ್ವತವೂ, ಬುಧಜನಸೇವಕ ನಮೇರುವೂ ಮನೋಹರವಾದ ಹಾಲಿನಂತಹ ಸಮುದ್ರವೂ ಇರುವಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಧೈರ್ಯ ಉದಾರತೆ ಉತ್ತಮ ನಡತೆಗಳು ಮಂಗರಾಜನ ಶುಭಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದವು. ೫೧. ದೇವಲದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಶೋಷಕನೂ ಬಡಬಾನಲನಂತೆ ಧೀರನೂ ಪುರಾಣಪುಣ್ಯಕಥಾಕೇಳಿಯೂ ದಾನಶೀಲನೂ ಸದಾಚಾರಿಯೂ ಸದ್ಗುಣಿಯೂ ಬುಧಜನಮಂದಿತನೂ ಸಮ್ಯಕ್ವರತ್ನಾಕರನೂ ಉದಾರನೂ ಸಜ್ಜನಸಂಗಿಯೂ

ಚಂ|| ಸ್ಮರಪರಿತಾಪದಿಂ ನೆಱ್ ಮರುಳ್ಳನದಿಂದಜತಾತನೆನ್ನೊಳಂ
ಬೆರಸಿದನೀ ವಧೂಭವದ ಪುಟ್ಟುಗೆ ಪೊಲ್ಲೆನುತಿಲ್ಲಿ ರಾಗದೊಳ್
ನಿರುಪಮನಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಾದಳೊ ಭಾರತಿಯಲ್ಲದಂದು ಪೇಟೆ
ಪರರಿಗಿದೆತ್ತಣ ಪ್ರಥಿತ ಸರ್ವಕಳಾಕುಶಲತ್ವಮೊಪ್ಪುಗುಂ

೫೨

ವಿನುತ ಕಳಾಗಮಜ್ಞನಮಲಾಸ್ವಯ ಕೀರ್ತಿ ಮನೋಜಮೂರ್ತಿ ಸ
ಜ್ಞನತಿಳಕಂ ಪರಾರ್ಥಚರಿತಂ ಕೃತಪುಣ್ಯನಮೋಘ ವಾಕ್ಯಪಾ
ವನ ವಿಭುವಂಶಮಂಡನನಶೇಷಜನಸ್ತುತ ಸತ್ಯವೀಶನೆಂ
ದನುದಿನಮುಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ನೆಱ್ ಬಣ್ಣಕುಮಾತನ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಮಂ

೫೩

ಮೃದುತರಸೂಕ್ತಿಯಿಂದೆ ರಸಘಟ್ಟಿಗಳಿಂದೆ ಸದಪ್ರಯೋಗದಿಂ
ದುದಿತ ಘನಪ್ರಬಂಧನಯದಿಂದಮೆ ಸರ್ವಜನೋತ್ಸವತ್ವಮಂ
ಪುದಿದನುರಾಗದಿಂದಮೃತವೃಷ್ಟಿಗಳಂ ಕಣಿವಂತು 'ಪೇಟಿ' ತಿ
ರ್ದಿದ ಕೃತಿಯಂ ಬುಧರ್ ಕಿವಿಗಳಿಂ ಮೊಗೆವರ್ ಪ್ರಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೫೪

ವ|| ಎಂಬ ಕವಿತ್ವಸರಣಿಯಿಂ ಮಂತ್ರೇಷಧಂಗಳ 'ಪ್ರ'ಕರಂಗಳಂ ಕೇಳಿ ಬುಧರ್ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಿರಲೈ

ಕಂ|| ಪದ್ಯಂಗಳ್ ರಸಪುಷ್ಪಿಗ| ಳುದ್ಯತ್ಯವಿವೃಷಭನಿಗದಿತಂ ಪೆಟಿತೇನನ
ವದ್ಯಮುಮೆನೆ ಪೇಟೆ ಸತ್ಯವಿ| ಹೃದ್ಯಂ ಮಾಯುಕ್ತಿ ಮಂಗ ನಿನ್ನೊಳ್ ಸಹಜಂ

೫೫

ವ|| ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜನಾಭ್ಯರ್ಥನೆಯಂ ಮಾಡಿದರವೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಏಕಾನೇಕ ಮತಸ್ತತತ್ವ ಸದಸತ್ಯಾದ್ವಾದ ವಿದ್ಯಾಂಬುಧಿ
ಶ್ಲೋಕಾಧ್ವಾನ ಗಂಭೀರ ಮಾರ್ದವಯುತಂ ಸಾರ್ಥಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಮೋ
ಹಾಕಾರಂ ವಿಮಲಂ ಜಿನೇಂದ್ರವಚನಂ ತತ್ಸರ್ವಭಾಷಾತತ್ವಂ
ಲೋಕಾರೋಗ್ಯನಿಮಿತ್ತಮಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿದರ್ ಮುಂ ಪೇಟಿರೀ ಗ್ರಂಥಮಂ

೫೬

ಆಗಿದ್ದನು. ೫೨. ಮನ್ಮಥತಾಪದಿಂದ ಮರುಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿದನು, ಈ ಸ್ತ್ರೀಜನವೇ
ಹೀನವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನನ್ನು ಪರಿಸಿದಳು.
ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ? ಹೇಳು ೫೩.
ಶ್ರೇಷ್ಠಕಲಾಜ್ಞಾನಿ ಉತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿವಂತ ಮನ್ಮಥಸದೃಶ ಸಜ್ಜನಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರೋಪಕಾರಶೀಲ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ
ಅತಿಶಯವಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಜವಂಶದವ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಅನುದಿನವೂ ಆತನ ಉತ್ತಮ ಚರಿತೆಯನ್ನು
ಬಣ್ಣಿಸುವರು. ೫೪. ಉತ್ತಮ ಸೂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಸಘಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ
ಸರ್ವಜನರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಮೃತದ ಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ತಿದ್ದಿದ ಈ
ಕೃತಿಯನ್ನು ಬುಧಜನರು ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಣಿಯುವರು. ವ|| ಮಂತ್ರೇಷಧಂಗಳ
ಅಗಾಧ ವಿವರವನ್ನು ಕವಿತ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ೫೫. ರಸಪುಷ್ಪಿಯಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯಗಳು ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ ಹೇಳಿದವೂ ದೋಷಮುಕ್ತವೂ ಸತ್ಯವಿಹೃದ್ಯವೂ ಆಗಿರುವುದು
ಮಂಗರಾಜ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಲ್ಲವೆ ? ವ|| ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜನದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು.
ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೬. ಅನೇಕ ಮತತತ್ವಗಳ ಸಾರವಾದ ಸ್ಯಾದ್ವಾದವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರದಂತಿರುವ ಶ್ಲೋಕಗಳು
ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ದವತೆಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದು ಮೋಹದಿಂದ
ಮುಕ್ತವಾದ ಉನ್ನತ ಜಿನೇಂದ್ರವಚನವಾಗಿವೆ. ಇವು ಸರ್ವಭಾಷಾತತ್ವವಾಗಿದ್ದು ಲೋಕದ ಉದ್ಧಾರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ

ಉ|| ಕನ್ನಡದಿಂ ಸಮಸ್ತ ಜನಗೋಚರಮಪ್ಪವೊಲೊಲ್ಲ ಪೇಟ್ಟಿದ್ದೆ
ನೀನ್ನಮಗೆಂದು ಭವ್ಯರೊಸೆದಟ್ಟಿಯೊಳಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ ಕರಂ
ನನ್ನಿಯೊಳಂತವರ್ಗೆ ತಿಳಿಪಲ್ ಮನದಂದೆನಿದಂ ವಿಳಾಸಸಂ
ಪನ್ನತೆವೆತ್ತುದೀ ಕೃತಿಯದಂತೆನೆ ಮತ್ಸುಕೃತಪ್ರಭಾವದಿಂ

೫೭

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಎನಿತಸ್ತದೀಯ ಪದಮುಂ! ಟನಿತಱಿಲೊಳಪಶಬ್ಬ ಮಾತ್ರಮಿಲ್ಲಂ ಭಿಷಗಾ
ನನ ಗಹ್ವರದೊಳಮುಂಟಿಂ! ಬ ನಯೋಕ್ತಿಯನಟಿದು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ತತ್ಕೃತಿಯಂ

೫೮

ಉದಕಂ ಪಡೆದೊಡಮೇಂ ಪ! ದ್ವದ ಗಂಧಂ ಗಂಧವಾಹನಿಂ ಪರೆವವೊಲಿಂ
ತೊದವಿದ ಮದೀಯ ಕವಿತಾ! ಭೃದಯ ಯಶಂ ಪರೆಗುಮಿಳೆಗೆ ಸಂತರೆ ನಿಮ್ಮಿಂ

೫೯

ವಾದಿ 'ಚ'ಮತ್ಕೃತಿ ಸತ್ಕೃತಿ! ಯಾದೊಡೆ ಮುಂ ಕೊಂಡು'ಕೊನೆವಿರಿ ನೀವಿಂ^೨
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾಗದೊಡೆ ಸಂ! ವಾದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೊಡಹುದೆ 'ತತ್ಸಾಮಿತ್ತಂ'^೩

೬೦

ಮ|| ಗುಣಮಂ ಕಂಡೊಡೆ ಸಜ್ಜನಂ ಸಭೆಗಳೊಳ್ ಕೊಂಡಾಡುಗುಂ ದೋಷಮಂ
ಗುಣಹೀನಂ ಕೃತಿಬಂಧದೊಳ್ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರ್ಪಂ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯ
ಲ್ಲಣಕಕ್ಕಗ್ರಾಹಿಯಾದನಿರ್ವರೊಳವುಂ ನೈಜಂಗಳೆಂಗುಂ ಮಹಾ
ಗ್ರಾಹಿ ಲೇಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮಭೇದಮೆನಲಿನ್ನಾರ್ ವಾರಿಪರ್ ಭಾವಮಂ

೬೧

ಕಂ|| ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವ! ನೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ಬಯಸುವಾತನೀ ಗಾರುಡಮಂ
^೪ಧರ್ಮಮೆನಲ್^೪ ಪೇಟ್ಟಿಂ ತ! ಕೂರ್ಮೆಯೊಳಂ ಮಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯೇದೊರೆಯಿದಱಿಲೊಳ್

೬೨

ತಿಳಿದು ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೫೭. ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಭವ್ಯರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೋಸುಗ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಕೃತಿಯು ನನ್ನ ಸುಕೃತ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೮. ನನ್ನ ಪದಗಳೆಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಶಬ್ದ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ; ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೯. ಕಮಲದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೀರು ಪಡೆದರೂ, ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅದು ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಸಂತರಾದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಈ ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ೬೦. ವಾದಿಯ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಜನರಾದ ನೀವು ಹೊಗಳುತ್ತೀರಿ; ಅದಾಗದೆ ಬರಿದೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಹಿರಿಯತನ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ೬೧. ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡ ಸಜ್ಜನರು ಅದನ್ನು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ; ಗುಣಹೀನರು ದೋಷವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯಲ್ಲದವನು ಅಣಕವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದರೆ, ಮಹಾಗ್ರಾಹಿಯಾದವನು ಇವು ಸಹಜವಾಗಿದ್ದು ಲೇಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮಭೇದವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿನ್ನಾರು ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತಾರೆ? ೬೨ ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮವೆಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಲ್ಲಿಯೇ ಬಯಸುವಾತನು ಈ ಗಾರುಡವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಧರ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಬಲ್ಲವೆ ? ೬೩. ಮರ ಗಾಳಿ ಧೂಳಿ ರಜನಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆ ಸಂಭೋಗ ಸುರೆ ಸೂಳೆಯರು

ಮ|| ಮರನಂ ಗಾಳಿಯು ಧೂಳಿಯು ರಜನಿಯು ನೀರಾಟಮಂ ಬೇಟಮಂ
ಸುರೆಯಂ ಸೂಳೆಯರಂ ವಿಟಾಟವಿಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗದೀ
ಧರೆಯೊಳ್ ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಮೆನಲೀ ಮಂತ್ರೈಷಧವ್ರಾತಮಂ
ನಿರುತಂ ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಾನವನೆ ತಾಂ ದೇವಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೬೩

*ವ|| ಎಂದಶೇಷ ಬುಧಜನೋಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮಪ್ರಭೃತಿ ನಾನಾ
ವಿಷಹರಣಕಾರಣಮಪ್ಪ ಗ್ರಂಥಮಂ ಪೇಟಲೊಡರ್ಚಿದೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ
ಕಂ|| ಗುಣನಿಧಿ ಖಗೆಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಮೀ ಕೃತಿ ರಚಿತಮಾಯ್ತು ಮಂಗಪ್ರಭುವಿಂ
ಪ್ರಣುತಂ ಜನಹಿತಮೆನೆ ಧಾರಿಣಿಯೊಳಿದು ಮೆಚ್ಚದಿರ್ಪ ಸಜ್ಜನರೊಳರೇ

೬೪

ನರಗರ್ಜತೆ ಭೇಷಜದಿಂ! ದರುಜತೆಯಿಂ ದೇಹ ದೇಹದಿಂದಂ ಜ್ಞಾನಂ
ಪರಮಜ್ಞಾನದೆ ಮೋಕ್ಷಂ! ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಮದೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಭೇಷಜಮಂ

೬೫

ಆದ್ಯರ ಹಿತತ್ವದೊಳಗಾಂ! ಹೃದ್ಯಮೆನಲ್ ಪಲವು ಮತದೊಳಾನವನಿತಂ
'ವೈದ್ಯಮಿ'ದನಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ ! ವೈದ್ಯಾಂಭೋನಿಧಿಯೊಳೆತ್ತಿ ತತ್ಸಾರಮುಮಂ

೬೬

ಉ|| ಆಗಲೆ ದಷ್ಟಜೀವಿತಮದಾಗಲೆ ದಷ್ಟನ ಸಾವು ಭಾವಿಸ
ಲ್ಯಾಗಲೆ ಕೀರ್ತಿಯಾಗಲಪಕೀರ್ತಿಯಭಿಜ್ಞತೆಯಿಂದಮಜ್ಞತಾ
ಯೋಗದಿನಾಭಿಷಕ್ತಮಜನಕ್ಕಹ ಕಾರಣದಿಂದಮಾಂ ಪರೀ
ಕ್ಷಾಗುಣ ಮುಖ್ಯಮೆಂದೊಸೆದು ಪೇಟಲೊಡರ್ಚಿದೆನೀ ಪ್ರಪಂಚಮಂ

೬೭

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಭೇದಂಗಳ್

ಕಂ|| ಉರಗ ಮೃಗಮಾಖು ವೃಶ್ಚಿಕ! ಸುರೆ ಕೀಟಕಮುಂ ಕುಧಾನ್ಯ ತಂಬುಲ ಕನಕಂ
ನಿರುಪಮಿತ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳ್! ಪರಿಕಿಪೊಡಿವು ದಶವಿಧಂ ವಿಷಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ

೬೮

ವಿಟ ನಟ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಈ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ
ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಮಂತ್ರೈಷಧಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಮಾನವನೆ ಈ ಭೂಮಿಯ
ದೇವನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ವ|| ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಬುಧಜನರ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ
ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ವಿಷಹರಣ ಕಾರಣವಾದ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ೬೪. ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದ 'ಖಗೆಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ' ವೆಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ಜನೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ
ರಚಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಸಜ್ಜನರು ಮೆಚ್ಚದಿರುವರೆ ? ೬೫. ವೈದ್ಯದಿಂದ ನರರಿಗೆ
ಶರೀರಬಾಧೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಇಂತಹ ಶರೀರದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಪರಮಜ್ಞಾನದಿಂದ
ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವೈದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೬೬. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ
ಹಿತತ್ವದೊಳಗಣ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿದಷ್ಟನ್ನು ವೈದ್ಯಸಾಗರದಿಂದ ತೆಗೆದು ಇದುವೆ
ವೈದ್ಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೬೭. ಕಡಿಸಿಕೊಂಡವನು ಕೂಡಲೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಭಾವಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ
ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳು ಅಭಿಜ್ಞತೆ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞತೆಯ ಯೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
ಆದುದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಾಗುಣ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳ
ತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ. ೬೮. ಹಾವು ಜಿಂಕೆ ಇಲಿ ಚೇಳು ಕೀಟಗಳು ಮದ್ಯ ಕೆಟ್ಟ ಧಾನ್ಯ ತಂಬುಲ ಕನಕ
ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹತ್ತು ವಿಧ ವಿಷಗಳಿವೆ.

ಮ|| ಉರಗಂ ವೃಶ್ಚಿಕ ಮೂಷಿಕಾದಿ ಶುನಕ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಯುಂ ಗೌಳಿಯುಂ
ಸರಟಂಗಳ್ ಮೊದಲಾದುವುಂ ಮಕರ ಮತ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟರವ್ರಾತಮುಂ
ನೊರಜುಂ ಗುಂಗುಲು ಪಟ್ಟದಾದಿಗಳಿವುಂ ಪಕ್ಷಿಪ್ರಜಂ ಮರ್ತ್ಯರುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ನಂಜಿಲಿ ನಲ್ಲಿಲುಂಪೆ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲಂ ವಿಷಗ್ರಾಹಿಗಳ್
ವ|| ಇನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಂಗಳಾವುವೆನೆ

೬೯

ಕಂ|| ಬಾಷ್ಪಂಗಳೆಂಬನಿತ್ತಲ! ಕಷ್ಟತೆಯಂ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳಂ ಪೆಟರಿಂದಂ
ಚೇಷ್ಟಿಸಿದಭಿಚಾರಂಗಳ! ನಿಷ್ಪತ್ತ ವಿಘಾತ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮನುಸಿವೆಂ

೭೦

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ನಾನಾ ವಿಷಂಗಳೊಳಗೆ ವಿಭೇದಂಗಳ್ ಸ್ಥಾಪರ ಜಂಗಮಮೆಂಬೆರಡು
ತೆಜಗಳುಂಟು, ಅವಱೊಳ್

ಕಂ|| ಸ್ಥಾಪರ ವಿಷಮಿರ್ಪತ್ತ! ಯ್ದವಾವುವಿವೆಂಬ ನಾಮ ವಿಷವೀರ್ಯಮುಮಂ
ಕೇವಳ ಕುತ್ರಿತ ವಿಷಮಂ! ಭಾವಿಪೊಡವಟುಪಶಮಂಗಳಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೭೧

ಉ|| ಕೂಟ^೧ದ^೨ ತಕ್ಷಕಂ ಕುಳಿಕ ಪದ್ಮನಂತ ಮಹೋಗ್ರಪದ್ಮ ಕ
ಕೋಟಕ ಶಂಖಪಾಳ ನುತ ವಾಸುಗಿಯೆಂಬ ಕುಲಂಗಳೆಂಟುಱೊಳ್
ಸ್ಫೋಟನೆಯಿಂದ ತೋರ್ಪವಟ ಚಿಹ್ನಮನನ್ವಯವರ್ಣಮಂ ವಿಷೋ
ತ್ಪಾಟನ ಭೇದಮಂ ದಶನಭೇದಮುಮಂ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ

೭೨

ದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿಗಳೆಂಬ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟಸಂ
ಘಾತದ ಭೇದಮಂ ಕ್ಷತಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂ ಧರೆ ವಾರಿ ಪಹ್ನಿಸಂ
ವಾತ ವಿಶೇಷದಂತಕಮನಂತವಱಿಂದಹ ಚೇಷ್ಟೆಯೆಂಬಿವಂ
ಧಾತುಗಳಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೊಪ್ಪುವ ಜಾಂಗಳಿಕಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೭೩

೬೯. ಹಾವು ಚೇಳು ಇಲಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವೂ, ನಾಯಿ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದುವೂ, ಗೌಳಿ ಓತಿಗಳೇ
ಮೊದಲಾದುವೂ, ಮೊಸಳೆ ಮೀನು ಮುಂತಾದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ನೊರಜು ಗುಂಗುರು
ದುಂಬಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವೂ, ಪಕ್ಷಿಸಮೂಹವೂ, ಜನರೂ, ನಂಜಿಲಿ ನಲ್ಲಿರುವೆ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲವೂ
ವಿಷಗ್ರಾಹಿಗಳಾಗಿವೆ. ವ|| ಉಳಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಾವುವೆಂದರೆ ೭೦. ಬಾಷ್ಪವಿಷಗಳೆಷ್ಟಿರುವುವೋ
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟತರವಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳನ್ನೂ, ಪರರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ ಅಭಿಚಾರಗಳ ಅನಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನೂ
ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ
ವಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪರ ಜಂಗಮ ಎಂಬೆರಡು ರೀತಿಗಳಿವೆ. ೭೧.
ಸ್ಥಾಪರವಿಷವೆಂಬುದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ಅಧಿಕವಿಷ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ
ವಿಷಗಳನ್ನೂ, ನಿವಾರಣೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೭೨. ತಕ್ಷಕ ಕುಳಿಕ ಪದ್ಮ ಅನಂತ
ಮಹೋಗ್ರವಾದ ಪದ್ಮ ಕೋಟಕ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ ಎಂಬ ಎಂಟು ಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳಲ್ಲಿ
ಕಂಡುಬರುವ ವಂಶಲಕ್ಷಣ ವರ್ಣ ಹಲ್ಲಿನ ಭೇದವನ್ನೂ, ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೭೩. ದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿಯೆಂಬ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ
ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಗಳ ಭೇದವನ್ನೂ, ಗಾಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿ ನೀರು ಬೆಂಕಿ ಗಾಳಿಗಳ ವಿಶೇಷದಿಂದಾಗುವ
ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಧಾತುಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷವೈದ್ಯರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವ|| ಅದು

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಕಾಣದ ಮುನ್ನಂ ದಷ್ಟ! ಪ್ರಾಣದ ಗತಿ ದಷ್ಟನನ್ನಯಂ ಕ್ಷತದಡೆಯಂ
ಜಾಣೆನೆ ಪೇಟಲ್ ಜಗದ! ಕ್ಷಣ ಜಿನೋಕ್ತಿಯೊಳೆ ಮಂಗರಾಜಂ ಬಲ್ಲಂ

೭೪

ಮ|| ನೆಲನಿಂ ದೂತನಿನಾದ ಚೇಷ್ಟೆಯೊದವಿಂ ವಾರಂಗಳಿಂ ಹೋರೆಯಿಂ
ವಿಲಸದ್ವಕ್ಷದಿನಾ ದಿನಪ್ರತತಿಯಿಂ ಮರ್ಮಂಗಳಿಂ ಪೊಟ್ಟಿನಿಂ
ಪಲವಪ್ಪ ಸ್ವರದಿಂ ನಿಮಿತ್ತತತಿಯಿಂ ಮಂತ್ರೈಷಧಿವ್ರಾತದಿಂ
ಸಲೆ ಜೀವಿಪ್ಪನಿವಂ ಮೃತಾಂಗಿಯಹನೆಂಬೀ ಭೇದಮಂ ಪೇಟ್ಟಪೆಂ

೭೫

ಕಂ|| ತಾಪಿಸುವ ದಷ್ಟದೇಹಿಗ! ಲೋಪಗೇ ತದೀಯ ದೂತರಪ್ಪ ನರಗೀ
ವಾಪರವಿಧಾನಮುಮನಾ! ಲಾಪದೊಳೆಂ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಂಗಳನುಸಿರ್ವೆಂ

೭೬

ವ|| ಅಂತಗಣ್ಯಮಪ್ಪ

ಕಂ|| ಸ್ಥಾಪರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ! ಮಾವಾವ ವಿಷಕ್ಕೆ ತತ್ಪ್ರತೀಕಾರಮುಮಂ
ಜೀವಹಿತಮಪ್ಪವಂ ಪರಿ! ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಜಿನಾಗಮೋಕ್ತಮದಿಂ
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹನಿರೀಕ್ಷೆಯಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೭೭

ಚಂ|| ಗಿರಿಶ ನಿರೀಕ್ಷಣಾವ'ಧಿಯೊಳಂ ಭಸಿತಂಗಳೊಳಸ್ಥಿತಮದೊಳ್
ಪಿರಿಯ ಪಥಂಗಳೊಳ್ ಮಲದೊಳೂರೊಳಮಾ ಮಲಮೂತ್ರದಿರ್ಕೆ ಭೀ
ಕರತರ ರುದ್ರಭೂಮಿ ಪುಲು ಕೊಂಡಡೆಯೊಳ್ ಬೆಳೆದಿದರ್ ಮೂಲಮಂ
ತರು ಲತೆ ಗುಲ್ಮಮಂ ತರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಕಣಮಾಗದಾವಗಂ

೭೮

ಕಂ|| ಅಲರಂ ಬಸಂತದೊಳ್ ತ! ತ್ವಲಮಂ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳೆ ಮೂಲಮಂ ಶರದದೊಳಂ
ದಲಮಂ ಶಿಶಿರದೊಳಂ ತಾಂ! ನಲವಿಂ ಪ್ರಾವೃದ್ಧಿನಂಗಳೊಳ್ ಛಲ್ಲಿಗಳಂ

೭೯

ಹೇಗೆಂದರೆ ೭೪. ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವನನ್ನು ಕಾಣದ ಮುಂಚೆಯೆ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯದ ಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿದು
ಹೇಳಲು ಲೋಕಪೂಜ್ಯ ಜಿನೋಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೭೫.
ನೆಲ, ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆ, ವಾರ ಹಾಗೂ ಲಗ್ನಗಳಿಂದ, ಪೃಕ್ಷ ದಿನ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ದೇಹಭಾಗಗಳಿಂದ,
ಹೊತ್ತಿನಿಂದ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸ್ವರ, ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಔಷಧಗಳಿಂದ ದಷ್ಟನು
ಬದುಕುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೭೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಸಂಕಟಪಡುವ,
ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ
ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳದೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ೭೭.
ಸ್ಥಾಪರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯಾ ವಿಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಜೀವಹಿತಕಾರಕವಾದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು
ತಿಳಿದು ಜಿನಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವ|| ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.
೭೮. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಬುದಿಯಲ್ಲಿ, ಮೂಲೆ ಚರ್ಮಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ,
ಊರಿನಲ್ಲಿನ ಮಲಮೂತ್ರಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ರುದ್ರಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಳುಗಳು ತಿಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ
ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮರ ಬಳ್ಳಿ ಪೊದರು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ೭೯.
ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೂವನ್ನೂ, ಗ್ರೀಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನೂ ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರನ್ನೂ ಶಿಶಿರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ

ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಪಣ್ಣಂ ನೇಮಾಂತೀ ಕ್ರಮಂಗಳಿಂ ದ್ರವ್ಯಮುಮಂ
ಪ್ರೇಮದೊಳಂ ಸಾಧಿಪುದು ಮ| ಹಾಮಯ ಹಾಲಾಹಲಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹ¹ಕಾಱಂ¹

೮೦

ಪರಿಭಾಷೆ

ಶಾ|| ಕುಂದೇಂದೀವರಜಾತಿಪೂತಕರ ನಂದ್ಯಾವರ್ತದೊಳ್ ಪುಷ್ಪಮಂ
ಸಂದಾ ದಾಡಿಮ ನಾಳಿಕೇರ ಕದಳೀವ್ರಾತಂಗಲೊಳ್ ತತ್ಪಲಂ
ಸಂದಾ ನಾಗಸುಭೂರ್ಜತಾಳತ್ಯಣ ವಲ್ಲಾ ದ್ಯಂಗಲೊಳ್ ಪತ್ರಮಂ
ಕಂದಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೆ ಸೂರಣಾದಿಗಳೊಳ್ ಬಾಳಾದಿಯೊಳ್ ಮೂಲಮಂ

೮೧

ಕಂ|| ಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಪತ್ರ| ಕೈಸೆವ ಫಲಂ ಫಲಕ್ಕೆ ಭಲ್ಲಿ ಭಲ್ಲಿಗೆ ಪಣ್ಣಂ
ತಸದೃಶದ ಪಣ್ಣೆ ಬೇರ್ಗಲ್| ವಿಶೇಷತರ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಿಂದೆಂಟುಗುಣಂ

೮೨

ಉ|| ಭಾಗಮಿದಿಂತುಟೆನ್ನದುವುಮಂ ಸಮಭಾಗಮವೆಂಗೆ ವಸ್ತುವಂ
ತಾಗಲಲರ್ ಫಲಂ ದಳಸಮೂಲಮಿವೆನ್ನದೆ ಪೇಟ್ಟುವೆಲ್ಲಮಂ
ಬೇಗದೊಳೆಂಗೆ ಬೇರ್ಗಲನಣಂ ²ರಸ²ಮಿಂತುಟದೆಂದು ಪೇಟಿದಂ
ದಾಗಳೆ ನೀರೊಳಂದರೆದುಕೊಳ್ಳುದು ನಿಜ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧ³ಕಂ³

೮೩

ತನ್ಮಾಂತ್ರಿಕಲಕ್ಷಣಂ

ಚಂ|| ವಿನಯನಿದಾನನಾರ್ಯಜನಸಂಗತಿ ಲೋಭವಿದೂರನಾವಗಂ
ಮನುನಿಯಮಾದಿನಿಷ್ಠ ಮದನಾಂಗ ವಿವರ್ಜಿತನಿಷ್ಠವರ್ಗ ಸ
ಜ್ಞಸಹಿತಕಾರಿ ಸೂರಿಯಭಿಮಾನಿ ವಿವರ್ಜಿತ ಮಾನರೋಷನೆಂ
ಬನುಪಮ ಪಂಡಿತಂ ಧರೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕರೊಳ್ ಗುರುಭಕ್ತನಪ್ಪವಂ

೮೪

ವರ್ಷಯತುವಿನಲ್ಲಿ ಮರದ ತೊಗಟೆಯನ್ನೂ ೮೦. ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ನಿಯಮಿತ ಕ್ರಮದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ವಿಷವೈದ್ಯ ಮಾಡುವವನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ೮೧. ಮೊಲ್ಲೆ ತಾವರೆ ಜಾಜಿ ನಂದ್ಯಾವರ್ತಹೂವುಗಳೂ, ದಾಳಿಂಬೆ ತೆಂಗು ಬಾಳೆಗಳ ಫಲಗಳೂ, ನಾಗಕೇಸರ ಭೂರ್ಜ ಮತ್ತು ತಾಳೆಗಳ ಕಡ್ಡಿ ಬಳ್ಳಿ ಎಲೆಗಳೂ, ಸೂರಣಾದಿ ಗಡ್ಡೆಗಳೂ ಲಾಮಂಚಾದಿಗಳ ಬೇರೂ ಗ್ರಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ೮೨. ಹೂವಿಗೆ ಎಲೆ, ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ, ಕಾಯಿಗೆ ಪೊದರು, ಪೊದರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಇಂತಹ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರು ವಿಶೇಷರೀತಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸುವಂತಹ ಎಂಟು ಗುಣಗಳಿವೆ. ೮೩. ಇಂತಿಷ್ಟು ಭಾಗವೆಂದು ಯೋಚಿಸದೆ ವಸ್ತುವಿನ ಫಲ ಪತ್ರ ಬೇರು ಎನ್ನದೆ, ರಸ ಹೀಗಿದೆ ಎನ್ನದೆ ಹೇಳಿದುವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗಲೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದರ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಲಕ್ಷಣ ೮೪. ವಿನಯವಂತನೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನೂ ಉದಾರಿಯೂ ನಿಯಮನಿಷ್ಠಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಕಾಮವಿದೂರನೂ ಬಂಧುಬಳಗ ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜನಹಿತಕಾರಿಯೂ ವಿದ್ವಜ್ಞನರ ಅಭಿಮಾನಿಯೂ ಕೋಪವಿಮುಕ್ತನೂ ಗುರುಭಕ್ತನೂ ಆದವನು ಲೋಕದ ಮಾಂತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ಚಂ|| ಸ್ಥಿರತರ ಬುದ್ಧಿವಾಯುತನನ್ವಯ ಶುದ್ಧನೂನ'ಮೂರ್ತಿ'ಸ
 ತ್ವರುಷನಮೋಘವಾಕ್ಯನಮಲಾಂಗನಕುಸ್ಥಿತಕರ್ಮನಾಗಳುಂ
 ಪರಹಿತವೃತ್ತನೊಳ್ಳಿದನುದಾರ ಗಭೀರ ಗುಣಾಧ್ಯನಪ್ಪವಂ
 ಧರೆಯ ಭಿಷಗ್ವರಾಗ್ರಣಿಯೆನಿಪ್ಪನತಂದ್ರನವದ್ಯವರ್ಜಿತಂ

೮೫

ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿಶೇಷಂಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ್

ಪ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಇಂತಪ್ಪ ನುತಚರಿತಕೀರ್ತಿಯಶರಪ್ಪವರ್ಗಳಾಗೆ ಪೇಟ್ಟಿದೆಂದೊಡೆ
 ಕಂ|| ಕರುಣನಿಧಿಯಾಗಮಜ್ಞಂ| ಗುರುಭಕ್ತಂ ಪರಹಿತಂ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಗಳೊಳ್
 ಪರಿಣತನಪ್ಪ ನರಂಗಂ| ದಿರದುಪದೇಶಿಪುದು ಬಲ್ಲರೀ ಗ್ರಂಥಮುಮಂ

೮೬

ನೀರಸನತಿನಿರ್ಘಣನವಿ| ಚಾರಪರಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೂಷಕಂ ಖಳನೆಗ್ಗಂ
 ಕ್ರೂರನತಿಕಷ್ಟನಿಷ್ಕರ| ಜಾರನೆನಿಪ್ಪವಗೆ ಪೇಟಿವೇಡಿದನೆಂದುಂ

೮೭

ಉ|| ಧರ್ಮಪರಗೇ ದಾನಗುಣಮುಳ್ಳವರ್ಗಂ ವ್ರತಶೀಲಯುಗ್ಮದಿಂ
 ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತರಪ್ಪವರ್ಗೇ ವಂಶವಿಶುದ್ಧರಿಗಿತ್ತಿಯಿಂದೆ ಪೇ
 ಟ್ವಿರ್ಮುದದಿಂದೆ ಕೂಡೆ ಕುಡುವರ್ ಪಡೆಗುಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ
 'ಶರ್ಮದಮಪ್ಪ ಧರ್ಮವ'ಸುಕಾಮಸುಖಿಗಳನೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೮೮

ಪಂಡಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ೮೫. ಸ್ಥಿರ ಬುದ್ಧಿಯವನೂ ಉತ್ತಮ ವಂಶದವನೂ ಸತ್ಪರುಷನೂ
 ಹಿತನುಡಿಯವನೂ ಸುಂದರ ಶರೀರನೂ ಉನ್ನತ ನಡತೆಯವನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಹಿತವನ್ನು
 ಬಯಸುವವನೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೂ ಉದಾರಿಯೂ ಗಂಭೀರ ಗುಣವಂತನೂ ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ ಉತ್ತಮನೂ
 ಆದ ವೈದ್ಯನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೋತ್ತಮನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಪ|| ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಚರಿತರೂ
 ಕೀರ್ತಿಯಶರೂ ಆದವರು ಯಾರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ೮೬. ಕರುಣೆಯೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ
 ಗುರುಭಕ್ತನೂ ಪರಹಿತಕಾರಿಯೂ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನೂ ಆದ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಂತಹವರು
 ಈ ಗ್ರಂಥೋಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ೮೭. ಬುದ್ಧಿವಂತನಲ್ಲದವನೂ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೂ ವಿಚಾರಹೀನನೂ
 ಶಾಸ್ತ್ರನಿಂದಕನೂ ನೀಚನೂ ದಡ್ಡನೂ ಕ್ರೂರಿಯೂ ಕಠಿಣನೂ ನಿಷ್ಕರನೂ ಜಾರನೂ ಆದವನಿಗೆ ಈ
 ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದು. ೮೮. ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ದಾನಪರರಿಗೆ ವ್ರತ ಶೀಲಗಳಿಂದ
 ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮಿ
 ಕೂಡುವಳಲ್ಲದೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಧರ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಮಸುಖಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
 ದೊರೆಯುವುವು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
 ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮನಾನಸಂ
 ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
 ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಸಂಜ್ಞಾಧಿಕಾರಂ
 ಪ್ರಥಮಂ¹

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
 ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ
 ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ
 ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

ಸ್ಥಾವರವಿಷ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ದೇವಾದಿದೇವನಂ ಜಿತ| ಭಾವಜನನಚಿಂತ್ಯ ಮುಕ್ತಲಕ್ಷ್ಮೀವರನಂ
ಭಾವಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಜನದಾ| ಸ್ಥಾವರವಿಷಹರಣಂ ವಿವಕ್ಷಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೧

ಉ|| ದೇವ ಜಿನೇಂದ್ರಭಾಷಿತವಿಷಂಗಳೆ ಮೂದೇನಪ್ಪ!ವೆಂತೆನಲ್!
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಂ ಕೃತಕಯೋಗಜವೆಂದಿವಟೊಳ್ ವಿವೇಕಿಸಲ್
ಸ್ಥಾವರಮಿರ್ಪತ್ತೈದು ತೆಱನಂತಧಿಕಂಗಳುಮಲ್ಲಿಯೈದುಮುಂ
ಕೇವಳ ಮಧ್ಯಮಾಧಮವಿಭೇದಮನಾದರದಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ

೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡ್

ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಸ್ಥಾವರವಿಷ ನಾಮಂಗಳ್

ಕಂ|| ಸಲೆ ಮುಸ್ತೆ ವತ್ಸನಾಭಂ| ಬಲಾಹ ಪುಷ್ಕರಶರಂ ಹರಿದ್ರಾ ಶೃಂಗೀ
ಕುಲ ಮೇಷಶೃಂಗಿ ಹಾಲಾ| ಹಲ ಕಾಸ್ತುಕ ರಕ್ತಶೃಂಗಿ ಮಧುಪಾಕಂಗಳ್

೩

ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಿಂದ್ರವಜ್ರಂ| ಸ್ಫುರದುರು ಕರ್ಕಾಟಕ ಶೃಂಗಿ ಮಧುರಂ ಕ್ರೌಂಚಂ
ಹರಿತಾರ್ಕ ಕಾಳಕೂಟಕ| ಮರಿದೆನಿಸಿದ ಪುಂಡರೀಕ ಸಂಕೋಚಂಗಳ್

೪

ಗಾಳವಮಂಜನ ರೋಹಿಣಿ| ಮಾಳೋಚಿಸಲೇಕವೀರಮಿಂತಿರ್ಪತ್ತೈ
ದೀ ಲೋಕದೊಳಂ ಕ್ರೂರ| ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂತಿವಟೊಳ್ಳಿದತಿಕ್ರೂರಂಗಳ್

೫

೧. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀವರನೂ ಆದ ದೇವಾಧಿದೇವನಿಗೆ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಜನಕ್ಕೊದಗುವ ಸ್ಥಾವರವಿಷದ ನಿವಾರಣಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.
೨. ಜಿನೇಂದ್ರದೇವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವೆಂಬ ಮೂರು ತೆರನ
ವಿಷಗಳು ಯೋಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವಾಗಿವೆ; ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು
ವಿಧವಿದ್ದು ಐದು ಅತಿಕ್ರೂರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಭೇದಗಳನ್ನು
ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ೩. ಮುಸ್ತೆ ವತ್ಸನಾಭ ಬಲಾಹ ಪುಷ್ಕರಶರ ಹರಿದ್ರಾ
ಶೃಂಗೀಕುಲ ಮೇಷಶೃಂಗಿ ಹಾಳಾಹಳ ಕಾಸ್ತುಕ ರಕ್ತಶೃಂಗಿ ಮಧುಪಾಕಗಳೂ ೪. ಇಂದ್ರವಜ್ರ ಕರ್ಕಾಟಕ
ಶೃಂಗಿ ಮಧುರ ಕ್ರೌಂಚ ಹರಿತ ಅರ್ಕ ಕಾಳಕೂಟ ಪುಂಡರೀಕ ಸಂಕೋಚಗಳೂ ೫. ಗಾಳವ ಅಂಜನ
ರೋಹಿಣಿ ಏಕವೀರ ಎಂಬ ಒಟ್ಟು ೨೫ ರೀತಿಯ ಕ್ರೂರ ವಿಷಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು

ವ|| ಅವಾವುವೆಂದಡೆ

ಕಂ|| ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟವಿ| ಪಾಂಕಮುಮಾ ವತ್ಸನಾಭಿ ಮುಸ್ತಕ ಶೃಂಗಾ
ಖ್ಯಂ ಕರಮಿಳೆಯೊಳಿವೈದುಂ| ಪಂಕಜಭವನಟಿಯಲರಿದು ತತ್ಕೂರತೆಯುಂ

೬

ಉಱಿದಿಪ್ಪತ್ತು ಮಧ್ಯಮ| ಮಿಳೆಯೊಳಗಿಂ ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲಮಲ್ಲೆ ಜಘನ್ಯಂ

¹ವಿಳಸತ್ತನುವಂ ಬೆರಸಾ| ವಿಳಮಂ ಮಾಡಲ್ ತದಂಗಚೇಷ್ಟೆಯನೊರೆವೆಂ

೭

ಮ|| ಅತಿಸಾರಂ ಮೂರ್ಛೆ ದಾಹಂ ಮತಿವಿಕಳತೆಯುಂ ಭ್ರಾಂತಿ ಹೃಚ್ಛಾಲೆ ತಾಪಂ

ಗತಸತ್ತಂ ನೇತ್ರಮಾಂದ್ಯಂ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯುಂ ಗದ್ಗದಧ್ವಾನಕಂಠಂ

ಗತಿಭಂಗಂ ಶ್ವಾಸಖಾಸಂ ರುಧಿರವಮನಮುಂ ಸ್ವೇದಮತ್ಯಂತ ಖೇದಂ

ಧೃತಕೋಪಂ ತಾಮಿವೆಲ್ಲಂ ವಿಷಮತರಮೆನಿಪ್ಪಂಗೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಕ್ಕುಂ

೮

ಇಂತಧಿಕಸ್ಥಾವರವಿಷ| ಸಂತತಿಯುಮನವಟಿ ನಾಮ ವಿಷವೀರ್ಯಮುಮಂ

ಭ್ರಾಂತರ್ಗೇ ತಿಳಿಯಪೇಟ್ಟಿಂ| ಮುಂತಟಿಪುವೆನಾ ವಿಷಾಪಹರಣಕ್ರಮಮಂ

೯

ಪಲವೌಷಧಿ ಮಂತ್ರದೊಳಂ| ಕೆಲವುಂ ದುರ್ಲಭತರಂಗಳೆನವೇಡವಟಿಗೊಳ್

²ಸಲೆ³ಯಿ೪ದು ಯೋಜಿಪಂಗತಿ| ಸುಲಭಂಗಳೆನಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಮುನಿಮತದಿಂ

೧೦

ಮಂತ್ರಗಳ್

(೧) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ³ಸಂಹರಾಯ³

ಹಂ ಝಂ ರಿಂ ಕ್ಲಿಂ ಹಂಸ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥದೇವತಾಜ್ಞಾ ವಿಷಹರ ಮಲ್ಲಿನಾಥದೇವತಾಜ್ಞಾ

ತ್ರಿಭುವನ ಗರುಡಾಜ್ಞಾ ಶ್ರೀಧರದೇವತಾಜ್ಞಾ ಶೀಘ್ರಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು⁴ಹಂ⁴ ಘಟ್‌ಸ್ವಾಹಾ

ಇದು ಸಕಲ ವಿಷಹರ ಮಂತ್ರಂ

(೨) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಬೈರವೇ ಮಹಾಬೈರವೇ ಕಾಳಕೂಟವಿಷಂ ಸ್ಫೋಟಯ

⁵ಖಂಡಯ⁵ ಅವ⁶ತಾರಯ⁶ ನಾಭಿವಿಷಂ ಹಾಲಾಹಲವಿಷಂ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಂ ಶಂಕಾವಿಷಂ ⁷ಉಪಘಾತವಿಷಂ⁷

ಸ್ಥಾವರವಿಷಂ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಕಾಲಚಂಚುಚಾಪರಯೂತಾಜ ಸುಮಂತು ⁸ಜಹಾ⁸ದ್ವಯುಃ

ಚೆನ್ನ⁹ನಳಖಿ⁹ಚಂದ್ರಜಯ ಓಂ ಕಾಳಾಯ ಮಹಾಕಾಳಾಯ ಕಾಳಗರ್ಭವಿಹಾ ಅಮೃತಗರ್ಭ ದೇವಿ

ಅತಿಕೂರವಾದುವಾಗಿವೆ. ವ|| ಅವಾವುವೆಂದರೆ ೬. ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟ ವತ್ಸನಾಭಿ ಮುಸ್ತಕ ಶೃಂಗ

ಎಂಬೀ ಐದು ವಿಷಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನೂ ತಿಳಿಯದಂತಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಅತಿಕೂರ ವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೭.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವಿಷಗಳು ಮಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವು ಅಧಮವಾಗಿದ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ ಶರೀರವನ್ನು

ಸೇರಿ ಮಾಡುವ ಶರೀರಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೮. ಅತಿಸಾರ ಮೂರ್ಛೆ ದಾಹ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆ

ಭ್ರಾಂತಿ ಹೃದಯಶೂಲೆ ತಾಪ ಬಲಹೀನತೆ ಕಣ್ಣುಮಂಜು ಅಸಹಜ ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ ಗದ್ಗದಧ್ವನಿ ನಿಶ್ಚಲತೆ

ಕೆಮ್ಮು ರಕ್ತವಮನ ಬೆವರುವುದು ದುಃಖ ಕೋಪ ಇವೆಲ್ಲವೂ ದಷ್ಟನ ವಿಷಮತರ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ. ೯.

ಹೀಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ವಿಷದಾಧಿಕೃಗಳನ್ನೂ ವಿಷಾಪಹರಣ

ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೦. ಹಲವು ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಕೆಲವು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಗುಣಗಳನ್ನರಿತು ಉಪಚಾರ

ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭವೆಂಬ ಮುನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಗಳು:

1. ನಿ (ತ) 2. ಸಲೆ (ತ) 3. ಸಂಹಾರಯ (ಅ) 4. ದೇಹತೋಂ (ತ) 5. (ಪಾತಯ) ಖಂಡಯ (ಅ)
6. ದಾ(ತಾ)ರಯ (ಅ) 7. (ಉಪಘಾತಮಿಷಂ.) (ಅ) 8. ಜ (ಹಾ) (ನಾ) (ಅ) 9. ನಳ (ನ) ಖಿ (ಅ)

ಓಂ ಕ್ಷಂ ಕ್ಷೀಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಓಂ ಹಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ನಾಸ್ತಿ ವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ

ಇದು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಭೈರವೀಮಂತ್ರಂ

(೩) ಓಂ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತೋದ್ಭವೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣೀ ಇದಮೃತಂ ಸ್ರಾವಯಸಂ 'ಕ್ಷಿಂ ಬ್ಲೂಂ'
ದ್ರಾಂ ದ್ರಿಂ ದ್ರಾವಯ ಹಂ ಝಂ ರ್ಝಿಂ ಹಂಸ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

(೪) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಒಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರಾಯ ಕುಂಚಿತವೃತ್ತ ಅಮೃತ ಜಟಾ ಯತ ಓಂ
ಅಭಮಹಾಯುತೋ ಒಬಿ ಹಠಾಲೇವರ್ಷಸ್ಸುವಿ ನಯನಖಾತಯುಖಾಯಿ ನಮಯುಖಾಯಿ
ಶ್ರೀರಾಮೇಶ್ವರಾಯ ದ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಹರಹರ ವಿಷಂ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಒಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರೀಮಂತ್ರಃ
ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಂಗಳ ಪಠಿತ ಸಿದ್ಧಿ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವಾರ್ಧಾರೆಯ ವಿಧಿತ್ರಯ

ಶಾ|| ಈ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳಾವುದೊಂದೊಳೊಳಣಂ ತಾಂ ನಂಜಿನಿಂ ದಗ್ಧನ

ಪ್ಪಾ ಮರ್ತ್ಯಾಂಗಮನೋರ್ಮ ಮಂತ್ರಿಸುವುದಂತಾ ಮಂತ್ರವಾರ್ಧಾರೆಯಿಂ

ಸೋಮಧ್ಯಾನವಿಶೇಷದಿಂ ತಳಿದು ಸಮ್ಯಗ್ವಿಷಜಾನೀಕಮಂ

ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕಂ ಪಠಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗೀಯ ಬಾಬ್ಬಿಂ ದಿಟಂ

೧೧

ವಮನೋಪವಾಸಮಂ ತ| ತ್ವಮದಿಂ ಮಾಡಿಸಿ ಮಲಾಪಹರಣಮದಿಂಬಿಂ

ಸಮನಿಸೆ ಬಲಿಕ್ಕಮವರ್ಗಂ| ದು ಮಹಾಭೇಷಜಮನೀಯ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೧೨

ಮದನಫಲ ಲೋಧ್ರಮೆಂಬಿವ| ನುದಕದೊಳಂ ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದಂತಲ್ಲದೊಡೀ

ವುದು ಬಜೆಯೊಳುಪ್ಪಮಂ ಬೆರ| ಸಿದು ವಮನಮದಾಗೆ ಸರ್ವ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೧೩

ಉದಕದೊಳೆ ಬಿಳಿಯ ಬೇರಂ| ಪದನಟಿದೀಯಲೈ ವಿಷಮನಟಿದಾ ವಮನಂ

ಅದು ದೊರಕದಂದು ಚುಂಚಿನೊ| ಳೊದವಿದ ಬೀಜಮುಮನರೆದು ಕುಡುವುದು ಬೇಗಂ

೧೪

ನೀರೊಳ್ ಮಣುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಳ್ವೀರೆಯ ಬೇರಂ ಸಮಾಕ್ಷಿಕಂ ಫೃತದಿಂ ಸಂ

ಹಾರಿಸುಗುಂ ವಮನಂ ವಿಷ| ದಾರುಣಮಂ ತತ್ಕ್ಷಣಂ ಭಿಷಗ್ವರಮತದಿಂ

೧೫

ಮೇಲಿನಂತೆ ೧೧. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರಿಂದ ವಿಷಪೀಡಿತನಾದವನ ಶರೀರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಮಂತ್ರಸಹಿತ ನೀರನ್ನು ಸೋಮಧ್ಯಾನದಿಂದ ಚಿಮ್ಮುಕಿಸಿ, ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಪೂರಿತವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಪೂರಕವಾಗಿ ಪಠಿಸಿ ದಷ್ಟನಿಗೀಯಲು ಆತನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬದುಕುವನು. ೧೨. ವಮನ ಮತ್ತು ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವರಿತು ಮಾಡಿಸಿ, ಮಲನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಅವರಿಗೆ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೩. ಉಮತ್ಪದ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಲೋಧ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಬಜೆ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ವಮನವಾಗಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೪. ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಬಿಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ವಮನವಾಗಿ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಚುಂಚಿನಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಬೇಗನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ೧೫. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವಮನವಾಗಿ ಉಗ್ರವಿಷವನ್ನು ಕೊಡಲೆ ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೬. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಕಾಯಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಕೊಡಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ತಕ್ಷಣವೆ ಉಗ್ರವಿಷವು

ನೀರೋಳ್ ಮಱುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಳ್ವೀರೆಯ ಫಲಮೊಂದನಾದೊಡಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ
ದಾರುಣ ವಿಷಂಗಳಂ ಸಂಹಾರಿಸುಗುಂ ಭದ್ರಿಯಾಗೆ ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ

೧೬

ಚಂ|| ಎಳದೆನಿಸಿರ್ಪ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೊಪ್ಪುವ ಕಾಯ ರಸಂ ಬರಲ್ಕವಂ
ಪಿಱಿ ಮೆಲುಗಿರ್ಚಿನಿಂದಡು ಗುಳಂ ಬಿಱಿಯೊಳ್ ಚಣಕಪ್ರಮಾಣದಿಂ
ಗುಱಿಗಿಯನೊಪ್ಪೆಮಾಡಿ ಗುಡಮಿಶ್ರಮದಾಗಿರಲಿತ್ತೊಡಾಕ್ಷಣಂ
ತೊಲಗುಗುಮೆಯ್ತೆ ವಾಂತಿಯೊಳೆ ಸರ್ವವಿಷಂ ವಿಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೧೭

ಉ|| ನಂಜು ತಗುಟ್ಟಿದಂದೆನಿಸುಮಂಜಲದೇವುದು ಶೀತತೋಯದಿಂ
ರಂಜಿಪ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ನಿಷ್ಕಸಮಾನಮನಿತ್ತೊಡಂತೆ ತಾ
ನಂಜನ ನಶ್ಯದಿಂದಳಿಱಿಕುಂ ಹರಿಯೆಂತು ತಗುಟ್ಟಿದಂತಿಱಿಂ
ಕುಂಜರಕೋಟಿಯುಂ ಬೆದಲುಪಂದದೊಳಂ ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯರಾ

೧೮

ಹಾಲಾಹಲಾದಿ ಮುಖ್ಯವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೂಲಫಲಪತ್ರಸಂಭವ| ಹಾಲಾಹಲ ಮುಖ್ಯಜಾತಿಯುಂ ಸಂಹರಿಸಲ್
ನೀಲಿ ಹಯಗಂಧಿ ಱಿಂಚಿಕೆ|ಸಾಲದೆಯೊಂದೊಂದೆ ಧರೆಯೊಳಂ ಕೊಳೆಯಿವಱೊಳ್

೧೯

ಬಜೆ ತುತ್ಥ ಟಂಕಣಾಖ್ಯಂ|ರಜನಿ ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಯೆಂದುಂ
ವೃಜಿನವೆನಿಪವಿಳ ಗರಳ|^೧ತ್ಯ^೨ಜನಕ್ಕೊಂದೊಂದೆ ಕುಡಿಸು ನರಮೂತ್ರಯುತಂ

೨೦

ಸರ್ವಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ

ಮಧುವಿಂ ಮುಸಲೀಕಂದಂ| ವಿಧಿಯುಕ್ತಂ ಕಟುಕಮಿಶ್ರಿತಂ ಮೇಣ್ ಮಧುವಿಂ
ಸುಧೆಗಣೆಯಪ್ಪಜದಂದೆಯ| ನೆ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಕುಡಿಸಲದು ವಿಷಂಗಳನಱಿಗುಂ

೨೧

ಮ||೩೨|| ಅರಿದೀ ಹಾಲಾಹಲಾದ್ಯಂ ವಿಷಮತರಮಿದಂದಂಜವೇಡಿ^೨ಲ್ಲಿ^೧ ಬೇಗಂ
ನರಮೂತ್ರಂ ಗವ್ಯಮೂತ್ರಂ ಪಟಿಯ ಫೃತಮಿರಲ್ಯಾವುದೊಂದೊಂದಱಿಱೊಳ್ ಕೊಂ

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದು ಮನುಮುನಿಗಳ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭. ಕಹಿಸೋರೆಯ ಎಳೆಯ ಕಾಯಿಯ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ಮಂದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅನಂತರ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚಣಕಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವವಿಷವೂ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೮. ವಿಷವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಕ (ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ) ತೂಕದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಂಹ ಬಂದಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಸಮೂಹವೇ ಹೆದರುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯರಾ ೧೯. ಬೇರು ಫಲ ಪತ್ರಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ನೀಲಿ ಹಯಗಂಧಿ ರೆಂಚಿಕೆಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಸಾಲದೆ? ೨೦. ಬಜೆ ತುತ್ಥ ಟಂಕಣ ರಜನಿ ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದು. ೨೧. ಮುಸಲೀಕಂದ ತ್ರಿಕಟುಗಳನ್ನು ಜೇನಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಜದಂದೆಯನ್ನು ಸಮಾನ ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೨. ಹಾಲಾಹಲಾದಿ ವಿಷಗಳು ಬಹಳ ಕ್ರೂರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಕೂಡಲೆ ನರಮೂತ್ರ

ಡರೆದಾ ಹಾರಿದ್ರಮೋದಂ ಕುಡೆ ಪರಿಹರಿಕುಂ ಕಾಳಕೂಟಾದಿಯಾ ಸ್ಥಾ
ವರಮಂ ತಜ್ಜಂಗಮಾಖ್ಯಂಗಳವೆನಿತನಿತಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೨೨

ಅರಿಸಿನ ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಮೇ! ಣರಿಸಿನ ರುಜೆವೆರಸು ಪಾಲೊಳಂ ಮಱುಗಿಸಿ ಮೇ
ಣರಿಸಿನ ರುಜೆ ಮಧ್ವಾಜ್ಯಮ! ನಿರದೀಂಟಲ್ ಸರ್ವವಿಷಮ ವಿಷಸಂಹರಣಂ

೨೩

ನೀರಿಂದೆ ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ! ಬೇರಂ ಬಜೆವೆರಸು ರಾಗದಿಂ ಕುಡಿಸಲೊಡಂ
ದಾರುಣ ವಿಷದಗ್ಧಂ! ಪಾರದೆ ಪೆಟಿತಂ ವಿಷಾಪಹರಣಮಿದಕ್ಕುಂ

೨೪

ಹಾಲಾಹಲ-ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವರತಿಗುಡೆಗೂಡಿ ಕೊತ್ತುಂ! ಬರಿಯೊಂದೆ ಕಳೆವುದಲ್ತೆ ಹಾಲಾಹಲಮಂ
ನಿರುತಂ ಗುಡ ಕಾರ್ಪಾಸದ! ಸುರಸಂಗಳ್ ಕಾಲಕೂಟಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೨೫

ರಕ್ತಶೃಂಗೀವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿದೆನಿಪ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ! ಗರಳಕ್ಕಂ ಗೋಮಯೋತ್ಥಜಲಮಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಮೇಣ್ ಶೃಂಗಿಯ! ಗರಳಮನಂಗುರವಿದೊಂದೆ ಕಳೆಗುಮಮೋಘಂ

೨೬

ವತ್ಸನಾಭಿಗೆ

ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸುತ್ತರಣೆಯ! ನಾ ಸರ್ಪಿಶೃರ್ಕರಾಯುತಂಗಳನರೆದೀ
ಗಾಸುರದ ವತ್ಸನಾಭನ! ವಾಸನೆಯಿಂ ಕಿಡಿಸಿ ಕಳೆಗುಮಾಕ್ಷಣದಿಂದಂ

೨೭

ಜೀರಕಮತಿಬಜೆ 'ತ'ಗಚೆಯು! ಮಾ ರಜನಿಯುಮಭ್ರನಾದಿಯಜಮೂತ್ರ^೨ಯುತಂ^೧
ವಾರಿಪುವು ವತ್ಸನಾಭನ! ಕ್ರೂರತೆಯನಿವಾಳು ಮರ್ದಿನೊಳ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ

೨೮

ಹಸುವಿನ ಗಂಜಳ ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನರೆದು
ಕೊಡಲು ಕಾಳಕೂಟಾದಿ ಸ್ಥಾವರ ಹಾಗೂ ಜಂಗಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೨೩. ಅರಿಸಿನ ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು
ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಕೋಷ್ಠ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಮ
ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೨೪. ಬಿಳಿಗುಂಜಿಯ ಬೇರು ಮತ್ತು ಬಜೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು
ದಾರುಣವಿಷಪೂರಿತನಿಗೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.
೨೫. ತಿಗುಡೆ ಮತ್ತು ಕೊತ್ತುಂಬರಿಗಳು ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ; ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು
ಕಾರ್ಪಾಸದ ರಸಗಳು ಕಾಲಕೂಟವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೨೬. ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ
ವಿಷವನ್ನು ಗೋವಿನ ಸ್ನೇಹಿಯ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು; ಶೃಂಗಿಯ ವಿಷವನ್ನು ಅಂಗುರುವೊಂದೇ
ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೨೭. ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸು ಉತ್ತರಣೆಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳೊಡನೆ
ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವತ್ಸನಾಭಿವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೮. ಜೀರಿಗೆ ಅತಿಬಜೆ
ತಗಚೆ ಅಗಸೆ ಅರಿಸಿನ ಅಬ್ಬ(ಕರ್ಪೂರ, ಕೊಡನಾರಿಗಡ್ಡೆ ಅಥವಾ ಅಬ್ಬಕ) ಇವು ಆರನ್ನು
ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಡಿನ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವತ್ಸನಾಭಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
೨೯. ಲಾಮಂಚದ ಬೇರು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಮತ್ತು ತಾರೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ ಬಂದ

ಅಭಯಾಮಲಕಾಕ್ಷಂಗಳ ಸುಭಾಂಡದಿಂ ಕ್ಷಥಿತಮಾದ ಜಲಮಂ ಕುಡಿಸ
ಲೃಭಿಭವಿಪ ವತ್ಸನಾಭಿ ಪ್ರಭವಭಯಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ಮನೋಹರಚರಿತಾ

೨೯

ನಾಂಗು(ಲಿ)ರೀಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವಮನೋಪವಾಸಮೇ ಮು! ಖ್ಯಮದಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದೊಳೊಂದೆ ಕುಡುವುದು ದುಗ್ಧಾ
ಜ್ಯಮುಮಂ ಮಲಹರಣಮುಮಂ! ಕ್ರಮದಿಂ ಮಾಡಿಸುಗೆ ನಾಂಗುರಿಕವಿಷಮುಟಿಗುಂ

೩೦

ಪೊಸತಪ್ಪ ಕೋಷ್ಠ ಸೈಂಧವಮೆಸೆವುಷ್ಟೋದಕದೊಳೀಯಲಬಿಗುಂ ಮತ್ತಂ
ವಸುಧೆಯೊಳೆ ಬಿಳಿಯ ಸುಂಡೆಯೆ! ದೆಸೆಗೆಡಿಕುಂ ನಾಂಗುರೀ(ಲಿ)ಕದೇಸಕದ ವಿಷಮಂ

೩೧

ಮಾಗಧಮೊಂದಲ್ಲದೊಡಾ! ನಾಗರಮದುಮಿಲ್ಲದಿದೊಡಂ ನೀಲಿಯುಮಂ

ಬೇಗದೊಳರೆದೀವುದು ತಾ! ನಾಗಳೆ ನಾಂಗುರಿ(ಲಿ)ಕ ವಿಷಮವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೩೨

ನಾಗರ ಮಧುಕಮುಮಂ ಸಮ! ನಾಗಿರೆ ತಕ್ರದೊಳೆ ಕುಡಿಸೆ ಮೇಣೆಕ್ಕೆಯುಮಂ

ಬೇಗಂ ಬೆನ್ನೀರೊಳ್ ಕುಡೆ! ನೀಗುಗುಮರಿದೆನಿಪ ನಾಂಗು'ರೀಕದ ವಿಷಮಂ'

೩೩

ಕಣಗಿಲ(ಬೇರು ಎಣ್ಣೆ) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕರವೀರದ ಸೊಕ್ಕಿಂಗರೆ! ದರಿಸಿನಮಂ ದಧಿಘೃತಂಗಳಿಂ ಕುಡು ಮತ್ತಂ

ದೊರಕದೊಡಣಲೆ ನಿಶಾ ಶ! ಕರ್ಕೆಯಂ ಬೆರಸಿತ್ತೊಡಾಗಳಂತದು ಕಿಡುಗುಂ

೩೪

ಅಭಯ ನಿಶೆ ಮರಿಚ ಮಧುಕ! ಪ್ರಭೇದದಿಂದಿದರ್ ನಾಲ್ಕುಮಂ ಕೂಡಿಯವಂ

ಶುಭದ ಪಯೋಮಿಶ್ರದಿನೀ! ಯೆ ಭಯಂಕರಮಪ್ಪ ಕಣಗಿಲತಿವಿಷಮುಟಿಗುಂ

೩೫

*ಪುಳ್ಳಂಪುಣಿಸೆಯುಮಂ ಕೂ! ಡೊಳ್ಳಿದುವೆನಿಸಿರ್ಪ ಗೋಟಿಯಂ ಕುಡು ಮತ್ತಂ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೀಲಿಗಳಂ ತಳು! ವಿಲ್ಲದೆ ಕುಡು ಕಣಗಿಲುಗ್ರತರ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ

೩೬

ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರೆ ವತ್ಸನಾಭಿ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಮನೋಹರಚರಿತಾ.
೩೦. ವಮನ ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಕ್ರಮವರಿತು ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಲಹರಣ
ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ನಾಂಗುರಿ(ಲಿ)ಕನ (ಕೋಳಿಕುಟುಮನ ಗಿಡ?) ವಿಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.
೩೧. ಹೊಸದಾದ ಕೋಷ್ಠ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ
ಸುಂಡೆಯ ಕಾಯಿಯು ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು. ೩೨. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಒಣಶುಂಠಿ
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀಲಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.
೩೩. ಒಣಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಎಕ್ಕೆಯನ್ನು
ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಅರಿಸಿನವನ್ನು
ಮೊಸರು ತುಪ್ಪಗಳೊಡನೆ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಅಣಲೆ ಅರಿಸಿನ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ
ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಣಗಿಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೫. ಲಾಮಂಚ ಅರಿಸಿನ ಮೆಣಸು ಮಧುಕ ಈ
ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರು ಅಥವಾ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಣಗಿಲ ವಿಷವು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೬. ಪುಳ್ಳಂಪುಣಿಸೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೋಳಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕಣಗಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.

ಅರಿಸಿನಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ ದರೆದೀವುದು ಮಧುಕಸಹಿತಮಣಲೆಯುಮಂ ಮೇ
ಣೆರದೀವುದಣಲೆಯೊಂದಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ಕಣಗಿಲುಗ್ರವಿಷಮೆನಿತನಿತಂ

೩೭

ಖದಿರಪ್ರಸೂನ¹ಮಾ ಖದಿ ರದ² ರಸಮಂ ಬಿಲಮುಮಾಪ್ತು ಗೋಕ್ಷೀರಮುಮೋ
ಳ್ಳಿದುವಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆಯಂಗುರು ಮದಿರಿಪುದೊಂದೊಂದೆ ಕಣಗಿಲುಗ್ರಮನನಿತಂ

೩೮

ಅಶ್ವಮಾರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತರಣೆಯ ಮೂಲಂ ಸಜಲಂ ಮರಿಚಂ ಸಹತಕ್ರಮಲ್ಲದಂ² ದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ
ರರಿಸಿನಮಂ ನೀರೊಳದಂ ಭರದಿಂ ಕುಡಲಶ್ವಮಾರಿಯುಗ್ರವಿಷಘ್ನಂ²

೩೯

ಭತ್ತದ(ನೆಲ್ಲ) ಬೇರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ ಜಂಬೂಫಲ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಮೆಂಬಿವು ನಿಜದಿಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಶಾಲಿಯ ಬೇರಿಂಬಿನ ವಿಷಹರಮಿದಲ್ತೆ ಸುಜನವರೇಣ್ಯಾ

೪೦

ಕಿರುನೆಲ್ಲಿಯಕ್ಕಿಗರ್ಚುಮ ನೆಣ್ಣೆವುದು ಮೇಣ್ ಪುಳಿಯನೆಣ್ಣೆವುದಲ್ಲದೊಡಂ ತಂ
ದೆಣ್ಣೆವುದು ಕಾಂಜಿಕಮೊಂದಂ ಪಟಿಪಡಿಗುಂ ನೆಲ್ಲಬೇರ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದಿಂ

೪೧

ಕಹಿಸೋರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸಲಿಲಯುತಮರಳಗಂಜಿಯ ನಲಸದೆ ಮೇಣ್ ದಧಿಯುತಂ ³ಪುನರ್ನ³ವಿಯಂ ಮೇಣ್
ಪಲವರೊಳೇನಂಗುರಮಂ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕಲಾಬುವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೪೨

ಕಹಿಹೀರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಂಬೂರಸಮಂ ಕುಡು ಕಟು ತುಂಬಿಯ ಫಲದಲದೊಳೊಗೆದ ಪಟುತರವೆನಿಪಾ
ಡಂಬರದ ವಿಷಮನಟಿಗುಮ ದಂಬುಧರಂ ಕೈಪಿವೀರೆಗುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೪೩

೩೭. ಅರಿಸಿನ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಧುಕ ಮತ್ತು ಅಣಲೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಣಲೆಯೊಂದನ್ನು
ಅರೆದು ಕೊಡಲು ಕಣಗಿಲದ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೮. ಖದಿರದ ಹೂವು, ಅದರ ರಸ
ಮತ್ತು ಅಂಬಿಲ, ಮಾವು ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳು
ಒಂದೊಂದೂ ಉಗ್ರವಾದ ಕಣಗಿಲ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ೩೯. ತರಣೆಯ
(ಸೂಳೆಬೊಟ್ಟುಗಿಡ?) ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಣನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ, ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಶ್ವಮಾರಿ(ಕಣಗಿಲ)ಯ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೦. ಹೆಚ್ಚು
ಹೇಳುವುದೇನು ? ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ ನೇರಳೆಹಣ್ಣು ಯಷ್ಟಿ ಮಧುಕಗಳು ಬತ್ತದ ಬೇರಿನ
ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಹೇಳು ಸುಜನವರೇಣ್ಯಾ. ೪೧. ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚುಗಳನ್ನು
ಅಥವಾ ಹುಳಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಂಜಿಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬತ್ತದ ಬೇರಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೨.
ಧಾನ್ಯದ ಗುಜಿಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಅಥವಾ ಪುನರ್ನವಿಯನ್ನು ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹಲವರಿಂದೇನು ?
ಅಂಗುರ (ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಬೇರು)ವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕಹಿಸೋರೆಯ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.
೪೩. ನೇರಳೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಎಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ; ಕಹಿಸೋರೆಯ

1. ಮೂಲದಿನದ (ತ) 2. ಅರಿಸಿನವಲಮುಮನರೆದೀವುದು ನೀರಿಂದಂಪರಿಹರಿಸುವುದಶ್ವಮಾರಿಯುರುತರ
ವಿಷಮಂ (ತ) 3. ಪುಣ (ತ)

ಘಟಿಯಿಸಿತಿದು ಕಾಲ್ಪೀರೆಯ! ಪಟುವಿಷವೆಂದಂಜಬೇಡ ಘನರವಮೊಂದಂ
ಕಟುತರ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಮೇಣ್! ಝಟಿತೆಯೊಳಿಕ್ಕಲ್ಕದಟಿಯದೇ ತದ್ವಿಷಮಂ

೪೪

ಕಾಂಜೀರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಭೋರನೆ ನೇಱಿಲ ತಿಗಡಂ! ಕ್ಷೀರದೊಳಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಶೆಯುಮಭಯಮುಮಂ ಬೆ
ನ್ನೀರೊಳ್ ಕುಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಕಾಂ! ಜೀರ ವಿಮಿಶ್ರಿತಮೆನಿಪ್ಪ ತಿಳಜದ ವಿಷಮಂ

೪೫

ಇಟ್ಟಬೀಜದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಾಟಿಯ ಪಣ್ಣೇಱಿಲ 'ತಿವು'! ಡಾಳೋಚಿಸೆ ಮೇಣದುಕ್ಕನುದಕಂ ಮೇಣ್ ಸಿತ
ಬಾಳಂ ತೋಯಸಮೇತಮ! ದೇಟಿಲಮೇನಿಟ್ಟಿಯೆಸೆವ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೪೬

ಜೇಪಾಳದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಂಬೀರ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ! ನಿಂಬಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಲದಂದು ಹೆಸರಿನ ಪೊಸಕ
ಟ್ಟೆಂಬುದುಮಂ ಕುಡೆ ಜೇಪಾ! ಳಂಬೊರೆದ ವಿಷಂಗಳಂ ವಲಂ ಸಂಹರಿಕುಂ²

೪೭

ಉಮ್ಮತ್ತದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ|| ತಾವರೆಯಕ್ಕದಲ್ಲದೊಡಮಾಸಡಿ ಮೇಣ್ ರವಿಮೂಲಮಕ್ಕದಾ
ತಾವರೆ ಶರ್ಕರಾನ್ನಿತಮದಾಗಲಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಬಿತ್ತು ಪಾಲ್ಗುಂ
ಭಾವಿಸಲಾ ನಿಶಾದ್ವಯಮದಲ್ಲದೆ ಕೈತಕಮೂಲಮಕ್ಕದಂ
ಜೀವನಮಿಶ್ರದಿಂ ಕನಕದುಗ್ರವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಮಾಕ್ಷಣಂ

೪೮

ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಡು ಚೋಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಕೂಡವ್ಯುತಲತೆಯನಲ್ಲದೊಡಂತಾ
ಕ್ಷಣದೊಳ್ ಕಿಣ್ಣು³ಗೋಣಿಯುಮಂ! ಪ್ರಣುತಯಶಂ ಕೊಡುವುದುಪವಿಷಂ ಭೂವಿನುತಾ

೪೯

ಇಲಿವಾಲದ - ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಇಲಿವಾಲದ ವಿಷಮಂತದು! ತಿಳಿಗುಂ ದಂತಿಯುಮನಣಲೆಯಂ ಕುಡೆ ಮತ್ತಂ
ತಿಳಜ ಸಿತ ತಕ್ರಪಾನಂ! ಕಳೆಗುಂ ರವಿದುಗ್ಧದೋಷಮಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ

೫೦

ವಿಷವು ಕೊನ್ನಾರಿಗಡ್ಡೆಯಿಂದ ಪರಿಹರ, ೪೪. ಇದು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾದ ಕಹಿಹೀರೆಯ ವಿಷವೆಂದು ಹೆದರಬೇಡಿರಿ, ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯನ್ನೂ ಹಿಪ್ಪಲಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ೪೫. ನೇರಿಲ ತೊಕ್ಕನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಮತ್ತು ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಂಜೀರಮಿಶ್ರಿತ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೬. ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು ನೇರಿಲತೊಕ್ಕು ಕುದಿಸಿದ ನೀರು ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಇಟ್ಟಿಬೀಜದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೭. ನಿಂಬೆಯ ರಸ ಮತ್ತು ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಸರಿನ ಹೊಸಕಟ್ಟನ್ನು ಕೂಡಲು ಜೇಪಾಳದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ತಾವರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆಸಡಿ ಅಥವಾ ಎಕ್ಕದ ಬೇರು ಅಥವಾ ತಾವರೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಹತ್ತಿಯಬೀಜ ಹಾಲು ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೇದಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಉಮ್ಮತ್ತದ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೪೯. ಚೋಕ್ಕಣಿಕೆಯೊಡನೆ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿರುಗೋಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಣಬಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೦. ದಂತಿ (ಜಾಪಾಳ, ಉಮ್ಮತ್ತ) ಮತ್ತು ಅಣಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇಲಿವಾಲದ ವಿಷವೂ ಎಣ್ಣೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನ ದೋಷವೂ ನಿವಾರಣೆ.

ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ್ಗಳ ವಿಷಮಂ! ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ತೈಲ ಟಂಕ^೧ಣಾಂಬುಗಳಿಂದಂ^೧
ನಿಕ್ಕುವಮೇಂ ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡೆ! ಚೆಕ್ಕನೆ ^೨ಗೋಣಿ^೨ಯುಮನಣಲೆಯಂ ಬುಧಮಿತ್ರಾ

೫೧

ಮ||ಸ್ರ|| ಎಳನೀರಿಂ ಕ್ಷೀರದಿಂ ಸ್ನಾನಮನೊಡರಿಪುದಾ ಸ್ನಾನದಿಂ ಪಾನದಿಂದಂ
ತಿಳಿಗುಂ ತಾನರ್ಕದುಗ್ಧಪ್ರಭವಮದಮದಾಗಲ್ ಕರಂ ಕಣ್ಣೊಳಿದಾರ್
ವಿಳಮಂ ಮಾಡಲ್ಕೆ ಬೇಗಂ ತಿಳಜಮನೆ ಪಲಂ ಕೊಂಡು ಪಿಂಡಲ್ಕದಾಗಳ್
ಕಳೆಗುಂ ನೇತ್ರವ್ಯಥಾಭೀತಿಯನಿದುಟಿಯೆ ಬೇಜಿಗ್ಗಳಂ ಮರ್ದುಮುಂಟೇ

ಕಳ್ಳಿಯಹಾಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

೫೨

ಉ|| ಆವರೆ ನೆಲ್ಲಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ತಿಲವಾಸಡಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಗೋಷ್ಟಯಂ
ತಾವರೆ ನೇಟಿಲಂಕವಲೆ ಶರ್ಕರೆ ಪಾಲ್ಪರದಾ ಪ್ರಸೂನಮಿಂ
ದೀವರ ಮಿತ್ರಭಕ್ತ ಕಟುಕತ್ರಯಮೆಂಬಿವು ಬೇಟಿವೇಟಿ ತಾಂ
ಭಾವಿಸೆ ಕಳ್ಳಿಯುರ್ಕನಟಿಗಂತು ವಿಲೇಪನಪಾನದಿಂ ದಿಟಂ

೫೩

ಹುಲಿಗಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ - ಕಾಗಿದೊಂಡೆ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಹುಲಿಗಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ಜಂಬುವಿ! ನೆಲೆಯುಂ ಮೇಣೋವನರೆದು ಕುಡು ತಕ್ರದೊಳಂ
ಜಲದಿಂ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯುಮ! ನಲಸದೆ ಕುಡೆ ಪೋಕು ಕಾಗಿತೊಂಡೆಯ ವಿಷಮುಂ^೩

೫೪

ಕೊಗ್ಗಿಯ ಕಷಾಯಮೊಂದುಂ! ಮಗ್ಗಿಸುಗುಮದಂ^೪ಗುರು^೪ಗ್ರವಿಷಮಂ ಮತ್ತಂ
ನುಗ್ಗಿಯ ಮದಮಂ ಕ್ಷೀರಂ! ತಗ್ಗಿಸುಗುಮದಮಲಚರಿತನನುಮತದಿಂದಂ

೫೫

ಹಯಗಂಧಿಯ ಸೊರ್ಕು ಫಳ! ತ್ರಯದ ಕಷಾಯಂಗಳಿಂದಮಟಿಗುಮವಶ್ಯಂ
ನಯವಿದನಪ್ಪ ವಿಷಾಗ್ನಿಯ! ಭಯಮಂ ಪಿಂಗಿಸುವ ಮಂಗನನುಮತದಿಂದಂ

೫೬

ಸುರದಾಳಿಯ ಸೊರ್ಕೆಂಗಂ!ದರಿಮೇಧದ ತಿಗುಡನರೆದು ಕುಡುವುದು 'ಮತ್ತಾ'
ಸಿರಿಸದಕುಸುಮಂಗಳನಂ! ತರೆದೀವುದದಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಿಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೫೭

೫೧. ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಟಂಕಣಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಗೋಣಿ ಮತ್ತು ಅಣಿಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಕೇಳು ಬುಧಮಿತ್ರಾ ೫೨. ಎಳನೀರು ಮತ್ತು ಹಾಲುಗಳಿಂದ ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ಅದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಎಳ್ಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಿಂಡಲು ಅದು ಪರಿಹರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನ ಭೀತಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮದ್ದಿದೆಯೇ? ೫೩. ಆವರಿಕೆ ನೆಲ್ಲಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಎಳ್ಳು ಶತಾವರಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಗೋಷ್ಟಯ (ಹಸುವಿನ ಹಾಲು) ತಾವರೆ ನೇರಿಲು ಅಂಕೋಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಲ್ಪರದ ಚಿಗುರು ಸೂರ್ಯಭಕ್ತ ಕಟುಕತ್ರಯ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಲೇಪನ ಪಾನ ಮಾಡಲು ಕಳ್ಳಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೪. ನೇರಳೆಎಲೆ ಮತ್ತು ಓವನ್ನು ಅರೆದು ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಹುಲಿಗಿಲ ವಿಷವೂ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ನೀಡಲು ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೫೫. ಅಂಗುರುವಿನ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವನ್ನು ಕೊಗ್ಗಿಯ ಕಷಾಯದಿಂದಲೂ, ನುಗ್ಗಿಯ ವಿಷವನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಪುರುಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೫೬. ಅಶ್ವಗಂಧಿಯ ಮತ್ತು ವಿಷಾಗ್ನಿಯ ವಿಷಗಳನ್ನು ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೫೭. ಅರಿಮೇಧ (ಹುಚ್ಚುಕಗ್ಗಲಿಗಿಡ)ದ ತಿಗುಡನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಿರಿಸದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ದೇವದಾಳಿಯ ವಿಷವು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ

1. ಣಾಸ್ತಿತದಿಂದಂ (ತ) 2. ಗೋ(ಳಿ)ಣಿ (ಅ) 3. ಯಂ ಜವದಿಂದಿಂಟಿಸುಗೆ ಕಾಕದಂಡಿಗೆ ಸಯದಿಂ (ತ)
4. ಗುರೋ (ತ) 5. ಮೇಣತಾಂ (ತ)

ಜಾದುಂ ತಕ್ರಂ ಲೋಧಂ! ನೈದಿಲ್ ಮಗ್ಗರೆಗುಪವಿಷಂ ಚಿಲ್ಲಮದ ಕೆಳ್ಳದೆ ಘನನಾದಿ ಕಾಂಜಿಕ! ಮಾದು ಕೌತುಕಮೆ ತಾನದುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ	೫೮
ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಮಂ! ನೀರಿಂ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಕಳೆಗುಂ ಮೇಣ್ ಕ ಪೂರದ ವಿಷಮಂ ಬೇಗಂ! ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಭೃಂಗರಸಮಿದೊಂದತಿಶಯದಿಂ	೫೯
ಬಿಸಿನೀರೊಳಣಲೆಯುಂ ಕೊಳ್! ಬಿಸಜಂ ಮಲಯರುಹ ಶೀತವಾರಿಯುಮಂ ಮೇಣ್ ದಸೆಗಿಡಿಕುಂ ಕಪೂರದೊ! ಳೆಸೆವ ವಿಷಂಗಳನಶೇಷಗುಣಗಣನಿಳಯಾ	೬೦
ಅರೆದು ಕುಡು ಮೇಘಾರವಮಂ! ಕರಿದೆನಿಸುವ ಜೀರಕಾನ್ವಿತಂ ವಾರಿಯೊಳಂ ದರಿದೆನಿಸಿದ ಕಪೂರಂ! ಬೆರಸಿದ ತೈಲದ ವಿಷಂಗಳುಪಶ ¹ ಮಿಸಿಕುಂ ¹	೬೧
ಇದ್ದಿಲಮಂ ನೀರಿಂದಂ! ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ಕಪ್ಪುರಂ ತಿಲತೈಲಂ ಪೊರ್ದಿದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ! ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ಮಂಗರಾಜಮತಮಿದು ವಿನುತಂ	೬೨
ಕಪೂರ ² ಂ ಗುಡವೆರಸಿದೊ ² ! ಡಪ್ಪದು ವಿಷ ³ ಮಾ ವಿಷಕ್ಕೆ ³ ವಮನಂ ಬಜೆ ನೀ ರುಪ್ಪಂ ಪ್ರತಿವಿಷಮಕ್ಕುಂ! ತಪ್ಪಗುಮೇ ಮಂಗ ⁴ ಭೂಪನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿ ವಲಂ ⁴	೬೩
ಕಪ್ಪುರದೊಳ್ ಪುಳಿವೆರಸಿದೊ! ಡಪ್ಪದು ವಿಷಮಂತದರ್ಕೆ ಪಾಲ್ಕರ್ದದ ರಸಂ ತಪ್ಪದುಪವಿಷಮದಕ್ಕುಂ! ತಪ್ಪದು ಮೇಣ್ ಭೃಂಗರಸಮದತಿಹಿತವಚನಾ	೬೪
ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯಗಸೆ ಮಳಯಜ! ಮಱಿ ⁵ ಕುಂಕುಮಮಾ ತ್ರಿಶೂಲಿ ತಾಂಬೂಲದಲಂ ನೆಱಿ ⁵ ಸಹದೇವಿಗಳೆಂಬಿವು! ಪಱಿ ⁵ ಗುಮಿವೊಂದೊಂದೆ ಬಗೆಯೆ ಸೂತದ ವಿಷಮಂ	೬೫

ಪರಿಹರ. ೫೮. ಜಾದು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಲೋಧ ನೈದಿಲೆಗಳು ಮಗ್ಗರೆ ವಿಷವನ್ನೂ, ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಬಲಿಗಳು ಚಿಲ್ಲದ, ವಿಷವನ್ನೂ ಉಪಶಮ ಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ೫೯. ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಥವಾ ಭೃಂಗರಸವನ್ನು ನೀಡಲು ಕಪೂರದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೦. ಸದ್ಗುಣಿಯೇ ಕೇಳು, ಅಣಲೆಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ, ತಾವರೆ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಪೂರದ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೧. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮತ್ತು ಕರಿಯ ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಕಪೂರ ಮಿಶ್ರಿತ ತೈಲದ ವಿಷಗಳು ಉಪಶಮನವಾಗುತ್ತವೆ. ೬೨. ಇದ್ದಿಲನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಕಪೂರಮಿಶ್ರ ತೈಲದ ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೬೩. ಕಪೂರವು ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಜೆ ನೀರುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಮನ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬ ಮಾತು ತಪ್ಪದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಇಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೬೪. ಕಪೂರ ಮತ್ತು ಹುಳಿಗಳು ಬೆರೆತು ವಿಷವಾದುದನ್ನು ಪಾಲ್ಕರ್ದದರಸ ಅಥವಾ ಭೃಂಗರಸ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೬೫. ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಅಗಸೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ತ್ರಿಶೂಲಿ ವೀಳೆಯದೆಲೆ ಸಹದೇವಿ ಎಂಬೀ ಒಂದೊಂದರಿಂದಲೂ ಪಾದರಸದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಸಬ್ಬಸಿಗೆಯು| ಮಾ ಗಂಧಕದುರ್ಕನಿಷಿಸುಗುಂ ಟಂಕಣಕಂ
ದಾಗಳೆ ಸೈಂಧವ ಗುಡದೊಳ್| ಬೇಗಂ ರಾಮರಮನಿಕ್ಕಿ ಕುಡಲದನಟಿಗುಂ ೬೬

ಸ್ವಾಧೀನಮದೊಂದೆ ಶರೀ| ರಾಧಿಷ್ಟಿತಮಪ್ಪ ಸಮದಮಂ ಕರ್ಪೂರ ಶಿ
ಲಾಧಾತುವಿನ ವಿಷಕ್ಕಂ| ಸಾಧಿತಮಾಗಿದರ್ ನೀಲಿಯೊಂದೆ ಸಮರ್ಥಂ ೬೭

ಸಾಲದೆ ಕಂಕುಷಕ್ಕಂ|ಬೇಲದ ಮೂಲಂ ತದಭ್ರಕಕ್ಕಾಸಡಿಯೊಳ್
ಮೂಲರಸಂ ಕುಸುಬೆಯ ರಸ| ಮಾಲೋಕಿಸಲುಪವಿಷಂ ಮನೋಹರಚರಿತಾ ೬೮

ಬಿಸಿನೀರೊಳ್ ಕಡೆದಳೆಯಿಂ| ದೆ ಸಮನ್ವಿತಮಾದ ನೆಲ್ಲಿಯುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ಅಸಿತದುಯಃಕಾನ್ತದ ಮದಮಂ| ದೆಸೆಗಿಡಿಸುಗುಮೆಂದೊಡಲ್ಲಿ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ ೬೯

ಬಾಳಮದಕ್ಕುಂ ಬಜೆಗಂ| ತೇಳಿಸದಿರದರೆದು ಕೂಡೆ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
'ದೇಲಕ್ಕಿ'ಯನರೆದೀವುದು| ಮೇಳಿಸದಂತದಳಿ ವಿಷಮನಂತದೆ ಕಳೆಗುಂ ೭೦

ಮೆಣಸಿಂದುದಯಿಸಿದ ಮದಂ| ಮಣೆಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯನೆ ಮೆಲುಗೆ ಶಾಲಲ್ಲಿಯುದಕಂ
ಪುಣಿಸೆಯ ರಸಮಿಂಗಿಂಗಂ| ಭಣಿತ ಸುಗಂಧಿಯೆ ಕಟುತ್ರಯಕ್ಕುಪಗರಳಂ ೭೧

ಕ್ಷಾರತ್ರಯ ಕಟುಕತ್ರಯ| ಮಾರಯ್ಯಲ್ ಕಿಡಿಸುಗುಂ 'ಮರುದ್ವಹಿಗಳಂ'
ತೋರಂತಿರುರಿಪುಗುಂ ಸಬುಕಾರದ ಮದಮೆಂಬವನಮನಿದು ಕೇವಳಮೇ ೭೨

ಭಸಿತದೊಡನಾಲಿಕಲ್ಲಿ|ಕ್ಷಿಸೆ ಗೋಕ್ಷೀರಪ್ರಯುಕ್ತವಹ ತೆಂಗಿನ ಸು
ಪ್ರಸವಸಮೇತಂ ಶರ್ಕರೆ| ವಸುಧೆಯ ಸಬುಕಾರದುದಿತಮದಮುಪಶಮಿಕುಂ ೭೩

ತಿಲ ಮಾಷ ಟಂಕಣಾವನಿ^೧| ಫಲಮಿರದೊಂದೊಂದೆ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಸರ್ಷಪದೊಳ್
ನೆಲಸಿದ ಮದಮಂ ಮೇಣಂ|ಬಿಲಮೊಂದೇ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಮಹಿತಾ ೭೪

೬೬. ಶ್ರೀಗಂಧ ಸಬ್ಬಸಿಗೆಗಳಿಂದ ಗಂಧಕದ ವಿಷವೂ, ಸೈಂಧವ ಬೆಲ್ಲ ಇಂಗುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಿಳುಗಾರದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೬೭. ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನೀಲಿಯೊಂದೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ೬೮. ಬೇಲದ ಬೇರು ಕಂಕುಷದ ವಿಷಕ್ಕೂ ಆಸಡಿಯ ಬೇರಿನ ರಸ ಮತ್ತು ಕುಸುಬೆಯ ರಸಗಳು ಅಭ್ರಕದ ವಿಷಕ್ಕೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೬೯. ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಡೆದ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೂಜೆಗಲ್ಲಿನ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿದೆಯೇ? ೭೦. ಲಾಮಂಚ ಅಥವಾ ಎಲಕ್ಕಿಯನ್ನರೆದು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಬಜೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಅದರ ವಿಷವನ್ನು ಅದೇ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೧. ಮೆಣಸಿನಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವುದೂ, ಇಂಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಶಾಲಲ್ಲಿ(ಎಲವ)ಯ ನೀರೂ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕಟುಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸುಗಂಧಿಯೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೭೨. ಮೂರು ಕ್ಷಾರ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕಟುಕಗಳು ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಗಳಂತೆ ಸಬುಕಾರ (ಸಾಬೂನು)ದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವೇ? ೭೩. ವಿಭೂತಿ ಆಲಿಕಲ್ಲು ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ತೆಂಗಿನ ಹೊಂಬಾಳೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸಾಬೂನಿನ ವಿಷ ಉಪಶಮವಾಗುವುದು. ೭೪. ಎಲೈ ಮಹಿಮಾವಂತನೆ ಕೇಳು, ಎಳ್ಳು ಉದ್ದು ಬೆಳುಗಾರ ಅಗಸೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚು ಇವು ಒಂದೊಂದೇ ಸಾಸಿವೆಯಿಂದಾದ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುವು.

- ಅಂಬುವಿಮಿಶ್ರ ಪುನರ್ನವಿಯೆಂಬುದು ಸಾಸಿವೆಯ ತೈಲಮದವದನಟಿಗುಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಲಶುನಯುಗ | ಕೃಂಬುವಿನೊಳ್ ಬೆರಸಿದವರೆಯುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೫
- ಬೇವಿನೆಲೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲು | ಮಾವಿನ ಪಾಲಿಂದಮರೆದು ಶರ್ಕರೆಸಹಿತಂ
ಸೇವಿಸೆ ಜೀರಗೆ ಮೆಂಥೆಯ | ದೋವದ ವಿಷಹರಮದಕ್ಕು ಮಹಿಮದ ಗರುಡಾ ೨೬
- ಗುಡ ರಾಮರ ಘೃತಮಿನಿತಂ | ಕೊಡುವುದು ಸವನಿಪ್ಪ ಸಬ್ಬಸೀಗೆಯ ಮದಕಂ
ಕುಡುಗೇಲಕ್ಕಿಗೆ ಸಿತಮಂ | ಕುಡು ಕೊತ್ತುಂಬರಿಗೆ ತ್ರಿಫಲೆಯಂ ಕ್ಷಾರಮುಮಂ ೨೭
- ನಿತ್ತರಿಸಲೀಯದುಳ್ಳಿಯ | ಮತ್ತತೆಯಂ 'ರುಚಿ' ಹರೀತಕಿಗಳಿಂ ಬಗೆಯಲ್
ಪತ್ತಿಯ ರಸ 'ಸಕ್ಕರೆ'ಗಳ್ | ಮತ್ತಾ ಪಿಪ್ಪಲಿಗೆ ಮಧುಸಿತಂ ಪ್ರತಿಗರಳಂ ೨೮
- ತುಳಸೀರಸ ಧಾತ್ರೀಫಲ | ವಿಳಸತ್ಕೇತಕಿಯ ಮೊಲ್ಲೆರಸಮೋರೊಂದೇ
ಕಳೆಗುಂ ಲವಣದ ವಿಷಮಾ | ಗಳೆ ಖರ್ಜೂರಕ್ಕೆ ಪದಕ್ತೇಸರತತಿಯಿಂ ೨೯
- ಕ್ಷೀರಂ ಮೇಣ್ ವಾರಿ ಯವ | ಕ್ಷಾರಂ ಮೇಣ್ ನಾಳಿಕೇರರಸಮುಂ ತತ್ಸಹ
ಕಾರದ ಮದಮಂ ಕಳೆಗುಂ | ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ ೩೦
- ಪಾಲುಂ ನೇರಿಲಹಣ್ಣು | ನಾಲೋಚಿಸದಧಿಕಮಾಗಿ ಕೊಂಡತಿವಿಷಮಂ
'ಜಾ'ಳಿಸುಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯ್ | ಕಾಲೋಚಿತಮಲ್ಲದಿರೆ ಪೆಸರ್ಗಳ ಕಟ್ಟುಂ ೩೧
- ಮಧುಕದ ಕಷಾಯತೋಯಂ | ಸುಧಾಸಮಂ ಜಂಬುಪಾಲ್ಗೊಂದಿದ ಮದಮಂ
ವಿಧಿಯಿಂ ಕೊಂಡೊಡದಕ್ಕುಂ | ವಿಧುಂತುಮಂ ವಿಧುಗೆ ಶತ್ರುವೆಂತಂತೆ ವಲಂ ೩೨
- ಟಂಕಣ ಸೈಂಧವ ತಕ್ರದೊ | ಳಂ ಕಿಡುಗುಂ ಜಂಬುವಿಂದೆ ಜನಿಸಿದ ಮದಮುಂ
ಸಂಕಿಸದಿರಣೆಲೆ ಮರಿಚಮು | ಮಂ ಕೂಡಿ ಕೊಳಲೈ ತದ್ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೩೩

೨೫. ಪುನರ್ನವಿ (ಕೊಮ್ಮೆಗಿಡ)ಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸಾಸಿವೆ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ವಿಷಗಳಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿದ ಅವರೆಯು ಉಪವಿಷವಾಗುವುದು. ೨೬. ಬೇವಿನೆಲೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲುಗಳನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸಕ್ಕರೆ ಸಹಿತ ಸೇವಿಸಲು ಜೀರಗೆ ಮೆಂಥೆಯ ಮತ್ತು ಓವಿನ ವಿಷಗಳು ಹಾವಿಗೆ ಗರುಡನಿದ್ದಂತೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೭. ಸಬ್ಬಸೀಗೆ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಇಂಗು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನೂ, ಎಲಕ್ಕಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ವಿಷಕ್ಕೆ ತ್ರಿಫಲೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾರವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ೨೮. ಉಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತನ್ನು ರುಚಿ ಅಳಲೆಗಳೂ, ಹಿಪ್ಪಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಮಧು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ೨೯. ತುಳಸಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಕೇತಕಿ ಮೊಲ್ಲೆರಸಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಉಪ್ಪಿನ ವಿಷವನ್ನೂ, ಪದಕ್ತೇಸರಗಳು ಖರ್ಜೂರದ ವಿಷವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೩೦. ಹಾಲು ಅಥವಾ ನೀರು, ಯವಕ್ಷಾರ ಇಲ್ಲವೆ ನಾಳಿಕೇರ ರಸವು ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಕವಿಜನಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೧. ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಸರುಕಟ್ಟು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೩೨. ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಹಾಲಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮಧುಕದ ಕಷಾಯ ಅದರ ಸಮ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ರ್ಧ್ರಾಕ್ಷುನಿದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೩೩. ಬಿಳುಗಾರ ಸೈಂಧವ ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಅಣೆಲೆ ಮತ್ತು ವೆಣಿಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷಮಂ! ತಿಲಜಂ ಮೇಣುಪ್ಪಿನೆಸಳಿ ಮಾವಿನಕಾಯುಂ
ಘಟಿಲನೆ ಸುಂಠಿಯೊಳೆಯುಂ! ವಿಳಸಜ್ವಾಯಿಫಳ ಹಿಂಗು ತಕ್ರಂ ಕಳೆಗುಂ ೮೪
- ಕಡಸಿಗೆಯೆಸಳಿಂ ಮೇಣಸಂ! ಕುಡುವುದು ಮೇಣ್ ತಕ್ರ ನಾಗರಂಗಳನೊಲವಿಂ
ಕುಡುವುದು ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣೆಂ! ತೊಡದ್ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ತೆ ಮರಿಚದೊ^೧ಳೆಲ್ಲಂ^೧ ೮೫
- ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಯುಮಂ ಮೆಲುವುದು! ^೨ಪುಲ್ಲಂಪುಣಿಚೆಯ^೨ ಸುಬೀಜಮಂ ಮೇಣ್ ಮತ್ತಂ
ತಲ್ಲದೆ ಕಳವಲಬಿತ್ತಂ! ನಿಲ್ಲವು ^೩ತಾವಿಳೆಯ^೩ ನಾಳಿಕೇರ ವಿಷಂಗಳ್ ೮೬
- ಪಿಂಗದೆ ಕಡಲೆಯ ಪುಳಿ ಮಧು! ರಂಗಿಯ ಬಿತ್ತಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನೀವುದು ಸಿತದಿಂ
^೪ತೆಂಗಿಂಗಾ ಕ್ಷೀರ^೪ ವಿಷ! ಕುಂ ಗಣಜಿಲೆ ವಜ್ರಿಯೆಸೆವ ಪಾಲಂ ಸಿತದಿಂ ೮೭
- ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರನೊಂದಂ! ^೫ಕುಡಿಸುವು^೫ದಂತಲ್ಲದಂದು ತಾಂ ವಾರಿಯನೇ
ಕುಡಿಸಲ್ ಕರ್ವಿನ ಗರಳಂ! ಕಿಡುಗುಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾಂಬುನಿಧೀ ೮೮
- ನಾರಂಗಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಬೆಳು! ಗಾರಂ ಹೇರಿಟಿ^೬ಗಮಣಿಲೆಯುಂ^೬ ಮೇಣ್ ಸದ್ಯಃ
ಕ್ಷಾರಂ ಕಿತ್ತೀಟಿಗೆ ತಾ! ನೋರಂತುಪವಿಷಮದಾ ತವಕ್ಷೀರಾಖ್ಯಂ ೮೯
- ನಾಗರಮಂ ದಧಿಯೊಳ್ಳೆರ! ಸಾಗಳೆ ಕುಡಲದು ಗುಣಪ್ರದಂ ದಾಡಿಮಸಂ
ಯೋಗದ ಮದಮಂ ಕಳೆಗುಂ! ಸಾಗರಗಂಭೀರನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೯೦
- ನಿಂಬೆಗೆ ಮತ್ತಿಯ ತಿಗುಡಂ! ತಿಂಬುದು ಮೇಣ್ ಮಧುವನಾದೊಡಂ ಪ್ರತಿವಿಷಮ
ಕ್ಕಿಂಬಿನ ಪುಣಿಸೆಯ ತ್ವಕ್ಕದೊ! ಡಂಬಡದೊಡೆ ಮಾದಲಕ್ಕೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ದಿಟಂ ೯೧
- ವಿಲಸಿತ ಸೈಂಧವಮದು ಮಾ! ದಲದ ವಿಷಾಪಹಮೆನಿಕ್ಕುಮಿಳೆಯೊಳ್ ರಂಭಾ
ಫಲದ ಮದಂ ತಾನಭಯದೊಳಟಿಗುಂ^೭ಮಂಜಿಗೆ ನಳಿನ^೭ಮಟಿವಂತೆವೊಲಂ ೯೨

೮೪. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ವಿಷವನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಉಪ್ಪಿನೆಸರ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯುಂ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆಯುಂ ಜಾಯಿಕಾಯಿ ಹಿಂಗು ಮಜ್ಜೆಗೆಗಳೂ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ೮೫. ಕಡಸಿಗೆ ಕಷಾಯ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮೇಣಸೊಂದನ್ನೇ ಆದರೂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೬. ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಪುಳ್ಳಂಪುಣಿಸೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಕಳವಲ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ವಿಷ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ೮೭. ಕಡಲೆಯ ಹುಳಿ ಮಧುರಂಗಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗಣಜಿಲೆ ಮತ್ತು ವಜ್ರಿ(ಎಲೆಗಳಿ)ಯ ಹಾಲನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಳನೀರಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೮೮. ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮುಡಿವಾಳವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಕಬ್ಬಿನ ರಸದ ವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾಂಬುನಿಧೀ ೮೯. ನಾರಂಗಕ್ಕೆ ಬೆಳುಗಾರವೂ ಹೇರಿಟಿಗೆ ಅಣಿಲೆ ಅಥವಾ ಸದ್ಯಕ್ಷಾರವೂ, ಕಿತ್ತೀಟಿಗೆ ತವಕ್ಷೀರವೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೯೦. ಶುಂಠಿಯನ್ನು ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡಲು ದಾಳಿಂಬದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಗಂಭೀರಸ್ವಭಾವದವನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೯೧. ನಿಂಬೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಯ ತಿಗುಡು ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪವೂ, ಮಾದಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹುಣಿಸೆಯ ತೊಗಟೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಗ್ಗಾರೆಯು ಪ್ರತಿವಿಷವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೯೨. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾದಲದ ವಿಷವು ಸೈಂಧವದಿಂದಲೂ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ವಿಷವು ಅಳಲೆಕಾಯಿಯಿಂದಲೂ ಮಂಜಿನಿಂದ ಕಮಲ ಅಳಿವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

1. ಳೆ ವಲಂ(ಆಗಚ) 2. ಪು(ಲ್ಲು)ಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯ (ಅ) ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆ(ಕಗ) 3. ತಾ(ಕ) ತಾನಿಳೆಯ(ಗಿ) 4. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ(ತ) 5. ಕೊಡುವುದು(ತ) 6. ಕಿತ್ತಳೆಗಣಜಿತಿಯುಂ 7. ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ(ತ)

ಅರವಿಂದದಳಂ ಸಿತಮಾ| ವರಿಕೆಯ ಪೊಸಸೊಪ್ಪು ಸಮನದಾಗಲ್ಕಂತಾ
ನರೆದುಂ ಪಾಲಿಂ ಸೇವಿಸೆ| ಪರೆಗುಂ ಬೇವಿನ ವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ

೯೩

ನೀರಸ¹ಸುಣ್ಣಕೆ¹ ಕೆಮ್ಮ| ಣೋರಂತಿರೆ ನೆಲ್ಲಿಗಂತೆ ತಾಳಿಯಕಾಯಂ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳೇಲೆ ಶಿಖಿಮುಖ| ಕಾರಯ್ಯಲ್ ತಕ್ರಯುತಮದುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೯೪

ಏಲಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುಮೊಸರೊಳ್| ಸಾಲದೆ ಕಳಲಾಗಿ ಕುಡಿಸಲಣಲೆಯ ವಿಷಮಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಕಣಕಾಂ²ಚಿತ²| ಮೇಲಪಿತಮದರ್ಕೆ ಬೇಟಿ ಮದ್ದುಗಳೊಳವೇ

೯೫

ಅಣಲೆ ಬೆಳುವಾಲಕುಪವಿಷ| ಮೆಣಸಲದೇಂ ಹೊನ್ನೆಗಭ್ರನಾದಿಯೆ ಮತ್ತೇಂ
ಭಣತಂ ನೀಲಿಗೆ ಕುಡುಗಾಕ್ಷಣದಿಂದಮೃತೋಪಮಾನಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ

೯೬

ಕುಡುವುದು ಶುಂಠಿಯುಮಂ ಮೇಣ್| ತಡೆಯದೆ ಶಿವೆಯೊಂದನೀವುದುಷ್ಣೋದಕದಿಂ
ಕಡಸಿಗೆಯ ಸೊಕ್ಕನಟಿಗುಂ| ಪೊಡವಿಯ ಬೆಳಲಿಗೆ ತೊಳಸಿ ಗುಗ್ಗುಳು ಮರಿಚಂ

೯೭

ನಸುಗುನ್ನಿಯ³ಸೊಕ್ಕಿಂಗಂ³| ಪಸುವಿನ ಪೃತಮಲ್ಲದಂದು ಭಸಿತಂ ಮೇಣ್ ನೀ
ಲಿಸಮೇತಂ ಹಂಸಪಾದಿಯು| ಮೆಸೆವ ಸುಗಂಧಿಗಳೆ ಬಗೆಯಲುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೯೮

ನಟುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆಗಳ್| ತುಣುಚೆಯ ಕರಿಯಂ ಜಲಾನ್ವಿತಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್
ಪಟಿಗುಂ ಪಂಕದ ಲೇಪದಿ| ನಟಿ ನಸುಗುನ್ನಿಯ ವಿಷಂ ಭಿಷಗ್ವರ⁴ಮತದಿಂ⁴

೯೯

ತೊಳಸಿಯ ಕರಿ ಸಬುಕಾರಂ| ಗಳುಮಂ ಕಳಿಯುಕ್ತಮಾಗಿ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣಾ
ಗಳೆ ಕರ್ದಮದಿಂ ಪೂಸಲ್| ಕಳೆಗುಂ ಸಂದೇಹಮೇಕೆ ತುಣುಚೆಯ ತಿನಿಸಂ

೧೦೦

೯೩. ತಾವರೆಯ ಎಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆವರಿಕೆಯ ಹೊಸಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಬೇವಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೯೪. ಸುಣ್ಣದಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣನ್ನೂ, ನೆಲ್ಲಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ತಾರೆಯ ಕಾಯಿಯನ್ನೂ ಚಿತ್ರಮೂಲದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕೊಡುವುದು ಉಪವಿಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೯೫. ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮೊಸರು ಅಥವಾ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಣಲೆಯ ವಿಷಪರಿಹರ. ಆಮೇಲೆ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಗಂಜಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಿತವಾಗಿವೆ, ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿರುವುವೆ ? ೯೬. ಬೆಳುವಾಲಕ್ಕೆ ಅಣಲೆಯನ್ನೂ ಹೊನ್ನೆಗೆ ಅಭ್ರನಾದಿಯನ್ನೂ ನೀಲಿಗೆ ಭಣತವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷಣವೆ ಅದು ಅಮೃತಸಮಾನವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ೯೭. ಶುಂಠಿ ಅಥವಾ ಅಿಗಳುಶುಂಠಿಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಸಿಗೆಯ ವಿಷವೂ ತುಳಸಿ ಗುಗ್ಗುಳ ಮರಿಚಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬೆಳಲಿಗೆಯ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೯೮. ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಇಲ್ಲವೆ ಭಸಿತ ಅಥವಾ ನೀಲಿಯನ್ನು ಹಂಸಪಾದಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಸಲು ಉಪವಿಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ೯೯. ನರುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆ ತುರುಚೆಗಳ ಸುಟ್ಟ ಕರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಇಲ್ಲವೆ ಪಂಕದ ಲೇಪನಮಾಡಲು ನಸುಗುನ್ನಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೦೦. ತುಳಸಿಯ ಕರಿ ಮತ್ತು ಸಬುಕಾರಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕರ್ದಮದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ತುರುಚೆಯಿಂದಾದ ನವೆಯ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ.

ಪರ್ಪಟಕದ ಕಷಾಯಮು ದೊಪ್ಪವರುಷ್ಯರದೊಳಾದ ಶೋಫೆಯುಮುಂ ತಾ ದರ್ಪಮನಾಗಳೆ ತೊಲಗಿಪು ದೊಪ್ಪವ ಮುತ್ತದ ಕಷಾಯಮುಂ ಮೇಣ್ ಕಳೆಗುಂ	೧೦೧
ಸುಪವಿತ್ರ ಫಲತ್ರಯಮುಂ ವಿಪಾಕಮೆನಿಸಿದ್ ವಾರಿಯುಂ ಮೇಣ್ ಪಾಲ್ಪರ ದಪರಿ ಸುಪಾಕದ ಜಲದಿಂ ವ್ಯಪಗತಮಾಗಿಪುರ್ದಲ್ತೆ ¹ ಕೇರಮದಾಪುರ್ಂ ¹	೧೦೨
ವರಸೊಗದೆ ಸಿತಂ ಮೇಣ್ ತುಂ ಬುರಮೂಲದ ಪಾಸ ನೀಲಿ ಕರ್ಕೋಟಕಿಯುಂ ಬುರುಹದ ಕೇಸರಮಿವು ತಾ ನರುಷ್ಯರದ ಪುಣ್ಣೆ ಬೇಟೆವೇಟೆ ರಹಸ್ಯಂ	೧೦೩
ಕರದಿಂ ಮುಟ್ಟದೆ ತೊಳೆ ನೀಂ ನರಮೂತ್ರದೊಳಲ್ಲದಂದು ಬಿಸಿಯಂಬಿಲದಿಂ ಪಿರಿದೆನಿಪ ಗೇರಪುಣ್ಣಳ ನಿರದಿಕ್ಕು ಬಟಿಕ್ಕದರ್ಕೆ ದಿವ್ಯಾಷಧಮಂ	೧೦೪
ಮ ಸತಿಲಕ್ಷೀರಮುಮಂತುಮಲ್ಲದೊಡೆ ಸಾಜ್ಯಂ ಮೇಘನಾದ್ಯಾಖ್ಯಮ ಪ್ರತಿಮಂ ತುಂಬುರಸೊಪ್ಪೆಯಲ್ಲದೊಡಮಾ ತಾಂಬೂಲವಲ್ಲಿದಲಂ ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಪರ್ಪಟಕಂ ಸಹಾಂಬುವನಿಶಂ ಗೇರ್ ತಿಂದು ಪುಣ್ಣಾಗೆ ಲೇ ಪಿತಮಾಗಲ್ಪಿರದೆಯ್ಗೆ ಮಾಣ್ಣು ತನು ಶೋಭಾಕ್ರಾಂತನಪ್ಪಂ ನರಂ	೧೦೫
ಮನುಜರ್ಗೇ ಗೇರಪುಣ್ಣಳ್ ಘನಮಾಗಿರೆ ಕುಟಜಪುಷ್ಪಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್ ಘನನಾದಿಯೊಳಾಜ್ಯಮುಮಂ ತನುಲೇಪಂಗೆಯ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯ ಪುಣ್ಣಳ್ ಮಾಣ್ಣುಂ	೧೦೬
ತಿಲ ದೂರ್ವೆ ಸೊಗದೆಯೆಂಬಿವ ನಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ಕರುಷ್ಯರಾಖ್ಯದ ಪುಣ್ಣಳ್ ನೆಲಸದೆ ಪೋಕುಂ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಸುಲಲಿತ ಕವಿಪಿಕವಸಂತನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿಯೊಳಂ	೧೦೭
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯು ನಲ್ಲದೊಡೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಯಣಯುತಮಾದುದುಂ ದಲ್ಲದೊಡೆ ಮಧುಕ ಫೃತದಿಂ ನಿಲ್ಲವು ಭಲ್ಲಾತಕಾಖ್ಯಮೊಂದಿದ ಪುಣ್ಣಳ್	೧೦೮

೧೦೧. ಪರ್ಪಟಕದ ಕಷಾಯವು ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣಿನ ಉತವನ್ನೂ, ಮುತ್ತದ ಕಷಾಯವು ಹುಣ್ಣಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನೂ ಅಡಗಿಸುತ್ತವೆ. ೧೦೨. ಪವಿತ್ರವಾದ ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯವೂ ಮತ್ತು ಪಾಲ್ಪರದ ಪಾಕದಿಂದಾದ ಜಲವೂ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೦೩. ಸೊಗದೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ತುಂಬುರದ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯದ ಸೇವನೆ, ನೀಲಿ ಕರ್ಕೋಟಕಿ ಮತ್ತು ತಾವರೆಯ ಕೇಸರಗಳು ಗೇರುಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳಾಗಿವೆ. ೧೦೪. ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟದೆ ನರಮೂತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಸಿಯ ಗಂಜಿಯಿಂದ ತೊಳೆದು, ಅನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಔಷಧವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೧೦೫. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ತುಂಬುರಸೊಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆ ವೀಳೆಯದೆಲೆ ಪರ್ಪಟಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಲೇಪಿಸಲು ವಾಸಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವನು. ೧೦೬. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಗೇರುಹುಣ್ಣುಗಳು ಅತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಘನನಾದಿಯನ್ನು ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು. ೧೦೭. ಎಳ್ಳು ದೂರ್ವೆ ಸೊಗದೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಗೇರಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವೆಂಬುದು ಕವಿಕೋಗಿಲೆಗೆ ವಸಂತನಂತಿರುಪವನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೦೮. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಯಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅತಿಮಧುರ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ

- ನೀರಂ ನೆಯ್ಯಂ ಪೊಯ್ದುಂ| ಚಾರಿಸಿ ವಳಿಗೆಯೊಳೆ ಬಿಡದೆ ನೂಜ್ಜುಟ್ಟರೆಗಂ
ನೀರಿಂದೆ ತೊಳೆದು ಪೂಸೆ ನಿ| ವಾರಿಸುಗುಂ ಗೇರಪುಣ್ಣನಂತಾ ಕ್ಷಣದಿಂ ೧೦೯
- ಕಟುಕೆಯ ರಸಭಾಗಂ ನಾ| ಲ್ಕಟಿಸೊಳಂ ಪೊಯ್ ಫೃತಮನೊಂದುಮಂ ರಸಮಟಿಯಲ್
ನೆಟಿಯಟ್ಟು ಫೃತದ ಲೇಪದೆ| ಪಟಿಗುಮರುಷ್ಕರದ ಪುಣ್ಣಳಂತಾ ಕ್ಷಣದೊಳೆ ೧೧೦
- ಕರಿಯೆಳ್ಳೆ¹ಮೈಯು¹ ಬೆಣ್ಣೆಯೊ| ಕರಿಸಿನಮನದಲ್ಲದಂದು ತಿಲ ಪಿಚುದಳಮಂ
ಬೆರಸರಿಸಿನಮಂ ಪೂಸು| ತ್ತಿರೆ ಕೇರಿದಾದ ಪುಣ್ಣಳಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೧೧
- ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಕ್ಷೀರದೊ|ಳರೆದೆಮೈಯು ಬೆಣ್ಣೆವೆರಸು ಮೇಣ್ ²ಬೆಣ್ಣೆ²ಯೊಳಂ
ದರಿಸಿನಮನಭ್ರನಾದಿಯೊ| ಕರೆದಿಕ್ಕಲ್ ಕೇರಪುಣ್ಣಳಿರವಮೋಘಂ ೧೧೨
- ತುಂಬುರಬಿತ್ತುಂ ಸಿತಮುಂ| ತಾಂಬೂಲದಲಂಗಲಿನಿತನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ
ಕೊಂಬುದು ಕೇರಿನ ಪುಣ್ಣಳ| ಕುಂಬು ಕೊಂಡಾದ ವಿಷಮನಟಿಗುಮವಶ್ಯಂ ೧೧೩
- ಲೊಕ್ಕಿಗೆ ತಕ್ಕಂ ವಿಶ್ವಂ| ಕಕ್ಕಿಗೆ ತಾಂ ಪೆಸಟಕಟ್ಟು ಮೇಣಾ ಗಣಜಿಲೆಯುಂ
ನಿಕ್ಕುವ ಮಧುಕಂ ತಕ್ಕಮಿ| ವಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರಳಮಿಂತು ಪರಹಿತಚರಿತಾ ೧೧೪
- ದಂತಿಗದಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರ| ಕಂ ತಿಳಿ ನೀಂ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ ಬೆಲ್ಲಂ ಮ
ತ್ತಂತು ಕುರುಟಿಗೆಗಮಿದು ಸಿ| ದ್ವಾಂತಮೆನಲ್ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪ್ರತಿಗರಳಂ ೧೧೫
- ಹಿಂಗುಂ ವಿಶ್ವಂ ಬೆರಸಿರ| ಲೇಂ³ ಗಳ ಚಿತ್ರಕದ ವಿಷಮವಿಷದ ವಿರೋಧಂ
ಸಂಗಳಿಸಿದ ಗುಂಜಾಮದ| ಮಂ ಗೆಲಲೇನಭ್ರನಾದಿಯೊಂದದಮೋಘಂ ೧೧೬

ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೦೯. ನೀರು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ವಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಡದೆ ನೂರು ಬಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ, ಹುಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಹಚ್ಚಲು ಗೇರಹುಣ್ಣು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೦. ನಾಲ್ಕು ಭಾಗ ಗರಿಕೆಯ ರಸವನ್ನೂ ಒಂದು ಭಾಗ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ರಸ ಇಂಗುವಂತೆ ಬೇಯಿಸಿ ಬಂದ ಫೃತದ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಗೇರಹುಣ್ಣು ಬಹುಬೇಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೧. ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಹತ್ತಿಯ ಎಲೆ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೧೨. ಕರಿಯೆಳ್ಳನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲರೆದು ಎಮ್ಮೆಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನ ಅಭ್ರನಾದಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಗೇರುಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು. ೧೧೩. ತುಂಬುರ ಬೀಜ ಸಕ್ಕರೆ ವೀಳೆಯದೆಲೆಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗೇರಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೪. ಲೊಕ್ಕಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಶುಂಠಿಗಳೂ, ಕಕ್ಕೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಗಣಜಿಲೆಯೂ ಮಧುಕ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೂ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೧೧೫. ದಂತಿ (ಜಾಪಾಳ)ಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲಗಳೂ, ಕುರುಟಿಗೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿಗಳೂ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳಾಗಿರುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ೧೧೬. ಹಿಂಗು ಶುಂಠಿಗಳು ಬೆರೆತು ಚಿತ್ರಮೂಲದ ವಿಷವನ್ನೂ, ಅಭ್ರನಾದಿಯು ಗುರುಗುಂಜಿ ವಿಷವನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುತ್ತವೆಂಬುದು ಅಮೋಘವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

- ಕುಸುಬೆಯ ರಸವಜದುಗ್ಧಂ! ಯೆಸೆವ ಹರೀತಕಿಯುಮಾದೊಡೊಂದೊಂದೆ ವಲಂ
ದೆಸೆಗಿಡಿಕುಮಂಕೊಲೆಯ ಮದ! ಮೆಸೆಗುಮೆ ಪೇಟ್ ಕುಡಿಯೆ ವಾರಿಯಿಂ ಬುಧಬುಧಾ ೧೧೭
- ಬೆರಸಿದೊಡೆ ನುಗ್ಗಿ ಗೋರಟೆ! ಯೆಲೆಯಂಕೊಲೆಯ ಮದಕ್ಕೆ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಿಯದೊಂ
ದರುಟಾಳದ ಮದ ಶಮನಂ! ಬೆರಸಿರೆ ಮಧುವಿಗೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೧೮
- ವಿಷಮೆಕ್ಕೆಗೆ ಗಿಣೆಮೂಗಂ! ವಿಷಮುಂಗುರಿಗಂತೆ ಪಾಲು ಜಂಬೂತ್ವಚಮಾ
ವಿಷದಣಬೆಗೆ ಮೊಸರಿಳೆಯೊಳ್! ಭಿಷಗ್ವರರ್ ಹಿಂಗು ತಗಚೆಗುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೧೯
- ಸೂರಣಕೆ ನೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತಂ! ತೋರಂತಿರೆ ಪುಣೆಸೆಯೆಸೆವ ಪಣ್ ತಿಲಜಮದ
ಕ್ಕಾರಯ್ಯ ತಕ್ಕ ಗಣಜಿಲು! ಬಾರಿಸುಗಂತದಳಿ ಗರಳಮಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೧೨೦
- ಕೆಸವಿನ ಸೂರಣದೇಸಕಮ! ನೆಸೆವಾ ವಾಸ್ತುಕದ ರಸಮದಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್
ವಸುಧೆಯೊಳಂತೆಳನೀರುಂ! ಮಸುಳಿಸುಗುಂ ಸಕಲ ಸುಜನಸೇವ್ಯನ ಮತದಿಂ ೧೨೧
- ಇಳೆಯೊಳಗೆ ಹಸ್ತಿರ್ಕಣೆಗೆ! ಸಲೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯುಪವಿಷಂ ಮೇಣ್ ತೈಲಂ
ನೆಲಗುಳ್ಳದ ಮದಮಂ ತಾಂ! ತೊಲಗಿಸುಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಪರಹಿತಚರಿತಾ ೧೨೨
- ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯ ವಿಷಮಂ! ಸಂಗಳಿಸಿದ ಸಿತದೊಳಂ ಶತಾವರಿಯಬಿಗುಂ
ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ ಪಾಗಲ ವಿಷ! ಸಂಗತಿಯಂ ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ ೧೨೩
- ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಮದಮು! ದ್ವಾವಿಸೆ ನಿಗುಂಡಿ ಮರಿಚದೊಳ್ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಕಾವಿನ ಪಾಲಿಂದೊಂಟೆ ಶು! ಭಾವಹಮಕ್ಕುಂ ವಿದಗ್ಧಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೨೪

೧೧೭. ಕುಸುಬೆಯ ರಸ ಆಡಿನ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಅಣೆಲೆಕಾಯಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಅಂಕೊಲೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೧೧೮. ನುಗ್ಗಿ ಗೋರಟೆವಲೆಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಂಕೊಲೆಯ ವಿಷವೂ, ಪದ್ಮಾಕ್ಷಿಯೊಂದನ್ನು ಮಧುವಿಂದ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅರುಟಾಳದ ವಿಷವೂ ಉಪಶಮನವಾಗುವುವು. ೧೧೯. ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಗೆ ಗಿಣೆಮೂಗನಗಡ್ಡೆಯೂ, ಮುಂಗುರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನ ರಸವೂ ವಿಷದಣಬೆಗೆ ಮೊಸರೂ, ತಗಚೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹಿಂಗೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೦. ಸೂರಣಗಡ್ಡೆಯ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್ಣು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ಮದವನ್ನು ಗಣಜಿಲು ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೨೧. ಕೆಸವು ಮತ್ತು ಸೂರಣದ ವಿಷವನ್ನು ಚಕ್ಕವತ್ತದ ರಸ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳನೀರು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಸುಜನಸೇವಕನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೨. ಹಸ್ತಿರ್ಕಣೆಯ (ಬಳ್ಳಿ ರಕ್ಕಸಿ)? ವಿಷಕ್ಕೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆ ಅಥವಾ ತೈಲಗಳು ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ, ನೆಲಗುಳ್ಳದ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಪರಿಹರಿಸುವುದು. ೧೨೩. ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯ ವಿಷವು ಶತಾವರಿಯನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ ವಿಷವು ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ. ೧೨೪. ನಿಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸುಗಳ ಸಮಭಾಗವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧ

ಆವಾವ ಪಣ್ಣಂ ಮೆಲಲಾವಂ ತತ್ಪಲದ ಬೀಜಮಂ ತ್ರಿಕಟುಕದಿಂ
ಸೇವಿಸಲುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ| ಭೂವಿಶ್ರುತ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೧೨೫

ಚ|| ಬೆರಸುಗೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೊಳೆ ಕಂಬುವನಾ ನವಕೃಷ್ಣಜೀರಕಂ
ಬೆರಸರೆದೀಯೆ ತುಂಬೆಯ ಮದಾಪಹಮಲ್ಲದೊಡೇವುದಾವುದಂ
ಬೆರಸದೆ ಪಿಂಡಿ ನೀಂ ತುರುವೆಯಂ ರಸಮುದ್ಭವಮಾಗಲಂತದುಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದೀಯ ಮದಮಂ ವಿಭುವಂಶಲಲಾಮನುಕ್ತಿಯಿಂ

೧೨೬

ಮರಿಚ ಸುತಕ್ರಂಗಳ್ ತುಂ| ಬುರ ವಿಷಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಭಿಷಗ್ವರಮತದಿಂ
ಮೊಸರ್ವೆರಸುಂಬೋಗರಕಂ| ಪೆಸಱಿನ ಕಟ್ಟೀಂಟಲದಕೆ ಹಿತಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ

೧೨೭

ಸುತಜೀವಿ ಕೃಷ್ಣಜೀರಕ| ಯುತಮಾಗಲ್ ಕಾಯಿವೆರಸು ಮೇಣ್ ತುಱುವೆಯನು
ದ್ಧತಮಾದ ರಸಮುಮೀಕ್ಷಿಸೆ| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ತುಂಬೆಯ ಮದಾಪಹಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೧೨೮

ಮೊಸರ್ವೆರಸುಂಡೋಗರದಾ| ಮಿಸುಪ ಮದಂ ತೊಲಗುಗುಂ ನವೀನಮೆನಿಪ್ಪಾ
ಪೆಸಱಿನ ಕಟ್ಟುಂ ಕುಡಿಸಲ್| ವಸುಧಾತಲಮಾನ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೨೯

ಉಳ್ಳಿ ಸಿತಂ ವೈಷಂ ಪಯ| ವೊಳ್ಳಿದುದೆನಿಸಿದ್ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
ಕೊಳ್ಳು ತಿಲತೈಲಗೂಡೆ| ಯುಳ್ಳುಗಳಾ ಗರಳಮಂ ಕರಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೧೩೦

ಹೂರಂ ತ್ರಿಕಟುಕಂ ಕಾ| ಟ್ವೀರೆ ಸುತಕ್ಕೋಲಘಟ್ಟಿ ಸಿತ ಜಲಧರಮುಂ
ವಾರಿಯೊಳರೆದೀಂಟದುವೆ ನಿ| ವಾರಿಕು ಪಯಗೂಡಿದೆಯ್ಯಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷಮಂ

೧೩೧

ಬಾದೇಂ ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ಕದು| ಪ್ಲೋದಕಮಂ ಕುಡಿಯೆ ಲವಣಮಿಶ್ರದ ತಕ್ರಮ
ದೋದನಕುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ| ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೧೩೨

ಚೂಡಾರತ್ನಾ. ೧೨೫. ಆವಾವ ಹಣ್ಣುಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಿಷಕ್ಕೆ ಆಯಾಯ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತ್ರಿಕಟುಕದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೬. ಪುತ್ರಜೀವಿ ಕಂಬು ಕರಿಯಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಇಲ್ಲವೆ ತುರುವೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ತುಂಬೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ರಾಜವಂಶತಿಲಕನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೨೭. ತುಂಬುರ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮೆಣಸು ಮಜ್ಜೆಗಳೂ, ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಉಂಡ ಆಹಾರದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರಕ್ಕಟ್ಟು ಹಿತವೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೨೮. ಕಾಯಿಯೊಡನೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಕರಿಯ ಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ತುರುವೆಯ ರಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತುಂಬೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೯. ಮೊಸರು ಕೂಡಿ ಉಂಡ ಆಹಾರದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿನ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೦. ಉಳ್ಳಿ ಸಕ್ಕರೆ ವೈಷ (ಶುಂಠಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಣಸು) ಪಯ (ಹಾಲು ಅಥವಾ ನೀರು) ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩೧. ಹೂರ ತ್ರಿಕಟುಕ ಕಾಡುಹೀರೆ ತಕ್ಕೋಲದಗುಂಧ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಜಲಧರಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಪಯಗೂಡಿದ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಬರಿಯ ವಾದದಿಂದೇನು ? ಹಿಟ್ಟಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪುಮಿಶ್ರಿತ ಮಜ್ಜೆಗೆಯ ಮದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಉಪಶಮವಾಗುವುದು.

- ಮರಿಚ ಶಿಖಿ ಶುಂಠಿ ಬೇವಿನ| ಸುರಸಂ ಗಣಜಿಲಯಮೂಲ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡು ವಾರಿಯೊ| ಳಿರದಶನದ ಸೊಕ್ಕುಮುಱಿವುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೧೩೩
- ವರ್ಣಾನ್ನಮಿಶ್ರಿತಂ ಪರಿ| ಪೂರ್ಣಂ ಕೊಂಡವಿಳ ಶಾಕಪಾಕಾದಿಗಳು
ಪರ್ಣಫಲಭೇದಮಂ ಸಂಕೀರ್ಣಂಗೊಂಡಂಗೆ ಲವಣತಕ್ರಂ ಶುಭದಂ ೧೩೪
- ವಿದಳಾನ್ನ ಸರ್ವಶಾಕಂ| ಕದಶನಮಿವನುಂಡವರ್ಗೆ ಶುಂಠಿಗಳುಂ ತ
ಕ್ರದೊಳೊಂದಿದ ಭಯಮುಂ ಮೇಣ್| ವಿದಳಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳುಂ ಬುಧಮಿತ್ರಾ ೧೩೫
- ಅಪರಿಮಿತಮಪ್ಪ ವಿದಳಾ| ನ್ನಪತ್ರಫಲಶಾಕ ಭೋಜನಂಗಳ ವಿಷಮುಂ
ವ್ಯಪಗತಮಂಬಿಲ ದಧಿಯಿಂ| ಗುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೩೬
- ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಳಂ ಸಿಂ| ಧುರುಹಂ ಮಗಧರುಹ ವಿಶ್ವಮಂ ಮೆಲ್ಲುದು ಮೇಣ್
ವರ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಯುಮಂ| ಚರಿಸುಗೆ ಟಂಕಣಮನಧಿಕ ಭೋಜನ ವಿಷಮುಂ ೧೩೭
- ನೀರಿಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ ಬೆ| ನೀರಿಂದಣೆಲೆಯುಮನೀಂಟೆ ಕಡಸಿಗೈಯ ರಸಂ
ಕ್ಷೀರಕ್ಕುಪವಾಸಂ ಮೇಣ್| ಧಾರಾಧರನಾದಿ ಮತ್ತಮುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೩೮
- ಪೊಸ ಪೆಸಳಿ ಕಟ್ಟುಮಂ ಕುಡಿ| ವಸುಧಾಫಲ ಭೋಜನಂಗಳುಂ ಮಾಯ್ದುದು ಶುಂ
ಠಿಸಮೇತ'ಮ'ಭಯಮಂ ಮುಱು| ಗಿಸಿಕೊಂಬುದು ಮೊಸರ ವಿಷಮನಂತದು ಕಳೆಗುಂ ೧೩೯
- ಕುಡು ಶರ್ಕರೆಯಂ ಮೊಸರಿಂ| ತೊಡರ್ದ ವಿಷಂಗಳುಮನಳಿ'ಕುಂ ತಕ್ರದ ಸೊ
ರ್ಕಡಸುಗುಮದಳಿ' ಮರಿಚಂ| ಕೆಡಿಸುಗುಮದು ತಕ್ರಮರಿಚಮೆಂಬುದು ಧರೆಯೊಳ್ ೧೪೦
- ತಡೆಯದೆ ತಕ್ರದ ವಿಷಮಂ| ತೊಡೆಗುಂ ತಲೆದೋಜಿದಂತಾಕ್ಷಣದೊಳೆ ತಾಂ
ಕಡಸಿಗೈಯೆಸರ್ನಾಗರಮಂ| ಕುಡುವುದು ಮರ್ದುಗಳಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೇ ೧೪೧

೧೩೩. ಮೆಣಸು ಶಿಖಿ (ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ) ಶುಂಠಿ ಬೇವಿನ ರಸ ಗಣಜಿಲದ ಬೇರು ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನ್ನದ ಸೊಕ್ಕು ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೧೩೪. ಮಿಶ್ರಿತಾನ್ನ ಶಾಕಪಾಕಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪರ್ಣಫಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದವರಿಗೆ ಉಪ್ಪುಮಿಶ್ರಿತ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೩೫. ಬುಧಮಿತ್ರನೇ ಕೇಳು, ವಿದಳಾನ್ನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಶಾಕಾನ್ನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ವಿಷಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯೂ ಲಾಮಂಚವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೈಯೂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೩೬. ಅಪರಿಮಿತವಾದ ವಿದಳಾನ್ನ ಪತ್ರ ಫಲಶಾಕಾಹಾರಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಅಂಬಿಲ ಮತ್ತು ಮೊಸರುಗಳು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೩೭. ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಲಕ್ಕಿಸೊಪ್ಪು, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಮತ್ತು ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಅಧಿಕ ಭೋಜನದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩೮. ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ, ಅಣೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ಕಡಸಿಗೈಯ ರಸ, ಮೇಘನಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪವಾಸ ಹಾಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವಾಗಿವೆ. ೧೩೯. ಹೊಸ ಹೆಸರುಕಟ್ಟನ್ನು ಕುಡಿಯಲು, ವಸುಧಾಫಲ ಭೋಜನ ಮಾಡಲು, ಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೊಸರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೪೦. ಸಕ್ಕರೆಯು ಮೊಸರಿನಿಂದಾದ ವಿಷವನ್ನೂ ಮೆಣಸು ಮಜ್ಜೆಗೈಯ ಸೊಕ್ಕನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಕ್ರಮರಿಚವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ೧೪೧. ಮಜ್ಜೆಗೈಯ ವಿಷವನ್ನು ಕಡಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಯ ರಸಗಳು ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿದೂರೆಯಾದ

- ಮರಿಚಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ ಕೂಷ್ಠಾಃ | ಡರಸಂ ತಾಂಬೂಲದಳರಸಂಗಳನೀಂಟಲ್
ಪಱಿಗುಂ ಮೇಣ್ ಬಿಸುನೀರ್ ಗಡ | ತರಣೆಗೆ ತಮವೋಡುವಂತೆ ತುಪ್ಪದ ಗರಳಂ ೧೪೨
- ಕುಂಬಳದ ಫಲರಸಂ ಮೇ | ಣೆಂಬಿನ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಕಷಾಯಮುಂ ಕೆ(ಕು)ಡಿಸುಗುಮು
ಷ್ಣಾಂಬುವೆ ಮೇಣಾ ಮಧುವಿಂ | ತಿಂಬಿದ ವಿಷಮಂ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೪೩
- ಮಧುವುಂ ಗೋಘೃತಮುಂ ಕೂಡೆ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಕೊಂಡೊಡದು ವಿಷಂ ಭಾವಿಪೊಡಂ
ಸುಧೆಗೆಣೆಯೆನಿಪಂಗುರಮಂ | ಬುಧರೀವುದದರ್ಕದುಪವಿಷಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೪
- ಕಂಗುಂಗೈಣ್ಣೆಗಿಕ್ಕುರ | ಸಂಗಳೆ ಭಾವಿಸೆ ತಿಲಕ್ಕಮರ್ಕನ ಮೂಲಂ
ಸಂಗಳಿಸಿದ ತಿಲಜಕ್ಕೆ ಮ | ನಂಗೊಳಿಸುವ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಬೀಜಮಿವರಿಗಳ್ ೧೪೫
- ಸಿತಯುತದ ಪಯಃಪಾನಮ | ದತಿಶಯದಿಂ ಕಳೆಗುಮೆಸೆವ ತೈಲದ ವಿಷಮಂ
ಘೃತಸಿತ ಮಧುವುಂ ಮೇಣೇ | ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ತದ್ಗರಳನಾಶನಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೧೪೬
- ಮಳಯರುಹ ನಾಗಕೇಸರ | ಮಿಳೆಯೊಳ್ ಸಬ್ಬಸಿಗೆಯುಪವಿಷಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ
ಹುಳಿಸೆಯ ಹುಳಿಯುಂ ಗುಡಮುಂ | ತಿಳಸಂಭವಮೆನಿಸಿದೆಣ್ಣೆಗಮಳಚರಿತ್ರಾ ೧೪೭
- ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ತೈಲಕ್ಕಂ | ಬೆಲ್ಲಂ ಪುಣಿಸೆಯ ಫಲೋದ್ಗತಂ ಪುಳಿವೆರಸಲ್
ನಿಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಸಲ್ಕುಪವಿಷ | ಮಲ್ಲದೆ ಪೇಟೆದಕೆ ಬೇಟೆ ದೊರೆ ಪೆಟಿತುಂಟೇ ೧೪೮
- ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳೆ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಗೆ | ರೇಣುಕ ಕುಟಜಂಗಳರಿಗಳಕ್ಕುಂ ಧರೆಯೊಳ್
ಮೇಣೊಡಲದೆಣ್ಣೆಗೆ ಸ | ಪ್ರಾಣಿಸದೊಡೆ ತುಳಸಿ ಗುಡ ಸಿತಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ ೧೪೯
- ಎಳನೀರುಂ ಸಕ್ಕರೆ ಸೊರೆ | ಯೆಲೆಯುಂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಮಿಳೆಯೊಳಕ್ಕುಂ ಪಾಲೊಳ್
ಕೆಳಗೊಂಡ ಕಟಲೆಯಿಂದಂ | ಖಳತರಮೆನಿಸಿದ ಮದಕ್ಕೆ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ ೧೫೦

ಮದ್ದುಗಳು ಬೇರೆ ಇರುವುವೇ? ೧೪೨. ಮೇಣಸು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಕುಂಬಳ ಮತ್ತು ವೀಳೆಯದೆಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯೋಡುವಂತೆ ತುಪ್ಪದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೪೩. ಕುಂಬಳಕಾಯ ರಸ ಅಥವಾ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಕಷಾಯ ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರು ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂದಾದ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೪೪. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಕೂಡಿ ಆದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಜೇನುತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಅಂಗುರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕದೇ ಉಪವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೪೫. ಕಂಗುಂಗೈಣ್ಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲೂ, ಎಳ್ಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕದ ಬೇರೂ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೊಳವಳಿಕೆ ಬೀಜಗಳೂ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿವೆ. ೧೪೬. ಸಕ್ಕರೆಗೂಡಿದ ಹಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ, ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬುಧಬಂಧುವೆ ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊ. ೧೪೭. ಶ್ರೀಗಂಧ ನಾಗಕೇಸರಗಳು ಸಬ್ಬಸಿಗೆಯ ವಿಷಕ್ಕೂ ಹುಣಿಸೆಹುಳಿ ಬೆಲ್ಲಗಳು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಗೂ ಉಪವಿಷಗಳೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿ ಅಮಳಚರಿತ್ರಾ. ೧೪೮. ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹುಣಿಸೆಹುಳಿಯು ಉಪವಿಷವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಔಷಧವಿದೆಯೇ ಹೇಳಿ. ೧೪೯. ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ರೇಣುಕ ಕೊಡಸಿಗೆಗಳು ಶತ್ರುಗಳಾಗಿವೆ, ಔಡಲದೆಣ್ಣೆಯ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ತುಳಸಿ ಗುಡ ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಹಿತಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ೧೫೦. ಎಳನೀರು ಸಕ್ಕರೆ ಸೋರೆಯೆಲೆಗಳು ಕಳಲೆಯ ಹಾಲಿನಿಂದಾದ

ಸೋಗಯಿಪ ಹಿತಕರಮಪ್ಪಾ! ತಗಚೆ ಗಡಂ ತಾಂ ವಿಪಕ್ಷಮಕ್ಕುಂ ಬಿದಿರಿಂ
ದೊಗದಿದ್ ಕಟಿಲೆಗಂ ತಾ! ನಗಣಿತ ಗುಣನಿಲಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೫೧

ಸಲೆ ಮರಿಚ ನಾಗರಂಗಳನಳೆಯಿಂ ಕೊಳಲಧಿಕಮಪ್ಪ ಜೋಳದ ಸೊಕ್ಕುಂ
ತೊಲಗಿಸುಗುಮಖಿಳ ವಿದ್ಯಾ! ಜಲನಿಧಿಯೆಂದೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೫೨

ವರಮೇಘ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ! ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಮಿವೆಲ್ಲಮಂ ತಕ್ರದೊಳಂ
ಬೆರಸರೆದು ಕುಡಿಸೆ ಜೋಳದ! ಕರಮರಿದೆನಿಸಿದ ವಿಷಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೫೩

ಅಲಸದೆಯಗಸೆ ಕಷಾಯದ! ಜಲಮಂ ತ್ರಿಕಟುಕದ ಸಿಂಧುವಾರದ ಯುತದಿಂ
ಘಳಿಲನೆ ಕುಡುವುದು ನರರೊಳ್! ನೆಲಸಿದ ಸಾವೆಯ ಮದಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೫೪

ಮ|| ಲಶುನಂ ನಾಗರ ಹಿಂಗರಿಷ್ಟಮಿನಿತಂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯಾ
ಕುಶಲಂ ಭಾವಿಸೆ ದುಗ್ಧದಿಂದತಿವಚಾ ಸಂಯೋಗದಿಂದೀಗೆ ವೈ
ದ್ಯಶತಂಗಳ್ ಪೆಱವೇಕೆ ರಾಗಿಯ ವಿಷಂ ಕೆಯ್ಯೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ತ
ತ್ವಶಮಂ ತಾನಿದು ಸಾಲ್ಗುಮೊಂದೆ ಬಗೆಯಲ್ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂ ೧೫೫

ವರಕೋಷ್ಠ ರಾಮರಂಗಳ! ನರೆದೊಂದಾಗಿರಲು ಪಾಲೊಳಿವುದು ಮತ್ತಂ
ಪರಿಹರಿಪುದಾಕ್ಷಣಂ ತಾಂ! ಧರೆಯೊಳ್ ರಾಗಿಯ ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೫೬

ಇರದಟ್ಟಿ! ಹತ್ತುವಂ ನಾ! ಗರಮುಂ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯೆಂಬಿವಂ ತಕ್ರದೊಳಿಂ
ತರೆದೀಗೆ ನವಣೆಯಿಂದಂ! ಪೊರೆದ ವಿಷಂ ತೀರ್ಗುಮೆಂದನಮಲಚರಿತ್ರಂ ೧೫೭

ಬರಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳ! ದ ರಸಂ ತಾನಕ್ಕುಮುಪವಿಷಂ ಕೋದ್ರವದಿಂ
ಪೊರೆದ ವಿಷಂ ಪರಿಹರಿಪುದು! ಮರಿದೇ ಕೂಷ್ಠಾಡರಸ ಗುಡಾನ್ನಿತಪಾನಂ ೧೫೮

ಮರಿಚಂ ಕುಂಬಳದೆಲೆಯುಮ! ನರೆದ ರಸಂ ಸಿಂಧುಜಾತಮಂ ಕೂಡಿ ಬಟ್ಟಿ
ಕ್ಕಿರದೀಂಟಲ್ ಹಾರಕ್ಕಿಯ! ಪಿರಿದೆನಿಪ ವಿಷಾಪಹರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೫೯

ವಿಷಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಾಗಿವೆ, ಕೇಳು ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೧೫೧. ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಂತೆ ಬಿದಿರ ಕಳಿಲೆಯ
ವಿಷಕ್ಕೆ ತಗಚೆಯು ಪ್ರತಿವಿಷವಾಗಿದೆ. ೧೫೨. ಮೆಣಸು ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು
ಅಧಿಕವಾದ ಜೋಳದ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಅಖಿಳವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯೆನ್ನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನ
ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೫೩. ಮೇಘ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ ಮೆಣಸು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ
ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಜೋಳದಿಂದಾದ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೫೪.
ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೂಡಲೆ ಅಗಸೆ ಕಷಾಯವನ್ನು ತ್ರಿಕಟುಕ ಮತ್ತು ಲೋಕಿಗಳ ಸಮೇತ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಂತಾದ ಸಾವೆಯ ಮದ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೫೫. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಒಣಗಿದ ಶುಂಠಿ ಹಿಂಗು
ಅರಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು ಹಾಲು ಅತಿಬಜೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡಲು ರಾಗಿಯ ವಿಷದಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ
ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲು ಇದೊಂದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೫೬. ಕೋಷ್ಠ ಮತ್ತು
ಇಂಗುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಗಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೭. ಅಟ್ಟಿಹತ್ತು
ಒಣಶುಂಠಿ ಹೆದ್ದುಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕೊಡಲು ನವಣೆಯಿಂದಾದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫೮.
ಬರಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳದ ರಸವೂ, ಹಾರಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲಗೂಡಿದ ಕುಂಬಳ ರಸವೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ.
೧೫೯. ಮೆಣಸು ಕುಂಬಳದೆಲೆಗಳನ್ನರೆದು ಬಂದ ರಸಕ್ಕೆ ಸೈಂಧವವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಹಾರಕದ

- ಕೊಂಬುದು ಕಟುಕತ್ರಯಮುಂ! ಜಂಭೀರದ ರಸಸಿತ ಪ್ರಯುಕ್ತಮದೇಂ ಮೇಣ್
ನಿಂಬೆಯ ರಸದೊಡನಿಂಗುಂ! ಕಂಬುವಿನ ವಿಷಾಪಹರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೬೦
- ಇರೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯ! ವರಬೀಜಂ ಸೈಂಧವಾನ್ವಿತಂ ಮೇಣ್ ಕೊತ್ತುಂ
ಬರಿ ತತ್ತಂ ಕುಡೆ ಗೋಧಿಯ! ಗರಳಕ್ಕುಪವಿಷಮಿದಲೆ ಸುಜನವರೇಣ್ಯಾ ೧೬೧
- ಸಾರತರಂ ಗೋಧಿಯ ಮದ! ವಾರಣಮಿದೆ ಸಾಲ್ಗುಮಿಂತಿದಂ ಕುಡು ನಯದಿಂ
ಜೀರಕಮಂ ತತ್ತದೊಳಂ! ಭೋರುಹದಳನಯನ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೬೨
- ನಾಗರ ಹಿಂಗುಮನರೆದೊಂ! ದಾಗಿರೆ ಕಾಸಿದ ಕಷಾಯದೊಳ್ ಬೆರಸೀಯಲ್
ಬೇಗಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮನದುಂ! ನೀಗುಗುಮರಿದೆನಿಪ ಚಣಕಮದಮನಮೋಘಂ ೧೬೩
- ಹೆಸಳಿಂಗಂ ಧಾತ್ರೀಫಲ! ಮೆಸೆವಾವುದಿಂಗೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆಯೆ ಮತ್ತು
ಪೊಸಮಜ್ಜಿಗೆಯವರೆಗೆ ಹಿತ! ಮಸಮಾನ ಗುಣಕ್ಕಿವರ್ಕೆ ಸರಿ ಮದೊಳವೇ ೧೬೪
- ಪೊಸಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಂ ಮರಿ! ಚಸಮೇತಮಿವಕ್ಕಮುಪವಿಷಂಗಳ್ ಧರೆಯೊಳ್
ಮಿಸುಪವರೆಯ ಮದಮಂ ಮಾ! ಣಿಸುಗುಂ ಮನುಕುಲಲಲಾಮ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೬೫
- ಸಿಂಧುಜ ರಾಮರಮುಂ ಮೇಣ್! ಸೈಂಧವಮುಂ ಮರಿಚೆಯುಕ್ತಮವರೆಯ ಮದದಾ
ಬಂಧಮನಟಿಗುಮವಶ್ಯಂ! ಬಂಧುಜನಾನಂದನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೬೬
- ಸೋಡವರೆಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ! ದಾಡುಳಿಚಂ ಮಧುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲಮನಿಂಬಿಂ
ದಾಡಿನ ಪಾಲೊಳ್ ಸೇವಿಸ! ಲೋಡಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷೋಗ್ರಮಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೬೭
- ತಿಲತೈಲ ಸೈಂಧವಂ ಪಿ! ಪ್ಪಲಿ ಮರಿಚಂ ವಿಶ್ವಮೆಂಬಿವಂ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಕುಳಿದು ಮೆಲುತ್ತಿರೆ ತೊಲಗುಗು! ಮಲಸಂದೆಯ ಸೊರ್ಕು ಬುಧಲಲಾಮನ ಮತದಿಂ ೧೬೮

ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೬೦. ಕಟುಕತ್ರಯ ಜಂಭೀರರಸ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಇಂಗು ಸೇರಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ ರಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಂಬುವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ಕಮವಾದುದು. ೧೬೧. ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯಬೀಜ ಸೈಂಧವಗಳು ಅಥವಾ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಗಳು ಗೋದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವಲ್ಲವೆ ಹೇಳು ಸುಜನಶ್ರೇಷ್ಠನೆ. ೧೬೨. ಕಮಲದಳನೇತ್ರನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಗೋದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಜೀರಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ೧೬೩. ಒಣಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಗುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕಾಸಿದ ಕಷಾಯಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೬೪. ಹೆಸರಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯೂ ಉದ್ದಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆಯೂ ಅವರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮನಾದ ಮದ್ದುಗಳಿರುವುವೇ? ೧೬೫. ಹೊಸ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ ಮೆಣಸುಗಳು ಅವರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷಗಳೆಂಬುದು ಮನುಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೬೬. ಸೈಂಧವ ಹಿಂಗು ಅಥವಾ ಸೈಂಧವ ಮೆಣಸುಗಳು ಅವರೆಯ ಮದವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತ. ೧೬೭. ಅಡುಸೋಗೆ ಮಧುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಡಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಸೋಡವರೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೬೮. ಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮತದಂತೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಸೈಂಧವ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಣಸು ಒಣಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ

- ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೆಣಸುಮಂ ಕುಡಿಸಲ್ಲದೊಡಂ ತಕ್ಕ ಲವಣ ಧಾತ್ರೀರಸಮಂ
ಅಲ್ಲದೊಡೆ ವಿಶ್ವತಕ್ರಮ! ನೊಳ್ಳಿದುದಂ ಕುಡಲು ತೊಗರಿಯುದಿತಮದಷ್ಟಂ ೧೬೯
- ಹುರುವಳ್ಳಿಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ! ಹರೀತಕೀಯುಕ್ತ ಮೇಘನಾದಿಯುಮಂ ಮೇಣ್
ವರಹಿಂಗು ವಿಳಂಗಮನಿರ! ದರೆದೀಂಟಲ್ ಪಾಲೊಳುಪವಿಷಂ ತಾಂ ಧರೆಯೊಳ್ ೧೭೦
- ಕುರುವಿಂದಂ ಕಟುಕತ್ರಯ! ಮುರು ಕಡಸಿಗೆಯೆಂಬಿವಂ ಸುನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂ
ದರೆದು ಕುಡಿಸಲ್ಲದಾಗಳೆ! ಪಱಿಗುಂ ಬೆಲ್ಲದ ವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೧೭೧
- ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಕಟುಕತ್ರಯ! ಮರಿಸಿನಮುತ್ತರಣೆಯಕ್ಕಿ ಮಧುವೆಂಬಿವಱಿಂ
ವಿರಚಿಸಿದ ಗುಱಿಗೆಯಂ ತೇದಿರದೆಚ್ಚಲ್ ನಯನದೊಳ್ ವಿಷೂಚಿಕೆ ಕಿಡುಗುಂ ೧೭೨
- ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಮೆಣಸಿಂ! ಗುಳದ ಗುಣಂ ಸೈಂಧವಂಗಳೆಂಬಿವನಿಂಬಿಂ
ಪುಳಿನಿಂಬೆಯ ರಸಮದೀತ! ಗುಳಿಗೆಯನಿಸಲಮರಿಯಿಂದಜೀರ್ಣಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೭೩
- ಅರಿಸಿನಮುಮನಂಬಿಲದೊಳ್! ಬೆರಸೀವುದದಲ್ಲದಂದು ಮಳಯಜಮಂ ತಾಂ
ಬೆರಸಿದ ನೀರಂ ಕುಡುವುದು! ಪಿರಿದೇಂ ತಂಬುಲದ ಸೊರ್ಕದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ೧೭೪
- ಘಟಿಲನೆ ಕೊಡುವುದು ನಿರ್ಮಳ! ಜಳಮಂ ತಾಂಬೂಲದಳ ಮದಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ
ಬೆಳುಗಾರ ಮಜ್ಜೆಗೆಗಳಂ! ಬಿಳಿಯೆಲೆಯಂ ಕುಡುವುದಡಕೆಯೊಗರ ವಿಷಕ್ಕಂ ೧೭೫
- ಬೆರಸಿ ಬೆಳುಗಾರ ಬೆಣ್ಣೆಯೊ! ಳರೆದೇಲಕ್ಕಿಯುಮನಿತ್ತೊಡೇಂ ನಿಲ್ಲುಮೆ ಪೇಱ್
ಪರಿಕಿಸಲೆ ನಾಗವಳ್ಳಿಯ! ಗರಳಂ ಕವಿಕುಲಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಮತದಿಂ ೧೭೬
- ತಂಬುಲದ ಚೂರ್ಣದಧಿಕತೆ! ಯಿಂ ಬಾಯ್ ನೆಱಿ ಬೆಂದು ಪುಗುಱ್ಳಿದೊಡದುಂ ತಾಂ
ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ ತಾಂ! ನಂಬು ದಿಟಂ ತೈಲಮೊಂದಱಿಂದಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೭೭

ಸೇವಿಸಲು ಅಲಸಂದೆಯ ಸೊಕ್ಕು ನಿವಾರಣೆ. ೧೬೯. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೆಣಸು ಇಲ್ಲವೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಸೈಂಧವಲವಣ ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸ ಅಥವಾ ಒಣಶುಂಠಿ ಮಜ್ಜೆಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ತೊಗರಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೭೦. ಹುರುವಳ್ಳಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಹರೀತಕಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಅದು ಪರಿಹರ. ೧೭೧. ಕುರುವಿಂದ ತ್ರಿಕಟುಕ ಕಡಸಿಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಬೆಲ್ಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು, ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೭೨. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ತ್ರಿಕಟುಕ ಅರಿಸಿನ ಉತ್ತರಣೆಯಕ್ಕಿ ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ವಿಷೂಚಿಕೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೩. ಬಿಳಿಯಕೊಮ್ಮೆ ಮೆಣಸು ಇಂಗುಳದ ಗುಣ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮದೀಸಿ ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಅವರೆಯಿಂದಾದ ಅಜೀರ್ಣ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೪. ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಾಂಬೂಲದ ಸೊಕ್ಕು ಪರಿಹರ. ೧೭೫. ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲ ಮದವೂ, ಬೆಳುಗಾರ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಿಳಿಯೆಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅಡಕೆಯ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೬. ಬೆಳುಗಾರ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವೀಳೆಯದೆಲೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿಕುಲಕಮಲಭಾಸ್ಕರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭೭. ತಾಂಬೂಲದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಾಯಿಬೆಂದು

ಹಸುವಿನ ಪಾಲೋ ನೆಲ್ಲಿಯು| ರಸಮಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯುಂ ಸಿತಂ ಬೆರಸೀಂಟ
ಲಸುವಳಿವ ಭಂಗಿ ಮಾಂಸ| ಪ್ರಸರದ ಕಳ್ಳುಗಳ ವಿಷಮನಟಿಗುಮವತ್ಯಂ ೧೭೮

ಆದರದಿಂದಣಲಿಯನು| ಪೋದಕದಿಂದ ಕಡೆದ ತಕ್ರದೋಳ್ ಬೆರಸಿಯದಂ
ಬಾದೇಂ ಕುಡಿಸುಗೆ ಮದ್ಯದೊ| ಳಾದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮೆಂಬಿದೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೧೭೯

ಸಿತಮಂ ಬೆರಸುಗೆ ಗೋವಿನ| ಫೃತದೊಳದಂ ಮದ್ಯಪಂಗೆ ಕುಡೆ ತನ್ನದ್ರಮಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೋಳ್ ಶೀಘ್ರದೊಳಬಿಗುಂ| ಪ್ರತೀತ ಗುಣನಿಲಯರಾದ್ಯರನುಮತದಿಂದಂ ೧೮೦

ಅರಿಸಿನಮಂ ಮೆಣಸಂ ಬೆರ| ಸರೆದೀವುದು ಮದ್ಯ ಮಾಂಸದುರ್ಕಟಿಗುಂ ಮ
ತ್ತರಿಸಿನಮೊಂದಂ ಸೇವಿಸೆ| ಪಟಿಗುಂ ಶುನಿಯೆಸೆವ ದುಗ್ಧದಿಂದಹ ಗರಳಂ ೧೮೧

ಅರಗು ನವನೀತ ಸಿತ ಮಳ| ಯರುಹಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಸೇವ್ಯ(ವೆ)ಗಳಂ ತಂ
ದರೆದೀಂಟಲುರಿಯ ಸೆಕೆಯಿಂ| ಪಿರಿದು ಬಟಲ್ದಿಗೆ ಬಾಧೆ ಪಿಂಗುಗುಮಚಿರಂ ೧೮೨

ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಕ| ಪೂರಂ ಪಾಲಾಲಿಕಲ್ಲು ಭಸಿತಯುತಂ ಕ
ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತುವಿವಂ| ನೀರೋಳ್ ಕುಡೆ ಕಿಚ್ಚಿನುರಿಯ ಬಟಲಿಕೆಯಟಿಗುಂ ೧೮೩

ಉಪಯುಕ್ತಮಪ್ಪ ತಕ್ಕವ| ಲ ಪುಟ್ಟಯೇಲಕ್ಕಿ ತಗರ ಮಲಯಜಮಿನಿತಂ
ಸುಪರಿಮಿತದಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನೋಳುಪ ಸೇವಿಸೆ ಪೊಗೆಯಿನೋಗದ ಬಟಲಿಕೆಯಟಿಗುಂ ೧೮೪

ಮಲಯರುಹಂ ನಿಂಬದಳಂ| ಜಲಧರನಿನದಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಿನಿತಂ ತಂ
ಡುಲಜಲದಿಂದೀಂಟಿಸೆ ಪೊಗೆ| ಬಳಸಿ ಬಟಲ್ದಿಗೆ ಹಿತಮದಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೮೫

ಮೊಸರ ರಸದಿಂದೆ ಮೇಣ್ ಕಿಟು| ಕುಸಾಲೆಯಂ ಸಿಂಧುಜಾತದಿಂದೊಂದಿಸಿ ಕ
ಣ್ಣೆಸೆಯೆ ಪೊಗೆ ನಟ್ಟ ಕಣ್ಣೋ| ಮಸುಳಿಸಿದೊಡೆ ವಿಮಲತರಮುಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೮೬

ಹುಣ್ಣುಗಳಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯೊಂದೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ೧೭೮. ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಭಂಗಿ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳುಗಳ ವಿಷ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತವೆ. ೧೭೯. ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಕಡೆದ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಣಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಲು ಮದ್ಯದಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೧೮೦. ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡಲು ಮದ್ಯದ ಮದವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಹಿರಿಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೮೧. ಅರಿಸಿನ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಅರೆದುಕೊಡಲು ಮದ್ಯಮಾಂಸಗಳಿಂದಾದ ವಿಷವೂ, ಅರಿಸಿನವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ನಾಯಹಾಲಿನ ವಿಷವೂ ಅಳಿಯುತ್ತವೆ. ೧೮೨. ಅರಗು ಬೆಣ್ಣೆ ಸಕ್ಕರೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬಾಳ ಲಾಮಂಚದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಉರಿಯ ಸೆಕೆಯಿಂದ ಬಳಲುವವನ ಹಿಂಸೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೧೮೩. ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಕಪೂರ ಹಾಲು ಆಲಿಕಲ್ಲು ಭಸಿತ ಕಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಿಚ್ಚಿನುರಿಯ ಬಳಲಿಕೆ ಪರಿಹರ. ೧೮೪. ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ತಕ್ಕವಲ (ತಕ್ಕೋಲ) ಪುಟ್ಟವಲಕ್ಕಿ ತಗರ ಶ್ರೀಗಂಧ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹೊಗೆಯಿಂದಾದ ಬಳಲಿಕೆ ಪರಿಹರ. ೧೮೫. ಶ್ರೀಗಂಧ ನಿಂಬದಳ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹೊಗೆಯಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೮೬. ಮೊಸರ ನೀರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಂಧವದೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತವೆ.

- ತುಪ್ಪಮನೀಂಟುವುದಿನಿದಂ | ದೊಪ್ಪವುದಂ ತೊಡೆದು ನಾಸಿಕಾಂತರದೊಳಮಂ
ತಪ್ಪುದುಮಂ ಕಣ್ಣೆಚ್ಚುವು | ದೊಪ್ಪದೊಳಡುವುದು ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪೊಗೆಯಡುಗೆಗಳುಂ ೧೮೭
- ಪೊಸವೆಸರ್ಗಟ್ಟೆಳನೀರ್ ಪಾಲ್ | ವಸುಧಾಫಲ ಪಾನಮಾದೊಡಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ
ಪಸಿಯೆಳ್ಳುಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ | ಬಿಸಿಲಿಂ ಬೆಂಡಾದವಂಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ ೧೮೮
- ನೀರುಮನಾಕಂತಾಂತಂ | ಪೂರಿಸಿದ ನರಂಗಮಮದರ್ವಳ್ಳಿಯ ಬೇರಂ
ಚಾರಿಸಿ ಕಲಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ | ವಾರಿ ಮರಟ್ಟೋಡಲಾ ನರಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ ೧೮೯
- ಕುಂಬಾರರ ತಿಗುರಿಯೊಳಿ | ಟ್ಟಿಂಬಿನೊಳಂ ತಿರಿಪೆ ನೀರೊಳಟ್ಟಿದರದೊಳಂ
ತುಂಬಿದ ನೀರಂ ಕಳೆ ಬಲಿಕ್ಕೆ | ಯಂ ಬಿಡದ್ಗಿಯೊಳೆ ಕಾಸಿ ಮಾಟ್ಟಿದು ಮದರ್ ೧೯೦
- ನಾಗರ ಶಿವೆಯುಪ್ಪೆಂಬಿವ | ನಾಗಳೆ ತಾಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುಗಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ಬೇಗದೊಳಭಯಂ ಮಥಿತದ | ಯೋಗದೊಳಂ ಹಿತಮದರ್ಕೆ ಕುಡುವುದು ಮದರ್ ೧೯೧
- ಪೂಸುವುದು ಭಸಿತಮಂ | ಕಾಸುವುದು ಶರೀರಮಂ ಬೆಮರ್ವನ್ನೆಗಮುಪ
ವಾಸಮಿರಿಸುವುದು ಹಿತಮ | ತ್ರಾಸಂ ನೀರ್ಗುಡಿದು ಬಿಸಿಲು ಬಾತನ ತನುವಂ ೧೯೨
- ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸರುಗಟ್ಟೆಳ | ನೀರುಂ ಮೇಣ್ ಪಟ್ಟಿಯೆಸಲು ಮೇಣ್ ಪುಣೆಸೆಯ ಪಣ್
ಸಾರತರ ಸಿತಮಿವೆಯ್ತಿ ವಿಚಾರಿಸೆ ಕಳೆಗುಂ ಚರಾಚರಗಳ ವಿಷಮಂ ೧೯೩
- ಸಗಣದ ರಸಮಂ ಪುಣೆಸೆಯೊ | ಕೊಗೆದಾ ಪುಳಿ ಕೈಪೆಸೋರೆ ಸುರಾಮರ ಕುಟಜಂ
ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ಕೈಪೆತರುಗಳ್ | ಜಗದೊಳ್ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೯೪

೧೮೭. ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಿಂದು, ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಹೊಗೆಯಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು. ೧೮೮. ಹೊಸ ಹೆಸರಕಟ್ಟು ಎಳನೀರು ಹಾಲು ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದು, ಹಸಿಯ ಎಳ್ಳು ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬೆಂಡಾದವನಿಗೆ ಹಿತವಾದುವಾಗಿವೆ. ೧೮೯. ಕಂಠಪೂರ್ತಿ ನೀರು ಕುಡಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಾಕಿದ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ನೀರು ಹೊರಬಂದು ಆತನು ಬದುಕುವನು. ೧೯೦. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀರುತುಂಬಿಕೊಂಡವನನ್ನು ಕುಂಬಾರರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಹೊರದೆಗೆದು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಶಾಖಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೧೯೧. ಶುಂಠಿ ಶಿವೆ (ನೆಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಣಲೆ) ಉಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಲಾಮಂಚದ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮದ್ದಾಗಿದೆ. ೧೯೨. ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿದವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿ, ಬೆವರುವವರೆಗೂ ಶಾಖ ಕೊಟ್ಟು ಉಪವಾಸವಿರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೯೩. ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸರುಕಟ್ಟು ಎಳನೀರು ಅಥವಾ ಹತ್ತಿಯ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆಯ ಹಣ್ಣು ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೯೪. ಸಗಣದ ರಸ ಹುಣಸೆಹುಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಇಂಗು ಕೊಡಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಹಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ.

ಧರೆಯೊಳ್ ಸಕಲ ಚರಾಚರ! ಗರಳಕ್ಕಂ ದಿವ್ಯಯೋಗಮೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ವರ ನೀಲಿ ಲೋಧ್ರಮಂ ಕುಡೆ! ಹರನ ಗಳಂ ಪೊರೆದ ಗರಳಮಾದೊಡಮಟಿಗುಂ ೧೯೫

ಏಕೆ ಬಸವಟಿದು ಬಿರ್ದಿರ! ಲೇಕಾಂತ ವಿಷಪ್ರಹಾರಮೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ಸೂಕರ ವಿಷೈಯನೀಂಟಿಪು! ದಾ ಕಲ್ಮಮನೆಸೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಟಿಕ್ಕಿ ಬುಧಂ ೧೯೬

ಉಬ್ಬಿದ್ ವಿಷ ಮರಳ್ಳೊಂ! ದುಬ್ಬೇಗದೊಳಂ ಬಟಿಲ್ವುಬಿದ್ ನಡಂಗಂ
ಕಬ್ಬುಗಳಂ ಮೆಲಿಸುವುದಿಂ! ನೆಬ್ಬಿಸುವುದೊಂದೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಬುಧಬುಧೂ ೧೯೭

ಮದನಫಲ ಲೋಧ್ರಮೆಂಬಿವ! ನುದಕದೊಳಂ ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ಸದಮಳ ಬಜೆಯಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕಿದು ತಾಂ ವಿಷಮೋಗ್ರತರ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೯೮

ವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್ಗೆ ಪ್ರತಿ! ವಿಷತಂತ್ರಮನಿಂತು ಪೇಟ್ಟಿನೆನ್ನಣಿವನಿತಂ
ಸುಶಮಂ ತಾನೆನೆ ಕಂಟಕ! ವಿಷಘ್ನಮೆಂದೆನಿಪ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮನುಸಿರ್ವೆಂ ೧೯೯

ಉ|| ಕಲ್ಪುಗಳೊತ್ತಿ ಕಾಲ್ಗುಳುಟಿ ನೊಂದೊಡೆ ಬಾತು ಸಿಗುರ್ಗಳಿಂದೆ ನೋ
ವುಳ್ಳೊಡೆ ಭಾನುದುಗ್ಧಮನೆ ಪೊಯ್ದು ಕರಂ ಸೊಗಸಪ್ಪ ಮಾಟಿಕ್ಕಿಯಿಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಕಾಯ್ದೊಲೆಯನಾಗಳೆ ಮಾಣ್ಣುಮದರ್ಕೆ ಬಾತುದುಂ
ಮುಳ್ಳುಸಿಗುರ್ಗಳಂ ಪೊಜಿಗಮುಚ್ಚಳಿಕುಂ ವಿಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ ೨೦೦

ವಿಷಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮಂತ್ರ

೧. ಓನ್ನಮೋ ಭಗವತೇ ಹರನ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು, ಹರಿಯ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು ಇಂದ್ರನ
ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು, ಚಂದ್ರನ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು ರಾಹು ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು (ವಿಷನಾಗನ ಬೆನ್ನ
ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು) ಕೀತಡೆ ಬಾತಡೆ ವಜ್ರದ ಕೊಡತಿಯಲು ಒಂಬತ್ತ ಒಡೆಯ ಹೊಯ್ದೆ ಓಂ
ಜುಂಬಾಳು ಗುರುಪ್ರಸಾದ

೧೯೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಸಕಲ ಚರಾಚರವಿಷಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ
ನೀಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಧ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಕೊರಳಲ್ಲಿನ ವಿಷವಾದರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
೧೯೬. ಮೂರ್ಛಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವವರಿಗೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಅದೇನೆಂದರೆ
ಬುಧಜನರು ಸೂಕರವಿಷೈಯನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಕಲ್ಮವನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ೧೯೭.
ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಆವೇಗದಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ
ಎಚ್ಚರವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ೧೯೮. ಮದನಫಲ (ಮಗ್ಗಾರೆ) ಮತ್ತು
ಲೋಧ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬಜೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೧೯೯.
ಕಷ್ಟಕರವೆನಿಸಿದ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿರುಪ್ಪೆನು; ಇನ್ನು ಕಂಟಕರವಾದವುಗಳಿಗೆ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೨೦೦. ಕಲ್ಪುಗಳೊತ್ತಿ ಪಾದಗಳು ನೊಂದರೆ, ಊದಿಕೊಂಡು
ಸಿಗುರುಗಳಿದ್ದು ನೋವಾದರೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹೊಯ್ದು ಕಾದ ಒಲೆಯನ್ನು ಹಿತವಾಗುವಂತೆ
ಮೆಟ್ಟಲು ಊತ ಹೋಗಿ ಮುಳ್ಳುಸಿಗುರುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

೨. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಅಸಿಯಾಯುಷಂ ನಮಃ ಪಾಂಡವರೈವದುಂ ಸಂಧಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ಬಟ್ಟೆಯಲುವೀ ಬಡಗ ಮುಂತಾಗಿ ಪೋಗುತ್ತೆ ಇಂದುವೆಂಬ ಹಂದಿಯಂ ಕೊಂದು, ಮುಳಂದ ಬಿಲ್ಲಂ ಸಂಧಿಸಿ ಮುಳ್ಳು ಮಂತ್ರಪನಾರು ಬಲ್ಲರು ಯೆಂದರೆ ಯೆಕಾತೆವೀರನೆಂಬ ಕೂಸಂಬಲ್ಲ ಪಂಚಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ಪೊಸಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ಕಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ತಿವುರು ಮುಳ್ಳು ನಾಲ್ಕು ಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ವಿಷ ಶರೀರ ಶೂಲೆಯ ಕೆಡುಗುಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರಯುಗದೊಳೊಂದಂ| ಪ್ರೇಮದೊಳೊಂಬತ್ತು ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನಿ
ಸ್ಸೀಮಂ ಪುಣ್ಣೆಡೆ ಮರ್ದಂ| ಭೂಮಿಯೊಳಂ ಮುಳ್ಳುಚರ್ಚಿ ಬೀಜುಮವಶ್ಯಂ ೨೦೧

ಕುರುಟಗೆಯ ಬೇರ್ಗಳಂ ಪು| ಇರೆದಿಕ್ಕಲ್ ಮೆಯ್ಯೊಳುಡಿದ ಮುಳ್ಳುಂ ಸರಲುಂ
ತ್ವರಿತದೊಳೆ ಬೀಜುಮೆಂದಂ| ಪರಮಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರು ಪದಾಂಬುಜ ಮಧುಪಂ ೨೦೨

ಸುರಪತಿಯಾಸೆಗೆ ಮುಖಮಾಗಿರುತುಂ ಮೆಲ್ಕಿಟ್ಟಿವ ಕೋಣನೊಪ್ಪುವ ಕಿವಿಯೊಳ್
ಪೊರೆದಿರ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿಯಂ ತಂ| ದಿರದಿಕ್ಕುಗೆ ಪುಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳು ಬೀಜುಮವಶ್ಯಂ ೨೦೩

ಇಂದನಕಂದಮನಾಜ್ಯದೊ| ಕೊಂದಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಪುಣ್ಣೊಳಲ್ಲದೊಡಂ ತಾ
ನಂದಿದಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯುಮಂ| ತಂದಿಕ್ಕಲ್ ಮುಳ್ಳು ಸರಲುಂ ಪೊಜಮಡುಗುಂ ೨೦೪

ಮರಿಚಂ ಸುಣ್ಣುಮಿವೆರಡುಮ| ನರೆದರ್ಕ್ಕಿರಸಂಯುತಂ ಪುಣ್ಣೊಳಿಡಲ್
ಸರಲುಂ ಮುಳ್ಳುಂ ಪೊಜಮಡುಗಿರದೆ ಶರೀರಂಗಳಿಂದಮಿದು ಕೇವಳಮೇ ೨೦೫

ಲೊಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣಿಗೆಯುಮಂ| ಚಕ್ಕನೆ ಪೂಸಲ್ಲದಿದೊಡಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ
ಪೊಕ್ಕಿರಲೆರೆ ನಿಬಿಡಮೆನಲ್| ಸಿಕ್ಕಿದ ಮುಳ್ಳಲಗು ಪಾದದಿಂ ಪೊಜಮಡುಗುಂ ೨೦೬

ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೨೦೧. ಬಲ್ಲಂತಹವನು ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಹಾಕಲು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಳಚಿಬೀಳುವುವು. ೨೦೨. ಕುರುಟಗೆ ಬೇರನ್ನರೆದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುರಿದ ಮುಳ್ಳುಸರಲು ಬೇಗನೆ ಹೊರಬರುವುದೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರುಗಳ ಪಾದಕಮಲಭೃಂಗನು ಹೇಳಿದನು. ೨೦೩. ಇಂದ್ರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಂತು ಕೋಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಗ್ಗೆಯನ್ನು ತಂದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಬರುವುದು. ೨೦೪. ಇಂದನಕಂದವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ತಂದು ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳುಸರಲುಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ೨೦೫. ಮೆಣಸು ಸುಣ್ಣು ಈ ಎರಡನ್ನು ಅರೆದು ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಸರಲು ಹೊರಬರುತ್ತವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೨೦೬. ಲೊಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಹೊರಬರುವುವು.

- ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟಿನೊಳಂ ಕೊಂ! ಡವಯವದಿಂ ನೆಗ್ಗಿಲೆಸೆವ ಕೊನರಂ ಬೆರಸಂ
ತವನೆ ತೊಳಸುಡುವುದುಣ್ಣುದು! ಜವದಿಂ ಪೊಳಮಡುವುದಲಗು ಮುಳ್ಳುಂ ತನುವಿಂ ೨೦೭
- ಶರಪುಂಖಿಯ ಬೇರಂ ತಂ! ದರೆದೆಣ್ಣೆಯೊಳಯ್ವೆ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುಗೆ ಮತ್ತು
ತಿರದೆ ಪೊಳಮಡುಗುಮಂಬುಗ! ಳರಿದೆನಿಸಿದ ಮುಳ್ಳುಂ ಬುಧಾಂಬುಜಮಿತ್ರಾ ೨೦೮
- ನೆಗಟ್ಟಿ ವಿಷಕಂಟಕಮುಮಂ! ತೆಗೆದು ಪುಣ್ಣಳ್ಳೆ ನೀಲಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಕೊನರಂ
ತೊಗರಿಯ ಕೊನರಂ ಮಗುಟ್ಟಿ! ಕೃಗೆ ಮಾಣ್ಣುಂ ಮಂಗವಿಭುವಿನನುಮತದಿಂದಂ ೨೦೯
- ಗರಳಂ ಬೆರಸಿದ ಮುಳ್ ನಡೆ! ಸಿರೀಸಮಂಕೋಲೆ ನಿಂಬಮೀಶ್ವರಿ ಪುಲಿಗಿಲ್
ಸುರವಾರುಣಗಳ ಸೊಪ್ಪಂ! ನಿರಂತರಂ ಬೇದುಕಟ್ಟುಗಂತಲ್ಲದೊಡಂ ೨೧೦
- ನೆಲಗೋಣ ಪುಣಸೆ ಪಾಪಟೆ! ಹುಲಿಗಿಲ್ ದೊಗ್ಗಲೆಯ ಹಣುಹೆಯೆಂಬಿವಳಿಲೆಯಂ
ಕಟಿಯೊಳುಂ ಕಾಸಿ ಕಟ್ಟಲ್! ತೊಲಗುಗುಮೊದಲಿಸುವ ಮುಳ್ಳ ವಿಷಮೆನಿತನಿತುಂ ೨೧೧
- ಇಂಬಿನೊಳೀವುದು ತದ್ಭೂ! ನಿಂಬಮುಮಂ ಕೂಡಿ ತುಳಿದು ಪುಳಿಯೆನಿಸಿಪೋ
ಳ್ಳಂಬಿಲದೊಳ್ ಬೆರಸೀವುದ! ದುಂ ಬಿಡದೊಳಲಿಸುವ ನೋವನಾಗಳೆ ಕಿಡಿಹುಂ ೨೧೨
- ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಯಿಶ್ವರಿ! ಸುರವಾರುಣ ಮೇಣ್ ಸುಗಂಧಿ ವಿಷ ಮುಂಗುರಿಯಂ
ಗುರು ನಾಂಗುರಿಕಂ ಬಜೆಯಿವ! ನರೆದಿಂಬಿಂ ಪೂಸೆ ಕಂಟಕೋಗ್ರವಿಷಪ್ಪಂ ೨೧೩
- ಆವಾವ ಮುಳ್ಳು ನಟ್ಟೊಡೆ! ತಾವುಂ ಮಾಡುವುದದರ್ಕೆಯವಳಿವಳಿಲೆಯಂ
ಭಾವಿಸಿ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ! ದೀವುದು ಮಿಕ್ಕುವುದದೇಂ ವಿಚಾರಿಸಲಿವಳಿಂ ೨೧೪

೨೦೭. ನೆಗ್ಗಿಲ ಚಿಗುರನ್ನು ತೊಳೆದು ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟಿನೊಡನೆ ಬೇಯಿಸಿ, ಸೇವಿಸಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಮುಳ್ಳು ಬೇಗನೆ ಹೊರಬರುವುದು. ೨೦೮. ಕೊಗ್ಗಿಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಅಂಬುಗಳೂ ಮುಳ್ಳುಗಳೂ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ಬುಧಾಂಬುಜಮಿತ್ರಾ. ೨೦೯. ಒದಗಿಬಂದ ವಿಷಕಂಟಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ನೀಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಚಿಗುರು ಮತ್ತು ತೊಗರಿಯ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೨೧೦. ವಿಷಪೂರಿತ ಮುಳ್ಳು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಸಿರೀಸ ಅಂಕೋಲೆ ನಿಂಬೆ ಈಶ್ವರಿ ಹುಲಿಗಿಲು ಇಂದ್ರವಾರುಣಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಅದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ೨೧೧. ನೆಲಗೋಣ ಹುಣಸೆ ಪಾಪಟೆ ಹುಲಿಗಿಲು ದೊಗ್ಗಲೆ (ದಂಟು) ಹರುವೆಗಳ ಎಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕಟ್ಟಲು ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷವೆಲ್ಲ ತೊಲಗುವುದು. ೨೧೨. ನೆಲಬೇವನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಹುಳಿಯಾದ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ನೋವನ್ನು ಆಗಲೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೨೧೩. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಈಶ್ವರಿ ಸುರವಾರುಣ ಸುಗಂಧಿ ವಿಷಮುಂಗುರಿ ಅಂಗುರು ನಾಂಗುರಿಕ ಬಜೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೧೪. ಯಾವ ಯಾವ ಮುಳ್ಳು ನಾಟುವುದೋ ಆಯಾಯಾ ಗಿಡದ ಎಲೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವುದು;

ತರಳ|| ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರದ ಘಾಯದೊಳ್ ಸಲಿಸಂತೆ ತುಪ್ಪದಿನಟ್ಟು ಗೋ
ದುವೆಯ ಪಿಟ್ಟನೆ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭೆ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯನಕ್ಕೆ ಸಂ
ಭವಿಸೆ ಲಜ್ಜರಿಕಾಖ್ಯಮುಂ ಶರಪುಂಖಿ ವಾಯಸ ಜಂಘೆಯಿಂ
ತಿವಟಿಕೊಳಾವುದನಾದೊಡಂ ತೊಡೆಗಲ್ಲಿ ತದ್ಭೃತಪಾನದಿಂ

೨೧೫

ಮಾಲಿನಿ|| ಪುರುಜಿನ ವಚನಾಂಭೋರಾಶಿಯೊಳ್ ತಮ್ಮ ಧೀಮಂ
ದರಸುಮಥನಜಾತಂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಮೃತಂ ತ
ದ್ವರಮುನಿಪತಿಯಪ್ಪೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದೋಕ್ತಿಯೊಳ್ ಸ್ಥಾ
ವರವಿಷಹರಮಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದೊಪ್ಪೆ ಪೇಟಿಂ

೨೧೬

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ ಶ್ರೀ
ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಮಂ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪವಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಕಲ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷವಿಶೇಷ ವಿಪಕ್ಷಾಧಿಕಾರಂ

ದ್ವಿತೀಯಂ

ಉಳಿದವುಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಬೇಡ. ೨೧೫. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಯುಧಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳಿಗೆ
ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭೆ ನರಿ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ ಲಜ್ಜರಿ (ನೆಲ್ಲಿ) ಕೊಗ್ಗಿ
ವಾಯಸಜಂಘೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಫೃತಪಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ೨೧೬. ಪುರುದೇವ
ಜಿನನ ವಚನಾಂಭುರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಂದರಸಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಥಿಸಿ ಬಂದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಮೃತವನ್ನು
ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಸ್ಥಾವರವಿಷಹರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸಕಲ
ಸ್ಥಾವರವಿಷವಿಶೇಷಗಳ ನಿವಾರಣಾಕ್ರಮದ

ಎರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ

ಜಂಗಮ ವಿಷಂಗಳ್

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗ ನರಾಮರೇಂದ್ರ ನಮಿತ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ವದ್ವಯಂ
ಕಾಮೋಗ್ರಾಹಿ ವಿಷಾಪಹಾರ ವಿಲಸಧ್ಯಾನೈಕಗಮ್ಯಂ ಬುಧ
ಕ್ಷೇಮಂ ಶಾಂತರಸಾಮೃತಾಬ್ಧಿಯನಘಂ ಸಂಸಾರದುಃಖಾಪಹಂ
ಸೋಮಾರ್ಕದ್ಯುತಿಕೋಟಿ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಪಂ ರಕ್ಷಿಕೈ ಭವ್ಯರ್ಕಳಂ

೧

ಕಂ|| 'ಪಿಂತು' ಸಿದ್ಧಂ ಸ್ಥಾವರವಿಷ| ಸಂತತಿಗುಪವಿಷಮನಿಂತು ಜಂಗಮವಿಷದೊಳ್
ಶಾಂತರಸಮಯ ಜಿನೇಂದ್ರಮ| ತಾಂತರದೊಳ್ ತಿಳಿದು ಪೇಟ್ಟಿನೆಂಟಂಗಮುಮಂ

೨

ವ|| ಅಂತು 'ಗ'ರುಡಮತದೊಳೆಂಟಂಗವಾವುಪೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಈ ಭೂಲೋಕದೊಳೊಪ್ಪೆ ಸಂಗ್ರಹಮುಮಂಗನ್ನಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿ
ಸ್ತೋಭಂ ಸ್ತಂಭವಿಷಪ್ರಹಾರಮಧಿಕಂ ಚೋದ್ಯಾಖ್ಯಮುಂ ಮತ್ತೆ ಸ
ರ್ಪಾಭಂ ತಾಂ ಖಟಿಕಾಘಾಣಪ್ರಥಿತದಂತೋದ್ದಂಶಮೆಂಬಿಂತಿವಂ
ತಾ ಭವ್ಯೋತ್ತಮನಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಿಂದುಕ್ತಂಗಳೆಂಟಂಗಮುಂ

೩

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

೧ ಸಂಗ್ರಹಂ

ಕಂ|| ತನುವಿಂ ದಷ್ಟನ ಜೀವಂ| ವಿನಷ್ಟಮೆನಲೆಯ್ದಿಪೋದುದೊ ಮೇಣ್ ಬಿಡದಾ
ತನುವಿನೊಳಿದಪುದೋಯೆಂ| ದು ನಿರೀಕ್ಷಿಪ ಭೇದಮಲ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹಮಕ್ಕುಂ

೪

೧. ಶ್ರೀನಾಗ ನರ ಸುರರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಶ್ರೀಪಾದಕಮಲದ್ವಯರೂ, ಉಗ್ರ ನಾಗವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಧ್ಯಾನಿಗಳೂ, ಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರಕರೂ ಶಾಂತರಸಾಮೃತಸಾಗರರೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಸಂಸಾರದುಃಖದೂರಿತರೂ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಕೋಟಿಕಿರಣಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನರು ಭವ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೨. ಸ್ಥಾವರವಿಷಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಜಂಗಮವಿಷದ ಬಗೆಗೆ ಶಾಂತರಸಮಯರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ ತಿಳಿದು ಎಂಟಂಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಈ ಗುಡಮತದಲ್ಲಿನ ಎಂಟಂಗಗಳಾವುವೆಂದರೆ ೩. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ ಸಂಗ್ರಹ ಅಂಗನ್ನಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿ ಸ್ತೋಭ ಸ್ತಂಭ ನಿರ್ವಿಷ ಚೋದ್ಯ ಸರ್ಪಾದ ರೀತಿಯ ಖಟಿಕಾಘಾಣೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದಂತೋದ್ದಂಶದ ಎಂಟಂಗಗಳು ಭವ್ಯೋತ್ತಮನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ೪. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು

೨ ಅಂಗನ್ಯಾಸಂ

ಆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂಗದೊ| ಳೋಸರಿಸದೆಯಮೃತಬೀಜ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರವಿ
ನ್ಯಾಸಂ ಮಾಡ್ತದೆ ಅಂಗ| ನ್ಯಾಸಮೆನಿಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕಕುವಲಯಚಂದ್ರಾ

೫

೩ ರಕ್ಷಾವಿಧಿ ೪ ಸ್ತೋಭಂ

ದಷ್ಟಪುರುಷಂಗೆ ರಕ್ಷೆಯ| ಸ್ವಷ್ಟಮೆನಲ್ ಮಾಡ್ತಿದುದುವೆ ರಕ್ಷೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ
ದಷ್ಟಂಗಾವೇಶಮುಮಂ| ಸ್ವಷ್ಟಮೆನಲ್ ತಂದು ನುಡಿಸುವುದೆ ತಾಂ ಸ್ತೋಭಂ

೬

೫ ಸ್ತಂಭಂ ೬ ನಿರ್ವಿಷಂ

ವಸುಧೆಯೊಳಂ ವಿಷಮಂ ಸ್ತಂ| ಭಿಸುವುದೆ ತಾಂ ಸ್ತಂಭಮೆಂಗೆ ಮತ್ತಾ ವಿಷಮಂ
ದೆಸೆಗಿಡಿಪುದುದುವೆ ನಿರ್ವಿಷ| ಮೆ ಸೂನೃತಂ ಮಂಗವಿಭುವಚೋವಿಲಸನದಿಂ

೭

೭ ಚೋದ್ಯಂ ೮ ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರಂ

ಪತ್ರಾಚ್ಛಾದನದಿಂದಂ| ಚಿತ್ರತೆಯಂ ಮಾಡ್ತಿದುದುವೆ ಚೋದ್ಯಮೆನಿಕ್ಕುಂ
ಶತ್ರುಗೆ ಲಿಖಿತ ಘೋಂದ್ರನ| ಗಾತ್ರಂ ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರನೆಂಬುದು ಧರೆಯೊಳ್

೮

ಇಂತೆಂಟಧಿಕಾರಂಗಳ| ನೆಂತುಂ ಪೆಸಗೊಂಡೆನವಳಿ ವಿವರಣೆಯಂ ಪೇ
ಟ್ಟಿಂತಿರಲಿವೆವುದು ಚರವಿಷ| ಸಂತತಿಯೊಳ್ ಘೋಂಯ ಕುಲಬಲಂಗಳ 'ತೆಪ್ಪದಿಂ'

೯

ವ|| ಅದೇಂತೆಂದೊಡೆ

ಅಂಗಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹ| ಮಿಂ ಗಣನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದನೆ ಮೊದಲೊಳ್ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ತುಂಗಗುಣರಣಿಯೆ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗವಿನಿರ್ಮಿತ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೧೦

ಸಂಗಳಿಸಿದಹಿಗಳೆಸೆವ ಕು| ಲಂಗಳುಮಂ ದೇಶಕಾಲಭೇದಂಗಳುಮಂ
ತುಂಗಗುಣನಿಳಯ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗಬುಧೋತ್ತಮನೆ ಬಲ್ಲನೀ ವಸುಮತಿಯೊಳ್

೧೧

ಸಂಗ್ರಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ೫. ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರವನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಸದೆ ಅಮೃತ ಬೀಜಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂದ ಉಪಚರಿಸುವುದೆ 'ಅಂಗನ್ಯಾಸ'ವೆನ್ನಿಸುವುದು, ಕೇಳು ವಿವೇಕ ಕುವಲಯಚಂದ್ರಾ. ೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು 'ರಕ್ಷೆ' ಯೆನ್ನಿಸುವುದು, ದಷ್ಟಂಗೆ ಆವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿಸುವುದು 'ಸ್ತೋಭ'ವಾಗುತ್ತದೆ. ೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಸ್ತಂಭನ ಮಾಡುವುದು 'ಸ್ತಂಭ'ವೆಂದೂ, ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು 'ನಿರ್ವಿಷ' ವೆಂದೂ ಮಂಗರಾಜನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೮. ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದನ್ನು 'ಚೋದ್ಯ'ವೆಂದೂ, ಶತ್ರುವಿಗೆ ಘೋಂದ್ರನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುವುದನ್ನು 'ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರ'ವೆಂದೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು. ೯. ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಜಂಗಮವಿಷ ಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಸರ್ಪಗಳ ಕುಲ ಬಲಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ೧೦. ಎಂಟು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಈ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಿಳಿಯಲೆಂದು ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೧೧. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾವುಗಳ ಕುಲ ದೇಶ ಕಾಲಭೇದಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣವಂತನೂ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಆದ

ಅನುಪಮನನಂತ ಕುಳಿಕಂ| ಘನ ವಾಸುಕಿ ಶಂಖಪಾಳ ತಕ್ಷಕನಿಳೆಯೊಳ್
ವಿನುತ ಮಹಾಪದ್ಮನೇಂ| ದೆನಿಪಂ ಕರ್ಕೋಟಕಾಖ್ಯನುಂ ಪದ್ಮಕನುಂ

೧೨

ಇಂತಷ್ಟ ವಿಧದ ಘಣಿಗಳಿಗಿಂತುಂ ಕುಲಭೇದವಿಷವಿಶೇಷಂಗಳುಮಂ
ಮುಂತೆನಿಸುವ ಭೂತಂಗಳ| ದಂತಕ್ರಮ ಧಾತುಚೇಷ್ಟೆಯಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೧೩

ವ|| ಅಷ್ಟಕುಲ ಸರ್ಪಂಗಳ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ಚಂ|| ಸಿರದೊಳೆ ನಾಸಿಕಂಬರಮೆನಲ್ ಕರಮೊಪ್ಪುವ ನಾಗಚಿಹ್ನಮಂ
ತರದೊಳೆ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಸಿತ ಸರೋಜಮನಂತನ ಚಿಹ್ನಮಕ್ಕುಮು
ಕ್ಷರಮೆನೆ 'ಶಂಖಮಿಂ' ತೆಸೆಗುಮೊಪ್ಪುವ ಶೇಷಶಿರೋವಿಭಾಗದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಲುತ್ಪಲಂ ಮೆಱೆವ ವಾಸುಗಿಗಿಂದಲಿ ನೀಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೧೪

ಮ|| ಸ್ತ|| ನಿರುತಂ ಕಾರ್ಕೋಟಗಂಗಂ ತ್ರಿನಾಯನಮೆಸೆಗುಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ತಕ್ಷಕಂಗೊ
ಪ್ಪಿರೆ ಚಂದ್ರಾರ್ಧತ್ರಿಶೂಲಂ ಸ್ಫುರಿಸಲಹಿಯದೇ ಶಂಖಪಾಳಂ ಮಹಾಪ
ದ್ಮರೈ ರಾಜಾವರ್ತಬಿಂದುಪ್ರಥಿತಮೆನಿಕುಮಾ ಪೃಷ್ಠದೊಳ್ ಪದ್ಮಪೃಷ್ಠಾಂ
ತರದೊಳ್ ಪಂಚಾಂಗಬಿಂದುತ್ಕರಮೆಸೆವರುಣಪ್ರಾಯದಿಂ ತೋರ್ಕುಮಲ್ಲೆ

೧೫

ಅಷ್ಟನಾಗಂಗಳ ಭೂತ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳನ್ನಯಂ

ಕಂ|| ಧರಣಿ ಜಲ ವಹ್ನಿ ಮಾರುತ| ವರ ಭೂತ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳನ್ನಯ ವಿಷಮಂ
ಧರಿಸಿಪ್ಪೆರಡೆರಡಹಿಯು| ದ್ಧರವೀರ್ಯಮನಲಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಕ್ರಮದಿಂದಂ

೧೬

ಹುತವಹನಂಶಕದ ವಿಷಂ| ಸಿತವರ್ಣಮನಂತ ಕುಳಿಕರುಂ ದ್ವಿಜಕುಲದರ್
ಮತಿಯುಂ ಕಣ್ಣುಂ ಕಿಡುಗುಂ| ಕ್ಷಿತ್ರಿಯೊಳ್ ದಷ್ಟಂಗೆ ವಮನಮಕ್ಕುಮದಾಗಳ್

೧೭

ಧರೆಯಂಶಕದ ವಿಷಂಗಳ್| ನಿರುತಂ ಪಾರ್ಥಿವಕುಲಂಗಳರುಣಚ್ಛಾಯಂ
ವರ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ| ಗರಳ ಗುಣಂ ಗುರು ಜಡತ್ವ ಹಿಮಮೆನಿಸಿರ್ಕುಂ

೧೮

ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ೧೨-೧೩. ಅನಂತ ಕುಳಿಕ ವಾಸುಕಿ ಶಂಖಪಾಳ ತಕ್ಷಕ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪದ್ಮ ಕರ್ಕೋಟಕ ಎಂಬ ಎಂಟು ವಿಧದ ಸರ್ಪಗಳ ಕುಲಭೇದ ವಿಷವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ, ಒದಗುವ ಭೂತಚೇಷ್ಟೆಗಳು ದಂತಕ್ರಮ ಧಾತುಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೧೪. ಎಂಟು ಕುಲಸರ್ಪಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೧೫. ತಲೆಯಿಂದ ನಾಸಿಕದವರೆಗೆ ತೋರುವ ನಾಗಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತನೆಂಬ ಜಾತಿಗೆ ಬಿಳಿಯಕಮಲವೂ ಶೇಷನ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರದಂತಹ ಶಂಖವೂ, ವಾಸುಕಿಗೆ ಉತ್ಪಲವೂ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ. ೧೬. ಕಾರ್ಕೋಟಕನಿಗೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣು, ತಕ್ಷಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಇರುತ್ತವೆ; ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ತ್ರಿಶೂಲವಿರುವುದೇ ಶಂಖಪಾಳನೂ, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಾವರ್ತದ (ಎಳೆ ನೀಲಿಬಣ್ಣದ) ಬಿಂದುವಿರುವುದು ಮಹಾಪದ್ಮನೂ ಬೆನ್ನಿನ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ತೋರಲು ಪದ್ಮನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೭. ಭೂಮಿ ನೀರು ಅಗ್ನಿ ಗಾಳಿಯೆಂಬ ಭೂತಚತುಷ್ಟಯಗಳ ವಿಷವನ್ನುಳ್ಳ ಎರಡೆರಡು ಸರ್ಪಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೧೮. ಅಗ್ನಿಯಂಶದ ಬಿಳಿಯ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನಂತ ಕುಳಿಕಗಳು ದ್ವಿಜಕುಲದವಾಗಿದೆ. ಇವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟು ವಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯. ಭೂಮಿಯಂಶದ ವಿಷವನ್ನುಳ್ಳ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಕಿಗಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲದವಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ವಿಷವು ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಶರೀರಭಾರವೂ ಜಡತ್ವವೂ

ಮಾರುತನಂಶದ ವಿಷಮಂ ದಾರಯ್ಯೋಡೆ ವೈಶ್ಯವಂಶ ವರ್ಣಂ ಸ್ವರ್ಣಂ ಚಾರುಮಹಾಂಬುಜ ತಕ್ಷಕ ರೋರಂತಿರೆ ಪಿಡಿಯೆ ತನುಮುಖಿದ್ಯುತಿ ಕಿಡುಗುಂ	೧೯
ಸಲಿಲಾಂಶಕ ಗರಳಮದೊ ಕೈಲಿಗಂ ಕೃಷ್ಣಾಭಮಲ್ಲೆ ಕಾರ್ಕೋಟಕನುಂ ವಿಲಸತ್ ಪದ್ಮಂ ಪಿಡಿಯಲ್ ಸಲೆ ಲಾಲಾಸ್ರಾವ ಗಳನಿರೋಧಮುಮುಕ್ಕುಂ	೨೦
ಶ್ವೇತಂ ದ್ವಿಜಾತಿ ರಕ್ಷೋಪೇತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆ ವೈಶ್ಯನುಂ ಕನಕಾಭಂ ಭೂತಳದಸಿತಂ ಶೂದ್ರಂ ಮಾತೇಂ ಜಾತಿಯೊಳೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಗಕುಲಂಗಳ್	೨೧
ಕರಿದಳಿ ಕರ್ಕೋಟ ಪದ್ಮಂ ಪರಿಕಿಸೆ ಪಾಂಡುರಮುಮುಕ್ಕನಂತಂ ಕುಳಿಕಂ ವರ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ ಯರುಣಮುಮಾ ಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಂ ಕನಕನಿಭಂ	೨೨
ಗಗನ'ಮ'ನಾಡಿಪ ನರನಂ ಯುಗ ಪಾರ್ಶ್ವಮನಿಳೆಯನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಡುಗುಮೀ ಜಗ'ದೊಳ್ ವಿ'ಜಾತಿ ಮೊದಲಾ ಗಗಣ್ಯಮಾ ನಾಲ್ಕು 'ಜಾತಿ' ಫಣಿಕುಲಮನಿತಂ	೨೩
ಕೇಳ ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿಗಳೆ ನಾಲ್ಕುಮುಕ್ಕುಂ ವಿಷದಂ ಷ್ಠಾಳಿಗಳುಟಿದಮರಕುಳ ವ್ಯಾಳರ್ ಜಯ ವಿಜಯರೆನಿಪವರ್ ದಿವಸಂಸ್ಥರ್	೨೪
ಅಂತಾ ಜಯ ವಿಜಯಯುಗ ಕೈಂತುಂ ಪರ್ತನಮದಿಲ್ಲಮೀ ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ಸಂತತಮಾ'ಶೀವಿಷಮೆನಿ ಪಿಂ'ತಿದು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪಾದನೆಯಿಂ	೨೫
ಪೇಟಲಿವೇ ಲಕ್ಷಣಮಾ ಭೀಳ ಕ್ಷತದಿಂದಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಕಪದಸ್ಯಣೆ ಮೇಳದ ವೃತ್ತಂ ಚಾಪಂ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಂಗಳಿಗೆ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದಂ	೨೬

ಶೀತಪೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೯. ಗಾಳಿಯಂಶದ ವಿಷವನ್ನುಳ್ಳ ಮಹಾಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಗಳು ವೈಶ್ಯಕುಲದವಾಗಿದ್ದು ವಿಷವು ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮುಖಕಾಂತಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೨೦. ನೀರಿನಂಶದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮಗಳು ಒಕ್ಕಲಿಗಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿದು ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೨೧. ದ್ವಿಜನು ಬಿಳಿದಾಗಿಯೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಕೆಂಪಾಗಿಯೂ ವೈಶ್ಯನು ಹೊಂಬಣ್ಣವಾಗಿಯೂ ಶೂದ್ರನು ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ನಾಗಕುಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ೨೨. ಕರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮಗಳು ಕರಿದಾಗಿಯೂ, ಅನಂತ ಕುಳಿಕಗಳು ಪಾಂಡುರವೂ, ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿಗಳು ಕೆಂಪೂ, ಮಹಾಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಗಳು ಹೊಂಬಣ್ಣವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ೨೩. ಭೂಮಿಯಿಂದ ಆಕಾಶದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡಬಲ್ಲ ಮಾನವನನ್ನು ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತವೆ. ೨೪. ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನುಳ್ಳವಾಗಿರುವ ಉಳಿದ ಅಮರಕುಲದ ಸರ್ಪಗಳಾದ ಜಯ ವಿಜಯರೆಂಬುವರು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವರು. ೨೫. ಹೀಗೆ ಆ ಜಯ ವಿಜಯ ಜೋಡಿಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಶೀವಿಷವನ್ನಿತ್ತ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಧಾರಗಳಿವೆ. ೨೬. ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಳಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸರ್ಪದಷ್ಟು ಗಾಯದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾಕಪದ ಅಂಕುಶ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಚಾಪಗಳಾಗಿವೆ. ೨|| ಆ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾವುವೆಂದರೆ

ವ|| ಆ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಂ (ಗಳ ಚಿಹ್ನಂ)ಗಳಾವುವೆಂದೊಡೆ

ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿಯೆಸೆವ ಕ| ರಾಳಿ ವಲಂ ರಾಕ್ಷಸೀ ಪ್ರಮುಖ ನಾಮದೊಳಂ
ಮೇಳಿಸಿ ನಿಲ್ಲುಂ ವಿಷದಂ| ಪ್ತಾಳಿಗಳಿವಟಾ ಕ್ಷತಂಗಳಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿಂ

೨೭

ಅಂತಲ್ಲದಂಕುಶಾಕೃತಿ| ದಂತಂ ತಾಳುಗೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪುದು ಕಾ
ಲಂ ತಾನದು ಪೆಸರಿಂ ಸ | ಪಾಂತಕನೆಂಬಂಗಳಾಧ್ಯಮಂತದಟ ವಿಷಂ

೨೮

ಸೃ|| ಓರೊಂದಕ್ಕೊಂದೆ ಪಲ್ಲಾಗಿರಲಧಿಕ ರಕ್ತಾಭಮಾ ಪಲ್ ಕರಂ ತಾಂ
ಘೋರಂ ತಾನಲ್ಲದೊಂದೊಂದೆನಿಪ ಬೆಮರ ಬಿಂದೂದ್ಗಮಂ ನೀಲವರ್ಣಾ
ಕಾರಂ ಮತ್ತೊಂದು ಜಂಭೀರದ ಫಲಸದೃಶಂ ಚಕ್ರಮೆಂತಿರ್ಪುದಂತಾ
ಕಾರಂ ಕೇಳ್ ಮೂಱಿಂ ಕರ್ಚಿದೊಡದನಿಟಿಪಲ್ ವೈನತೇಯಂಗಳಾಧ್ಯಂ

೨೯

ಕಂ|| ಕುಳಿಕಂ ವಾಸುಗಿ ತಕ್ಷಕ| ನಿಳೆಯೊಳ್ ಕರ್ಕೋಟ ಪದ್ಮಮಾ ಪದ್ಮಕನುಂ
ಸಲೆ ಶಂಖಪಾಳನೆಂಬಿವು| ಕೊಳುಗುಂ ರವಿವಾರಮಾದಿಯಾಗಿರೆ ಕ್ರಮದಿಂ

೩೦

ಆದಿಯ ದಿನದೊಳನಂತಂ| ಬಾಧಿಪುದು ಪದಾಗ್ರಮಂ ನಿದಾನಿಸಲದು ತ
ತ್ಪಾದಾಗ್ರದೊಳಿರ್ಕುಂ ವಿಷ| ಮಾದರದಿಂದಲಿಗೆ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ

೩೧

ಶಶಿವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿ| ಯೆಸೆವಷ್ಟಮ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿರಮಂ ಪಿಡಿಗುಂ
ಪ್ರಸರಂಬೆತ್ತ ವಿಷಂ ತಾ| ನಸಹ್ಯಮಿರ್ಪೆಡೆಯದಲ್ತೆ ಜಾನುಸ್ಥಾನಂ

೩೨

ಭೂಮಿಜನೊಳ್ ತಕ್ಷಕನ| ಕ್ಷೇಮಕರಂ ಪಿಡಿಯೆ ಬಲದ ಮುಂಗೈಡೆಯಂ
ಯಾಮಂ ಸಾರ್ಥಮದಾಗ| ಲೈಮಾತೋ ಕಟಿಯೊಳಿರ್ಕುಮಾ ವಿಷಮುದಿತಂ

೩೩

ಬುಧನೊಳ್ ಕಾರ್ಕೋಟಕನುಂ| ಕ್ಷುಧಾತುರಂ ಬಂದು ಪಿಡುವುದುಂ ಕಿರುದೊಡೆಯಂ
ನಿಧನವದಾಗಿಸುವ ಗುಣ| ವಿಧಿಯಿಂದಂ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ತದ್ವಿಷಮಿರ್ಕುಂ

೩೪

೨೭. ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸಿಯೆಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೊಡನಿರುವ ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಾಗುವ ಗಾಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿರುವುವು. ೨೮. ಅಂಕುಶಾಕೃತಿ ದಂತವು ನಾಲಗೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು. ಇದು ಕಾಲವೆಂಬುದಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ವಿಷವು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ೨೯. ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಹಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಅತಿಕೆಂಪಾಗಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಮರ ಬಿಂದುವಿನಂತಿದ್ದು ನೀಲವರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಇನ್ನೊಂದು ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನಂತಿದ್ದು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರರಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವೈನತೇಯನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩೦. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಳಿಕ ವಾಸುಗಿ ತಕ್ಷಕ ಕರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪದ್ಮ ಶಂಖಪಾಳ ಎಂಬಿವು ರವಿವಾರ ಆದಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಚ್ಚುತ್ತವೆ. ೩೧. ಆದಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅನಂತನು ಪಾದವನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದು; ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ವಿಷ ಪಾದಾಗ್ರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೨. ಸೋಮವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿಯು ಎಂಟನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ವಿಷವು ಮೋಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ೩೩. ಮಂಗಳವಾರದಂದು ತಕ್ಷಕವು ಬಲದ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು, ಒಂದು ಜಾವವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷವು ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ೩೪. ಬುಧವಾರದಂದು ಕಾರ್ಕೋಟಕನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಂದು ಕಿರುದೊಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾವನ್ನಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಆ ವಿಷವು ನಾಭಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಗುರುದಿನದೊಳ್ ಪದ್ಮಕನುಂ| ಭರದಿಂ ಬಂದೆರಡು ಜಾವವರೆಗು ಪಿಡಿಗುಂ
ನಿರುತಂ ದಕ್ಷಿಣ ಜಂಘೆಯು| ನುರು ವಿಷಮಿರ್ಕುಂ ಶಿರಃಪ್ರದೇಶದೊಳೆ ದಿಟಂ

೩೫

ಆಪತ್ಕರನೆಂಬೊಂದು ಮ| ಹಾಪದ್ತು ಶುಕ್ರವಾರದೊಳ್ ಬೆನ್ನಂ ತಾಂ
ಕೋಪದೆ ಯಾಮತ್ರಯದೊಳ್| ತಾಪಿಸುಗುಂ ಪಿಡಿಯೆ ತಲೆಯೊಳತಿವಿಷಮಿರ್ಕುಂ

೩೬

ಮಂದನೊಳೆ ಶಂಖಪಾಳಂ| ಸಂದೆಯಮೇಂ^೧ಜಾವ^೨ದಲ್ಲಿ ^೨ಹಗಲಂ^೨ ಪಿಡಿಗುಂ
ಬಂದಿರ್ಕುಂ ಕಣ್ಣೊಳ್ ವಿಷ| ಮಂದಟಿ^೩ ನೀಂ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೩೭

ಆಱುವತ್ತು ಮತ್ತೆ ತೊಂಬ| ತ್ತಟಿ^೪ಕೆಯದೈವತ್ತು ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ವತ್ತಕ್ಕುಂ
ನೆಟಿಯೆಂಬತ್ತಪ್ಪತ್ತನೆ| ನಿಟಿ^೫ಗೆಯ ಮೂವತ್ತುಮಿವಟಿ ಘಳಿಗೆಗಳಕ್ಕುಂ

೩೮

ಇವಟಿ ವಿಪರೀತದಿಂದಂ| ತವು ಪಲವುಂ ಕ್ಷುದ್ರಜಾತಿಸಂಕರದಿಂದ
ಪ್ಪವು ಸರ್ಪಂಗಳವಲ್ಲದೆ| ವಿವರಣೆಯೇಂ ತತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಂ

೩೯

ವ|| ಇನ್ನು ಸರ್ಪಂಗಳುಂ ಪಿಡಿವುದರ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿಶೇಷಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೊಂದೊಡೆ

ಮ||೧೨|| ಸುರತಾರ್ಥಕ್ಕೋಭದಿಂ ಪಿಂಗುವುದತಿವಿಷದರ್ಪಿಷ್ಣುನುತ್ಪನ್ನಾಹಾ
ರರತಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಲುಬ್ಧು ಕ್ಷುಧಿತನಧಿಕಭೀತಂ ನರಂ ದಾಂಟಿ ತನ್ನಂ
ಪಿರಿದುಂ ಶಂಕಾಕುಳಂ ತಾನೆನಿಪ ನವವಿಧಂ ವೈರಸಂಬಂಧಮಕ್ಕುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ಬಂದಡಸಿ ಪಿಡಿದೊಡಂ ಕಾಲಸರ್ಪಾಖ್ಯಾನಕ್ಕುಂ

೪೦

ವ|| ಮತ್ತಂ ವಿಷಧರಂಗಳಿರ್ದ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷತೆಯಿನಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪ ವಿಷಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆನೆ

೩೫. ಗುರವಾರದಂದು ಪದ್ಮಕವೆಂಬ ಸರ್ಪವು ಭರದಿಂದ ಬಂದು ಎರಡು ಜಾವದವರೆಗೂ ಬಲದ
ಜಂಘೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ; ಇದರ ವಿಷವು ಶಿರಃಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ೩೬. ಆಪತ್ಕರನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ
ಮಹಾಪದ್ಮವು ಶುಕ್ರವಾರ ಮೂರನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂದ ಬೆನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದರೆ ವಿಷ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಸೇರುತ್ತದೆ. ೩೭. ಶನಿವಾರದಂದು ಶಂಖಪಾಳನು ಮೊದಲ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸೇರುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ.
೩೮. (ಮೇಲಣ ಏಳು ವಿಧ ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ) ಅರವತ್ತು ತೊಂಬತ್ತು ಐವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತು ಎಂಬತ್ತು ಎಪ್ಪತ್ತು
ಮತ್ತು ಮೂವತ್ತು ನಿರಿಗೆಗಳಿದ್ದು ಇವು ಇವರ ಘಳಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ೩೯. ಈ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೂ
ಹಲವು ಕ್ಷುದ್ರಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳಿದ್ದರೂ, ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವಲ್ಲದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ
ಅನಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಆ ಸರ್ಪಗಳು ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ,
ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೦. ಸುರತಾರ್ಥದಿಂದ ವಂಚಿತವಾದಾಗ, ಅತಿವಿಷದಿಂದ ಉನ್ನತವಾದಾಗ, ಆಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ
ತಿರುಗುವಾಗ, ತನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಹಸಿದಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚು ಭಯಗೊಂಡಾಗ, ಮನುಷ್ಯನು
ಅದನ್ನು ದಾಟಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಂಕಾಕುಳವೇ ಮೊದಲಾದ ಒಂಬತ್ತು ವಿಧ ಸರ್ಪಗಳು ಶತ್ರುತ್ವದಿಂದ
ಕಚ್ಚುತ್ತವೆ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಂದು ಹಿಡಿಯಲು ಅದು ಕಾಲಸರ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ|| ಮತ್ತೂ
ಸರ್ಪಗಳಿರುವ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ

ಚಂ|| ಒಡಗೇಟು^೧ ಜೀರ್ಣಕೂಪದಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಸುರಾಲಯ ನೀರಸದ್ರುಮಂ
ಸುಡುವೆಡೆಗಾಡು ಪುತ್ತಿನೊಳಕ್ಷಕುಜಂ ನಿಧಿದಾಣ ಕೋಟರಂ
ಕಡೆಸಿಡಿದೊಂದೆ ಭೂಜವಟಕಾನನಮೊಪ್ಪುವ ವೇಣುಕುಂಜವೆಂ
ಬೆಡೆಗಳೊಳಿದರ್ ಪಾವು ಕೊಳಲಪ್ಪದಸಾಧ್ಯಮಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳ್

೪೧

ವ|| ಇನ್ನಿಂತಪ್ಪಂಗದೊಳ್ ವಿಷಂ ಸಂಕ್ರಮಿಸಲೆತ್ತಲರಿದೆಂಬಾ ಸ್ಥಾನಮಂ ಪೇಟಿತ್ತಿಂ

ಚಂ|| ಪೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣೊಸಲ್ ಕರತಳದ್ವಿತಯಂ ಪಣೆಗಣ್ ಕದಂಪು ಕಾ
'ಲಡಿದುದಿ'ಮೂಗು ನಾಭಿ ಹೃದಯಂ ಚಿಬುಕಂ ತಲೆ ರೋಮದಂಚು ನಾ
ಣೆಡೆ ಕುಚಮಧ್ಯಮುಂ ^೨ಪದಲು^೨ ಪುರ್ವಗಳೆಂಬಿವುಮಂ ಮಹಾಹಿ ಕೊಂ
ಡೊಡೆ ಗರುಡಂಗಮೆತ್ತಲರಿದೆಂದೊಡೆ ಪೇಟುಬಿ'ದರ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯಮೇ

೪೨

ಕಂ|| ^೩ನಡುನೆತ್ತಿಯು^೩ದರ ದೇಹದೊ! ಕೆಡೆಯೆಡೆಯಣ ಸಂಧಿ ಕೊಡಲೆ ನಾಲಗೆ ಗುದಮುಂ
ನಡುಬೆನ್ನಂವಿವನೀಕ್ಷಿಸಿ! ಪಿಡಿಯಲ್ಕರಿದದಡ ಗರಳಮಾ ಖಗಪತಿಗಂ

೪೩

ವ|| ಇನ್ನಾ ಶುಭ [ಕಾಲ] ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣಂಗಳಂ ಪೇಟಿತ್ತಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶಿ! ಕಷ್ಟದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಪೂರ್ಣ ಪಂಚಮಿ ರಿಕ್ತಾ
ಸ್ವಷ್ಟಮೆನಿಸಿದರ್ ಕೃಷ್ಣೋ! ತೃಷ್ಟದ ತಿಥಿಯಾಗಲಂತದಶುಭಮೆನಿಕ್ಕುಂ

೪೪

ಇನವಾರ ಭೌಮವಾರಂ! ಶನಿವಾರಂ ಶುಕ್ರವಾರಮೆಂಬಿವಟೊಳ್ ಭೋ
ರನೆ ಬಂದು ಪಿಡಿಯೆ ಸರ್ಪಂ! ವಿನತಾಸುತನೆಂಬವಂಗೆ ವಿಷಮರಿದಕ್ಕುಂ

೪೫

ಭರಣೆಯೊಳಾಶ್ಲೇಷೆಯೊಳಂ! ಸುರಪತಿಯೊಳ್ ಪಾವು ಪಿಡಿಯೆ ತದ್ವಿಷಮರಿದಾ
ಗರುಡಂಗಂದೆನೆ ಮಿಕ್ಕಿಸ! ಪುರುಷರ ಪವಣೇನೊ ಮರಣಮಕ್ಕುಮವತ್ಯಂ

೪೬

೪೧. ಒಳಗೆರೆ ಹಾಳುಬಾವಿ ಪಾಳು ದೇವಾಲಯ ಒಣವರ ಸ್ತಾನ ಹತ್ತ ಅಕ್ಷದ (ನೆಲ್ಲಿ ತಾರೆ) ಮರ
ನಿಧಿಸ್ಥಾನ ಮರದ ಪೊಟರೆ ಆಲದ ಮರದ ಗುಂಪು ಬಿದಿರುಮೆಳೆ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ
ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪೨. ಹೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣು ನೊಸಲು ಎರಡು ಅಂಗೈ
ಹಣೆ ಕಣ್ಣು ಕೆನ್ನೆ ಕಾಲಡಿ ಶುದ್ಧಿಮೂಗು ಹೊಕ್ಕಳು ಹೃದಯ ಗದ್ದ ತಲೆ ಕೂದಲಬುಡ ನಾಣೆಡೆ
ಕುಚಮಧ್ಯ ಮಣಿಕಟ್ಟು ಹುಬ್ಬುಗಳೆಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಘಟಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಗರುಡನಿಗೂ
ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಮೇಲೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಳು. ೪೩. ನಡುನೆತ್ತಿ ಉದರ ಶರೀರಸಂಧಿಗಳು
ನಾಲಗೆ ಗುದ ನಡುಬೆನ್ನು ಎಂಬಿವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಇದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಗರುಡನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು.
ವ|| ಇನ್ನು ಶುಭವಾದ ಕಾಲ ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣಕಾಲಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅದೇನೆಂದರೆ
೪೪. ಪಂಚಮಿ ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಶುನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ
ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷದ ತಿಥಿಯಾಗಲು ಅಶುಭವೆನಿಸುವುದು. ೪೫. ಭಾನುವಾರ ಮಂಗಳವಾರ ಶುಕ್ರವಾರ ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಗರುಡನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೪೬. ಭರಣೆ
ಅಶ್ಲೇಷೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಆ ಗರುಡನಿಗೂ
ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ, ಉಳಿದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂ|| ಶ್ರವಣ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತೆ ಮಖೆ ಕೃತ್ತಿಗೆ ರೇವತಿ⁴ಮೂಲ ಪುಷ್ಯಮಿಂ⁴
ತವಗತ ಪೂರ್ವ ಮೂಱೆಸೆವ ಮಧ್ಯದಿನಂ ದಿವಸಾಂತ್ಯರಾತ್ರಿಯೊಳ್
ಪವಣಿಸಿದರ್ಧಮಾಗಲಹ ವೇಳೆ ನಿಶಾಂತಮೆನಿಪ್ಪ ಕಾಲಮೆಂ
ಬಿವಟೊಳಹಿವುದಂ ಕೊಳಲಸಾಧ್ಯಮದೆಂದಣಿ ನೀಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೪೭

ಕಂ|| ನಂದೆಯೊಳಂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೊ! ಳಂದಾ ಗ್ರಹಣಂಗಳೊಳ್ ವ್ಯತಿಪಾತದೊಳಂ
ಬಂದಾ ವೈದೃತಿಯೊಳ್ ಘಣಿ! ಸಂದಿಸೆ ಪರಿಹರಿಸಲರಿದು ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯವರಂಗಂ

೪೮

ರವಿವಾರ ಹಸ್ತ ಪಂಚಮಿ! ಶ್ರವಣಂ ಶನಿವಾರ ಷಷ್ಠಿ ಕುಜನಶ್ವಿನಿಯೆಂ
ಬಿವಟೊಳ್ ಸಪ್ತಮಿ ಪುಷ್ಯಂ! ನವಮಿಯೊಳಂ ಗುರುಪುಮೊದವಿರಲ್ಕತಿಕಷ್ಟಂ

೪೯

ಶನಿ ರೋಹಿಣಿಯೇಕಾದಶಿ! ಯನುರಾಧೆ ಬುಧಾಷ್ಟಮಿತ್ರಯಂಗಳುಮೋವ
ಲ್ಗುನನಯದೆ ದಶಮಿ ರೇವತಿ! ಧನುಜೇಜ್ಯರ್ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯಹಿ ಕೊಳಲಶುಭಂ

೫೦

ಯಮಘಂಟಮರ್ಧಯಾಮಂ! ಸಮನಿಸೆ ತಿಥಿ ವಾರ ಸಂಕ್ರಮಂಗಳಿವಶಭಂ
ಭ್ರಮರಹಿತನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ! ಯೆ ಮಾಲ್ವಿದಶುಭಂಗಳಂ ವಿವರ್ಜಿಸಿ ಮರ್ಧಂ

೫೧

ವ|| ದೂತ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ನಾ! ನಾ ತೆಱದಿಂದಣಿದು ಬಲಿಕೆ ಮಾಲ್ವಿದು ವಿದ್ಯಾ
ಪೂತ ವಿಭೇಷಜ ಮಂತ್ರ! ವ್ರಾತಮುಮಂ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಭಾಜನನಪ್ಪಂ

೫೨

ಚಂ|| ಸುರಪ ಸುರಾರಿಯಬಿಪ್ಲವತಿಯಾ ಧನದೇಶ್ವರರಿಪ್ಪ ದಿಕ್ಕಿಸೊಳ್
ಬರೆ ಶುಭಮಗ್ನಿ ದಂಡಧರ ಮಾರುತ ಮಾರವಿರೋಧಿಯಾಶೆಯೊಳ್
ಬರಲತಿಕಷ್ಟಮಿಷ್ಟಫಲಮಾಗದು ಪೋಗದಿರೆಂಗೆ ದೂತನಂ
ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಶುಭಾಶುಭಮಂ ಧರೆಗೆಯ್ವೆ ಪೇಟ ನೀಂ

೫೩

೪೭. ಶ್ರವಣ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತೆ ಮಖೆ ಕೃತ್ತಿಕೆ ರೇವತಿ ಮೂಲ ಪುಷ್ಯ ಪುಬ್ಬೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದಿವಸಾಂತ್ಯ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ರಾತ್ರಿಯ ಅಂತ್ಯಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಳು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಆ ವಿಷದ ನಿವಾರಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಬುಧೋತ್ತಮನೇ ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊ. ೪೮. ನಂದೆ (ಹದಿನೈದು ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಷಷ್ಠಿ ಮತ್ತು ಏಕಾದಶಿಗಳು) ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಗ್ರಹಣಕಾಲ ವ್ಯತಿಪಾತ ಮತ್ತು ವೈದೃತಿಯೊಳಗಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಗುಡನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ಭಾನುವಾರ ಹಸ್ತ ಪಂಚಮಿ ಶ್ರವಣಗಳಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಷಷ್ಠಿ ಕುಜ ಅಶ್ವಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮಿ ಪುಷ್ಯ ನವಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಅತಿಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೫೦. ಶನಿ ರೋಹಿಣಿ ಏಕಾದಶಿ ಅನುರಾಧ ಬುಧ ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ದಶಮಿ ಧನುಜೇಜ್ಯರು (ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನಿ ನಕ್ಷತ್ರ) ಕೂಡಿಬಂದಿರಲು ಅಹಿ ಕಚ್ಚಿದರೆ ಅಶುಭವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೫೧. ಯಮಗಂಡಕಾಲ ಅರ್ಧಪ್ರಹರಗಳಲ್ಲಿ ತಿಥಿ ವಾರ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳು ಅಶುಭವೆಂದು ಯೋಚಿಸದೆ ಅಶುಭಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ದೂತ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೨. (ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬಂದ) ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಅನಂತರ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿದಾತನು ಪುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೫೩. ದೂತನು ಇಂದ್ರ ನಿರುತಿ ವರುಣ ಕುಬೇರರಿರುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವಾಯು ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅತಿಕಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದೂತನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಸು.

ಮ|| ಫಲ ಪುಷ್ಪಾಂಕಿತ ಹಸ್ತ ದಿವ್ಯವಸನಂ ತಾಂಬೂಲರಾಗಂ ಮಹಾ
ಕುಲಜಂ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣಂ ಸುಲಲಿತಂ ಶ್ರೀಖಂಡಮಾಲ್ಯಾಂಕನಿ
ಶ್ವಲನಾಪೂರ್ಣ ಸುಲಕ್ಷಣಾಂಗನಮಲಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಬಂದವಂ
ವಿಲಸದ್ವಾಕ್ಯಟುವಾಗೆ ದೂತನುಪಮಾತೀತಂ ಶುಭಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್

೫೪

ಮ||ಸ್ರ|| ತೃಣಹಸ್ತಂ ಕಾಷ್ಠಹಸ್ತಂ ಸ್ವಲಿತ ನಿಜಪದಂ ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಂ ಕುನೇತ್ರಂ
ಕುಣಪಾಂಗಂ ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರಂ ಭಯಚಕಿತಕರಂ ಕಾಂತಹಸ್ತಂ 'ಸರಾವೋ'¹
ಲ್ಬಣ ವಾಕ್ಯದ್ವಂದ್ವಯುಕ್ತಂ ಬಧಿರನಸಿತ ರಕ್ತಾಭಮಾಲ್ಯಾಂಗ ದೀನಂ
ಭಣಿತಾಶೇಷಮಯಂ ಬಂದಿರಲವನೆ ಕೃತಾಂತಾನುಗಂ ತಾನೆನಿಕ್ಕುಂ

೫೫

ಉ|| ಒಟ್ಟೆ ಲುಲಾಯ ಗರ್ವಭರಥಂಗಳನೇಷಿದವಂ ಕುಲಾನ್ವಿತಂ
ಬಿಟ್ಟ ಶಿರೋರುಹಂಗಳ ನರಂ ಕರ ಪಲ್ಲಿಲಿವಾಯನಪ್ಪವಂ
ನಟ್ಟ ವಿಲೋಚನಂಗಳೊಳೆ ಮೇಗನೆ ನೋಡುತಮಿರ್ಪ ಮಾನಿಸಂ
ತೊಟ್ಟನೆ ಬಂದು ಪೇಟಲಶುಭಂ ಗತಮಾನಸನನ್ಯವಂಶಜಂ

೫೬

ಉ|| ಸುಯ್ಯದೆ ಪೊಯ್ಯದಂದು ನೆಲನಂ ತಲೆಯಿಂದೊಡೆಹಾಯ್ದು ಭೂಮಿಯೊಳ್
ಮೆಯ್ಯನುರುಳ್ಳದುಟ್ಟು ಹೊದೆದಿದರ್ ಸುವಸ್ತ್ರದ ನೂಲನಾಕ್ಷಣಂ
ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರದೆಯಂಗುಲಿಯಂ ಮಿಡಿಯುತ್ತ ಮೇಗನಂ
ದೊಯ್ಯನೆ ನೋಡದಿರ್ಪಧಟ ದೂತನವಂ ಶುಭದೂತನಲ್ಲವೇ

೫೭

ಉ|| ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ಕಾಷ್ಠಮಂ ಮುಱಿಯುತಾಗುಳಿಸುತ್ತಿರೌದ್ರನಾಗಿರು

೫೪. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಉತ್ತಮ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು, ತಾಂಬೂಲದಿಂದ ರಂಜಿತನಾಗಿ, ಉತ್ತಮಕುಲದವನೂ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣನೂ ಕೋಮಲನೂ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಹಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ ಗುಂಭೀರನೂ ಉತ್ತಮಲಕ್ಷಣಯುತನೂ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಬಲು ಮಾತುಗಾರನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆದ ದೂತನು ಬಂದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗುವುದು. ೫೫. ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದವನೂ, ಕಾಲು ನಡುಗುತ್ತಿರುವವನೂ, ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ವಕ್ರ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೂ, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಯವನೂ, ಭಯಭರಿತನೂ, ಕಾಂತ (ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿಣ) ಹಸ್ತನೂ, ಏರಿದ ಧ್ವನಿಯಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡದವನೂ, ಕಿವುಡನೂ, ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕೆಂಪುಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ, ದೀನನೂ, ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾತಿನವನೂ ಬರಲು ಆತನೇ ಯಮಸದೃಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೫೬. ಒಂಟೆ ಕೋಣ ಕತ್ತೆ ರಥಗಳನ್ನೇರಿದವನೂ ಕುಲಾನ್ವಿತನೂ ತಲೆಗೂದಲು ಕೆದರಿದವನೂ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದವನೂ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇಲೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವವನೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದು ಹೇಳಲು ಅಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಂಶದವನಾದರೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ೫೭. ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡದೆ, ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳದೆ, ತಲೆಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಗುದ್ದದೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೊರಳದೆ, ಹೊದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯ ದಾರವನ್ನು ಕೀಳದೆ, ಬೆರಳನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತ ಮೇಲೆ ನೋಡದಿರುವ ದೂತನು ಶುಭದೂತನಲ್ಲವೇ?

ತೋಯ್ಯನೆ ಸುಯ್ಯತುಂ ನೆಲನನೇತಱಿಱೊಳಂ ಪೊಡೆಯುತ್ತೆ ಮತ್ತಮಾ
ರಯ್ಯೆ ಕರಂಗಳಂ ಪಿಡಿಯುತುಂ ಬಲೆ ಬಳ್ಳಿಯನಾಯುಧಂಗಳಂ
ಮೆಯ್ಯನುರುಳ್ಳುತುಂ ಧರೆಯೊಳಿಪೊಡವಂ ಯಮದೂತನಲ್ಲವೇ

೫೮

ಕಂ|| ಅಸಿತಾಂಬರದರುಣಾಂಬರ! ಭಸಿತಾಂಗಂ 'ಕೃಷ್ಣ'ನಂಗವಿಕಳಂ ಕುಬ್ಜಂ
ಕಿಸುಗುಳಿಗಂ ಕೃಶ ಸರುಜಂ! ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಮುಸಿರದಿದೊಡಂ ತಾಂ ಕಷ್ಟಂ

೫೯

ಮ|| ದ್ರ|| ತಲೆಯಂ ತೂಗುತ್ತೆ ಮೇಗಂ ದೆಸೆಗಳನೆ ಕರಂ ನೋಟ್ಟಿವಂ ಕೇಶಮಂ ಕೆ
ಯ್ಯೊಳೆ ನೀವುತ್ಪಣ್ಣೆಯಂ ಮಂಡೆಯೊಳೊರಸಿದವಂ ಮುಕ್ತಕೇಶಂ ನಖಾಗ್ರಂ
ಗಳೊಳಂ ತತ್ಪಾಣಿಶಾಖಾಗ್ರದೊಳೆಳಸುವವಂ ಭಂಡಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೋಣಂ
ಗಳುಮಂ ತಾನೇಱಿದಾತಂ ಬರಲವನೆ ವಲಂ ಕಾಲದೂತೋಪಮಾನಂ

೬೦

ಕಂ|| ಮೃದುಮಧುರ ವಾಕ್ಯನಪ್ಪಂ! ಸದಯಂ ಗಂಭೀರನಾದ ವಚನವಿಭೇದಂ
ಪದನಱಿದು ಪೇಟ್ಟಿನಪ್ಪಂ! ಪದೆಪಿಂದಂ ಪಡೆವನಲ್ತಿಯಭಿಮತಫಲಮಂ

೬೧

ದೂತಂ ವಾರ್ತೆಯನಱಿಪಿ! ದಾರ್ತನುಮಾಕುಳತೆಯಿಂದಿರಲ್ ಮೊಗಮಂ ನಿ
ರ್ಭೀತಂ ನೋಡದಿರಲ್ಕಂ! ಮಾತೇಂ ಸಟಿಯೆಂಬುದಾತನೆಂಬುದನಱಿವಂ

೬೨

ಉ|| ಪನ್ನಗದಷ್ಟನಾದನೆನುತಂದುಸಿದೊಪ್ಪುವ ದೂತನಲ್ಲಿ ಮೇ
ಗನ್ನಗುತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲದುಂ ಪುಸಿಯೆಂದಱಿಯಲ್ಲದಂದು ದ
ಷ್ಟಂ ನಿಜವಾರ್ತೆಯೆಂದು ನುಡಿದಾತನನೀಕ್ಷಿಸಲಾವ ತಾಣಮಂ
ತನ್ನ ಕರಂಗಳಿಂದೊಸೆದು ಮುಟ್ಟಿದೊಡಾಯೆಡೆಯೆಂಗೆ ಬಲ್ಲಹಂ

೬೩

ಮ|| ಮೊಗಮಂ ಮುಟ್ಟಲೆ ವಿಪ್ರನಂಗೆ ಭುಜಮಂ ತಾಂ ಮುಟ್ಟೆಯುಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ

೫೮. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ ಅತಿರೌದ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಕೈಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದುದರಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಕೇಳಬಂದವರ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಬಲೆ ಬಳ್ಳಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ
ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತಿರುವ ದೂತನು ಯಮದೂತನಲ್ಲವೆ? ೫೯. ಕಷ್ಟ
ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದ, ಕಪ್ಪಾದ ಅಂಗವಿಕಲನಾದ ಕುಬ್ಜನೂ ಹೊಲಸು ವಾಸನೆಯುಳ್ಳವನೂ
ಕೃಶನೂ ರೋಗಿಯೂ ಕೇಳಿದರೂ ಮಾತನಾಡದಿರುವ ದೂತನು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೦.
ತಲೆದೂಗುತ್ತ ಮೇಗಣ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುವವನು, ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ನೀವುತ್ತ ತಲೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಒರಸುವವನು, ಉಗುರುತುದಿ ಕೈತುದಿಯಿಂದ ಸವರುವವನು, ಭಂಡಿ ಕತ್ತೆ ಕೋಣಗಳನ್ನೇರಿದವನು
ಬರಲು ಅವನೆ ಯಮಸದೃಶನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೬೧. ಮೃದು ಮಧುರ ಮಾತನ್ನಾಡುವವನು,
ದಯೆಯುಳ್ಳವನು, ಗಂಭೀರ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನು, ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಹೇಳುವವನು
ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ೬೨. ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ದೂತನು
ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಭಯಂಕಿತನಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡದಿರಲು ಆತನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು
ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೬೩. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ ದೂತನು ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ
ನಗುತ್ತಿರಲು ಅದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಕಚ್ಚಿದ್ದು ನಿಜವಿಷಯವೆಂದು ಹೇಳಿದವನನ್ನು
ನೋಡಲು ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೋ ಆಯಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು
ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೬೪. ಮುಖವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ವಿಪ್ರನೆಂದೂ, ಭುಜವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದೂ,

ನೆಗಟ್ಟೂರುದ್ವಿತಯಂಗಲೋಳ್ ಸ್ವರೂಪಮಾಗಲ್ ವೈಶ್ಯವಂತಂ ತದಂ
ಫ್ರಿಗಳಂ ಬೆಟ್ಟಿನೊಳಂದು 'ಘರ್ಷಿಸೆ' ವಲಂ ಶೂದ್ರಾದಿಯಿಂದಿಬ್ಬರೊಳ್
ಬಗೆಯುಳ್ಳಂ ನೆಣೆ ನೋಡಿ ಪೇಚ್ಚಿ ವಿಲಸದ್ವಾತಾಂಗಮಂ ಮಾಂತ್ರಿಕಂ

೬೪

ವ|| ಇನ್ನಾ ಸ್ವರಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಮ||ಸ್ರ|| ನಿಲೆ ದೂತಂ ಮುಂದೆ ಮೇಣ್ ವಾಮದೊಳತಿಶುಭದಂ ಚಂದ್ರನಾಗಲೈ ಮತ್ತಂ
ಬಲದೊಳ್ ಮೇಣ್ 'ಪಿಂತೆ' ನಿಂದಂದತಿ ಶುಭಫಲದಂ ಸೂರ್ಯನಾಗಲೈ ಮತ್ತಂ
ಬಲನುಂ ಪಿಂತಾಗೆ ಚಂದ್ರಂ ಸಮನಿಸಲೆಡನುಂ ಮುಂತುಮಾಗಲೈ ಸೂರ್ಯಂ
ನಿಲೆ ಪೊಲ್ಲಂ ಸೋಮಸೂರ್ಯರ್ ನಿಲೆ ಸತಿ ಪುರುಷದ್ವಂದ್ವದಿಂ ಪಂಡನಕ್ಕುಂ

೬೫

ಸ್ರ|| ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕರಂಗಳ್ ಸಮವೆನಿಸೆ ಸರಂ ಚಂದ್ರನಾಗಲೈಯುಂ ಮೇಣ್
ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕರಂಗಳ್ ವಿಷಮವೆನೆ ಸರಂ ಸೂರ್ಯನಾಗಲೈ ಬಾಚ್ಚುಂ
ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕೋಜೆಯಿಂದಿತಿವಹಿತರದೊಳಂ ದಷ್ಟನಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಕುಂ
ಚೈತನ್ಯಂ ತಾನಿದೆಂಬೀ ಕ್ರಮಮನಹಿಪಿದಂ ಮಂಗವೈರಿಭಸಿಂಹಂ

೬೬

ಕಂ|| ಸಸಿಯಕ್ಕೆ ಭಾನುವಕ್ಕಿಂ! ತುರ್ಸಿಗಳೊಳಾರಯ್ತು ನೋಡಿ ದೂತಂ ಬಂದಾ
ದೇಸೆಯೊಳ್ ಪೇಚ್ಚಲ್ ಶುಭದಂ! ಪುಸಿ ಜೀವಿಸಲರಿಯನೆಂಗೆ ಶೂನ್ಯಾಶೆಯೊಳಂ

೬೭

ಗಗನ ಜಳ ಭೂಮಿ ಶಿಖಿ ವಾ! ಯುಗಳುಂ ನಡುವಡಿಯೆಡಂಗಳುಪರಿಮಮೆಂತುಂ
ಸೋಗಯಿಪ ಬಲವೆನೆ ತತ್ತ್ವಂ! ಮುಗುಳಿಯ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೬೮

ನಡವೊಡೆ ನಿಲ್ವೊಡೆಯೊಳಗುಮ! ನಡವೊಡೆ ಸ್ಥಯ್ ರೇಚಕಂ ವಲಂ ಕುಂಭಕಮುಂ
ಪೊಡವಿಯೊಳೆ ಪೂರಕಂಗಳ್! ಬೆಡಂಗುವೆತ್ತಿದರ್ ಮನುಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ

೬೯

ಎರಡು ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ವೈಶ್ಯನೆಂದೂ, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಲು ಶೂದ್ರಾದಿಗಳೆಂದೂ
ದೂತನ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಹೇಳಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ಸ್ವರದ
ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೬೫. ದೂತನು ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೇಳಲು
ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬಲ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾದರೆ ಶುಭವೂ, ಬಲ
ಅಥವಾ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಡ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾದರೆ ಅಶುಭವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸತಿ ಪತಿಗಳಿಂದದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಿದ್ದರೆ
ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೬೬. ದೂತನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸಮಾಕ್ಷರವಾಗಿದ್ದು ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾಗಿರಲು
ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರಗಳು ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾಗಿರಲು ದಷ್ಟನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ದೂತನು
ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ದಷ್ಟನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಕ್ರಮದಿಂದ
ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಸಿದನು. ೬೭. ಚಂದ್ರನಾಗಲಿ ಸೂರ್ಯನಾಗಲಿ ಹೀಗೆ ಸ್ವರವನ್ನು ತಿಳಿದು,
ದೂತನು ಬಂದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ. ೬೮. ಆಕಾಶ ನೀರು ಭೂಮಿ ಅಗ್ನಿ ವಾಯುಗಳು, ನಡು ಅಡಿ
ಎಡ ಬಲ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವು ಮುಗುಳಿಯ ಪ್ರಭುವಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೬೯.
ಉಸಿರು ಹೊರಹೋದರೆ ನಿಂತರೆ ಒಳಹೋದರೆ ರೇಚಕ ಕುಂಭಕ ಪೂರಕಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೆ,

ಅಮೃತದೊಳೆ ಪೂರಕಂ ತಾಂ| ಸಮನಿಸೆ ಧರೆ ಜಲಮಿವಾಗೆ ಶುಭದಮೆನಿಕ್ಕುಂ
ದಮಿಯಿಸಿ ವಿರಚಿಸೆ ಶಿಖಿಯುಂ|ಸಮೀರನುಂ ನಭವದಾಗೆಯುಶುಭಮೆನಿಕ್ಕುಂ ೨೦

ಅತಿರೋಗಾಹಿಗ್ರಹಪೀಡಿತನಾದೆ ಕೆಟ್ಟಿನೊ ಪದನೆಂಬೆಡೆಯೊಳಮು
ದ್ಧರಾಯಮಾಗೆ ಬಾಬ್ಬುಂ| ಗತಜೀವಿತನಪ್ಪನೆಗೆ ಬೀಯದೊಳಾತಂ ೨೧

ದಿನಕರನೊಳಾಯಮಾಗಲ್| ಘನಮೆನಿಪಚ್ಚಿಗಮದಕ್ಕುಮಾತಂಗಾಯು
ಷ್ಯನಿಬಂಧಂ ಶಶಿ ದೊರೆಕೊಳ| ಲನೂನಮೆನಿಸಿರ್ಕುಮೆಂತುಮಶುಭಂ ಬೀಯಂ ೨೨

ಸಸಿ ದಿನಪರೊಡನೆ 'ತಡೆ'ಯಲ್| ವಸುಧೆಯೊಳಂ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಕ್ಕುಮವಶ್ಯಂ
ಸಸಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕುಚಿತಮೆ| ಯಶುಭದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೊಲ್ಲ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೨೩

ಪೂರಕದಿಂದಂ ಬಾಬ್ಬುಂ| ಸೂರಂ ಮೇಣ್ ಚಂದ್ರನಾಗೆ ರೇಚಕದಿಂದಂ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳುಟಿಯನಿದೆ ತ| ತ್ತಾರಂ ತಿಳಿದಿಂ ಬಟಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುಗೆ ಮರ್ದಂ ೨೪

ವ|| ಇನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯ^೨ಶುಭಾಶುಭಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ದೂತಂ ಪೇಟ್ಟಿಕ್ಕರಸಂ| ಘಾತಮನೆ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸು ಶಿಖಿಯುಂ
ದೇತೊದಳೊ ಪಟಿಯೆ ಸಾಗುಂ| ಮಾತೇನೊಂದೆರಡು ಮಿಕ್ಕೊಡಾತಂ ಬಾಬ್ಬುಂ ೨೫

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ ನಾಮಾಕ್ಷರದಿಂದೆ ಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ||ಝ|| ಎಸೆವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಮುಂ ವಾರುಣಮುಮೆನಿಪ ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಜೀ
ವಿಸುಗುಂ ದಷ್ಟಂ ತದೀಯಾಕ್ಷರಮನಿಲ ಹುತಾಶಂಗಳಾಗಲ್ಗೆ ಮತ್ತಂ
ವಸುಗರ್ಭಂ ತಾನೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳನೆ ವಲಂ ಮಾಡೆಯುಂ ಸಾಗುಮಂದೀ
ವಸುಧಾಖ್ಯಾತರ್ಗೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಸಕಲ ಗುಣ ಮಹೋತ್ತಂಗನೀ ಮಂಗರಾಜಂ ೨೬

ಕೇಳು ಮನುಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ. ೨೦. ಅಮೃತಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಧರೆ ಜನ ಕೂಡಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವೂ, ಕುಂಭಕವಾಗಿ (ದಮಿಯಿಸು), ಅಗ್ನಿ ಗಾಳಿ ಆಕಾಶ ಒಂದಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಶುಭವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅತಿಯಾದ ರೋಗ ಸರ್ಪ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರ ನೆರವು ದೊರೆತರೆ ಜೀವಿಸುವನು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಲಾರನು. ೨೨. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಲು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ; ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರಲು ಆಯುಷ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಹೇಗೂ ಆತನ ಸ್ಥಿತಿ ಅಶುಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೩. ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಲ್ಲಿ ಉಪಚರಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಚಂದ್ರನು ಉತ್ತಮ; ಅಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಸೂರ್ಯನಿದ್ದಾಗ ಪೂರಕದಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರನಿದ್ದಾಗ ರೇಚಕದಿಂದಲೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನು ಬದುಕಲಾರನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಳಿಕ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨೫. ದೂತನು ಹೇಳಿದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಮೂರರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಶೇಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೆರಡುಳಿದರೆ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ ನಾಮಾಕ್ಷರದ ಆಧಾರದಿಂದ ಬದುಕುವ ಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅದೇನೆಂದರೆ ೨೬. ಇಂದ್ರ ವರುಣ ಎಂಬರ್ಥ ಬರುವ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು ದಷ್ಟನಿದ್ದರೆ ಆತನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ವಾಯು ಅಗ್ನಿಗಳಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಕಲ ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು.

ಕಂ|| ಸ್ವರದೊಳಮೈ ಔಯೆಂಬೀ| ಯೆರಡುಂ ವ್ಯಂಜನದೊಳೊಪ್ಪುವೆತ್ತಕ್ಕರಮುಂ
ಯ ರ ಲ ವಮುಂ ಮಾಹೇಂದ್ರಂ| ಧರೆಯೊಳಮಂ ಅಃ ಸ್ವರಂಗಳಪ್ಪತಿಗಕ್ಕುಂ ೨೨

ಎಸೆವಾ ಸ್ವರಂಗಳಾಟುಂ| ಪೆಸರ್ವೆತ್ತೊಪ್ಪಂಗಳಪ್ಪ ಶ ಷ ಸ ಹಮುಂ ಭಾ
ವಿಸಲಿವು ವಾರುಣಮಕ್ಕುಂ| ವಸುಧಾಚಕ್ರೈಕಮಾನ್ಯನನುಮತದಿಂದಂ ೨೪

ಮ||ಸ್ರ|| 'ಸರ'ದೊಳ್ ಮಿಕ್ಕರ್ದ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಮೆನಿತನಿತುಂ ಮಾರುತಂ ತಾನೆ ಮತ್ತಾ
ಸ್ವರದೊಳ್ ನೋಟ್ಟಿಂದು ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಕುಲಮನಿತುಂ ಪಾವಕೋದ್ಭೂತಮಕ್ಕುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ತಾಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂಗಿವೆ ಪೆಸರೆನಿಸಲ್ ಜೀವಿಸಲ್ಕಾರ್ಪನಲ್ತೆ
ದಱಿದತ್ತಂತಂ ವಲಂ ಪೇಟ್ಟಿರಿಗಿದುವೆ ದಿಟಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ ೨೬

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಪದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ವರಾಕ್ಷರಮಧ್ಯದೊಳ್ ಐ ಔ ಎಂಬೀ ಸ್ವರದ್ವಯಮುಂ ಕಕಾರಾದಿ
ವ್ಯಂಜನಂಗಳಿಂ[ಯರಲವಂಗಳು]^೨ ಮಾಹೇಂದ್ರನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಅಂ ಅಃ ಎಂಬಿರಡುಂ
[ಸ್ವರಂಗಳಾಟುಂ]^೩ ಉಷ್ಣಂಗಳೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಶ ಷ ಸ ಹ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕು ವಾರುಣನಾಮದಿನಿಕುಂ.
ಮಿಕ್ಕ ಸ್ವರಂಗಳೊಳ್ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಂಗಳೆಲ್ಲ ಮಾರುತಂಗಳ್. ಅವಾವುವೆಂದಡೆ ಅ ಇ ಉ ಎಂಬಿವು.
ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಂಗಳೆಲ್ಲ ಪಾವಕ ಸಂಭವಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ ಆ ಈ ಊ ಎಂಬಿವು.
ಅಲ್ಲಿ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಹೇಂದ್ರವಾರುಣಂಗಳ್ ದಷ್ಟನಾಮದೊಳ್ ಬರೆ ಶುಭಂಗಳ್. ಉಱಿದ ಮರು
ದ್ವಹಿಗಳ್ ಅಶುಭಂಗಳೆಂದಱಿವುದು.

ಕಂ|| ಆರ್ಗಮಸಾಧ್ಯಂ ಬಗೆಯಲ್| ವರ್ಗಾದಿಯ ಯುಗಯುಗಂಗಳಂತವು ಪತ್ತುಂ
ವರ್ಗಿಸೆ ಮಾರುತಮಕ್ಕುಂ| ದುರ್ಗಮ ವಹಿಗಳೆ ಮಿಕ್ಕ ಪಂಚದಶಂಗಳ್ ೪೦

ವ|| ವರ್ಗಾಕ್ಷರಂಗಳ ಮೊದಲೆರಡೆರಡಕ್ಷರಂಗಳ್ ಕೂಡೆ ಐದು ವರ್ಗಕ್ಕುಂ ಪತ್ತಕ್ಷರಂ; ಅವು
ಮರುದ್ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪಂಗಳಹವು. ಅವಾವುವೆಂದಡೆ ಕಖ ಚಛ ಟಠ ತಥ ಪಘ. ಮಿಕ್ಕ

೨೨. ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿನ ಐ ಔ ಎಂಬೀ ಎರಡು, ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಕ್ಕರ (ಕಕಾರಾದಿ?) ವ್ಯಂಜನಗಳು
ಯರಲವಗಳು ಮಾಹೇಂದ್ರನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು; ಅಂ ಅಃ ಎಂಬೀ ಸ್ವರಗಳು ೨೪ ಆರು ಸ್ವರಗಳು
ಉಷ್ಣಗಳಾದ ಶಷಸಹಗಳು ವಾರುಣ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ.

೨೬. ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾರುತವೂ, ಮತ್ತೆ ಆ ಸ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಪಾವಕವೂ ಆಗುವುವು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಇವು ಹೆಸರಾಗಿರಲು ಬದುಕಲಾರನೆಂದು
ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತದಂತೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು
ಸ್ವರಾಕ್ಷರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಐ ಔ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ವರಗಳೂ ಕಕಾರಾದಿ ವ್ಯಂಜನಗಳೂ (ಯರಲವಗಳೂ)
ಮಾಹೇಂದ್ರ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಅಂ ಅಃ ಎಂಬಿರಡು ಸ್ವರಗಳೂ ಆರು ಉಷ್ಣಂಗಳೆಂಬ
ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಶಷಸಹ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಾರುಣನಾಮಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ
ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಗಳೂ ಮಾರುತಗಳಾಗಿವೆ. ಅವಾವುವೆಂದರೆ ಅಇಉ ಎಂಬಿವಾಗಿವೆ. ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಪಾವಕವಾಗಿವೆ. ಅವಾವುವೆಂದರೆ ಆಈಊ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮಹೇಂದ್ರ ವಾರುಣಗಳು
ದಷ್ಟನಾಮದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವೂ, ಉಳಿದ ವಾಯು ಅಗ್ನಿಗಳು ಅಶುಭವೂ ಆಗಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು
೪೦. ವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿ ಹತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಾರುತವಾಗಿದ್ದು
ಉಳಿದ ಹದಿನೈದು ಅಕ್ಷರಗಳು ವಹಿಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ. ವ|| ವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳ ಮೊದಲ
ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದರೆ ಐದು ವರ್ಗದಿಂದ ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
ಮರುದ್ದೇವತಾಸ್ವರೂಪಗಳಾದ ಇವಾವುವೆಂದರೆ ಕಖ ಚಛ ಟಠ ತಥ ಪಘ. ಉಳಿದ ಮೂರಕ್ಷರಗಳು

ಮೂರ್ತಿಕರಂಗಳ್ ಕೂಡಿ ಪದಿನೈದುಂ ಅವುಂ ವಹ್ನಿದೇವತಾಸ್ವರೂಪಂಗಳ್ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಗಘಾಜಿ ಜಝಾಞ ಡಢಣ ದಧನ ಬಭಮ. ಇಂತು ಪದಿನೈದಕ್ಕುಂ, ಇವು ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳಾಗಲಸಾಧ್ಯಂ ಎಂದಣಿವುದು. ಇನ್ನು ಶುಭನಿಮಿತ್ತಂಗಳಂ ಪೇಟಿತ್ತೆಂ

ಮ||ಸ್ರ|| ಸುವಿತಾನಂ ಚಾಮರಂ ಭೂಷಿತ ಯುವತಿಯರುಂ ಮದ್ಯಮಧ್ವಾಮಿಷಂ ಗಂಧವಿಲಿಪ್ತಸ್ವಾಂಗನುದ್ಯುತ ಕುಸುಮಫಲಗ್ರಾಹಿ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಂ ಪಲ್ಲವ ಮಾಂಗಲ್ಯಪ್ರಯುಕ್ತಂ 'ಕರಮೆಸೆವಿನಿತಂ' ಕಂಡೊಡತ್ಯಂತ ಶಸ್ತ್ರಂ ಭುವನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯೆನಿಸಿದ ಮಂಗಾಖ್ಯನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೮೧

ಉ|| ದಷ್ಟನನೀಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆ ನಡೆವಾಗಳನೂನಮೆನಿಪ್ಪ ವಾಯಸಂ ಸ್ವಷ್ಟ ರವಂಗಳಿಂ ಕರೆಯೆ ವಾಮದೊಳಂ ನರಿ ಗೂಗೆಯಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ಶಿಷ್ಟಮದೆಂದು ತಾಮಣಿಗೆ ಪಲ್ಲಿ ಸರಾಗದ ಗರ್ವಭಂಗಳು ತೃಷ್ಟಮಿದೆಂಬುದೇ ಶಕುನಮುಂ ಬುಧಸಂಗತ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೮೨

ಕಂ|| ಮಹದಾಪತ್ತೆಡೆಗೊಂಡ| ತ್ತಹಿ ಕೊಂಡುದು ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ನೋಟಿಕ್ಕೊಡೆ ಪೋಪ ಗೃಹಮಿದೆಡೆಯೊಳ್ ಪೋಗಲ್| ದಹನಾಶೆಯೊಳಿದು ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಶುಭದಂ

೮೩

ಚಂ|| ಸುರಪ ಹುತಾಶನಾನಿಲ ಹರಾಸೆಯೊಳಿದು ಸರಂಗುಡಲ್ಕೆ ಭೀ ಕರಮೆನಿಸಿದ ದುಷ್ಟತರ ಸರ್ಪಭಯಂ ನೃಪಚೋರಭೀತಿಯುಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕುಮಾರ್ಕ್ಷಣದೊಳಂ ಮಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದತ್ತಲಾದೊಡಂ ಪರಿಕಿಸೆ ನಿರ್ಭಯಂಗಳಿವು ಪಲ್ಲಿಗಳಿಂದಣಿ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೮೪

ಕೂಡಿ ಹದಿನೈದಾಗುವ ಇವು ವಹ್ನಿದೇವತಾಸ್ವರೂಪಂಗಳಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಗಘಾಜಿ ಜಝಾಞ ಡಢಣ ದಧನ ಬಭಮ. ಈ ಹದಿನೈದು ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳಾಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಇನ್ನು ಶುಭನಿಮಿತ್ತಂಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೮೧. ಬೀಸಣಿಗೆ ಚಾಮರ ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತ ಯುವತಿಯರು ಮದ್ಯಮಧು ಮಾಂಸ ಗಂಧಲೇಪಿತ ಶರೀರ, ಬಿಳಿಯ ಹೂವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟವನು ಗರಿಕೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಮಂಗಳಸೂತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದವನು - ಇವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತನೂ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ಇಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೮೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ನೋಡ ಹೋಗುವಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವ ಕಾಗೆಯು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಗಲು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ನರಿ ಗೂಗೆಗಳಿರಲು, ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲು, ಕತ್ತೆಗಳು ಅರಚಲು ಶುಭಶಕುನವೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಬುಧಸಂತತಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ೮೩. ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿ ಮಹಾ ಆಪತ್ತು ಒದಗಿ ಬಂತೆಂದೂ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದೂ ಇರುವವನು ಮನೆಯೆಡೆಗೆ ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಅಗ್ನಿದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲು ಬೆಳ್ಳಿಯದು. ೮೪. ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲು ಭಯಂಕರವಾದ ದುಷ್ಟ ಸರ್ಪನ ಭಯವೂ ರಾಜ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳರ ಭೀತಿಯೂ ಆಕ್ಷಣವೇ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು; ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಾದರೆ ನಿರ್ಭಯವೆಂಬ ಹಲ್ಲಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ

ಚಂ|| ರುಜೆಯಡಸಿತ್ತು ರಾಜಭಯಮುಂ ಪಿರಿದಾದುದು ಚೋರಬಾಧೆಯಿಂ
ಭುಜಗನ ಬಾಧೆಯಿಂದಲಿವು ತಪ್ಪದು ಕೆಟ್ಟನೆನುತ್ತೆ ಮುಚ್ಚೆಯಿಂ
ಗಜಬಜೆಯಾಗಲಾಯೆಡೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಮಿಗಂ ಬಲದತ್ತ ಪಾಯ್ದೊಡಂ
ವಿಜಯಮದೆಂಗೆ ಪೆಣ್ಣುಡಿಸೆ ಮೇಣ್ ಭಯಮಾಗದಿಳಾಜನಸ್ತುತಾ

೮೫

ಮ||ಸ್ರ|| ಖಳಸರ್ಪಂ ಕೊಂಡುದಿನ್ನೇನುಲಿಯನಿವನೆನುತ್ತೀಕ್ಷಿಸಲ್ ತನ್ನೊಳಿದಾರ್
ನೆಲೆಯಿಂದಂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಹಸುಬನುತ್ಸಾಹದಿಂ ತಳ್ತ ಕೊಂಬಿಂ
ದುಲಿದೋಟಲ್ ಬಾಬ್ಬುಮಂತಲ್ಲದೊಡೆ ಹರಡೆ ವಾಮಾಸೆಯಿಂದಂ ಸರಂಗೆ
ಯ್ಯಲದುಂ ಮೇಣ್ ನಟ್ಟೊಡಂ ಪಿಂಗಲಿಯತಿಶುಭದಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೮೬

ವ|| ಇನ್ನು ಸಂಗ್ರಹನಿರೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

ಕ|| ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಮದಾ| ಗೆಸೆವೋಂ ಹ್ರೀಂ ವಃ ಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರದಿನಭಿಮಂ
ತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮುಖದೊಳ್ ಚಿಮ್ಬಿಸೆ ನಯನದ್ವಯಮನಿಂತು ತೆಱೆಯೆ ಸುಸಾಧ್ಯಂ

೮೭

ಮತ್ತಂ ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಷಂ ಯೆಂ| ಬುತ್ತಮವಹ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ಜಲಮಂ ತಳಿಯಲ್
ತತ್ತ್ವನು ನಡುಗುವೊಡಂ ಮೇಣ್| ಬಿತ್ತರದಿಂ ನಯನಯುಗಳಮಂ ತೆಱೆಯೆ ಶುಭಂ

೮೮

ಸಕಲ ಸ್ವರದೊಳ್ ಕೂಡಿದ| ಹಕಾರದಿಂ ಕ್ರಮದೊಳೆಯ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಶೈತ್ಯೋ
ದಕಮಂ ಕುಡೆ ನಿಲೆ ಶುಭದಂ| ಸ್ವಕೀಯಮುಖದಿಂದ ಮರಳಲಂತವಸಾಧ್ಯಂ

೮೯

ಉ|| ಬೇಸಳಿದಾ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಪರಮಂತ್ರಮುಮಂ ಭರದಿಂದೆ ದೇಹವಿ
ನ್ಯಾಸಮನಂತೆ ಮಾಡೆ ಗಳಗುಲ್ಬದ ನಾಡಿಗಳಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ
ಲ್ಯಾಸಮನಾಡಿಗಳ್ ಬಿಡದೆ ಸಂಸ್ಥುರಿಸುತ್ತಿರಲುತ್ತಮಂ ನಿರಾ
ಯಾಸದೊಳಂದು ಮರ್ದುಗಳನೊಪ್ಪಿರೆ ಮಾಬ್ಬುದವಂಗೆ ಭಾವುಕಂ

೯೦

ತಿಳಿಯುವುದು. ೮೫. ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಿತು, ರಾಜಭಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಪನ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಸಾವು ತಪ್ಪದು ಕೆಟ್ಟನೆಂದು ಮೂರ್ಛೆಹೋಗಿ ಹಾಹಾಕಾರವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಿಂಕೆಯು ಬಲಕ್ಕೆ ಹಾದುಹೋಗಲು ಹೆಂಗಸು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಭಯವಿಲ್ಲ. ೮೬. ಕ್ರೂರ ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಿತು, ಇನ್ನಿವನು ಉಳಿಯಲಾರನೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸುಬ ಹಕ್ಕಿಯು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದನಿಮಾಡಲು ಆತನು ಬದುಕುವನು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಕೊಕ್ಕರೆಯು ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಗಲು ಅಥವಾ ಗೂಬೆಯು ಕುಳಿತಿರಲು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ನಿರೀಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೮೭. ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವಾದ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ವಃ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ (ನೀರನ್ನು) ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಚಿಮುಕಿಸಿದಾಗ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೮೮. ಮತ್ತು ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ಜಲವನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲು ಆ ಶರೀರ ನಡುಗಿದರೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ. ೮೯. ಎಲ್ಲ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಕಾರದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಣ್ಣನೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದು ನಿಂತಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಆತನ ಮುಖದಿಂದ ಮರಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೯೦. ಬೇಸರಮಾಡದೆ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಭರದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಕೊರಲು ಮತ್ತು ಪಾದದ ಹರಡುಗಳ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಸ್ಥುರಿಸುತ್ತಿರಲು ಉತ್ತಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಂಡಿತನು ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಆತನಿಗೆ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಂತ್ರಂ-ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಮ||ಸ್ರ|| ಕ್ಷಿ.ಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎನಿಪ್ಪ 'ಪ್ರಥಿತ'ತರಮನಿಪ್ಪಕ್ಷರನ್ಯಾಸಮಂ'ತಾ
ಳ'ಪಿತಂ ತಾನಾಗೆ ತನ್ನಸ್ತಕ ಮುಖ ಹೃದಯಾದ್ಯಂಗದೊಳ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಂ
ತುಪಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂತ್ರಿತಂ ಭಾವಿಸೆ ನಯನಯುಗಂ ಶೋಭವೆತ್ತಿದೊಡಂ ಮಂ
ತ್ರಪರಂ ತಾಂ ಮಂತ್ರಿತಾಂಭೋಹವನ ವಿಧಿಗಳಂ ಮಾಳ್ಕವಂ ಬಾಳ್ಕುಮಲ್ಲೆ

೯೧

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ 'ಆಂ' ಹ್ರೀಂ 'ಸಿಮಪ' ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮಂ ಎಂಟು ಸೂಚ್ಚಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಜಪಿಸುವುದು

ಮಂತ್ರಂ|| 'ತಪ'ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸೆ ನೇತ್ರಯುಗ್ಮ ಸ್ಫುರಿಸೆ (ಜರ್ವಿಸೆ)

ಕಂ|| ಜ್ಯೋತಿಸ್ಪರ್ಶಸಿತಂಗಳ! ಮೇತೊದಳೆನೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನುಂ ವ್ಯಂತರ ಭೂ
ತಾತಿಶಯಚೇಷ್ಟಿತಂ ಪಡೆ! ಮಾತೇಂ ಬಾಳ್ಕು ನರಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯೆನಲ್

೯೨

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟಾಂಗಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಪೇಟ್ಟೆಂ

ಕಂ|| ಕಷ್ಟಮೆನಿಸಿದ ವಾಮಂ! 'ದಷ್ಟಾಂಗಂಗು'ದಯಮಾಗೆ ಜೀವಿಸಲರಿಯುಂ

ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಮೀರಂ ದಕ್ಷಿಣ! ಮಿಷ್ಟಂ ತಲೆದೋಪಿ ತೋಪು ಮಾಂತ್ರಿಕತನಮುಂ

೯೩

ಕಿಣುನಾಲಗೆ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ! ಬಟಬಟನಾಗಿರೆ ಮುರುಂಟೆ ಮಂಡೆಯ ಕೇಶಂ

ಪಱಿಯಲತಿ ಶೈತ್ಯದುರ್ಗಿಗಳ! ಪೊಟಮಡೆ ದಷ್ಟಂಗೆ ಮರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ

೯೪

ಪತ್ತಿರೆ ಪಲ್ಲು ವಿವರ್ಣತೆ! ವೆತ್ತಿರೆ ನಖನಿಕರಮಸಿತಮಾಗಿರೆ 'ರಸನಂ'

ಕತ್ತಿರೆ ಗಂಟಲ್ ಬಸಿಟೊಳ! ಪತ್ತಿರೆ ಪೊಟ್ಟಣೆಸೆ ದಷ್ಟತನುಗಮರಿಷ್ಟಂ

೯೫

ಮಂತ್ರ : ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ೯೧. ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಕ್ಷರನ್ಯಾಸವನ್ನು ತಾಳಿ
ತಾನು ಪಿತನಾಗಲು ತನ್ನ ತಲೆ ಮುಖ ಹೃದಯಾದಿ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಉಪಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು
ನೆನೆಯಲು ಕಣ್ಣುಗಳು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಸುವವನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಹವನವಿಧಿಗಳನ್ನು
ಪೂರೈಸಲು ದಷ್ಟನು ಬದುಕುವನಲ್ಲವೇ ? ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಎಂಟು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಜಪಿಸುವುದು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸೆ ಎರಡು
ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಹೊಳೆಯಲು ೯೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನೂ ವ್ಯಂತರ ಭೂತದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದವನೂ
ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಚಿರಂಜೀವಿಯೆನ್ನುವಂತೆ ಬಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ
ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೯೩. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಾಮಭಾಗವು ಅದುರಲು
ಜೀವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಾಗಲು ಮಾಂತ್ರಿಕತನವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ೯೪. ಹಾವು
ಕಚ್ಚಿದವನ ಕಿರುನಾಲಗೆ ಒಣಗಿ ಮುರುಟಿಕೊಂಡಿರಲು ತಲೆಗೂದಲು ಉದುರುತ್ತಿರಲು ತಣ್ಣನೆಯ
ಉಸಿರು ಹೊರಬರುತ್ತಿರಲು ದಷ್ಟನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮರಣವಾಗುವುದು. ೯೫. ಹಲ್ಲುಗಳು ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲು,
ಉಗುರುಗಳು ಬಣ್ಣ ಬಂದಿರಲು, ನಾಲಗೆ ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು, ಗಂಟಲು ಅದುರುತ್ತಿರಲು, ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳಹೋಗಿ

1. ಪ್ರಥುಳ (ಜ) 2. ಸಾವೆ (ಜ) 3. ಲಾಂ (ಆಂ) (ಅ) 4. (ಹಿಂ) ಸಿಮಪ (ಅ) ಹಿಂಸಿಮುಪ (ಜ)

5. ಠ (ಠ)ಫ (ಅ) 6. ದ (ಪ್ಪ) ಷ್ಟಾಂಗಂಗು (ದು) (ಅ) 7. ದಶನಂ (ಅ)

ಹೆಡತಲೆ ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ! ಮಡಿದುಂ ಗೋಣೊಳಿಗಿರಲ್ಕೆ ನಾಸಿಕದಿಂದಂ!
 ನುಡಿಯದೆ ಬಾಯ್ಬಿಡೆ ದಷ್ಟಂ! ತಡೆಯದವಂ ಮಡಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ
 ಕಣ್ಣೆಂ ಕಾಣದೊಡಂ ತಾಂ! ಕಣ್ಣೆವೆಗಳ್ ನಟ್ಟವೋಲ್ ಪಳಂಚದೆ ನಿಲೆಯುಂ
 ತಿಣ್ಣಂ ತನುವಾಗಿರೆ ಮು! ಕಣ್ಣಂಗಮಸಾಧ್ಯಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೯೬

೯೭

ವ|| ದಷ್ಟದರ್ಶನೀಯಮಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳವಾವುಪೆಂದೊಡೆ
 ಮ|| ಶಶಿಯಂ ಭಾನು ಕೃಶಾನುವಂ ಮುಕುರಮಂ ದೀಪಾಲಿಯಂ ತೈಲಮಂ
 ಪೆಸರ್ವೆತ್ತಾಜ್ಯಮನೊಳ್ಳುವೆತ್ತಸಿಗಳಂ ಕಂಡಂದು ದಷ್ಟಂಗೆ ತಾ
 ನಸುವುಂ ನಿಲ್ಲದು ಶೂಲೆ ದಾಹ ವಮನಂ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ ಶೈತ್ಯಮಿಂ
 ತೆಸೆಯಲ್ ದಷ್ಟನೆ ಸಾಗುಮೆಂಗೆ ಮನುಗಳ್ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂ

೯೮

ಕಂ|| ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮನಱಿಯದೆ! ಹೃದ್ಯಮೆನಿಪ್ಪವಿಳ ಯಂತ್ರಮಂತ್ರೈಷಧಿಯಂ
 ವೈದ್ಯಂ ಮಾಡಿದೊಡಾತನ! ವಿದ್ಯೆಯೆ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಾಗದೆ ಧರೆಯೊಳ್

೯೯

ಶೋಧಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಮ! ನಾಧಾರಾಧೇಯಭೇದಮಂ ತಿಳಿದು ತಾಂ
 ಸ್ವಾಧೀನತೆಯಿಂ ಮಾಚ್ಚಿ ಸು! ಬೋಧರ್ ಬಲಿಕಾದುದಕ್ಕೆ ಕರ್ಮೋದಯದಿಂ

೧೦೦

ಇಂತೀ ಪೇಟ್ಟೋಜೆಯೊಳಂ! ಚಿಂತಿಸಿಯಹಿದಷ್ಟನಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದಯೆಯಿಂ
 ಮಂತ್ರೈಷಧಿಯಂ ಮಾಬ್ಬಿದು! ಮಂತ್ರವಿದಂ ಜೀವಮವನೊಳಿರ್ಪನ್ನೆವರಂ

೧೦೧

ಚಂ|| ಪಿರಿದು ಭವಂಗಳೊಳ್ ನೆಪಿಪಿದೊಂದಘಮಿಂದಹಿರೂಪಮಾಗಿ ಬಂ
 ದಿರದತಿರೌದ್ರದಿಂ ಪಿಡಿಯೆ ಸಾಧ್ಯಮಸಾಧ್ಯಮೆನಿಪ್ಪ ಭೇದಮಂ

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲು ದಷ್ಟ ಶರೀರಿಗೆ ಅಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ. ೯೬. ದಷ್ಟನ ಹೆಡತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡದಂತಿರಲು ಕತ್ತು
 ಮಡಿಚಿಕೊಂಡಿರಲು ನಾಸಿಕದಿಂದ ನುಡಿಯಲಾಗದೆ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರಲು ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ.
 ೯೭. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣೆವೆಗಳು ಅಲುಗದೆ ನಟ್ಟಂತಿರಲು, ಶರೀರ ತಣ್ಣಗಾಗಲು
 ದಷ್ಟನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ವ|| ದಷ್ಟನು ನೋಡಬಾರದ
 ವಸ್ತುಗಳಾವುಪೆಂದರೆ ೯೮. ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಕನ್ನಡಿ ದೀಪಾಳಿ ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಖಡ್ಗಗಳು
 ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ದಷ್ಟನ ಜೀವ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ನೋವು ಬಾಯಾರಿಕೆ ವಾಂತಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ
 ಶೀತವುಂಟಾದರೆ ದಷ್ಟನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮನುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
 ೯೯. ವೈದ್ಯನು ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ತಿಳಿದಂತಹ ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ಔಷಧಗಳನ್ನು
 ಮಾಡಿದರೆ ಆತನ ವಿದ್ಯೆಯು ಲೋಕದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ೧೦೦ ಪಂಡಿತರಾದವರು
 ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆಧಾರಾದೇಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಾನು ತಿಳಿದಂತಹುದನ್ನು ಮಾಡುವುದು;
 ಅನಂತರ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಆಗುತ್ತದೆ. ೧೦೧. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಂಡಿತನು
 ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದಯೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರೈಷಧಿಯನ್ನು ಜೀವವಿರುವವರೆಗೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
 ೧೦೨. ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳಿಂದಂಟಾದ ಪಾಪದಿಂದ ಈಗ ಸರ್ಪನ ರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ಅತಿಕೋಪದಿಂದ
 ಕುಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯ ಭೇದವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಮಿತ್ತರೂಪದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಂದ

ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ ನಿಮಿತ್ತತಿಯಿಂ ನೆಱಿ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ದಷ್ಟನೊಳ್ ಕರಂ
ಸುರುಚಿರ ಶಾಂತಿಯಿಂ ನೆಗಟಿ ಮಂತ್ರಿ ಪೊಗಟಕ್ಕಿಯ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲನೇ

೧೦೨

ಕಂ|| ತುಂಗಗುಣರೆನಿಪ ಮುನಿಪರ| ಸಂಗತಿಯಿಂದಲಿದು ಪೇಟ್ಟುದೀ ಸಂಗ್ರಹಮುಂ
ಮಂಗಳನಿಕಾಯ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗವಿನಿಮಿತ್ತ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೧೦೩

ಮಾಳಿನಿ|| ಸುರುಚಿರವರ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಧು ಭವೈಕಬಂಧೂ
ಸ್ಥಿರತರ ಸುಖರಾಶಿ ಸ್ವಾತ್ಮತಿ ಶ್ರೀಜಿನಾಥೀ
ಶ್ವರನಿಗದಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಾಮದೊಳ್ ಸಲ್ವದೊಂದಂ
ಕುರದನಿತಿದೆ ಸಾಲ್ಗು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕೋಪಕಾರಂ

೧೦೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯ
ಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ

ತೃತೀಯಂ

ಉಪಚರಿಸುವ ಮಂತ್ರಿಯು (ಪಂಡಿತನು) ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಅರ್ಹನಾದ ಮಂತ್ರಿ (ಪಂಡಿತ)ಯಲ್ಲವೆ?
೧೦೩. ಮಂಗಳಕರನಾದ ಮುಗುಳೀಪುರದ ಮಂಗರಾಜ ವಿರಚಿತ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣವು ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಮುನಿವರ್ಯರ ವಚನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ೧೦೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಧುವೂ
ಭವೈಕಬಂಧುವೂ ಶಾಶ್ವತಸುಖಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಜಿನಾಥೀಶ್ವರರು
ಹೇಳಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರದಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಮರ್ತ್ಯ
ಲೋಕೋಪಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ
ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ
ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರವೆಂಬ

ಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಗ್ರಹಾದಿ ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀವರ ಸಪತ್ನಿತೋರಗ| ದೇವಸಮೇತಾಂಗ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನಂ
ಭಾವಯುತಂ ಬಂದಿಸಿ ತ| ದ್ವೈಪತದ ವಿಷಾಪಹಾರಮಂತ್ರಮನುಸಿರ್ವೇಂ

೧

ಮಣಿಯುಂ ಮಂತ್ರಂ ಮದ್ದುಂ| ಘನೇದಷ್ಟ ವಿಷಾಪಹಾರಮೆಂಬರದೆಲ್ಲಂ
ಕ್ಷಣಿಕಂ ನನ್ನಿ ಜಿನೇಂದ್ರನ| ಗುಣನಾಮಾಕ್ಷರ ವಿತರ್ಕ ಸಂಬಂಧತೆಯಿಂ

೨

ವ|| ಎಂಬೀ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯಿಂ

ಶೌ|| ಸ್ನಾನಾದ್ಯಂಗಗಳಿಂಗಳಶುದ್ಧನೆ ವಲಂ ತಾನಾಗಿ ಮುನ್ನಂ ಲಸ

ನೌನಂ ಶುದ್ಧಸಿತಾಂಬರಂ ಕ್ರಮದಿನಂತೆಯ್ದು ಸಮ್ಮಾಜ್ಞನ¹

ಸ್ಥಾನಸ್ಥಂ ಸಕಲಕ್ರಿಯಾ ಪರಿಣತಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂತರಂಗಂ ಶುಭ

ಧ್ಯಾನಂ ಮಾಂತ್ರಿಕನಂದು ²ಮಾ³ಬ್ಬಿದು ಬಲಿ⁴ಕ್ಕಂ ನ್ಯಾಸಮಂ ⁵ಶ್ವಾ³ಸದಿಂ

೩

ಕಂ|| ವಾಮಕರಾಂಗುಷ್ಠದಿನಿಂ| ಹ್ರಾಮೆಂಬಕ್ಷರವ ⁴ನಿಲಿಸಿ⁴ ತಕ್ಕಮದಿಂದಂ

ಹ್ರೀಮೆಂಬುದು ಹ್ರೂಂ ಮಹಿತಂ| ಹ್ರೈಮಾಹ್ರಃ ಪರಿಮಿತಂಗಳಂ ಬರೆ ಬೆರಲೊಳ್

೪

ಮಂತ್ರಂ|| ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ 'ಹ್ರೌಂ' ಹ್ರಃ ಇತ್ಯಂಗುಳಿನ್ಯಾಸಃ

ಕಂ|| ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ಪದ| ಸಂಚಯಮಂ ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕಂ ಹೋಮಾಂತ್ಯಂ

ಸಂಚಳಿಸದೆ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸು| ರಾಂಚಿತ ಶೂನ್ಯಂಗಳಂ ತದಗ್ರದೊಳಿವಂ

೫

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ನಾಗದೇವನನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ವಂದಿಸಿ ದೇವತಾಸ್ವರೂಪವಾದ ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨. ಮಣಿ ಮಂತ್ರ
ಮದ್ದುಗಳು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಾಪಹಾರಗಳೆನ್ನುವರು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣಿಕವಾದವಾಗಿದ್ದೂ ಜಿನೇಂದ್ರನ
ಗುಣನಾಮಾಕ್ಷರಗಳ ಸಂಬಂಧವೇ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿವಾಗಿವೆ. ವ|| ಎಂಬೀ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ೩.
ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಶರೀರಶುದ್ಧನಾಗಿ ಮೌನದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಶ್ವೇತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಕಲಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನೂ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಶುದ್ಧನೂ ಶುಭಧ್ಯಾನಿಯೂ ಆದ
ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಶ್ವಾಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪. ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಹ್ರಾಂ ಎಂಬಕ್ಷರವನ್ನು
ಬರೆದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ಎಂಬಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು.
ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫. ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ಪದಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು
ಹೋಮಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂರ್ವದ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು

1. ಜಿತ (ಜನ) (ಅ) 2. ಮಾ (ಬಾ) (ಅ) 3. ಸಾ (ಶ್ವಾ) (ಅ) 4. ನಿರಿ (ಲಿ) ಸಿ (ಅ) 5. (ಹ್ರೌಂ) ಹ್ರೌಂ (ಅ)

ಮುದದಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಶೀರ್ಷಂ | ವದನಂ ಹೃದಯಂ ಸ್ವನಾಭಿಯೆಸೆವಂಪ್ಪಿಸ್ತಾ
ಸ್ವದ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷಯೆಂಬೀ | ಪದಂಗಳಂ ಪರಿಸುವುದು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದಂ

೬

ಮಂತ್ರಂ || ಓಂ ನಮೋ ಅರಹತ್ತಾಣಂ ಹ್ರಾಂ ಶೀರ್ಷಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ - ಸ್ವಾಹಾ ಇತ್ಯಂಗನ್ಯಾಸಃ

ವ || ದಿಗ್ಬಂಧನಂ

ಮ || ಸ್ತ || ದ್ವಿ ಚತುರ್ಥಂ ಪಷ್ಠಮೆಂಬೀ ಸ್ವರದೊಳೆ ಪದಿನಾಲ್ಕುಂತಿಮಸ್ಥಾನಮೆಂಬೀ
'ವಿಚಯಂ' ತದ್ಬಿಂದುಯುಕ್ತಂಗಳನೆ ದೆಸೆಗಳೊಳ್ ನ್ಯಾಸಮಪ್ಪಂತೆ ಮಾಟ್ಟಿಂ
ಗಚಲಧ್ಯಾನೈಕನಿಷ್ಠಂಗಿದುವೆ ಮೊದಲ ದಿಗ್ಬಂಧನಂ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯ
ಕೃಚಿತಂ ತಾನೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿಂ ಪರಮಜಿನಪದಾಂಭೋರುಹದ್ವಂದ್ವಭೃಂಗಂ

೭

ವ || ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಆಂ, ಈಂ, ಊಂ (ಎಂ) ಔಂ, (ಅಂ) ಃ, ತತ್ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಂ, ಕ್ಷಾಂ, ಕ್ಷೀಂ, ಕ್ಷೂಂ,
(ಕ್ಷೈಂ) ಕ್ಷೌಂ, (ಕ್ಷೋಂ) ಕ್ಷಃ, ಇಂತಿದು ದಿಗ್ಬಂಧನಕ್ರಮಂ

ಕಂ || ಮಿಸುಪ ಸುವರ್ಣ ಪ್ರಾಕಾ | ರಸಮುತ್ತುಂಗತ್ವಮದುವೆ ವಿಂಶತಿಹಸ್ತಂ

ಎಸೆವ ಚತುರಸ್ತ್ರಮದು ಭಾ | ವಿಸು ನೀಂ ಸ್ವರಸಂಗಸಂಯುತಂ ಶೂನ್ಯಯುತಂ

೮

ವ || ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಹ ಹಾ ಹಿ ಹೀ ಹು ಹೂ ಹೃ ಹ್ಲ ಹೇ ಹೈ ಹೋ ಹೌ ಹಂ ಹಃ

ವ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸುವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರಂ ತನ್ನ ಸುತ್ತಿದುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು

ಕಂ || ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಂಗಳಿ ನೊಳ್ಳಿದುದೆನಿಸಿರ್ಪ ಖಾತಿಕಾಕೃತಿಯಂ ನೀ

ನಲ್ಲಿಯೆ ನೆನೆಯಮಳಿನ ಜಳ | ಮುಳ್ಳತಿಭೀಕರ ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿ ಸಮೇತಂ

೯

ವ || ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಕ್ಷ ಕ್ಷಾ ಕ್ಷಿ ಕ್ಷೀ ಕ್ಷು ಕ್ಷೂ ಕ್ಷೌ ಕ್ಷಃ ಕ್ಷ ಕ್ಷ ಕ್ಷೀ ಕ್ಷೈ ಕ್ಷೋ ಕ್ಷೌ ಕ್ಷಂ ಕ್ಷಃ

ವ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಗಲಿಂ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು

(ಪರಂಪರೆಯನ್ನು) ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ೬. ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ತಲೆ ಮುಖ ಹೃದಯ ನಾಭಿ
ಕಾಲು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಪರಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರ ||
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ || ದಿಗ್ಬಂಧನ. ೭. ಎರಡು ನಾಲ್ಕು ಆರು ಎಂಬೀ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಂತಿಮ
ಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಬಿಂದುಯುಕ್ತ ವಿಚಯಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಅಚಲಧ್ಯಾನನಿರತನಾದವನಿಗೆ
ಇದೇ ಮೊದಲ ದಿಗ್ಬಂಧನವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗುವುದೆಂದು ಜಿನಪಾದಕಮಲದ್ವಯದಲ್ಲಿ
ದುಂಬಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ವ || ಅವಾವುವೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮.
ಹೊಳೆಯುವ ಸುವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರವು ಇಪ್ಪತ್ತು ಹಸ್ತದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ
ಸ್ವರಸಂಗಸಂಯುತವೂ ಶೂನ್ಯವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನೀನು ಭಾವಿಸು. ವ || ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ
ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುವರ್ಣ ಪ್ರಾಕಾರವು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವುದೆಂದು
ಭಾವಿಸುವುದು. ೯. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸಿದ ಖಾತಿಕಾಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಅತಿ
ಭೀಕರವಾದ ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿಗಳಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠಜಲವನ್ನು ನೀನು ನೆನೆದುಕೊ. ವ || ಅದು
ಹೇಗೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಂದಕವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು.

ಕಂ|| ಜ್ವಲದೋಂಕಾರ ರಕಾರೋ! ಪಲಕ್ಷಿತಾನಲನೋಳಿದುರ್ ತನ್ನಂ ತಾಂ ನಿ
ಶ್ಚಲದಗ್ಧನಾಗೆ ಭಾವಿಸಿ! ಬಲಿಕ್ಕಮಮೃತಾಖ್ಯಮಂತ್ರದಿಂ ಶುಚಿದೇಹಂ

೧೦

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಓಂಕಾರ ರಕಾರಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯನುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದೊಳ್ ತನ್ನಂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಧ್ಯಾನಂ ಮಾಡಿ
ಬಲಿಕ್ಕಮೃತಮಂತ್ರದಿಂದಮೃತಮಯಸ್ಥಾನಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಅದೆಂತೆನೆ

ಅಮೃತಮಂತ್ರಂ:

ಓಂ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತೋದ್ಭವೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣೇ ಅಮೃತಂ ಸ್ರಾವಯ ಸಂ ಕ್ಲೇಂ ಬ್ಲಂ ದ್ರಾಂ
ದ್ರೀಂ ದ್ರಾವಯ ಹಂ ಝಂ ರ್ಝಂ ಕ್ಲಿಂ ಹ (ಹಂ)ಸಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇದಲಿಂ ಸ್ಥಾನಂ ಮಾಡಿ ಬಲಿಯಂ

ಉ|| ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸುರಭೂಧರದಗ್ರದಲ್ಲಿ ದೇ

ವನ್ನಿಲೆ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರನೊಪ್ಪದೊಳಿಂದ್ರಸಮೂಹಮಹಿಮೆಯಿಂ

ಮುನ್ನೆ ಸದುಗ್ಧವಾರ್ಧಿಯ ಪಯೋಮಯದಿಂ ನೆಲೆ ಮಜ್ಜನಂ ಕರಂ

ನನ್ನಿಯೆನಲೈ ಮಾಲ್ಟಿವೊಲಮೀಕ್ಷಿಸು ಚಿತ್ತದೊಳಂದು ನಿನ್ನುಮಂ

೧೧

ತಜ್ಜಲಸೇಕದಿಂದೆ ಸುಪವಿತ್ರತೆವೆತ್ತುದು ದೇಹಮೆಂಬ ತ

ನ್ನಜ್ಜಗದಿಂದೆ ಚಿಂತಿಸೆ ಪುರಾಕೃತಪಾಪಸಮೂಹಮಾಗಳುಂ

ಲಜ್ಜಿತನಂತಿರೋಡುಗುಮೆನಲ್ಕುಟಿದಾ ಗ್ರಹ ಸರ್ಪಶಾಕಿನೀ

ದುರ್ಜಯರೂಪಮಾದ ಬಹುಕಂಟಕಮೇಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೇ ಚಿರಂ

೧೨

ಕಂ|| ಎಸೆವಾಹ್ವಾನಂ ಸ್ಥಾಪನ! ಮಸದೃಶ ದೇವತೆಯ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ಸು

ಪ್ರಸವಯುತಾರ್ಚನೆಯುಂ ತ! ದ್ವಿಸರ್ಜನಾಖ್ಯಂಗಳೈದುಮುಪಚಾರಂಗಳ್

೧೩

೧. ಆಹ್ವಾನಂ

ಮಂತ್ರ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಏಹಿ ಸಂ ಪೌಷಟ್

೧೦. ಓಂಕಾರ ರಕಾರಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ದಗ್ಧನಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ,

ಅನಂತರ ಅಮೃತಮಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರೀರ ಶುಚಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ

ಓಂಕಾರ ರಕಾರಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಶುಚಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ

ಅನಂತರ ಅಮೃತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಮೃತಮಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದು, ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಅಮೃತ

ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಾನಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ೧೧. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತನ್ನ ತಲೆಯ

ಮೇಲಣ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರ ದೇವರು ನಿಂತಿರಲು ಇಂದ್ರಾದಿ ಆಮರಸಮೂಹವು

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದ ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿಸಿದುದು ನಿಜವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

೧೨. ಆ ಜಲಮಜ್ಜನದಿಂದ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶರೀರವು ತನ್ನದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಲು ಪುರಾಕೃತ

ಪಾಪಸಮೂಹವು ನಾಚಿ ಓಡಿಹೋಗುವಂತೆ ಜಯಿಸಲಸಾಧ್ಯವೆಂಬಂತಹ ಬಹುಕಂಟಕಕಾರಿಯಾದ

ಶಾಕಿನಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ಪಗಳು ನೆಲೆನಿಲ್ಲದೆ ಓಡುತ್ತವೆ. ೧೩. ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯ ಆವಾಹನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಅರ್ಚನೆ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆ ಎಂಬ ಐದು ಉಪಚಾರಗಳಿವೆ. ವ|| ೧) ಆಹ್ವಾನ

ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡುವುದು. ೨)

ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮಂತ್ರವನ್ನು

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವತೆಯು ಸ್ಮರಿಸಿಯಾಹ್ವಾನಂ ಮಾಡುವುದು

೨. ಸ್ಥಾಪನಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಅಕ್ರ ತಿಷ್ಠ ರ (೦)

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಮಂತ್ರಾಗ್ರದೊಳ್ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವ ಪೌಷಟ್ ಎಂಬೀ ಪದಮಂ ಯೋಜಿಸುವುದದೆಂತೆನೆ

೩. ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಪದ್ಮಾವತಿ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾಭವ ಪೌಷಟ್

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣದೊಳ್ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.

೪. ಅರ್ಚನಂ

ಮ|| ಬಲಿಯಂ ನಿರ್ಮಲವಾರಿಯಿಂ ಹಿಮಕರ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಶುಭ್ರತಂ

ಡುಳದಿಂದ ಪುಷ್ಪಸಮೂಹದಿಂದ ಮಧುಕರಫ್ರಾಣಾಂಗಧೂಪಂಗಳಿಂದ

ವಿಳಸದ್ವೀಪದಿನೊಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಚರುವಿಂದಂ ಸತ್ಪಲಪ್ರಾತದಿಂದ

ನಳಿನಾವಾಸೆಯನರ್ಚಿಪಂಗಳಿಮತಾರ್ಥಂ ಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ ದಿಟಂ

೧೪

ವ|| ಅದಲಿಂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ಸೌಗಂಧ್ಯಮುಂ ಮನೋಹರಮುಮಪ್ಪರ್ಚನಾಸಮೂಹದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಗಂಧಾದೀನ್ ಗೃಹಾಣ. ಇಂತಿದು ಪೂಜಾವಿಧಾನಂ

ವ|| ವಿಸರ್ಜನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಗಚ್ಛ ಜಃ

ಇಂತಿದು ವಿಸರ್ಜನಂ

ಕಂ|| ಪೂರಕಮಾಹ್ವಾನಕ್ಕಾ| ಧಾರಂ ಸ್ಥಾಪನವಿಧಾನ ಮುಖ್ಯಿಂಗಳ್ಳಂ

ಸಾರಂ ಕುಂಭಕಮಕ್ಕುಮ| ದಾರಯ್ತಿ ವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ರೇಚಕಮಕ್ಕುಂ

೧೫

ವ|| ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಧಾರಮಪ್ಪದಲಿಂ ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದಾಹ್ವಾನಂ ಮಾಡುವುದು ಸ್ಥಾಪನ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಪೂಜೆಗಳೆಂಬಿವರ್ಕೆ ಕುಂಭಕಮಪ್ಪದಲಿಂ ಕುಂಭಕದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನ ಮುಖ್ಯಿ

ಪಠಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವ ಪೌಷಟ್' ಎಂಬೀ ಪದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ೩) ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಮಾಡಿ ೪) ಅರ್ಚನೆ ೧೪. ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ತಂಪಾದ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಸುವಾಸನಾಧೂಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ದೀಪಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ನೈವೇದ್ಯದಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವ|| ಅದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಗಂಧಮಯವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫) ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೂ ಸ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕುಂಭಕವೂ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ರೇಚಕವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಧಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದ ಆಹ್ವಾನಮಾಡಬೇಕು; ಸ್ಥಾಪನೆ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಪೂಜೆಗಳಿಗೆ ಕುಂಭಕವಾದುದರಿಂದ ಕುಂಭಕದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು; ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ

'ಸ್ನಿಧಿ'ಕರಣಗಳಂ ಮಾಳ್ವಿದು. ವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ರೇಚಕವಪ್ಪ ಕಾರಾದಿಂ ರೇಚಕಯೋಗದಿಂ ವಿಸರ್ಜನೆಯಂ ಮಾಳ್ವಿದು - ಇದು ದೇವತಾರಾಧನಕ್ರಮಂ

ಚಂ|| ಶುಭ ಕಮಲಾಖ್ಯೆ ತಾನೆ ದಿಟಮಲ್ತೆ ಸುಬಿಂದುಕರಂ ವಿರಾಜಿತಂ

ವಿಭವಸಮೇತನಪ್ಪ ಧರಣೇಂದ್ರನ ರೇಖೆ ಸುಲಕ್ಷಣಾ²ನ್ವಿತಂ²

ತ್ರಿಭುವನವಲ್ಲಭಂ ವಿಮಳಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಂ ³ಚರಮೋ(ದ)ಕ್ಷವರ್ಣ(ಮ)³ಮಿ

ತಭಿ⁴ಹಿತ⁴ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸಲಕ್ಷರಮೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೧೬

ಕಂ|| ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯಿದೆ ತಾಂ! ಹೃದ್ಯಂ ಹ್ರೀಂಕಾರಮಿದನನುಷ್ಠಿಸುವರ್ ಸಾ

ವದ್ಯವಿದೂರರ್ ಗಡ⁵ದೇಂ⁵! ಚೋದ್ಯಂ ಬುಧರಾತ್ಮಹಿತನೊಲ್ಲದರೊಳರೇ

೧೭

ತ್ರಿಭುವನಜನಮೋಹನಕರಿ! ಯಭಯಂ ತತ್ತ್ವಣವಪೂರ್ವಕಂ ನಮಯೆಂಬೀ

ಯುಭಯಾಕ್ಷರಾಂ(ಕ)ತಮಪ್ಪೀ! ವಿಭವಯುತಾಕ್ಷರದ ಮಹಿಮೆ ಸಾಧಾರಣಮೇ

೧೮

ಸುಪಥನಭಿಮಾನಿಯಪ್ಪಂ! ವ್ಯಪಗತ ಮದ ರಾಗ ಲೋಭ ದೋಷನೆನಿಪ್ಪಂ

ಜಪಿಸೆ ಫಲದಾಯಿಯಕ್ಕುಂ! ಸ್ವಪರಹಿತಂ ಪಠಿತ ಮಂತ್ರನಪ್ಪದು ವಿಧಿಯಿಂ

೧೯

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮಃ

ಪಂಚೋಪಚಾರವಿಧಿಯಿಂದಾ ದೇವತೆಯನಾರಾಧಿಸಲಾ ದೇವತೆಯಿಂದಭಿಲಷಿತಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯುಕ್ಕುಂ

ವ|| ಆ ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಂ

ರೇಚಕ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ರೇಚಕಯೋಗದಿಂದ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ದೇವತಾರಾಧನ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ೧೬. ಮಂಗಳಕರೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸಂಪದ್ಭರಿತನಾದ ನಾರಾಯಣರಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಧರಣೇಂದ್ರನ (ಯಕ್ಷನ) ವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೂಲೋಕದ ಒಡೆಯರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಒಂದಕ್ಷರ ಸಾಕಲ್ಲವೇ? ೧೭. ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯನ್ನಿಸಿದ ಹೃದ್ಯವಾದ ಹ್ರೀಂಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವವರು ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗುವರೆಂಬುದು ಚೋದ್ಯವಲ್ಲವೇ? ತಿಳಿದವರು ಆತ್ಮಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೧೮. ಮೂಲೋಕದ ಜನರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವ, ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಣವ ಪೂರ್ವಕವಾದ 'ನಮಃ' ಎಂಬ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಎರಡಕ್ಷರಗಳ ಮಹಿಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇ? ೧೯. ಉತ್ತಮ ನಡತೆಯವನೂ ಅಭಿಮಾನಿಯೂ ರಾಗ ಲೋಭ ಮದದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದವನೂ ತನ್ನ ಮತ್ತು ಇತರರ ಹಿತದಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜಪಿಸಲು ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಹೇಗೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮಃ ಪಂಚೋಪಚಾರದಿಂದ ಆ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವ|| ಆ

1. ವಿಧಿ (ಜ) 2. (ಸ್ಥಿಂ)ಕಿತಂ (ಅ) 3. ಚರಮೋತ್ಥವರ್ಣ, ಚರಮೋದವರ್ಣ (ಇ) 4. ನುತ (ಹಿ) (ಅ) 5. ರೇ (ದೇಂ) (ಅ)

ಚಂ|| ಜಿತರತಿರೂಪೆಯಂ ವಿತತ ಪನ್ನಗಶೇಖರಮೂರ್ತಿ ಲೋಚನ

ತ್ರಿತಯ ಲಸಲ್ಲತಾಂಗಿಯೆನಿಪಂಬುಜವಿಷ್ಟರೆ ಕುಕ್ಕುಟಾಹಿ ರಾ

ಜಿತ ವರ ವಾಹನಾರುಣತನುಪ್ರಭೆಯಂ ನುತ ಪಾಶ ಸತ್ಥಲಾಂ

ಕಿತ ವರದಾಂಕುಶಪ್ರಥಿತ ಹಸ್ತೆಯನೀಕ್ಷಿಸು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂ

೨೦

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ಜಿನಪದಾಬ್ಜ ಮಧುಕರ| ರಾಜಿತ ಘನೇನಿಕರರಾಜವಲ್ಲಭೆಯೆನಿಪೀ

ಯಾಜಕವರ ಖಚರಾಮರ| ಪೂಜಿತ ಪದಕಮಳೆ ಕಮಳೆ ಪಾಲಿಸುಗೆಮ್ಮ

೨೧

ಕುಂದ ಕುವಲಯದರಲ್ಲಳಿಂ| ಮಂದಾರಾದ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ಪೂಜಿಸಿ ಬಲಿಯಂ

ವಂದಿಪೆನನಿಂದ್ಯ ನರ ಸುರ| ವಂದಿತ ಪದಪದ್ಮೆ ಪದ್ಮೆ ಪಾಲಿಸುಗೆಮ್ಮ

೨೨

ವಿಕಸಿತ ಕಮಳನಿವಾಸೆಯ| ನಕುಟಿಳ ಮಾನಸದೊಳೊಸೆದು ಬೇಬ್ಬಿದು ವರಮಂ

ಪ್ರಕಟಿತ ಭವ್ಯತ್ವ ಗುಣಂ| ಸಕಳ ಕಳಾವತಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪದ್ಮಾವತಿಯಂ

೨೩

ವ|| ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಪುರಸ್ಕರಂ ಭವ್ಯತಾಗುಣಯುಕ್ತಂ ಭಾವಶುದ್ಧ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾ ದೇವತಾಪ್ರಸನ್ನತೆ
ಯಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ

ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ - ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತಮಂತ್ರಂ

ಇಂತಶೇಷ ವಿಷಾಪಹರಣಕಾರಣಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನ ನಾಮಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಂ, ತದೀಯ
ಧ್ಯಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಂ, ಮುದ್ರಾಸಮೇತಾಂಗನ್ಯಾಸ ದಿಗ್ಬಂಧನಾಂಗ ಶುದ್ಧಮ್ಭುತ ಸ್ನಾನಾರ್ತಮಂತ್ರ ಸ್ವಕೀಯ
ಪವಿತ್ರತಾ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರ ಶಾಸನ ಸಮಾರಾಧನ ಕ್ರಮಮುಂ ತದೀಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ
ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ

ವ|| ತದೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಮಹಿಮೆ. ತದ್ವೇವೀ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂ ಯಾಜಕಂಗೆಷ್ಟ

ಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮೆಂಬುದು ನಿರೂಪಿತಮಾಯ್ತು. ಇನ್ನಾ ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣಮಪ್ಪಂಗನ್ಯಾಸ ಮುದ್ರೆ

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಝಂ (ಕ್ಷೀಂ), ವಂ ಮಂ ಹಂ ಸಂ ತಂ ಪಂ ದ್ರಾಂ ದ್ರಿಂ

ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ. ೨೦. ಸಂಯಮಿಯೂ ಸರ್ಪಭೂಷಣನೂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೂ ಆದ ಶಿವನ
ಅರ್ಧಾಂಗಿನಿ ಎನಿಸಿದ ಕಮಲಾಸನೆಯೂ ಕುಕ್ಕುಟಾಹಿಗಳಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ವಾಹನದ ಅರುಣ
ತನುಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳವಳೂ ಪಾಶ ಫಲಾಂಕುಶ ಹಸ್ತೆಯೂ ಆದ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ನೋಡು.
೨೧. ಶ್ರೀಜಿನಪದಕಮಲದಲ್ಲಿನ ಬೃಂಗದೋಪಾದಿ ಆದಿಶೇಷನ ವಲ್ಲಭೆಯೆನಿಸಿದ ಯಾಜಕ
ಖಚರಾಮರೆಲ್ಲರಿಂದ ಪೂಜಿತ ಪದಕಮಲೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ೨೨. ನರಸುರಾದಿಗಳಿಂದ
ಪೂಜಿತ ಪಾದಪದ್ಮೆಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೂ ಆದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕುಂದ ಕುವಲಯ ಮಂದರಾದಿ
ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೩. ಅರಳಿದ ಪದ್ಮನಿವಾಸಿಯೂ
ಭವ್ಯಗುಣಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೂ ಆದ ಪದ್ಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ವರವನ್ನು ಬೇಡುವುದು. ವ|| ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನೂ ಭವ್ಯಗುಣಿಯೂ ಭಾವಶುದ್ಧನಾದವನೂ
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆ ದೇವತೆಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ. -
ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಹೀಗೆ ಅಶೇಷತ ಮಂತ್ರ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನ
ನಾಮಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಆತನ ಧ್ಯಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ, ಮುದ್ರಾಸಮೇತ ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ ದಿಗ್ಬಂಧನ
ಅಂಗಶುದ್ಧಿ ಅಮೃತಸ್ನಾನಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಜ್ಜಿತನಾದ ತಾನು ಪವಿತ್ರವಾದ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರದೇವನ
ಆರಾಧನಾ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಇದರ ಮಂತ್ರ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ
ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಮಹಿಮೆಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಈ ದೇವೀಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಯಾಜಕಜನದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ

ದ್ರಾವಯ ಹಂ(ಸ) ಸ್ವಾಹಾ. ಇತ್ಯಂಗನ್ಯಾಸಃ

ಮಂತ್ರಂ - ಝಂ ವಂ ಲಾಂ (ಲಃ) ಹ್ವಂ (ಹಃ) ಘಟ್ (ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ) ಕ್ಷಿಂ ಹಃ ಅಸಿ ಆ ಉ ಸಾ ಸ್ವಾಹಾ. ಇತಿ ಮುದ್ರಾ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಹ್ರೀಂ ಅಸಿ ಆ ಉ ಸಾ ಯ ರ ಲ ವ ಶ ಷ ಸ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಾಣಾ ಇಹಪ್ರಾಣ ಅಮುಷ್ಯಜೀವಾ ಇಹಸ್ಥಿತ ॥ ಅಮುಷ್ಯ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಕಾಯ ವಾಚಸ್ಪತ್ಯಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರ ಘ್ರಾಣ (ಪ್ರಾಣಾ) ಇಹೈವಾಯಾಂತು ಅಹಂ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ. ಇತಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಧಂಕರಾಯ, ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ, ಸಂಸಾರಸಾಗರೋತ್ತರಣಾಯ, ಅಷ್ಟಲೋಕಪಾಲಪೂಜಿತಾಯ, ಅಷ್ಟವಿಧ ಕರ್ಮನಿರ್ಮೂಲನಕರಾಯ, ರಾಜತಸ್ಕರ ಕ್ರೂರಾರಿಮಾರಿ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಜ್ವರದಾಹಸಂತಾಪ ಅಕ್ಷಿರೋಗ ಕುಕ್ಷಿರೋಗ ವ್ರಣ ಸ್ಫೋಟಕಾದಿ ಸರ್ವ ರೋಗಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಕೃತ್ರಿಮಾಕೃತ್ರಿಮ ಅಷ್ಟಕುಲಸರ್ಪ ಅಷ್ಟಾದಶ ವೃಶ್ಚಿಕಾಷ್ಟಾದಶ ಮೂಷಕವಿಷಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಾನ್ ಭಿಂದಿ, ದೇವಗ್ರಹ ಭೂತಗ್ರಹ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಗ್ರಹ ಸರ್ವಗ್ರಹ ಪೀಡಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಶತಸಹಸ್ರಕೋಟಿ ಪಿಶಾಚಿ ರಾಕ್ಷಸ (ಸಂ)ಗ್ರಹ ಕೃತೋಪಸಾರ್ಗಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಏಕಾಹಿಕ ದ್ವಾಹಿಕ ಸಾವತ್ಸರಿಕಾದಿ ನಾನಾ ಜ್ವರಗ್ರಹಾನ್ ಭಿಂದಿ - ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ - ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ, ಠಂ.

ಕಂ|| ಈ ಪಠಿತ ಮಂತ್ರದಿಂದಂ| ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಂದ್ರನಡಿದಳಿಗಳೊಳಂ ಸ
ಲ್ಲಾಪಂ ಪುಷ್ಪಮನಿಕ್ಕ| ಲ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮಮೋಘಂ

೨೪

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಪಾರ್ಶ್ವದೇವರ ಮುಂದೆ ನೂರೊಂಟು ಪುಷ್ಪಮನಿಕ್ಕುವುದು, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ಸ್ಮರರಿಪು ಜಿನೇಂದ್ರಚಂದ್ರ| ಸ್ಮರಣೆಯೊಳಂ ಪಟಿವ ಮಾಟಕ್ಕಿಯಿಂ ಭವತಾಪಂ
ಗರುಡಾಧಿಪತಿಧ್ಯಾನದಿ| ನುರಗ ಮಹೋಗ್ರೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

೨೫

ಗರುಡಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಂ

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ಕಪಿಳಾಕ್ಷಂ ಕಳಧೌತವರ್ಣನೆ ವರ(ಲ)ಂ ಪಾತಾಳಲೋಕಸ್ಥಿತ
ಸ್ವಪದಾಗ್ರಂ ಜಗದಗ್ರಿಮಾಗ್ರ ಮಕುಟಾಗ್ರಂ ದೀರ್ಘ ಬಾಹುದ್ವಯಂ

ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ (ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿ)ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೪. ಈ ಮಂತ್ರಪಠನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಂದ್ರನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಸಹಿತ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥದೇವರ ಮುಂದೆ ನೂರೊಂಟು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನಿಡಲು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ೨೫. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ಜಿನೇಂದ್ರಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಲೋಕಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಗರುಡಾಧಿಪತಿಯ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹೋಗ್ರತರ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವು. ಗರುಡಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ-ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ. ೨೬. ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಶರೀರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ, ಪಾತಾಳಲೋಕಪಾಸಿಯಾದ ನಾಗರೊಡೆಯನೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ

ಕುಪಿತೋಗ್ರಾಹಿ ವಿಭೂಷಣಂ ಗರುಡನಂತಾ ದೇವನಾಕಾರಮಂ
ಸಪದಿ ಧ್ಯಾನಿಸೆ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ಮಯನೇನಲ್ ಬಿಟ್ಟೋಡುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂ

೨೬

ವ|| ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಮ|| ಸ್ತ|| ಪದನಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಾಭಂ ಗಳಮೆಸೆವರುಣಚ್ಛಾಯೆಯಕ್ಕುಂ ವಲಂ ತೋ
ಪಧರಂ ಧಾವಳ್ಯಮಾ ಮಧ್ಯಮೆ ಪರಿಕಿಸೆ ಬಾಲಾರ್ಕತೇಜಂ ವಿಲಾಸಾ
ಸ್ವದಮೂರುದ್ವಂದ್ವಮುಂ ನೀರದನಿಭಮೆಸೆವೀ ಜಂಘೆಗಳ್ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ
ಪದಯುಗ್ಮ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಂ ಗರುಡಪತಿಗಿಳಾಚಕ್ರದೊಳ್ ಧೈಯರೂಪಂ

೨೭

ವ|| ಅಂತಾದೊಡಂ

ಮಾಲಿನೀ|| ಸುರುಚಿರ ಗರುಡೇಂದ್ರಂ ಸ್ತೋಭನಾಶ್ಚರ್ಯಕರ್ಮ
ಕೈರುಣಮಯತನು ಸ್ವರ್ಣಾಭಮಾ ಸ್ತಂಭನಕ್ಕಂ
ಸ್ಮರಿಸು ಮನುಜ ಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾವೇಶದೊಳ್ ನೀಂ
ಗರಳಹರಣಕಾರ್ಯಕ್ಕಂದು ಕುಂದೇಂದುವರ್ಣಂ

೨೮

ವ|| ಮತ್ತಂ

ಉ|| ತನ್ನಮನಿಂದುವೆಂದು ಬಗೆದೊಪ್ಪುವ ತೋಳು ಭವಾಮೃತಂ ದಿಟಂ
ಪನ್ನಗದಷ್ಟಮಸ್ತಕಮನೆಯ್ದುವ ಧಾರೆಯೆನಲೈ 'ಭಾವಿಸು'
ತ್ಯುನ್ನತ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಸೆ ವಿಷಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸಮೂ
ಹನ್ನಲಿರ್ದಿರ್ಪ ತಾಣದೊಳದೇಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೆ ಪೇಟೆ ತಮೋ^೧ಗಣಂ^೨

೨೯

ವ|| ಮತ್ತಂ

ಕಂ|| ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ| ನಿಜದೇಹಮನೆಸೆವ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮಂತ್ರಿಸು ಮೇಣ್
ದ್ವಿಜರಾಜನಂತೆ ಭಾವಿಸೆ| ವೃಜಿನಂ ಜಿನನಿದಿರೊಳಿರದವೋಳ್ ವಿಷಮಬಿಗುಂ

೩೦

ಕಿರೀಟಧಾರಿಯೂ ದೀರ್ಘಬಾಹುವೂ ಉಗ್ರಕೋಪಿಯೂ ನಾಗಭೂಷಣನೂ ಆದ ಗರುಡದೇವನ
ಆಕಾರವನ್ನು ಮಾಂತ್ರಿಕನು ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಆ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುವುದು ವ|| ಇದೇ
ಅಲ್ಲದೆ ೨೭. ಕನ್ನೆದಿಲೆಯಂತಹ ಮುಖವನ್ನೂ ಕೆಂಪಾದ ಕಂಠವನ್ನೂ ಬಿಳಿದಾದ ತುಟಿಯನ್ನೂ
ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ, ಶೋಭಿಸುವ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನೂ ಸೊಗಸಾದ ಊರುದ್ವಯಗಳನ್ನೂ
ಮೋಡಸದೃಶವಾದ ಕಿರುದೊಡೆಗಳನ್ನೂ ಧವಳಪಾದಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಗರುಡರಾಜನು
ಭೂಲೋಕದವರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವ|| ಹಾಗಾದರೂ ೨೮. ಸುಂದರನಾದ ಗರುಡೇಂದ್ರನು
ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸ್ತೋಭನಕ್ಕೆ ಕೆಂಪುಶರೀರಿಯೂ, ಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದವನೂ, ವಿಷಾಪಹರಣಕ್ಕೆ
ಕುಂದೇಂದುವರ್ಣದವನೂ ಆಗಿರುವಂತೆ ಮನುಜನೇ ನೀನು ಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾಗಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು.
ವ|| ಮತ್ತು ೨೯. ತನ್ನನ್ನು ಚಂದ್ರನೆಂದೂ ತನ್ನ ತೋಳು ಈ ಭವದ ನಿಜವಾದ ಅಮೃತವೆಂದೂ,
ಇದು ಹಾವು ಕಡಿದವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಧಾರೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಮಾಂತ್ರಿಕನು
ಮಂತ್ರಪಠನ ಮಾಡಲು ವಿಷ ನಿಲ್ಲುವುದೆ ? ಆದು ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿದ್ದ ಕಡೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಸಮೂಹ
ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವ|| ಮತ್ತು ೩೦. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸುರಾಧಿಪತಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಲು ಜಿನನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದುಃಖ

ಮಂಗವಿಭು ರಚಿತಮಿಂತಿದು | ಸಾಂಗಂ ಸಂಗ್ರಹಮನಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಂತು ಬಲಿ
ಕೃಂಗನ್ಯಾಸಾದಿಯನಾಂ | ಸಂಗತಮಪ್ಪಂತು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಜನಹಿತಮು

೩೧

ಅಂಗನ್ಯಾಸವಿಧಾನಂ

ಉದ್ಧರಿಸುವುದಮೃತಾಕ್ಷರ | ಪದ್ಧತಿಯಿಂ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ನ ವರ ಕರತಳಮಂ
ಶುದ್ಧಸ್ಥಿತಿಕಾಕೃತಿಯಿಂ | ಬುದ್ಧಿಯುತಂ ಬಗೆದು ಮಂತ್ರಿಸಲ್ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೩೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಸೃ|| ಉಹಾಪೋಹಾಭಿಯುಕ್ತರ್ ಪರಿಕಿಸೆ ಹುತಭುಗ್ವೀವನಕ್ವಾಮರುತ್ವಂ
ಮಾಹಾತ್ಮಸ್ಥಾನದೊಂಕಾರಮುಮೆಸೆವ ಪಕಾರಂ ಕ್ಷಕಾರಂ ಹಿತಾಂತಂ
ಸ್ವಾಹಾಕಾರಂಗಳಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿನುದಿತ ಬೀಜಾಕ್ಷರಂ ನಾಮದಿಂ ತ
ದ್ವೇಹಾಂಗನ್ಯಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಸ್ತಂಭನಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಜ್ಯಂ

೩೩

ಮ|| ಸೃ|| ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಸಕಳ ಹರಿ ಹಯಸ್ತುತ್ಯನಪ್ಪಾ ಜಿನಶ್ರೀ
ಲಪನಾಂಭೋಜಾತ ಜಾತಂಗಳೆ ಪರಿಕಿಸೆ ತತ್ತೀತಮುಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ
ತಪನೀಯಾ ಭಾಸಿತೇಂದ್ರಾಯುಧನಿಭಮೆನಿಕುಂ ಪಾದಮುಂ ಪೂರ್ಕುಲುಂ ಹೃ
ಲ್ಲಪನಂ ಶೀರ್ಷಂಗಳೆಂಬೀಯೆಡೆಗಳೊಳಿಡಿದುಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ಮಾಯ್ಕೆ ಸಂಜ್ಞಂ

೩೪

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬೀ ಪಂಚ ಬೀಜಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂ ಹಾರಿದ್ರ ಶುಭ್ರ ಸುವರ್ಣ ಕೃಷ್ಣ
ಸುರಚಾಪನಿಭಂಗಳಪ್ಪುವು. ಅವಂ ಮನದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಪಾದದ್ವಯ ನಾಭಿ ಹೃದಯ ಮುಖ
ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂ ಬರೆವುದು. - ಇದು ಅಂಗನ್ಯಾಸ ವಿಧಾನಂ

ದೂರವಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೧. ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಇದು
ಪೂರ್ಣ ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬಂತೆ ಹೇಳಿ, ಅನಂತರ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು
ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೩೨. ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಅಮೃತಾಕ್ಷರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅಂಗೈಯನ್ನು
ಶುದ್ಧಸ್ಥಿತಿಕಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೩೩. ಉಹಾಪೋಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ
ಯಜ್ಞದ ಹವಿಸ್ಸಿನ ಮಾಹಾತ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಓಂಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಕಾರ ಕ್ಷಕಾರ ಸ್ವಾಹಾಕಾರಗಳನ್ನು
ಕ್ರಮವರಿತು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಬೀಜಾಕ್ಷರದಿಂದ ದಷ್ಟನ ದೇಹಾಂಗನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಯಿಂದ
ವಿಷಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸ ಬೇಕು. ೩೪. ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಕ್ಷರಗಳು ಇಂದ್ರನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಶ್ರೀ
ಜಿನನ ವದನಕಮಲದಿಂದ ಹೊರಟು ಹಳದಿ ಬಿಳಿ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ವಜ್ರಾಯುಧವೆನ್ನಿಸುವಂತಿದ್ದು
ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾದ ಹೊಕ್ಕಳು ಹೃದಯ ವದನ ಮತ್ತು ತಲೆಗಳೆಂಬೀ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು
ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬೀ ಪಂಚ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳು
ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಹರಿದ್ರ ಶುಭ್ರ ಸುವರ್ಣ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವು ವಜ್ರಾಯುಧ ಸದೃಶವಾಗಿವೆಯೆಂದು
ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಎರಡು ಪಾದಗಳು ಹೊಕ್ಕಳು ಹೃದಯ ಮುಖ ಮತ್ತು ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ

ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಮುಂ ಪೇಟಲ್ಪಟ್ಟುದು, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಂ

ಶಾ|| ಪೂತಾಂಗಂ ಬರೆ ಮಂತ್ರದಿಂ ಕಮಲಮಂ ಚಾತುರ್ದಳೋಪೇತಮುಂ
ಭೂತಾಂತಂ ವಲಮೆಂಬುದಂ ನಡುವೆ ನೀಂ ವಿನ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡು ಮ
ತ್ತಾತಂಗೊಪ್ಪುವ ನಾಮಮೊಂದಿ ನಿಲೆಯುಂ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥ ಪತ್ರಂಗಳೊಳ್
ಪ್ರೀತಂ ಮಿಕ್ಕಿಸ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಣಮನವಂ ನಿಕ್ಷೇಪಮಪ್ಪಂದದಿಂ

೩೫

ವ|| ಅಂತು ಚಾತುರ್ದಳೋಪೇತಮಪ್ಪ ಕಮಲಮಂ ಬರೆದು ತನದ್ಯದೊಳ್ ಪಂಚಭೂತಂಗಳೆಂ
'ವರಹಕಾರಮಂ' ಬರೆದು ಅದೊಳೊಳಗೆ ದೇವದತ್ತನಂ ಬರೆದು ತದ್ವಾಹ್ಯದಳ ಚತುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಕ್ಷಿ
ಪ ಓಂ ಸ್ತಾಹಾ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕುರಂಗಳೆಂ ಲಿಖಿತಂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಾ ಕಮಲಮಂಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ
ಹ್ರೀಂಕಾರದಿಂ ಪ್ರೀತಕಾರಂ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಂ ಮಾಡಿ ಬರೆವುದು

ಕಂ|| ಅಷ್ಟದಳ ಬದ್ಧಮಾಗಿರ| ಲಿಷ್ಟಮದಲ್ಲದೊಡೆ ಚಂದನಾಲೇಪನದಿಂ
ಸ್ಪಷ್ಟಮೆನೆ ಬರೆವುದೆದೆಯೊಳ| ಭೀಷ್ಠಂ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೩೬

ಇದು ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಂ

ವ|| ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಸ್ತೋಭನಕರಣಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುವುದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ದಹನಾದ್ಯಂಗಳ ಮುಂದೆ ಯೋಜಿಸು ಬಲಿಕ್ಕಿಮಿತ್ತಮ್ ಪೇಟ್ಟಂತಿದಂ
ದಹ ಎಂದುಂ ಪಚಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕಂ ಸ್ತೋಭನಾಖ್ಯಂ ಪದಂ
ವಿಹಿತಂ ತತ್ಕಮದಿಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸೆ ವಿಶೇಷೋತ್ಪಷ್ಟಮೃಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ
ಮಹಿತಂ ತಾಡಿಸೆ ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಲಿಯೊಳಂ ತಚ್ಚಾಲನತ್ವಾದಿಯುಂ

೩೭

ಬರೆವುದು. ಇದು ಅಂಗನ್ಯಾಸವಿಧಾನವು. ವ|| ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಅದೇನೆಂದ ೩೫. ಪಂಚಭೂತನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ
ಬರೆದು, ನಡುವೆ ಪಂಚಭೂತಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು,
ಹೊರಗಣ ದಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕುರಂಗಳನ್ನು ನಿಧಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕು.
ವ|| ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಭೂತಗಳಾದ
ವರಹಾಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದೊಳಗೆ ದೇವದತ್ತನನ್ನು ಲಿಖಿಸಿ, ಹೊರಗಣ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳಲ್ಲಿ
ಉಳಿದ ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ತಾಹಾ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕುರಂಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆ ಕಮಲವನ್ನು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ
ಹ್ರೀಂಕಾರದಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಬರುವಂತೆ ಬರೆಯುವುದು. ೩೬. ಅಷ್ಟದಳಗಳು
ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರಲು, ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಚಂದನಾಲೇಪದಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ಇದು ರಕ್ಷಾವಿಧಾನ. ವ|| ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ತೋಭನಕರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಅದೆಂದರೆ ೩೭. ದಹನಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮುಂದೆ ಎರಡೆರಡು ಸಲ ದಹ ಪಚಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ
ಅನಂತರ ಸ್ತೋಭನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ವಿಶೇಷ ಮಹಿಮೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ಕಂ|| ದಷ್ಟಾವೇಶಂ ತಾನುಪ| ದಿಷ್ಟಂ ಪೂರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತಜನದಿಂ
ದೃಷ್ಟಂ ವಿಚಾರಿಪಂದಹಿ| ದಷ್ಟನನಕ್ಷತೆಯನಿಡುಗೆ ಮಂತ್ರಸಮೇತಂ

೩೮

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ ದಹ ಪಚ ಸ್ತೋಭಯ

ವ|| ಇಂತು ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರಮಿದು, ದಷ್ಟಸ್ತೋಭನವಿಧಾನಮೆಂದಲಿವುದು. ಇನ್ನು
ವಿಷಸ್ತಂಭನಕ್ರಮಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಉ|| ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಮೆಂತನೆ ತದಾದಿಯೊಳಂತದೊಳಂತೆ ಯೋಜ್ಯಮಾ

ಕುಂಭಿನಿಯೆಂಬುದಲ್ಲಿ ಜಲವಹ್ನಿ ಸದಾಗತಿಯುಕ್ತಮಾಗಿರಲ್

ಸ್ತಂಭನಯುಗ್ಮಮಂ ನಡುವೆ ನೀಳ್ಳು ಸಮಂತ್ರಕಮಾಗೆ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂ

ದಂ ಭವದಂಗುಲಿ ಪ್ರಥಿತಚಾಲನದಿಂ ವಿಷಮೇಷಲಾರ್ಕಮೇ

೩೯

ಕಂ|| 'ಭೂಮಿಹಿತಂ' ಸ್ತಂಭನಮಿದು| ವಾಮಕರಾಂಗುಳಿಯ ಚಾಲನಗಳನೆಸೆಗುಂ

ಕಾಮಿತ ಫಲದಾಕ್ಷರದ ಮ|ಹಾಮಹಿಮೆಯನಂತುಟಿಂತುಟನೆ ಬಲ್ಲವರಾರ್

೪೦

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ತಂಭಯ ಕ್ಷಿ

ಇದು ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರ ವಿಧಾನಂ - ಇನ್ನು ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಮುಂ ಪೇಟಿಲ್ಪಡುಗುಂ, ಅದೆಂತೆನೆ

ಕಂ|| ಶರ ಭೂಮಿ ವಹ್ನಿ ಮರುದಂ| ಬರಮೆಂಬಿವನಿಂಬಿನಿಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮಾಗು

ಚ್ಚರಿಸುಗು ಸಂಪ್ಲಾವಯಗತ| ಚರಮದೊಳೆಡರಾಗಿರಲ್ಕೆ ಜಪಿಸುವುದು ಬುಧಂ

೪೧

ಮೃಷ್ಟಾಕ್ಷರ (ಸಿದ್ಧಾಕ್ಷರ)ವನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೩೮. ಉಪದಿಷ್ಟನಾದ

ದಷ್ಟಾವೇಶನಿಗೆ ಪೂರ್ವಪಂಡಿತರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಸಮೇತವಾಗಿ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಿಡಬೇಕು.

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಹೇಗೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ), ಹೀಗೆ ಇದು ಸ್ತೋಭನ ಹಾಗೂ ದಷ್ಟಸ್ತೋಭನ

ಮಂತ್ರವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಕ್ರಮ ೩೯. ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರ ಹೇಗೆಂದರೆ ಆದಿ

ಅಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕುಂಭಿನಿಯಲ್ಲಿ ಜಲ ಅಗ್ನಿಗಳು ಸದಾ ಚಲಿಸುತ್ತಿರಲು,

ಸ್ತಂಭನಯುಗವನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ನಿಡಿದು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ವಕ ಅಂಗುಲಿಯ

ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವೇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ? ೪೦. ಲೋಕಹಿತಕಾರಿಯಾದ ಈ ಸ್ತಂಭನವನ್ನು

ಎಡದ ಕೈ ಬೆರಳಿನ ಚಾಲನೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ಇಷ್ಟಫಲ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವ ಅಕ್ಷರದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು

ಹೀಗೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಮರ್ಥರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರವಿಧಾನ. ಇನ್ನು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕ್ರಮವು ಹೇಗೆಂದರೆ ೪೧.

ನೀರು ಭೂಮಿ ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಆಕಾಶಗಳನ್ನು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಅಡೆತಡೆ

ಸಂಗಳಿಸಿದ ಬೀಜಾಖ್ಯಪ! ದಂಗಳನೋದುತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನಯ ತರ್ಜ
ನೈಗುಲಿಯ ಚಾಲನಂಗೆಯ್! ನೀಂ ಗರಳಂ ತಡೆದಿಲಿವುದಮಲಚರಿತ್ರಾ

೪೨

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಪ್ಲಾವಯ

ಇಂತಿದು ವಿಷಾಪಹಾರಂ

ವ|| ಇನ್ನು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣ ಕೌತುಕಂಗಳಂ ಬೇಟಿವೇಟಿ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕ|| ಮರುದಗ್ನಿ ಜಲಧರಾಂಬರ! ಮಿರೆ ಸಂಕ್ರಮಮಾಗಿಯುಂ ಪ್ರಜದ್ವಿತಯಂಗ
ಳ್ಳಿರಸಿ ತದಗ್ರದೊಳಂದು! ಚ್ಚರಿಪುದನಾಮಿಕೆಯ ಬೆರಳ ಚಾಲನಸಹಿತಂ

೪೩

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - 'ಸ್ವಾ(ಹಾ)' ಓಂ ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಕ್ರಮ, ಪ್ರಜ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮಂತ್ರವಾದಿ ತನ್ನ ವಾಮಕುನಾಮಿಕಾಂಗುಲಿಯುಂ ಚಾಲನು ಮಾಡುತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಸೆ
ಪಿರಿದುಂ ವಿಷಸಂಕ್ರಮಮಕ್ಕುಂ. ಈ ತೆಲದಿಂ ಪ್ರತಿವಿಷಸಂಕ್ರಮಮಕ್ಕುಂ. ಅದೆಂತೆನೆ ದಷ್ಟನು ತೃಣಹಾಷ್ಪಗಳಿಂ
ಮಸ್ತಕದಿಂ ಪಾದಂಬರಮಿಲಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮತ್ತೊರ್ವನ ಪಾದದಿಂ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆಲಿಸೆ ಅವಂ ಬೀಟ್ಟುಂ.
ಮತ್ತವನಂ ಮಸ್ತಕದಿಂದಿಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಹಾಕೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ.
ಇಂತು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಕೌತುಕಮಕ್ಕುಂ

ವ|| ಇನ್ನು ನಾಗಾವೇಶಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಈಕ್ಷಿಸಿ ನಭೋಂಬುವಹ್ನಿ ಮ! ರುತ್ ಕ್ಷಿತಿ ಪರನಂಗಳಿಂದಮಾವೇಶಂ ತಾಂ
ಸಂಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಪ ಕ್ಷಿಪ ಹಃ! ಶಿಕ್ಷಿತಯುಗದಿಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಚಾಲನದಿಂ

೪೪

ಬಂದಾಗ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ೪೨. ಕೂಡಿಬಂದ ಬೀಜಾಕ್ಷರಪದಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ ತನ್ನ
ತೋರುಬೆರಳನ್ನು ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡಲೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಶುಭಚರಿತ್ರಾ.
ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಣೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರ. ವ|| ಇನ್ನು ವಿಷ
ನಿವಾರಣೆಯ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೩.
ವಾಯು ಅಗ್ನಿ ನೀರು ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ಕೂಡಿದ್ದು ಪ್ರಜದ್ವಿತಯಗಳು ಸೇರಿರಲು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳ
ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ತನ್ನ ಎಡದ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳನ್ನು ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ
ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣವಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿವಿಷದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಹೇಗೆಂದರೆ ದಷ್ಟನನ್ನು ತೃಣಹಾಷ್ಪಗಳಿಂದ
ತಲೆಯಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೆರಿಸಲು
ಅವನು ಬೀಳುವನು. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದವನ ತಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಯಮಂತ್ರಿಸಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಇದು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣ ಕೌತುಕ. ಇನ್ನು ನಾಗಾವೇಶ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೪೪. (ಸರ್ಪದಷ್ಟನನ್ನು) ನೋಡಿ ಆಕಾಶ ನೀರು ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಭೂಮಿ
ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆವೇಶಗೊಂಡು ಸಂಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಪ ಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಿತಯುಗದಿಂದ ಕಿರುಬೆರಳ

ವ|| ಇದಱಿಂಢಾವೇಶಂ ಬರ್ಕುಂ

ತನ್ನತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಹಾ ಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹಾ ಕ್ಷಿಪ್ತ ಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ತನ್ನ ಕನಿಷ್ಠಾಂಗುಲಿಯಂ ಚಾಲನಂ ಮಾಡುತ್ತಮುಕ್ತೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮೇಲೆ ಇಡಲು ನಾಗಾವೇಶಂ ಬರ್ಕುಂ. ಇನ್ನು ಭೇರುಂಡವಿದ್ಯೆ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಂಬಿರಡುಂ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಮಂತ್ರಂಗಳವಂ ಪೇಚ್ಚಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಭೇರುಂಡಾಖ್ಯೆ ವಿಷಪ್ಪೆಯೆಂಬಿಳೆಯೊಳ್ ತದ್ವಷ್ಟನಾ ಕರ್ಣದೊಳ್

ಭೋರೆಂಬುತಿರೆ ಪೇಟಿ ಮತ್ತಮಚಿರಂ ಸೌವರ್ಣರೇಖಾಖ್ಯೆಯುಂ

ಧಾರಾಶೋಭಿತ ವಾರಿಸೇಚನದೊಳಂ ಸಂಹಾರಮಂ ಮಾಡುಮಿ

ನ್ನಾರಿಂದಂ ಪೆಣಪಿಂಗದೆಂಬ ವಿಷಮುಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಟಚಿಂತಾಮಣೀ

೪೫

ಭೇರುಂಡ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಪಕ್ಷಿ ಏಹಿ ಮಾಯೆ ಭೇರುಂಡ ವಿಜ್ಞಾ ವಿಜ್ಞಾಭರಿಯಕರಂಡೆ ತಂತು

ಮಂತಃ ಆಘೋಷ ಯಿ ಹೂಂಕಾರ ವಿಷಂ ನಾಶಯ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ 'ಕೃತ್ರಿಮ'

ವಿಷಂ ಅಂಗಜ (ಹೂಂ ಘಟ್) ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ವಿಷಂ ಹರ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಭೇರುಂಡ ಮಹಾವಿ ದ್ಯಾಭೇದಮನೊಸೆದು ದಷ್ಟಕರ್ಣದೊಳಾಗಳ್

ಶೋಭಿಸೆ ಪರಿಸಲ್ ವಿಷದ ಮ| ಹಾಭಯಮಾ ಕ್ಷಣದೊಳಟಿಗುಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೪೬

ಇನ್ನು ಸುವರ್ಣರೇಖಾಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಕುಕ್ಕುಟವಿಗ್ರಹರೂಪಿಣಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಕಳಶೋದಕಮಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗಭಿಷೇಕಂ ಮಾಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

ಕಂ|| ಇದು ತಾಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ| ಹೃದ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಮಿದಱಿನಿಪ್ಪತ್ತಱಿಳೊಳೊಂ

ದಿದುದೊಂದು ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಜಪಿ| ಸಿದ ಜಲದಭಿಷೇಕಮಹಿಮ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೪೭

ಚಾಲನೆಯೊಡನೆ

ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಇದರಿಂದ ಅವೇಶ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಕಿರುಬೆರಳನ್ನು

ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮೇಲಿಡಲು ನಾಗಾವೇಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು

ಭೇರುಂಡವಿದ್ಯೆ ಸುವರ್ಣ ರೇಖಾವಿದ್ಯೆಗಳೆಂಬ ಎರಡು ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೫. ಭೇರುಂಡಮಂತ್ರವು ವಿಷಾಪಹಾರಿಯೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ

ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ಮತ್ತು ಈಚಿನದಾದ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ನೀರನ್ನು ಚೆಮುಕಿಸಲು

ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವುದರಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ನೀನೇ ಹೇಳು. ಭೇರುಂಡಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪೬. ಈ ಭೇರುಂಡ

ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ದಷ್ಟನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ವಿಷದ ಮಹಾಭಯವು ಆ

ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದೇ ? ಇನ್ನು ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಳಶೋದಕವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಲು

ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೭. ಇದು ಸುವರ್ಣರೇಖಾವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ೨೧ ಬಾರಿ

ಕಂ|| ಧರೆಯೊಡನೆ ವಾರಿ ಮರುದಂ| ತರಿಕ್ಷಮಿರೆ ತದ್ಭಟಾಂಬು ಮಂತ್ರಿತದಿಂದಂ
ಚರಣಾದಿ ವಿಹಿತ ಧಾರೆಯ| ಪರಿಪಾತನದಿಂ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾಶನಮಕ್ಕುಂ

೪೮

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಚತುರಕ್ಷರಮಂತ್ರದಿಂ ಕಲಶೋದಕಮುಮುಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟಿರಂ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆಪಾದಮಸ್ತಕಾವಧಿಕೃತ ಜಲಧಾರಾನಿಪಾತಮಾಗಿರಲೆಂಟುಂ ದಷ್ಟವಿಷನಾಶನಮಕ್ಕುಂ

ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನಂ

ಕಂ|| ಕ್ರಮದೋಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ| ಪ್ರಮುಖಾಕ್ಷರಮಂ ಜಪಂಗೆ¹[ಯಲ್ ನೀಂ]¹ ನೂಟಿಂ
ಟಮದೀರೆ ಬಟಿಯಂ ತಾಡಿಸು| ಡಮರುಗಮಂ ದಷ್ಟಪಾರ್ಶ್ವದೋಳ್ ಸಾಕ್ಷೋಶಂ

೪೯

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ ವೃದ್ಧ ಗರುಡಾಯ ಸರ್ಪವಿಷನಾಶಿನಿ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ
ಗೃಹ್ಯ ಭಗವತಿ ವಿದ್ಯೆಹರ ಹೂಂ ಘಟೋ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಮಂ ನೂಟಿಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸುತ್ತೆ ಡಮರುಗಮಂ ದಷ್ಟನ ಪಾರ್ಶ್ವದೋಳ್
ಪಿರಿದುಂ ಪೊಟ್ಟು ಬಾಜಿಸುವುದು

ಮತ್ತರ್ಧಚಂದ್ರಮುದ್ರೆಯ| ನಿತ್ತಂತಾ ಕ್ರೋಶಪಟಹಮಂ ದಕ್ಷಿಣದಿಂ
ಬಿತ್ತರದಿಂ ದಷ್ಟನನಿ| ದೋತ್ತಿನೊಳಿಂತೆಂದು ನುಡಿವುದೊಳ್ಳುಡಿಕಾರಂ

೫೦

ವ|| ಅದಂತೆಂದೋಡೆ

ಎಲೆ ನಿನ್ನ ಗೋವನೀಗಳ್| ಘಟಿಲನೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರಕಟಾ ತಸ್ಕರೇಟಿಂ
ದುಲಿದೋಡೆ ಬಲಗಾಲಿಂ ವಿಷ| ಮಿಟಿಗುಂ ಕುಳ್ಳಿದುಮೆಟ್ಟು ನಡೆವಂ ದಷ್ಟಂ

೫೧

ಜಪಿಸಿದ ಜಲದಭಿಷೇಕದಿಂದ ಸರ್ಪದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೮. ಭೂಮಿ ನೀರು ಗಾಳಿ
ಆಕಾಶಗಳಿರಲು ಮಂತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಕಳಶದ ನೀರನ್ನು ಕಾಲು ಮೊದಲೊಂದು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಲು
ವಿಷವು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ - ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ. ವ|| ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಕಲಶೋದಕವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆಪಾದಮಸ್ತಕದವರೆಗೆ ಸುರಿಯಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ
ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನ ೪೯. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೀ ಎಂಬ ಪ್ರಮುಖಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು
ಕ್ರಮವಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಶ ಡಮರುಗವನ್ನು
ಬಾರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೂರೆಂಟು ಬಾರಿ
ಜಪಿಸುತ್ತ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಡಮರುಗವನ್ನು ಬಾರಿಸುವುದು. ೫೦. ಮತ್ತೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ
ಮುದ್ರೆಯನ್ನಿತ್ತು ಕ್ರೋಶಪಟಹವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿಸಬೇಕು.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೧. ಎಲೈ ನಿನ್ನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳರು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು,
ಅಯ್ಯೋ ಏಳು ಎಂದು ನುಡಿಸಲು, ಬಲಗಾಲಿನ ಮೂಲಕ ವಿಷವಿಳಿದು ದಷ್ಟನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು,

ವ|| ಇದು ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನಂ, ದಷ್ಟೋತ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನಂ
ಇನ್ನು ದೂತಪಾತನವಿಧಾನಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುಗುಂ - ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಚಂ|| ಉರಗ ಸುದಷ್ಟನಾದನೆನುತುಂ ಭರದಿಂ ನಡೆತಂದು ಪೇಟ್ಟಿನಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ವರಮಂತ್ರಮನುಚ್ಛರಿಸುತ್ತೆ ದಷ್ಟನೊಳ್
ಪೊರೆದ ವಿಷಂಗಳಂ ತೆಗೆದು ದೂತಶರೀರಮನೆಯ್ದುವಂತೆ ತಾಂ
ಸ್ಮರಿಸಿ ಲಲಾಟದಿಂದೊಸರ್ವ ಸೋಮದೆ ನೀಂ ತೊಳೆದೆಯ್ದುವಂದದಿಂ

೫೨

ಕಂ|| ಸುಸ್ವರದಿಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ! ದೋಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಮುಖ್ಯಂಗಳವೇ
ಕಸ್ವಾಮ್ಯದಿಂದಿರಲ್ಪವ! ನಾ ಸ್ವಾಂಗಸಮೇತನಾಗಿ ದೂತಂ ಬೀಟ್ಟುಂ

೫೩

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂ ವಿಷಮನಾಕ್ಷಿಸಿ ಓಂ ಹೋ ಭಾವತೇ ವಸ್ತುತುಂಡಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
ರಕ್ಷಾ ಕುನಖಿದೂತಂ ಪಾತುಯ ಮರ ದು ಹೂಂ ಘಟ್ 'ಘೇ [ಮೆ]' - ಇಂತಿದು ದೂತಪಾತನ
ಮಂತ್ರಂ

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಕೌತುಕಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

ಕಂ|| ಸಿದ್ಧಮಿದೀಂ ಲೋ ಮೋಂ ಘಟ್! ಬದ್ಧಾಕ್ಷರದಿಂದೆ ಬೀಟ್ಟಿನಹಿಕೊಂಡಾತಂ
ಉದ್ಧರಿಸೋಂ ಹೋಮಾದಿ ಪಿ! ನದ್ಧ ಪಡಂತದೊಳೆ ತತ್ಪಟಾಚ್ಛಾದನಮಂ

೫೪

ವ|| ಇನ್ನು ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರದಿಂ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಘಟ್ ಅಂತಮಪ್ಪದಳಿಂ ಪಟಾಚ್ಛಾದನಮಂ
ಮಾಟ್ಟಿದಾ ಮಂತ್ರಕ್ರಮಂ ಎಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಈಂ ಲೋಂ ಓಂ (ಸ್ವಾಹಾ) ಘಟ್. ಇದು ದಷ್ಟಪಾತನ ಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ (ಝ) ರು ರು ಹಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಹಾರಯ ಓಂ ಯಾಂ ಜೀಂ
ಗರುಡಾಕ್ಷಿ ಓಂ ಘಟ್. ಇದು ದಷ್ಟ ಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಮಂತ್ರಂ

ಆನಂತರ ನಡೆಯುವನು. ವ|| ಇದು ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನ, ದಷ್ಟೋತ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನ. ಇನ್ನು
ದೂತಪಾತನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ೫೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ಓಡಿಬಂದು
ಹೇಳುವವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವನ
ವಿಷವು ದೂತನ ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಯೋಚಿಸಿ, ಹಣೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದಂತೆ
ಭಾವಿಸುವುದು. ೫೩. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರದಿಂದ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು
ಓಂದೇ ಸಮನೆ ಜಪಿಸುತ್ತಿರಲು ದೂತನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವನು. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ದೂತಪಾತನ ಮಂತ್ರ. ವ|| ಇನ್ನು ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ ದಷ್ಟಪಟಾಚ್ಛಾದನ
ಮಂತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೪. ಈಂ ಲೋಂ ಓಂ ಘಟ್ ಬದ್ಧಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬೀಳುವವನನ್ನು
ದಷ್ಟನು ಎತ್ತಿ ಓಂ ಹೋಂ ಅದಿಯಾಗಿ ಘಟ್ ಅಂತ್ಯದೊಡನೆ ಪಟಾಚ್ಛಾದನ (ಬಿಟ್ಟಿ ಹೊದಿಸುವುದು)
ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣಮಂತ್ರದಿಂದ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಘಟ್ ಅಂತ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ
ಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮಂತ್ರಕ್ರಮ ಹೇಗೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ದಷ್ಟಪಾತನ ಮಂತ್ರ

ಮ|| ಪವನವ್ಯೋಮಯುತಾಕ್ಷರ ಪ್ರಥಿತ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಂಗೆಯ್ಯತಂ
ತವನಂಗಾಶ್ರಿತ ವಸ್ತ್ರಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೋಡಲೆ ಬೆಂಬತ್ತೆ ಮ
ತ್ತವನಿದ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲದಿಕ್ಕೆ ಪಟಮಂ ಭೂಭಾಗದೊಳ್ ಬೀಳ್ವಿನಂ
ತವನುಂ ತದ್ಧರೆಯಲ್ಲಿ ಯಿಂತು ಕುತುಕವ್ಯಾಪಾರಸಾರೋಕ್ತಿಯೊಳ್
ವ|| ಆ ಮಂತ್ರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

೫೫

ಮಂತ್ರಂ - ಸ್ವಾಹಾ. ಇದು ದಷ್ಟಪ್ರಚ್ಛಾದಿತಪಟಾಕರ್ಷಣ ಮಂತ್ರಂ

ಚಂ|| ಫಣವಿಷಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಿಯಪ್ಪನವಂ ಗಡಮೊಪ್ಪೆ ಮಂತ್ರಿಸಲ್
ಕ್ಷಣದೊಳಶೇಷ ದುಷ್ಟವಿಷವಿದೇಡೆಯಿಂ ನಿಲಲಣದೊಡುಗುಂ
ಭಣಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವಮಿರಲ್ಕದು ಸಂಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಾ
ನಣಮಿರವಿಲ್ಲಮೆಯ್ಲಿ ಘನಮಾ ಪವನಂಗಿದಿರಾದ ಮಾಟಿಯಿಂ

೫೬

ಆ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರಾಯ ಸಂ ಹಂ ಸಃ (ಮಹಾಹಂಸಃ, ಪದ್ಮಹಂಸಃ,
ಶಿವಹಂಸಃ, ಕೊಹಂಸಃ) ಉಂ ಕ್ರಹಂಸಃ ಧಾಂ ರಿಧಾಂ ಹಂಸಃ ಕ್ಷಿಪು ಮಹಾವಿಷು ಭ್ವು ಹೂಂ ಘೃತ್ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇಂತೀ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲು ಕಿಡುಗುಂ. ಮುಂ
ಪೇಟ್ಟಿ ವೃತ್ತದೊಳೀ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಪ್ರರೂಪಿತಮಾಯ್ತು

ಚಂ|| ಅವರಿವರನ್ನರಿನ್ನರುಸಿದರ್ ಗಡಮೆಂಬುದಿದಲ್ತು ಸರ್ವವಿ
ಧ್ವವಹರನಪ್ಪ ವೀರಜಿನಪುಂಗವನಾಗಮದಲ್ಲಿ ಪೇಟ್ಟಿದಂ
ಸವಿನಯ ಮಲ್ಲಿಷೇಣ ಬುಧನಿಂದೆ ನಿರೂಪಿತಮಾಯ್ತದಿಂತು ಸ
ತ್ಯವಿ ವಿಭು ಮಂಗ'ರಾಜ[ಕ್ರ]ತ'ಮೆಂದೆನಿಸಿತ್ತಿಳೆಯೊಳ್ ನಿರಂತರಂ
ವ|| ಇಂತಿದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

೫೭

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫೫. ವಾಯು ಆಕಾಶ ಅರ್ಥದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿರಲು, ಅವನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬರಲು
ಓಡಿಹೋಗುವವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಸೆದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದವನು
ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ ಸ್ವಾಹಾ. ಇದು ದಷ್ಟಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ
ಪಟಾಕರ್ಷಣಮಂತ್ರ. ೫೬. ಸರ್ವವಿಷದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿರುವವನು ಮಂತ್ರಿಸಲು ಆಕ್ಷಣವೆ
ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ದುಷ್ಟವಿಷವೂ ದೂರವಾಗುವುದು; ಭಣಿತವೆಂಬ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವದಿಂದಾದ ಸಂಕ್ರಮಕ್ಕೆ
ಮೋಡವು ಗಾಳಿಗೆದುರಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತದೆ. ವ|| ಆ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಈ ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿದೆ.
೫೭. ಇದು ಅವರಿವರು ಯಾರು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರೆಂಬ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಭವಹರನೂ
ಆದ ವೀರಜಿನಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಈ ವಿಷಯವು ಹಿರಿಯನಾದ ಮಲ್ಲಿಷೇಣನಿಂದ
ನಿರೂಪಿತವಾಯಿತು. ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠಕವಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ವ||

ಸೃ|| ದೇವೇಂದ್ರಸ್ತುತ್ಯ ಪೀತಾಂಬರಧರನುಮನಾಹ್ವಾನಿಸಲ್ ತಾನೆ ಸಾಲುಂ
ಲಾಂ ವಾಂ ಯಾಂ ಹ್ರಾಂ ಎನಿಷ್ಟೇ ದ್ವಿಗುಣಯುಗಳ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶೇಷಂಗಳಾಗಿ
ಪಾರ್ ವರ್ಣಂಗಳ್ ಕರಂ ಭಾವಿಸೆ ವಿತತ ವಿದೂರಂಗಳಕ್ಕುಂ ಲಸದ್ವಿ
ದ್ಯಾವಷ್ಟಂಭ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಭವ ಭವನನಾಮಂತ್ರಣಂ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಂ

೫೮

ಕಂ|| ಶುಂಭದ್ಗುಣನೆನಿಸಿದ ಗರುಡಂ ಭಾವಸಮೇತಮಿಂತಿರಲ್ ಗರಳದ ದೆಸೆ
ಯಿಂ ಭಯಮೇವುದೊ ಬಿಡದಂ| ಸ್ತಂಭಾದಿಗೆ ಮಂತ್ರಮುಖ್ಯಮುಂ ತದ್ಧ್ಯಾನಂ

೫೯

ವ|| 'ಸ್ತಂಭನ ಸ್ತೋಭನ' ನಿರ್ವಾಹ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಂ ಮಂತ್ರಿಯಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಪ್ಪದಱಿಂ ಶೀಘ್ರದಿಂ
ತತ್ಕಾರ್ಯಮಂ ಕಾರಣಮನಱಿದು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು
ತನ್ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಲಾಂ ಬ್ರೋಂ (ಭಾಂ) ಲಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಶೀತಘಟಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂಗಳಿಂ ವಿಷಾತುರನ ಮಸ್ತಕದೊಳಿರಿಸೆ ವಿಷಮಾಕ್ರಮಿಸದು.
ಇದು ಸ್ತಂಭನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಯಾಂ ಬ್ರೋಂ ವಾಂ

ವ|| ಈ ಸ್ತೋಭನ ಮಂತ್ರದಿಂ ವಿಷಾತುರನ ಶಿಖೆಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು, ಮಂತ್ರಂ - ವಾಂ ಬ್ರೋಂ ವಾಂ.
ಇದು ಸ್ತೋಭನಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಹದಂಡಮಂ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲದೊಡೆ ದುತ್ತೂರ ¹ಕಾಷ್ಟದಂಡ²ದಿಂದಾದೊಡಂ
ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಾತುರನ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ ವಿಷಮಂ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಇದು ನಿರ್ವಹಣಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಹ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ಹ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಾರ್ಥಂ ವಿಷಾತುರನಂತದ್ದೊಡದಿಂ ಸಮಾರ್ಪಿಸುವುದು ತತ್ಸಮಾರ್ಪಿತಂ
ಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿರ್ಪಂ. ಇದೊಂದು ಗರುಡಮಂತ್ರಂ

ಇದರ ಒಂದು ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ೫೮. ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಾದ
ಪೀತಾಂಬರಧರನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಲಾಂ ವಾಂ ಯಾಂ ಹ್ರಾಂ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶೇಷದಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಈ ದ್ವಿಗುಣಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯಾವಷ್ಟಂಬನದಿಂದ ವಿಷ
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಭವನನನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ೫೯. ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗರುಡನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದ ವಿಷದ ಭಯವುಂಟಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದರ
ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಧ್ಯಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಸ್ತಂಭನ ಸ್ತೋಭನ ನಿರ್ವಾಹ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣವು
ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು.
ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಣ್ಣೀರಿನ ಕಳಶಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಪೂರಿತನ
ತಲೆಯಲ್ಲಿರಿಸಲು ವಿಷವು ಆವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ವಿಷಾತುರನ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ನಿರ್ವಹಣಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಎಕ್ಕದಕೋಲು ಇಲ್ಲವೆ ಉಮ್ಮತ್ತದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಾತುರನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿನ
ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಗರುಡಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು

ವ|| ಮತ್ತಂ ತನ್ಮತ್ತಾಂತರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮಂತ್ರಂ - ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ಶಿಖಾಬಂಧನಮಂ ಮಾಡ್ವುದು
ಮಂತ್ರಂ - ತಾಂ ಬ್ರೋಂ ತಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಶರದಂಡಮನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನಂ ಮುಟ್ಟಿಸೆ ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಕ್ಕುಂ.
ಇದು ಸ್ತಂಭನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಮಂ ಮುಟ್ಟಿಸೆ ವಿಷಂ ಸ್ತೋಭಿಸುಗುಂ. ಇದು ಸ್ತೋಭನಂ.
ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ವಿಷದಷ್ಟನಂ 'ನಿರ್ಮಾರ್ಜಿ(ಮೂರ್ಛಿ)'ತನಪ್ಪಂತೆ ಮಾಡ್ವುದು. ವಿಷಂ
ಪರೆಗುಂ. ಇದು ನಿರ್ವಹಣಂ

ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತ ಜಲಾಭಿಷೇಕದಿಂ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

ಕಂ|| ಹ್ರೀಂಕಾರಮೊಂದುಮಂ ಹರಿ! ಣಾಂಕ ಸಮಾಕ್ಷರಮನೊಪ್ಪೆ ದಷ್ಟಾನನದೊಳ್
ಸಂಕಿಸದೆ ಧ್ಯಾನಿಸೆ ಜವ! ದಿಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಕಳ ವಿಷಧರಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೬೦

ವ|| ಇದೊಂದು ಗಾರುಡಂ

ಶಾ|| ತನ್ನಂಗೆಂ ಖಗರಾಜನೆಂದು ಮನದೊಳ್ ತಾಂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತುಂ ಸಮು
ತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞರೊಳಗ್ರಾಮಿಯೆನಿಪ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಗಳ್
ತನ್ನಂತಃಕರಣಾರವಿಂದದೊಳಿರಲ್ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತ ನಿ
ರ್ಭಿನ್ನೋದ್ಯಚ್ಛರ ದಂಡದಿಂದಿಲಿ^೧ಪಲೆಲ್ಲು ನಾಶಮಕ್ಕುಂ ವಿಷಂ

೬೧

ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ವಿಷಾತುರನನ್ನು ಆ ದಂಡದಿಂದ ಸವರಲು ಆತನು ಸ್ವಸ್ಥನಾಗುವನು. ಮತ್ತೆ
ಮಂತ್ರಾಂತರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು
ವಿಷಸ್ತಂಭನವಾಗುವುದು. ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಲು
ವಿಷಸ್ತೋಭನವಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷದಷ್ಟನನ್ನು ಎಚ್ಚರದಪ್ಪವಂತೆ
ಮಾಡಲು ವಿಷಪರಿಹರ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಏಳು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿದ
ಜಲಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ವಿಷಪರಿಹರ. ೬೦. ಹ್ರೀಂಕಾರವೊಂದನ್ನು ಹರಿಣಾಂಕಸಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ದಷ್ಟನ
ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಜಪಿಸಲು ಸಕಲ ವಿಧ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ವ|| ಇದೊಂದು
ಗರುಡಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ೬೧. ತನ್ನ ಶರೀರವು ಗರುಡನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಹಿರಿಯ
ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ,
ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿರ್ಭಿನ್ನವಾದ ಉದ್ಯಚ್ಛರ ದಂಡದಿಂದ ಇಳಿದೆಗೆಯಲು ವಿಷ

ಕಂ|| ಉತ್ತಮ¹ಮೆಂದೆನಿಸುವುದಿ¹ ಪತ್ತೇಬಿಂಗುಳದ ವಿಲಸದನುಪಮ ದಂಡಂ
ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್ ಪತ್ತೆರಡಂಗುಳಸಮೇತಮಪ್ಪುದುವೆ ವರಂ

೬೨

ವ|| ಅಂತಪ್ಪ ಶರದಂಡಮಂ ಪಿಡಿದಿಟಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದಾ ಮಂತ್ರಮೆಂತಪ್ಪದೆಂದೊಡೆ ಮಂತ್ರಂ-
ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಹೇ, ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಕ್ಷೀಂ ಕ್ಷೂಂ, ಓಂ ಹೂಂ ಓಂ ಹಂಸಃ ಸಂಕ್ಷೋಭಯ = ಹರ =
ನಿರ್ವಿಷಾಪಯ = ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಭುಜಂಗದಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷಂ ಭಕ್ಷಯ ತ್ರಿಶೂಲೇನ ಗ್ರಹಾನ್
ಭೇದಯ = ವಿಷಂ ನಾಶಯ = ಗಚ್ಛ = ನಿವರ್ತಯ = ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡಮನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಧರದಷ್ಟನಂ ತೊಡೆವುದು.

ಇನ್ನು ಅನಿರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಾಯ ನಮಃ, ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಹೂಂ ಹಂಸಃ, ಓಂ ಹಾಂ ಹೂಂ ಹಂಸಃ, ಓಂ
ಷಃ ಹಂಸಃ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿ ಚಂದ್ರಾಂಶು ಶೀತಳಿ ಈಡಾಂಶು ಶೀತಳಿ, ವಿಷಂಸಂಹರ. ಅಮೃತ
= ಅಮೃತಧಾರಾಮುಖೇ ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಗಗನಧಾರಿಣಿ, (ರಂ) ಜಂ ಕ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ (ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ)
ಹ್ರೂಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರಃ ²ಅಮೃತ²ಸಂಜೀವನವಿದ್ಯಾ ವಿಷ³ನಿನಾಶಿನೀ³ ನಮಃ

ಮ|| ಪರಿಪೂರ್ಣೆಂದು ಸಮಾನವಾರಿಯದು ಮತ್ತತ್ಯಂತ ಶೈತ್ಯಂ ಸುಧಾ

ಕ್ಷರಪೂತಂ ವಿಮಲಂ ವಿಲೋಚನಸುಖಂ ಈಡಾಪ್ರಭಾಸಂಯುತಂ

ವರಮೆಂದುಂ ಸ್ಥಿರನಾಗಿ ಜಾನಿಸಿ ಕುಡಲ್ ತದ್ವಾರಿಯಿಂ ನಿರ್ವಿಷೋ

ತ್ಯರನಂ ಮಾಡುಗೆ ಕರ್ಣಜಾಪ್ಯಮೆ ವಲಂ ತತ್ತದ್ವಿಷಘ್ನಂ ದಿಟಂ

೬೩

ಕಂ|| ಅರಿದೆನಿಸಿದ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ| ಧರ ದಷ್ಟವಿಷಂಗಳೆಯ್ವೆ ಕಿಡುಗುಮಮೋಘಂ

ಪರಿಶೀತಮಾದೊಡಂತು| ವರ್ಯೋಳ್ ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂ ವಿಮಲಜಲಂ

೬೪

ವ|| ಇದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಹ್ರೂಂ, ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ, ಅಮೃತೇ, ⁴ಅಮೃತವರ್ಷೇ⁴ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸೋಮಕ್ಷೋಭಿತ ಶೀತಳೇ
ಆಸ್ವಾದಿತಿಯಸ್ತೇ ಅಮುಕಸ್ಯ ವಿಷಮಪಹರಣೀಯಂ ಸಃ ಹೂಂ ಘಟ್ ನಿರ್ವಿಷಾಪಯ ಪಾತ್ರಂ
ರಕ್ಷ ಸ್ವಾಹಾ

ನಾಶನವಾಗುವುದು. ೬೨. ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಇಲ್ಲವೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲವಿರುವ ಉತ್ತಮ

ದಂಡವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಇಂತಹ ಶರದಂಡದಿಂದ ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಆ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ

ವಿಷಧರನನ್ನು ಸವರುವುದು. ಇನ್ನು ಅನಿರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ)

೬೩. ಈ ನೀರು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಿಂಧೂ ಜಲಸಮಾನವೂ, ಅತಿಶೀತದಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ,

ಜೇನು ಮತ್ತು ಅಮೃತಸಮಾನವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ನೇತ್ರಾನಂದಕರವೂ ಈಡಾಪ್ರಭಾವಯುತವೂ

ವರವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಆ ನೀರನ್ನು ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು,

ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೬೪. ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತ

ಶ್ರೇಷ್ಠಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ವಿಧ ವಿಷಗಳೂ

ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಇದೊಂದು ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)

1 ಮೆನಿಸಿದುದಿ (ದಿ) 2. (ಅ) ಮೃತ (ಅ) 3. ವಿನಾಶಿನಿ (ನೈ) ? (ಅ) 4. ಅಮೃತ (ವರ್ಷೇ) (ಅ)

ಕಂ|| ಈ ವಿದ್ಯೆಯಧಿಕತೇಜಃ! ಭಾವಿಸೆ ವಿಷನಾಶನಕ್ಕೆ ತಾನಿದೆ ಸಾಲುಂ
ಭೂವಳಯದೊಳಂ ಮೃತಸಂ! ಜೀವಿನಿ ಕುಡಿಯಲ್ಗೆ ಜಲಮನಭಿಮಂತ್ರಿತಮಂ

೬೫

ವ|| ಇಂತಿದೊಂದು ಪ್ರಕಾರಂ

ಉ|| ಸರ್ವ ಸುಖಾಂಬುರಾಶಿಯೆನಿಸಿರ್ಪ ಜಿನೊಂದುವಿನಾಗಮಾಂಗದೊಳ್

ನಿರ್ವಿಷದಾಯಕರ್ ಗರುಡನೊಪ್ಪುವ ಪಕ್ಷಿಪನಭ್ರಮಾಲೆಯಿ

ನ್ನೋರ್ವನುಮಿರ್ವರೆಂಬ ಪರಿಸಂಖ್ಯೆಯದೇವುದಿವರ್ಗಳಾದಿಯಾ

'ಗುರ್ವ'ರೆಯಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುರರೊಪ್ಪುವ ಮಂತ್ರಮನಿಲ್ಲಿ ಪೇಟ್ಟಪೆಂ

೬೬

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾಯ - ಓಂ ^೧ಹ್ರಾಂ^೨, ಹ್ರಃ, ಓಂ ವಾಸುಗಿ ಶಂಖಪಾಳ ಜಯ ವಿಜಯ, ಓಂ,
^೩ಲಾಂ, ಹ್ರಃ ಪಲಕ್ಷಿಂ,^೪ಕ್ಷೀ ಲ್ಲಾಂ, ಕ್ಷೀ ಲ್ಲಾಂ, ಹ್ಯೂ ಲ್ಲಾಂ, ಘ್ರೂ ಲ್ಲಾಂ

ಮೂ ಲ್ಲಾಂ, ಯೂ ಲ್ಲಾಂ, ಘೂ ಲ್ಲಾಂ, ರೂ ಲ್ಲಾಂ

ಝೂ ಲ್ಲಾಂ, ಖೂ ಲ್ಲಾಂ, ಭೂ ಲ್ಲಾಂ, ಠೂ ಲ್ಲಾಂ, ವೂ ಲ್ಲಾಂ

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಮವಿಷಾಣಾಂ ಸರ್ವವಿಷಾಣಾಂ ಭಕ್ಷಯ, ಭೇದಯ, ಛಿಂದ, ಹನ,
ಪಚ, ಶೀಘ್ರ, ನಿರ್ವಿಷಾ ದಾಹೋತ್ತರ ದೇವರಾಜಾ(ಯಾ)ಜ್ಞಾ - (ವಿಷೋಪವಿಷಂ ವಾಯುವೇಗಂ
ಚಾಳಯ) ಅಮೃತೇ, ಅಮೃತೋದ್ಭವೇ, ಅಮೃತಂ ಸ್ಥಾವಯ ದಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷಂ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ,
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ, ಅವತಿಂ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ದೇವದತ್ತ, ದುಷ್ಟಪ್ರದುಷ್ಟಾನಾಂ ಕ್ರೋಧಗತಿ ಮತಿಮುಖ
ದೃಷ್ಟಿ ಹೃದಯಜಿಹ್ವಾಗಾತ್ರಂ ಸ್ತಂಭಯ, ಓಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ಬಾಹತ್ತರನಿಯೋಗ ಸರ್ವದುಷ್ಟ ಪ್ರದುಷ್ಟಾನಾಂ
ಕ್ರೋಧಗತಿ ಮತಿಮುಖದೃಷ್ಟಿಹೃದಯ ಜಿಹ್ವಾಗಾತ್ರಂ ಸ್ತಂಭಯ ಓಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ಚತುರಂಗಸೇನಾ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ ವಿಡ್ಘಸ್ತಂಭನಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ -

ಕಂ|| ನಿರುಪಮ ಗುಣ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇ! ಶ್ವರನಂಘ್ರಿದ್ವಯದೊಳಕ್ಕೆ ಕುಸುಮಮುಮಂ ಸಾ

ಸಿರದೆಂಟಂ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೀ! ಯರಿವಿಜಯವೆನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರಮಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ

೬೭

೬೫. ಈ ಮಂತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದ್ದು ವಿಷಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿಮಂತ್ರಿತ
ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದು ಸಾಯುವವನಿಗೆ ಅಮೃತವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ
೬೬. ಇದೇ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಎನಿಸಿರುವ ಜಿನೇಶ್ವರರ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಷಪರಿಹಾರಕರು
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿರುವ ಗರುಡನಂತೆ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಎಂದು ಎಣಿಸುವುದಾವ ವಿಚಾರ ?
ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬೭. ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರನ ಪಾದದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾವಿರದೆಂಟು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಿವಿಜಯವೆನಿಸುವ ಈ ಮಂತ್ರವು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಗು (ದು) ವರ್ (ಅ) 2. ಹ್ರಾಂ (ಇ) 3. ಲಾಹ್ರಃ ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಾಣಾಂ
ಭಕ್ಷಯತ್ನೇದಯ ಛಿಂದಹನ ಪಚ ಶೀಘ್ರ ನಿರ್ವಿಷ ದಾಹೋತ್ತರ ದೇವರಾಜಾಜ್ಞಾವಿಷ ಉಪವಿಷಂ ವಾಯು
ಭೋಗಂ ಚಾಲಯ ಅಮೃತೇ ಪ ಪಕ್ಷಿಂ (ಇ)

ವ|| ಇಂತೀ ಪೇಟ್ಟಿ ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರತ್ರಯದೊಳ್ ಆವುದಾನುಮೊಂದಜಿಂ

ಮ|| ಇಡೆ ದಷ್ಟಂಗೆಸೆವಿಷ್ಟಮಂತ್ರಸಹಿತಂ ಶಾಲಕ್ಷ್ಯತವ್ರಾತದಿಂ

ಜಡಿವುತ್ತಾತನನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ಜವದಿಂ ತನ್ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ

ಪಿಡಿಗುಂ ಸ್ತೋಭಮ(ನ)ದಾ(ಮಾ)ತನಂ ವಿಕೃತಿಯಿಂದೆಟ್ಟಾಡಿ ಮಾತಾಡುಗುಂ

ಗಡಮೇಂ ಚೋದ್ಯಮೊ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಚಯದಿಂದಂ ತೀರದರ್ಥಂಗಳೇಂ

೭೦

ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

(೧) ಓ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಅಷ್ಟಮಹಾ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾ
ಯಕಾಯ ಊತಿಜ್ವಾಲಾ ಗರ್ಭಕರ್ಣಶೂಲ ನೇತ್ರಶೂಲ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ದುಷ್ಟಪ್ರಣಾಶನಾಯ ಆನೇಕ
ವಿಷಸಂಹರಾಯ ಛಿಂದ ಭಿಂದ ಚಂಡೋಗ್ರದಾಹಸಂತಾಪಂ ಕ್ಷನ, ರ(ಣ)ನ, ರುಣ ಮಣ ಶಿಳಿ ಚಿಳಿ
ಮಿಳಿ ಕಿಳಿ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂಸಃ ಓಂ
ಹ್ರಃ ಹಂಸಃ ಓಂ ಗ್ಲಾಂ ಕ್ಲಾಂ ರಂ ಸ್ವಾಹಾ

(೨) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಶಂಕರ ಚಂದ್ರಾಯ ಹರ ರ ರ ರ ಮಾ(ರಾ)ಯ ಸ್ಥಾವರ
ಜಂಗಮವಿಷಂ ಹರ ತ್ಮಾಂ ಪಿಬ(ಂ) ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಇಳೆಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ! ಗಳೆನಲ್ ಮುನಿಗದಿತಮಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

ಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತನ್ಮಂತ್ರಿತ! ಜಳಮಂ ಕುಡಿಯಲ್ಕೆ ಕೂಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೭೧

ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

ಈ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳೊಂದಂ ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆ ಮಂತ್ರೋದಕಸ್ನಾನದಿಂ ಸರ್ವ
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ

ಮತ್ತಂ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಮಂತ್ರಂ

(೧) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಓಂಹನ ಪದ್ಮಹನ
ಶಿವಹನ ಕೋಹನ ಹುನ ಅರೆ ಹಂಸಃ ಆಮಿ ಉರುರಿರಿ ಹಂ ನಃ ಪಕ್ಷಿ ಮಹಾವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಂ
ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರಃ ಹಂಸಃ ಸ್ವಾಹಾ

(೨) ಓಂ ನೀಲಕಂಠಿ ನಿರ್ಮಳಾಕ್ಷಿ ನಾಗದೂತಿ ನಾಗ (ಸರ್ಪ) ಕುಲಮಾರಿ ಶೀಘ್ರ ಆವೇಶಯ ಹರ
ಹರ ಹಂಸಃ ಹಿಂಸ ಅಂಧವಿಷ ದೃಷ್ಟಿವಿಷ (ಪ್ರ) ಹರಿ ತ್ರಾಂ ಹ್ರೂಂ ಸ್ರೋಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಪಕ್ಷಿರಾಜಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಪವನವೇಗಾಧಿಪತಯೇ ಮಹಾಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ಪಕ್ಷವಾತೇನ ಹರ
ವಿಷಂಜ (ಚ) ಸ್ವಾಹಾ

೭೦. ಇಷ್ಟಮಂತ್ರಸಹಿತವಾದ ಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟು, ದಷ್ಟನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಕೂಡಲೇ ಆ
ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ವಿಷಸ್ತೋಭನವಾಗಿ ಆತನು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವನೆಂಬುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲವೇ?
ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಿರುವುವೇ? ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೭೧. ಇವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳೆನಿಸಿರುವ ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ
ಮಂತ್ರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೂಡಲೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಅಮೃತಧಾರಾ
ಮಂತ್ರಗಳೊಂದೊಂದನ್ನು ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಆ ಮಂತ್ರೋದಕ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲ
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವಿಷಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಗಳು

ಭ್ರಾಮರೀಮಂತ್ರಂ

(ಓಂ) ಭ್ರಮರಿ ಭ್ರಾಮರಿ ಸರ್ವ ವಿಷನಾಶಿನಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಈಶ್ವರೀಮಂತ್ರಂ

ಹ್ರೂಂ

ನೀಲಕಂಠಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರೋಂ ತ್ರೀಂ ಠಃ ನೀಲಕಂಠಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಮಂಗಳಾಖ್ಯವಿದ್ಯೆ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ ಪರಮಸತ್ತೇ ಪರಮಾಕ್ಷರೇ ವಿದ್ಯೆ ಮಹಾವಿದ್ಯೆ ಚಂದ್ರ ಕಾಪಾಳಿನಿ ಘೋರಶಶ್ವಾನ ಪರೇಭ್ರಮಣಿ ಅಷ್ಟಾಟ್ಟವಾಸಿನಿ ಉಜ್ಜೇನಿಪೀಠನಿವಾಸಿನಿ ಏಹಿ ಭಗವತಿಪೀಠೆ ಮಹಾಪೀಠೆ ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಮಂಗಳಾದೇವ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥದಾಯಿನಿ (ಸರ್ವ) ಯಿಚ್ಛಾಪ್ರದಾಯಿನಿ ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗಪೀಠಸ್ಥೆ ತ್ರಿಪುರೇ ತ್ರಿಯಕ್ಷರೇ 'ತ್ರಿಪದೇ' ತ್ರಿಕೋಣವಾಸಿನಿ ವೇತಾಳ ಅಪಸ್ಮಾರ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚನಿವಾರಿಣಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿರ್ನಾಶಿನಿ ಸರ್ವ ಜ್ವರವಿನಾಶಿನಿ ಏಹಿ ಮಮ ಸಪುತ್ರಪೌತ್ರ ಪಶುಬಾಂಧವ ಭೃತ್ಯ ಕಳತ್ರ ಪರಜನಸಹಿತಸ್ಯ ರಕ್ಷ. ವಜ್ರಶರೀರಂ ಕುರು = ಸ್ವಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ಪರಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ರಾಜಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ಸುಪ್ತಸ್ಥಿತಂ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ಥಿತಂ ಪಥಿಸ್ಥಿತಂ ಗೃಹಸ್ಥಿತಂ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಿತಂ ರಕ್ಷ. ಸರ್ವಶಂಕಾನ್ ನಿರ್ನಾಶಯ ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಕ್ಷುದ್ರಾಂ ಭಂಜಯ, ಏಕಾಕ್ಷರಿ, ದ್ವಾಕ್ಷರಿ ತ್ರ್ಯಾಕ್ಷರಿ ಚತುರಕ್ಷರಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಕಾಲ ರುದ್ರಂ ನಿವಾರಯ. ಬಂಧ ಆಕ್ರಾಮಯ, ಒಡ್ಡಾಣ ಪೀಠ ಪ್ರಸಾದೇನ (ಅನ್ಯ (ಸ್ಯ) ಉಪಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ) ದೇವಿ ಜಾ(ಬ)ಳಾಂದರಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಪೂರ್ಣ ಗಿರಿಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಕಾಮರೂಪಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ, ಏವಂ ಚತುಃಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಅನ್ಯಮುಪಪೀಠ ಪ್ರಸಾದೇನ ದೇವಿ ಮಮ (ಸಾಧ್ಯಂ) ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಏಕಾಕ್ಷಿಕಂ, ದ್ವಾಕ್ಷಿಕಂ ತ್ರ್ಯಾಕ್ಷಿಕಂ ಚಾತುರ್ಥಿಕಂ ಸಂಧ್ಯಾಜ್ವರಂ, ರಾತ್ರಿಜ್ವರಂ ವಿಷಮಜ್ವರಂ, ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರಂ ಸರ್ಪಜ್ವರಂ ನಿರ್ನಾಶಯ ಸರ್ವಾಶನಿ ವಜ್ರಂವಾರಯ, ಸರ್ವವಿಷಂ, ಭಕ್ಷಯ, ಏಹಿ ಇಂದ್ರವಜ್ರೇಣ ಯಮದಂಡೇನಗರುಡ ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ಮಹಾಕಾಳರೂಪಿಣಿ ಸರ್ವವಾದಾನ್ ವಿದ್ವಂಸಯ ನಿರ್ಭಯಂ ಕುರು ರಕ್ಷ ಮಂತ್ರಸಿ(ದ್ವಿ)ದ್ಧಂ ದದಾತು-ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೂಂ ಘಟ್ - ನಿರ್ವಿಷದೃಷ್ಟಿಪ್ರತ್ಯಯಂ.

ಮೇಘಮಾಲಾಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಮೇಘಮಾಲೆ, ವಿಮಳೆ ಹರ ವಿಷವೇಗಂ ಹಾಂ, ಹಂ ಶಂಬರಿ ಅ(ಚರಿ) ಚಿ(ಅಚರಿ) ಲೆಚಿ ಸರ್ವವಿಷನಾಶಿನಿ ಮಹಾಮಾಯೆ ಹಂ(ಹಂ)ಸಃ(ಉಂ)ಠಃ(ಃ) ಸ್ವಾಹಾ, (ಜ) ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಅನಂತಾಯ ಮಹಾನಾಗಹೃದಯಾಯ ಸರ್ವ ನಾಗವಶಂಕರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ತು|| ಸಂತರ್ ಮುಂ ಮಂತ್ರವಾದಜ್ಞರೋಳಧಿಕಗುಣರ್ ಪೇಱ್ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಮಾಗಿ ಪಿಂಂತೀ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ತನಗುಚಿತಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಂದಂಗೆಂದೇ|

ಕಾಂತಸ್ಥಾನಂಗಳೋಳ್ ಮುಂ ಜಪಿಸಿರಲಹಿದವ್ವಂಗೆ ತನ್ಮಂತ್ರಪೂತಾ
ತಂತ ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬುವಿಂ ನಿರ್ಗತವಿಷಮೆನಿಕುಂ ಸ್ನಾನಪಾನಂಗಳಿಂದಂ

೭೨

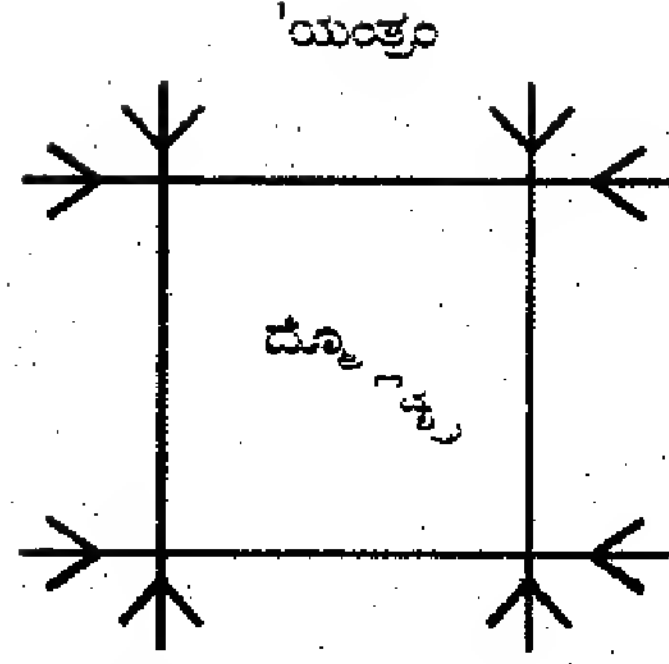
ಬಡಬಾನಳ ಭೈರವ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ.

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ 'ನಮೋ' ರುದ್ರಾಯ ಮಹಾಪ್ರಳಯಕಾಲ ತಾಂಡವ ಭೈರವಾಡಂಬರಾಯ
ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಗ ಖಿಟ್ಟಾಂಗ ಕಪಾಲಮಾಲಾಧರಾಯ, ಸೋಮಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ,
ಶಶಾಂಕಾಲಂಕೃತ ಶೇಖರಾಯ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಜ್ಞೇಪ 'ವೀತಾಯ' ಅನೇಕ ಕಾಲ ನಿರ್ನಾಶನಾಯ, ಯುಗ
ಯಗಾಂತರಾಳಪ್ರಳಯಾ, ಪ್ರಚಂಡ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಮಾರ್ತಂಡ ಮಹಾಭೈರವ ಲಳ, ಚಳ, ವಳ
ಹು(ಳು) ಗರ್ಜ ಹಂಸ, ಜರ ಜ್ವಲ ಮಲ ಮೋಟಯ ತ್ರೋಟಯ, ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಗ್ರಹಾ ನಿವಾರ(ಣಾ)ಯ
ಶಿರೋ ಲಲಾಟ ಕರ್ಣ ನಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಷುರ್ಮುಖೋಷ್ಠ ತಾಲು ಹನುಗ್ರೀವ ಭಾಳ ಬಾಹು ಕರ
ವಕ್ಷಸ್ಥಳೋರೂದರ ಪೃಷ್ಠ ನಾಭಿ ಗುದ ಗುಹ್ಯ ಜಾನು ಜಂಘಾಪಾದ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಾನ್ ಛಿ(ಸ)ಂದಿ,
ಭಿಂದಿ ಮುಹುಃ, ಮೂಷಯ, ತ್ರೋಟಯ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಹಂಸಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಐಂ
ಯೂಂ ಖೂಂ ಓಂ ವಂಯೂಂ ಗ್ಲೂಂ ಓಂ ದ್ರಿಯೂಂ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಐಂ ಯೂಂ
ಹಂಸ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಐಂ. ಯಾಂ ಯೂಂ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಐಂ ಯಿಂ ಹಂಸ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ
ಐಂ ಯೂಂ ಠಂ ಕ್ಲೌಂ ಓಂ ಐಂ ಯೂಂ ಹೂಂ ಫಟ್, ಘೇ ದಷ್ಟ ಆವೇಶಯ ಅವತರ ಆಗಟ್ಟ
ಕಹ ಕಂಪ ಗ(ದ)ದಾ ಮುದ್ಗರ ತೋಮರ ಪರಶುಹಸ್ತಾಯ ಫಲಪುಷ್ಪ ತಾಂಬೂಲ ಸುವರ್ಣ
ಕೃಷ್ಣಾಯ ಓಂ ಐಂ ಕ್ಲೇಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ತ್ರೀಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ (ತ್ರೋಂ) ದ್ರಾಂ, ದ್ರಿಂ, ಕ್ಲೇಂ ಮ್ಲಾಂ (ಕ್ಲೂಂ ಕ್ಲಂ
ಕ್ಲೈ) ಹಂಸಃ, ಪರ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಶತಸಹಸ್ರ ಲಕ್ಷಕೋಟಾನ್ (ಕೋಟಿನ್) ಛೇದಯ, ಆತ್ಮ
ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ಕೋಟಾನ್ ಪೂಜಯ, ದಿಶಾಬಂಧಂ, ತತ್ರ ಸರ್ವದಿಶಾಬಂಧ ಓಂ ನಮೋ
ಭೈರವ ಬಡಬಾನಳಾಯ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರಃ ಕ್ಲಂ ಕ್ಲಾಂ ಕ್ಲೈಂ
ಕ್ಲುಂ, ಕ್ಲೂಂ, ಕ್ಲೈಂ, ಕ್ಲೇಂ, ಕ್ಲೈಂ (ಕ್ಲೈ) ಕ್ಲೋ ಕ್ಲೌ, ಕ್ಲಂ, ಕ್ಲೈ

ಎಂಬೀ 'ಮಂತ್ರಮಂ'ಬರೆದು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೨. ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಗುಣಜ್ಞರಾದ ಸಂತರು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ
ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ತನಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರಿದೊಂದನ್ನು ಏಕಾಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಿ, ಸರ್ವ
ಕಷ್ಟದವನಿಗೆ ಆ ಮಂತ್ರಪೂತ ನಿರ್ಮಲ ನೀರನ್ನು ಸ್ನಾನಪಾನಗಳಲ್ಲಿತ್ತರೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು.
ಇನ್ನು ಬಡಬಾನಳ ಭೈರವಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು

ಕಂ|| ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಪ
ವಿತ್ರಾರುಣ ಕುಸುಮಮಂ ಸಹಸ್ರ ಸಮೇತಂ
ಸ್ತೋತ್ರಯುತಮಷ್ಟಸಂಖ್ಯಾ
ಮಾತ್ರಮನರ್ಚಿಸಲದಾತನೊಳ್ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ

೭೩

ವಿನುತಂ ಗ್ರಹತತಿಗುಚ್ಛಾ! ಟನಮಕ್ಕುಂ ಸಕಳ ವಿಷಹರಂ ತಾನೆನಿಕುಂ
ಜನತಾವಂದ್ಯಮಿದಾವೇ! ಶನಮುಖ್ಯಂಗಳ್ಳೆ ಯೋಜಿಪುದು ಮಂತ್ರಜ್ಞಂ

೭೪

ಇನ್ನಾ ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ

ಮಂತ್ರ - ಓಂ, ಐಂ ದ್ವೈಪದ್ಯಂ ೦ ಕ್ಲೇಂ, ಹ್ರೀಂ, ಸ್ತ್ರೀಂ ಅಂ, ಕ್ರೋಂ, ದ್ರಾಂ, ದ್ರಿಂ ಕ್ಲೇಂ, ಹ್ಲೀಂ(ಜಂ)
ಸ (ಂ): ಯಾ, ರಿ - ಜಃ ಜಾ ಎಂದು ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರ

ಇದು ಸರ್ವಾ(ರ್ಪಾ)ವೇಶಕ್ಕಂ ವಿಸರ್ಜನಂ

ಕಂ|| ಉರ್ವಿಯೊಳಹಿದಷ್ಟಂಗಂ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ವಿಧಿಜ್ಞಮಂತ್ರದ ದೆಸೆಯಿಂ
ಸರ್ವವಿಷಂಗಳ್ಳದಜಿಂ! ನಿರ್ವೃತ್ತಿಯಕ್ಕುಮೆಯಿದಲ್ಲದುಟಿ ದೌಷಧದಿಂ

೭೫

ಮ|| ವಿಲಸದ್ವಾ ನದ್ಯಗಾದಿ ಲಕ್ಷಣನಗೇಕಾಂತಾತ್ಮನತ್ಯಂತ ನಿ
ರ್ಮಲ ನಿರ್ವಾದ ನಿರಾಮಯಂ ನಿರುಪಮಂ ತಾನಂದು ತಾಂ ತನ್ನೊಳಂ
ನೆಲೆಗೊಂಡಾತ್ಮ ವಿನಿಷ್ಟನಾಗಿರೆ ಮಹಾಪೂತಾತ್ಮನಕ್ಕುಂ ಬಜಿ
ಕೃತಿಗುಂ ಸರ್ವವಿಷಾಧಿ ತತ್ತ್ವನುಲಸತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಮೃಣಾತ್ರದಿಂ

೭೬

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಯಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೩. ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಪವಿತ್ರವಾದ
ಸಾವಿರ ಕೆಂಪು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸ್ತೋತ್ರಯುತವಾದ ಅಷ್ಟಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಆತನಲ್ಲಿ
ಅದು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ೭೪. ದುಷ್ಟಗ್ರಹಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯಾಗಿ ಸಕಲ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ;
ಜನತೆಯ ಆದರಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಆವೇಶವೇ ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಜ್ಞನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ
ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
ನಿಗದಿಯಾದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ವದಷ್ಟನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವ ವಿಷಗಳೂ ಇದರಿಂದ
ಪರಿಹರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಔಷಧಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ? ೭೬. ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನಿಯೂ ಲಕ್ಷಣಯುತನೂ
ವಿಕಾಂತಾತ್ಮನೂ ನಿರ್ಮಲ ನಿರ್ವಾದ ನಿರಾಮಯ ನಿರುಪಮನೂ ಆದವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು
ಆತ್ಮನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿರುವವನು ಮಣ್ಣು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಸರ್ವ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲನು.

ಕಂ|| ತನು ತಾನಲ್ಲೆ ಬಾಧೆಗ| ಳೆನಗಿಲ್ಲ ಸರ್ಪ ಕೀಟಕಾದಿಗಳಿಂದಿಂ
ದೆನುತುಂ ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನಂ| ಜನಿತಾತ್ಮಸುಖಂ ವಿಷಾದಿ 'ಫಾ' ತನೆನಿಕ್ಕುಂ

೨೨

ಮಾಲಿನಿ|| ಉರಗವಿಷಹರಂ ತಸ್ತಿದ್ಧಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಂ
ಸ್ಮರವಿಷಹರಮುಕ್ತುಂ ನೋಡೆ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗಂ
ಧರೆಯೊಳನುಪಮಂ ತದ್ವಂದ್ವಮಂತದಱಿಂದುಂ
ವಿರಚಿಸಿದನಿದಂ ನಾಂ ನೋಡೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದಂ

೨೩

ಮ||ಸ್ರ|| ಇದು ಸದ್ವಿಧಾನಿಧಾನಂ ಸಕಳಜನಹಿತಂ ಸಂಗ್ರಹಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ
ಸ್ವದಮೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತಿರುಳುಪಮಾತೀತ ಭೀತಿಪ್ರಕಾಶಂ
ಸದಯರ್ ಮುಂಕೊಂಡು ನೋಟ್ಟಾ ಪರಮವಿಧಮಿದಂ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟುಂ
ಬುಧಮಿತ್ರಂ ಮಂಗರಾಜಂ ಸಕಳ ಜನನುತಂ ಪುಣ್ಯಭೂಜಾತಬೀಜಂ

೨೪

ಗದ್ಯ || ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯುಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧ ಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಮ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಸಂಗ್ರಹಾದ್ಯಷ್ಟವಿಧ ಗಾರುಡ ಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ

ಚತುರ್ಥಂ

೨೨. ಈ ಶರೀರ ತನ್ನದಲ್ಲ, ಸರ್ಪ ಕೀಟಕಾದಿಗಳಿಂದ ತನಗೆ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತಾನು
ಸುಖ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವನು ವಿಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ೨೩. ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗದಿಂದ
ಸರ್ಪ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾದರೆ, ಇದರ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗದಿಂದ ಸ್ಮರವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತೆರನಾದ ಸದುಪಯೋಗವಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು
ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ೨೪. ಇದು ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ, ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಿತಕಾರಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧ
ಸಂಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತಿರುಳು, ಸಕಲಭಯನಿವಾರಕ, ಉತ್ತಮರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ
ನೋಡುವ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಪುಣ್ಯವಂತನೂ ವಿದ್ವಾನ್ಮಣಿಗಳ
ಮಿತ್ರನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾದಿ
ಅಷ್ಟವಿಧ ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾದಿ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ

ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ

ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀರಮಣಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿರ| ಮಾರಮಣನುಮೆನಿಸಿ ನೆಗಟ್ಟೊಡಂ ಬಹುವಿದ್ಯಾ
ಧಾರಂ ತನುತನಗೆ ಹಿತಂ| ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪೊಪಧಂಗಳು ನೋಟಕ್ಕೆ ಬುಧಂ

೧

ಕೌಶಲ್ಯಯುತಂ ಕ್ಷತದವ| ಕಾಶಾವಸ್ಥಾಗ್ರಭಾಗದೊಳ್ ಪಟಿಯಿಂ ತ
ದ್ವೇಶದ ಕೆಲಂಗಳೊಳ್ ನಯ| ಪಾಶಂಗಳನಿಡಿದು ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕಿಗೆ ವಿಧಿಯಿಂ

೨

ದಷ್ಟವಿಷರಕ್ತಮೋಚನ| 'ದಿಷ್ಟಂ' ಬಟಿಯಂ ಜಲಾಭಿಷಿಕ್ತತೆಯಿಂದು
ತ್ವಷ್ಟಮೆನಿಪ್ಪೊಪಧಿಯಂ| ಸ್ವಷ್ಟಮೆನಲ್ ತೊಡೆದು ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದು ತಕ್ಕಂ

೩

ಗಾರುಡಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಪಾಂ ಖ್ವೋಂ
ಪಾಂ ಬಾಂ ಹಾಂ ಖ್ವೋಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖ್ವೋಂ ಬಾಂ ಭ್ರಾಂ ಭಾಂ ಖ್ವೋಂ
ಕಂ|| ಎಸೆವೀ ಮಂತ್ರದಿನಭಿಮಂ| ತ್ರಿಸಿ ಕುಡುವುದು ಮರ್ದನಂತಲಿಂ ದಷ್ಟನ ಸಂ
ಧಿಸಿದ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಮೆಂ| ದಸದೃಶ ಗುಣೆಯನಿಪ್ಪ ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೪

ಸಪ್ತಧಾತುಗತ [ವಿಲಕ್ಷಣ]ಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಸಪ್ತಧಾತುಗ| ಉಮನಾವರ್ತಿಸಿದ ವಿಷಮುಮಂ ದಷ್ಟನ ಸಂ
ಕ್ರಮ ವಿಷಭೇದಮುಮಂ ತ| ತ್ವಮಿತಾಪಹರೌಷಧಂಗಳು ವಿರಚಿಸುವೆಂ

೫

ತ್ವಗ್ಗತ

ಕಂ|| ವಿಷಮುಂ ತ್ವಗ್ಗತಮಾಗಿರೆ| ವಿಷಧರದಷ್ಟಂಗೆ ತಡೆಯದಕ್ಕುಂ ಸ್ವೇದಂ
ವಿಷಮ ಶ್ವಾಸಮವಂಗಂ| ನಿಷೇವಣೆಯಂಗಳಪ್ಪ ಮರ್ದಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೬

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನೂ ಕೀರ್ತಿಯೊಡೆಯನೂ ಬಹುವಿದ್ಯೆಗೆ ಆಧಾರನೂ ಆಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಂತಹವನು
ಹೇಳಿರುವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಬುಧಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ.
೨. ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನು ವಿಷಜಂತು ಕಚ್ಚಿದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆ ದೇಹಭಾಗದಲ್ಲಿ
ನಯವಾದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ೩. ದಷ್ಟನ ವಿಷರಕ್ತವನ್ನು
ಕಳೆದು ಬಳಿಕ ನೀರಿನ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹಚ್ಚಲೂ
ಕುಡಿಯಲೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಗಾರುಡಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದಷ್ಟನಿಗುಂಟಾದ ವಿಷವು ತೊಲಗುವುದೆಂದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ
ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೫. ಸಪ್ತಧಾತುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ವಿಷಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ದಷ್ಟನಲ್ಲುಂಟಾಗುವ
ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೬. ವಿಷವು
ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಬೆವರು ಬರುವುದು, ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗುವುದು. ಇದರ

ಅದರ್ಶಪಥಂ

ಉತ್ತರಣೆಯರ್ಕಮೂಲಂ | ಮತ್ತಂ ತತ್ಥಲಿನಿ ರಕ್ತಚಂದನಮಿನಿತಂ
ಬಿತ್ತರದೊಳರೆದುದು ಕುಡಿ | ಸುತ್ತು ಲೇಪಿಸೆ ವಿಷಘ್ನಮುಂ ತ್ವಗ್ಗತದೊಳ್

2

ರಕ್ತಗತಕ್ಕೆ

ಕಂಗಳ್ ಶೋತ್ರಂಗಳೆನಿ | ಪ್ಪಂಗಂಗಳ್ ವೇದನಾಸ್ವದಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ
ಪೊಂಗೆ ವಿಷಂ ರಕ್ತದೊಳಸಿ | ತಂಗಳ್ ದಶನಂಗಳಪ್ಪುವಾ ಗರಳಕ್ಕಂ

೮

ಅದರ್ಶಪಥಂ

ಬೆರಸಿರಲುಶೀರ ಚಂದನ | ಸುರಕ್ತಮಂತಾ ಪ್ರಿಯಂಗು ಕುಂಕುಮ ನಖಮುಂ
ನಿರುತಂ ಲೇಪನ ಪಾನಮ | ನಿರದೀಯಲ್ ಪರೆಗುಮರಿದೆನಿಪ್ಪ ವಿಷಂಗಳ್

೯

ಮಾಂಸಗತಕ್ಕೆ

ಭೂತಳ ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಂಗಳ್ | ಪೀತಾಭಮವಾದೊಡಂ ಭ್ರಮಂ ವಮನಕದು
ಷ್ಣಾತಿಶಯದಿಂದೆ ಮಾಂಸ | ಪ್ರಾತದೊಳೊಂದಿದ ವಿಷಂಗಳಂತಲ್ಲದೊಡಂ

೧೦

'ಲಾಲೆ' ಬಹುದಂಶಮುಂ ಸುಕ | ರಾಲಂ ಮಾಂಸಗತಮಾಗಲಕ್ಕುಮದರ್ಕಂ
ಕಾಲಕ್ಷೇಪಂಗೆಯ್ಯದಿ | ರಾಲೋಚಿಸು ಮಂತ್ರಮಣಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಿಗಳಂ

೧೧

ಅದರ್ಶಪಥಂಗಳ್

ಹಿಂಗು ಮಧು ಮಧುಕ ಕುಂಕುಮ | ಸಂಗತಮೆನಿಸಿದ್ ರೋಹಿಣಂ ಪಾನ ವಿಲೇ
ಪಂಗಳಿನಲಿಗುಂ ತದ್ವಿಷ | ಸಂಗಂ ಶುಭಸಂಗ ಮಂಗನನುಮತದಿಂದಂ

೧೨

ಅಸ್ಥಿಗತಕ್ಕೆ

ವದನದ ದುರ್ಗಂಧಂ ಕಾ | ಸದತಿಶ್ವಾಸದ ವಿಹಾರ ಲಾಲಾಸ್ರಾವಂ
ಒದವಿದ್ ನಿದ್ರೆಗಳಿಗಾ | ಸ್ವದಮಕ್ಕುಮದಸ್ಥಿತಿಗತವಿಷಂ ವಿಷಮತರಂ

೧೩

ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೭. ಉತ್ತರಣೆ ಎಕ್ಕದಬೇರು ಪ್ರಿಯಂಗು ರಕ್ತಚಂದನಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಲೇಪ ಹಾಕಲು ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮. ವಿಷವು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟಾಗಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತವೆ. ೯. ಲಾಮಂಚ ರಕ್ತಚಂದನ ಪ್ರಿಯಂಗು ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಲೇಪನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ೧೦. ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಭ್ರಮೆ ವಮನಗಳಾದರೆ ಉಷ್ಣಾತಿಶಯದಿಂದ ಶರೀರದ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ವಿಷವು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ೧೧. ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿದು ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಷವು ಮಾಂಸಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಾದಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೨. ಹಿಂಗು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮಧುಕ ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗಂಧವನ್ನು ಪಾನ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩. ಮುಖದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಕೆಮ್ಮು ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದು ವಿಷವು ಅಸ್ಥಿಗತವಾದುದರ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದು ಇದು ಕಷ್ಟತರವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಚಿತ್ರಾದ್ರ್ವಕೇಂದ್ರವಾರುಣಿ! ಸತ್ತ್ರಿಫಲಾ ಕಟುಕರಾಜ ಕೋಶಾತಕಿಯಾ
ಪತ್ರಂಗಲೊಡನೆ ಕುಡೆ ವಿಷ! ವಿತ್ರಸ್ತಂ ಪಾನಮಾತ್ರದಿಂ ಸುಖಿಯಕ್ಕುಂ

೧೪

ಮೇದೋಮಜ್ಜಾ ಶುಕ್ಲಗತಕ್ಕೆ

ಶ್ವಾಸಂ ಕ್ಷೋಭೆ ಮಹಾ ಸಂ! ತ್ರಾಸಂ ವಮನಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಮೇಧೆಗೆ ಮ
ಜ್ಜಾಸಂಗಕ್ಕುಂ ಶುಕ್ಲದೊ! ಲೋಸರಿಕುಂ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳ್ ವಿಷತತಿಯಿಂ

೧೫

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಘೃತದಿಂದಮೃತಲತಾ ಸಂ! ಗತ ಕರ್ಕೋಟಕಿಯುತಂ ಪಯಃಪಾನಮದಂ
ದತಿಶಯದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೆ! ಜಿತವಿಷಮಕ್ಕುಂತು ದುಗ್ಧಪಾನ ವಿಲೇಪಂ

೧೬

ಸರ್ವಗತಕೌಷಧಂ

ಮ|| ಘೃತದಿಂ ತ್ವಗ್ಗತಮಾ ಪಯಃಪ್ರಯುತದಿಂ ರಕ್ತಾಶ್ರಿತಂ ಮಾಂಸಗಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಕುಷ್ಠದಿನಸ್ಥಿಗಂ ರಜನಿಯಿಂ ಮೇದಃಪ್ರಯುಕ್ತಂ ನವೋ
ದ್ಗತ ಸದ್ವಾಕುಚಿಯಿಂ ಸಮಜ್ಜೆ ಕಣದಿಂ ಚಾಂಡಾಳಿಯಿಂ ಶುಕ್ಲಗಂ
ಹತಮಕ್ಕುಂತಪರಾಜಿತಾಖ್ಯಮ(ಖ್ಯೆಯ)ನದಂ ಕೊಂಡಂದು ತತ್ತದ್ವಿಷಂ

೧೭

ತ್ರಿದೋಷಗತ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣಂ**ಪಿತ್ತಗತಕ್ಕೆ**

ಕಂ|| ಪಿತ್ತಗತಮಾಗೆ ವಿಷಮದು! 'ಪಾತ್ರ' ಸುಪೀತಾಭಮಕಲ್ಮಮಾ ನಯನಪದಂ
ಬಿತ್ತರದಿಂ ಹಿತಮಪ್ಪ! ತ್ಯುತ್ಪಮದೌಷಧದೆ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಪಾನಾದಿಗಳುಂ

೧೮

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಚಂದನ^೧ಕುಷ್ಠಂ^೨ ತ್ರಿಫಲೆಯೊ! ಲೊಂದಿದ ಘೃತಮಾದ್ರ್ವಕಂಗಳೊಳ್ ಬೆರಸರೆದೀ
ಗಂದು ವಿಲೇಪನ ಪಾನಂ! ಸಂದೆಯಮೇಂ ಪಿತ್ತಗತ ವಿಷಂಗಳನಟಿಗುಂ

೧೯

೧೪. ಚಿತ್ರಮೂಲ ಶುಂಠಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ತ್ರಿಫಲೆ ಕಟುಕ ಶ್ರೀಗಂಧ ಕೋಶಾತಕಿ(ಪಡವಲ)ಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗುವನು. ೧೫. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಬಹು ಆಯಾಸ ಮತ್ತು ವಾಂತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೇದಸ್ಸು ಮಜ್ಜೆ ಶುಕ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸೇರಿ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೬. ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು, ಹಾಲು ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪಾನ ಲೇಪನಾದಿ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೭. ವಿಷವು ಚರ್ಮಗತವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಪ್ಪದಿಂದಲೂ ರಕ್ತಾಶ್ರಿತವಾಗಿರಲು ಹಾಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಂಸಗತವನ್ನು ಕೊಳಂಜದಿಂದಲೂ ಅಸ್ಥಿಗತವನ್ನು ಅರಿಸಿನದಿಂದಲೂ ಮೇದೋಗತವನ್ನು ವಾಕುಚಿಯಿಂದಲೂ ಮಜ್ಜಾಗತವನ್ನು ಚಾಂಡಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಶುಕ್ಲಗತವನ್ನು ಅಪರಾಜಿತದಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು. ವ|| ತ್ರಿದೋಷದಿಂದಾದ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣೆ. ೧೮. ವಿಷವು ಪಿತ್ತಗತವಾಗಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಂಗಾಲುಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ಉತ್ತಮ ಔಷಧದ ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ೧೯. ಚಂದನ ಕೊಳಂಜ ತ್ರಿಫಲೆಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಯೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪ ಹಾಗೂ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಪಿತ್ತಗತ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ

ಕಫಗತಕ್ಕೆ

ಮೂಕಾಂಧರಂದದಿಂ ಮ| ತ್ತಾ ಕಫಯುತ ವಿಷದ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮದಿನಾ
ಳೋಕಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ಕುಮ| ನೇಕವಿಧಂ ತನುಗೆ ಬಣ್ಣಮಕ್ಕುಂ ವಿಕೃತಂ

೨೦

ಅದರ್ಕೌಷಧಂ

¹ಅಗುರ¹ರಗು ಬೋಲಿ ಕುಂಕುಮ| ತಗರಂ ಸರ್ಜಂ ಕುಸುಂಬೆ²ಯಂಕಲೆ² ಮಧುಕಂ
ಸೋಗಯಿಪ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ| ಮೋಗದ ಕಫಾನ್ವಿತ ವಿಷಾಪಹಂ ಕೃತಪಾನಂ

೨೧

ವಾತಗತಕ್ಕೆ

ಶ್ವಾಸಮತಿಮೂರ್ಛೆಯಕ್ಕುಂ| ಮಾಸುಗುಮಾನನದ ವರ್ಣಮುಂ ಶೇಮುಷಿಯಂ
ತೋಸರಿಕುಮಂಗಮುಡುಗುಗು| ಮಾಸುರದ ಸಮೀರಣಸ್ಥ ವಿಷದಿಂದಿಳೆಯೋಳ್

೨೨

ಅದರ್ಕೌಷಧಂ

ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ ತಾಳಕ| ಚಾರು ಮನಶ್ಶಿಲೆಯೆನಿಪ್ಪಿವಂ ಶೀಘ್ರದೋಳಂ
ನೀರೊಳರೆದೀಂಟೆ ಪೂಸಲ್| ಮಾರುತಗತ ವಿಷಮವಿಷಹರಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೨೩

ವ|| ತ್ರಿದೋಷಂಗಳ್ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳಂತರ್ಭಾವಿತಂಗಳಪ್ಪದಱಿಂ

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕ್ರಮದಿಂ ³ಕಂಡು³ಪ್ರದಾಹಂ ಭ್ರಮೆ ಪತನ ಮಹಾಕ್ಷೋಭೆ ಮೂರ್ಛಾಗತ ಪ್ರಾ
ಣಮೆನಿಪ್ಪಿ ಸಪ್ತಚಿಹ್ನಂ ನರರೊಳಹಿವಿಷಗ್ರಸ್ತರೋಳ್ ತೋರ್ಕುಮೆಂದ
ಭ್ರಮರಪ್ಪರ್ ಪೂರ್ವಸೂರಿ ಪ್ರಭುಗಳಱಿಪಿದರ್ ಸಪ್ತಧಾತುಸ್ಥದಿಂದೆ
ದು ಮಹೀಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದುಗ್ರಮೆನಿಪ ವಿಷದಿಂ ನೋಡೆ ಸ(ತ)ದ್ಭಾವಿತಾತ್ಮರ್

೨೪

ಕಂ|| ಬಗೆಗೊಂಡು ಕೆಲಂಬರ್ ಧಾತುಗಳೋಳ್ ತ್ವಕ್ತಮುಖಮಾಗಿಯಾ ಶುಕ್ಲಾಂತಂ
ಜಗದೋಳ್ ⁴ತ್ವಗ್ತ⁴ ವಿಷಮುಂ| ದ್ವಿಗುಣಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯಿಂದಮೇಲಿಱಿಸಿಳಿರ್ಕುಂ

೨೫

ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೨೦. ಕಫಯುತ ವಿಷದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಮೂಗ ಮತ್ತು ಕುರುಡರಂತೆ ನೋಡದೆ ಮಾತನಾಡದಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧ ವಿಕೃತ ಬಣ್ಣವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅಗುರು ಅರಗು ಬೋಳ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ತಗರ ಸರ್ಜ ಕುಸುಬೆ ಅಂಕಲೆ ಮಧುಕ ಚಾತುರ್ಜಾತಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಕಫಾನ್ವಿತ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಅತಿಮೂರ್ಛೆ, ಮುಖದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಕೆ, ಶೇಮುಷಿಯಂತಾಡುವುದು, ಶರೀರ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ವಾತಗತದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ೨೩. ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ (ಹಾಲಿವಾಣ?) ತಾಳಕ ಮನಶ್ಶಿಲೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅತಿ ಬೇಗನೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಹಚ್ಚಲು ವಾತಗತ ವಿಷಪರಿಹರ. ವ|| ತ್ರಿದೋಷಗಳು ಸಪ್ತಧಾತುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ೨೪. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೈತಿಮಿರ ದಾಹ ಭ್ರಮೆ ಕೆಳಬೀಳುವುದು ಸಂಕಟ ಮೂರ್ಛೆಹೋಗುವುದು ಪ್ರಾಣಹೋದಂತಿರುವುದು ಈ ಏಳು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸರ್ವಕಡಿದ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಗ್ರವಿಷ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಸಾಧುಗಳೂ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳೂ ಪ್ರಭುಗಳೂ ಸದ್ಭಾವಿತಾತ್ಮರೂ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ೨೫. ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಮೊದಲಾಗಿ ಶುಕ್ಲಾಂತದವರೆಗೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ದ್ವಿಗುಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ತುಷಮಾತ್ರಮೆಂಬರೆಲ್ಲಾ! ವಿಷಮಂ ಮರ್ದುಗಳ ಶಕ್ತಿಯಂ ಬಲ್ಲದವರಿಂ
ವಿಷಮುಮಸಾಧ್ಯಮದೆಂಗುಂ! ಭಿಷ್ಣುರರ್ ಮನುಜರಂತ್ಯಧಾತುಸ್ವಮುಮಂ

೨೬

ವಿಷವೇಗಂಗಳ್

ಮ|| ಸ್ತ|| ಧರೆಯೊಳ್ ದರ್ವೀಕರೋಗ್ರ ಪ್ರಥಮ ವಿಷವಿಕಾರಂಗಳೆಂತೆಂದೊಡಂ ಮ
ತ್ಯರೋಳಾ ದಷ್ಟಂಗೆ ಮೂರ್ಛಾಪರಿಣತಿಯಧಿಕಂ ರಕ್ತಮುಂ ಮಾಂಸಮೆಲ್ಲಂ
ಕರಿದಕ್ಕುಂ 'ನಾಡಿಯುಂ' ತತ್ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯಕ್ಕುಂ ದ್ವಿತೀಯಾಖ್ಯವೇಗಂ
ಬೆರಸಲ್ಕುಂತಾ ಪ್ರಕಾರಂ ಪರಿಕೆಸೆ ದಿಟದಿಂದಂ ತೃತೀಯಾಭಿಧಾನಂ

೨೭

ಕಂ|| ಸಂಗಳಿಸಲ್ಕೆ ಶಿರೋರೋ! ಗಂಗಳ್ ಚಕ್ಷುರ್ದ್ವಯಂ ಗುರುತ್ವಮೆನಿಕ್ಕುಂ
ಪಿಂಗದಿರಲ್ಕುಪಯೋಗದ! ಭಂಗಿಯೊಳೆ ಚತುರ್ಥವೇಗದೊಳ್ ಬೆರಸಿಕುಂ

೨೮

ಒಸಗುಂ ನಾಸಿಕದೆಡೆ ಕಫ! ದೆಸಕದೊಳಂ ತಪಿತನಲ್ತೆ ಪಂಚಮವೇಗ
ಕೃಸದೃಶ ಹಿಕ್ಕಾಯುಕ್ತಂ! ಪೆಸರೆನಿಸಿದ ಷಷ್ಠವೇಗಮುಂ ವಿಷಮಕರಂ

೨೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ದೇಹದತಿಮೂರ್ಛೆಯುದಿತ ವಿ! ದಾಹಂಗಳಿವಕ್ಕುಮಿಂತು ಸಪ್ತಮದೊಳ್ ಸಂ
ದೇಹಂ ಮರಣಮದಕ್ಕುಂ! ತ್ರಾಹಿಯೆನಲ್ ಗರುಡನಾದೊಡಂ ರಕ್ಷಪನೇ

೩೦

ವ|| ಅಂತಾದೊಡಂ

ಮ|| ಮೊದಲೊಳ್ ಮಾಲ್ಬಿದು ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮಮದವಿಂ ದಂ ತದ್ವಿತೀಯಾಖ್ಯದೊಳ್
ವಿದಿತಂ ರಕ್ತವಿಮೋಚನಂ ಬಟಿಯಮೆಂತುಂ ತತ್ತೃತೀಯಾಷ್ಟದೊಳ್
ಪುದಿದಾ ಘೋರವಿಷಕ್ಕೆ ಪಾನಮೆಸೆವೀ ನಸ್ಯಂಜನಂಗಳ್ ಸುಖ
ಪ್ರದಮಕೃಷ್ಣಧಮಾಶು ನಾಶಮನದುಂ ಮಾಲ್ಬಿಂ ಚತುರ್ವೇಗದೊಳ್

೩೧

ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಏಳು ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ೨೬. ಮದ್ದುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ತುಷಮಾತ್ರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಮನುಷ್ಯರ ಧಾತುವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷವು ಹೇಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ವೈದ್ಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ೨೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ದರ್ವೀಕರಣ ಉಗ್ರವಿಷದ ವಿಕಾರಗಳು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮೊದಲವೇಗದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆಯಂಟಾಗುವುದು, ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುವುದು, ಎರಡನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ಮತ್ತು ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗುವುದು, ಮೂರನೆಯ ವೇಗ ಕೂಡಿದಾಗ ೨೮. ತಲೆಯ ರೋಗಗಳುಂಟಾಗಿ ಕಣ್ಣುಜೊಂಪು ಹತ್ತುತ್ತದೆ, ಔಷಧೋಪಚಾರದಿಂದ ಶಮನವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ೨೯. ಹೀಗಾದಾಗ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವುದು, ಕಫ ಬರುವುದು ಉಂಟಾಗಿ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳುವನು. ಐದನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಕೆಮ್ಮುಂಟಾಗಿ, ಆರನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಮವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೦. ಏಳನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಮೂರ್ಛೆಯೂ ಬಾಯಾರಿಕೆಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಣವುಂಟಾಗುವುದನ್ನು 'ರಕ್ಷಿಸಿ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಗರುಡನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಾರನು. ವ|| ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ೩೧. ಮೊದಲು ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರಕ್ತವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಅನಂತರ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಘೋರ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಪಾನ ನಸ್ಯ ಅಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಚತುರ್ಥವೇಗದಲ್ಲಿ

ಕಂ|| ಪುಂಚಮವೇಗದೊಳಭಿಮಂ| ತ್ರಾಂಚಿತ ಶೀತೋದಕಂಗಳಿಂ ಕರ್ಚಿ ಬಟ್ಟಿ
ಕುಂ ಚದುರಂ ಮಾಂತ್ರಿಕ ತ| ತ್ಲಂಚಿತ ದಿವ್ಯಾಷಧಂಗಳಂ ತೊಡೆ ಬಟ್ಟಿಕಂ ೩೨

ಶೀತದ್ರವ್ಯಾಲೇಪಂ| ಮಾತೇಂ ಶೋಧನ ವಿಶೇಷಮುಂ ಪುಂಚಮವೇ
ಗಾತಿಶಯ ಷಷ್ಠವೇಗವಿ| ಘಾತಮುಮಂ ತೊಲಗಿಸಲ್ಕಮಿವೆ ಶಕ್ತಂಗಳ್ ೩೩

ವೇಗದೊಳಾ ಸಪ್ತಮದೊಳ್| ಬೇಗಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಾದಿಯುಂ ಮಾಟ್ಟಿ ಬುಧಂ
ಪೋಗದೊಡೆ ಕಾಕಪದದವೊ| ಲಾಗಳೆ ಶಿರದೊಳ್ ಕೃತಕ್ಷತಾದಿಕ್ರಿಯೆಯುಂ ೩೪

ವಿಸ್ತರ ಧಾತ್ವಂಗವಿಷ| ಪ್ರಸ್ತುತಮೆನಿಸಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ಪೇಟ್ಟಿ ನಾಂ
ಶಸ್ತತರಂ ಹಿತಮಿದುವೆ ಸ| ಮಸ್ತ ವಿಷಕೈಂಬ ಮರ್ದನಾಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೩೫

ವ|| ಅದೇಂತೆಂದೊಡೆ
ಮ|| ಅಮರ್ದಿಪುರ್ವತ್ತಮ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಕವಳಂ ಗಂಡೂಷಮುಂ ವಾಂತಿಯುಂ
ಸಮಸಂದೊಪ್ಪುವ 'ಬೇದುಕಟ್ಟು' ತಿಲಕಂ ರಕ್ಷಾವಹೋದ್ವರ್ತನಾ
ದ್ಯಮೃತೋದ್ಯದ್ವ್ಯತ ತೈಲ ಕಜ್ಜಳಮೆನಿಪ್ಪೀರೇಲು ಭೇದಂಗಳಂ
ರಮಣೀಯಂಗಳೆನಿಪ್ಪುವಂ ತಿಳಿಪುವೆಂ ಸಾಂಗಂ ವಿಷಘ್ನಂಗಳಂ ೩೬

ಚಂ|| ರಸ ಪೊಸಗಂಧಕಂ ರಜನಿ ಟಂಕಣ ತುತ್ಥಮಿವೆಯ್ದುಮೊಂದಲೊಂ
ದಿಸು ಸುರದಾಳಿಯ ದ್ರವದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಮಾಡಿದ ನಿಷ್ಯಮಾತ್ರದಿಂ
ವಿಸೃತ ವಿಷಂ ಮೆಲಕ್ಕೆ ಘನದಷ್ಟನದಲ್ಲದೊಡಂ ಸಮೂತ್ರಮೀಂ
ಟಿಸೆ ವಿಷಹರಂ ಕೃತಾಂತಕುಧರಾಶನಿಯೆಂಬಭಿಧಾನಮಾ ರಸಂ ೩೭

ಕಂ|| ಬಾವುಜಿಗಿಯ ಬಿತ್ತಂ ನೆಱ್| ಭಾವಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದದಂ ತಜ್ಜಲದಿಂ
ಸೇವಿಸಲದು ತಾಂ ಮೃತಸಂ| ಜೀವಿನಿ ಕಳೆಗುಂ ಚರಾಚರಂಗಳ ವಿಷಮಂ ೩೮

ಸುಖಕರವಾಗುವುದು. ೩೨. ಐದನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಶೀತೋದಕದಿಂದ ತೊಳೆದು ದಿವ್ಯವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೩೩. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಶೀತದ್ರವ್ಯದ ಲೇಪನ ಶೋಧನಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಐದು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ವೇಗಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೪. ಏಳನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬುಧರು ನಸ್ಯ ಅಂಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಕಪದದಂತೆ ಕ್ಷತಾದಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೩೫. ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆವರಿಸಿದ ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು, ಇನ್ನು ಸಮಸ್ತ ವಿಷಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ೩೬. ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾದ ಉತ್ತಮ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಕವಳ ಗಂಡೂಷ ವಮನ, ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಬೇದುಕಟ್ಟು ತಿಲಕ ರಕ್ಷೆ ಆವಹ ಲೇಪನ ಹಾಲುತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಕಜ್ಜಳವೆಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭೇದದಿಂದಾಗುವ ವಿಷ ನಿವಾರಣಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩೭. ರಸ (ಪಾದರಸ) ಹೊಸ ಗಂಧಕ ಅರಿಸಿನ ಬೆಳುಗಾರ ತುತ್ಥ ಈ ಐದನ್ನು ಸುರದಾಳಿರಸದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ನಿಷ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವು ಪರಿಹರ. ಈ ರಸಕ್ಕೆ ಕೃತಾಂತಕುಧರಾಶನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ೩೮. ಬಾವು ಜಿಗಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ, ಆ ಜಲದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಮೃತಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿ

ಟಂಕಣ ಮುಶಲೀಕಂದಮು| ಮಂ ಕುಡಿಸುಗೆ ನೀರೊಳಂತುಮಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್
ಪಂಕಜದ ಮೂಲ ಟಂಕಣ| ಮಂ ಕೊಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳಿಗುಮಹಿಕುಲದ ವಿಷಂ ೩೯

ಮುಶಲೀಕಂದಂ ಕಟುಕಂ| ಕುಶಲತರಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ
ವಶಮಲ್ಲದ ವಿಷತತಿಯಂ| ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ಕವಿಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಮತದಿಂ ೪೦

ಕೈಪೆಸೊರೆಯೆಸೆವ ಮೂಲಮ| ನಾ ಪತ್ರದ ರಸದೊಳರೆದು ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಲೇಪಿಸುವುದು ಕುಡಿಸುವುದು ವಿ| ಪಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾರತ್ನಾ ೪೧

ಸುರದಾರು¹ವರ್ಕ ಲಾಂಗಲಿ¹| ಕರವೀರಂ ಚಿತ್ರಕಂಗಳೆಂಬಿವನಿಂಬಿಂ
ದರೆದುರಗದಷ್ಟನಪ್ಪಂ| ಗಿರದೀಂಟಿಸಲದು ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೪೨

೮|| ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ ಮರಿಚಂ ಮೊಸರುಂ ಪೊಸಕೋಷ್ಠಮೆಯ್ಲಿ ಲೇ
ಸಪ್ಪಿನಿದಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಧು ಸೈಂಧವಮೆಂಬಿವನೆಯ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂ
ಡೊಪ್ಪುವ ಯೋಗಮುಂ ಭರದೊಳಂ ದಧಿ ಮಸ್ತುಕಯುಕ್ತಪಾನದಿಂ
ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಲದಷ್ಟವಿಷಮಂ ಪರೆಗುಂ ನರರಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೪೩

ಕಂ|| ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ| ದಿರದೀಂಟಲ್ ಘನೆಯ ವಿಷಮದಟಿಗುಂ ಮೇಣ್ ಚೆ
ಚ್ಚರದಿಂ²ದರೆದು² ಗುಡೂಚಿಯ| ನಿರದೀಂಟಲ್ ಕಟಿಯೊಳಂ ವಿಷಘ್ನಮನಿಕ್ಕುಂ ೪೪

ತಾಳಿ ಮಣಶಿಲೆಗಳಂ ಕಾ| ಯ್ದಾಳಿದ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ಮೇಣ್ ನೀರಿಂ
ಬೇಳಿ ತೊಳಿಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಳಂ| ಮೀಳಿದ ವಿಷಮಿಟಿಗುಮಿಲ್ಲಿ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ ೪೫

ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆಯುಮೀಶ್ವರಿ ಕತ್ತರಿ ದೇವದಾರು ಕಾ
ಸರಿಕೆ ವರಾಶ್ವಗಂಧಿ ಕಟುಪರ್ಣೆಯೆನಿಪ್ಪವಳಿಲ್ಲಿಯುಕ್ತಮಾ

ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೩೯. ಬೆಳುಗಾರ ಮುಸಲೀಕಂದಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ತಾವರೆಬೇರು ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಾವಿನ ವಿಷ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೦. ಮುಸಲೀಕಂದ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು; ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ಶಮನ ಮಾಡುವುದೆಂಬುದು ಕವಿಕಮಲಗಳಿಗೆ ಭಾಸ್ಕರನಂತಿರುವವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅದರ ಎಲೆಯ ರಸದಿಂದರೆದು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಲೇಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ. ೪೨. ಸುರದಾರು ಎಕ್ಕೆ ಲಾಂಗಲಿ ಕರವೀರ ಚಿತ್ರಮೂಲಗಳನ್ನು ಹದವಾಗಿ ಅರೆದು ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ, ಬುಧಬಂಧುವೇ ಕೇಳು. ೪೩. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ (ಶುಂಠಿ) ಮೆಣಸು ಮೊಸರು ಹೊಸಕೋಷ್ಠ ಬೆಣ್ಣೆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಔಷಧವನ್ನು ಮೊಸರು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕಾಲಸರ್ಪದಿಂದಾದ ವಿಷವೂ ನರರಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೪೪. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಮತ್ತು ಗುಡೂಚಿಯನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೫. ತಾರೆ ಮಣಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕಾದಾರಿದ ನೀರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೪೬. ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆ ಈಶ್ವರಿ ಕತ್ತರಿ ದೇವದಾರು ಕಾಸರಿಕೆ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಕಟುಪರ್ಣೆಗಳನ್ನು

ಗಿರಲರೆ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಳಂ ಕಟಿಯಿಂದತಿಕ್ಕೈಪೆಯಪ್ಪ ಕಾ
ಱ್ಕೊರೆಯೆಳಗಾಯ್ಕೊಪ್ಪವ ರಸಪ್ರಸರಂಗೊಳೊಂದೆ ಮತ್ತದಂ

೪೬

ಕಂ|| ತೂಗುವುದು ಮೂಱು ಪೊಂಪ(ಣ್ಣ)ಣ! ಮಾಗಿರೆ ಮಾಡುವುದು 'ವಳಿಗೆಯಂ' ಕೆಯ್ಯಿಂದಂ
ನಾಗ ಸುದಷ್ಟಗೆ ಪೂಸುವು! ದಾಗಳೆ ತತ್ತಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೪೭

ಇದಮೋಘಮಪ್ಪ ಯೋಗಂ! ಸದಯರ್ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿರೊಸೆದು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೇ
ಳಿದಮಲ್ಲಿಂದಿಳಿಗೆಲ್ಲಂ! ಸದಮಳ ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೪೮

ಸಾರ ಕರಂಜದ ಪೊಸಕಾ! ಟ್ವೀರೆಯ ಧಾತ್ರಿಯ ಸುಬೀಜಮರಿದಾಳಮಿವಂ
ಕ್ಷೀರದೊಳರೆದೀಂಟಲ್ ಸಂ! ಹಾರಿಸುಗುಂ ವಿಷಮವಿಷಮನಿದು ಕೇವಳಮೇ

೪೯

ಕಾರಸೆ ಱಿಂಚಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದ! ಬೇರೀಶ್ವರಿ ಹಸ್ತಿರ್ಕರ್ಣ ಹತ್ತರಿಕೆಗಳೆ ನಿ
ವಾರಿಸುಗುಮಖಿಲ ವಿಷಗಳ! ನೋರಂತಿರೆ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೫೦

ಚಂ|| ಧರೆಯೊಳಿದೊಂದು ಚಿತ್ತತರಮಂ ^೨ತಿಳಿಯಿಂ^೨ ನರರೊಪ್ಪುವಾಚದೊಳ್
ಬೆರಸಿರೆ ಕಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಕಂಡೊಡೆ ಮಂದನವಾರದಂದು ಚಿ
ಚ್ಚರದೊಳದಂ ಸ್ಥಿರಂ ಭಜಿಸಿ ಮೂವಳಸಾಗಿಯೆ ಸುತ್ತಿ ನೂಲುಮಂ
ಸರಸಿಜಮಿತ್ರವಾರದೊಳೆ ಮೋನದೊಳೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರ್ಗಳಂ

೫೧

ಕಂ|| ಘಮನೆ ಧಾತ್ರಿಯುಮೀಶ್ವರಿ! ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಂಗಳೊಳೆ ಬೆರಸಿ ಮತ್ತಂ ಜಲದಿಂ
ದಮ್ಮುದದೊಳರೆದು ಮಾಲ್ಪುದು! ಸಮತ್ತ ^೩ಚಣಕ^೩ಪ್ರಮಾಣಮೆನೆ ವಳಿಗೆಗಳಂ

೫೨

ಅವು ದಿವ್ಯಮಪ್ಪ ವಳಿಗೆಗ! ಳವನೆ ಸುರಕ್ಷಿತದೊಳಿರಿಸಿ ಘನದಷ್ಟಂಗಂ
ಜವದಿಂ ಪೂಸುಗೆ ತತ್ತಾ! ನವಿಶೇಷದೊಳಂ ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಬುಧೂ

೫೩

ಸೇರಿಸಿ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಂಬಿಲ ಕಹಿಯಾದ ಕಾಡುಸೋರೆಯ ಎಳೆಗಾಯಿಯ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆದು, ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ೪೬ ಮೂರು ಪೊಂಪಣ (ಚಿನ್ನದ ಹಣ) ತೂಕವಾಗಿರುವಂತೆ ತೂಗಿ ಕೈಯಿಂದ ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪೮. ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಔಷಧವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದರು; ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೯. ಕರಂಜದ ಸಾರ ಹೊಸ ಕಾಡುಹೀರೆ ನೆಲ್ಲಿಬೀಜ ಮತ್ತು ಅರಿದಾಳಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಅತಿಯಾದ ವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವೇ? ೫೦. ಕಾರಸೆ ರೆಂಚಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದಬೇರು (ಗಿರಿಬೇರು - ಬೇವು?) ಈಶ್ವರಿ ಹಸ್ತಿರ್ಕರ್ಣ ಹತ್ತರಿಕೆಗಳ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೫೧. ಲೋಕದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ, ಮನುಷ್ಯರು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಸಾಲವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತಿರುವ ಕೆಕ್ಕಿಡವನ್ನು ಶನಿವಾರದಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಮೂರು ಸುತ್ತು ನೂಲನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದು, ರವಿವಾರದಂದು ಮೌನವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ೫೨. ಧಾತ್ರಿ ಈಶ್ವರಿ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲುಗಳೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಚಣಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೫೩. ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾಗಿಟ್ಟು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.

- ಕುಡಿಯಲ್ಕುಣಮಾಟದೊಡಂ! ಕುಡಿಸಿದನೊಡನುಂಡವಂಗವಂ ತೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂ
ಡೊಡಮವನ ವಿಷಮದಿಟಿಗುಂ! ಕುಡು ನಲ್ಲರೊಳಿಂ ಪರಸ್ಪರಂ ತತ್ಕಮದಿಂ ೨೪
- ಹತ್ತರಿಕೆ ಹಾಲೆಯಿಲೆಯಂ! ಮತ್ತೀಶ್ವರಿ ಕೀರತುಂಡಿಗಳ ಬೇರ್ಗಳನ
ತ್ಯುತ್ಕಮದಂಬಿಲದಿಂದರೆ! ಯುತ್ತುಂ ತತ್ತನುಗೆ¹ ಪೂಸಲಹಿವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ೨೫
- ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ! ಮಧು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಪಂಚಲವಣಮೆಂಬೀ ದಿವ್ಯ
ಷಧಿಯಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ನಾನಾ! ವಿಧ ಸರ್ಪಪ್ರಮುಖ ವಿಷಮವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೨೬
- ಸುರವಾರುಣಿ² ಕ(ಖ)ರ³ಕರ್ಣೇ! ಶ್ವರಿಗಳ್ ಶುಕತುಂಡಿ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೊಳ್ಳಿರುಳೊಂ
ದಿರಲರೆದೆಟಿಯಲ್ ಪೂಸ! ಲ್ಕುರಗವಿಷಂ ಪಟಿಗುಮೆಂದನಮಳಚರಿತ್ರಂ ೨೭
- ಎರಡರಿಸಿನಂಗಳೊಳೆ ತಗ! ರ ರಸಾಂಜನಮೊಂದಿರಲ್ಕುಮರೆದೀಂಟಲ್ ಮೇ
ಣೆರದೆ ವಚಾದ್ವಯಗಳುಮಂ! ಭರದಿಂ³ದಂ ಕುಡಿಸೆ³ ತದ್ವಿಷಘ್ನಮದಕ್ಕುಂ ೨೮
- ಅಂಕೊಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗಂ! ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನಂ ಮಗಧರುಹಂ
ಟಂಕಣಮುಂ ಮಣಿಶಿಲೆಯುಮಿ! ವಂ ಕುಡಿ³ಯಿಸಲಿಟಿಗುಮಖಿಳ ಜಂಗಮವಿಷಮುಂ ೨೯
- ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಅಂಜಿಗೆ! ⁴ಕರ⁴ಕರ್ಣೇಕೆಯೆಂಬಿನಿತಟಿಗೊಳೊಪ್ಪುವ ಬೇರಂ
ಬೆರಸಂಬಿಲದಿಂದರೆದೀ! ಗರಿದೆನಿಸುವ ಘಣವಿಷಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೩೦
- ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಅಂಜಿಗೆ! ಯೆರಡರಿಸಿನಮೊಂದಿರಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ
ಕರಕರ್ಣೆ ಬೆಳದ ಬೇರ್ಗಳ! ನರೆದು ಕಟುತ್ರಯದೊಳಿಂಟೆಯಹಿವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ೩೧

೨೪. ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾದಾಗ ಕುಡಿಸುವವನು ತಾನೇ ಕುಡಿದು ದಷ್ಟನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆತನ ವಿಷವಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ೨೫. ಹತ್ತರಿಕೆ ಹಾಲೆ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಈಶ್ವರಿ, ಕೀರತುಂಡಿಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ದಷ್ಟನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಅಹಿವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೨೬. ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ಮೆಣಸು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಪಂಚಲವಣ ಎಂಬೀ ದಿವ್ಯವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಪಗಳ ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೭. ಸುರವಾರುಣಿ ಕರಕರ್ಣೆ ಈಶ್ವರಿ ಶುಕತುಂಡಿ ಕಹಿಸೋರೆಯ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೇಳಿರುವನು. ೨೮. ಎರಡರಿಸಿನ ತಗರ ರಸಾಂಜನ ಎರಡುಬಜೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಕೂಡಲೆ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೯. ಅಂಕೊಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗ ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನ ಮಗಧರುಹ (ಹಿಪ್ಪಲಿ) ಬೆಳುಗಾರ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಜಂಗಮ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೦. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ರಂಜಿಗೆ ಕರಕರ್ಣೆ (ಮರಸಣಿಗೆಗೆಡ್ಡೆ) ಎಂಬಿವರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕೂಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸರ್ಪ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೩೧. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ರಂಜಿಗೆ ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೂಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಕರಕರ್ಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಲದ ಬೇರುಗಳನ್ನರೆದು ತ್ರಿಕುಟದೊಡನೆ

¹ಕರ²ಕರ್ಣ ಸುರಸಿಯೆರಡು| ವರಮೂಲಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಕಾಲ್ಪೀರೆಯ ಬಿ
ತ್ತಿರೆ ಪೋತಿನ ಮೂತ್ರದೊಳಂ| ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲುರಗತತಿ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೬೨

ಶರಪುಂಬಿ ಯಿಂದ್ರವಾರುಣಿ| ಸಿರಿಸದ ಪಣ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಕತ್ತಗಿರಿಯೆಂಬಿವಟಿಗೊಳ್
ಬೆರಸಿದ ಶುಕತುಂಡಿಯುಮಂ| ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲುರಗವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೬೩

ದಳಮಂ ಶಿರೀಷಸಂಭವ| ಫಲಮಂ ನೀರಿಂದಮರೆದು ಶೋಧಿಸಿ ಬಿಸಿಲೊಳ್
ಕೊಳುಗಂಬು ಲವಣಮಿಶ್ರದೆ| ಕಳೆಗುಂ ಕಾಳಾಹಿ ಮುಖ್ಯ ಬಹುವಿಧವಿಷಮುಂ ೬೪

ಊರಹಿಗಳ್ ಪಿಡಿಯಲ್ ತ| ಣ್ಣೇರಿಂ ಜಂಭೀರಮೂಲಮಂ ಸಣ್ಣೆಸಿ ಬೆ
ನ್ನೀರಿಂ ಮೇಣ್ ಕುಡಲದು ಸಂ| ಹಾರಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೬೫

ಅಟವಿಯೊಳಹಿ ಕೊಂಡೊಡದು| ತ್ಯಟದ ವಿಷಂ ಶ್ರೋತ್ರವಲ್ಲಿಯೊಪ್ಪುವ ಬೇರಂ
ರುಟಿತೆಯೊಳೆ ಮೂತ್ರದಿಂ ಕುಡೆ| ದಿಟಮಿಟಿಗುಮದನಲನಡಸಿದರಲೆಯ ತೆಟದಿಂ ೬೬

³ಸೊಡರಿಯ³ ಬೇರರುರಾಳಂ| ಗುಡೂಚಿಯಾಡುಳಿಚಮೆಂಬಿವಂ ಕಟಿಯಿಂದಂ
ಕುಡಿಯಿಸಲಹಿವಿಷಮಟಿಗುಂ| ಕಡುಭರದಿಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪ⁴ನಂ ಮಾಟಿಕ್ಕಿ ಬುಧಂ⁴ ೬೭

ಕಟಿಯಿಂದರೆದಿರದೊಂಟಿಸೆ| ಹುಟಿಗುಡಿ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಿ ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ ಬೇರಂ
ಘಟಿಲನೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ| ಲ್ಲಳೇವರಕ್ಕೆಯ್ ಪೂಸೆ ಘಣಿವಿಷಮಟಿಗುಂ ೬೮

ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೆ|| ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಪೆಗುರುಂಟಿಗೆ ಮೊಲ್ಲೆ ಯೀಶ್ವರಿ ಚಂಪಕಂ
ಮೆಕ್ಕೆ ನಾಂಗುಲಿ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯುಂ ಸಮಂತಸಗಂ ಗಡೀ
ಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗೆಯಿವೆಲ್ಲಮಂ⁵ ಕಟಿಯಿಂ ಕೊಳುತ್ತಿರೆ ಪೂಸಲಿಂ
ನಿಕ್ಕುವಂ ಕಿಡುಗುಂ ಘಣೇಂದ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಂಡವಿಷಂಗಳುಂ ೬೯

ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೨. ಕರಕರ್ಣ ಸುರಸಿ ಈ ಎರಡರ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಕಹಿಸೋರೆ
ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಹೋತದ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
೬೩. ಶರಪುಂಬಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಸಿರಿಸದಹಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮ (ಕತ್ತಗಿರಿ ಕತ್ತಗಿನಿ ಅಥವಾ ಕತ್ತಗಿವಿ ಒಂದು
ವಿಧ ಔಷಧ ಸಸ್ಯ?) ಶುಕತುಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೬೪.
ದಳ (ತಮಾಲಪತ್ರ) ಮತ್ತು ಶಿರೀಷಫಲಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿನೊಡನೆ
ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಳಸರ್ಪವೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬಹುವಿಧ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
೬೫. ಊರಿನ ಹಾವುಗಳು ಕಚ್ಚಲು ನೇರಲ ಬೇರನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಕೊಡಲು
ಆ ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ೬೬. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಬೇರನ್ನು
ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಬೆಂಕಿ ತಗುಲಿದ ಅರಳೆಯಂತೆ ಅದರ ವಿಷನಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೭.
ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಸೊಡರಿಯ ಬೇರು ಅರುರಾಳ ಗುಡೂಚಿ ಆಡುಳಿಚ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ
ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಸಲು ಬಹುಬೇಗನೆ ಅಹಿವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೮. ಹುಳಿಗುಡಿ
ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಸಲು
ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಪವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೯. ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಮೊಲ್ಲೆ ಈಶ್ವರಿ ಚಂಪಕ
ಮೆಕ್ಕೆ ನಾಂಗುಲಿ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ ಎಸಗ ಎಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಬಿಲದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಚ್ಚಲು

1. ಕ (ಖ) ರ (ಅ) 2. ಡೆಮುಕ್ಕ (ಜ) 3. ಸೋದರಿಯ (ಇ) 4. ನಾಂಜನವಿಧಿಯು (ಇ) 5. ನುಗ್ಗೆಲು
ಬೇಲಮಂ, ಬೆಲ್ಲಮಂ (ಇ)

ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ! ವೆರಸಿರೆ ಮಗ್ಗಾರೆಯೆಕೆ ಶುಕತುಂಡಿಗಳಂ
ಭರದೊಳರೆದೀಂಟೆ ಕಟಿಯಿಂ! ದಿರದುರಗವಿಷಂ ವಿನಷ್ಟಮಪ್ಪುದು ಪುಸಿಯೇ ೨೦

ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆಗಳೊ! ಕೊಗ್ಗಿರೆ ಕಟಿಯಿಂದಮಿಟ್ಟ ಹುರುವಳ್ಳಿಯುಮಂ
ಸಿಗ್ಗಿರೆ ಕುಡಿಸುಗೆ ಪೂಸುಗೆ! ಯಗ್ಗಲಿಸಿದ ವಿಷಮುಮಲಿಪುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೨೧

ಉ|| ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗ ವಹ್ನಿ ಕಟುಕತ್ರಯ ಸೈಂಧವಮುಂ ಫಲತ್ರಯಂ
ಸಂಗತಮಪ್ಪ 'ಪಾರಿ'ಯಜಮೋದ ಪುರಂದರಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಾ
ನಂಗಳೆನಲ್ಕೆ ಕೂಡಿ ಪಟಚೂರ್ಣಮನಾಗಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂ ಕೊಳಲ್
ಶೃಂಗಿ ಮಹೋರಗಾದಿ ವಿಷಸಂತತಿಯಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೨೨

ಕಂ|| ಸುರದಾಳಿ 'ಕಾಡು'ಜೀರಗೆ! ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಬೆಳುಗಣಜಿಲೆಯಂ
ವಿರಚಿಸಿ ಪಾನದೆ ನಸ್ಯದೆ! ನರಗೋಮಹಿಷಾದಿಗಳ್ಗೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೩

ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ಸುಗಂಧಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಕಕ್ಕೆಯೊ
ಶ್ವರಿಯಜದಂಡೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶಾವಿಷಮಾಮಯ ನಿಂಬಬೀಜಮೊ
ಪ್ಪಿರೆ ಸರಸಾಶ್ವಗಂಧಿ ರವಿ ವಾಯಸತುಂಡಿ ಸುದೇವದಾಳಿಯೊಳ್
ಬೆರಸಿರದಟ್ಟು ತುಪ್ಪಮದು^೩ ಪಾನದಿ ಸರ್ವ ವಿಷಘ್ನಮುರ್ವಿಯೊಳ್ ೨೪

ಕಂ|| ಸಾಲದೆ ಫಣವಿಷಮಂ ನಿ! ಮೂಲಿಸಲೀ ಯೋಗಮೊಂದೆ ಹಿಮಮಿಶ್ರದೊಳಂ
ತೈಲಂ ಲೇಪನ ಪಾನದೆ! ಲಾಲಿತ ಗುಣನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೨೫

ಘನನಾದಿ ಕಾಗೆತೊಂಡೆಗ! ಳನೆ ಕೂಡಿ ಮಯೂರಪಿತ್ತದೊಳ್ ಬಲಿಯಂ ಚೆ
'ಕನ್ನೆ' ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಗದಂ! ಜನ ವಿನುತಂ ಕುಡಿಯೆ ಸರ್ವವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೨೬

ಸರ್ಪನ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಷಗಳೂ ಅಳಿಯುತ್ತವೆ. ೨೦. ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ ಮಗ್ಗಾರೆ ಎಕ್ಕೆ ಶುಕತುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉರಗವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದೇ? ೨೧. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆ ಹುರುವಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೨. ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗ ವಹ್ನಿ ತ್ರಿಕಟುಕ ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಫಲ ಪಾಲೆ ಅಜಮೋದ ಪುರಂದರ (ಕೋಳಿಕುಟುಮನಗಡ್ಡೆ) ಎಂಬವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಾಳಿತಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಶೃಂಗಿ ಮಹೋರಗಾದಿ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೨೩. ಸುರದಾಳಿ ಕಾಡುಜೀರಗೆ ಮೆಣಸು ಬಜೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಪಾನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನರ ಗೋ ಮಹಿಷಾದಿಗಳಿಗಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪. ಶಿರೀಷ ಸುಗಂಧಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಕಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರಿ ಅಜದಂಡೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶಾವಿಷಮಾಮಯ (ತಾವರೆದಂಟು) ಬೇವಿನ ಬೀಜ ಕೂಡಿರಲು ಅಶ್ವಗಂಧಿ ರವಿ ವಾಯಸತುಂಡಿ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಟ್ಟು ಬಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೨೫. ಹಿಮ (ನೀರು) ಮಿಶ್ರವಾದ ತೈಲಲೇಪನ ಮತ್ತು ಪಾನದ ಔಷಧವು ಸರ್ಪವಿಷನಾಶಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂಬುದು ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೬. ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ಮಯೂರಪಿತ್ತವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ಕುಡಿಯಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ಉ|| ಏಷಡೇವತೋ ಕೋಷ್ಠ ಮಡುವಾಗಲು ನುಗ್ಗಿ 'ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಕರಂ'
ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪಲಾಬು ಮುನಿಭೂರುಹಮೂಲ ಕುಮಾರಿ ಸಾರಮ
ಪ್ಪಾ ಪುದಿದಶ್ವಗಂಧಿ ಸುರದಾಳಿಯೆನಿಪ್ಪಿವನೆಯ್ಲೆ ಕೊಂಡು ಮ
ತ್ತಾ ಪರಿಪಕ್ಷಮಪ್ಪ ಕುಟಜೋದ್ಭವ ಬೀಜಯುತಂ ಸುರಕ್ಷಿತಂ

೭೭

ಕಂ|| ಇರಲವಜಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಬೆರ| ಸರೆದು ಕುಮಾರೀರಸಪ್ರಯುಕ್ತಗೈಯ್ಯಂ
ದಿರದೀಂಟಿಸೆ ನಸ್ಯಯುತಂ| ಪರಿಹರಿಕುಂ ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯ ವಿಷಮಂ

೭೮

ಮ|| ಹರಿವಾರಂ ಹಸ್ತ ತಾರಾಯುತಮಿರೆ ಭರದಿಂದಂದು ಕರ್ಕೋಟಕಾಹ್ವಂ
ಬೆರಸಂತಾ ಕಾಕತುಂಡೀ ಪ್ರಥಿತಮೆನಿಪ ನಿರ್ಗುಂಡಿಯುಗ್ಗು ಲಸ
ಚ್ಚರ ಪುಂಖೀ 'ಪ್ರಷ್ಯಕೋಷ್ಠಿ' ಕ್ಷಿತಿನುತಮೆನಿಪಿಂತ್ಯೆದಟಿಸೊಳ್ ಮೂಲಮಂ ತಂ
ದುರಗಂ ಕೊಂಡಂಗಮಾ ಚೂರ್ಣಮನರೆದೇಟಿಯಲ್ ತದ್ವಿಷಂ ನಾಶಮಕ್ಕುಂ

೭೯

ಕಂ|| ಕಿರುಕುಂಸಾಲೆಯ ಬೇರುಮ| ನಿರದರೆ ತುಪ್ಪದೊಳೆ ಸರ್ಪ (ವರ್) ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಮುಂ
ಪಟಿಪಡುಗುಂ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂ| ನೆಟಿದಿದೋಡದುಂ ಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೮೦

ಉರಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಫೃತದೊಳ್| ಬೆರಸಿದ ಮಧು ಸಮವೆನಲ್ಕೆ ಕುಡಿಸುವುದಳಿಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮದು| ನಿರುಪಮ ಗುಣೆಯೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೮೧

ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇ| ರೊಳೆ ನೀಲಿಯ ಮೂಲಮಂ ಸಮಾನಂಗೊಂಡಾ
ಕಳತುಪ್ಪದಿಂದೆ ಕುಡಿಯಿಸ| ಲಟಿಗುಂ ಫಣವಿಷಮದಮಲತರ ಗುಣನಿಲಯಾ

೮೨

ಭೂಲೋಕದೊಳೊಂದೊಪಧಿ| ಸಾಲದೆ ಪಲವೇವುದರೆದುಮರಿದಾಳಯುತಂ
ನೀಲಿಯುಮಂ ಕುಡಿಸುವುದದು| ಕಾಲೋರಗನಗಿದ ವಿಷಮನಾಕ್ಷಣಮಟಿಗುಂ

೮೩

೭೭. ಕೋಷ್ಠ ಮಡುವಾಗಲು ನುಗ್ಗಿ ಕಟುತ್ರಯ ಕಹಿಸೋರೆ ಅಗಸೆಬೇರು ಕುಮಾರಿ ಸಾರತರವಾದ
ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಸುರದಾಳಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಲಾದ ಕುಟಜಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ೭೮.
ಅದರ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಕುಮಾರೀ ರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ಪ
ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೯. ಹಸ್ತಾನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹರಿವಾರದಲ್ಲಿ (ಭಾನುವಾರ ಅಥವಾ
ಸೋಮವಾರ) ಕರ್ಕೋಟಕಿ ಕಾಕತುಂಡಿ ಎರಡು ವಿಧ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಚರಪುಂಖಿ ಪ್ರಷ್ಯಕೋಷ್ಠಿಗಳೆಂಬ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಐದರ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಅರೆದು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಆ
ವಿಷವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ೮೦. ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸರ್ಪ
ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವೂ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೧. ಹಾವು
ಕಡಿದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರ ವಿಷ
ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೨. ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ
ಬೇರು ನೀಲಿಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಫಣವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೮೩. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಔಷಧಗಳಿಂದೇನು? ಅದಿವಳ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು

ಬಜೆಯಶ್ವಗಂಧಿಯಿಲ್ಲಣ! ರುಜೆಯೆಂಬಿವನರೆದು ಕಟಿಯೊಳಂ ಕುಡಿಸುವುದುಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ತ್ರಿಜಗದ್ಭೂಷಣನೆನಿಪ್ಪ ಜಿನಮುನಿಮತದಿಂ

೮೪

ಹುಲಿಗಿಲರುಟಾಳದೊಪ್ಪವ! ಫಲಮಂ ಗಣೆಜಿಲೆಯುಮಂ ಸಮಾನಂಗೊಂಡಂ
ಬಿಲದಿಂದರೆದೀಂಟಿಸಲದು! ತೊಲಗಿಸುಗುಂ ಫಣೆಯ ವಿಷಮನಪಗತಕುಮತಾ

೮೫

ಅರೆದಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯೊಳಂ! ಬೆರಸಿರೆ ಸೇಗುಡಿತೆಯೊಪ್ಪವಂಬಿಲದಿಂದಂ
ಭರದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕುರಗೋ! ತ್ಯರದ ವಿಷಂ ಪಱಿಗುಮೆಂದನಪಗತಕಲುಷಂ

೮೬

ಅಂಗುರಮಂ 'ನೀಲಿ'ಯುಮಂ! ಸಂಗತಮಾಗರೆದು ತುಪ್ಪದಿಂದೀಂಟಿಲದಂ
ದೇಂ ಗಹನಂ ಫಣೆಯವಿಷಂ! ಪಿಂಗುವುದಕಳಂಕಚರಿತ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೮೭

ಬೆರಸೆಲವದ ಹಗಿನೆಲಹುರಿ! ಯಿರವಂತಿಗೆಯೆಂಬಿವಂ ಲಸದ್ಗುಗ್ಧದೊಳಂ
ದರೆದೀವುದು ಪಾನದೆ ವಿಷ! ಧರವಿಷಮಱಿಗುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ

೮೮

ಚಂ|| ಬೆಳೆದಿರಲಾಚ ಕಕ್ಕೆಗಳಿಳಾತಳದೊಳ್ ಕರಮೊಂದುಗೂಡಿ ತಾಂ
ವಿಳಸಿತ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗದೊಳೆ ಬೇಜವನೊಪ್ಪಿರೆ ತಂದುದೊಂದನೊಂ
ದಳವಿಯೊಳಂಟದಂತಿರಿಸಿ ಚೂರ್ಣಸಿ ರಕ್ಷಿತಮಾಗಿರಲ್ಕುದುಂ
ತಳವಲು ತುಂಬೆ ನೆಲ್ಲಿ ತುಳುಕಂ ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯೆರಬ್ಬುರಂಟಕಂ

೮೯

ಉ|| ನಾಗರುಮಾರಿಯೆಂಬಿವಱೊಳೊಂದಿರಲಾಚದ ಚೂರ್ಣಮಂತದಾ
ಯೋಗಮದೊಂದನಿಕ್ಕುಮದನಿಂಬಿನೊಳಿಟ್ಟರಸಂತೆ ಮತ್ತೆಯುಂ
ದಾಗುಡಿ ಸಂದಲಾಬು ಮಡುವಾಗಲು ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪ ಹೀರೆವೊಂ
ದಾಗಿರೆ ಕೈಪೆದೊಂಡೆಯೊಳೆ ಪಿಂದೆಸೆವಿಪ್ಪೆಯ ಮೂಲದೊಳ್ ಕರಂ

೯೦

ಕಂ|| ಸಕ್ಷೀರಕಂಚುಕಂ ಸುಪ! ರೀಕ್ಷಿತದಾ ಪವಳದೊಂಡೆಯಿಂತಿವಱೊಳ್ ಸಂ
ರಕ್ಷಿತ ನೃಪತರು ಚೂರ್ಣಮ! ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮತ್ತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ಮಾಱಿ ಬುಧಂ

೯೧

ಕಾಳೋರಗ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವೂ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೮೪. ಬಜೆ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಇಲ್ಲಣ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ತ್ರಿಲೋಕಭೂಷಣನಾದ
ಜಿನಮುನಿಯ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೫. ಹುಲಿಗಿಲು ಅರುಟಾಳಗಳ ಫಲ ಗಣೆಜಿಲೆಯನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ
ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೬. ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯನ್ನು ಸೇಗುಡಿತೆಯೊಡನೆ
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂದು ಕಲ್ಯಾಣಹಿತನು ಹೇಳಿದನು. ೮೭.
ಅಂಗುರ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಫಣೆವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು
ಉತ್ತಮ ಚರಿತನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೮೮. ಎಲವದಹಗಿನು ಎಲಹುರಿ ಇರವಂತಿಗೆ
ಎಂಬಿವನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹಾವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖತಿಲಕಾ.
೮೯. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಚ ಕಕ್ಕೆಗಳು ಬೆಳೆದಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ
ತಂದು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗದಂತಿರಿಸಿ, ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಳವಲು ತುಂಬೆ ನೆಲ್ಲಿ
ತುರುಚೆ ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುರಂಟಕ ೯೦. ನಾಗರು ಮಾರಿ ಎಂಬಿವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲು, ಆಚದ
ಚೂರ್ಣವೊಂದೆ ಔಷಧವೆನಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪವಾಗಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ದಾಗುಡಿ ಅಲಾಬು ಮಡುವಾಗಲು
ಕಹಿಹೀರೆ ಕಹಿತೊಂಡೆ ಇಪ್ಪೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ೯೧. ಕ್ಷೀರಕಂಚುಕ ಪವಳದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ರಕ್ಷಿಸಿದ

ಮ|| ಎರಡುಂ ಪೋಟ್ಟಿಳ ಮಾಡಿ 'ಕೌಟಿ'ಯೆಳಗಾಯಂ ತೀವಿ ತಚ್ಚೂರ್ಣಮಂ
ತರದಿಂದೊಂದೊಳೊಂದನಂತರೆದಿವಂ ಮಾಡುಂಡೆಯಂ ವಾಮದಾ

ಚರಣಕ್ಕಂ ನೃಪಭೂಜಯುಕ್ತಮನೆ ಮತ್ತಾ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಾಚ ಸಂ
ಕರಮಂ ಪೂಸೆ ತದಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮಮನಣಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿಸಾ ವಾರಿಯಿಂ

೯೨

ಕಂ|| ವಿಹಿತಮದಂ ಕುಡಿಸುಗೆ ಜನ! ಮಹಿತಂ ವಾಸುಗಿ ವಿಷಾಪಹಂ ತಾಮಿನಿತ
ಕಹಿದಷ್ಟಂಗಂ ಭಾವಿಸೆ! ಮಹದಪಘನರಕ್ಷಣಂ ಸಮಂ ಪೆಟಿತುಂಟೇ

೯೩

ತೊಟ್ಟಿಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುನ್ನಾಗಂ! ತೊಟ್ಟಿ ಮಾದಲಮಮೃತವಳ್ಳಿ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಬೇರ್
ತೊಟ್ಟಿದವನ ತೊಟ್ಟಿ ಮುಸ್ತೆಯ! ನುಟ್ಟಿ ಚೂರ್ಣಪುರುಲಿಗ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ ಸಮೇತಂ

೯೪

ಮತ್ತಂ ಕಾಂಜಿಕಯುಕ್ತಮ! ನಿತ್ತೊಡೆ ತಚ್ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಹೋರಗವಿಷಮಂ
ನಿತ್ತಟ್ಟಿಸಲೀಯದಿದುವೆ ಬು! ಧೋತ್ತಮನ ಮತಂ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೯೫

ನೆಲದಾಳ್ ದಾಗುಡಿ ಹೇರೀ! ಚಲು ವಾಳಂ ತರಣೆ ತೊಟ್ಟಿ ಹುರುವಳ್ಳಿ ಸದು
ತ್ವಲ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಸರ್ಪಪ! ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ಸತಕ್ರಪಾನಂ ವಿಷಹಂ

೯೬

ಗಿರಿಕರ್ಣಕೇಂದ್ರವಾರುಣೆ! ವೆರಸರೆದಂಬಿಲದೊಳೀಂಟಿಸಂತಲ್ಲದೊಡಂ

ತಿರೆ ಸಹದೇವಿಯನಿಂಬಿಂ! ದರೆ ನೀರೊಳ್ ನಿಂಬೆಯಂ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೯೭

ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗಾರೆಗಳೀ! ಶ್ವರಿವೆರಸು ಕುಮಾರಿಯೆಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗನುಮಂ
ಬೆರಸರೆದೀಂಟಲ್ ಕಟಿಯಿಂ! ದುರಗ ವಿಷಾಪಹಮದಪ್ಪುದಮಳಚರಿತ್ರಾ

೯೮

ಕನಕಾಖ್ಯಮೆಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂ! ಗನಗೆಡ್ಡೆಯನಕ್ಕೆ ಕಟಿಯೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ

ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ ಸರ್ಪನ! ಘನವಿಷಮಟಿಗುಂ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೯೯

ಕಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬುಧರು ಯೋಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ೯೨. ಕೌಟಿಯ ಎಳಗಾಯಿಯನ್ನು ಎರಡು ಹೋಳುಮಾಡಿ, ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆಮಾಡಿ, ಎಡಗಾಲಿಗೆ ಕಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬಲಗಾಲಿಗೆ ಆಚದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಎರಡು ಕಾಲನ್ನೂ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ೯೩. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಜನಕ್ಕೆ ಅಹಿತವಾದ ವಾಸುಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ; ಅಹಿದಷ್ಟನಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದು ಬೇರೆಯಿದೆಯೆ? ೯೪. ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುನ್ನಾಗ ತೊರೆಮಾದಲ ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಬೇರು ತೊರೆದವನ ತೊಟ್ಟಿ ಮುಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉಲಿಗ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ ಸಮೇತ ಚೂರ್ಣಿಸುವುದು. ೯೫. ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಕಾಂಜಿಕ(ರ)ದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಘಟಸರ್ಪದ ವಿಷವೂ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದ ಮತವಾಗಿದೆ. ೯೬. ನೆಲದಾಳು ದಾಗುಡಿ ಹೇರೀಚಲು ಮುಡಿವಾಳ ತರಣೆ ತೊಟ್ಟಿ ಹುರುವಳ್ಳಿ ಉತ್ವಲ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಸಾಸಿವೆ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೯೭. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೇ ಇಂದ್ರವಾರುಣಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಸಹದೇವಿಯನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೯೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ಈಶ್ವರಿ ಕುಮಾರಿ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಕಳೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸೆ ವಿಷಪರಿಹರ. ೯೯. ಕನಕ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯೊಡನೆ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಸರ್ಪವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬ ಮನುಮುನಿ ಮತವನ್ನು ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

- ವರಮೆನಿಸಿದಿಷ್ಟೆಯಾ ಬಲು | ಕುರುಟಿಗೆ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಹುಲಿಗಿಲು ತುಲುಚೆಯುಮೊಂ
ದಿರಲಾ ಹೆಗ್ಗಟವತ್ತಿಗೆ! 'ಯರೆದಂ'ಬಿಲದಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆ ಫಣವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೦೦
- ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ತಚ ಪತ್ರಕ! ವಿಡಂಗ ಖಜೂರ ಯಷ್ಟಿ 'ತುಲುಚಂ'ಗಳೊಳಂ
ತೊಡಲೇನಾ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಂ! ಕುಡುವುದು ಮಧು ದುಗ್ಧದೊಡನೆ ಫಣವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೦೧
- ಜಾಲಂ ಕತ್ತೂರಿ ಕಾಮನ! ಮೂಲಂ ನಸುಗುನ್ನಿ ಭೃಂಗ ಕರ್ಕೋಟಕಮು
ನೂಲಿಸುಗುಂ ಫಣವಿಷಮಂ! ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡಿಸವನಧೋಮುಖಾನ್ನಿತಮಾಗಲ್ ೧೦೨
- ನೆಲಬೇವು ಬೇವು ಮುಸ್ತೆಯು! ಯಲಹುರಿಕುಡಿ ಕಕ್ಕೆ ಮುಸ್ತೆ ರವಿಭಕ್ತಂ ಪಿ
ಪ್ಪಲಿ ಕಾಮನೆಂಬಿವಂ ಮ! ತ್ತಲಸದೆ ಕಾಂಜಿಕದೊಳೀಂಟಿ ಫಣವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೦೩
- ನಲುವಲ್ ಮಗ್ಗಾರೆಯಕಾಯ್! ತೊಟ್ಟಿಗಣಿಗಿಲೆ ದೇವದಾಳಿ ಪಾರಿಯುಮೆಸಗಂ
ಮೆಟ್ಟಿವರುತಾಳದ ಪಣ್ಣೆವ! 'ನೆಟ್ಟಿ'ಯಲ್ ಜಲದಿಂದೆ ಫಣಯ ವಿಷ ನಿರ್ಹರಣಂ ೧೦೪
- ಎಸೆವ ವನಲತೆಯ ಮೂಲಮ! ನಸಿತಾಂಗಾರಕ ಚತುರ್ದಶೀ ದಿವಸದೊಳೊಂ
ದಿಸಿ ಮೋಚರಸದೊಳೀಂಟಿ! ಲ್ಹಸಮಾನಮೆನಿಪ್ಪ ವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೦೫
- ದಿನಕರಭಕ್ತಂ ದಾಂಗುಡಿ! ಘನನಾದಂ ಶೃಂಗವೇರ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಕಾಮಂ
ವಿನುತ ಪುನರ್ನವಿ ಮಧುವೆಂ! ಬಿನಿತಂ ಪಾಲಿಂ ಕೊಳಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೦೬
- ವರಮೇಘನಾದಿ ಕೊತ್ತುಂ! ಬರಿಗಳ್ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
ದರೆದಾಜ್ಯ^೪ದಿಂದೆ^೪ ಕುಡಿಸು! ತ್ತಿರಲುರಗವಿಷಾಪಹಂ ಭಿಷಗ್ವರಮತದಿಂ ೧೦೭

೧೦೦. ವರವಾಗಿರುವ ಇಷ್ಟೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಹುಲಿಗಿಲು ತುರುಚೆ ಹೆಗ್ಗಟವತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಫಣವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೧. ಮಡುವಾಗಲು ಲವಂಗದ
ಚಕ್ಕೆ ಪತ್ರಕ ವಿಡಂಗ ಖಜೂರ ಯಷ್ಟಿ ತುರುಚಿಗಳೊಡನೆ ಏಲಕ್ಕಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಜೇನು
ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಫಣವಿಷನಾಶನ. ೧೦೨. ಜಾಲ ಕಸ್ತೂರಿ ಕಾಮನಬೇರು (ಬೇವಿನ
ಬೇರು) ನಸುಗುನ್ನಿ ಭೃಂಗ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ಅಧೋಭದ್ರಮುಖನಾಗಿರಲು ಫಣ
ವಿಷ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗುವುದು. ೧೦೩. ನೆಲಬೇವು ಬೇವು ಮುಸ್ತೆ ಎಲಹುರಿಯ ಕುಡಿ ಕಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು
ಮುಸ್ತೆ ರವಿಭಕ್ತ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕಾಮ ಎಂಬಿವನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಫಣವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೧೦೪. ನರುವಲು ಮಗ್ಗಾರೆಯ ಕಾಯಿ ತೊರೆಗಣಿಜಿಲೆ ದೇವದಾಳಿ ಚಿತ್ರಮೂಲ ಎಸಗ ಅಂಟವಾಳದ
ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಫಣವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೫. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಮಂಗಳವಾರ
ಚತುರ್ದಶೀ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವನಲತೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಮೋಚರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ
ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದು. ೧೦೬. ಸೂರ್ಯಭಕ್ತ ದಾಂಗುಡಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಶುಂಠಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ
ಕಾಮ ಪುನರ್ನವಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೦೭.
ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಕೊತ್ತಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು

- ಪಿರಿಯಾಚಲಪಣ್ಣಂ ಕಾ| ಸರಿಕನ ಬಿತ್ತಮದುವಳ್ಳಿ ಮೂಲಂಗಿಯ ಬೇ
ರರಿಸಿನ ಮಡುವಾಗಲ್ ವಿಷ| ಹರಮಕ್ಕುಂ ಬೇಱಿವೇಱಿ ಕಟಿಯಿಂದಿಂಟಲ್ ೧೦೮
- 'ಕರ'ಕರ್ಣೆಯೊಂದನಿಂಬಿಂ| ದರೆದಂಬಿಲದಿಂದಮೀಂಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ನಿರುತಂ ಸರ್ಪಂಗಳ ವಿಷ| ಪರಿದೇಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ ೧೦೯
- ಅರಿಸಿನಮುಂ ಸೈಂಧವಮುಂ| ಪರಿಮದಿತ ಪಾಗಲೆಯ ರಸಮುಂ ಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸೀಂಟೆ ಬೇಱಿವೇಱಿವು| ಪರಿಹರಿಸುಗುಮುಗ್ರಘನವಿಷಂಗಳನಿಳೆಯೊಳ್ ೧೧೦
- ಝಟಿತೆಯೊಳೆ ನಿಂಬಬೀಜಂ| ಕುಟಜದ ಬೇರ್ವೆರಸಿಯರೆದು ನೇಱಿಲ ತಿಗುಡಿಂ
ಸ್ಫುಟಮಾದ ರಸದೊಳೆಱಿಗು| ತಟ್ಟದಹಿವಿಷಮಱಿಗುಮಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ ೧೧೧
- ಗಿರಿಕರ್ಣೆಯಂಕೋಲೆ ಸೂ| ಕರಕಂದಂ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೆಂಬಿನಿತಱಿಯೊಳಂ
ದೊರಕಿದುದೊಂದೊಂದಂ ಪಾ| ಲೈರಸಿ ಕುಡಲ್ಕುರಗವಿಷಹರಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೧೧೨
- ಮರಿಚಾಮೃತಲತೆ ಘನರಪ| ಹರಿದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ ಲವಣಮೆಂಬಿನಿತವಱಿಯೊಳ್
ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ತುಪ್ಪಂ| ಬೆರಸರೆದು ಕೊಡಲ್ ವಿಷಾಪಹಾರಮದಕ್ಕುಂ ೧೧೩
- ತಿಲಜಯುತಂ ಕುಡಿವುದು ಕಣೆ | ಗಿಲಬೇರ್ ಕರ್ಪೂರಮೆಂಬಿವಂ ಮೇಣ್ ಮಡುವಾ
ಗಲನೆ ಫಲರಹಿತಮಂ ಕೊಂ| ಡಲಸದೆ ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ೧೧೪
- ಮಡುವಾಗಲು ಮಾದಲದೊಳ್| ಪಡೆದಿದುದೊಂದನಳೆಯೊಳರೆದು ಬಱಿಕ್ಕುಂ
ಕುಡಿಸುಗೆ ಘನೆಯ ವಿಷಂಗಳ್| ಕಿಡುಗುಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ ೧೧೫
- ನಂಜುಗ್ರಮೆಂದು ನೀಂ ಕರ|ಮಂಜಲದೇಕಣ್ಣಾ ತಂಡುಲೋದಕದಿಂದಂ
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ [ಕುಡಿಸಿಂ] ಜಿನಮತವಾರ್ಧಿಚಂದ್ರನಭಿಮತದಿಂದಂ ೧೧೬

ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೦೮. ಹಿರಿಯ ಈಚಲಹಣ್ಣು ಕಾಸರಿಕನ ಬೀಜ ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಮೂಲಂಗಿಯ ಬೇರು ಅರಿಸಿನ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೦೯. ಕರಕರ್ಣೆ (ಮರಸಣೆಗೆಗಡ್ಡೆ ?) ಯೊಂದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೦. ಅರಿಸಿನ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನರೆದು ಹಾಗಲೆಯ ರಸ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಉಗ್ರವಾದ ಸರ್ಪವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೧೧. ನಿಂಬೆಬೀಜ ಕೊಡಸಿಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನೇರಿಲಚಕ್ಕಿಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೧೧೨. ಗಿರಿಕರ್ಣೆ ಅಂಕೋಲೆ ಸೂಕರಕಂದ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹಾಲು ಬೆರಸಿ ಕೊಡಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೩. ಮೆಣಸು ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಹರಿದ್ರ ಸಮುದ್ರಲವಣಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದೊಂದನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧೪. ಕಣೆಗಿಲಬೇರು ಕರ್ಪೂರಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ಫಲರಹಿತವಾದ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೫. ಮಡುವಾಗಲು ಮಾದಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದನ್ನು ಅರೆದು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಘನವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೬. ಇದು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೆಂದು ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ ಅಣ್ಣಾ, ಬಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದು ಜಿನಮತಸಾಗರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವವನ

- ಇನದಿನದೊಳಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯನೆ ನೀಂ ಮೋನದೊಳೆ ತಂದು ಮಡಗಿ ಬಲಿಕ್ಕಂ
ಕನಲ್ಪಹಿಕೊಂಡಂಗೀವುದು! ವಿನುತಂ ಸತ್ತಂಡುಲೋದಕದೊಳೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೧೧೭
- ಗರುಗದ ಬೇರ್ ಗಣಜಿಲೆಯೆಂ! ಬೆರಡರೊಳೊಂದಾವುದಾದೊಡಂ ದೊರಕಲದಂ
ಭರದಿಂದಮಕ್ಕಿಗರ್ಚೆಂ! ದರೆದೀವುದು ವಿಷಮನಂತದಲಿಗುಮವಶ್ಯಂ ೧೧೮
- ಸಾಲದೆ ಫಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕಂ! ನೀಲಿಯ ಬೇರೊಂದೆ ಪುಳಿಯೊಳರೆದೀಂಟುಗದಂ
ಬಾಲಾಬಲಾದಿಯಲಿಂ! ಭೂಲೋಕದೊಳಲಿಪಿದಂ ಬುಧಂ ಮಂಗರಸಂ ೧೧೯
- ಅರೆದೀಶ್ವರಿಯಂ ಪುಳಿಯಿಂ! ದಿರದೀಂಟಲೈ ಫಣೆಯ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ
ಸ್ಮರಪು ಜಿನೇಂದ್ರಚರಣ! ಸ್ಮರಣಾಂತಕರಣ ಶುದ್ಧಭಿಮತದಿಂದಂ ೧೨೦
- ಗೋಜಿಹ್ವೆ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತೆ ವಿ! ರಾಜಿತ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮೊಲೆಯಲಿ'ಹೂಲಿಗಳಂ
ಯೋಜಿಸಿ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸೆ ಮ! ನೋಜವದಿಂ ವಿಷಮನಲಿಲಿ'ಕುಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ೧೨೧
- ಭಿನ್ನಗುಣಪ್ರದಮಿಂತಿವು! ಸ್ನುತಮನಿಪರ್ಜುನಂ ಕುಮಾರಿಯುಮಂ ತಾಂ
ಬನ್ನಿಯಿವೊಂದೊಂದಂ ಸಂ! ಪನ್ನಗುಣಂ ನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿಸೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೧೨೨
- ತೊಳೆಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸಮೂಲಮ! ನರೆವುದು ನೀರಿಂದೆ ಮೇಣ್ ಸುನಿಂಬೆಯ ಬೇರಿಂ
ಪಲಿಪಡುಗುಂ ಸರ್ಪವಿಷಂ! ಪೆಲಿತೇಂ ಮದ್ದುಗಳಿವರ್ಕೆ ದೊರೆಯೆನಿಸುಗುಮೇ ೧೨೩
- ಇಂಗುಳಮಂ ದಾಂಗುಡಿಯುಮ! ನಂಗುರಮಂ ನೀಲಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಯೋರೊಂ
ದಂ ಗುಣನಿಧಾನ ಕೊಡು ಪಾ! ನಂಗೊಳೆ ನೀರಿಂದಮುರಗವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೧೨೪
- ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿಗಳುಂ! ಪಂಕರುಹದ ಕಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯಿವಲಿಲಿ'ಕೊಳ್
ಸಂಕಿಸದೊರೊಂದಂ ನೀ! ರಿಂ ಕುಡಿವುದು ಸರ್ಪದುಗ್ರವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೧೨೫

ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೭. ಸೋಮವಾರದಂದು ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಂದಿಟ್ಟು, ಬಳಿಕ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೮. ಗರುಗದ ಬೇರು ಗಣಜಿಲೆ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೧೯. ಫಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೀಲಿಯ ಬೇರೊಂದೆ ಸಾಲದೆ? ಇದನ್ನು ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಗಸರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಸಿದನು. ೧೨೦. ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಫಣೆವಿಷವು ಆಗಲೆ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮನ್ಮಥವೈರಿಯಾದ ಜಿನೇಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಅಂತಃಕರಣಶುದ್ಧನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೧. ಗೋಜಿಹ್ವೆ (ಬೆಂಡೆ) ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತೆ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮೊಲೈ ಎಲಹೂಲಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೨೨. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರ್ಜುನ ಕುಮಾರಿ ಬನ್ನಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೩. ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಂಬೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವಿಷಪರಿಹರ, ಇಂತಹ ಮದ್ದುಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿವೆಯೆ? ೧೨೪. ಇಂಗುಳ ದಾಂಗುಡಿ ಅಂಗುರು ನೀಲಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೫. ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿ ಕಮಲದ ದಂಟು ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಸರ್ಪವಿಷನಿವಾರಣೆ.

ಸುಗಮಮೆನಿಸಿರ್ಪ ಹೆಗ್ಗುರು! ಟಿಗೈಯಂ ಮೇಣ್ 'ಚುಂಚಿನೆ'ಸೆವ ಬೀಜಂಗಳುಮಂ
ಸೊಗಯಿಪ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್! ವಿಗತವಿಷಂ ತಪ್ಪದಕ್ಕುಮಿದು ^೨ಪರಮಾರ್ಥಂ^೨

೧೨೬

ಮುದದಿಂದೆ ನೆಲಾವರೆಯಂ! ಸದಯಂ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕೊಂ
ದುದಧಿರವಂ ಪೇಟ್ಟಿನಿದಂ! ಸದಮಳಗುಣನಿಧಿಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗಕವೀಂದ್ರಂ

೧೨೭

ಮಾಲಿನಿ|| ಪುರುಜಿನಪತಿಮುಖ್ಯರ್ ಪೇಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರಾಂ
ತರದೊಳೊಗೆದುದಿಂತೀ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಪ್ರಮಾಣಂ
ವಿರಚಿತಮಿದು ವೈದ್ಯಂ ಪೂಜ್ಯಪಾದಾಖ್ಯಾರಿಂದಂ
ಪರಹಿತಕರತಂತ್ರಂ ತತ್ತ್ವಪಂಚಂ ಮದೀಯಂ

೧೨೮

ಮ|| ಸ್ತ|| ಘನಮಪ್ಪೀ ಜನ್ಮಕ್ರಾಂತಾರದ ನಡುವೆ ಮಹಾಘೋರದುಃಖಿಂಗಳಿಂ ಕೆ
ಮನೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟುಣ್ಣ ಜೀವಂಗಳಿಗೆ ಮನುಜತಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ದುರ್ಲಭಂ ತ
ನ್ಮನುಜತ್ವಂ ಮುಖ್ಯಮೆಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳೊಳ್ ತಾನಿದೆಂದಾ
ತನುಗಂ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ವಿರಚಿಸಿದ ಗುಣೋತ್ತಂಗನೆಂ ಮಂಗರಾಜಂ

೧೨೯

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ನಿರ್ವಿಷ ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ

ಪಂಚಮಂ

೧೨೬. ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಚುಂಚಿನ ಬಿಜಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ತಪ್ಪದೆ
ವಿಷಪರಿಹರ. ೧೨೭. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನೆಲಾವರೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು
ಉದಧಿರವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣಿಯೂ ಆದ ಮಂಗಕವಿಯು ಹೇಳಿದನು. ೧೨೮. ಆದಿತೀರ್ಥಂಕರರೇ
ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರದಿಂದ ತೆಗೆದ ಬಿಂದುಮಾತ್ರದಷ್ಟು ಪೂಜ್ಯಪಾದಾದಿಗಳಿಂದ
ವಿರಚಿತವಾದ ಈ ವೈದ್ಯವು ಪರಹಿತಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ೧೨೯. ಜನ್ಮಗಳ ದಟ್ಟಾರಣ್ಯದ ನಡುವೆ ಮಹಾಘೋರ
ದುಃಖಿಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಬದುಕುವ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಮನುಜತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೇ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಈ
ಮನುಜತ್ವವು ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದು ಈ ಶರೀರಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ
ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಇದನ್ನು ವಿರಚಿಸಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ನಿರ್ವಿಷಪಾನವೆಂಬ

ಐದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಷಷ್ಠಾಧಿಕಾರಂ

ಅಂಜನ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಕೃತಿಯೆನಿಪ್ಪಾ ವಿಭುವಂ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನಂ ವಂದಿಸಿ ಸ
ದ್ಭಾವಂ ಸಕಳ ಸಮಾಶ್ರಿತ| ಪಾವನನೆನಿಪಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಳಕಂ

೧

ಕಂಜಾಸನೆಯಂ ವಿಷಭಯ| ಭಂಜನೆಯೆನಿಸಿದ್ ದೇವಿ ಪದ್ಮೆಯ ನಯದಿಂ
ದಂ ಜಾನಿಸಿ ಘನದಷ್ಟಂ|ಗಂಜನ ದಿವ್ಯೌಷಧಂಗಳಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ

೨

ಮ|| ಕವಿತಾಕಾಮಿತ ಕಾಮಧೇನುವನದಂ ವಿದ್ಯಾಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಾನಿಂ
ದೆ ವಿಘಾತಂ ಸ್ಫುಟಮಾಗದಂತೆ 'ಸುಧೆಯಂ' ತಾಂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಜ್ಞರ
ಪ್ರವರನ್ಯಗ್ ಹಿತಾರ್ಥಮಾಗದಿತ ಸದ್ಧಾನೈಕನಿಷ್ಠರ್ ದಿಟಂ
ಸುವಿನಿಷ್ಟಾಮೃತ ಮಂತ್ರಮುಂ ಕುಡುಗೆ ಪೇಟ್ಟಿಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಂಗಳಿಂ

೩

ತನುವಿಂದಾನನಮಲ್ಲಿಯುಂ ಶುಭಕರಂ ಮತ್ತಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪೀ ವಿಲೋ
ಚನಮೆಂಬಂತಿರೆ ಲೇಸು ಲೇಪನಮದರ್ಕಂ ಪಾನಮಾ ಪಾನದಿಂ
ವಿನುತಂ ತನ್ನಯನಾಂಜನಂ ಬಲುಹೆನಿಪ್ಪಾ ತಾರತಮ್ಯಂಗಳಿಂ
ಜನತಾಸ್ತುತ್ಯ ದೃಗಂಜನಂ 'ಜನಹಿತಂ' ವಕ್ತವ್ಯಮಿನ್ನಂತಱಿಂ

೪

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪನೆನಿಸಿರುವ ಉತ್ತಮ ಭಾವನಾಯುತವಾದ ಸಕಲಕ್ಕೂ ಆಶ್ರಯದಾತನಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕನೂ ಆದ ಪ್ರಭು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ೨. ಕಮಲಾಸನೆಯೂ ವಿಷದ ಭಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವಳೂ ಆದ ದೇವಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಜನದ ದಿವ್ಯೌಷಧಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೩. ಮಂತ್ರಜ್ಞರೂ ಪರಹಿತಧ್ಯಾನೈಕನಿಷ್ಠರೂ ಆದವರು ಕವಿತಾ ಕಾಮಿತ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮದವೆಂಬ ವ್ಯಾಪ್ತಾನಿಂದ ಭೇದಿಸದೆ ಸುಧಾಮೃತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಲಿ. ೪. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುಖವು ಶುಭಕರವಾದುದು; ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತೂ ಉತ್ತಮವಾದುವು; ಲೇಪನ, ಅನಂತರ ಪಾನ, ಆ ಪಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಂಜನ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎನ್ನುವಂತಹ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾದಂತಹ ನೇತ್ರಾಂಜನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು.

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಶಿವೇ ಲೇ| ಸಪ್ತ ರಸಂ ಮೇಘಸು ಪೇರ್ಗುರುಂಟಿಗೇಯಿವನಿಂ
ತೊಪ್ಪವ ಸೈಂಧವಯುತಮಂ| ತುಪ್ಪದೊಳೆಸೆ ನಿಮಿಷದಿಂ ವಿಷಘ್ನಮೆನಿಕ್ಕುಂ

೫

ರಸ ಗಂಧಕ ಮಾಕ್ಷಿಕಯುತ| ಮೆಸೆವಾ ಪಾಕುಚಿಯ ಬೀಜ ನೀಲಿಗಳಂ ಮ
ದೀಸಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿಯ ಕಕ್ಕೆಯ| ರಸದಿಂದೆಚ್ಚುಹಿಯ ವಿಷಹರಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೬

ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಲವಂ| ಸೂತಂ ಸತ್ಪುತ್ರಜೀವಿ ಕುನಟಿ ವಿಳಂಗಂ
ಭೂತಳಮಲಿಗೆ ವಿಷಘ್ನಮಿ| ದೇತೊದಳೆಚ್ಚಲೈ ಪುಳಿಯೊಳಿವಳಿ'ನು'ಯೋಗಂ

೭

ಮ|| ಇಲಿಪಾಷಾಣ ಮಯೂರತುತ್ಥಮಮೃತಂ ಪಾಷಾಣ ಭೃತ್ಕಲ್ಲಪೂ^೨
ವಿಲಸದ್ಗಂಧಕ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಗಿಲುಂ ಕರ್ಪೂರ ತೈಲಾಹ್ವಮಿಂ
ಗುಲಿಕಂ ನಾಗರಮಿಪ್ಪೆ ಕಪ್ಪರಿಗಳಂ ತನ್ಮೂತ್ರದಿಂ ಮದೀಸಿ
ಟ್ಟೊಲಿದೆಚ್ಚುತ್ಥಮಮಪ್ಪ ಜೇನಘೃತದಿಂದವ್ಯಾಕುಳಂ ನಿರ್ವಿಷಂ

೮

ಉ|| ಅಂಜಿಕೆಯೆಂಬುದೇಕೆ ಫಣಿ ಕೊಂಡೊಡೆ ಸಾವಡಸಿರ್ಪುದೇ ಕರಂ
ರಂಜಿತಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ಗೋವಿನ ದುಗ್ಧದೊಳಿಂಟೆ ಪೂಸೆ ಮ
ತ್ತಂಜನ ನಸ್ಯದಿಂದಡರ್ಡ ನಂಜಿಟಿದೋಡುಗುಮೆಂತೆನಲ್ಪಡಾ
ಮಂಜಿನ ಪುಂಜಮರ್ಕಕರದಿಂದಲಿ'ವಂತಲಿ'ಗುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೯

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥ ಸೈಂಧವ| 'ವಿಪ್ಪರಿಯುಂ' ವಿಶ್ವಮೀಶ್ವರಿಯುಮೆಂಬಿನಿತಂ
ತಪ್ಪದೆ ಕಣ್ಣೆಸೆ ವಿಷಮೇ| ನಿರ್ಪುದೆ ಪುಳಿಯಿಂ ನೃಮೂತ್ರದಿಂ ಭೂತಳದೊಳ್

೧೦

ಶಾ|| ಮೂಳುಂ ವತ್ಸರಮಪ್ಪಿನಂ ಬೆಳೆದುದಂ ಪರ್ವಿದುರ್ದಮಂ ನೋಡಿ ಬೇ
ರೂಟಿದಾರ್ ಪುಳಿಹೀರೆಯಂ ನಯದೊಳಂ ತಂದಿದುರ್ದಮಂ ಮತ್ತಮಿಂ
ಪೇಱಲ್ಕಾವಿಕ ಗವ್ಯ ಮಾಹಿಷಮೆನಿಪ್ಪೀ ಕ್ಷೀರದಿಂದಟ್ಟು ಮೆ
ಯ್ದೋಟಲ್ ತದ್ವಿಷಹಂ ಜಲಾಂಜನ ಲಸನ್ನಸ್ಯಪ್ರಯೋಗಂ ಹಿತಂ

೧೧

ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಅಗುಳುಶುಂಠಿ ಪಾದರಸ ಮೇಘಸು ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗಳನ್ನು
ಸೈಂಧವದೊಡನೆ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬. ಪಾದರಸ ಗಂಧಕ ಜೇನುಮೇಣ
ಬಾವಂಜಿಬೀಜ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ಕಕ್ಕೆಯ ರಸದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೭. ಪಾತಾಳಗರುಡ ಎಲವ ಪಾದರಸ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಗನಿಲೆ ವಿಳಂಗಗಳನ್ನು ಹುಳಿಯೊಡನೆ ಅಂಜನ
ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೮. ಇಲಿಪಾಷಾಣ ಮಯೂರ
ತುತ್ಥ ಅಮೃತ ಪಾಷಾಣ ಭೃತ್ತು ಕಲ್ಲುಹೂವು ಗಂಧಕ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಅಗಿಲು ಕರ್ಪೂರತೈಲ ಇಂಗುಲಿಕ
ನಾಗರ ಇಪ್ಪೆ ಕಪ್ಪರಿಗಳನ್ನು ಆತನ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಮದೀಸಿಟ್ಟು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು
ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೯. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಸಾವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಬೇಡ, ಪುತ್ರ
ಜೀವಿಯನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಿಂದ
ಮಂಜಿನ ರಾಶಿ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೦. ಹಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥ ಸೈಂಧವ
ಮೈಲುತುತ್ಥ ವಿಶ್ವ ಈಶ್ವರಿ ಎಂಬಿಷ್ಟನ್ನೂ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ.
೧೧. ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟು ಹುಳಿಹೀರೆಯನ್ನು ತಂದು ಆವಿಕ (ಆಡು) ಹಸು
ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಟ್ಟು ನೀರಿನೊಡನೆ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷಪೂರಿತನಿಗೆ

ಕಂ|| ರಸಮರುತಾಳದ ಪಣ್ಣಳ| ರಸಮಂಬುಧಿಫಲಮುಮಿಟ್ಟಿಯಂಕೋಲೆಬೀ
ಜಸಮೇತಂ ನಸ್ಯಾಂಜನ| ಮೆಸೆವ ನೃಮೂತ್ರದೊಳೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೧೨

ಚಂ|| ಹುಲಿಗಿಲಬೀಜ ಸೈಂಧವ ಕಟುತ್ರಯ ಬಿಲ್ವಫಲಂ 'ನಿಶಾ'ದ್ವಯಂ
ಜಲಧಿತರಂಗಮರ್ಕ ಕತಕಾಸ್ಥಿತಿಗಳೆಂಬಿವನೊಂದುಗೂಡಿ ಸಂ
ಚಲಿಸದೆ ನಿಂಬೆಯೊಳ್ ಪುಳಿಯೊಳೀಂಟಿಸೆ ನಸ್ಯಮನಂತೆ ಮಾಡಲಾ
ಬಲುಗರಳಂ ಮಹೋರಗವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಧರೆಯೊಳ್ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೧೩

ಕಂ|| ಬೆರಸಿದ್ರವಾರುಣೆಯೊಳೊಂ| ದಿರೆ ಬೆಳುಗಾರಮನೆ ಸ್ಥೂಮಾಗರೆದುದನಂ
ತಿರಿಸಿ ಪೊಗೆಯೊಳ್ ಬಲಿಕ್ಕುಂ| ನರಮೂತ್ರದೊಳೆಚ್ಚಿ ಸರ್ವವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ

೧೪

ವಾರಿಧಿಫಲಮುಂ ಬಜೆ ಕಾ| ಟ್ವೀರೆಯ ಬಿತ್ತು ಸಮಾನಮಾಗಲ್ಕುಂ ಜಂ
ಭೀರದ ರಸದಿಂದೆಚ್ಚಿ ನಿ| ವಾರಿಸುಗುಂ ನಸ್ಯದಿಂ ಮಹೋರಗವಿಷಮಂ

೧೫

ಮಣಿರಂಗಂ|| ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ದಾಂಗುಡಿ ನೆಗ್ಗಿಲ್

ಪತ್ರಕಂ ಅಜಮೋದ ಸಮೇತಂ

ಮೂತ್ರದಿಂದಹಿ ಕೊಂಡ ನರಂಗಂ

ನೇತ್ರಯುಗ್ಮದೊಳೆಚ್ಚಿ ವಿಷಘ್ನಂ

೧೬

ಕಂ|| ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೀಜಂ ಗುಂಜಿಯು| ಮಲ್ಲು ಕರ್ಕೋಟ ವಜ್ರಲತೆ ಖರ್ಜೂರಮಿ
ವೆಲ್ಲವನಾಮ್ರದಿ ಮರ್ದಿಸಿ| ನಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗುಂಗೆಯೆಣ್ಣೆಯಿಂದೆಸೆ ವಿಷಹಂ

೧೭

ಚಂ|| ಬಲಿದುದು ತದ್ವಿಷಾಚಿಯಹಿಕೊಂಡ ವಿಷಂ ಪಿರಿದಾದುದೆಂದು ಮ
ಮ್ಲ ಮುಗುಗಲ್ಕದೇಕೆ ಬೆಳೆದಿಂಗುಳದೊಳ್ ಗುಣಮಂ ಪುನರ್ನವೀ
ವಿಲಸಿತ ಮೂಲಸೈಂಧವಯುತಂ ಮರಿಚಾನ್ವಿತಮೆಚ್ಚಿ ಕಣ್ಗೆ ನಿ
ಮಲಮಿನಿಸಿದುರ್ ನಿಂಬೆರಸಂಗಳೊಳಂತವರ್ಗಂ ಸುಖಾವಹಂ

೧೮

ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೨. ಪಾದರಸ ಅರುಟಾಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಸಮುದ್ರಫಲ ಇಟ್ಟಿ ಅಂಕೋಲೆಬೀಜಗಳನ್ನು
ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩. ಹುಲಿಗಿಲಬೀಜ ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಕಟುಕ
ಬಿಲ್ವಫಲ ಎರಡರಿಸಿನ ಜಲಧಿತರಂಗ ಅರ್ಕ ಕತಕ ಏಲಕ್ಕಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ
ಕುಡಿಸಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಮಹೋರಗನ ಮಹಾವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ಬುಧೋತ್ತಮಾ.
೧೪. ಇಂದ್ರವಾರುಣ ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಮಾಗಿ ಅರೆದು ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಅನಂತರ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೫. ಸಮುದ್ರಫಲ ಬಜೆ ಕಾಡುಹೀರೆಯ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಮಹೋರಗನ ವಿಷವೂ
ಪರಿಹರ. ೧೬. ಪುತ್ರಜೀವಿ ದಾಂಗುಡಿ ನೆಗ್ಗಿಲು ತಾಳೀಸವತ್ರೆ ಅಜಮೋದಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ
ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಪು ಕಡಿದವನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೭. ನೆಲ್ಲಿಯಬೀಜ
ಗುಂಜಿ ಶುಂಠಿ ಕರ್ಕೋಟ ವಜ್ರಲತೆ ಖರ್ಜೂರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಂಗುಂಗೆ
ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೮. ಹಾಪು ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಂತಿಭೇದಿ ಅತಿಯಾಯಿತೆಂದು
ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಇಂಗುಳದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಪುನರ್ನವಿ ಮೂಲಸೈಂಧವ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು

ಕಂ|| ಏಪಡೆಮಾತೋ ಸರ್ವವಿ| ಪಾಪಹಮಿದೆ ಸಾಲ್ಗು ಮಗಧರುಹ ಮರಿಚಮುಮಂ
ಜೇಪಾಳಮಿವಂ ಸಮಮ| ಪ್ಪಾ ಪಾಂಗಿಂದಜಸು(ನ)ಮೂತ್ರದಿಂದರೆವುದಿದಂ

೧೯

ಸುಲಲಿತಮೆನಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ| ಪುಳಿಯೋಳ್ ತೊಯ್ದಟ್ಟು ಪೊಗೆಯೊಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿ
ಕೈಲಸದೆ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆಸೆ|ಪಲವಟೊಳೊಂ ಫಣವಿಷಘ್ನಮಿಂತಿದುಮಿಳೆಯೋಳ್

೨೦

ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ| ದರೆದೀಂಟಿಸೆ ಬಟ್ಟಿಕೆ ಪೆರ್ಗುರುಂಟಿಗೆಯೊಂದಂ
ನರಮೂತ್ರದೆ ಕಣ್ಣೆಸೆಯ| ಲ್ಕುರಗನ ವಿಷಮಟಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೨೧

ಉ|| ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಯಿಟ್ಟಿ ಪುನರ್ನವಾಖ್ಯೆ ಖ
ಜೂರಫಲ ಸಮುದ್ರಫಲ ದಾಂಗುಡಿಯುಂ ಕತಕಾಸ್ಥಿಯುಂ ತ್ವಚಂ
ಚಾರು ಸುದುಗ್ಧ ಕಂಚುಕಮುಮಂ ಮಧುವಿಂದೆ ವಿಮದಿತಂ ವಲಂ
ವಾರಿಯೊಳೆಚ್ಚಿ ತೇದು ಫಣದಷ್ಟವಿಷಾಪಹಮೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೨೨

ಕಂ|| ವರಪದ್ಮಕೇಸರಂ ನಾಗರಮಿಂಗುಳದೆಸೆವ ಪ್ಪಾ ಪುನರ್ನವಿಯಿವಟೊಳ್
ಬೆರಸಿರೆ ಮುಸ್ತೆಯುಮಂ ಕೊಂ| ಡರೆವುದು ಜಂಭೀರರಸದೊಳಂ ಭಾವಯುತಂ

೨೩

ವಳಿಗೆಗಳಂ ಮಾಟ್ಟುದವಂ| ಫಳಿಲನೆ ಫಣ ಕೊಂಡವಂಗೆ ಕಣ್ಣೊಳಂ ಸಂ
ಚಳಿಸದ ಮಾಟ್ಟಿಯೊಳೆಸಲಾ| ಗಳೆ ಪಟಿಗುಂ ಫಣವಿಷಂಗಳುಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೨೪

ಶಶಿಕಾಂತ|| ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗ| ಲ್ಕುಜರಸದಿಂ ಕ
ಣ್ಣಂಜನಮದಾಗಲ್| ನಂಜಿಟಿದು ಪೋಕುಂ

೨೫

ಕಂ|| ಬಟುವದಣೆ ತುಲುಚಿಯಾಸಡಿ| ಯೆರನಫಳಂ ನಾಗಚಂಪಕಂ ನೆಲ್ಲಿಯ ಬಿ
ತ್ತಿರಲರೆದು ಪೂಗರಸದಿಂ| ದುರಗಂ ಕೊಂಡಂಗೆ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ಲಿಷಮಟಿಗುಂ

೨೬

ಹಾಕಿ ಮರ್ದಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅವರಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು. ೧೯. ಸರ್ವವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯಮಾತಾಗಿದೆ; ಮಗಧರುಹ ಮೇಣಸು ಜೇಪಾಳಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಡಿನ ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ೨೦. ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುವ ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಬೇಸರಮಾಡದೆ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಫಣವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು, ಇನ್ನು ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹಲವರಿಂದೇನು? ೨೧. ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು, ಬಳಿಕ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇ? ೨೨. ಸಾರವತ್ತಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಇಟ್ಟಿ ಪುನರ್ನವಿ ಖಜೂರಫಲ ಸಮುದ್ರಫಲ ದಾಂಗುಡಿ ಕತಕ ಏಲಕ್ಕಿ ಲವಂಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹಾವಿನ ಪೊರೆಗಳನ್ನು ಮಧುವಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚುವುದೊಂದೇ ಫಣ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ೨೩. ಕಪಲಕೇಸರ ನಾಗರ ಇಂಗುಳದ ಫಲ ಪುನರ್ನವಿಗಳನ್ನು ಮುಸ್ತೆಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಅರೆಯುವುದು. ೨೪. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೫. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕಂಜರಸದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷವಳಿವುದು. ೨೬. ಬರುವದಣೆ ತುರುಚಿ ಆಸಡಿ ಎಗಚಿ ಹಣ್ಣು ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಡಿಕೆ ರಸದಿಂದ ಉರಗ ಕಟ್ಟಿದವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನ.

ಶ್ರು|| ಪೋಷಂ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿಗುಂಡಿ ಲಶುನ ಗಿರಿಕ¹ನ್ಯಾ²ಭಿಧಾನಂ ಲವಂ³ಗೋ
ರೋಷಾಶೇಷಾರ್ಥ² ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಮನಿಪ ಲಸತ್ಪಾರದಂಗೂಡಿ ಪೇಚ್ಚಿ
ತೀ ಪಟ್ಟಿಂ ಮರ್ದಿತಂ ಯೋಗದೊಳಿದುವೆ ವಿಶಿಷ್ಟಾಂಜನಂ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ ನಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಾಮಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಘಣಿ ವಿಷಮನದೇ ತೀರ್ಚುಗುಂ ಭವ್ಯಬಂಧೂ

೨೭

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಮಲಿ|| ನೀಲಿ ಮಾದಲ ಮಾಕ್ಷಿಕಂ ಬಜೆ ಮುಂಡಿ ಟಂಕಣ ಸಿ³ದುಕಂ
ಬಾಳ⁴ಮುಂ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ತಗರಂ ಪುನರ್ನವಿಯಿಪ್ಪೆಯೊ
ಳೂಲಮೊಪ್ಪುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲೋಕಿ ಖಚೋರ ಪುಷ್ಕರಮೂಲ ನಿ
ವಾಳಮಪ್ಪ ಕರಂಜಮುಂ ಮಧು ಕೂಡೆ ಒಂಚಿಗೊಂಬಿವಂ

೨೮

ಕಂ|| ಬೆರಸ(ಸಿ)ರೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗುಣೋ! ತ್ಯರಯುತ ಖರ್ಜೂರ ಯೋಗಮಂ ತೇದೆಚ್ಚ
ಲ್ಕುರಗ ವಿಷದಷ್ಟನಕ್ಷಿಗಿ! ದರರೇ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂದೆ ನುಡಿಗುಂ ನಡೆಗುಂ

೨೯

ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ! ಸೂತಾನ್ವಿತ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಂ ಮರ್ದಿಸಿರಲ್
ಪೂತಾರ್ದ್ರಕರಸದಿಂ ಪಡೆ! ಮಾತೇಂ ನೀರಿಂದೆ ತೇದೆಸಲ್ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೩೦

ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿಯುಂ! ದಾಗುಡಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ತುತ್ಥ ಪರ್ಪಾಟಕಮೊಂ
ದಾಗಿ ಬಜೆಯಾಟರೂಪಕ! ಯೋಗಮಿದಂಜನದೊಳಿವಿಷಂಗಳನಟಿಗುಂ

೩೧

ಮ|| ತರದಿಂದಿಂಗಳಮಗ್ನಿವಳ್ಳಿ ಮಗಧೋದ್ಭೂತಾನಲಂ ಸಿಂಹಿ ಕೇ
ಸರಿಬೀಜಂ ಹಯಗಂಧಿನೀ ರಸನಿ ಭದ್ರಾಕ್ಷಿಪ್ರಭೇದಂಗಳೊಳ್
ಬೆರಸಿದಾ ಬಜೆ ಕೃಷ್ಣಗುಂಜಿಗಳುಮಂ ಕೂಡಗ್ನಿವಕ್ತ್ರಾಖ್ಯದೊಳ್
'ಖಿರ'ಮೂತ್ರ ಪ್ರವಿಮರ್ದಿತಾಂಜನಮಿದಂ ತೇದೆಚ್ಚ ನೇತ್ರಂಗಳೊಳ್

೩೨

ಕಂ|| ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೇದೆ! ಚ್ಚರಿದಿನೆಸುವ ಸರ್ಪವಿಷಮ ವಿಷಮಾರ್ಕ್ಷಣದೊಳ್
ಪರಿಹರಿಕುಮಲ್ತೆ ಮುಗುಳಿಪುರವಿಭು ಮಂಗರಸನಭಿಮತಂ ತಪ್ಪುಗುಮೇ

೩೩

೨೭. ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿಗುಂಡಿ ಅರಿಸಿನ ಗಿರಿಕನ್ನಿಕೆ ಲವಂಗ ಉರೋಷಾ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವೆನಿಸುವ
ಉತ್ತಮ ಪಾದರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಈ ಆರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿದ ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಘಣಿ
ವಿಷವು ನಿಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಭವ್ಯಬಂಧೂ. ೨೮-೨೯. ನೀಲಿ ಮಾದಲ ಜೇನುಮೇಣ ಬಜೆ
ಮುಂಡಿ ಟಂಕಣ ಸಿಂದುಕ ಬಾಳ ತ್ರಿಕಟುಕ ತಗರ ಪುನರ್ನವಿ ಇಪ್ಪೆಯ ಬೇರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲೋಕಿ
ಖಚೋರ ಪುಷ್ಕರಮೂಲ ಕರಂಜ ಮತ್ತು ರಂಜಿಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗುಣೋತ್ಕರ
ಖರ್ಜೂರಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಔಷಧಮಾಡಿ ತೇದು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತನು
ನುಡಿಯುವನು, ನಡೆಯುವನು. ೩೦. ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾದರಸ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯ
ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನ. ೩೧. ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿ
ದಾಗುಡಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ತುತ್ಥ ಪರ್ಪಾಟಕ ಬಜೆ ಆಟರೂಪಕಗಳ ಔಷಧವನ್ನು ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಅಹಿ
ವಿಷನಾಶನ. ೩೨. ಇಂಗುಳ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ಮಗಧರುಹ ಚಿತ್ರಮೂಲ ಸಿಂಹಿ ಕೇಸರಿಬೀಜ ಅಶ್ವಗಂಧಿ
ಲವಂಗ ಭದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಜೆ ಕೃಷ್ಣಗುಂಜಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಗ್ನಿಮುಖದಲ್ಲಿ ಕತ್ತೆಯ
ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ತೇದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು. ೩೩. ಇದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು
ಹಚ್ಚಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರವೆಂಬ ಮುಗುಳಿಪುರದ ರಾಜನಾದ

1. ಕಾರ್(ಕ) 2. ಗೊತ್ತಾಪಾರ್ಥ, ಗೊತ್ತೋಪಾರ್ಥ (ಇ) 3 ತಿ (ಸಿಂ) (ಅ) 4. ಬಾ (ಬೋ) ೪(ಅಕ)
5. ನರ (ಇ)

ಚಂ|| ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ ವರಚಂಪಕ ನಾಂಗುಲಿ ಪೆರ್ಗುರಂಟಿಗಂ
'ಸೊಡರಿಪ(ಸ)' ನಾಗಸರ್ಪಮೆಸೆವೀಶ್ವರಿ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪಣ್
ಪೊಡವಿಗೆ^೧ಗಂಧಯುಕ್ತ ಮರುಗಂ ದವ^೨ನೋದ್ಭವ ಬೀಜಮೆಂಬಿವಂ
ಬಿಡದರೆ ಗವ್ಯಮೂತ್ರದೊಳೆ ತದ್ವಟಕಂಗಳುಮಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ

೩೪

ಕಂ|| ಇರಿಸಿ ಮೊಲೆವಾಲೊಳೆಚ್ಚುಗೆ! ನರಗಂ ಪಲತೆಪದ ಸರ್ಪ^೩ವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್^೩
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತನುರಕ್ಷಣ! ಕರಯೋಗಮಿದೊಂದೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೩೫

ಹುಲಿಗಿಲೆರಂಡದ ವೃಕ್ಷೋ! ತ್ವಳ ಬಂಧೂಕಂ ಪಟೋಲ ಪಥ್ಯಯುತಂ ಪಿ
ಪ್ಪಲಿಯಂ ನರಮೂತ್ರದೊಳಿಂ! ತಲಸದೆ ತೇದೆಚ್ಚಲಹಿಹುಲಿಂಗಳ ವಿಷಮುಂ

೩೬

ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಬಿಲ್ವಂ! ಸಿರಿಸದ ಕುಸುಮಂ ರಸಾಂಜನಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ
ಬೆರಸಿ ಕರಂಜದ ಬಿತ್ತಮ! ನರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳೆಸಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೩೭

ಮಾತೇಂ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದಂ! ಶ್ವೇತ ಪುನರ್ನವಿಯ ಮೂಲಮಂ ತೇದೆಚ್ಚಲ್
ಭೂತಳದೊಳ್ ಘಣಿಕುಲವಿಷ! ಭೀತರ್ಗೆ ಹಿತಂ ವಿಷಘ್ನಮಿದು ಕೇವಳಮೇ

೩೮

ಮರಿಚಂ ನಾಗರಮುಂ ಬಜೆಯರುತಾಳದ ಪಣ್ ಸಮುದ್ರಫಲಮೆಂಬಿವಱೊಳ್
ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ಪುಳಿಯಿಂ! ದಿರದೆಚ್ಚಲ್ಕುರಗವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ

೩೯

ಉ|| ರಾಸಭ ಗೋಮಹಿಷ್ಯಜ ನೃಮೂತ್ರದೊಳಂ^೪ತಿಲಿಮಿಚ್ಚಿ^೪ ನೆಲ್ಲಿಯೆಂ
ಬೀ ಸುಲಭಂಗಳಪ್ಪ ಕುಜಪಕ್ಷ ಫಲಸ್ಥರಸ ಪ್ರಯುಕ್ತಮಂ
ಕಾಸುವುದಿಂತಿದಂ ಸಮಮೆನಲ್ ವಿಧಿಯಿಂ ಗುಟಪಾಕಮಪ್ಪಿನಂ
ಬೇಸುವುದಿಂತಿವಂ ತಲಿ^೫ಗೆಯೊಳ್ ಬಿಸಿಯಾಡದ ಮುನ್ನ ಪೊಯ್ದು ನೀಂ

೪೦

ಮಂಗರಾಜನ ಮಾತು ತಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೩೪-೩೫. ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ ಚಂಪಕ ನಾಂಗುಲಿ
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಸೊಡರಿಪ (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ?) ನಾಗಸರ್ಪ ಈಶ್ವರಿ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪಣ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ
ಸುವಾಸನಾಯುಕ್ತವಾದ ಮರುಗ ದವನದ ಬೀಜ ಎಂಬಿವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಗಂಜಳದಲ್ಲಿ ಅರೆದು
ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ನರರಿಗಾದ ಹಲವು ವಿಧದ
ಸರ್ಪವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಶರೀರರಕ್ಷಣೆಯಾಗಲು ಈ ಔಷಧವೊಂದೆ ಸಾಕೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೬. ಹುಲಿಗಿಲು ಹರಳು ಬಂಧೂಕ ಪಟೋಲ ಅಳಿಲೆಕಾಯಿ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು
ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೭. ಎರಡರಿಸಿನ ಬಿಲ್ವ
ಶಿರೀಷದ ಹೂವು ರಸಾಂಜನ ತ್ರಿಕಟುಕ ಕರಂಜದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೮. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನು? ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಭೂತಳದ ಘಣಿಕುಲದ ವಿಷದಿಂದ ಹೆದರುವವರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು
ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ೩೯. ಮೆಣಸು ನಾಗರ ಬಜೆ ಅರುತಾಳದ ಕಾಯಿ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ
ಒಂದನ್ನು ಹುಳಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೪೦. ಕತ್ತೆ ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಅಡು ನರಮೂತ್ರಗಳನ್ನು
ನಿಂಬೆ ಮತ್ತು ನೆಲ್ಲಿಯೆಂಬೀ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದೊಡನೆ ಕಾಯಿಸಿ
ಒಂದು ಹದದಲ್ಲಿ ಗುಡಪಾಕವಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾರದ ಮುಂಚೆ ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು

1. ಸೊಡರಿಸ (ಇ) 2. ಕಾದಯುಕ್ತ ಮರುಗಂಧವ (ಇ) 3. ಕುಲದುಗ್ರವಿಷಂ (ಇ) 4. ತಿಲುಮುಚ್ಚಿ,
ತಿಲಂ ಮುಚ್ಚಿ (ಇ)

ಮ||ಬೆರಸಂತಲ್ಲಿ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ತ್ರಿಫಲೆಯುಂ ತುತ್ಥಂ ಶಿಲಾಧಾತು ಖಿ
ಪ್ಪರಿಯೆಂಬಿಂತಿವುಮಂ ಪಲಾರ್ಥದನಿತಂ ತಚ್ಚೂರ್ಣಮಂ ಕೂಡಿ ನೀಂ
ಭರದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿದಂತದಂ ಮಡಗಿರಲ್ ಸಂರಕ್ಷಿತಂ 'ತೆಂಗಿ'ನೊಳ್
ನಿರುತಂ ಪೊಂಬೆಸಟ ಪ್ರಮಾಣದನಿತಂ ಕಣ್ಣೆಚ್ಚಲಂತಾಕ್ಷಣಂ

೪೧

ಕಂ|| ಸ್ವಲ್ಪಮನಂತಾ ಗುಳಿಗೆಯ| ನಲ್ಲೋರಗವಿಷದಿನಟಿದ ಮರುದಿನ^೨ಮವನುಂ
ಜಲ್ಲಿಸದೆ^೨ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ಕದು| ತಲ್ಪಿತಮಂ ಕಟಿವುದುಟಿದ ಮರ್ದುಗಳೊಳವೇ

೪೨

ಬಾದೇಂ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯಿಂ| ತೇಣ್ಣೆಚ್ಚು ಸಮುದ್ರಫಲಮನಕ್ಷಿಗಳೊಳ್ ಕೆಂ
ಪಾದೊಡೆ ಸಾಯಂ ದಷ್ಟಂ| ಭೇದಿಸದಿರ್ ಜೀವಿಕುಂ ಶಿರಕಂಪನದಿಂ

೪೩

ಮ|| ಸ್ತ|| ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ಸಾರಮಪ್ಪಾ ಪಲವು ಮತದೊಳಂ ನೋಡಿ ಪೇಟಿಸ್ತಾಪಧಂಗಳ್
ಸುದಯಾರ್ದ್ರಾಸ್ತಾಂತ ಮಂಗಂಗಳವಡೆ ನುಡಿದೀಯಂಜನಾಂಗಾಧಿಕಾರಂ
ವಿದಿತಂ ತಾನಾಗೆ ಭವ್ಯಾವಳಿಗಟಿಪಿದ ಮರ್ತ್ಯಕಮಾನ್ಯಂ ಸವಿಘ್ನಾ
ಸ್ವದ ಕರ್ಮಂ ಕೆಟ್ಟು ದಿವ್ಯಾಂಗನೆ ವಲಮೆನಿಪಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದಂ

೪೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಳಾಗಮೋತ್ತಂಗ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಅಂಜನಾಧಿಕಾರಂ

ಪಷ್ಯಂ

೪೧. ತ್ರಿಕಟು ತ್ರಿಫಲೆ ತುತ್ಥ ಶಿಲಾಧಾತು ಖಿಪ್ಪರಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ಅರ್ಥ ಪಲದಷ್ಟು ಚೂರ್ಣ ಕೂಡಿಸಿ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಟ್ಟು ಹೊನ್ನಿನ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆ ಕೂಡಲೆ
ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೪೨. ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಉರಗವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾದ ಮರುದಿನ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ
ಇಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಗುಳಿಗೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು;
ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿಲ್ಲ. ೪೩. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನು? ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಿಂದ
ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ ತಲೆ ನಡುಕವಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನು ಸಾಯದೆ
ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೪೪. ಇದು ಸಿದ್ಧವೆಂದು ಸಾರಾಂಶರೂಪದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಔಷಧಗಳು ಆದ್ರ್ವಹೃದಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿರಲು ಈ ಅಂಜನಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ
ಮನುಜವಂದಿತನೂ ವಿಘ್ನರೂಪದ ಕರ್ಮನಾಶದಿಂದ ದಿವ್ಯಶರೀರಿಯೂ ಆದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದನು
ಭವ್ಯಾವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳು
ಅಂಜನಾಧಿಕಾರವೆಂಬ

ಆರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಾರಂ

ನಸ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀನಿಳಯನೇನಿಪನಂ ನೇನ! ದಾ ನಮಿತ ಸುರಾಧಿನಾಥ ಜಿನಪತಿಯಂ ಮ
ನ್ಮಾಸದೊಳಿರಿಸಿ ನಯದಿಂ! ಭೂನುತಮಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ

೧

ನಸ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ತನುಸಾರಸ್ಯಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಮಖಿಲವಿಷಮಟಿಗುಂ ತ
ನ್ನಸ್ಯಮಿದೆ ಮುಖ್ಯಮಿಂ 'ಸ! ವೃಷ್ಣೈವ ಶಿರಃಪ್ರಧಾನಮೆಂಬುದಲಿಂದಂ

೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ಸ್ತ|| ಅರಿದಾಳಂ ಗಂಧಕಂ ರಾಮಠ ಲಶುನಯುಗಂಗೂಡಿ ತತ್ಸೂತದೊಳ್ ತ
ಳ್ತರೆ ಮೂತ್ರಂ ದೇವದಾಳಿಪ್ರಥಿತ ರಸದೊಳೊಂದಾಗೆ ಮೂಗಿಂಗೆ ನಸ್ಯಂ
ದೊರೆಕೊಂಡಾ ನಾಗದಷ್ಟಂಗರೇ ನಯನದೊಳ್ 'ತೀವ'ಲಂತಾ ವಿಧಿಜ್ಞ
ಸ್ಮರಣಂ ಮಾತಾ^೧ಟ ನೋಟಂ^೨ ಗತಿಮತಿಗಳವಂಗಕ್ಕುಮಾ ಮುನ್ನಿನಂದಂ

೩

ಮ|| ಮಿಸುಗುತ್ತಿರ್ಪ ರಸಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮುಂ ಜೇಪಾಳಮಂಕೋಲಬೀ
ಜಸಮಂ ತಾನರುತಾಳದೊಪ್ಪುವ ಫಲಂ ಸಂದಿಟ್ಟಿಯೊಳ್ಳೇಜದಿಂ
ಪೆಸಗೊಂಡಂತವನೊಂದುಗೂಡರೆ ನೃಮೂತ್ರಾಕಲ್ಪಿತಂ ನಸ್ಯಮೀ
ಕ್ಷಿಸಲೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮಂ ಗಡಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ

೪

ಉ|| ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೀರೆ ಲಶುನಂ ರಸ ರಾಮಠಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮುಂ
ರಾಗದೊಳೊಂದುಗೂಡಿ ಜಲದಿಂ ನೆಣಿ ಮಾಡಿದ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ತ

೧. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸನೂ ಇಂದ್ರವಂದಿತನೂ ಆದ ಜಿನಪತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಸ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ವಿರಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨. ನಸ್ಯಗಳಿಂದ ಶರೀರಸೌಖ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ
ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಶಿರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದುದರಿಂದ
ಈ ನಸ್ಯವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೩. ಅರಿದಳ ಗಂಧಕ ಇಂಗು
ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಪಾದರಸದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಮೂತ್ರ ದೇವದಾಳಿಯ ರಸದೊಡನೆ ನಾಗದಷ್ಟನ
ಮೂಗಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಕಣ್ಣು ಚಾಲನೆಗೊಂಡು ಮಾತುಕತೆಗಳು ಗತಿಮತಿಗಳು ಮೊದಲಿನಂತಾಗುತ್ತವೆ.
೪. ಹೊಳೆಯುವ ಪಾದರಸ ಸಮುದ್ರಫಲ ಜೇಪಾಳ ಅಂಕೋಲೆಬೀಜಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಅರುತಾಳದ
ಕಾಯಿ ಇಟ್ಟಿಯಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಾಡಿಸಲು
ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ. ೫. ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೀರೆ ಅರಿಸಿನ

ನ್ನಾಗಕುಲಂ ಕೊಳಲ್ ಮೃತಕನಾದವನಂದಿರದೆಟ್ಟು ನೋಡಿ ತಾ
ನಾಗಳೆ ಮಾತನಾಡಿಸಲವಂ ನುಡಿಗುಂ 'ಲಪಿತಾ'ನುರೂಪದಿಂ

೫

ಕಂ|| ಅರಿತಾ(ದಾ)ಳ ಸೂತ ಟಂಕಣ! ವರ ರಾಮತ ಸಿಂಧುಜಂಗಳಂ ಕೂಡಿರೆ ಕೊಂ
ಡರೆ ಕಾಲ್ಪೀರೆಯ ರಸದಿಂ|ದಿರೆ ಮಡಗಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟು ನರಂಗಂ

೬

ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಮ | ನಿರದಾಗಿಸೆ ಕಣ್ಗೆ ತೇದೇಸಲ್ ತದ್ವಿಷಮುಂ
ಪರಿಗುಂ ಝಂಝಾಮಾರುತ! ನುರವಣೆಯಿಂ ದೀಪಕುಲಮನಟಿವಂತೆ ವಲಂ

೭

ನರಮೂತ್ರದೊಳರುತಾಳದ! ಪರಿಪಕ್ಷಫಲಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮೆಂಬೆರಡಂ
ಬೆರಸರೆದು ಪನಿಸು ಮೂಗಿನೊ! ಉರಗಕುಳೋಗ್ರೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

೮

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನಮಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಸರಿಗೂಡಿ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಚೆ
ಚ್ಚರಮರೆದೊಪ್ಪೆ ಮಾಡುವುದು ನಸ್ಯಮನಲ್ಲದೊಡಂತವಂ ಸಮಂ
ತಿರೆ ಪೊಸೆದಿಕ್ಕಿ ಪಿಂಡಿ ಪೊಸಲಕ್ಕಿಯ ಪತ್ರಮನಾ ರಸಾಂಬುವಿಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ನಾಸಿಕಾಂತರದೊಳಂ ಪನಿಸಲ್ ವಿಷಮೆಯ್ ಪಿಂಗುಗುಂ

೯

ಕಂ|| ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲಕಾ! ಯ್ವಿರಸಿದ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ತಾ! ವಿರಚಿಸಲುರಗೋಗ್ರ ವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ

೧೦

ಬಜೆ^೧ಮಡುವಾಗಲಿಗಳನಿಂ! ತಜೆ^೨ಮೂತ್ರದೊಳರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ^೩ನಿಜತನುವಂ ಪೂಸಲುಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ^೩

೧೧

ಮ|| ಸ್ತ|| ಅಯುಣಾಭಂ ಪುಷ್ಪಮಪ್ಪೊಂದಗಸೆಯನೆ ^೪ವಲಂ^೪ ನೋಡಿ ತನ್ಮೂಲಮಂ ಕೊಂ
ಡರೆ ನೀಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಂ ಕಗ್ಗೊರಲೆಯ ರಸದಿಂ ಭಾವಿಸಂತಿರ್ದ ಮರ್ದಂ

ಪಾದರಸ ಇಂಗು ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ನಸ್ಯದಿಂದ ನಾಗನಿಂದ ಮೃತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿದವನೂ ಆಗಲೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಮಾತುಗಾರನಂತೆ ಮಾತನಾಡುವನು. ೬. ಅರುತಾಳ ಪಾದರಸ ಬೆಳುಗಾರ ಇಂಗು ಕಲ್ಲುಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಸರ್ಪದಷ್ಟುನಿಗೆ ೭. ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಹಾಕಲು ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ದೀಪಸಮೂಹವೇ ಆರಿಹೋಗುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮. ಅರುತಾಳದಕಾಯಿ ಸಮುದ್ರಫಲ ಈ ಎರಡನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಹನಿಸಲು ಉರಗಕುಲದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೯. ಅರಿಸಿನ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಸಲೊಕ್ಕಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹೊಸೆದು ಹಿಂಡಿದ ರಸದೊಡನೆ ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಹನಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೦. ಶಿರೀಷದ ಹೂವು ಹುಲಿಗಿಲಕಾಯಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೧. ಬಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಅಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೨. ಕೆಂಪು ಹೂವುಳ್ಳ ಅಗಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಗ್ಗೊರಲೆಯ

1. ಲಸಿತಾವಮ (ಇ) 2. ಹುಲಿಗಿಲಿವೆರಡುವನಜ (ಇ) 3. ತ್ರಿಜಗದ್ಭೂಷಣ ಜಿನೇಂದ್ರನಭಿಮತದಿಂದಂ (ಇ) 4. ಲಸಂ (ಇ)

ನರಮೂತ್ರಂಗೂಡಿ ನಸ್ಯಂ ವಿರಚಿತಮದು ತತ್ಸರ್ಪದಷ್ಟಂಗಮಾಗಳ್
ನಿರುತಂ ಸಂಹಾರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮನಖಿಳಭವ್ಯಪ್ರಜಾಸಂಗ ಮಂಗಾ

೧೨

ಕಂ|| ಮರಿಚಯುತಂ ಗುರುಗುಂಜಿಯ! ನರೆಗುಳ್ಳದ ಪಣ್ಣ ರಸದೊಳಂ ಮಡಗಿ ಬಲಿ
ಕುರಗಂ ಕೊಂಡ ನರಂಗಂ|ವಿರಚಿಸು ನಸ್ಯದೊಳೆ ಪಾನದಿಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೧೩

ಅರಿಸಿನಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ! ಬೆರಸಲ್ಲದ ರಸದೊಳರೆದು ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯ
ಲ್ಕುರಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ತರತರದೌಷಧಿಗಳಿವಳಿ ದೊರೆಯೆನಿಸುಗುಮೇ

೧೪

ಚಂ|| ಬಜೆ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ವರ ಸಮುದ್ರಫಲಂ ಅರುತಾಳಮೆಂಬ ಸ
ತ್ಯುಜಫಲರಾಜಿಯೆಂಬಿವನೆ ಕೂಡುಗೆ ಬೊಮ್ಮಿಯೊಪ್ಪನೊಪ್ಪದಿಂ
ಗಜಬಜೆಯಿಲ್ಲದಂತರೆದು ತದ್ರಸದಿಂದಿಹಿ ಮಾಡಿ ನಸ್ಯಮಂ
ವೃಜಿನಹರಂ ವಿಷಘ್ನಮಪಭೂತ ಪಿಶಾಚಮಿದೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೧೫

ಕಂ|| ಅರುತಾಳದ ಪಣ್ಣ ನೆಲ್ಲಿಯ! ನರೆದುರಗಂ ಕೊಂಡವಂಗೆ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯ
ಲ್ಕಿರದು ವಿಷಂ ಗ್ರಹ ಭೂತೋ! ತ್ಯರದ ಭಯಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ

೧೬

ಏಲಿಸದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ ಹುಳಿ! ಬೇಲಿಯದಳ ಲಶುನ ಮರಿಚಮೆಂಬಿವನಿಂಬಿ
ಮೇಳ್ಳಿಸಿ ನಸ್ಯಮೀಯಲ್! ಜಾಳಿಸುಗುಂ ಸರ್ಪವಿಷಮನಮಳಿನಚರಿತಾ

೧೭

ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಪತ್ರಕ ಶ! ಕರ್ಕರೆ ಪಥ್ಯಂ ಹಿಂಗು ಮಧುಗಳಂ ಜಲದಿಂದಂ
ದರೆದೀಯೆ ನಸ್ಯದೊಳ್ ಸಂ! ಹರಿಕುಂ ಘನವಿಷಮನಲ್ತಿ ವಿಭುಕುಳತಿಳಕಾ

೧೮

ರಸದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಆ ಮದ್ದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ವಿಷವನ್ನು ಆಗಲೆ
ಸಂಹರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಖಿಳ ಭವ್ಯಜನರೊಡನಾಡಿ ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನು.
೧೩. ಮೆಣಸು ಗುರುಗುಂಜಿಗಳನ್ನು ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಅರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ
ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೪. ಅರಿಸಿನ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯ ರಸದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ,, ಇತರ ವಿವಿಧ ಔಷಧಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುವೇ?
೧೫. ಬಜೆ ತ್ರಿಕುಟ ಸಮುದ್ರಫಲ ಉತ್ತಮ ಮರದ ಫಲವೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅರುತಾಳ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿ ಬೊಮ್ಮಿಯೊಪ್ಪನೊಡನೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಅರೆದು ಆ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗಿ
ದುಃಖ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ; ಭೂತ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗೆ ಇದೊಂದು ಸಾಲದೇ? ೧೬. ಅರುತಾಳದ
ಹಣ್ಣು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳನ್ನರೆದು ಹಾವುಕಡಿದವನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಗ್ರಹ ಭೂತ ಭಯಗಳು
ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೭. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿ ಬೇಲೆಯ ಎಲೆ ಅರಿಸಿನ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಉತ್ತಮಚರಿತಾ. ೧೮. ಮೆಣಸು
ಬಜೆ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಸಕ್ಕರೆ ಸೈಂಧವ ಹಿಂಗು ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು
ಘನವಿಷನಾಶನ ಕೇಳು, ರಾಜಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠಾ. ೧೯. ಮೆಣಸು ಮಾಗಧಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣ ಎಂಬೀ

ಮ|| ಮಂಚು ಮಾಗಧಿಯಿಂದ್ರವಾದುಣಿಯೆನಿಷ್ಟೇ ಮೂಟುಲೋಳ್ ವಿಶ್ವಮಂ
ಬೆರಸೀ ನಾಲ್ಕುಲೋಳಂತೆ ಕೂಡಿ(ಡು) ಬಟಿಯಂ ಕಾಬ್ಬೀರೆಯೊಳ್ಳಿಜಮಂ
ನಿರುತಂ ಸ್ವಲ್ಪಮನಿಂತಿವೈದೆ ಧರೆಯೊಳ್ ನಸ್ಯಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಮಹಾ
ಪುರುಷರ್ ಪೇಜ್ಜಿದಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸು ಗಡಿಂ ಸತ್ಯಂಗ ಮಂಗಪ್ರಭೂ

೧೯

ಕಂ|| ಅಲಸದೆ 'ನಾಯ್ವೇಲ' ತೊಟ್ಟಿಗಣಿ! ಗಿಲ ಕತ್ತರಿಯೆಸೆವ ಮೂಲಮಂ ಕತಕುಜಾ
ವಳಿಯ ಪರಿಪಕ್ವಫಲರಸ! ಜಳದಿಂದರೆದುದಟ್ಟಿಲೊಳಲುಬಿ ತೊಯಿದಾ ಪಟಮಂ

೨೦

ಪಟ್ಟಿದಿಬ್ಬರಳನಿತಂ ತೊಯ್ವಟ್ಟಿ(ಱು)ವೆಯನೆ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂಗೇಯ್ ಮೆ
ಯಟ್ಟಿದಹಿದಷ್ಟಂ ತಿಳಿದೆ! ಟ್ಟಿಱುಗುಂ ವಿಷಮಟಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೨೧

ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದಮರೆವುದು! ಭೂಮಹಿತಂ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಂ ವಹ್ನಿಯನಿ
ನ್ನೇಮಾತೋ ದೀಪಿಕೆಯೆಂ! ಬೀ ಮೂಟು ಯೋಗನಸ್ಯದಿಂ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೨೨

ಉ|| ತರ್ಕಮದೇವುದಿಲ್ಲ ಕಿಱುಗುಳ್ಳದೊಳುಳ್ಳ ಬೀಜಮಂ ಸಮಂ
ತರ್ಕಸುಭೂಜದುಗ್ಧದೊಳೆ ಭಾವಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮದಾಗೆ ಮಾಡಿದಂ
ತಿರ್ಕುಮನಲ್ ಕಟುತ್ರಿಕದೊಳೊಂದಿಸಲಂತದೆ ನಸ್ಯ ಪಾನದಿಂ
ಕರ್ಕಶಮಪ್ಪನೇಕ ವಿಷಸಂತತಿಯಂ ಕಿಡಿಹುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೨೩

ಕಂ|| ದಾಗುಡಿಯ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ! ಯೋಗದೊಳತಿಹಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲದ ಬೇ
ರ್ಗಾಳೆ ಕಾಸಜಿಕೆಯ ತರು! ಗಾಗಿಹ ಬೀಜಮನೆ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಬಟಿಯಂ

೨೪

ಅರೆದುಂ ಪೂಸುಗೆ ದಷ್ಟನ! ಶರೀರಮಂ ನಸ್ಯಪಾನಮಂ ಮಾಟ್ಟಿತಿದು
ಧರಮೆನಿಪ ವಿಷಂ ಪಟ್ಟಿಗುಂ! ಪಟ್ಟಿವಂತಿರೆ ಮೇಘಪಟಲ^೧ಮಾಶುಗ^೨ನಿದಿರೊಳ್

೨೫

ಮೂರರಲ್ಲಿ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಈ
ಐದರ ನಸ್ಯವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಮಹಾಪುರುಷರು ಹೇಳಿರುವರು; ಇದನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು. ೨೦. ಅಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ನಾಯ್ವೇಲ ತೊರೆಗಣಿಗಿಲೆ ಕತ್ತರಿಗಳ ಬೇರನ್ನು ಕತಕಗಿಡದ
ಪಕ್ವವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೆನೆಯಿಸಿ ೨೧. ಎರಡು ಬೆರಳಿನಷ್ಟನ್ನು
ಹರಿದು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಮೈಮರೆತ ಅಹಿದಷ್ಟನ ವಿಷವಳಿದು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು
ಎಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿರುವನು. ೨೨. ಪುತ್ರಜೀವಿ ವಹ್ನಿ ದೀಪಿಕೆ ಎಂಬೀ ಮೂರನ್ನು
ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೨೩. ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಚರ್ಚೆಯಿಂದೇನು
ಪ್ರಯೋಜನ? ಕಿರುಗುಳ್ಳದ ಬೀಜವನ್ನು ಇದರ ಸಮ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ
ತ್ರಿಕಟುಕದೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಪಾನಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರವಾಗುವುವು.
೨೪. ದಾಗುಡಿ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ಅತಿಹಿತವಾದ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಬೇರು ಮತ್ತು ಕಾಸರಿಕೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣಿಸಿ, ಬಳಿಕ ೨೫. ಅರೆದು ದಷ್ಟನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು
ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷವೂ ಕೂಡ ಗಾಳಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಮೋಡವು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ

ಉ|| ಒಕ್ಕುಳಮಪ್ಪ 'ಚಿಲ್ಲಳೆಯ' ಕಾಯಿಗಳಿಕ್ಕಿ ಸುರೇಂದ್ರಶಾಖೆಯಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಕೂಡಿರಲ್ ತುಲಿದು ತದ್ರಸದಿಂ ಪಟಮಾಟಲಾಟಲಾ
ಲೆಕ್ಕಮದಿಪ್ಪತೊಂದುವರೆಗಂ ಬಿಡದೂಡಿಯದಂತಿರಲೈ ನೀಂ
ಸಿಕ್ಕನೆ ಸೀಟ್ಟಿದಿಬ್ಬರಳನಿತ್ತುಮನದಿ ನೈಮೂತ್ರದೊಳ್ ಬುಧಂ

೨೬

ಕಂ|| ಚೇಲಮುಮಂ ಪಿಂಡಿದುದೇಂ! ಸಾಲದೆ ನಸ್ಯದೊಳಶೇಷ ವಿಷತತಿಯಂ ನಿ
ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಪಡೆಮಾತೇಂ! ಕಾಲೋರಗದಷ್ಟನಾದೊಡಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ

೨೭

ಚಂ|| ಸರಸಮೆನಿಪ್ಪ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್ಳಿರುಳಂ ಬೆರಸಂತಿರಲೈ ಕಾ
ಸರಿಕನ ಬಿತ್ತುಮಂ ಭರದೊಳಂದರೆ ಕೂಡಿರೆ ದೇವದಾಳಿಯುಂ
ವರ ನರಮೂತ್ರದಿಂ ಪಿಲಿದು ನಸ್ಯಮನಾಗಿಸು ಪೆಣ್ಣೆ ಪೊಳ್ಳಿಂ
ಬರಿಸಿದ ಮೂತ್ರದಿಂ ನೈತನುಗಾದ ವಿಷಂ ಪಟಿಗುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೨೮

ಕಂ|| ಮರಿಚ ವಚಾ ಲವಣಂಗಳ್! ಬೆರಸರೆ^೧ದೊಡಲದ^೨ ಮೊಗ್ಗೆಯುಂ ನಸ್ಯಂಗೆ
ಯುರಗವಿಷಂ ಸ್ಫುರಿಸದು ಸಂ! ಚರದನಿಲಂಗಿರದ ಮಾಟಕ್ಕಿಯಿಂ ಸೊಡರಿಳೆಯೊಳ್

೨೯

ದಾಗುಡಿಯಂ ಬಜೆಯಂ ಮಡು! ವಾಗಲ್ ಸುರದುಂಬೆ ಕುನಟಿಯಂ ಭ್ರಾಮಕಮಂ
ತಾ ಗರುಳಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಂ! ನಾಗ ಸುದಷ್ಟಂಗೆ ನಸ್ಯಮೆಂಬರ್ ಕಟಿಯಿಂ

೩೦

ಸೃ|| ಪುನ್ನಾಗು ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಸೆವೀ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಾಂಪೇಯಮಪ್ಪ
ಚ್ಚೆನ್ನಂ ಜಂಬಾಳ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಗಳೆಸೆವ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಕಂಕೆಲ್ಲಿಗಳ್ ಸಾ
ಲುನ್ನಾದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಸಂದೌಷಧಿಗಳಿಗಿವೆ ಮುಖ್ಯಂಗಳಿಂತೆಲ್ಲಮೊಂದಿ
ಪ್ಪೆನ್ನಂ ನಸ್ಯಂ ಹಿತಂ ಮೂತ್ರದೊಳಹಿಹುಲದಷ್ಟಂಗಳಿಷ್ಟಂ ಸಮಸ್ತಂ

೩೧

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೬. ಒಕ್ಕುಳದಷ್ಟು ಚಿಲ್ಲಳೆಯ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ
ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಲ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದು ಆರಿಸಿ, ಎರಡು ಬೆರಳಿನಷ್ಟನ್ನು
ಸೀಳಿ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ೨೭. ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ
ಮಾಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ವಿಷವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಲ್ಲ; ಕಾಲೋರಗನು
ಕಚ್ಚಿದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೨೮. ರಸಯುಕ್ತವಾದ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಒಳತಿರುಳನ್ನೂ ಕಾಸರಿಕನ ಬೀಜವನ್ನೂ
ದೇವದಾಳಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು
ಮೂತ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗಾದ ವಿಷ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೯.
ಮೆಣಸು ಬಜೆ ಉಪ್ಪು ಔಡಲದ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉರಗವಿಷವು ಗಾಳಿ
ಬೀಸುವುದರಿಂದ ದೀಪ ಆರುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೦. ದಾಗುಡಿ ಬಜೆ ಮಡುಪಾಗಲು
ಸುರದುಂಬೆ ಮಣಿಶಿಲೆ ಭ್ರಾಮಕ ಗರುಳ (ವತ್ಸನಾಭಿ) ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ನಾಗದಷ್ಟನಿಗೆ
ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವರು. ೩೧. ಪುನ್ನಾಗ ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಾಂಪೇಯ ಪೂರ್ಣವಾದ
ಜಂಬಾಳ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ಬಿಳಿಯಸಾಸಿವೆ ಕಂಕೆಲ್ಲಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಹಿತವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧುವಾರಂ| ಮರಿಚಂ ಕಿಱಿದೇಗು ಗರ್ವಗಿನೆಲೆಯೆಂಬಿವುಮಂ
ಬೆರಸಿ ನೆಲಾವರೆಯಂ ಕೊಂಡರೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ ಸಮಸ್ತ ಘನವಿಷಮಟಿಗುಂ ೩೨

ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರ್ಗಳಂ ತಟ್ಟುಗದ ರಸದಿಂದೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಬುಧಂ
ನಾಗಕುಲದಷ್ಟತನು ವಿಷ| ಮಾಗಳೆ ಪಿಂಗುಗುಮಶೇಷ ಬುಧಜನವಿನುತಾ ೩೩

ಮ||ಪ್ರ||ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಣುಖ್ಯೆ ಲೋಧಂಗಳುಮೆಸೆವ ರುಜಾಂಕೋಲ ಸ್ಥಿಂಧುಜಾತಂ
ರಜನೀ ಶ್ರೀಖಂಡಮುಂ ಗುಳ್ಳದ ಫಲ ತಗರಂಗೂಡಿದಿಂತೆಲ್ಲಮಂ ನೀಂ
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡಂಗೆ ನಸ್ಯಂ ಹಿತಮತಿಶಯದಿಂ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ಪಾಕ್ಷಣಂ ತ
ದ್ವೈಜಿನಂ ಬಿಟ್ಟೋಡುಗುಂ ಸತ್ಯವಿಕುಲಕಮಲಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ ೩೪

ಕಂ|| ಶೆಂಬೆಯೆಲೆ ಲಶುನ ವಚಿಗಳ್| ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಭುಜಂಗಸಂಗತ ವಿಷದಾ
ಡಂಬರಮಂ ಪಿಂಗಿಸುಗುಮ| ವಂಬಿಲದೊಡನರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ೩೫

ಸುರದುಂಬೆಯೆಕ್ಕೆಯೆಲೆ ನಾ| ಗರುಮುಂ ಬಜೆಯುಳ್ಳಿ ಹಾಲಿವಾಣದ ಕೊನರುಂ
ಮರಿಚಂ ಬೆರಸರೆ ನಸ್ಯಂ| ವರಮಿದುವೆ ನೃಮೂತ್ರದಿಂ ವಿಷಘ್ನವೆನಿಕ್ಕುಂ ೩೬

ವನಹಿಪ್ಪಲಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿಗ| ಳನುಪಮಮಪ್ಪಳ್ಳಿ ಲೋಧ್ರ ಮಗ್ಗಾರೆಗಳುಂ
ವಿನುತಂ ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆಯಿಂ| ಬಿನ ಮೊಲಗಿವಿಯೆಂಬಿವಲ್ತೆ ನಸ್ಯದೊಳೆ ಹಿತಂ ೩೭

ಚಂ|| ಅಭಯ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಬಜೆ ಮನಶ್ಚಿಲೆ^೨ ರಾಮರ ಪತ್ರಕಾರ್ದ್ರಕಂ
ವಿಭವಸಮೇತಮಪ್ಪ ಹಯಗಂಧಿಯ ಬಂಧುರ ಪಂಚಕಾಂಗಮಂ
ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದುಮಜಮೂತ್ರ ವಿಮರ್ದಿತಮಾಗಲುಂಡೆಯಂ
ವಿಭವಮೆನಲ್ಕೆ ಮಾಡುಗದ ನಸ್ಯಮನಿಂತಿದೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ ೩೮

೩೨. ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧುವಾರ ಮೆಣಸು ಕಿರುದೇಗು ಗಜ್ಜುಗದೆಲೆ ನೆಲಾವರೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಮಸ್ತ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೩. ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಡಕೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನಾಗಕುಲದಿಂದಾದ ಶರೀರದ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಅಶೇಷ ಬುಧಜನಶ್ರೇಷ್ಠಾ. ೩೪. ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಣು ಲೋಧ್ರ ಕೋಷ್ಠ ಅಂಕೋಲೆ ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ರಜನಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಗುಳ್ಳದಕಾಯಿ ತಗರ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಹಿತವಾಗುವುದು; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಿಕುಲ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವವನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೫. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಶೆಂಬೆಯೆಲೆ ಅರಿಸಿನ ಬಜೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಾಡಲು ಸರ್ಪಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೬. ಸುರದುಂಬೆ ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆ ನಾಗರ ಬಜೆ ಉಳ್ಳಿ ಹಾಲಿವಾಣದ ಚಿಗುರು ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಒಂದು ವರವಾಗಿದೆ. ೩೭. ಕಾಡುಹಿಪ್ಪಲಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಉಳ್ಳಿ ಲೋಧ್ರ ಮಗ್ಗಾರೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಮೊಲಗಿವಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ನಸ್ಯ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೩೮. ಅಭಯ ತ್ರಿಕುಟಕ ಬಜೆ ಮಣಿಶಿಲೆ ಇಂಗು ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಶುಂಠಿ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಪಂಚಕಾಂಗಗಳನ್ನು ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಆಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಉಂಡೆಮಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ.

- ಕಂ|| ದಾಗುಡಿ ಹಿಪ್ಪಲಿಯುಂ ಮಡುವಾಗಲ್ ನಿಗುಂಡಿಗಳ್ ಸಮೇತಂ ನಸ್ಯಂ
ಬೇಗದೊಳವಡೆ ಮಾಡಲ್ ಪೋಗದೆ ಘಣಕುಲದ ವಿಷಮದೇಂ ನಿಂದಪುದೇ ೩೯
- ಕರವೀರ ಲಶುನ ದಾಗುಡಿ| ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನಾಗರಂಗಳುಂ ಸಮನಾಗಲ್
ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂ| ವಿರಚಿತಮೆನಲುರಗುಲದ ವಿಷಮಿದಪುದೇ ೪೦
- ಬನ್ನಿಯುಮನಿಪ್ಪೆಯುಂ ತಾಂ| ಹೊನ್ನೆಯುಮಂ ಮುಸ್ತೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಲಾಂಗುಲಿಕಮುಮಂ
ಕನ್ನೆ ವರಪುತ್ರಜೀವಿಯುಮನ್ನಯದಿಂ ನಸ್ಯಮಿತ್ತೊಡದುವೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೪೧
- ಅಣಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು ಲೋಧಂ| ಮೆಣಸಿಗಿಯೆಲೆಯೆಂಬಿವಂ ಜಲಾನ್ವಿತಮಂ ತತ್
ಕ್ಷಣದಿಂ ನಸ್ಯಂಗೈಯಲ್| ಘಣವಿಷಮಿರದಲಿಗುಮೆಂದಪಂ ಮಂಗಬುಧಂ ೪೨
- ಫಲಮಾಗದ ಮಡುವಾಗಲ್| ನಲಸದೆ ಶತವಾರಮಪ್ಪಿಸಂ ಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಸುಲಿಲಿತಮಾಗಲ್ ಭಾವಿಸಿ| ಜಲದಿಂ ನಸ್ಯಮನೊಡನೆಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೪೩
- ಮರಿಚಮನುಳ್ಳಿಯನೊಂದಿಸಿ| ಸುರದುಂಬೆಯ ರಸದಿನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ಮೇಣ್
ಮರಿಚಂ ನಿಗುಂಡಿ ಲಶುನ| ಮಿರೆ ಕೊಂಡು ನಸ್ಯದೊಳೆ ಘಟಿಲನಹಿವಿಷಮಲಿಗುಂ ೪೪
- ವಂಚಿಸಲೇಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ| ಪಂಚಾಂಗ ಸಮೇತಮಂ ಕಟುತ್ರಿಕಮಂ ತ
ತ್ಸಂಚಿತ ಚೂರ್ಣಮನೂದುಗೆ| ಸಂಚಳ ನಾಸಿಕದೊಳಹಿವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೪೫
- ನರಮೂತ್ರದೆ ನಸ್ಯಂಗುಡು| ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬಕುಳ ಮರಿಚಯುಗ್ಧದ ಬಿತ್ತಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಗರಳ ಭಯಂ| ನಿರುತಂ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಳಯನನುಮತದಿಂದಂ ೪೬
- ನೀರಿಂ ನಸ್ಯಂಗೈಯಿ ಮ| ಗ್ಗಾರೆಯ ಪಂಚಾಂಗಚೂರ್ಣಮಂ ಘಣ ಕೊಂಡಂ
ಗೋರಂತೆ ಕುಡಿಸೆ ಕಣ್ಣೆ| ಲಾರಯ್ಯಲ್ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಮಿತ್ರಾ ೪೭

೩೯. ದಾಗುಡಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮಡುವಾಗಲು ನಿಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ವದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೪೦. ಕಣಿಗಿಲು ಅರಿಸಿನ ದಾಗುಡಿ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನಾಗರಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಾವಿನ ವಿಷವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೪೧. ಬನ್ನಿ ಇಪ್ಪೆ ಹೊನ್ನೆ ಮುಸ್ತೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಒಂದೆಲೆಹೊನ್ನೆ ಕನ್ನೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೨. ಅಣಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು ಲೋಧ ಮೆಣಸಿಗಿಯೆಲೆ ಎಂಬಿವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘಣವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೩. ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಫಲವಾಗದ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಶತವಾರದವರೆಗೆ (ನೂರು ದಿನ?) ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೪. ಮೆಣಸು ಉಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸುರದುಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಅಥವಾ ಮೆಣಸು ನಿಗುಂಡಿ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಕೂಡಲೆ ಅಹಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೫. ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ ಐದು ಅಂಗಗಳ ಸಮೇತ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚೂರ್ಣವಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾವಿನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೬. ಗುರುಗುಂಜಿ ಬಕುಳ ಎರಡು ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷದ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯನಿಳಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೪೭. ಮಗ್ಗಾರೆಯ ಪಂಚಾಂಗದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯಮಾಡಲು, ಕುಡಿಸಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಬುಧಮಿತ್ರಾ.

ಒಮ್ಮಡಿ 'ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿ'ಯೊಳಂ ತಿಮ್ಮಡಿ ಕಾಟ್ಟೀರೆಯೆಸೆವ ಬಿತ್ತತಿಬಜೆಯುಂ
ಘಮ್ಮನೆ ಪಾನದೆ ನಸ್ಯದೊ! ಳಮ್ಮಡಿದನೆನಿಪ್ಪ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂ ಬಾಬ್ಬುಂ

೪೮

ಗುಣ ಸಮಸ್ಯಂಧವ ಮಧುಕಂ! ಮಣಿಶಿಲೆಯೊಡಗೂಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲದುಂ
ಘಣಿಕೊಂಡನ ವಿಷಮಂ ತತ್! ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೊಳಲಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೪೯

ಸಾಲದೆ ಮೆಣಸಿಮ್ಮಡಿ ಜೇ! ಪಾಳದ ತಿರುಳೊಂದು ಭಾಗಮಾಗಿರೆ ಜಂಬೀ
ರಾಳಿಯ ಫಲರಸದಿಂ ಪ್ರ! ಕ್ಷಾಲಿಸಿ ತದ್ರಸದೊಳಿರಿಸಿ ಮಡಗೊಟು ದಿನಂ

೫೦

ಅದನ್ನರೆದು ಗುಲಿಗೆಯಂ ಮಾ! ಡಿದುದಂ ಘಣಿದಷ್ಟನೆಸೆವ ನಾಸಿಕದೊಳ್ ತಾಂ
ಪದನಲಿದು ಬಿಂದುವಂ ಪನಿ! ಸಿದೊಡಂ ಘಣಿಕುಳ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಮಲಿಗುಂ

೫೧

ಎಕ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಂ ಸೆಖೆ! ಗಿಕ್ಕಿ ರಸಂಗೊಳ್ ಸರಾಮರಂ ನಾಸಿಕದೊಳ್
ಧೊಕ್ಕನೆ ಪನಿಸುಗೆ ವಿಷದಿಂ! ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಮಳಚರಿತ್ರಾ

೫೨

ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳುಹೂಲಿಗಳ ಬೇರಿಲ್ಲಣ ಮುಳುಗೊಗ್ಗಿಯೆಂಬಿನಿತ್ತಲ ಪುಡಿಯಂ
ಜೆಲ್ಲನೆ ಮೂಗಿನೊಳೊಡಿದೊ! ಡೆಲ್ಲಾ ಪಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ತವಿಲದೆ ಸಾಲ್ಗುಂ

೫೩

ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆಯಾ! ಕ್ಷೀರಮುಮಂ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಯೋಜಿಸಿ ಮಡಗು
ಗೋರಗನಗಿದೊಡೆ ಮೂತ್ರದೊ! ಳಾರುಂ ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚಲದುವೆ ವಿಷಷ್ಟಂ

೫೪

ರಜೇನೀ ವ್ಯೋಷಯುತಂ ಸಿಂ! ಧುಜ ಗೋಶೃಂಗಾಂಕ ದಂತಿ 'ಮಂಜಿಷ್ಠೇಲಾ'^೨
ವ್ರಜಮಂ ತಿಗಡೆಯೊಳಂ ಸ! ಪರ್ಜವಿಷಮಂ ಕಳೆವೊಡಿವಲಿ ನಸ್ಯಮೆ ಸಾಲ್ಗುಂ

೫೫

೪೮. ಒಂದು ಭಾಗ ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿ ಎರಡು ಭಾಗ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜ ಅತಿಬಜೆಗಳನ್ನು ಪಾನ ಮತ್ತು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತೇಹೋದನೆಂಬಂಧವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೪೯. ಗುಣ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಸ್ಯಂಧವ ಮಧುಕ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೫೦. ಎರಡು ಭಾಗ ಮೆಣಸಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಜೇಪಾಳದ ತಿರುಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು, ಆ ರಸದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನವಿರಿಸಿ. ೫೧. ಅದನ್ನರೆದು ಗುಲಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟುದನ್ನು ಸರ್ಪಕಚ್ಚಿದವನ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹದವರಿತು ಬಿಂದುವಾಗಿ ಹನಿಸಲು ಘಣಿಕುಲದ ವಿಷ ಆಕ್ಷಣವೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೫೨. ಎಕ್ಕೆಯ ಹಣ್ಣೆಲೆಯನ್ನು ಸೆಖೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಸ ತೆಗೆದು ಇಂಗನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹನಿಸಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಅಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೫೩. ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಹೂಲಿಗಳ ಬೇರು ಇಲ್ಲಣ ಮುಳ್ಳುಕೊಗ್ಗಿ ಎಂಬಿವರ ಪುಡಿಯನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾವಿನ ವಿಷದ ಪರಿಹರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ೫೪. ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆಯ ರಸವನ್ನು ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೫. ರಜನಿ ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಿಂಧುಜ ಗೋಶೃಂಗ ದಂತಿ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ಏಲಾವ್ರಜ ತಿಗಡೆಗಳ ನಸ್ಯವು ಸರ್ಪನಿಂದಾದ

ಸಿರಿಸದ ಪೂವಂ 'ಹುಲಿಗಿಲ'¹. ವರಫಲ ಮಡುವಾಗ²ಲೆಲೆ(ಳಿ)ಯ² ಫಲಮಂ ಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಕರ್ಮ³. ಕಿರದೊಡರಿಸಲಹಿಹುಳೋಗ್ರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೫೬

ಪಾಗಲಬೇರ್ ತ್ರಿಕುಟಕಮೊಂ¹. ದಾಗಲ್ ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ದಂ
ತಾಗಳೆ ಪೂಸುಗೆ ಪುಣ್ಣೋಳ್¹. ನಾಗವಿಷಂ ಪರೆದುಪೋಗದೇಂ ನಿಂದಪುದೇ

೫೭

ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯಪುಲ್ಲರಸಂ¹. ತೆ(ಚಿ)ಕ್ಕನೆ ತೀವಿರೆ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಚೂರ್ಣತಮೇ
ನಿಕ್ಕುವಮಿದು ನಸ್ಯದೊಳಂ¹. ಚಿಕ್ಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಘಣಿಗಳ ವಿಷಮಂ

೫೮

ಸಾಲದೆ ಪಲವೌಷಧಗಳ¹. ಲೋಲತ್ತಂ ದೇವದಾಳಿಯಪರಾಜಿತೆಯೊ
ಳ್ಳೂಲಂ ಸಮನಾಗಿರೆ ನಿ¹. ಮೂಲಿಸುಗುಂ ವಿಷಮನದಳಿ ನಸ್ಯಾಂಜನದಿಂ

೫೯

ಎಂಜಲಿಸಿತ್ತಹಿಪತಿಯೆಂ¹. ದಂಜಲೆ ಬೇಡಣ್ಣ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳಂ ನೀಂ
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲೊಂದನೆ¹. ರಂಜಿಪ ಜಲದಿಂದೆ ಕುಡುವುದಮಳಚರಿತ್ರಾ

೬೦

ಹೇರೀಚಲಪೂವೊಂದೆ ನಿ¹. ವಾರಿಸುಗುಂ ಕಟಿಯೊಳರೆದು ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಲ್
ಭೋರೆಂದು ಮೊರೆವ ಸರ್ಪನ¹. ಘೋರ ವಿಷಂಗಳನಶೇಷಕವಿಕುಲತಿಲಕಾ

೬೧

ಎಕ್ಕೆಯ ಪತ್ರದ ರಸದಿಂ¹. ಚಿಕ್ಕನೆ ತೇವುದು ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ತಲೆಯಿಂ
ಪೊಕ್ಕರೆ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಲ್¹. ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿದ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಪಳಿಗುಂ

೬೨

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮನುಜ ನೀಂ ಪಲ¹. ಪಲವಂ ಪಂಬಲಿಸಲೇಕೆ ನೀರಿಂದರೆದಾ
³ಫಲಿನೀ³ ಕಂದಮನೊಂದನೆ¹. ವಿಲಸನ್ನಸ್ಯದೊಳೆ ರಚಿಸು ಘಣಿವಿಷಮಟಿಗುಂ

೬೩

ಅರುತಾಳದ ಪಣ್ಣೊಳಂ¹. ಬೆರಸರೆದು ಸಮುದ್ರಫಲಮನಿತ್ತೊಡೆ ನಸ್ಯಂ
ನರಮೂತ್ರದೊಳದಳಿಂ¹ ಚಿ¹. ಚ್ಚರಮಟಿಗುಂ ಘಣಿವಿಷಂಗಳೆನಿತೊಳವನಿತುಂ

೬೪

ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ೫೬. ಶಿರೀಷದ ಹೂವು ಹುಲಿಗಿಲಕಾಯಿ ಮಡುವಾಗಲ ಹೀಚುಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೫೭. ಹಾಗಲಬೇರು
ತ್ರಿಕುಟಕಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಾಗವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.
೫೮. ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕುಟಕದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೫೯. ಈಗ ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಲವು ಔಷಧಗಳೂ ಸಾಲದೆ ಬಂದರೆ
ದೇವದಾಳಿಯನ್ನು ಅಪರಾಜಿತೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ
ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೬೦. ಅಣ್ಣಾ ಸರ್ಪರಾಜ ಕಡಿಯಿತೆಂದು ಅಂಜಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಂಜೆ
ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಕೇಳು ಅಮಳಚರಿತ್ರಾ. ೬೧. ಹಿರಿಯ
ಈಚಲಹೂವನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಭೋರೆಂದು ಮೊರೆಯುವ ಸರ್ಪವಿಷವೂ
ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಕವಿಕುಲತಿಲಕಾ. ೬೨. ಎಕ್ಕೆಯಲೆಯ ರಸದಿಂದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ತೇದು ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ತಲೆಯ ಮೂಲಕ ಸೇರಿದ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ. ೬೩. ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮನುಜನೇ,
ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಯಸುವುದೇತಕ್ಕೆ? ಫಲಿನೀಗಡ್ಡೆಯೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು
ಘಣಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೪. ಅಂಟವಾಳದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರಫಲದೊಡನೆ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ

ಭೂಮಿಸುತಮಪ್ಪ ಮುಗುಳಿ! ಗ್ರಾಮದ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಱಿಪಿದ ನಸ್ಯಂ
ರಾಮಠ ಮರಿಚಂಗಳವಿ! ನ್ನೇಮಾತೊ ಸರ್ಪವಿಷಮನಾಕ್ಷಣಮಱಿಗುಂ

೬೫

ದೊರೆಕೊಳೆ¹ಚಕ್ರಾಂಕಿಯ¹ ಬೇರ್! ಗುರುಪುಷ್ಯದೊಳಲ್ಲದಂದು ಹಸ್ತಾರ್ಕದೊಳಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ನಸ್ಯಮನೀಯಲ್! ಪರೆಗುಂ ಫಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಂಗಳುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್

೬೬

ಮದನಫಲಮೂತ್ರಯುತ ಲೇ! ಪದೊಳಂ ನಸ್ಯದೊಳಶೇಷ ವಿಷಮಿರದೆಂದಂ
ಸದಯನೆನಿಸಿರ್ಪ ಸಜ್ಜನ! ಹೃದಯಾಂತಜ್ಯೋತಿರಂಗ ಸುರತರು ಮಂಗಂ

೬೭

ಸಾರತರ ತುಳಸಿಯುಂ ಮ! ಗ್ಗಾರೆಯ ಫಲಮೆಸೆವ ವಿಮಲ(ದ)ಜೀಪಾಳಂ ಕಾ
ಛ್ವೀರೆಯೆಲೆ ಮೂತ್ರದಿಂದರೆ! ದೋರೊಂದಱಿ ನಸ್ಯಕರ್ಮದಿಂ ವಿಷಮಱಿಗುಂ

೬೮

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ ಮೇಣ್! ಒಂಜಣಿಗೆಯ ಪುಲ್ಲನಕ್ಕೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ
ರಂಜಿಸೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯಲ್! ನಂಜಱಿಗುಂ ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೬೯

ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಸಭಯಂ! ಗುಜುಗುಜುವೇಡಣ್ಣ ವಾರ್ಧಿಫಲಮಂ ಮತ್ತಂ
ತಜಮೂತ್ರಯುತಂ ನಸ್ಯಂ! ವಿಜಯಂ ವಿಷವಿಕ್ರಮಾಬ್ಧಿ ಬಾಡವನೆನಿಕುಂ

೭೦

ನಂಜಿದತಿವಿಷಮಮೆಂದೇ! ಕಂಜುವಿರಂಜದಿರಿ ತರಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲೊಳ್ ವಿಷ! ಭಂಜನಮಾಕ್ಷಣದೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ

೭೧

ಪಾಲಿಂದೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ! ನಾಲಸ್ಯಮನುಱಿದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡೆ ಬುಧಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಮುಗ್ರವಿಷಮಂ! ಶ್ರೀಲಲನಾಪತಿಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೭೨

ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ವಿಧದ ಸರ್ಪ ವಿಷವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ನಿವಾರಣೆ. ೬೫. ಇನ್ನೇನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಲೋಕಸ್ತುತನಾಗಿರುವ ಮುಗುಳಿಪುರದ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ ಇಂಗು ಮೆಣಸುಗಳ ನಸ್ಯವು ಸರ್ಪವಿಷವನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ನಾಶಮಾಡುವುದು. ೬೬. ಚಕ್ರಾಂಕಿಯ ಬೇರನ್ನು ಗುರುಪುಷ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಂದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಫಣಿ ಮತ್ತು ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೬೭. ಮದನಫಲವನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಲೇಪ ಮತ್ತು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವು ಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಸಜ್ಜನಹೃದಯಜ್ಯೋತಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೬೮. ಸಾರತರವೆನ್ನಿಸಿದ ತುಳಸಿ ಮಗ್ಗಾರೆಕಾಯಿ ಜೀಪಾಳ ಕಾಡು ಹೀರೆಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೬೯. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಅಥವಾ ರಂಜಣಿಗೆಯ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೦. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಭಯಪಡದೆ ಗುಜುಗುಜು ಮಾಡದೆ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಅಜಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು ವಿಷವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಡಬಾನಲ ನಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೭೧. ಈ ವಿಷವು ಅತಿಭಯಂಕರವಾದುದೆಂದು ಹೇದರಬೇಡಿರಿ, ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೨. ತಿಳಿದಂತಹವರು ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು

- ಏಮಾ¹ತಿನ್ನಿಲ್ಲ¹ನೀ! ಕ್ಷೇಮಂ ಘಣೆ ಕೊಂಡುದೆಂದು ²ಬೆಂಬೀಟಿದೆ ಸು²
ಪ್ರೇಮದೆ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ! ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಿತ್ತ ನಸ್ಯಮದುವೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೭೩
- ಎಸೆವಾ ಪಾಗಲ ತುಂಬೆಯ! ರಸಮಂ ಗಣಜಿಲೆಯ ರಸಮ³ನಕ್ಕೆಮ ಮೂಗಿಂ
ಗೆಸೆಯಲ್ ನಸ್ಯಮನಾ! ಗಿಸೆ ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಘಣೆವಿಷಂಗಳಮಳಚರಿತ್ರಾ ೭೪
- ಮಿಕ್ಕಾ ವಿಷವೈದ್ಯದೊಳಂ! ⁴ಚುಕ್ಕಿ⁴ಯ ಮಾತೇವುದಣ್ಣ ಘಣೆಕೊಂಡ ನರಂ
ಗೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಿನ ನಸ್ಯಂ | ⁵ಚಿಕ್ಕನದಾಗಲ್⁵ ವಿಷಾಪಹಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೭೫
- ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಭಯದಿಂ! ಗಜಬಜಿಸಲದೇಕೆ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳೊಂದಂ
ಬಜೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಕದೆ! ವಿಜಯಪ್ರದನೆಂದನಲ್ತೆ ಮಂಗ ಶುಭಾಂಗಂ ೭೬
- ಭೋಜ್ಯಮೆನಿಪಗುಳುಶುಂಠಿಯ! ನಾಜ್ಯದೊಳಂತರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ
⁶ಭಾಜ್ಯಂ⁶ ಘಣೆವಿಷಮದಱಿಂ! ರಾಜ್ಯದೊಳಂತಱಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿನಮಳಚರಿತ್ರಂ ೭೭
- ಸಾಲದೆ ತಂಬುಲದೆಲೆಯಂ! ತೈಲಾನ್ವಿತಮಾಗೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಘಣೆವಿಷಮಂ! ಕಾಲೋರಗ ದಷ್ಟನಾದೊಡಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ ೭೮
- ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ ಟಂ! ಜಿಗೆಯಕ್ಕೆಮ ದೊರೆಕೊಳಲ್ಕೆ ನಿಂಬೆಯರಸದಿಂ
ಬಗೆಗೊಳೆ ನಸ್ಯಮನೀವುದು! ಪಗೆಯೆನಿಸಿದ ವಿಷಧರೋಗ್ರತರ ವಿಷವಟಿಗುಂ ೭೯
- ಸೊಗಯಿಪ ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರ್ ಹೊ! ಮುಗ್ಗುಳಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರಫಲಮನಕ್ಕೆಮ ಕೂಡಿ
ಟ್ಟು ಗಡರೆ ನಿಂಬೆಯ ರಸಬಿಂ! ದುಗಳಿಂ ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚಲಹಿವಿಷಮಟಿಗುಂ ೮೦

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯೆನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೩. ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದೊಡನೆ ಇನ್ನಾವ ಮಾತು? ಇನ್ನು ಬದುಕುವುದೆಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಎಂದು ಭಯಬೀಳದೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಘಣೆವಿಷ ನಾಶನವಾಗುವುದು; ೭೪. ಹಾಗಲ ತುಂಬೆ ಗಣಜಿಲೆರಸಗಳನ್ನು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘಣೆವಿಷ ದೆಸೆಗೊಟ್ಟೊಡುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಅಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೭೫. ಉಳಿದ ವಿಷವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಾತೇಕಣ್ಣಾ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೭೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಭಯಗೊಂಡು ಗಲಿಬಿಲಿಯಾಗುವುದೇಕೆ? ಬಜೆಯ ನಸ್ಯಕರ್ಮದಿಂದ ವಿಜಯಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ? ೭೭. ಸೇವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಗಳುಶುಂಠಿಯನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘಣೆ ವಿಷ ಭೇದನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶುದ್ಧಚಾರಿತ್ರನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು. ೭೮. ವೀಳೆಯದೆಲೆಯನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದೆ? ಇದರಿಂದ ಘಣೆವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕಾಲಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೭೯. ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ ರಂಜಿಗೆಯಾಗಲಿ ದೊರೆತರೆ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಗೆಯೆನಿಸಿದ ವಿಷಧರನ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೮೦. ನುಗ್ಗೆಬೇರು ಹೊಮ್ಮುಗುಳು ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನಿಂಬೆಯ ರಸದ ಬಿಂದುಗಳಿಂದ

1. ತೆಲ್ಲಿಯದಿಂ (ಅ) ತಿನ್ನಿಲು ಸು (ಇ) 2. ಗಜಬಜಿಸದೆ ನೀಂ (ಇ) 3. ರಸಮನೀಶ್ವರಿಯುಂ ಕಣ್ಣೆ (ಇ)
4. ಚಿಕ್ಕಿ (ಕ) 5. ಚಿಕ್ಕನೆ ತಾಗಲ್ (ಇ) 6. ತ್ಯಾಜ್ಯಂ (ಇ)

ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದ ತೇವುದು! ರಜನಿಯುಮಂ ದಷ್ಟನಾಸಿಕಕ್ಕೆಳೆಯಲೊಡಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ವೃಜಿನಾಂಗವಿದೂರ ಸಂಗ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೮೧

ಕಗ್ಗೊಳಲೆ ಬುಗುಡಿ'ಮಿಟಿಲೆಯ'! ನುಗ್ಗಿಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಡನೆ ಮರಿಚದ ಚೂರ್ಣಂ
ಅಗ್ಗಳಮೊಂದಿರೆ ನಸ್ಯದೊಳೆಗಲ್ಲದೆ ವಿಷಹರಂ ವಲಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ

೮೨

ಅವು ಹಿತಮಿವು ಹಿತಮೆಂಬೀ! ವಿವರಣೆಯ ವಿಕಲ್ಪಮೇಕೆ ಮೆಣಸಿನ ಚೂರ್ಣಂ
ಕೃಪೆಯ ಪತ್ರದ ರಸಮೊಂದೆ ವಿಶೇಷಂ ನಸ್ಯದಿಂ ವಿಷಘ್ನಮಮೋಘಂ

೮೩

ವಶಮಲ್ಲಂ ವಿಷಮೆ ನಿರಂ!ಕುಶಮೆಂಬ ಭಯಂಗಡೇಕೆ ನಸ್ಯದೊಳಂತಾ
ಲಶುನದ್ವಯಮುಂ ಮರಿಚಂ! ಪ್ರಶಸ್ತಮೆಂದಿಳೆಯೊಳಪ್ಪವರ್ ಜಾಂಗುಳಿಕರ್

೮೪

ತೊಳೆ ಗಿರಿಗಳೊಳೊಪ್ಪಧಿಗಳ! ನಟಿಸಲ್ವೇಡಣ್ಣ ಮೆಣಸಿನೊಡವೆರಸಿರಲಾ
ಕಿಟ್ಟು'ದೆಂಗಿನ' ರಸವೊಂದುಮ! ನೆಳೆ ನಸ್ಯಮನಹಿವಿಷಂಗಳಂ ಭಂಜಿಸುಗುಂ

೮೫

ಉ|| ಪಾಗಲು ಲೊಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಣೆಕೆಯಾವರೆ ನಾಗಲತಾಖ್ಯೆ ಕಾಕೆಯೊಳ್
ಬೇಗದೊಳೊಪ್ಪವೆತ್ತ ದಳಮಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪಿರೆ ಬೇಳೆಬೇಳವಿಂ
ಬಾಗಿರೆ ನಸ್ಯದೊಳ್ ಮರಿಚಮಂ ಪನಿಸಲ್ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟದೇಂ
ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಲುಮೇ ಘಣವಿಷಂ ಧರೆಯೊಳ್ ಕವಿಕಂಜಭಾಷ್ಯರಾ

೮೬

ಕಂ|| ಗರ್ಜುಗು ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆಯೊ! ಳೊದವಿದ ಪತ್ರಂಗಳಂ ಗಡಂ ದೊರಕಿದುದಂ
ಪದೆಪಿಂ ನಸ್ಯದೊಳಂದೀ! ವುದು ಮರಿಚಂಗೂಡಿ ನಿರ್ವಿಷಾಖ್ಯಮದಕ್ಕುಂ

೮೭

ಎಸೆವೇರಂಡದ ಮೊಗ್ಗಯ! ರಸಮಂ ಮೆಣಸಿನೊಳೆ ಕೂಡಿ ನಸ್ಯಮನಿತ್ತಂ
ದಸಮಾನಮೆನಿಪ ವಿಷಮುಂ! ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕವಿಕುಲಾಬ್ಜಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೮೮

ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೮೧. ರಜನಿ (ಅರಿಸಿನ ಮರದರಿಸಿನ)ಯನ್ನು ಆಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಮೂಗಿಗೆ ಬಿಡಲು ಉಗ್ರಸರ್ಪನ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪಾಪವಿದೂರನ ಸಂಗಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೨. ಕಗ್ಗೊರಲೆ ಬುಗುಡಿ ಮಿಟಿಲೆ ಮತ್ತು ನುಗ್ಗಿಯ ಎಲೆಗಳೊಡನೆ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಹರ. ೮೩. ಅದೊಳ್ಳೆಯದು ಇದೊಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ವಿಪರೀತ ವಿಚಾರವೇಕೆ? ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಅವರೆಯ ರಸದಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಅತಿಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೮೪. ಈ ವಿಷವು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೆಂದು ಭಯಪಡುವಿರೇಕೆ? ಎರಡರಿಸಿನ ಮೆಣಸುಗಳ ನಸ್ಯವು ಬಹುಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೮೫. ನದಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಡಣ್ಣ! ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ಕಿರುದೆಂಗಿನ ರಸವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೮೬. ಹಾಗಲ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಣೆಕೆ ಅವರೆ ನಾಗಲತೆ ಕಾಕೆಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಮೆಣಸಿನ ರಸ ಹನಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಓಡುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಕವಿಕಂಜಭಾಷ್ಯರಾ. ೮೭. ಗಜ್ಜುಗ ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆಯ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದನ್ನು ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ಹದಗೊಳಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೮೮. ಎರಂಡದ ಮೊಗ್ಗಿನ ರಸವನ್ನು ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಕವಿಕುಲ

ಮೇಟಿ ಪುರುವಳಿ ಎಲೆಯು| ತ್ವಾಟಿಸುಗುಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳ್ ವಿಷಮನದುಂ
ಪಾಟಿಸಿ ಮರಿಚದೊಳೀಯಲ್| ಕೋಟಿ ¹ಲತಾಕುಲಮದೇವುದಿಂದಿಡಿದಿರೊಳ್¹

೮೯

ದಾಗುಡಿಯಂ ಜಲದಿಂದರೆ| ದೋಗಡಿಸದೆ ನಾಸಿಕಾಂತದೊಳ್ ಪಿಟಿಯಲೊಡಂ
ನಾಗಕುಲದುಗ್ರವಿಷಮೇಂ| ಪೋಗದೆ ನಿಂದಪುದೆ ಬುಧಸರೋರುಹಮಿತ್ರಾ

೯೦

ಮ|| ಸ್ತ|| ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕೀ ಕುದದೊಳೆವೆವುದನಾಮೂತ್ರದಿಂ ²ಮೂಱು² ಸೂಱು ಭಾ
ವಂ ಧೈಯಂ ತಾನದಾಗಲ್ ಕಟಿವೆರಸು ಬಟಿಕ್ಕಾಜ್ಯದಿಂ ಕೂಡಿರಲ್ ಬೇ
ಱೀಂ ಧ್ಯಾನಂ ತದ್ವಿಷಕ್ಕೂರಿಗೆ ವಿಷಧರದಷ್ಟಂಗೆ ನಸ್ಯಾಂಗಮಾಗಲ್
ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರಾರಕ್ತದಂತಾಗಳೆ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೯೧

ಉ|| ಆಡಿನ ಮೂತ್ರದೊಳ್ ಪೊರೆಯಲೊತ್ತುವುದೇಟಿರುಳಿಪ್ಪೆಯ ದ್ರುಮಂ
ತಾಡಿದ ಕೆಚ್ಚನಲ್ಲಿಯ ಕಟುತ್ರಯ ಸೈಂಧವಮುಂ ವಚಾನ್ವಿತಂ
ಕೂಡಿರಲಂತದಂ ಪಿಟಿಯೆ ನಾಸಿಕದೊಳ್ ವಿಳಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕೋ
ತ್ತೀಡನದುಗ್ರಮಪ್ಪ ವಿಷಮುಂ ಗ್ರಹಮುಂ ಮೊಲೆನಾಗನೋಡುಗುಂ

೯೨

ಚಂ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಮಡುವಾಗ³ನಕ್ಕೆ³ ಕೊಂಡು ನಾ
ಸ್ತಿಕತನಮಿಲ್ಲದಂತರೆದು ಮೂತ್ರದೊಳಂ⁴ತಿರೆ⁴ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳ್
ಪ್ರಕಟಿಸೆ ಸರ್ಪನುಗ್ರವಿಷದಿಂದಲಿ⁵ವಿಲ್ಲ ನರಗಮೆಂದು ಭಾ
ವಕವಿ ಮಂಗನಿತ್ತಪನಿದಂ ಪ್ರಜೆಗೆಂದಭಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ

೯೩

ತ್ರಿಕಟುಕಮಂಗುರುಂ ಮುನಿ ಶಿಫಾರುಜೆ ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪಲಾಬು ಮೂ
ಲ ಕುಟಜ ದೇವದಾಳಿ⁶ಮಡುವಾಗಲುದಂಚಿತ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳ್

ಕಮಲಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೯. ಮೇಟಿ ಮತ್ತು ಪುರುವಳಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಉಳಿದ ಕೋಟಿ ಲತೆಗಳೂ ಇದರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೯೦. ದಾಗುಡಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಬಿಡಲು ನಾಗಕುಲದ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಬುಧಸರೋರುಹಮಿತ್ರಾ. ೯೧. ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕೀಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅಜಮೂತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಅಂಬಲಿ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ ಸೇರಿಸಿ ವಿಷವೇರಿದ ದಷ್ಟನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೆಂಪು ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೯೨. ಇಪ್ಪೆಮರದ ಕೆಚ್ಚನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿ ಆಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೆಗೆದು ತ್ರಿಕಟು ಸೈಂಧವ ಬಜೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಲು ಕ್ರೂರ ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಂದಾದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಗ್ರಹಪೀಡನೆಯೂ ಮೊಲೆನಾಗರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೯೩. ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಮುದ್ರಫಲ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನರರಿಗೆ ಸರ್ಪನ ಉಗ್ರವಿಷದಿಂದ ಸಾವಿಲ್ಲವೆಂದು ವರಕವಿ ಮಂಗರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತನು. ೯೪. ತ್ರಿಕಟುಕ ಮಂಗರವಳಿ ಮುನಿ ಶಿಫಾ (ಕಮಲ) ರುಜೆ (ಕೋಪ್ಪ) ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರು ಕುಟಜ

1. ವಿಷಾ (ಪು) ಪ್ರಾತಮೆಲ್ಲಮಂ ಸಂಹರಿಕುಂ (ಇ) 2. ನೂಱು (ಕ) 3. ಕಕ್ಕೆ (ಇ) 4. ತವೆ (ಇ),
5. ವಾಳಿ (ಇ)

ಪ್ರಕಟಿತ ಪನ್ನಗೋಗ್ರವಿಷನಾಶನಮಂದಿಕೆಗೆಯ್ಗೆ ಸಾಱಿದಂ
ಸಕಳಕಳಾಬ್ಜಿನೀದಿನಕರಂ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ ದಯಾರಸಂ

೯೪

ಕಂ|| ಈ ಗ್ರಂಥಮಖಿಳ 'ಪುರುಷರ'! ವಿಗ್ರಹ ರಕ್ಷಣನಿಮಿತ್ತಮೆಂದುಸಿದೇಂ ನಿ
ವ್ಯಗ್ರತೆಯಿಂ ತಿಳಿವುದು ನರ! ರುಗ್ರವಿಷಾಪಹ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್

೯೫

ಶಾ|| ಸುಜ್ಞಾನ ತ್ರಿತಯಾಬ್ಧಿಗಳ್ ಗಣಧರ ಶ್ರೀಗೌತಮಾಖ್ಯರ್ ಜಿನೋ
ಪಜ್ಞಾ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಕಮನಲ್ಕೀ ಲೋಕದೊಳ್ ಪೇಟ್ಟುದುಂ
ಕುಜ್ಞಾನೋದಿತ ವಾಕ್ತಮೋರವಿಗಳಾ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಾಖ್ಯರಿಂ
ಪ್ರಜ್ಞಾಧಾರನೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಿಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಸೂಚಿತಂ

೯೬

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ನಸ್ಯಾಧಿಕಾರಂ
ಸಪ್ತಮಂ

ದೇವದಾಳಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ವದ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು
ಕರುಣಾಹೃದಯಿಯೂ ಸಕಲ ಕಲಾಬ್ಜಿನೀದಿನಕರನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದನು.
೯೫. ಎಲ್ಲ ಜನರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿರುವೆನು, ಯಾವ ದುರಾಗ್ರಹವೂ
ಇಲ್ಲದೆ ನರರ ವಿಷನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೯೬.
ತ್ರಿಲೋಕಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಗಣಧರ ಶ್ರೀಗೌತಮರು ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ
ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕುಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಮಸ್ಸನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು.
ಅದನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಧಾರನೆನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿಷಹರ
ನಸ್ಯಕರ್ಮ ವಿಧಾನವೆಂಬ

ವಿಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಾರಂ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ

- ಕಂ|| ಶ್ರೀದಮೆನಿಸಿದ್ ಜಿನಗಂ| ಧೋದಕದಿಂ ಶುದ್ಧಮಾದ ದೇಹಿಗಳ ಭವ
ಚ್ಛೇದನಮಕ್ಕುಂ ವಿಷವಿಚ್ಛೇದನಮಂತೀ ಸಮಂತ್ರಕಂಗಾದ್ರ್ವತೆಯಿಂ ೧
- ಕೋಪಾಟೋಪದೆ ಫಣೆ ಪಿಡಿ| ದಾ ಪಲ್ಲಳ್ ನಟ್ಟ ತಾಣದೊಳ್ ಮದ್ದುಗಳೆಂ
ಲೇಪಿಸೆ ಸಮಂತ್ರಕಂಗಳ್| ಲೋಪಮನೆಯಿಸುಗುಮುಗ್ರವಿಷವಿಕ್ರಮಮಂ ೨
- ಪಾನಮದರ್ಕಂಜನಮದ| ಕಾ ನಸ್ಯಮದರ್ಕೆ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯೊಂದ
ಕೇ ನಾಲ್ಕುಕೊಳೊಂದೆ ವಿಷ| 'ಗ್ಲಾನಿ'ಯನಳಿಸುಗುಮೆಂದೊಡೇವಣ್ಣೆಪುದೋ ೩
- ಚಂ|| ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜಿಟಿಗೆ ಹಿಂಗು ಕರಂಜದ ಬೀಜ ದೇವದಾ
ರರಿಸಿನಮುಂ ಕಟುತ್ರಯ ಫಲತ್ರಿತಯಂ ಸಿತಶೈಲ ಕನ್ಯೆಯಂ
ಬರ ಗರುಡೋಗ್ರಗಂಧಿ ಸಿತಸರ್ಪಪದೊಳ್ ಕೊಱಿಯಕ್ಕೆ ದಾರ್ವಿಯುಂ
ಬೆರಸಜಮೂತ್ರದಿಂದರೆವುದಕ್ಷಸಮಾನಮದಾಗಲುಂಡೆಯಂ ೪
- ಕಂ|| ಕೂಡಿರೆ ಚಾಯಾ ಶುಷ್ಕಂ| ಮಾಡಿ ನೃಮೂತ್ರದೊಳೆ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯಿಂ
ಪೀಡಿಸುವಖಿಲ ವಿಷಂ ಬಿ| ಟ್ಟೋಡುಗುಮಾ ಸೂಟ್ಟಿರಂಗಳನಿತುಂ ವಿನುತಾ ೫
- ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಮೆಸೆ| ವರಿದಾಳಂ ಬಾಳಯುಗ್ಮಮುತ್ಸಳ ತಗರಂ
ಬೆರಸಿಂತಿವೆಲ್ಲಮೊಂದಾಗಿರೆ ಪದ್ಮಕೇಸರಂ ಲಸಜ್ಜಾಯಿಫಳಂ ೬

೧. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಿವಾಸಿಯಾದ ಜಿನಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಂಡ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಭವವಿಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಲೇಪನದಿಂದ ವಿಷನಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ೨. ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ನಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩. ಅದಕ್ಕೆ ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಸಾಕು, ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವುದು. ೪. ಶಿರೀಷದ ಹೂ ಮಂಜಿಟಿಗೆ ಹಿಂಗು ಕರಂಜದ ಬೀಜ ದೇವದಾರು ಅರಿಸಿನ ತ್ರಿಕಟುಕ ತ್ರಿಫಲೆ ಬಿಳಿಯ ಮಣಿಶಿಲೆ ಕನ್ಯೆ ಅಂಬರ ಗರುಡ ಉಗ್ರಗಂಧಿ ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆ ಕೊರೆಯಕ್ಕೆ ದಾರ್ವಿ(ಎರಡರಿಸಿನ)ಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ಅಕ್ಷ (ಕರ್ಪ) ಸಮಾನವಾಗಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ, ೫. ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ವಿಷಗಳೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುವ ಜ್ವರಗಳೂ ಬಿಟ್ಟೋಡುತ್ತವೆ. ೬. ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಅರಿದಳ ಎರಡು ಬಾಳ ಉತ್ಪಲ ತಗರ

- ಸಾರತರಮನಿಪ ಚಂದನ| ಗೋರೋಚನ ರೇಣುಕಂ ಮಣಿಚ್ಛಿಲೆಯುಂ ಕ
ಸ್ತೂರಿ ಪರಮಾಂಸಿಯೆಲೆಗಳೊ| ಳೋರನ್ನಮೆನಲ್ಕೆ ನಾಗಕೇಸರ¹ಮನದಂ¹ ೭
- ಕೂಡುವುದೆಲ್ಲವರ್ಧಮ| ನೀಡಿತದಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ ವಟಕಂಗಳ ನೀಂ
ಕೂಡಿ ಕೂಡು ಲೇಪನಾದಿಗೆ| ನಾಡಾಡಿಯೆ ಮರ್ದಿವಕ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟುಂಟೇ ೮
- ಇದಮೋಘಂ ಸರ್ಪಾದಿಗ| ಳೊದವಿದ ವಿಷಮಂ ವಿರೋಧಿಮಾ ಪಾತಕರಿ
ಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಂ ಪರಿಹರಿಹಂ| ಸದಮಳ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಖ್ಯಯೋಗಮಿದಕ್ಕುಂ ೯
- ²ಇಂದು² ಮಡುವಾಗಲೊಪ್ಪುವ| ಕಂದಂ ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಂಬಿವುಮಂ ಕಟಿ³
ಯಿಂದಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್| ಸಂದೆಯಮೇಂ ನೆತ್ತಿಗೊತ್ತೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೦
- ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ ಸುಣ್ಣಮ| ನಿಲ್ಲಣಮಂ ಮರಿಚ ಲಶುನಮಂ ಕರಿ³ಯೆ³ಲೆಯಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ಜಲದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ| ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಪೂಸೆ ಫಣಿವಿಷಕ್ಷಯಮಕ್ಕುಂ ೧೧
- ಬೆಳುಹೂಲಿಯ ಬೇರಂ ಮಂಡಳಮಾರಿಯ ಬೇರನಕ್ಕೆ ಪುಳಿಯಿಂದರೆದಾ
ಖಳ⁴ಸರ್ಪಂ ಕಡಿ⁴ದೆಡೆಗಾ| ಗಳೆ ಪೂಸಲ್ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪರಾರ್ಥಚರಿತ್ರಾ ೧೨
- ಜೇನೋಳ್ ಗೋಜಿಹ್ವೆಯುಮಂ| ಜಾನಿಸದೆ ಸಮಸ್ತ ಸರ್ಪ ಮೂಷಕ ದಷ್ಟ
ಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಪೂಸೆ ವಿಷದಿಭಿ| ಧಾನಮದಾ(ನಾ)ಕ್ಷಣದೊಳಟಿ⁵ಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ ೧೩
- ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ ಸುಣ್ಣಮ| ನಿಲ್ಲಣಮಂ ಪಾವು ಮುಟ್ಟಿದೆಡೆಯಂ ಸುತ್ತಲ್
ನಿಲ್ಲದೆ ಪೂಸುಗೆ ವಾಣೇ| ವಲ್ಲಭನಿಷ್ಠಂ ವಿಷಾಪಹಂ ⁵ಪಜಿ⁵ಯಕ್ಕುಂ ೧೪
- ಕುಮುದಂ ಮಳಯಜ ಗೋಪಿ| ತ್ತ ಮಾಂಸಿ ಸೈಂಧವ ರಸಾಂಜನಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ
ಕ್ರಮದಿಂದಮೊಂದನೊಂದಿಸಿ| ಸಮಂತ್ರಕಂ ಪೂಸೆ ಫಣಿವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೧೫

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆರಸಿ, ಪದ್ಮಕೇಸರ ಜಾಯಿಫಲ ೭. ಚಂದನ ಗೋರೋಚನ ರೇಣುಕ ಮಣಿಶಿಲೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಮಾಂಸಿ (ಜಟಾಮಾಂಸಿ?)ಯೆಲೆ ನಾಗಕೇಸರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ೮. ಮಾಡಿ, ಅಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಲೇಪನಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳಿವೆಯೆ? ೯. ಈ ಮೇಲಣ ಮದ್ದು ಅತಿಶಯ ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಂಟಾದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟರು ಇಕ್ಕಿದ ವಿಷವನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭವೆಂಬ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೧೦. ಇಂದು (ಕರ್ಪೂರ) ಮಡುವಾಗಲಗಡ್ಡೆ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಎಂಬವನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ನೆತ್ತಿಗೊತ್ತಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೧೧. ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸುಣ್ಣ ಇಲ್ಲಣ ಮೆಣಸು ಅರಿಸಿನ ಕರಿಯೆಲೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಫಣಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨. ಬಿಳಿ ಹೂಲಿಯ ಬೇರು ಅಥವಾ ಮಂಡಳಮಾರಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹುಳಿಯಿಂದರೆದು ಸರ್ಪ ಕಡಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಪರಾರ್ಥಚರಿತ್ರಾ. ೧೩. ಎತ್ತುನಾಲಗೆಯನ್ನು ಜೇನಿನೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸರ್ಪ ಇಲಿಗಳು ಕಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ನಿಶ್ಚಯ. ೧೪. ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸುಣ್ಣ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಾವು ಕಡಿದೆಡೆ ಸುತ್ತಲೂ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ಕುಮುದ ಶ್ರೀಗಂಧ ಗೋರೋಚನ ಜಟಾಮಾಂಸಿ ಸೈಂಧವ ರಸಾಂಜನ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ

ಮರಗಲುಕೆ ಮೂಕೊಟ(ತಿ) ಭಾಸ್ಕರ ಚಿತ್ರಕ^೧ನುಗ್ಗೆ ತವಸೆಯಾರಗ್ಗಧ ಕ^೨
 ತ್ತರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಬಿಲ್ವಂ! ಗುರು ಮಂಡಲಮಾರಿಯೆಂಬಿವಂ ಕಟಿಯಿಂದಂ ೧೬

ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ಪಿಡಿ! ದುರಗಂ ಮೂಸಿದೆಡೆಗಂ ತಡೆಯದಾಕ್ಷಣಮು
 ಬ್ಬರಿಸಿದ ಬಾವುಂ ತದ್ವಿಷ! ದುರವಣೆಯುಂ ಕಿಡುಗುಮೆಂದಪಂ ಮಂಗಬುಧಂ ೧೭

ಉರಗಂ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಗರಳಂ ತದ್ವಿಷದ ಬಾವು ಜಳರೋಗಂ ಕಾ
 ಸರಿಕೆಯ ^೨ಬೆನ್ನೀರಿಂದಂ^೨! ಪರಿಹರಿಕುಂ ಪೂಸೆ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೧೮

ಸಾಲದೆ ಮಧು ಫೃತ ಚಂದನ! ^೩ಚೀಲೈತಂ^೩ ಬಿಳಿಯ ^೪ಬದ್ಧವಂ^೪ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂ
 ಸಾಲಸ್ಯಮೇವುದಂತದು! ಕಾಳೋರಗವಿಷಮನಾದೊಡಂ ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೯

ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯಂಕೋಲಂ! ರುಜೆ ತಗರಂ ^೫ಕಾಡೆಯುಂ^೫ ಹರಿದ್ರಮಿದೊಂದಲ್
 ವಿಜಯಫಳಯೋಗಮಹಿವಿಷ! ವೃಜಿನಮನಾಕ್ಷಣದೊಳಟಿಗುಮಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ೨೦

ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಪಾಟಲಿ! ಯೊಪ್ಪುವ ಕಟುತ್ರಯಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆ ಲೇ
 ಸಪ್ಪ ಕಟಿಯಿಂದೆ ಪೂಸ! ಲ್ಕಿಪ್ಪುದೆ ಫಣದಷ್ಟವಿಷಮದೇಂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಂ ೨೧

ಕರ್ಕಟಕನದರ ತಾಳಕ! ಮರ್ಕನ ಸಿಫೆ ಕುನಟಿ ರಜನಿ ಕುಂಕುಮ ^೬ಕಡಂದುಟ್ಟು^೬
 ಹಿಕ್ಕೆಯ ಮಣ್ ಗೋಸುಂಬೆಯ! ಹಿಕ್ಕೆಯನೊಂದಾಗಿ ಪೂಸಲಹಿವಿಷಮಟಿಗುಂ ೨೨

ಫಣಕೊಂಡ ತಾಣದೊಳಮಾ! ಕ್ಷಣದೊಳ್ ಪೂಸುವುದು ಬೇಗದಿಂದೆಕ್ಕೆಯುಮಂ
 ಕಣಗಿಲೆಯಂ ಬೆರಸಿದೊಡದ! ನಣುವಿಂ ಕಿಟಿದಾಗಿ ವಿಷಮದಟಿಗುಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೨೩

ಚಂ|| ತರಿಸುವುದಿಂದ್ರವಾರುಣೆ ಸುಗುಂಧಿಗಳಂ ಗಿರಿಕನ್ಯ(ಣ್)ಕಾಖ್ಯಮೀ
 ಶ್ವರಿ ತಗರಂಗಳೆಂಬಿವನಹಸ್ಕರ ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿಯಂ

ಹೊಂದಿಸಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಹಚ್ಚಲು ಫಣವಿಷ ನಾಶನ. ೧೬. ಮರಗಲುಕೆ ಮೂಕೊರತಿ ಭಾಸ್ಕರ ಚಿತ್ರಕ ನುಗ್ಗೆ ತವಸೆ ಆರಗ್ಗಧ ಕತ್ತರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಬಿಲ್ವ ಗುರುಗಂಜಿ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ೧೭. ಅರೆದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಗಾಯವು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೧೮. ಸರ್ಪವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮಹಾವಿಷವೂ ಅದರಿಂದಾದ ಊತವೂ ಜಲರೋಗವೂ ಕಾಸರಿಕೆಯ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಚಂದನ ಚೀಲಯಿತ (ಏಕಾಕ್ಷ) ಬಿಳಿಯ ಬದ್ಧಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕಾಳೋರಗನ ವಿಷವನ್ನಾದರೂ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೨೦. ಬಜೆ ಅತಿಬಜೆ ಅಂಕೋಲ ರುಜೆ ತಗರ ಕಾಡೆ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಅಣಲೆಕಾಯಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಲೇಪಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷವು ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ೨೧. ಹಿಪ್ಪಲಿಮೂಲ ಪಾಟಲಿ ತ್ರಿಕಟುಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಫಣವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಕರ್ಕಟಕ ಅದರ ತಾಳಕ ಎಕ್ಕೆಯ ಸಿಫೆ ಕುನಟಿ ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಕಣಜದ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಮಣ್ಣು ಗೋಸುಂಬೆಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಫಣದಷ್ಟ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೩. ಎಕ್ಕೆ ಕಣಗಿಲೆಗಳನ್ನು ಅಣುವಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೪. ಇಂದ್ರವಾರುಣೆ ಸುಗುಂಧಿ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಈಶ್ವರಿ ತಗರ

1. ನುಗ್ಗುಗುಂಜಿಯಜಮೋಡು ಕ (ಇ) 2. ಬೇರಿದು ತಾಂ (ಇ) 3. ಚೀಲೈತಂ ಶೀಲೈತಂ, ಚೀಲಯಿತಂ (ಇ)
 4. ಬಡಮಣಿ (ಇ) 5. ಕಾಕೆಯುಂ (ಇ) 6. ಕಡದುರೆ (ಇ)

ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೈಪೇಸೋರೆಯಂ ಭರದಿಂದರೆ(ವೆ) ಕಾಟುವೀರೆಯಂ
ಬೆರಸವನೆಯ್ಗೆ ಪೂಸುವುದು ಸರ್ಪವಿಷಾಪಹಮೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೨೪

ಕಂ|| ಎರಡರಿಸಿನ ತಿಲಸರ್ಪಪ| ಸುರಸಿ(ಗಿ)ಯ ಬೇರ್ ಸೋಮ¹ರಾಜಿ² ನಿಂಬದ ಬಿತ್ತು
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ವಿಷ| ಧರಾದಿ ನಿಖಿಳೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳುಮಟಿಗುಂ

೨೫

ಎರಡರಿಸಿನಮೀಶ್ವರಿ ಹ| ತ್ರಿಕೆಯಪಾಮಾರ್ಗ ಸೋಗದೆ ನೀಲಿಯಿವಂ ಶ
ಕೇರೆವೆರಸಿ ಪೂಸಲೊಡಮ| ಚ್ಚರಿಯೇಂ ಘಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ

೨೬

ಗುರುಗುಂಜಿಯುಮಂ ಗುಡಮಂ| ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಮಧುಘೃತಾನ್ನಿತಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇ
ಣರೆದೀವುದು ಸಮುದ್ರಫಲಮೊಂ| ದಿರೆ ಕುಳಿಮಾವಿನೊಳೆ ಕಳಿಯಿನಖಿಳ ವಿಷಘ್ನಂ

೨೭

ಎರಡರಿಸಿನಮೆರಡುಂ ಬಜೆ| ವೆರಸಿದರ್ಧಯಂ ವಸಂತಪುಷ್ಪಂ ³ರುಜೆಯಂ
ತರದೊಳಿರಲರೆದು ಪೂಸಲ್| ಗರುಡಮತಂ ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೨೮

ವಿಳಸತ್ ಸೈಂಧವ ಲೋಧ್ರಂ| ಶಿಲೆ ಕುಂಕುಮ ರೋಚನಂಗಳೆಂಬಿವನಿಂಬಿ
ದಲತಗೆಯ ರಸದೊಳರೆದುಂ| ತಲಸದೆ ಪೂಸುವುದಶೇಷ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ

೨೯

ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಶಿಲೆ| ಯರಿದಾಳಂ ಕುಸುಬೆಯೆಂಬಿವಂ ನೀರಿಂದಂ
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲೊಡಂ| ಪರೆಗುಂ ಪಲತೆಆದ ಪಾವಿನುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್

೩೦

ಗೃಹಧೂಮ ಮೇಘನಾದಿಯು| ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿಯುಮಂಗುರಂಜಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಸಹಿತಮೆನಲರೆದು ಪೂಸ| ಲ್ಲಹಿಗಳ ಪಲತೆಆದ ವಿಷಗಳೇಂ ನಿಂದಪ್ರಮೇ

೩೧

ಸೇ(ಸೀ)ಗುಡಿತೆಯ ಮುಳ್ ಕೊಗ್ಗಿಯ| ದಾಗುಡಿ ಚಿತ್ತರಟಿ ಪಾಪಡಿಗಳೆಂಬವಟಿಗೊಳ್
³ಪ್ರಾಗುಕ್ತ³ ಮೂಲಮಿರದರೆ| ದಾಗಳ್ ಖರಮೂತ್ರಲೇಪಮಲ್ಲೆ ವಿಷಘ್ನಂ

೩೨

ಅಹಸ್ಕರ ನೀಲಿ ದೇವದಾಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಡುಹೀರೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಸರ್ಪವಿಷವು ಪರಿಹರ. ೨೪. ಎರಡರಿಸಿನ ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆ ಸುರಸಿಯಬೇರು ಸೋಮರಾಜಿ ನಿಂಬೆಯಬೀಜಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಧರವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೨೬. ಎರಡರಿಸಿನ ಈಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕೆ ಅಪಾಮಾರ್ಗ (ಉತ್ತರಣಿ) ಸೋಗದೆ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಘಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿಗಳ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೭. ಗುರುಗುಂಜಿ ಬೆಲ್ಲಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಮುದ್ರಫಲ ಕುಳಿಮಾವುಗಳನ್ನು ಕಳಿಯಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೮. ಎರಡರಿಸಿನ ಎರಡು ಬಜೆ ಅಣೆಲೆ ವಸಂತಪುಷ್ಪ ರುಜೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷನಾಶವೆಂಬುದು ಗರುಡಮತವಾಗಿದೆ. ೨೯. ಸೈಂಧವ ಲೋಧ್ರ ಶಿಲೆ (ಶಿಲಾಜಿತು) ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಗೋರೋಚನಗಳೆಂಬಿವನ್ನು ಅಲತಗೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧವಾದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩೦. ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಶಿಲಾಜಿತು ಅರಿದಾಳ ಕುಸುಬೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧದ ಹಾವಿನ ಉಗ್ರ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩೧. ಗೃಹಧೂಮ ಮೇಘನಾದಿ ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ ಅಂಗುರು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರ ಸಹಿತ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧವಾದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೩೨. ಸೇಗುಡಿತೆಯ ಮುಳ್ಳು ಕೊಗ್ಗಿ ದಾಗುಡಿ ಚಿತ್ತರಟಿ ಪಾಪಡಿಗಳೆಂಬಿವರೊಡನೆ ಪ್ರಾಗುಕ್ತ ಬೇರನ್ನು

ವಿಲಸನ್ನರಿಚಂ ಕಣ ನಾಂ| ಗುಲಿಯೊಪ್ಪವ ಕಂದ ಪಾಟಲಿಯ ಮೂಲಮನಂ
ಬಿಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸಲ್| ತೊಲಗುಗುಮಾ ಕಾಲದಷ್ಟವಿಷಮುಂ ಕ್ಷಣದಿಂ

೩೩

ಇನದುಗ್ಗದ ಮುತ್ತದ ಬಿ| ತ್ತಿನ ತಿರುಳುಮನೇಬಿಸೂಟಿ ಭಾವಿಸಿದುದನಿಂ
ಬಿನೊಳುದಕದಿಂದೆ ಲೇಪಿಸೆ| ಘನವೆನಿಸುವ ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ

೩೪

ಸೂರಣದಕಂದಮಂ ಜಂ| ಬೀರರಸಂಗೂಡಿಯರೆವುದಿಲ್ಲಣ ಸಹಿತಂ
ಪಾರದೆ ಪೆಟವಂ ಲೇಪಿಸೆ| ಘೋರೋರಗ ವಿಷಮನಟಿಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

೩೫

ರವಿಯೊಪ್ಪವ ಪಣ್ಣೆಲೆಯು| ಧ್ವವರಸಮರುತಾಳದೇವ ಬಿತ್ತುಂ ಮುಸ್ತಾ
ಲವಣಮಿದೊಂದಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ| ತವಕದೊಳಂ ಭವನ ಕೊರಳ ಗರಳಂ ಪರೆಗುಂ

೩೬

ಮ|| ಸ್ತ|| ಮಡುವಾಗಲ್ ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡಮೆಸೆವಂಕೋಲೆ ಚಾಂಪೇಯಮೊಂದಾ
ದೊಡೆ ಧಾತ್ರೀಮೂಲಮುಂ ^೧ಕಾಸರಿಕೆಯ ಫಲಮುಂ ಕೌಡೆಯುಂ^೨ ಮಾ(ಕೂ)ಡಿ ಬಂದಂ
ದೊಡಗೂಡಲ್ ಚಿನ್ನಧಾರಾಪ್ರಥಿತದುಗುನೆಯೊಳ್ಳತ್ತಮೀ ಪತ್ತುಮಂ ಕೂ
ಡಿಡು ಜಂಬೀರಾಂಬುವಿಂ ಲೇಪಿಸೆ ಬದುಕುಗುಮಾ ಕಾಲದಷ್ಟಂ ಬುಧೇಷ್ಟಾ

೩೭

ಕಂ|| ಬೆಟನೆರಡರ ಬೇರ್ಗಳಮಂ| ಕಟಿಯಿಂದಿರದರೆದು ಪೂಸುಗಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ಬೆಟಲೊಪ್ಪವ ಬಂದಣಿಕೆಯ| ನಳವಡೆ ಪೂಸುವುದು ಜೀವಿಕುಂ ಘನದಷ್ಟಂ

೩೮

ಆವರೆಯೆಲೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ| ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗೆ ಪುಣ್ಣೆ ಲೇಪಿಸಲಟಿಗುಂ
ಪಾವಿನ ವಿಷಮೆಂದಖಿಳ ಧ| ರಾವಳಯದೊಳಹಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿಸುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೩೯

ಸಿತಮೆನಿಸಿದ ತುಳುವೆಯನಾ| ಹತಮಿಲ್ಲದ ನೀರೊಳರೆದು ಪಾವಿನ ದಂತ
ಕ್ಷತದೆಡೆಯಂ ಪೂಸುವುದೀ| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಿದೊಂದಲ್ತೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಗುಣನಿಳಯಾ

೪೦

ಕತ್ತೆಯ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೩೩. ಮೆಣಸು ಕಣ ನಾಂಗುಲಿಯ ಗಡ್ಡೆ ಪಾಟಲಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸರ್ಪನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಇನದುಗ್ಗ (ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು) ಮುತ್ತದ ಬೀಜದ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಏಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಲೇಪಿಸಲು ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷಜಂತುಗಳ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೫. ಸೂರಣದ ಗಡ್ಡೆ ಜಂಬೀರ ರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಣಸಹಿತ ಅರೆದು, ಬೇರೆಯದನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಲೇಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ. ೩೬. ಎಕ್ಕದ ಹಣ್ಣೆಲೆಯ ರಸ ಅರುತಾಳದ ಬೀಜ ಮುಸ್ತೆ ಲವಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಆ ಶಿವನ ಕೊರಳ ವಿಷವಾದರೂ ಪರಿಹರ. ೩೭. ಮಡುವಾಗಲು ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಅಂಕೋಲೆ ಚಾಂಪೇಯ ಧಾತ್ರೀಮೂಲ ಕಾಸರಿಕೆಯ ಫಲ ಕೌಡೆ ಚಿನ್ನಧಾರ ಉಗುನಿಯ ಎಲೆ-ಈ ಹತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಲೇಪಿಸಲು ಕಾಲಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೩೮. ಎರಡು ಬೆಳಲುಗಳ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬೆಳಲು ಬಂದಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೩೯. ಆವರೆಯೆಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ೪೦. ಬಿಳಿಯ ತುರುವೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಿನಕರವಾರದೊಳಂ ಗರ್ವು! ಗಿನ ಬೇರಂ ತಕ್ರದಿಂದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್
ದಿನಪಗಿದಿರಾದ ಕಟ್ಟಲೆ! ಯನಿತುಂ ಪರೆವಂತೆ ಪರೆಗುಮಹಿಯುಗ್ರವಿಷಂ

೪೧

ಪರಿಕಿಸಿ ನೀಂ ಮರ್ದುಗಳಂ! ಪರಿದಟಿಸಲ¹ದೇಕೆ² ಕಿವಿಯ ³ಕೊಗ್ಗಿ²ಯುಮಂ ಕೊಂ
ಡಿರದತಿವೇಗದೆ ಪೂಸಲ್! ಪರೆಗುಂ ಘಣವಿಷಮದಮಳಗುಣಗಣನಿಳಯಾ

೪೨

ಏನಣ್ಣ ಪಲವು ಮರ್ದಂ! ಜಾನಿಸದತಿಶೀಘ್ರಮೆಸೆವ ಪಲ್ಲೊಳಿದಾರ್
ಕೀನಿಯುಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ! ಸೂನೃತಮಿದು ಸರ್ಪಕುಳದ ವಿಷಮಿರದಟಿ⁴ಗುಂ

೪೩

*ಕೆಂಕರಿಸಿಯುಗುಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣಂ! ತಾಂ ಕಲಸಿಯೆ ನಿರ್ವಿಷಾ⁵ಮಿದಂ³ಬಕ್ಕರಮಂ
⁴ತ್ರಾಂಕದ⁴ವೃಷಧಿಯ ಪೂಸುಗೆ!ಮಾಂಕರಿಸದಿರಲ್ಕೆ ಸರ್ಪವಿಷಮಿರದಟಿ⁵ಗುಂ

೪೪

ಚಂ|| ಮೊಲಕಿವಿ ಕಲ್ಲನಾರು ದಧಿಪೇನ ಸಣಂಬಿನಬೀಜ ⁵ಕಾಚು ತು⁶
ಗ್ಗಿಲ ವರ ⁶ಪತ್ರ⁶ಕಂಗಳನೆ ಮತ್ತೆ ಕುಟಂಟಗೆಯೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ ⁷ಸ
ದ್ವಲ⁷ರಸದಿಂದೆ ಮರ್ದಿಸಿರಲಂತು ಬಲಿ⁸ಕ್ಕೊದಪ್ಪನಾ ಕ್ಷತ
ಕೃಲಸದೆ ಮೂತ್ರಕಾಚ ಲವಣಂ ಬೆರಸಲ್ಕದೆ ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

೪೫

ಕಂ|| ಮಳಯರುಹ ರಸಾಂಜನಮು! ತ್ವಳ ಮಧುಕಂ ಮಾಂಸಿ ಮಾಗಧಂ ಗೋಪಿತ್ತಂ
ನೆಲೆಗಿಡಿಕುಂ ಘಣವಿಷಮಂ! ಜಲದಿಂದರೆದೊಡನೆ ಪೂಸಲಿವನಾಕ್ಷಣದಿಂ

೪೬

ಅಗುರೆಲವ ಮಧುಕ ಮಂಜಿಷ್ಣುಗಳರಿಸನ ಮಾಂಸಿಯಂ ಜಲಾನ್ವಿತಮಂ ಮಾ
ಡುಗೆ ಲೇಪನ ನಸ್ಯಮುಮಂ! ಖಗರಾಜನ ಮಾಚ್ಚಿಯಿಂದಮಿಟಿ⁹ಕುಂ ವಿಷಮಂ

೪೭

ಭೋರೆಂದು ಬಂದು ರೌದ್ರಾ! ಕಾರದೊಳಂ ಪಿಡಿಯೆ ಸರ್ಪನಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ತ
ಣ್ಣೇರಿಂದೆ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯ! ನೋರಂತಿರದರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೪೮

೪೧. ಭಾನುವಾರದಂದು ಗಜ್ಜುಗದ ಬೇರನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಸೂರ್ಯನೆದುರು
ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ ಅಹಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೨. ನೀನು ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ
ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಚ್ಚಲು ಘಣವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ
೪೩. ಏನಣ್ಣ ಹಲವು ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೀನಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೪. ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗಿದೆಡೆಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಲಸಿ ನಿರ್ವಿಷಮಿದು ಎಂಬಕ್ಕರಗಳ
ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ಪ ವಿಷನಾಶನ ೪೫. ಮೊಲಕಿವಿಗಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಾರು ದಧಿಪೇನ
(ಮೊಸರ ನೋರೆ?) ಸಣಬಿನಬೀಜ ಕಾಚು ತುಗ್ಗಿಲಯೆಲೆ ಪತ್ರಕ ಕುರುಟೆಗಳನ್ನು ಸುಜ್ವಲ (ಚುಜ್ವಲ?)
ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಅನಂತರ ಮೂತ್ರ ಕಾಚ ಲವಣಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಹಿದಪ್ಪನ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೬. ಶ್ರೀಗಂಧ ರಸಾಂಜನ ಉತ್ತಲ ಮಧುಕ ಮಾಂಸಿ ಮಾಗಧ ಗೋರೋಚನಗಳನ್ನು
ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಘಣವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೭. ಅಗುರೆ ಎಲವ ಮಧುಕ ಮಂಜಿಷ್ಣು ಅರಿಸಿನ
ಜಟಾಮಾಂಸಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಖಗರಾಜನು ಮಾಡಿದಂತೆ ವಿಷ
ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ರೌದ್ರರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಲು ಚೇಳುವಾಲಿಯನ್ನು ತಣ್ಣೇರಿನಿಂದರೆದು

1. ದೇಕೆ (ನೋ) (ಅ) 2. ತುಗ್ಗಿ (ಇ) 3. ಮಿ (ದಿ) ದೆ (ಯೆ)ಂ (ಅ) 4. ಲಾಂಕಟ (ಇ) 5. ಕಾಚಾಕು
(ಕೊ) (ಅ) 6. ಭತ್ರ (ಅ) 7. ಸುಜ್ವಲ (ಅ), ರುದ್ವಲ (ಶ್ರ) * ಶ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ

ನೀರಿಂ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ! ಬೇರಂ ತಂದರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ಪಾರದೆ ಪೆಟವಂ ಕಟಿಯಿಂ! ಹೇರೀಚಲ ಪೂವನರೆದು ಪೂಸಲವದ್ದುಂ

೪೯

ಆರಿಂದಮರಿದು ಬಾರಿಪ! ರಾರೆಂದೆಲ್ಲಗೇ ಬಾಯ ಬಿಡುತಿರದಾಗಳ್
ನೀರಿಂ ಮಡುವಾಗಲನರೆ! ದಾರಾನುಂ ಲೇಪಿಸಲ್ಕೆ ಘನವಿಷಮಟಿಗುಂ

೫೦

ಶಿರೋದ್ವರ್ತನಂ

ಮರಿಚಮುಮಂ ಜೇಪಾಳದ! ತಿರುಳಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇಲು 'ಮಿಲಿಮಿಚ್ಚಿಯ'ಪ
ಣ್ಣಿದೊಂದು ಭಾಗದೊಳಗಿಟ್ಟಡಿಸುವುದತ್ಯುಗ್ರಮಪ್ಪ ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಬಟಿಯುಂ

೫೧

ಅನಿತು ಪುಳಿಯೆಟಿಯಲೆಟಿವು! ತನಿತನಿತನೆ ಬರ್ಪುದೆಯ್ದಲೇಬ್ಬಣ್ಣರಸಂ
ಇನಿಸುಟಿಯದೆ ಪದನಟಿದಂ! ತನಿತುಮನಜಪಿತ್ತದಿಂದೆ 'ಮರ್ದಿಸಿ'ವಿಧಿಯುಂ

೫೨

ಭಾವಿಪುದಜಪಿತ್ತದೊಳಂ! ಪಾವಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪೊಗೆಯೊಳಿಟ್ಟುದನಿಂಬಿಂ
ಪಾವಡರ್ದು ಪಿಡಿಯೆ ಮೈಮಟಿ! ದಾವಂಗಂ ಮಾಬ್ಬಿದೊಂದು ಚೋದ್ಯಮನುಸಿರ್ವೆಂ

೫೩

ಸತ್ತನಿವನೆಂಬ ಪದದೊಳ್! ನೆತ್ತಿಯೊಳಂ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದೆ 'ಸೊದೆ'ವೊಯ್ದೊಯೊಳ್
ನೆತ್ತರುಮುಣಿಸಮದನಿರ! ದೊತ್ತುಗೆ ಪುಳಿಯಿಂದೆ ಮೂರ್ಛಿ^೪ವೋದಂ ಬಟಿಯುಂ^೪

೫೪

ನೋಡುವನೆಲ್ಲರೊಳಂ ಮಾ! ತಾಡುವನೆಟ್ಟಿಲುನೇಟುವಂ ನಡೆವಂ ತಾಂ
ನೋಡಿರೆ ಚಿತ್ರಮನೆಂಬರ್! ನಾಡೆಲ್ಲಂ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟಿತುಂಟೇ

೫೫

ಪಸಿಯದೆನಿಸಿರ್ಪ ಪೊಸಕ್ಕೆ! ಪೆಸೋರೆಯ ಕಾಯೊಳಗೆ ಲವಣಮಂ ಬೆರಸಿಯದು
ಮಿಸುಪರ್ಕದುಗ್ಧದಿಂ ಭಾ! ವಿಸಿ ಮಡಗಿರಲಹಿತಮಪ್ಪ ಮಹದಹಿ ಪಿಡಿಯಲ್

೫೬

ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೯. ಬೇರೆಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ
ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು; ಇಲ್ಲವೆ ದೊಡ್ಡ ಈಚಲಹೂವನ್ನು ಕಳಿಯಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು.
೫೦. ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು
ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಘನವಿಷನಾಶನ. ೫೧. ಮೆಣಸು ಜೇಪಾಳದ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ
ಏಳು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅತಿಭಯಂಕರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬಳಿಕ ೫೨.
ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹುಳಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಬರಲು, ಏಳು ಬಣ್ಣಬಂದ ರಸವನ್ನು ಹದವಾಗಿ ಅಜಪಿತ್ತದಿಂದ
ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ, ೫೩. ಅಜಪಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ
ಮೈಮರೆತವನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೫೪. ಇವನು ಸತ್ತುಹೋದ
ಎಂಬ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸೊದೆವೊಯ್ದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರು ಹೊರಬರಲು
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹುಳಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒತ್ತಿದರೆ ಮೂರ್ಛಿಹೋದವನು ಬಳಿಕ ೫೫. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ
ನೋಡುವನು, ಮಾತಾಡುವನು, ಎದ್ದು ನಡೆಯುವನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳುವರು.
ಈ ಮದ್ದಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದಿದೆಯೆ? ೫೬. ಹಸಿದಾಗಿರುವ ಹೊಸ ಕಹಿಸೋರೆಯ
ಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಲವಣವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಕ್ರೂರಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೆ

- 'ಸೂತೆ'ವೊಯ್ಯಾಪ್ರಸಮೇತಂ! ವ್ಯಥಿತನ ನೆತ್ತಿಯೊಳಮೊತ್ತಲಂತಾ ವಿಷಮುಂ
 'ವೃಥೆ'ಯಾಗಿಯೆ ಪೋಕುಂ ತ! ತ್ವಥುತರವಹ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿವುದಂತಾರ್ಕ್ಷಣದೊಳ್ ೫೭
- ಘಣಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿ ನರನಾ! ಕುಣಪನವೋಲಿರಲಮೋಘಮೊಪ್ಪುವ ಲಶುನಂ
 ಮೆಣಸುಪ್ಪ ಶುಂಠಿ ಗರ್ವಗಿಲ್ಲಣ ಹುಲಿಗಿಲಿವಂ ಸರಾಗಮರೆದಿರೆ ಕಟಿಯಿಂ ೫೮
- ಅಲಸದಿರೊಯ್ಯನೆ ಪೊಯ್ದುದು! ತಲೆಯೊಳ್ 'ಶತೆಯಂ' ಬಟಿಕ್ಕೆ ನೆತ್ತರ್ ಬರಲಾ
 ವಿಲಚಿತ್ತನಾಗದಂತಾ! ವಿಲಸದ್ಯೋಗಮನೆ ಪೂಸಲಾತಂ ಬಾಚ್ಚಿಂ ೫೯
- ಸತ್ಸಹಿಕೊಂಡುದೆಂದಾ! ಪೊತ್ತೊಯ್ಯು ಚಿತಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವೆಡೆಯೊಳ್
 'ಮತ್ತೆನಿಸ'ದೊಂದು ನಯಮಂ! ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನವನ ತಲೆಗೆ 'ಶತೆ'ವೊಯ್ದೊಲವಿಂ ೬೦
- 'ರಸಮಂ ಪೆರ್ಬುಲಿಯಂ' ತನಿ! ರಸದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಬಟಿಕ್ಕೆ ದಪ್ಪನ ಶಿರದೊಳ್
 ಬಿಸುಪೆಸೆಯೆ ತೇದು ಸಗಣದೊ! ಳೆಸೆವಿನೆಗಂ ಕಟ್ಟುಗಟ್ಟು ಭಾವಿಸಿ ಬಟಿಯಂ ೬೧
- ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸುಳ್ಳಿಯನರೆ! ದಾ ಸಗಣದ ಕಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮೂತ್ರಯುತಂ ಪೊಯ್
 ಕಾಸಿದ ಕರ್ಬುನಮಂ ತಂ! ದಾ ಸರಿಸದೊಳೊಪ್ಪೆ ಪಿಡಿಯಲಂತವನೇಚ್ಚಿಂ ೬೨
- ತಪ್ಪ'ವಡೆ' ರಾಮಬಾಣಂ! ತಪ್ಪವೊಡಾ ಭರತನಾಚ್ಚೆ ಗಣಧರಸೂಕ್ತಂ
 ತಪ್ಪವೊಡಂ ತಪ್ಪದೆ ತಾ! ನಪ್ಪದು ಗರುಡಾಧಿಪ ಕ್ರಿಯಾಖ್ಯಮಿದಿಳೆಯೊಳ್ ೬೩
- ಮ||ಸ್ರ|| ಇದಮೋಘಂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಣವದೊಳೆಸೆವ ತತ್ಸಾರಮಂ ಸ್ವಲ್ಪಮಂ ಪೇ
 ಟ್ತಿ ದಯಾಂಭೋರಾಶಿ ಮಂಗಂ ತಿಳಿಪಿದನಿಳೆಗಂ ನೋಟಿತ್ತೊಡಾರೈದು ನಿಚ್ಚಂ

೫೭. ಆತನ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂತೆವೊಯ್ಯು ಹುಳಿ ಸಮೇತ ಒತ್ತಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆಹೋದವನು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ೫೮. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನು ಕೆಳಬಿದ್ದು ಹೊದಂತಿರಲು ಉತ್ಪಪ್ಪವೆನಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮೆಣಸು ಉಪ್ಪು ಶುಂಠಿ ಗಜ್ಜುಗ ಇಲ್ಲಣ ಹುಲಿಗಿಲಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ೫೯. ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯ ಮಾಡಿ ರಕ್ತ ಬರಲು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಔಷಧವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಬದುಕುವನು. ೬೦. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತನೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯು ಚಿತಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿಡುವಾಗ ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮ ನಯವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೇಳಿ; ಆತನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಶತವೊಯ್ಯು ೬೧. ಪಾದರಸವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿಗಿಲ ರಸದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ದಪ್ಪನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಂತೆ ಉಜ್ಜಿ ಸಗಣೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಭಾವಿಸಿ, ಬಳಿಕ ೬೨. ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸು ಉಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಮೂತ್ರಸಮೇತ ಆ ಸಗಣದ ಕಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹೊಯ್ದು ಕಾಸಿದ ಕರ್ಬುನವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಲು ಅಪನು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು. ೬೩. ಇದು ರಾಮಬಾಣದಂತಿದ್ದು ಹುಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭರತನಾಚ್ಚೆಯೂ ಗಣಧರ ಸೂಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಗರುಡಾಧಿಪನ ತಪ್ಪದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ೬೪. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಮುದದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದಂತೀ ಕ್ರಿಯೆಗಳನೆಸೆವೀ ಲೇಪನಾಖ್ಯಂಗಳು ಪೆಂ
ಪೊದವಲ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳನುಸುವವಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಮಾನ್ಯಂ

೬೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಳಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಲೇಪನಾಧಿಕಾರಂ

ಅಷ್ಟಮಂ

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ತೋರುವ ಇದರ ಸಾರರೂಪವಾದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ದಯಾಸಮುದ್ರನಾದ ಮಂಗರಾಜನು
ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದನು, ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಿತ್ಯವೂ ತಿಳಿದು ಮಾಡುವಂತಹ ಈ ಲೇಪನಾದಿ
ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ; ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವನು
ಸರ್ವಲೋಕಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತನಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಎಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ನವಮಾಧಿಕಾರಂ

ಅಂಜನ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ ಶ್ರೀಲಲಿತ ಶಕ್ರಮಣಿಮಯ! ಮೌಲಿಮಹಾಕಿರಣವಾರಿಧಾರಿಗಳಿಂ ¹ ದು ¹ ಕ್ಷಾಲಿತ ಪದಯುಗನಭಯ! ಶ್ರೀಲಲನಾಕಾಂತ ಶಾಂತಿ ರಕ್ಷಿಸುಗೆಮ್ಮ	೧
ಮುಂ ಪೇಟಿಂ ಪಾನಾದಿಗಳಂ ಪಿರಿದುಂ ಸ್ವಷ್ಟಮಪ್ಪಿನಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸೊಂಪೆಸೆಯಲ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆ! ಗಂ ಪ್ರದುವೆನಿಸಿರ್ಪ ಯೋಗಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ	೨
ಅನುಯೋಗಚತುಷ್ಟಯ ಭಾ! ವನೆಯಿಂ ಭವವಿಷಮದೆಂತು ಪರೆಗುಮದಂತಂ ಜನ ನಸ್ಯಂ ಪಾನಂ ಲೇ! ಪನದಿಂ ವಿಳಫಣಿಕುಳೋಗ್ರವಿಷಮುಂ ಕಿಡುಗುಂ	೩
ಆನೆ ರಥ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳ್! ಸೇನೆಯೊಳೊಂದೊಂದಮಿತ್ರಬಲಮಂ ಜಯಿಸಲ್ ತಾನದೆ ಸಾಲ್ಕುಮೆನಲ್ಕಿ! ನ್ನಾ ನಾಲ್ಕುಂ ಬಲಸಮೇತದಿಂ ತೀರದುದೇ	೪
ಅದಲಿಂ ² ಪಾನಾಂ ² ಜನ ನ! ಸ್ಯದ ಲೇಪನದೆಸೆವ ವಿಧಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಮೆನಿಪ್ಪೊ ಳ್ಳಿದುವಪ್ಪ ಯೋಗಮಂ ಪೇ! ಟ್ಪುದೆ ತಾಂ ಕರ್ತವ್ಯಮೆಂದು ಮತ್ತಲಿ ³ ಪುವೆನಾಂ	೫
ಮ ವರಮಂಜಿಷ್ಟಿಗೆ ದೇವದಾರು ಮಧುಕಂ ತ್ವಗ್ರಾ ತ್ರಿಯುಗ್ಮ ಸಸಿಂ ಧುರುಹಂ ಪ್ಯೋಷ ವಿಳಂಗ ಹಿಂಗು ಕಿರುದೆಂಗೊಬಿಂತಿವಂ ಕೂಡಿ ನೀಂ ಸರಿಗೊಂಡಾಜ್ಯದೊಳೆಯೆ ಪಾನ ಮೊದಲಾಗೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾಭೇದದೊಳ್ ಪರೆಗುಂ ಸರ್ವವಿಷಂಗಳಿಂದಲಿ ⁴ ಪಿದಂ ಸಮ್ಪಕ್ತ್ವರತ್ನಾಕರಂ	೬

೧. ಲಲಿತವಾದ ಇಂದ್ರಮಣಿಮಯ ಮಹಾಕಿರಣಗಳ ಸತತ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ಪಾದದ್ವಯಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಒಡೆಯನಾದ ಶಾಂತಿನಾಥರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೨. ಈ ಹಿಂದೆ ಪಾನಾದಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು. ಇನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ತೋರುವ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೩. ಆತ್ಮಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಚತುಷ್ಟಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಭವವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವಂತೆ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಿಂದ ಉಗ್ರಫಣಿ ವಿಷಾದಿಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು. ೪. ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥ ಕಾಲಾಳೆಂಬ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೂ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಸಾಕೆನ್ನುವಾಗ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬಲಸಮೇತದಿಂದ ತೀರದುದೇನು? ೫. ಆದುದರಿಂದ ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮತ್ತು ಲೇಪನ ವಿಧಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೬. ಮಂಜಿಷ್ಟಿಗೆ ದೇವದಾರು ಮಧುಕ ತ್ವಗ್ರಾತ್ರಿಯುಗ್ಮ (ತ್ರಿಯುಗ್ಮದ ತೊಗಟೆ) ಸಿಂಧುರುಹ ತ್ರಿಕಟುಕ ವಿಳಂಗ ಹಿಂಗು ಕಿರುದೆಂಗುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಪಾನ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ವ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರವೆಂದು ಸಮ್ಪಕ್ತ್ವರತ್ನಾಕರನು

ಮ||ಸೃ|| ಬೆರಸರ್ಕಂ 'ದೇವದಾರು' ಸ್ಫುಟಕುಟಜ ವಚಂ ಚಂದನದ್ವಂದ್ವಮಂಭೋ
 'ಧರ ಕೋಷ್ಠ' ವೈಷ ಶಿಗ್ರದ್ವಯ ಕಟುಕ ಸುಸಂವರ್ಚ ತಾಳೀಸಪತ್ರಂ
 ನಿರುತಂ ಸ್ಥೋಣೀಯಮುಂ ಗುಗ್ಗುಳು ಕುಱುಟಿಗಿಯೆಂಬಿಂತಿವಂ ಪಂಚಗವ್ಯೋ
 ತ್ತರದಿಂ ಶೃಂಗೋದರಸ್ಥಂ ಬಹುವಿಷಹರಣಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮಾದಿಯಿಂದಂ

೭

ಮ||ತುಲಸೀ^೩ಪಾಠ ಪುನರ್ನವೋತ್ತರಣೆಯಂಕೋಲಂ ವಿಡಂಗಂ ಬಿಡಂ
 ಹುಲಿಗಿಲ್ ಸೈಂಧವ ನೀಲಿ ಭಾಜ್ಜಿ^೪ ರವಿ ಪುಷ್ಪೇಂದ್ರಂ ವಚಾಕೋಷ್ಯಮೋ
 ದಿರೆ ತಾಳೀಸ 'ಮೃಣಾಲ'^೪ ಗೇರು ವಕುಲಾಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ತಮಿಂತೆಲ್ಲಮಂ (?)
 ವಿಲಸಚ್ಚೋರ್ಣಿತಮಾಗೆ ಮಾಡಿ ಜಲಮಂ ಪೊಯ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಂತದಂ

೮

*ಕಂ|| ಸಮದೊಳಜದುಗ್ಧಮಂ ತುಘ್ನಮನಿಂಬಿಂ ಬೆರಸಿ ಕಾಸಿ ಮೆಲುಗಿಚ್ಚಿಂ ತು
 ಪ್ಪಮದುಟಿಯಲಟ್ಟು ಫೃತದಾ| ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾನಾಂಜನಾದಿಯಿಂದೆ ವಿಷಘ್ನಂ

೯

ಅರಿಸಿನ ಶಿಗ್ರದ್ವಯವಗ| ರು ರೇಣುಕಂ ಹಿಂಗು ಶಿಲೆ ಸಮಂಜಿಷೈಯಿವೊಂ
 ದಿರಲಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆ| ದಿರಿಸುವುದೆಸೆದಿರ್ಪ ಶೃಂಗದೊಳ್ ಮಡಗಿದುದಂ

೧೦

ನಂಜತಿವಿಷಮದಕಟಿಂ| ದಂಜುವ ಪದದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೆ ನಸ್ಯಾದಿಗೆ ತ
 ದ್ವಂಜನಮಂತದು ಬಗೆಯಲ್| ಕುಂಜರಕೋಟಿಗೆ ಮೃಗೇಂದ್ರನೆಂತಂತೆ ವಲಂ

೧೧

ಚಂ|| ಬಿಡುಲವಣಂ ಸುವರ್ಚಲ ಕಟುತ್ರಿತಯಂ ವರವಹ್ನಿವಕ್ತ್ರ ಹಿಂ
 ಗೊಡವೆರಸಲ್ಕೆ ಸೈಂಧವ ಫಲತ್ರಯ ಪಾಠ ಸದೀಪ್ಯವಿಂತಿವಾ
 ದೊಡೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಗೋಘೃತದೊಳಟ್ಟುರೆ ಶೃಂಗದೊಳಿಟ್ಟು ಮತ್ತದಂ
 ಕುಡುವುದು ಪಾನಮುಖ್ಯದೊಳದುಂ ಭುಜಗಾದಿ ವಿಷಾಪಹಂ ದಿಟಂ

೧೨

ಹೇಳಿದನು. ೭. ಎಕ್ಕೆ ದೇವದಾರು ಕುಟಜ ಬಜೆ ಎರಡು ಚಂದನ ಅಂಬೋಧರ ಕೋಷ್ಠ ತ್ರಿಕಟುಕ
 ಎರಡು ನುಗ್ಗೆ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಸಂವರ್ಚಲವಣ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಮಾಚಿಪತ್ರ ಗುಗ್ಗುಳು ಕುರುಟಿಗೆ
 ಎಂಬಿವನ್ನು ಪಂಚಗವ್ಯದಿಂದ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಸ್ಯಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಹುವಿಧವಾದ ವಿಷ
 ಪರಿಹರ. ೮. ತುಲಸಿ ಅಗಳುಶುಂಠಿ ಪುನರ್ನವೆ ಉತ್ತರಣೆ ಅಂಕೋಲ ವಿಳಂಗ ಬಿಡುಲವಣ
 ಹುಲಿಗಿಲು ಸೈಂದವ ನೀಲಿ ಕಿರುದೇಗು ರವಿಪುಷ್ಪ ಇಂದ್ರ ಬಜೆ ಕೋಷ್ಠ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಮೃಣಾಲ ಗೇರು
 ನಾಗಕೇಸರ ಏಲಕ್ಕಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ೯. ಸಮನಾದ
 ಆಡಿನ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳೊಡನೆ ಹಾಕಿ ಮಂದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುವಂತೆ ಅಟ್ಟು ಪಾನ
 ಅಂಜನ ವಿಧಿಗಳಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೦. ಅರಿಸಿನ ಎರಡು ನುಗ್ಗೆ ಅಗರು ರೇಣುಕೆ ಹಿಂಗು
 ಮಣಿಶಿಲೆ ಮಂಜಿಷೈ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ಶೃಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿದುದನ್ನು
 ೧೧. ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷವುಂಟಾಗಿ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ
 ಕೊಟ್ಟರೆ ಆನೆಯ ಹಿಂಡಿಗೆ ಸಿಂಹದೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೨. ಬಿಡುಲವಣ
 ಸಂವರ್ಚಲವಣ ತ್ರಿಕಟುಕ ಗೇರು ಹಿಂಗು ಸೈಂದವ ತ್ರಿಫಲ ಅಗಳುಶುಂಠಿ ಜೇರಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು
 ಪುಡಿಮಾಡಿ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಶೃಂಗದೊಳಿಟ್ಟು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ವಾದಿಯ

1. ದಾರುಪ್ಪರು, ದಾರುಪ್ಪರು (ಇ) 2. ಧರಣಪಪ್ಪಂ (ಇ) 3 ಪಾತೆ ಪಟೋರ ಚೂರ್ಣತಮು, ಪತೇಪದೊಳಮು,
 ಪಾಪಟೋಲ್ಲಮು(ಇ) 4. ಮುಗ್ಗಪಾಲ (ಶ್ರ) * ಇಲ್ಲಿಂದ ೨೨ನೇ ಪದ್ಯದವರೆಗಿನ ಒಂದು ಪತ್ರ ಲುಪ್ತ (ಇ)

ಉ|| ಅಂಜಲದೇಕೆ ಪೇಜ್ ಫಣಿಕುಳಂ ಕೊಳೆ 'ಸತ್ತಪನೇ'ವೆನೆಂದು ನೀಂ
ರಂಜಿಪ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ನಿಷ್ಕಸಮಾನಮನೀಂಟೆ ಪಾಲೊಳಂ
ತಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನದೆ ನಂಜಿಟಿದೋಡುಗುಮೆಂತೆನಲ್ ಮಹಾ
ಮಂಜಿನ ಪುಂಜಮರ್ಕನಿದಿರೊಳ್ ಪರೆದೋಡುವ ಮಾಟಕ್ಕಿಯಿಂ ದಿಟಂ

೧೩

ಕಂ|| ಅಂಗುರುಮತಿಬಜೆಯಿಲ್ಲಣ! ಮುಂ^೨ಗುಗ್ಗುಳು^೨ ಮೇಘನಾದಿಯುಂ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಕಂ ಗೋಜಳದಿಂದೀಂಟಲ್ ಸಂಗತ! ನಸ್ಯಾಂಜನಾದಿಯಿಂದೆ ವಿಷಪ್ಪಂ

೧೪

ಚಂ|| ವಿವರಸಿ ನೋಡೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಕಂದಮದಿರ್ವ ತಾಣಮಂ
ದಿವಸಕರೈಕವಾರದೊಳೆ ತಂದುದುಮಂ ಶಕಲಂಗಳಾಗೆ ಮಾ
ಡುವುದಿನತಾಪದಿಂದೊಣಗೆ ನಿಂಬೆಯಪಣ್ಣ ರಸಂಗಳಿಂದಮಂ
ತವನುಱಿ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ಶತಸೂಟ್ಟರೆಗಂ ವಿಷವೈದ್ಯರೋಜೆಯಿಂ

೧೫

ಕಂ|| ಮಡಗಿರಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂ! ಗೆಡೆಯುಡುಗದೆ ಪಾನ ಲೇಪನಾಂಜನ ನಸ್ಯ
ಕೊಡರಿಸು ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ! ತಡೆಯದೆ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಭಿಮತದಿಂದಂ

೧೬

ಎಲ್ಲಾ ಮದಿನೊಳೇಂ ಗಳ! ಚಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣೊಂದೆ ಸಾಲ್ಗುಮಿಂಬಿಂ ನೀರಿಂ
ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಕುಡುವುದದಂ! ನಿಲ್ಲದು ವಿಷಮಂತೆ ನಸ್ಯ ಪಾನಾಂಜನದಿಂ

೧೭

ಝಟಿತೆಯೊಳಂ ಕೋಶಾತಕಿ! ಕಟುತುಂಬಿಯ ಬಳ್ಳಿಹರುಹೆ ಹುಲಿಗಿಲ ಬಿತ್ತುಂ
ಘಟಿಯಿಸಿ ಗೋಪಿತ್ತಯುತಂ! ಸ್ಫುಟ ಪಾನಾದಿಗಳೊಲಂ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೧೮

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ಕಟುಕತ್ರಯ ಭಾಜ್ಜಿ ವಿಳಂಗಮಿಂಗು ಸಿಂ
ಧುರುಹ ಸವಜ್ಜಿ ಮಂಜಿಟಿಗೆಯುಂ ಮಧುಕಂ ತ್ರಿತೆಯೆಂಬಿವಂ ಸಮಂ

ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರ. ೧೩. ಸರ್ಪಗಳು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಯುವೆನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯೇಕೆ? ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ
ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಒಂದು ನಿಷ್ಕ ಸಮಾನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು, ನಸ್ಯ ಲೇಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು
ಸೂರ್ಯನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಹರಿದೋಡುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೪. ಅಂಗುರು ಅತಿಬಜೆ ಇಲ್ಲಣ
ಗುಗ್ಗುಳು ಮೇಘನಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಗೋಜಲದಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನಸ್ಯ ಅಂಜನಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲೆಡೆಯಿರುವ
ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ ರವಿವಾರದಂದು ತಂದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ
ನೂರು ಸಲ ಭಾವಿಸಿ ವಿಷವೈದ್ಯರು ಕ್ರಮವರಿತು ೧೬. ಇಟ್ಟು ಕಾಲಕಳೆಯದೆ
ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ಲೇಪನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು
ನಿರ್ವಿಷವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭. ಎಲ್ಲಾ
ಮದ್ದುಗಳಿಂದೇನು? ಚಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಅಂಜನಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ಕೋಶಾತಕಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಬಳ್ಳಿಹರುಹೆ ಹುಲಿಗಿಲ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗೋಪಿತ್ತದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ.

ತಿರೆ ಫೃತದಿಂದಮಟ್ಟುದುಮನಂಜನ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನದಿಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟವಿಷಮುಂ ಪೆಟಿಪಿಂಗುವುದಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ

೧೯

ಕಂ|| ಸಿರಿಸದ ಪೂವಿನ ರಸದಿಂ|ಮರಿಚಮುಮಂ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ನೂಟುಸೂಟ್ಟರೆಗಂ
ಬೆರಸುಗೆ ಶರ್ಕರೆಯುಂ ಮ|ತ್ತರಗ ಸುದಷ್ಟಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯಾದಿ ಹಿತಂ

೨೦

ಉ|| ನಾಗರ ಮಾಗಧಂ ಮರಿಚಮುಂ ಬಜೆ ಬಾಗೆಯಬೀಜಮೆಂಬಿವೊಂ
ದಾಗಿರೆ ವಾಜಿಗಂಧಿಯುಮನೊಂದಿಸಿ ಬಾಟಿಯ ತೋಯದಿಂದೆ ಲೇ
ಸಾಗಿರೆ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ನೆಟಿಲೋಳ್ ಸಲೆ ಶೋಷಿಸಿ ಬಯ್ತಡಂತದಂ
ಭೋಗಿ ಕೊಳಲ್ಕೆ ಪಾನ ನಯನಾಂಜನ ನಸ್ಯದೊಳೆಯೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

೨೧

ಚಂ|| ಸಿರಿಸದ 'ಬೀಜಮಂ' ಭರದೆ ಭಾವಿಸು ತತ್ಪ್ರಸವಾಂಬುಮಿ ನಿರಂ
ತರಮಿರದೇಕವಿಂತತಿ ದಿನಂ ಮರಿಚಂ ಸದುಗುಪ್ಪೆ ಶರ್ಕರೋ
ತ್ಕರದೊಳದೊಂದುವಂತರೆದು ಮಾಡಿರಿಸುಂಡೆಗಳಂ ಬಟಿಕ್ಕೆ ಮ
ತ್ತರಗ ಸುದಷ್ಟಗಂ ಕುಡಿಸಿ ಪೂಸುವುದೆಚ್ಚುವುದಲ್ತೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

೨೨

ಮ||ಸ್ರ|| ನುತ^೨ಕುಷ್ಠಂ ಶುಭ್ರಗೋಪಿತ್ತ ಮರಿಚಕಣಮುಂ ಗೇಹ^೨ಧೂಮಂಗಳಿಂದ
ನ್ನಿತಮಾಗಲ್ ತಾಳಕಂ ತಚ್ಚಿಲೆವೆರಸರೆದಿರ್ದುಂಡೆಯಂ ಕೊಂಡುದಂ ಭಾ
ವಿತಮಾಗಲ್ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗೆ ಕುಡೆ ಫಣದಷ್ಟಂ ತದೀಯ ಪ್ರಭಾವೋ
ನ್ನತಿಯಿಂದಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ತಾನೆನಿಸಿ ಧರೆಯೊಳಂ ಜೀವಿಕುಂ ಭವ್ಯಬಂಧೂ

೨೩

ಮಾಲಿನಿ|| ಸಕಳ ಮುನಿಗಳಂತರ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂ ನೋಡಿ ಪೇಟ್ಟಾ
ಪ್ರಕರಣದೊಳಿದಂ ತತ್ಸಾರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನಾಂ ಭಾ

೧೯. ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ತ್ರಿಕಟುಕ ಭಾರಂಗಿ ವಿಳಂಗ ಇಂಗು ಸಿಂಧುರುಹ ಪಚ್ಚಿ ಮಂಜೆಟಿಗೆ
ಮಧುಕತ್ತಿತೆ ಎಂಬಿವನ್ನು ಸುಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂದಟ್ಟು ಅಂಜನ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು
ಸರ್ಪದಷ್ಟ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೦. ಸಿರಿಸದಹೂವಿನ ರಸದಿಂದ
ಮೆಣಸನ್ನು ನೂರು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ೨೧. ನಾಗರ ಮಾಗಧ ಮೆಣಸು ಬಜೆ ಬಾಗೆಯ ಬೀಜ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳನ್ನು
ಸೇರಿಸಿ ಬಾಳೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಪಾನ
ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಸಿರಿಸದ ಬೀಜವನ್ನು ಅದರ ರಸದಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ
ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ ಭಾವಿಸಿ, ಮೆಣಸು ಸದಗುಪ್ಪೆ ಸಕ್ಕರೆಗಳೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಹಾವು ಕಡಿದವನಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ ಲೇಪನ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೨೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಚಂಗಲಕೋಷ್ಠ ಶುಭ್ರವಾದ ಗೋರೋಚನ ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಗೇಹಧೂಮ ತಾಳಕ
ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ ಭಾವಿಸಿ ಫಣದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸಲು ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ದಷ್ಟನು ಬದುಕುವನು. ೨೪. ಸಮಸ್ತ

ವಕರಜಿವಿನೆಗಂ ಪಾನಾದಿಯಂ ದಿವ್ಯಯೋಗ
ಪ್ರಕರಮನೆ ವಿಷೋಗ್ರಾ'ಟೋಪಮಂ' ಲೋಪಿಸಲ್ಕಂ

೨೪

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಪಾನಾಂಜನ ನಸ್ಯ
ಲೇಪನ ಯೋಗಾಧಿಕಾರಂ

ನವಮಂ

ಮುನಿಗಳೂ ಅಂತರ್ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕರಣದ ಸಾರವಾದ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯ
ಪಾನಾದಿಗಳ ಈ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಭಾವಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವೆನು.

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಾನ
ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದಶಮಾಧಿಕಾರಂ ಮಂಡಲಸರ್ಪ ಪ್ರಕರಣಂ

ಮ ಪುರುತೀರ್ಥಾಂಕರನಿಂದಮೀ ಧರೆಯೊಳಿಂತುಕ್ಕಂಗಳಾಗಿದುರ್ವಂ ಗರಳಗ್ರಾಹಿಗಳಪ್ಪ ಗೋನಸಕುಳಪ್ರತ್ಯೇಕನಾಮಂಗಳಂ ತರದಿಂ ಮಂಡಲವರ್ಣಭೇದಮನಿತಂ ದಷ್ಟಾಂಗಚಿಹ್ನಂಗಳಿ ರ್ಪಿರವಂ ತತ್ಪರಿಹಾರಮಂ ತಿಳಿಪುವೆಂ ಕರ್ಣಾಟದೇಶೀಯದಿಂ	೧
ಕಂ ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಕ್ರೀಡಾರೂಪೋ! ನ್ನತ ವಿಷ ಸೌವರ್ಣಕರ್ದಮಂ ಪೆಸರಿಂದ ಪ್ರತಿಮಾಗ್ನಿಮಾಲಿಕಂ ತಾಂ! ಮತಿಗಿಡಿಸುವ 'ವಜ್ರ ವಕ್ರಮಾಲಿ'ಗಳಕ್ಕುಂ	೨
ಬಾಧಕ ವೇಣೀಕಂಠಂ! ಗೋಧಾಸ್ಯಂ ಘೋಟಕಾಸ್ಯ ಶಕಟಾಜಮುಖಂ ಸಾಧಿತ ಮಹೋಗ್ರವಿಷಮೆನ! ಲೀ ಧರೆಯೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟುವಲ್ತೆ ಮಾರ್ಜಾರಮುಖಂ	೩
ವಚ್ಚಾಸ್ಯ ಮೇಷಮುಖನುಮ! ತುಚ್ಛವಿಷಂ ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯ ಸಂದಷ್ಟಂಗಳ್ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೃತ್ತಿಗಳ್ ಕೊಲ! ಲಿಚ್ಛಿಸುವ ವಜ್ರತುಂಡದಂತುರ ಮಿಶ್ರಂ	೪
ಇಂತೀ ಗೋನಸಭೇದದೊ! ಳಂ ತಾವೇಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಥಿತಕುಲಂ ಸಂತತಮಿನ್ನಽವರ್ಣಂ! ತಾಂ ತಿಳಿಪುವೆನೊಸೆದು ಪೇಟ್ಟಿ ವರ್ಣಾದಿಗಳಂ	೫

೧. ಕ್ರೀಡಾರೂಪಂ

ಶಸ್ತಮೆನಿಸರ್ಪ ಮಂಡಲ! ವಿಸ್ತರತಾವೃತ ಸುಪೀತಜಾತಂ ತನುವಿ ತ್ರಸ್ತಂ ಕ್ರೀಡಾರೂಪಂ! ವ್ಯಸ್ತಸ್ಥೂಲಂ ಮಹೋಗ್ರವಿಷಮೆನಿಸಿರ್ಕುಂ	೬
---	---

೧. ಪುರುದೇವರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಗೋನಸಜಾತಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಂಡಲವರ್ಣಭೇದವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಶರೀರಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹರವನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೇಶೀಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರೀಡಾರೂಪ, ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ಸೌವರ್ಣಕ, ಕರ್ದಮ, ಅತಿಶಯವಾದ ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕ, ಬುದ್ಧಿಗಿಡಿಸುವ ವಜ್ರಮಾಲಿ ವಕ್ರಮಾಲಿಗಳಿರುವುವು. ೩. ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧೆಯನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ವೇಣೀಕಂಠ ಗೋಧಾಸ್ಯ ಘೋಟಕಾಸ್ಯ ಶಕಟಾಸ್ಯ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಗಳು ಮಹಾವಿಷವುಳ್ಳವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ೪. ವತ್ಸಾಸ್ಯ ಮೇಷಮುಖಗಳು ಬಹುವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿವೆ; ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯ ಸಂದಷ್ಟಗಳು ಸ್ವಚ್ಛಂದವೃತ್ತಿಯಾಗಿವೆ; ವಜ್ರತುಂಡ ದಂತುರಮಿಶ್ರಗಳು ಕೊಲ್ಲಬಯಸುತ್ತವೆ. ೫. ಹೀಗೆ ಗೋನಸ ಹಾವುಗಳ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾತಿಗಳಿದ್ದು ತಿಳಿಯಬಯಸುವವರಿಗೆ ಇವುಗಳ ವರ್ಣಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೬. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸುಪೀತಜಾತವೂ (ಹಳದಿಯೂ) ದೊಡ್ಡಶರೀರವುಳ್ಳದೂ ಆದ ಕ್ರೀಡಾರೂಪವೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಇದರ ವಿಷವು ಅತಿಭಯಂಕರವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಜ್ವರಪೀಡಾದಿಗಳಕ್ಕುಂ ಪರಿಗುಂ ತದ್ಗುಣದತ್ತಣಂ ಶೋಣಿತಮುಂ
ಪಿರಿದಂ ಮೆಯ್ಯಿಡಿರ್ಕುಂ ನಿರುತಂ 'ಕ್ರೀಡಾ'ಸ್ವರೂಪನವಿತಥಚಿಹ್ನಂ

೭

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲಂ ದ್ವಿಜಭೂರುಹಬೀಜ ಮಧು ಫೃತಾನ್ವಿತಮುಂ ತ
ದ್ವಿಜಯಿಯಿದೆ ಪಾನ ಲೇಪದೇಸುಜನೋತ್ತಮನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೮

ವ|| ಸರ್ವ ಗೋನಸ ವಿಷಾಪಹಾರಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ: ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ^೧ತತ್ವಗರುಡಾಯ^೨ ಹರ=ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಜಯಂ (ಯಾ)
ವಾ(ಮಾ)ನಸೀ(ಸೇ) ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರ್ಣಾಭ ವೇಣೀಕಂಠ ಘೋಟಕ ಶಕಟಾಜಾಮುಖಪ್ರಮುಖ
ವೆಂಬ ಗೋನಸ ವಿಶೇಷ ವಿಷಾಪಹಾರಮಕ್ಕುಂ

೨. ಸೌವರ್ಣಕಂ

ಕಂ|| ^೩ಅತಿರಕ್ತ ಮಂಡಳಂ ಪೀ ತತರಾಕೃತಿಯಿಂದ ವೇಷ್ಟಿಸಿರ್ಕುಂ ಸುತ್ತಂ
ಮತಮಿದು ಸೌವರ್ಣಕನೆಂ ಬತಿಶಯನಾಮಂ ಸುದೀರ್ಘ ಪುಚ್ಚಾನಚ್ಚಂ

೯

ನಾನಾಸ್ಯ ^೪ರೋಮಕೂಪದಿ^೪ ನಾ ನೆಗಟ್ಟು ಕ್ಷತದ ದೆಸೆಯಿನೊಸಗುಂ ರುಧಿರಂ
ತಾನೆ ಸುವರ್ಣಾಭಂ ಕೊಳೆ ಲಾ ನರನೆಸೆವಂಗಚಿಹ್ನಮೆಂಬರ್ ಮುನಿಗಳ್

೧೦

ಚಂ|| ಕಣ ಮಧು ಸಿಂಧುವಾರ ತಗರಂ ಹಯಮಾರ ಮಹೀರುಹಂ ಲಸ
ದ್ವುಗ್ಗಣ ಮಳೆಯೋದ್ಭವಂ ಮೆಲಿವುಶೀರ ಸಬಿಲ್ವಫೃತಂಗಳೆಂಬಿವಂ
ಕ್ಷಣದೊಳೆ ಪಾನಲೇಪನದಿನಿತ್ತೊಡಮಾಗಳೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ
ಗುಣಗಣ ಪಕ್ಷಪಾತನೆನಿಸಿರ್ಪ ದಯಾನಿಧಿ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೧೧

೭. ಈ ಕ್ರೀಡಾಸ್ವರೂಪವು ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದರೆ ಜ್ವರವುಂಟಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯದಿಂದ
ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತ ಸುರಿದು ಎಚ್ಚಿರತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ೮. ಇದಕ್ಕೆ ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲ (ಉಮ್ಮತ್ತದ ಕಾಯಿ)
ದ್ವಿಜಭೂರುಹದ (ದೇವದಾಳಿಯ) ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು
ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೯ ಎಲ್ಲ ಗೋನಸಗಳ ವಿಷಾಪಹಾರ
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ). ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರ್ಣಾಭ ವೇಣೀಕಂಠ ಘೋಟಕ ಶಕಟ
ಅಜಮುಖವೆಂಬ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಗೋನಸದ ವಿಶೇಷ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೯. ಕೆಪ್ಪುಮಾರದ ಮಂಡಲಗಳೂ
ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಶರೀರವೂ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವೂ ಇದ್ದರೆ ಸೌವರ್ಣಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ೧೦. ಈ
ಸೌವರ್ಣಕವು ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿ ನಾನಾ ರೋಮಕೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನರನಿಗೆ
ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಯೆಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳುವರು. ೧೧. ಕಣ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಜೀರಿಗೆ ಕರಿಜೀರಿಗೆ ನೆಲಬೇವು
ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಆ ಮೂಲ) ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸಿಂಧುವಾದ ತಗರ ಹಯಮಾರ (ಕಣಿಗಿಲು) ಮಹೀರುಹ
ಶ್ರೀಗಂಧ ಉಶೀರ ಬಿಲ್ಲ ಫೃತಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ
ವಿಷಾಪಹಾರವೆಂಬುದು ಸದ್ಗುಣ ಹಾಗೂ ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಂತ್ರ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಆದಿತ್ಯಾಯ ಸಾಂ ಸುಂ ಸಃ, ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ
ನಾಗೇಂದ್ರ'ವೇತಾಳಿ' ಹತಂ ವಿಷಂ ವಜ್ರಯೋಗೇನ ಬಲಂ ಸ್ವಾಹಾ

೩. ಕರ್ದಮಂ

ಚಂ|| ಬಿಳಿದೆನಿಸಿರ್ಪ ಮಂಡಲದ ಸುತ್ತವರಂ ಕರಿದಪ್ಪ ಮಂಡಲಂ
ಗಲನೆಸೆದಿರ್ಪ ಗೋನಸಮೆ ಕರ್ದಮಮೆಂಬಭಿಧಾನಮಪ್ಪುದಾ
ತೊಳಗುವ ದೀರ್ಘದೇಹದೊಳೆ ತೋಭಿಸುಗುಂ 'ಪುಟ'ವೇಗನಾ ವಿಶ್ವಂ
ಖಳನುದಿತ ಪ್ರಕೋಪದೊಳೆ ಕೊಂಡೊಡೆ ಚಿಹ್ನಮನೊಲ್ಲ ಪೇಟ್ಟಿಮೆ

೧೨

ವ್ರಣಮೊಸಗುಂ ಮಹಾಜ್ವರಮದಗ್ಗಲಿಕುಂ ತನು ತೋರಮಕ್ಕುಮು
ಲ್ಬಣತರ ಶೂಲೆಯಿಂ ವಮನದಿಂ ತೃಷೆಯಿಂ ಕರ ಮುಚ್ಚುಗಂಗಳಿಂ
ಕ್ಷಣದೊಳೆ ತೋರ್ಕುಮಂತದಲಿ ನಾಶನದೌಷಧಮೆಂತನಲ್ಕೆ ರೋ
ಹಿಣೆ ಮದಯಂತಿಕಾರ್ಜುನ ನಿಶಾದ್ವಯ ನಾಗರ ನಾಗಕೇಸರಂ

೧೩

ಕಂ|| ಮಧು ರುಜೆ ಮದನ ಸಮಾಗಧ! ಮಧುಕಾಜ್ಯಂ ದೇವದಾರುವೆರಸಿದ ಪಾನಂ
ವಿಧಿಯುತ ಲೇಪಂ ಮಾಡ್ಪುದು|ಸುಧೆಯೆಂಬುದು ಬೇಟೆದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೆ

೧೪

ಮಂತ್ರ: ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಹನ - ಹರ-ಘಟ್-ಭೂಮ್ಯಾಂ(ದಿ)ಗಚ್ಛ
ಮಹಾವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ

೪. ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕಂ

ಅಂಕದೊಳತಸೀಪುಷ್ಪ ಸು! ಸಂಕಾಶದ ಮಂಡಲಂಗಳೊಪ್ಪುವ ತನುವಿಂ
ದಂ ಕರಮೊಪ್ಪಗುಮಿಳೆಯೊಳ್! ಶಂಕೆಯೊಳೆನ್ನಿಮಾಲಿಕಾಹ್ವಯನೆನಿಕುಂ

೧೫

ಕಪ್ಪತರ ಜ್ವರ ದಾಹೋ! ತೃಪ್ಪತ್ತಂ ಭರ್ದಿಯುಂ ಶಿರಃಪೀಡನಮುಂ
ನಷ್ಟತನುಕಾಂತಿ ಯಿವು ತ! ದ್ವಷ್ಟನ ಚಿಹ್ನಂಗಳೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿರ್ ಮುನಿಗಳ್

೧೬

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨. ಮಂಡಲಗಳು ಬಿಳಿದಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕಪ್ಪು ಮಂಡಲಗಳಿರುವ
ಗೋನಸವು ಕರ್ದಮಮೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೊಳೆಯುವ ದೀರ್ಘದೇಹಿಯಾಗಿ ಬಹುಚುರುಕಾಗಿ
ಓಡುತ್ತದೆ, ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ; ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದರೆ ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ
೧೩-೧೪. ಹೆಚ್ಚಾದ ಗಾಯವಾಗಿ, ವಿಪರೀತ ಜ್ವರ ಬಂದು, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಉತವುಂಟಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು
ನೋವು ವಾಂತಿಯು ಬಾಯಾರಿಕೆಯು ಮುಚ್ಚುಗಣ್ಣು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ
ಔಷಧವೆಂದರೆ ರೋಹಿಣಿ ಮದಯಂತಿಕೆ (ಮಲ್ಲಿಗೆ) ಅರ್ಜುನ ಎರಡರಿಸಿದ ನಾಗರ ನಾಗಕೇಸರ
ಮಧು ರುಜೆ ಮದನ ಮಾಗಧ ಮಧುಕಾಜ್ಯ ದೇವದಾರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾನ
ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸುಖವಾಗುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದು ಬೇರೊಂದಿದೆಯೆ? ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಅತಃಕೋಪಿನಂತೆ ಮಂಡಲಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಶರೀರದಿಂದಿರುವ ಹಾವಿಗೆ ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕಮೆಂಬ
ಹೆಸರಿದೆ. ೧೬. ಇದರಿಂದಾದ ದ್ವಷ್ಟನ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಜ್ವರವೂ ಹೆಚ್ಚು ದಾಹವೂ
ವಾಂತಿಯು ತಲೆನೋವು ಶರೀರವು ಕಾಂತಿಹೀನವೂ ಆಗಿರುವುದು ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮ|| ತಗರಂ ದಂತಿ ಪುನರ್ನವಂ ಮಳಯಜಂ ಪಾರಾಖ್ಯಮಂಕೋಲಮುಂ
ನೆಗಟ್ಟಿದಾರ್ ಕಟು ಸೋಮರಾಜಿಕಣಮುಂ ಮಧ್ವಾಜ್ಯಮುಂ ಕೇಸರಂ
ಬಗೆಗೊಂಡೊಪ್ಪಿರಲಿಂತಿವಂ ಬೆರಸಿ ಪೂಸಲ್ಕೊಂಟೆಯುಂ ತದ್ವಿಷಂ
ವಿಗತಂ ಭಾವಿಪೊಡಕ್ಕುಮೆಂದಜಿಪಿದಂ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರಂ

೧೭

ಮಂತ್ರಂ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಆದಿತ್ಯಾಯ ಕರವೀರೋದರ ಸೋಮಾಯ ಹರ
ವಿಷಂ ಮುಂಚ ಸರಶ್ಮಿ ಜ್ವಾಳಯತಿ ಸ್ವಾಹಾ

೫. ವಜ್ರಮಾಲಿ (೮)

ಕಂ|| ಸಲೆ ವಜ್ರ ಸುವೈಡೂರ್ಯಾ! ವಲಿ ಸಂಕಾಶಾಂಗಮಾಗಿ ಪೊಳೆಯುತ್ತಿರ್ಕುಂ
ಖಲ ವಜ್ರಮಾಲಿಯೆಂಬುದು! ಬಲುಪಿಂದಂ ಪಿಡಿಯಲದಜಿ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯುಂ

೧೮

ಉ|| ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ ಕರ್ಮಫಲೋದಯದಿಂದೆ ಶೋಣಿತ
ಸ್ತ್ರಾವ ಮಹಾವ್ಯಥಾ ವಮನ ಮೂರ್ಛೆಗಳೆಂಬಿನಿತೆಯ್ದುಗುಂ ತೆರ
ಳ್ಳಾ ವಿಷಮುಂ ಸಮಂತ್ರಕ ಫೃತಂಗಳ ಧಾರೆಗಳಿಂದೆ ಕರ್ಚಿ 'ನೀಂ'
ಪಾವನಮಪ್ಪ ತಂತ್ರದೊಳೆ ವೃತ್ತಸುಮಂತ್ರಕನಾಗಿ ಬೇಗದಿಂ

೧೯

ಮಂತ್ರಂ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಗರುಡಾಯ ಹನ-ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಪ್ರಹರಣಾಯ ನಮಃ
ಸಕ್ತಃ ವಾಸಃ ಮಿತಯ ಸ್ವಾಹಾ

೬. ವಕ್ರಮಾಲಿ

ಚಂ|| ಪರಿಕಿಪೊಡರ್ಧಚಂದ್ರನವೊಲಿಪುರ್ವು ದಾಡೆಗಳಾವ ಗೋನಸೋ
ತ್ಕರದೊಳೆ ನಿರ್ಗಂತಂಗಳತಿ ದೀರ್ಘಮೆನಿಪ್ಪುವು ತಚ್ಚಿರಂ ಗಡೀ
ಧರೆಯೊಳತೀವ ತುಂಗಮೆನೆ ತೋರ್ಪುದು ನಾಮದೆ ವಕ್ರಮಾಲಿ ತಾಂ
ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ಪಾಪದ ಫಲೋದಯದಿಂ ನರನಂ ವಿರೋಧದಿಂ

೨೦

ಕಂ|| ಪಿಡಿಯಲ್ಕೆ ದಷ್ಟದೇಹಿಗ! ಳೊಡಲೆಲ್ಲಂ ಬಾವುದೊಡನೆ ಮಾಣನೆಯ ದಿನಂ
ತಡೆದೊಡಮಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಯಂ! ಮಡಿಗುಂ ಮಂತ್ರೈಷಧಂಗಳೇಂ ಕಾದಪುವೇ

೨೧

೧೭. ತಗರ ದಂತಿ ಪುನರ್ನವೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಪಾರ ಅಂಕೋಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಟು ಸೋಮರಾಜಿಪುಡಿ
ಮಧ್ವಾಜ್ಯ (ಮಧು+ಆಜ್ಯ) ಕೇಸರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು
ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೮. ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ
ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಶರೀರದ ಹಾವನ್ನು ವಜ್ರಮಾಲಿ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲು
ಉಗ್ರ ವಿಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯. ಭಾವಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಪೂರ್ವಕೃತ ಕರ್ಮಫಲದಿಂದ ರಕ್ತಸ್ತ್ರಾವ
ಮಹಾದುಃಖ ವಮನ ಮೂರ್ಛೆಗಳೆಂಬಿವು ಉಂಟಾಗುವುವು, ಬೇಗನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕನಾಗಿ
ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಫೃತಧಾರೆಯಿಂದ ಆ ವಿಷವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ೨೦. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ದಾಡೆಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವುದೂ, ಗೋನಸಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅತಿದೀರ್ಘ ಶರೀರಿಯೂ, ತಲೆಯು
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರವೆನ್ನುವಂತೆ ತೋರುವುದೂ ಆಗಿರುವುದು ವಕ್ರಮಾಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು
ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದ ನರನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅದು ಹಿಡಿಯಲು ಕೂಡಲೆ ದಷ್ಟನ
ಶರೀರವು ಬಾತುಕೊಂಡು, ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ಏನೂ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನು ಸಾಯುವನು,

೭. ವೇಣೀಕಂಠಂ

ಕಪಿಳ ಶ್ಯಾಮಳ ಧವಳಂಲಪಿತಂ ತದ್ವರ್ಣಮೆಸೆವ ಕಂಠಂ ಹ್ರಸ್ವಂ
ಕುಪಿತಂ ವೇಣೀಕಂಠಂಕಪಟ ಮಹಾಕಾಯದರ್ಪಿತಂ ಗೋನಸದೊಳ್ ೨೨

ದಂಶದಿನೊಸಗುಣಂ ರುಧಿರಂ ಸಂಶಯಮೇಂ ಸ್ಫೋಟಕಂ ಹಿಮಂ ಜನಿಯಿಸೆ ತ
ದ್ವಂಶದೊಳಿರದೇಟ್ ದಿವಸ ಕ್ಕಂ ಶೋಚ್ಯಂ ತಾನೆನಿಪ್ಪನದಿಂ ದಷ್ಟಂ ೨೩

ಎತ್ತಾನುಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ ಮತ್ತೆನಿಸುವ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮುಳ್ಳೊಡೆ ದಷ್ಟಂ
ಸತ್ತಪನೆ ಸಾಯನದಿಂ ದುತ್ತಮ ಜಾಂಗುಳಿಕರೊಸೆದು ಮಾಟ್ಟಿದು ಮದಂ ೨೪

ಬೇಗದೊಳಂ ಶೋಧಿಸುವುದು ನಾಗಾಂತಕನೆಸೆವ ಪಕ್ಷದಿಂದಂ ವ್ರಣಮಂ
ಪೋಗಲ್ ತಾಟಿಪುದೆಸೆವ ಮ ಹಾ ಗರುಡಾಧಿಪನ ನೆನೆವುದಿವುದು ಮದಂ ೨೫

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಕಪಾಲಹಸ್ತಾಯ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ
೮ ಗೋಧಾಸ್ಯಂ ೯ ಘೋಟಕಾಸ್ಯಂ

ಸ್ಥೂಲನತಿ ದೀರ್ಘನಾ ದುಃ ಶೀಲಂ ವಿಕಟಾಂಗಮಸ್ತಕಂ ಗೋಧಾಸ್ಯಂ
ಪಾಲಿಸಲರಿದದು ಶಿಖಿಯುರಿ ಮಾಲೆಯವೋಲ್ ಘೋಟಕಾಖ್ಯನಕ್ಕುಂ ಮತ್ತಂ ೨೬

೧೦ ಶಕಟಂ (ಶಕಟಾಸ್ಯಂ)

ಶಕಟಂ ಶಕಟಾಕೃತಿಯಿಂ ಪ್ರಕಟಂ ಮಾಡುತ್ತಮಿರ್ಕುಮದಿ ವಿಷಂ ಪಾ
ವಕನಿಂದಂ ಮಿಗಿಲೆನಿಕುಂ ಸ್ವಕೀಯ ಮಂಡಲ ವಿನೀಲ ಲೋಹಿತಮಕ್ಕುಂ ೨೭

ಮ|| ವಿಲಸನ್ನಾಗರಮುಂ ಪಟೋಲ ಕಪಿ^೨ಕಚ್ಚು ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಖ್ಯ^೨ ಗು
ಗುಲ ಸರ್ಪಿರ್ಮಧು ನಿಂಬಬೀಜಮಿನಿತಂ ಕೂಡಲ್ ಕದಂಬಾನ್ವಿತಂ

ಮಂತ್ರೇಷಧಗಳೂ ಕೂಡ ಕಾಪಾಡಲಾರವು. ೨೨. ಕಪಿಲ ಶ್ಯಾಮಲ ಧವಲ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ
ಕತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕೋಪದಿಂದಿರುವ, ದೊಡ್ಡ ಶರೀರವೂ ದರ್ಪಿಷ್ಟವೂ ಆದುದನ್ನು ಗೋನಸಗಳಲ್ಲಿ
ವೇಣೀಕಂಠವೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ೨೩. ಇದು ಕಚ್ಚಿದುದರಿಂದ ರಕ್ತವೊಸರುವುದು, ಶರೀರ ಬಾತುಕೊಂಡು
ಶೀತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನು ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವನು ೨೪.
ಏನೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದಷ್ಟನು ಸಾಯದೆ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ
ಉತ್ತಮ ಜಾಂಗುಲಿಕರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೨೫. ಕೂಡಲೆ ಗರುಡನ ಗರಿಯಿಂದ
ವ್ರಣವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಗರುಡಾಧಿಪನನ್ನು ನೆನೆದು ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೨೬. ತೋರ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘದೇಹಿಯೂ ದಷ್ಟನೂ ಆಗಿದ್ದು ವಿಕಟರೂಪದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
ಗೋಧಾಸ್ಯವೂ, ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದೂ ಉರಿಯಮಾಲೆಯಂತೆ ಶಿಖಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೂ
ಘೋಟಕಾಸ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ೨೭. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಕಟಾಕೃತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಶಕಟವೆಂಬುದಾಗಿದ್ದು
ಇದರ ವಿಷವು ಅಗ್ನಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವುದು, ಇದರ ಮಂಡಲವು ನೀಲಲೋಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
೨೮. ನಾಗರ ಪಟೋಲ ಕಪಿ^೨ಕಚ್ಚು ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತ ಗುಗ್ಗುಲ ತುಪ್ಪ ಮಧು ನಿಂಬೆಬೀಜ ಮತ್ತು ಕದಂಬಗಳನ್ನು

ವಿಲಯಂ ತದ್ವಿಷಮಾಗೆ ಮಾಯುಮಿಳೆಯೊಳ್ ಪಾನಪ್ರಲೇಪಂಗಳಿಂ
ದಲಘುಪ್ರಾಜ್ಞರೊಳಗ್ರಗಣ್ಯನೆನಿಪಿ ಶ್ರೀಮಂಗನಿಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಿಂ

೨೮

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ನೀಲಕಂಠಾಯ ಚರಿ ಪಕ್ಷಿಣಿ ಮುಂಚ ಸ್ವಾಹಾ ಠ

೧೧ ಅಜಾಮುಖಂ

ಮ||ಸ್ರ|| ನೆಲಸಲ್ಯಾ ಪಾಟಲಂ ಮಂಡಲಮೆನಲಿದು ಚಿತ್ರಂ ಕರಂ ಶೃಂಗಯುಗ್ಮಂ
ವಿಲಸತ್ಕರ್ಣಂಗಳುಂ ತೋರ್ಪುದುಮದು ಪೆಸರಿಂ ತಾನಜಾಸ್ಯಂ ಗಡಂ ತ
ತ್ಕುಲಜಂ ತಾನಾಗಿಯುಂ ಚಿತ್ರಿಕೆಯ ಬಸಿರೊಳಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಮತ್ತಮಂತಾ
ವಿಲಚಿತ್ತಂ ಕೊಂಡವಂಗಂ ಭ್ರಮೆ ರುಧಿರ ಮಹಾಶ್ವಾಸ ಕಾಸಂಗಳಕ್ಕುಂ

೨೯

ಕಂ|| ಕಿಂ ಬಹುನೋತ್ಪಲ ರುಚಿ ತಗ| ರಂ ಬೆರಸಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಮಧುದಂತಿ ಕಣಾ
ನಿಂಬ ಕಟುಪಾನಮೆ ವಿಷಾ| ಡಂಬರಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ವಿಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೩೦

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಏಹಿ ಭಗವತಿ ಕಪಾಲಮಾಲಾ^೧ಧರಿ^೧
ಕಹಾ ಕಪಾಲೆ ಹನ ಸ್ವಾಹಾ

೧೨ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಂ

ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ಬೀಳ್ಗುಂ| ದುಂದುಭಿ ಸಂಭೂತಮಪ್ಪ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಂ
ಬಂದು ಪಿಡಿಯಲೈ ಲಾಲಾ| ಸಂದೋಹಂ ಭರ್ದಿ ಗಳವಿಭಂಗಮಿವಕ್ಕುಂ

೩೧

ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಬಜೆಯುಂ ಚಿ| ತ್ರಕ ನಿಶಿ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ಸಘೃತಮಪ್ಪಾ^೨ಕ್ಷೌದ್ರಂ^೨
ಸಕಳಮಿವೊಂದಲ್ ಪಾನ| ಪ್ರಕಟಿತ ಲೇಪನದೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪರಮಾರ್ಥಂ

೩೨

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶಬರರಾಜಾಯ ಭೇದಯ ವಿಷಂ ಜೀವಯ ಮಹಾ
ಶ(ಬ)ರ ಹೂಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಕೂಡಿಸಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಜ್ಞರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆನ್ನಿಸಿದ
ಶ್ರೀ ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೯. ಮಂಡಲವು ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು
ಎರಡು ಶೃಂಗಗಳೂ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿವಿಗಳೂ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಅಜಾಮುಖವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದರೂ
ಚಿತ್ರಿಕೆಯ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಚಂಚಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ರುಧಿರ ಮಹಾ
ಶ್ವಾಸ ಕಾಸಗಳಾಗುವುದು. ೩೦ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದರಿಂದೇನು? ಉತ್ಪಲ ರುಚಿ ತಗರ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ
ಮಧುದಂತಿ ಕಣ ನಿಂಬ ಇವುಗಳ ಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೧ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದು ದುಂದುಭಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು
ಮಾರ್ಜಾಲಾ(ರಾ)ಸ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಇದು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ಪಾಂತಿಯಾಗುವುದು
ಕತ್ತು ನಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ೩೨ ತ್ರಿಕಟುಕ ಬಜೆ ಚಿತ್ರಮೂಲ ನಿಶಿ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ತುಪ್ಪ
ಕ್ಷೌದ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೩೩. ಸರಟನ(ಓತಿಯ) ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಂತಹುದು ವತ್ಸಾಸ್ಯವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮಂಡಲಗಳು

೧೩ ವತ್ಸಾಸ್ಯಂ

ಭವಮಾ ಸರಟೀ ಗರ್ಭೋ! ಧ್ವವಮೇ ವತ್ಸಾಸ್ಯಮೆಂಬುದಕ್ಕಕ್ಕುಂ ಸಂ
ಭವ ಚಿತ್ರಮಂಡಲಂ ಪ್ರಸ್ಥ ವಿರೂಪಾತ್ಮಂತ ತೀವ್ರ ವಿಷಮೆನಿಸಿಕುಂ ೩೩

ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಂ ಮದುಂ! ಸ್ವಲ್ಪವಿದಕ್ಕಧಿಕಮಪ್ಪ ಪಾಪಿಗೆ ಬಕುಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ತಿನಲ್ಲುಂ! ಕೊಲ್ಲದೆ ಮಾಣದು ವಿಧಾತ್ರನಾದೊಡಮವನಂ ೩೪

೧೪ ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯಂ ೧೫ ಸಂದಷ್ಟಂ

ಧರೆಯೋಳ್ ಕುಕ್ಕುಟತನುವು! ಬ್ಬರಿಸಿಕುಂ ವಕ್ರತುಂಡಕಂ ಸಂದಷ್ಟಂ
ಪರಿಕೆಪೊಡಂತಿವಸಾಧ್ಯಂ! ವರ ವಿದ್ಯಾಭೇಷಜಂಗಳಿದುಂ ಪಿರಿದುಂ ೩೫

೧೬ ಶಂಖಾಸ್ಯಂ ೧೭ ದಂತುರಂ ೧೮ ಮಿಶ್ರಿತಂ

[ಮೊದಲಿಗೆ ೧೯ ವಿಧ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ೧೮ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
ಮೇಷಮುಖದ ವಿಷಯವು ಯಾವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.]

ಶಂಖಾಖ್ಯತುಂಡ ದಂತುರ! ನೆಂಬೆರಡುಂ ತಮ್ಮ ನಾಮದೊಳ್ ಸಮರೂಪಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಮಿಶ್ರಿತನಾ! ಡಂಬರಮೆಲ್ಲವಳಿ ರೂಪನನುಕರಿಸಿಕುಂ ೩೬

ಅನುಪಮರಕ್ತಸ್ರವವೇ! ದನೆಯಂ ನಾನಾ ವಿಹಾರ ಮೂರ್ಛೆಗಳಂ ದ
ಷ್ಯನೊಳಾಗಿಸುಗುಂ ವಿಷವೇ! ದನೆಯಂ ಪಿಂಗಿಪೊಡಿದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ ಸಾಲ್ಗುಂ ೩೭

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಕಪಟಪ್ರಪಂಚರಹಿತಂ! ತ್ರಿಪದದೊಳೆಸೆದಿರ್ಪ ಮಣ್ಣಿನೊಪ್ಪಿರೆ ಪೂಸಲ್
ಜಪಿಸುಗುಮುಪದೇಶಮಂತ್ರಮ! ನಪಗತ ವಿಷಮಂತೆ ಸಪ್ತ ರಾತ್ರಂಬರೆಗು ೩೮

ಸಮಸ್ತ ಮಂಡಲಂಗಳ್ಗೆ ಔಷಧಂ

ನಾನಾ ಮಂಡಲ ವಿಷಮಂ! ನಾನಾ ಭೇಷಜ ಸಮಂತ್ರಕಾಲೇಪನದಿಂ
ಜಾನಿಸೆ ಪರಿಹರಿ'ಕುಮದು' ! ಸೂನ್ಯತ ಸಾಮಾನ್ಯವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೩೯

ಚಿತ್ರತರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೂಪವಾಗಿದ್ದು ತೀವ್ರತರವಾದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ೩೪. ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರ ಮದ್ದುಗಳಿಂದಲೂ ಇದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪಾಪಕರ್ಮಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ. ವಿಧಾತ್ರನಾದರೂ ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ೩೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕುಕ್ಕುಟನೆಂಬುದರ ಶರೀರವು ಉಬ್ಬರಿಸಿಯೂ, ಸಂದಷ್ಟನೆಂಬುದು ವಕ್ರತುಂಡನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಇವುಗಳ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದುಗಳಿದ್ದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩೬. ಶಂಖಾಖ್ಯ ದಂತುರ ಎಂಬೆರಡೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಿಶ್ರಿತವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲದರ ರೂಪನ್ನೂ ಅನುಕರಿಸುತ್ತದೆ. ೩೭. ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತಸ್ರಾವವೂ ವೇದನೆಯೂ ನಾನಾ ವಿಧ ಮೂರ್ಛೆಯೂ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಈ ಮಂತ್ರವೊಂದೆ ಸಾಕು. ವ|| ಅದೆನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೮. ಕಪಟಪ್ರಪಂಚರಹಿತವಾದ (ಮಾಯಾಜಾಲವಿಲ್ಲದ?) ಮೂರು ದಾರಿ ಕೂಡಿರುವಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಉಪದೇಶಮಂತ್ರವನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಜಪಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೩೯. ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಮಂಡಲಹಾವುಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪೦.

ವರಮೆನಿಪ ದೇವದಾಳಿಯು! ನಿರುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಸೋಮರಾಜಿಯ ಬೀಜೋ
ತ್ಯರಮಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಮಧುಬೆರಸಿರಲೀವುದು ಸಮಸ್ತ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೪೦

ಅಂಜನಂ

ಪಾರದೆ ಪೆಟಿತಂ ತಾಳಕ! ಪಾರದಮಂ ದೇವದಾಳಿಯೊಪ್ಪುವ ರಸದಿಂ
ಚಾರಿಸಿ ಕಣ್ಣೊಳಿಸಲ್ ಸಂ! ಹಾರಿಸುಗುಂ ಪಲವು ಮಂಡಲಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೪೧

ಉ|| ಇಂಗುಳದೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ ಗುಟಿಮಂ ಪೊರೆದೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲ್ಕರಂಗಳಾ
ಸಂಗತಮಪ್ಪ ದುಗ್ಧದೊಳೆ ಕೂಡಿಯದಂ ಪಲವಪ್ಪ ಬಳ್ಳಿ ಪು
ಲ್ಲು ಗಿಡುವೆಂಬಿವೆಲ್ಲವಟ ಸೋನೆಯುತಂಗಳದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮ
ತ್ತೇಂ ಗಡಮೊಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಪೊಸತುಪ್ಪದ ಪಾಕದೊಳಟ್ಟು ಮತ್ತದಂ

೪೨

ಕಂ|| ಬೆರಸದಟೊಳ್ ಜೇಪಾಳದ! ತಿರುಳಂ ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಕಣ್ಣೊಳಮೆಚ್ಚಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಫಣಿಗೋನಸ! 'ದರಿ'ದೆನಿಪ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮುಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ

೪೩

ಪಾನ ಲೇಪ ಯೋಗಂ

ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ! ತೊಡವೆರಸಲ್ಕರೆದು ಸಲಿಲದಿಂ ಲೇಪಿಸದಂ
ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ನಸ್ಯಕರ್ಮಮ! ನೊಡರಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಮಂಡಲವಿಷಮುಂ

೪೪

ಚಂ|| ಬೆಟಲೆಸೆವೆಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ ನೆಲದಾಳು ಕಣ ಚಂದನ ಬಿಲ್ಲ ಧಾತ್ರಿ ಹಿ
ಟ್ಟುಟಿಕ ಸುಗಂಧಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ದಾಡಿಮ ಮೊಲ್ಲೆ ಲವಂಗಮೋಚ ಕಂ
ದಟ ಕುಟಜಪ್ರಸೂನ ಮಧುಕಂಗಳಿವೊಂದೆ ಸಮಾನಮಾಗಲಾ
ಕಳ ಪೊಸಪಾಲೊಳಂ^೧ ಪೃತಮನೊಪ್ಪರೆ ಕೂಡುವುದಲ್ಲಿ ರಾಗದಿಂ

೪೫

ಕಂ|| ಬೆರಸಿರೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯು! ಮರೆದವಟೊಳ್ ತುಪ್ಪಮುಟಿಯಲಟ್ಟಿಟಿಪ್ಪಗೆ ಶ
ರ್ಕರೆವೆರಸದಟರ್ಧದನಿ! ತ್ತಿರಲದಟಿಂ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯುಂ

೪೬

ವರವೆನಿಸಿರುವ ದೇವದಾಳಿಯು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸೋಮರಾಜಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು
ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೧. ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ
ತಾಳಕ ಮತ್ತು ಪಾರದಗಳನ್ನು ದೇವದಾಳಿಯ ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ರೀತಿಯ
ಮಂಡಲಹಾವುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೨-೪೩ ಇಂಗುಳ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು
ಪಾಲ್ಕರಗಳ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಹಲವು ಬಳ್ಳಿ ಹುಲ್ಲು ಗಿಡುಗಳೆಂಬಿವೆಲ್ಲವರ ನೀರಿನ ಹನಿಯೊಡನೆ
ಶುದ್ಧ ಹೊಸ ತುಪ್ಪದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜೇಪಾಳದ ತಿರುಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಫಣಿ ಗೋನಸಗಳ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೪೪.
ಮಡುವಾಗಲು ತ್ರಿಕಟುಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿರೆದು ಲೇಪನ ಪಾನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಸಮಸ್ತ
ಮಂಡಲವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೪೫. ಬೆಳಲು ಎಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ ನೆಲದಾಳು ಕಣ ಚಂದನ ಬಿಲ್ಲ ಧಾತ್ರಿ
ಹಿಟ್ಟುಟಿಕ ಸುಗಂಧಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ದಾಡಿಮ ಮೊಲ್ಲೆ ಲವಂಗ ಮೋಚ ಕಂದಳ ಕೊಡಸಿಗೆಹೂವು
ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಸುವಿನ ಹೊಸಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ೪೬.
ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುವಂತೆ ಬೇಯಿಸಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ

- ಮಾಡುವುದು ಬಲಿಕ್ಕಿದಳಿಂ! ಸೂಡಿನೊಳತ್ಯಧಿಕ ಸರ್ಪಮಂಡಳವಿಷಮುಂ
ನೀಡಿರದಲಿಗುಂ ಬಗೆಯಲ್! ನಾಡಾಡಿಯ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆಯೆನಿಸುಗುಮೇ ೪೭
- ಚಿರಮೆಸೆವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ! ನರೆದಂಬಿಲದಿಂದಮೀಂಟೆ ಪೂಸಲ್ ನಸ್ಯ
ಕೈರದೀಯಲ್ ವಿಷದುಗ್ರತೆ! ಯರಳೆಯನುರಿಗೊಂಡ ಮಾಟಿಯಿಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ ೪೮
- ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಿಣಿ! ಮೂಗನ ಗೆಡ್ಡೆಗಳೊಳಾವುದಾದೊಡಮೊಂದಂ
ಬೇಗದೊಳರೆದೀಯಲ್ ವಿಷ! ಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ಸುಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ ೪೯
- ಮರಿಚಂ ಮಡುವಾಗಲ್ ನಾ! ಗರ ಮಾಗಧಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮುಂ ಜಳಯುತದಿಂ
ದರೆದೆಯ್ಗೆ ಕುಡಿಸೆ ಪೂಸುತಿರೆ ನಸ್ಯಂಗೈ ಮಂಡಲೋಗ್ರವಿಷಘ್ನಂ ೫೦
- ಚಂ|| ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಧಾತ್ರಿ ಮಡುವಾಗಲು 'ತಂಡಸೆ' ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಪೆ
ಗುರುಟಿಗೆ ಮಾದಲಂ ಪುಲಿಗಿಲೊಪ್ಪವ ಮಂಡಲಮಾರಿಯೆಂಬಿವಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ಕೂಡೆ ಕೊಂಡರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ಪಾನದೊಳೀಯಲಾಕ್ಷಣಂ
ಪರಿಗುಮಶೇಷ ಮಂಡಲವಿಷಂ ಕವಿತಾರಮಣೀಯನುಕ್ತಿಯಿಂ ೫೧
- ಕಂ|| ಸುಷಮಮೆನಿಪ್ಪದಿದೊಂದೇ! ವಿಷಮುಂಗುರಿಯೆಸೆವ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ನಿ
ರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ದಷ್ಟನೊಳಂ! ತುಷಮಂ ತೂಟಿದವೊಲಖಿಳ ಮಂಡಲದ ವಿಷಂ ೫೨
- ಖ್ಯಾತಿವಡೆದಿಂದ್ರವಾರುಣಿ! ಮಾತೇಂ ಪೆಜಿತಣ್ಣ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯಿವಂ ನಿ
ಭೀತಂ ಕಟಿಯಿಂ ಪೂಸಲ್! ಜಾತ ಮಹಾಮಂಡಲೋಗ್ರತರ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೫೩
- ಅರೆವುದಜಮೂತ್ರದಿಂದಂ! ಗುರುಪಂಚಾಂಗಮನೆ ಸಣ್ಣಮಾಗಲ್ ಪೂಸು
ತ್ತಿರೆ ಪಾನದೊಳೀಯಲ್ಕುಂ! ಪರೆಗುಂ ಗೋನಸವಿಶೇಷ ವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್ ೫೪

ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ೪೭. ಮಾಡಲು, ಅದರಿಂದ ಸೂಡನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ್ಪ ಮತ್ತು ಮಂಡಲಗಳ ಅಧಿಕವಾದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಮದ್ದು ಬೇರೊಂದಿದೆಯೆ? ೪೮. ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅರಳೆಯನ್ನು ಉರಿ ಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷನಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲು ಗಿಣಿಮೂಗನಗೆಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅರೆದು ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಾಶನ. ೫೦. ಮೆಣಸು ಮಡುವಾಗಲು ನಾಗರ ಮಾಗಧ ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಮಂಡಲದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೫೧. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿರುವ ನೆಲ್ಲಿ ಮಡುವಾಗಲು ತಂಡಸೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಮಾದಲ ಹುಲಿಗಿಲು ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎಂಬಿವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅತಿಯಾದ ಮಂಡಲವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿತಾರಮಣೀಯನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೫೨. ಅತಿ ಉತ್ತಮವೆನ್ನಿಸಿದ ಅತಿಬಜೆ ಮುಂಗುರಿಗಳ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ದಷ್ಟನ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಮಂಡಲ ವಿಷವೂ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ತೂರಿದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೫೩. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನಣ್ಣ? ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಮಹಾಮಂಡಲದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.

ಹೆಮ್ಮರನ ತಿಗುಡು ಹಲಿನಿಯು! ತಮ್ಮಡಲಮಾರಿ ವಜ್ರಲತೆ ತಿಂತ್ರಿಯೊಳ್
ಸಮ್ಮರ್ತ್ಯಾಂಗಳುಮಂ! ಗಮನೆ ಕಟಿಯಿಂದೆ ಬೇದುಗಟ್ಟಿ ವಿಷವ್ವಂ

೫೫

ಕಂ|| ಹುಲಿಗಿಲು ಹುಣಸೆಯ ಸೊಪ್ಪೆಂ! ದೆಲಗಂ ಭೂತಾಂಶಿ ತರಣೆಯೆಂಬಿನಿತಲೊಳಂ
ದಲಸದೆ ಬೆರಸುಕೊಲೆಯ! ನೊಲವಿಂದಂ ಬೇದುಗಟ್ಟಲಖಿಳ ವಿಷವ್ವಂ

೫೬

ವ್ಯಾಧೌತಂ

ಉ|| ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಬ್ಬಿದೊಪ್ಪವಜಮೂತ್ರಮನಂತದಲಿಂದೆ ತೊಯ್ದು ನೀಂ
ಬಿಚ್ಚತಮೊಪ್ಪವಂತಲಸದಿರ್ಪುದುಮಂ ಕೊಟಿದಿದರ್ ಚರ್ಮಮಂ
ಪೆರ್ಚಿದ ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆದು ಕೊಯ್ದ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಜಲಾಶಯಂಗಳೊಳ್
ಪಚ್ಚನೆಯಪ್ಪ ನೀರ್ಗಡವುಮಂ ಕರಿಮಾಡಿದೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೫೭

ಕಂ|| ಪುಣ್ಣನ ಸುತ್ತವರಂ ತೊಡೆ! ಯಣ್ಣನೆ ಮಗ್ಗಾರೆವರಸು ನೀರ್ಗಡವಮುಮಂ
ಸುಣ್ಣೆಯೊಳ್ಳಿಟ್ಟು ಭರದಿಂ! ನುಣ್ಣನೆಯರೆದಮಳಚರಿತನನುಮತದಿಂದಂ

೫೮

ಘೃತಕಜ್ಜಳಂ

ವಿಮಳಮೆನಿಪಿಂಧವಾರುಣೆ! ಯ ಮೂಲಮಂ ಘೃತದೊಳ್ಳಿಟ್ಟು ಪೂಸುಗೆ ಬಲಿಯಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ನಾಯ್ಕೇಳನ ಕರಿ! ಯುಮವಿನೆಗಂ ತಳಿಯೆ ವಿಷದ ಪುಣ್ಣಂ ಕಿಡುಗುಂ

೫೯

ರಕ್ತಮಂಡಲಕ್ಕೆ

ಎಕ್ಕೆಯ ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಯುಮಂ! ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿದರ್ ಕಟಿಯೊಳರೆದಿಡು ಪುಣ್ಣೊಳ್
ನಿಕ್ಕುವಮರುಣಾಭನ ವಿಷ! ಮಿರ್ಕುಮೆ ಪೇಚ್ ತನುಹೂರ್ತಮವಿತಥವಚನಾ

೬೦

೫೪. ಗುರು(ಗುರುಗುಂಜಿ)ವಿನ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಆಜಮೂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನಾಗರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ಗೋನಸದ ವಿಶೇಷ ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರ. ೫೫. ಹೆಮ್ಮರದ (ಮಂಡೂಕರ್ಷಣದ) ತೊಗಟೆ ಹಲಿನಿ ಮಂಡಲಮಾರಿ ವಜ್ರಲತೆ ತಿಂತ್ರಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮರ್ತ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಳೆಯಿಂದರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೫೬. ಹುಲಿಗಿಲು ಮತ್ತು ಹುಣಸೆಯ ಸೊಪ್ಪು ಒಂದೆಲಗ ಭೂತಾಂಶಿ ತರಣ (ಮುಳ್ಳುಸೇವಂತಿಗೆ) ಎಂಬಿವರೊಡನೆ ಅಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೫೭. ಆಜಮೂತ್ರವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಆಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ಹುಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೊಳೆತ ಚರ್ಮವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕೊಯ್ದ ಬಳಿಕ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಹಸುರಾದ ನೀರ್ಗಡಹವನ್ನು ಕರಿಮಾಡಿ ಹಾಕಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೮ ಅಣ್ಣನೆ ನೀನು ಮಣ್ಣರೆ ಮತ್ತು ನೀರ್ಗಡವಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಸನ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಹುಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೫೯. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಬೇರನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ, ಅನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಯಿಬೇಲದ ಕರಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯಲು ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು. ೬೦. ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲವಲ್ಲರೆದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅರುಣಾಭನ ವಿಷ.

ತೂರ್ಯನಾದವೆಂಬ ಪಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಏನಯ್ಯ ಫೃತದೊಳರುಣ ಕೃಶಾನುವನೊಡವೆರಸಿ ಪೂಸೆ ಕಳ್ಳಿಯಪಾಲಿಂ
ದೇನಸ್ವರೂಪಮಹ ವಿಷ! ಮೇನಲಿಯದೆ ತೂರ್ಯನಾದಜನಿತಂ ಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೧

ಬಿಲ್ಲುರಿಗನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಿಲ್ಲುರಿಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ತಡ! ವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡೆ ಕಡವು ನೀಲಿ ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರಂ
ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ! ದಲ್ಲದೊಡಂಬಿಲದೆ ಪೂಸೆ ನಿವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೬೨

ವರಮಿಟುಣೆ ಸುಗಂಧಿಗಳೆಂ! ಬೆರಡಣಿ ಬೇರ್ಗಳನೆ ಚೂರ್ಣಸದಱಿಲೊಳ್ ತುಪ್ಪಂ
ಬೆರಸಿರದೆ ಕುಡಿಸಲದು ಬಿ! ಲ್ಲುರಿಗನ ವಿಷಮಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ್ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೬೩

ತೂರ್ಯನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚೆಕ್ಕನೆ ಬಿಲ್ವಂ ಲೊಕ್ಕಿಯ! ತ್ವಕ್ಕೊಂದಿರೆ ಕುಡಿಸು ಬದನೆಯಲೆಗಳ ರಸಮಂ
ತಕ್ಕನಿತಂ ಕೊಳ್ ಪೂಸ! 'ಲುಕ್ಕಲಿಕುಂ' ತೂರ್ಯನುಗ್ರವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೪

ಸೇರಿಪುದೀಶ್ವರಿಯಂ ಗೋ! ಕ್ಷೀರದೊಳರೆದಂದು ಕುಡಿಸಲಾಕ್ಷಣದಿಂ ದು
ವಾರಮೆನಿಸಿದರ್ ತೂರ್ಯನ! ಘೋರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಿಂತಿದಿಳೆಯೊಳಮೋಘಂ

೬೫

ಸಾರತರಮೆನಿಸಿ ಮೆಱಿವೀ! ನೀರಸನಿಯನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಟಿಯಿಂದೀಂಟಲ್
ಭೋರನೆ ತೂರ್ಯನ ವಿಷದ ನಿ! ವಾರಣಮಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ

೬೬

ಅರಿಸಿನಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ! ಮರಿಚಮನೊಡವೆರಸಿಕೊಂಡು ರವಿದುಗ್ಗದೆ ಬಿ
ತ್ತರದಿಂ 'ಜಾರಿಸಿ' ಪೂಸ! ಲ್ಲಿರದಱಿಗುಂ ತೂರ್ಯನುಗ್ರವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೭

^೩ಪಟಿನೀರಿಂದಂ ಮರ್ದಿಸಿ! ^೪ಚಳೆಯ^೪ದೊಳಂ ಪೂಸೆ ಕಿಟಿಯ ಕುಟಜದ ಬಿತ್ತಂ
ಕೊಟಿವಾವಿನ ತೂರ್ಯನ ವಿಷ! ಮಲಿಗುಂ ಗೋರಟಿಯ ಮೂಲಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ

೬೮

ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಲ ತಾನೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಹೇಳು ಅವಿತಥವಚನಾ. ೬೧. ಅರುಣಕೃಶಾನುವನ್ನು (ಕೆಂಪು ಚಿತ್ರಮೂಲ ಅಥವಾ ಅರುಣ + ಕೃಶಾನು = ಮಂಜಿಟಿಗೆ + ಚಿತ್ರಮೂಲ) ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನಾದನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅತಿವಿಷವೂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ. ೬೨. ಬಿಲ್ಲುರಿಗನು ಕಚ್ಚಲು ತಡಮಾಡದೆ ಕಡವು ನೀಲಿ ನುಗ್ಗೆಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಪರಿಹರ. ೬೩. ಮಿಟುಣೆ (ಮಿಟಿಲಿ=ಮಿಟಲಿ, ಮಾಚಿ) ಸುಗಂಧಿ ಈ ಎರಡರ ಬೇರನ್ನು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಬಿಲ್ಲುರಿಗನ ವಿಷವು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರ. ೬೪. ಬಿಲ್ವ ಲೊಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬದನೆಯಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನ ಉಗ್ರ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆ. ೬೫. ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ಹಸುವಿನಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ತೂರ್ಯನ ಘೋರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೬೬. ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿರುವ ನೀರಸನಿಯನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ತೂರ್ಯವೆಂಬುದರಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ ೬೭. ಅರಿಸಿನ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ. ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನ ಅತಿಶಯವಾದ ವಿಷವೂ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೬೮. ಕಿರಿಯ ಕೊಡಸಿಗೆ ಬೀಜವನ್ನು ಹಳೆಯನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಗೋರಟಿಯ ಬೇರನ್ನು

ತರಳ|| ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ ಪುಷ್ಪಫಲಂ ಫೃತಂ ಮಧು ಬೇವು ಸಾ
ಸಿವೆಗಳೆಂಬಿವನಕ್ಕೆ ನೆಯ್ ಬಜೆ ಬಂಜೆವಾಗಲಮೂಲಮೆಂ
ಬಿವನೆ¹ತಂಗಿ¹ತ್ರಿಶೂಲಿಯೆಂಬುದನಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿದುದಂ
ಕವಳಮಂ ಕುಡೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಕೊಟಿವಾವು ಕೊಂಡ ಮಹಾವಿಷಂ

೬೯

ಕಂ|| ಪಟವದಣೆಯ ಮೂಲಮುಮಂ| ಕಟಿಯಿಂದೀಂಟಿಸಿದೊಡಲಿಗುಮಾಕ್ಷಣದೊಳದುಂ
ಕೊಟಿವಾವಿನ ವಿಷದುಗ್ರಂ| ಪಟನೀರಿಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪದಿಂ ಗೋರಟಿಯಾ

೭೦

²ಏಪಡೆವಾತಮರಿ²ಯುತಂ| ಜೇಪಾಳವನಿತ್ತೊಡಲೆ ನಸ್ಯಾಂಜನದೊಳ್
ಕೋಪದೆ ಪಿಡಿಯಲ್ ಕೊಟಿವಾ| ವಾಪತ್ಯರಮೆನಿಸಿದುಗ್ರವಿಷಮಿದು ಕಿಡುಗುಂ

೭೧

ಮಂಡಲಮಾರಿ ಸುವಾರುಣಿ| ಮಂಡಿತಮೆಂದೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪ ಬೆಳ್ಳಾಗಲಿವಂ
ಕೊಂಡರೆದು ಪೂಸೆ ಕುಡಿಸ| ಲ್ಲಂಡಲೆವುದೆ ಕೊಟಿಕವಾವಿನುಗ್ರೋಗ್ರವಿಷಂ

೭೨

ಮಂಡಲಮಾರಿಯುಮಂ ಭೂ| ಮಂಡಲವಿಖ್ಯಾತಮಪ್ಪ ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟಂ
ಕೊಂಡೊಡನೆ ತೊಳಸಿ ತಿನಲತಿ| ಮಂಡಿತಮದು ಕೊಟಿಕನುಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೭೩

ಬೇಳೆಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಳಂ| ³ಬೇಳೆಯಗೆಡ್ಡೆಯನೆ ಕೂಡಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಲೇಂ
ಪೇಲಿಲರಿದೆಂಬ ಕೊಟಿಕನ| ಚೇಲಿನ ಪಾವರಣೆಯುಗ್ರ ವಿಷಮದನಲಿಗುಂ

೭೪

⁴ಬೆಂತರೋರಗನ⁴ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸಮಂ ಮೂ| ತ್ರಕ್ಕಂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್
ಚಿಕ್ಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ಬೆಂತರ| ದಿಕ್ಕೆಯ ವಿಷಮಂ ಪಿಶಾಚಭಯಮಂ ನಯದಿಂ

೭೫

ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾಟಲಿ | ⁵ಕರವೀರಂ⁵ ಭಾನುಕುಸುಮಮೂಲಂಗಳಿವಂ
ಬೆರಸಿ ಕಟಿಯಿಂದೆ ⁶ಪೂಸಲ್⁶| ಪರೆಗುಂ ವ್ಯಂತರ ಮಹೋರಗಂಗಳ ಗರಳಂ

೭೬

ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ೬೯ ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ ಬೇಲದಹಣ್ಣು ತುಪ್ಪ
ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೇವು ಸಾಸಿವೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನೆಯ್‌ಬಜೆ ಬಂಜೆವಾಗಲ ಬೇರು ಮತ್ತು ತ್ರಿಶೂಲಿಯೊಡನೆ
ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಮಹಾವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೭೦. ಹಳೆ ಬದನೆಯ
ಬೇರನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು, ಗೋರಟಿಯನ್ನು ಹಳೆಯನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು
ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೭೧ ಅಮರಿಯೊಡನೆ ಜೇಪಾಳವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ
ಮಾಡಿದರೆ ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ಕೊಳೆಹಾವಿನ ವಿಷನಾಶನವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇ? ೭೨.
ಮಂಡಲಮಾರಿ ವಾರುಣಿ (ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ) ಬೆಳುವಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕುಡಿಸಲು
ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೩. ಮಂಡಲಮಾರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನವಣೆಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು
ಕುಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೪. ಬೇಳೆ (ನಾರುಂಬೇಳೆ)ಯ ಎಲೆಗಳೊಡನೆ
ಅದರ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕೊಡಲು ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೊಳಕನ ಚೇಳಿನ ಹಾವರಾಣಿಯ
ಉಗ್ರವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೭೫. ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸವನ್ನೂ ಮೂತ್ರವನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಬೆಂತರಹಾವಿನ ವಿಷ ಮತ್ತು ಪಿಶಾಚ ಭಯವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ೭೬. ಮೆಣಸು
ಹಿಪ್ಪಲಿ ಪಾಟಲಿ ಕರವೀರ ಎಕ್ಕೆಯಹೂವು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು

1. ತಿಂಗಿ (ಗ) 2. ಏಪಡೆಮಾತು ಮರಿಚ (ಕ) 3. ಬಾ (ಕಗ) 4. ವ್ಯಂತನ ಸರ್ಪನ (ಫ) 5. ಕರಂಜ
(ಕ) 6. ಕುಡಿಸಲ್ (ಗ)

ಚಂ|| ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದೋದುವುದೋದಿ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ಬರೆವುದು ಮತ್ತದಂ ಬರೆದು ಭಾವಿಸಿ ಗೋನಸವರ್ಣಭೇದಮಂ
ಧರೆಗೞಿವಂತೆ ದಷ್ಟವಿಷಭೇಷಜಮಂತ್ರಮನೆಯ್ಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಮ
ತ್ತರುತರ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಪಡೆವುದೆಂದುಸಿದಂ ಕವಿತಾರಮಾಪ್ರಿಯಂ

೭೭

*ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

*ಕಂ|| ವಸ್ತುಕಕೆ ತೆಗೆದು ನಾನಾ| ಪ್ರಸ್ತುತವಹ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರೈಷಧಿಯಂ
ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿ ಸುಜನಜನೋತ್ತಮ ಮಂಗರಸ ಕಾವ್ಯಸಾರೋದಯಮಂ

೭೮

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಗೋನಸ
ವಿಶೇಷ ಕ್ಷುದ್ರ ವಿಷಾಪಹಾರಣಾಧಿಕಾರಂ

ದಶಮಂ

ವ್ಯಂತರ ಮಹೋರಗನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೭೭. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಓದಿ, ಮತ್ತದನ್ನು ಬರೆದು ಗೋನಸ ವರ್ಣಭೇದಗಳನ್ನು ಆರಿತು ಲೋಕ ತಿಳಿಯುವಂತೆ
ದಷ್ಟವಿಷ ಭೇಷಜ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು
ಕವಿತಾರಮಾಪ್ರಿಯನು ಹೇಳಿದನು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೭೮. ನಾನಾ ವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಾಗುವ
ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಸಾರೋದಯನೂ ಸುಜನಜನೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಮಂಗರಸನು
ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ : ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಗೋನಸ ವಿಶೇಷ ಕ್ಷುದ್ರ ಸರ್ಪ ವಿಷಾಪಹರಣ ವಿಧಾನವೆಂಬ

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಏಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ವೃತ್ತಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಕರುಣಾಕರನಂ ಜಿತ| ಶೋಕವಿಮೋಹ ಸ್ಮರೋಗ್ರಭವಸಂಹರನಂ
ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂ ನೆನೆದೀ| ಲೋಕದ ವೃತ್ತಿಕವಿಶೇಷಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ

೧

ಚಿನ್ಮಯರನಿರ್ವರಂ ವಿಲ| ಸನ್ಮುಗ್ಧಗಳನೊಸೆದು ಮೂವರಂ ಕ್ರಮದಿಂದಂ
ಮನ್ಮಾಸದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ| ತನ್ಮುಕ್ತ ಮಹೌಷಧಂಗಳಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೨

ಮ||ಸ್ರ|| ಆರುಣಂ ಹೇಮಾಭ ಪೀತಂ ಮಣಿಧವಳ ಹರಿದ್ರಾಭ ಕೃಷ್ಣಂ ಕುಳಿಂದಂ
'ಸಿರ'ರೇಖಾರಾಜಿಯಾ ರೋಮಶ 'ಕಬಲ'ನುಮಾ ತಾಳುಕಾಹ್ವಂಗಳಾಭಂ
ಪರಘಾತಾಖ್ಯೋಗ್ರ ಕರ್ಮಂಗಳೆ ಮಧುನಿಭಯುಕ್ತಂಗಳಾಗಿಂತು ಪತ್ತು
ಬೆರಸಿದಾ ಮೂಱುಕೊಳ್ ವೃತ್ತಿಕುಲಮಿಳೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಕಷ್ಟಜನ್ಮಂ

೩

ಮ|| ಖಳಸರ್ಪಂಗಳ ಲೋಳೆ ಸೂಸಿದ ಧರಾಭಾಗಂಗಳೊಳ್ ವೃತ್ತಿಕಾ
ವಳಿಯಕ್ಕುಂ ಮಿಡಿಯಲ್ಕಮಂತವತಿಮೂರ್ಛಾ ಕಂಪ ಲಾಲಾಸ್ರವಂ
ಮಳಮೂತ್ರಂ ಮಱುಕಂ ಬೆಮರ್ ಗುದಮರುತ್ಕೋಪಂ ಮನಸ್ತೋಭಮಾ
'ಕುಳಿ ಲಿಂಗಸ್ಫುರಣಂ'ಗಳಕ್ಕುಮದಳಿಂ ತಜ್ಜೀವಿತಂ ದುರ್ಲಭಂ

೪

ಕಂ|| ಒಂಪುಂ ಮೂಱೈದೇಟಿ ಪನ್ನೊಂದುಂ ಪದಿನೈದುಮಂತೆ ಪದಿನೆಂಟೊಂಬ
ತ್ತೆಂದಿಂತು ಧರೆಯ ವೃತ್ತಿಕ| ಸಂದೋಹದ ಮಣಿವಿಭೇದಮಕ್ಕುಂ ನಿರುತಂ

೫

೧. ಶ್ರೀ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯೂ ಶೋಕ ಮತ್ತು ಮೋಹಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದವನೂ ಕಾಮಹರನೂ
ಆದವನನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನೆನೆದು ಲೋಕದಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ವೃತ್ತಿಕ ವಿಶೇಷವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.
೨. ಚಿನ್ಮಯರೆನ್ನಿಸಿದ ತೀರ್ಥಂಕರರು ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು ಈ ಮೂವರನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ
ಮನದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಈ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾ ಔಷಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆನು. ೩. ಆರುಣ ಹೇಮ
ಪೀತ ಮಣಿಧವಳ ಹರಿದ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಕುಳಿಂದ ಶಿರರೇಖಾರಾಜಿ ರೋಮಶಕಬಲ ತಾಳುಕವೆಂಬ ಪರರನ್ನು
ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುವ ಉಗ್ರಕರ್ಮಗಳೂ ಮಧುಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿರುವ ಹತ್ತು ವಿಧಗಳೊಳಗೆ ಮೂರರಲ್ಲಿ
ಕಷ್ಟಜನ್ಮವೆನ್ನಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಕುಲವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ೪. ಕ್ರೂರ ಸರ್ಪಗಳ ಲೋಳೆ ಸುರಿದ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಕಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಮೂರ್ಛೆ ನಡುಕ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ಮಲಮೂತ್ರ
ವಿಸರ್ಜನೆ ವ್ಯಥೆ ಬೆವರು ಅಪಾನವಾಯು ಮನಃಕ್ಷೋಭೆ ಲಿಂಗಸ್ಫುರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ; ಇದರಿಂದ ಬದುಕುವುದು
ದುರ್ಲಭ. ೫. ಒಂದು ಮೂರು ಐದು ಏಳು ಒಂಬತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಹದಿನೈದು ಹದಿನೆಂಟು ಎಂದು

ಮಣಿ ಸಮದಾಗಿರೆ ಸಾಧ್ಯಂ| ಮಣಿಗಳ್ ವಿಷಮಂಗಳಾಗಲಂತದಸಾಧ್ಯಂ
ಮಣಿಯೊಂದಾದುದು ವೃಶ್ಚಿಕ| ಗಣದಧಿಪತಿ ಕಾಲಮೃತ್ಯುರೂಪನಸಾಧ್ಯಂ

೬

ಕೆಂದಲೆಯ ಸರಟನಂ ನವಿ| ಲಂದಮುಮಂ ನೆನೆಯೆ ತೇಟಿ ವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ
ನೊಂದವನುಂ ಮಾಂತ್ರಿಕನುಂ| ಸಂದೆಯಮೇಂ ಭಾವಿಸಲ್ಯೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೭

ವ|| ಇನ್ನು ನಾನಾ ವೃಶ್ಚಿಕಜಾತಿಗೆ ತನ್ಮಂತ್ರಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ
ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸಕಲ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವ ನಿರ್ನಾಶ ನಾಯ ಶ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ
ಶ್ರಾಂ ಪ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ ಸ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಭ್ರೂಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೋಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ತೊಡೆ ಕರವೀರದ^೧ಶಾಖೆಯ^೧| ನಡಿಗಡಿಗೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ವೃಶ್ಚಿಕನಿಕರಂ
^೨ಮಿಡಿದ^೨ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಮು| ಕೊಡೆಯನ ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರಮೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೮

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಅಷ್ಟಾದಶ ವೃಶ್ಚಿಕಾನಾಂ
ಇಳಿ ಮಿಳಿ ಚಳಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಮಹಾಮುಷ್ಟಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೊಸೆದಂ| ತಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಟಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ ವಿಷಮಿಟಿಗುಂ
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೊಪ್ಪದೊಳಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನೇಱಿಸಲ್ಕುಮೇಱುವುದು ವಿಷಂ

೯

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಸವರಿ ಪೂನೆ ಸವರ ಸವರಿ ಸನಿವದ ಸುಲರಂನಮೊಡಂತೆಪಾಯಂ
ಚೇಳುಪಿಯು ಘನೆಯುಕ್ತ ದೇವಿಯ ಗುರುಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ನೀರಂ ತ್ರಿವಾರಮೆಸೆವಿನ| ಮಾರೆಯ್ದಾ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕುಡಿಸಲ್
ಭೋರೆನ^೩ಲಾದುಗೆ^೩ ಕಿವಿಯಂ| ಬಾರಿಸುಗುಂ ವೃಶ್ಚಿಕಾಂಗ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯಂ

೧೦

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಕೃಷ್ಣಮಾತಂಗಿ ಓಂ ಘಟ್ ಹ್ರಾಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಸಂಧಿಸಿ ಮಂತ್ರದೆ ಮುಂಬ| ಲ್ಲಿಂದರಳಿಯ ಮುಗುಳನಗಿವುತುಂ ಥೂ ಥೂ ಯೆಂ
ದಂದಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಭಸ್ಮಮ| ನಂದಿಟಿ^೪ಪಲ್ ತೇಟಿ ವಿಷಮದಾಕ್ಷಣಮಿಟಿಗುಂ

೧೧

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಮಣಿಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೬. ಸಮ ಮಣಿಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವೂ, ವಿಷಮ ಮಣಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೂ, ಮಣಿಯೊಂದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ವೃಶ್ಚಿಕ ಸಮೂಹಾಧಿಪತಿಯೆನಿಸಿದ್ದು ಕಾಲಮೃತ್ಯುರೂಪನಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೭. ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ನವಿಲಂದದ ತಲೆಯ ವೃಶ್ಚಿಕನನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದನ್ನು ನೊಂದವನೂ ಮಾಂತ್ರಿಕನೂ ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ವ|| ಇನ್ನು ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮. ಕಣಗಿಲೆಯ ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೀಸುತ್ತಿರಲು ವೃಶ್ಚಿಕಸಮೂಹದಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರಭುವಿನ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯. ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಲು ವಿಷ ಇಳಿಯುವುದು, ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು. ಮಂತ್ರ:(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೦. ನೀರನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕುಡಿಸಿ, ಭೋರೆಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದಲು ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಅರಳಿಯ ಚಿಗುರನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತ ಥೂ ಥೂ ಎಂದು

ಮಂತ್ರಂ - 'ಓಂ ಉಡುಂ ಜಟ್ಟು ಜಟ್ಟತಿ ತೇಚ್ಚಾ ಬಟ್ಟೆ ಉಡುಂಬು ತೇಱಿಂವಿದ ವಟ್ಟು
ಬಟ್ಟೆ ಉಡುಂಬು ತೇಱಿಂ ವಿದಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆವುಡುಂ ಬೆರತೇಱಿಂ ಚಂಪೋಱಿಂ ಸ್ವಾಹಾ'¹

ಮೇಳಿಸದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದೇ! ಸೂಟುವರಂ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತೆ ತೊಡೆವುದು ಮತ್ತಂ
ಜೋಳದ ದಂಟಿಂದಿಟಿಗುಂ! ತೇಱಿವಿಷಂ ಹಿಮದೊಳಲಿವ ತೇಱಿದಿಂ ಕಮಲಂ ೧೨

ತಲೆಯಿಂ ಚರಣಂಬರಮುಂ! ಮಲಯೋದ್ಭವದಿಂದೆ ಬರೆವುದಾ ಶ್ರೀಕಾರಂ
ಚಲಿಸದಿರಲ್ ಭ್ರಮಿಸಲ್ಕಂ! ಕೆಲದೊಳ್ ಸ್ವಸ್ಥಾಂಗನಪ್ಪನಲ್ಲಿಂ ಬಲಿಯುಂ ೧೩

ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಂಖ್ಯಾತಂ! ಸ್ಪಷ್ಟಮೆನಲ್ ಬರೆದು ಮಾಬ್ಬುದುಂ ಪೂತ್ಕಾರೋ
ತ್ಯಷ್ಟತೆಯಿಂ ವೃಶ್ಚಿಕತತಿ! ದಷ್ಟವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮೆಸೆವ ಮಂತ್ರದ ದೆಸೆಯಿಂ ೧೪

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡಲ್ಲಿ

ಮಂತ್ರಂ - ಶ್ಲೋಕ|| ಆದಿತ್ಯ ರಥವೇಗೇನ ವಿಷ್ಣುಬಾಹುಬಲೇನ ಚ
ಗರುಡೋತ್ಕ್ರಮಾತೇನ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ಮಹಾವಿಷಂ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಪಕ್ಷಿಯೋಗಿಪಾದಾಜ್ಞಾ ಶ್ರೀಸಿದ್ಧಪರಮೇಷ್ಟಿಪಾದಾಜ್ಞಾ ನಿರ್ವಿಷಂ ಭವತಿ

ನಸ್ಯಂ, ಧೂಪಂ

ಕಂ|| ಎಲ್ಲಾ ಧೂಪಮುಮಂ ಕೊ! ಳ್ಲಲ್ಲಿ ಕರಂ ಮುಸುಕನಿಕ್ಕಿ ಪೊಗೆ ಪೋಗದವೊಲ್
ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೊಗೆಯುಂ ಕುಡಿಯಲ್! ನಿಲ್ಲವು ಪದಿಮೂಟು ತೇಱಿದ ತೇಱಿನ ವಿಷಗಳ್ ೧೫

ನವಿಲುಂ ಚರಣಾಯುಧ ಪಾ! ರಿವಮೆಂಬಿವಱಿಚ್ಚಮರ್ಕಮೂಲಮಿವಂ ತಾಂ
ಜವದಿಂ ಧೂಪಂಗೊಳಲಹಿ! ನಿವಹ ಸಮುದ್ಭೂತ ವೃಶ್ಚಿಕೋಗ್ರವಿಷಘ್ನಂ ೧೬

ಅದುವುಂ ಮತ್ತಂ ಖರಪು! ಚ್ಚದ ರೋಮಂ ತಚ್ಚಿರೋಜ ಕಪಿಲೆಯ ರೋಮಂ
ಪದೆಪಿಂ ತದ್ಭೂತದೊಡನಿ! ಕ್ಕಿದ ಧೂಪಂ ತೇಱಿವಿಷಮನಾಗಳೆ ಕಿಡಿಕುಂ ೧೭

ಮಂತ್ರಿಸಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಇಳಿಯ ಹಾಕಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಆಕ್ಷಣವೇ ಇಳಿಯುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೧೨. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತ ಜೋಳದ ದಂಟಿನಿಂದ ಇಳಿಯದೆಗೆದರೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು
ಹಿಮದಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಅಳಿಯುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೩. ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲವರೆಗೂ ಶ್ರಿಗಂಧದಿಂದ
ಶ್ರೀಕಾರವನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಚಲಿಸದೆ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವವನು ಸ್ವಸ್ಥ ಶರೀರನಾಗುವನು. ೧೪. ಹದಿನೆಂಟು
ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದು ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂತ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಚೇಳು ಕಡಿದ ವಿಷವು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ವ|| ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ಧೂಪವನ್ನು ಹೊಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮುಸುಕುಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲು ಹದಿಮೂರು ರೀತಿಯ
ಚೇಳುಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೬. ನವಿಲು ಹುಂಜ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಹಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎಕ್ಕೆಯ
ಬೇರುಗಳ ಧೂಪವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೊಡಲು ಹಾವುಗಳು ಮತ್ತು ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.
೧೭. ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಕತ್ತೆಬಾಲ ಮತ್ತು ತಲೆಯಕೂದಲು ಹಸುವಿನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು

1. ಓಂ ಉ(ದು)ಂ ಚಿ(ಬಿ) ಟ್ತು ಚಚ್ಚೇರಿ ವೇಳಿಗಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆವುಡುಂಬು (ತೆಂಬುಂ) ತೇಳುಂ ವಿದವಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ
ಉಡುಂಬುಂ ತೇಳುಂ ವಿದವಟ್ಟೆ ಉಡುಂ ಬೇರೆ ತೇಳಿಂಚಪಾಳುಂ ಸ್ವಾಹಾ ತೇಳವಿಷಂ ಹಿಮದಿನಲಿವ ತೆರದಿಂ
ಕಮಂ (ಖ)

ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣದಿಂ ಮೇ| ಣರೆದಂತದುಮಲ್ಲದಿದೋಡಿಟ್ಟಿಯ ಬಿತ್ತಂ
ವಿರಚಿಸೆ ಧೂಪಮನದಲಿಂ| ಪರೆಗುಂ ಪದಿಮೂಲು ತೆಲದ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷಂ ೧೮

ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ| ಸಿರಿಸದ ಮೂಲಮನೆ ತಂದು ಕಲಿಯಿಂ ಬೆರಸಿ
'ಟ್ಟರೆ'ದಿರದೆ ನಸ್ಯಮಂ ತಾಂ| ವಿರಚಿಸೆ ವೃಶ್ಚಿಕಮಹೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೧೯

ನಾಗರಮಂ ಜಲದಿಂದಂ| ಪೋಗೊರಸಿಯೆ ನಾಸಿಕಾಂತರಾಳದೊಳೆಲೆಯ
ಲ್ಯಾಗಳೆ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಮಂ| ಭಾಗಿಸುಗುಂ ಬುಧಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ ೨೦

ಉ|| ನಿಂಬಫಲಂ ಘನಂ ಕ್ರಿಮಿಹರಂ ಕಟುಕತ್ರಯಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಂ
ಗೊಂಬುದು ಗವ್ಯಮೆಂದೆನಿಪ ಮೂತ್ರದೊಳಿಟ್ಟರೆದಂತದಂ ಸಿರಾಂ
ತಂಬರೆಗಂ ಮನೋಮುದದೊಳಂ ಪಿಲಿ ನಸ್ಯಮನಾದೊಡಂ ತದ
ಕುಂ ಬಹುತರತಂತ್ರಮೇಕೆ ವಿಷವೃಶ್ಚಿಕದುಗ್ರವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ ೨೧

ಕರ್ಣಪೂತ್ಕಾರಂ - ಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಹಂಸಪದಿಯೆಸೆವ ಬೇರ್ಗಲು| ಮಂ ಸಿದ್ಧಿಸಿ ತಂದು ಸವಿದು ಕಿವಿಗೂದಲೊಡಂ
ಹಂಸಕ ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವಿಧ್ವಂಸನಮಂ ಮಾಲ್ಬುದಂತದಮಳಚರಿತ್ರಾ ೨೨

ನಿಂಬ ಸುಪತ್ರದೊಳಂ ಬಜೆಯಂ 'ಬೆರಸದನಡಸಿ ಮೆಲಿದು' ತೇಲ್ಲದಿದನ ಕ
ಣಂಬುಗಲೂದಲ್ ವಿಷಮಿಲಿ| ಗುಂ ಬುಧಜನಮಿತ್ರ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೨೩

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತೇಲಿ ವಿ| ಪಕ್ಷಯಕರಮಲ್ತೆ ವಾಮಕರ್ಣದೊಳೂದಂ
ತೀಕ್ಷ್ಣಿಸಿ ನಿಶೆಯಂ ಸವಿದಂ| ತಾಕ್ಷಣದಿಂ ವಾಮತನುಗೆ ತದ್ವಿಪರೀತಂ ೨೪

ತಿಂಬುದು ಕಾರ್ಪಾಸದ ಬೇ| ರಂ ಬಲಿಯಂ ಕಿವಿಯಲ್ಲಾದಲಂತದಲಿಂದಾ
ಡಂಬರದ ತೇಲಿ ವಿಷಮುಂ| ಕುಂಬಳದಿಂ ಪಿಂಗೆ ಕಣಕದಂದದೊಳಲಿಗುಂ ೨೫

ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಆಗಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೮. ಅರಿಸಿನದ ಪುಡಿಯೊಡನೆ ಹಸಿಯ ಶುಂಠಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಟ್ಟಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಹದಿಮೂರು ತೆರದ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೯ ಪುಷ್ಪದ ಭಾನುವಾರದಂದು ಸಿರಿಸದ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಕಳಿಯಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಚೇಳಿನ ಮಹಾವಿಷವು ಪರಿಹರ. ೨೦. ಒಣಗಿದ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಬಿಡಲು ಆಗಲೆ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಬುಧಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೧ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಗೇಕು ಕ್ರಿಮಿಹರ (ವಿಳಿಂಗ ಅಥವಾ ಕಾಷ್ಠಾಗಾರು) ತ್ರಿಕಟುಕ ಎಂಬಿವನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಸುವಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತಲೆಯವರೆಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವು, ಉಳಿದ ಬಹುವಿಧ ತಂತ್ರಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಪೂತ್ಕೃತ ಮಂತ್ರ: ೨೨. ಹಂಸಪಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ತಂದು ಕಿವಿಗೂದಲೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಿಂಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವು ವಿಧ್ವಂಸನವಾಗುವುದು. ೨೩. ನಿಂಬೆಯ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬಜೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಗಿದು ಚೇಳು ಕಡಿದವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಾದಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಬಲಭಾಗದ ಚೇಳಿನ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಅಗಿದು ಊದಬೇಕು. ೨೫. ಹತ್ತಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಗಿದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯು ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೬.

ಕವಳಂ

ತಿಲದನಿತೆ ವತ್ಸನಾಗನನೊಲಿದೀವುದು ಮೇಲ್ದಂದಂಗದೊಳ್ ವೃಶ್ಚಿಕ ಸಂ
ಕುಲಮೊತ್ತಿಪಿಡಿದ ತಾಣದೊ! ಳಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಮನದಟಿಗುಂ

೨೬

ಪಾನಂ

ಕಂ|| ಜಲದಿಂದಂ ತೇಳ್ಕುಟುಗನ! ನೆಲಗುಂಬಳಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆದಿಂ
ಪಲವಟಿಸೊಳೆಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕುಂ! ಖಲ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಮದಾಕ್ಷಣಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ

೨೭

ಎಕ್ಕೆಯ ಕನಕದ ಬೇರ್ಗಳ! ನಿಕ್ಕುವುದೊಂದಾಗಿ ನೀರೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ
ನಿಕ್ಕುವಮಿಂ ತೇಟಿ ವಿಷಂ! ಮೆಕ್ಕೆಯ ವಾಸನೆಯ ಕಣಿಕದಂತದು ಕಿಡುಗುಂ

೨೮

ಮಿಸುಗುವ ಸೈಂಧವಮೊಂದಂ! ಬಿಸುನೀರಿಂ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿದೊಡಂತಾಕ್ಷಣದಿಂ
ದೇಸಿಗಿಡುಗುಂ ತೇಟಿವಿಷಂ! ಬಿಸಿಲರಿಸಿನದಂತೆ ಕವಿಕುಲಾಂಬುಜಭಾನೂ

೨೯

ಸಾಲದೆ ತೇಟೊಟಿದೊಡಾ! ಚೇಲೈತನ ಬೇರನೊಂದೆ ಕಟಿಯಿಂದೀಂಟಲ್
ಬಾಲಮದು ಸೋಂಕಿದೆಡೆಗಾ! ಮೂಲಮನಂತರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೩೦

ಲೇಪಂ

ಚಂ|| ಹುಲಿಗಿಲ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳ 'ಮುತ್ತದ ಬೀಜಗಳಂ ಸಮಂತು ತಾಂ
ಜಲ'ದೊಳಮಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣಮೆನಲಂತರೆ ಲೇಪಿಸದಲ್ಲದಂದು ಮೇಣ್
ವಿಲಸಿತ ಭಾನುದುಗ್ಧ ಪೃತಮಂ ತೊಡೆ ತೇಟಿ ವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ
ಸುಲಲಿತ ಮಂದಮಾರುತನ ಚಂದನ'ದಗ್ಧದ ಕೋಷ್ಠ'ದಂದದಿಂ

೩೧

ಉ|| ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್ ಮಯೂರಶಿಖಿ ಯಿಲ್ಲಣಮೆಂಬಿವನೆಯ್ಕೆ ಕೊಂಡು ನೀಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ವೃಶ್ಚಿಕಮೂಟಿ'ದೊಂದು ತಾ
ಣಕ್ಕೆ ಬಲಿ'ಕ್ಕಮುಗ್ರಮೆನಿಸಿರ್ಪ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಜನಂಗಳೆ
ಕ್ಕಕ್ಕೆಗೆ ಬಾದುಗೆಯ್ತು ಕಿಡುವಂತಿರೆ ಲೋಕದ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂ

೩೨

ಎಳಿನಪ್ಪು ವತ್ಸನಾಗವನ್ನು ಅಗಿದು ವೃಶ್ಚಿಕ ಕಚ್ಚಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೭. ತೇಳ್ಕುಟುಗ ನೆಲಗುಂಬಳಗಳನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಹಾಕಿ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾಶವಾಗುವುದು, ಇನ್ನು ಹಲವು ಔಷಧಗಳೇಕೆ ? ೨೮. ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕನಕದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಮೆಕ್ಕೆಯ ವಾಸನೆಯ ಕಣಿಕದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೨೯. ಸೈಂಧವವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಆಕ್ಷಣವೇ ಬಿಸಿಲರಿಸಿನದಂತೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ, ಕೇಳು ಕವಿಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ ೩೦ ಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದೊಡನೆ ಚೇಲೈತನಬೇರನ್ನು ಕಳೆಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು, ಬಾಲ ಸೋಂಕಿದೆಡೆಗೆ ಬೇರನ್ನರೆದು ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷ. ೩೧. ಹುಲಿಗಿಲು ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮತ್ತು ಮುತ್ತದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಮಂದಮಾರುತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದ ತುದಿಯಲ್ಲಿನ ಕೋಷ್ಠ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಖ)ದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೨. ಎಕ್ಕೆಯಬೇರು ಮಯೂರಶಿಖಿ ಇಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ವೃಶ್ಚಿಕ ಊರಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹಾರ, ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಲೋಕ ಕೆಡುವಂತೆ

- ಕಂ|| ಪಲವಂದದ ಮರ್ದುಗಳಂ| ಪೊಲವೊಲದೊಳಮಲಸಲೇಕೆ ಹಿಂಗುಮನೊಂದಂ
ಜಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸುವು| ದಲಸದೆ ನೀಂ ತೇಲಿವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ೩೩
- ಖಿಳವೃಶ್ಚಿಕವಿಷದುಗ್ರಂ|ತೊಲಗುಗುಮಂಬಿಲದೊಳರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ಲಾಂ
ಗಲಿಯೆಸೆವ ಕಂದಮಂ ಮೇ| ಣಲಸದೆ ಘೃತ ನಿಂಬಪತ್ರ ಸೈಂಧವಮಿನಿತಂ ೩೪
- ಮರಿಚಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ| ಸರಿವೆರಸರೆದರ್ಕದುಗ್ಧದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತೇಲಿನ ಪಾ| ವರಣೆಯ ಪಾವಿನ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಧರೆಯೊಳ್ ೩೫
- ಇನದುಗ್ಧದೆ ಮುತ್ತದ ಬಿ| ತ್ತಿನ ತಿರುಳುಮನೇಲುಸೂಟ್ ಭಾವಿಸಿಯುಂ ಲೇ
ಪನಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ತೇ| ಲಿನ ವಿಷಮಿರದಲಿಗುಮೆಂದನಪಗತಕಲುಷಂ ೩೬
- ಮರ್ಕಟನ ಕೆಯ್ಯ ಸುಂಕಂ| ಕರ್ಕಟಕನ ಕರ ಕಪಾಲ ನಾಂಗುಲಿಯುತದಿಂ
ದರ್ಕಕ್ಷೀರದೆ ತೇಲಿವಿ| ಪಕ್ಕೇಲಿಲುಮಿಲಿಯೆ ಪೂಸಲೇಱುಗುಮಿಲಿಗುಂ ೩೭
- ನವಿಲಿಲವೊಲಿಸಿನ ಕುಕ್ಕುಟ| ದ ವಿಷೆಯಂ ಭರದೊಳೇಱಿ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ
ನವಯವದಿಂದೇಱುಗುಮಿಲಿ| ಪುವ ಪದದೊಳಮಿಲಿಗುಮುಗ್ರ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷಂ ೩೮
- ಸೊಡಗುಡಿಯ ತೈಲದೊಳ್ ತಂ| ದೊಡಗೂಡಿದ ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗಿಯಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ತಡೆಯದೆ ಕೆಂದೇಲಿಂಬುದು| ಮಿಡಿದ ವಿಷಂ ಪವನನಿರಿದಿರ ಸೊಡರಂತಕ್ಕುಂ ೩೯
- ಸೊಡರಿದೊಸದೇಣ್ಣೆಯುಮಂ| ತೊಡೆವುದಲ್ಲದೊಡೆ ಗುಂಜಿಯೊಪ್ಪುವ ಬೇರಂ
ತಡೆಯದರೆದಂತದಂ ಮೇಣ್| ತೊಡೆವುದು ಕೆಂದೇಲಿನ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ೪೦

ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಡುತ್ತಾರೆ. ೩೩. ಹಲವು ರೀತಿಯ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವುದೇಕೆ? ಹಿಂಗೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೪. ದುಷ್ಟ ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ತೆಂಗಿನಬೇರು ತುಪ್ಪ ನಿಂಬೆಪತ್ರ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಹಚ್ಚಬೇಕು ೩೫. ಮೆಣಸು ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳು ಪಾವರಣೆ ಹಾವುಗಳ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರ. ೩೬. ಮುತ್ತಗದ ಬೀಜದ ತಿರುಳನ್ನು ಎಕ್ಕೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ನಾಶನವೆಂದು ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೩೭. ಕೋತಿಯ ಕೈಯ ಸುಂಕನ್ನೂ ಎಡಿಯ ಕೈ ಕಪಾಲಗಳನ್ನೂ ನಾಂಗುಲಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯ ಹಚ್ಚಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೮. ನವಿಲು ಅರವೊರಸು(ಹೊರಸು ಹಕ್ಕಿ?) ಕೋಳಿಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಚೇಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಏರ ಹಚ್ಚಲು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯ ಹಚ್ಚಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೯. ಉರಿಯುವ ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಜೇಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ದೀಪದಂತೆ ನಂದಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ೪೦. ಉರಿಯುವ ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಜೇಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ಕೆಂದೇಯ್ ಮಿಡಿದೊಡೆ ತವುಡಂ! ತಂದಿಕ್ಕಿದ ಧೂಪದಿಂದೆ ತದ್ವಿಷಮುಟಿಗುಂ
ಸಂದೆಯಮೇಂ ಮೇಣ್ ಗುಗ್ಗುಳ! ದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಧೂಪದಿಂದೆ ತದ್ವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೪೧

ಎಕ್ಕೆಯ ದಳಂಗಳೊಳ್ ತಾಂ! ಮೊಕ್ಕಳಮೆಸೆದಿರ್ಪ ತುಪ್ಪಮಂ 'ತೊಡೆವುರಮಂ'
ಚಕ್ಕನೆ ಕಾಸಿಯೆ ಕಟ್ಟಲ! ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ತೇಟಿ ವಿಷಮನನುಪಮಚರಿತಾ ೪೨

ಸಮಾರ್ಜನೆ - ರಕ್ಕೆ

ರವಿವಾರದೊಳಂ ಲುಂಗದ! ನವಮೂಲಮನಗೆದು ತಂದು ವಾಮಾಂಗದ ತೇ
ಟಿವಿಷಕ್ಕೆ ಹಂ ಎನ್ನುತ್ತುಂ! ತವನಂ ಮಂತ್ರಿಸು ಬಲಕ್ಕೆ ತದ್ವಿಪರೀತಂ ೪೩

ಇನವಾರದೊಳಂಗುರು ಸಿತ! ಮೆನಿಸಿದ ಗಣಜಿಲೆಯ ಬೇರರಕ್ಕೆಗಳಂ ತಾ
ನನುಮಾಡಿರೆ ತೇಟಿಡಿದನ! ತನುವಿಂದಿಟಿಪುತ್ತಮಿರ್ಕೆ ತದ್ವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ೪೪

ಉ|| ಸಿದ್ಧಿನಂಗಲೊಳ್ ತಹುದು ಮೋನದೆ ಬೇವಿನಕೋಲನಂತದಂ
ಶುದ್ಧ ದಿನೇಶದುಗ್ಧದೊಳೆ ಭಾವಿಪುದೇಱೆನಿಸಿರ್ಪ ಸೂರ್ತಿರಂ
ಗೃಧ್ವ ಮಯೂರ ಕುಕ್ಕುಟನ ವಿಷೈಯೊಳೊಪ್ಪುವ ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜಮಂ
ತದ್ಧಿತಮೆಂದೆನಲ್ ಬೆರಸಿ ಪನ್ನೆರಡಪ್ಪಿನ ಮಾಡಿರಲ್ಕದಂ ೪೫

ಕಂ|| ಕಶ್ಚಿತ್ತುರುಷಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ! ನಿಶ್ಚಲಮನದಿಂದಮಿಟಿಪಿದೊಡೆ ಜೀವಿಸುಗುಂ
ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷಮೂರ್ಛಿತನಿದು! ಪಶ್ಚಿಮದುಂಡಂ ವಿಷಾಷ್ಟಪದ ಭೇರುಂಡಂ ೪೬

ಉ|| ದೀಪದನಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಪಣ್ಣೊಳೆ ತೀವುಗೆ ಪಾರದಾಖ್ಯಮಂ
ದೀಪದಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೊಳೆ ಪನ್ನೆರಡಪ್ಪ ದಿನಂಗಳಿದುರ್ದಮಂ
ಲೋಪಮದಾಗದಂತಿರೆ ಸುರಕ್ಷಿತಮಾದುದುಱೊಂದೆ ಬೀಜನಿ
ಷ್ಠಾಪಮನಿಟ್ಟು ನೀಂ'ಗಣಕೆ'ಯಗ್ರದೊಳಂ ತಿಳಿಪಲ್ಕಮಾರ್ಗಣಂ ೪೭

೪೧. ಕೆಂಜೇಳು ಕಚ್ಚಿದರೆ ತವುಡಿನ ಧೂಪ ಇಲ್ಲವೆ ಗುಗ್ಗುಳದ ಧೂಪದಿಂದ ಆ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.
೪೨. ಎಕ್ಕೆಯ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕಟ್ಟಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು
ಅನುಪಮಚರಿತಾ. ೪೩. ಭಾನುವಾರದಂದು ಲುಂಗದ (ಮಾದಳ ಮರದ) ಹೊಸ ಬೇರನ್ನು ಅಗೆದು
ತಂದು ವಾಮಾಂಗದ ಚೇಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ 'ಹ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.
೪೪. ಭಾನುವಾರದಂದು ಅಂಗುರು ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ರಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಚೇಳು ಕಡಿದವನ
ಶರೀರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೪೫. ಸಿದ್ಧಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಬೇವಿನ
ಕೋಲನ್ನು ತಂದು ಶುದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಹದ್ದು ನವಿಲು ಕೋಳಿಯ
ವಿಷೈಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಬ್ರಹ್ಮ (ಹಂಸಪಾದಿ) ಬೀಜವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹನ್ನೆರಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು
ಅದರಿಂದ ೪೬. ವೃಶ್ಚಿಕ ಕಚ್ಚಿದಾತನನ್ನು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದೆಗೆದರೆ ಆತನು ಬದುಕುವನು.
ಈ ವಿಷದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನಾದವನಿಗೆ ಇದು ಪಶ್ಚಿಮದುಂಡವಾಗಿದ್ದು ಅಷ್ಟಪದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಭೇರುಂಡನಂತಿರುತ್ತದೆ.
೪೭. ದೀಪದಿನ(ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ) ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ದೀಪದಿನದಲ್ಲಿ
ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳವರೆಗಿಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಎಡರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಿಳಿಗಣಜಿಲೆಯ

ಕಂ|| ಕಂಟಕವಿಷ ವೃಶ್ಚಿಕತತಿಯುಂಟಿದ ಗರಳಂಗಳಲಿಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ
ದಂಟಿಕ್ಕಡಿಯನೆ ಸೀಟ್ಟುದಿ| ದುಂಟಿನಿಕುಂ ಸಕಳತಂತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಮಂ

೪೮

ಪುತ್ತಿನೊಳೆ ಬೆಳೆದ ತುಲುಚೆಯ| ನುತ್ತಮದಿನದಂದು ತಂದು ತೇಜ್ ಕಡಿದುದೆನಲ್
ತೆತ್ತಿಸೆ ಕಣೆಕೆಯ ತುದಿಗಿಲಿ| ಪುತ್ತಿರಲಿಲಿಗುಂ ಮುಳುಗುಮೇಲಿಸೆ ವಿಷಮುಂ

೪೯

ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದೊಳ್ ತಾಂ| ಪ್ರಸ್ತುತಮೆನಿಸಿದ ಬಿಳಿಯ ಹೂಲಿಯ ಬೇರಿಂ
ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ರಕ್ಷೆಯದೇ| ಶಸ್ತ್ರಂ ತೊಡೆದಿಲಿಪಲಿಲಿಗುಮಾ ತೇಜ ವಿಷಂ

೫೦

ಮ||೪|| ಬದರೋದ್ಯಚ್ಚಾಖೆಯಂ ಕಂಟಕಸಹಿತಮದಂ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಶುಂಡಾ
ಲದ ಲಂಡಂಗೂಡಿ ಪುಟ್ಟಿದೇಸೆವ ಕೊಡೆಗಳಿಂ ಭಾನುದುಗ್ಧ ಪ್ರಯೋಗ
ಕೊದವಿದಾರ್ ಬೇಲಪಣ್ಣೊಳ್ಳುಳವೆರಸಲ್ ಮರ್ದನಂಗೈಯ್ದರ್ದಕಂ
ತದಲಿಂದಂ ಮುಟ್ಟಿಸಲೇಲಿಲಿಪಲಿಲಿಗುಮಂತಂತೆ ತೇಜುಗ್ರತಾಪಂ

೫೧

ಕಂ|| ಏಲಿಸಲೇಲಿದ ಮುಳ್ಳಿಂ| ದೇಲುಗುಮಿಲಿದಿದ್ ಮುಳ್ಳಿನಿಲಿಗುಂ ಮತ್ತಂ
ಬೇಲೊರ್ವನ ನಾಂಟಲ್ ವಿಷ| ಮೇಲುಗುಮಿಲಿಪಲ್ಕುಮಿಲಿಗುಮಿಂತಿದು ಚಿತ್ರಂ

೫೨

ಮ||೪|| ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದಮೆನಿಸಿದ ಹಾಳಾಹಳೋಗ್ರಾನ್ನಿ ಗಂಗಾ
ನದಿ^೧ಯೆಂತಂ^೨ತೆಂಬಿನಂ ಪೇಟ್ಟಿದಲಿಲಿಪಲಿಲಿ ಚಮತ್ಕಾರಮಂ ಸಾರಮಂ ನೋ
ಟ್ಟುದು ಭವ್ಯರ್ ಪ್ರೇಮದಿಂದಂ ಭಲರೆಯೆನೆ ತದೀಯಂಗಳಂ ಮಾಟ್ಟುದೀ ಕೋ
ವಿದರಪ್ಪರ್ ಭಾವಿತಾತ್ಮರ್ ಪರಹಿತಚರಿತರ್ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೫೩

ರಸದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೮. ದಂಟನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಸಕಲ ವಿಧವಾದ
ಕಂಟಕವೆನಿಸುವ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯೋಪಚಾರದಿಂದ ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ೪೯. ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ
ಬೆಳೆದ ತುರುಚೆಗಿಡವನ್ನು ಉತ್ತಮ ದಿನದಂದು ತಂದು ಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದುದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆಗೆಯಲು
ವಿಷವು ಇಳಿಯುವುದು; ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು. ೫೦ ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಹೂಲಿಯ
ಬೇರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಕ್ಷೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ತೊಡೆದು ಇಳಿಪಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.
೫೧ ಬದರದ (ಎಲಚಿಯ) ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಮುಳ್ಳುಸಹಿತವಾಗಿ ತಂದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆನೆಯ ಲದ್ದಿಗೂಡಿ
ಹುಟ್ಟಿದ ಕೊಡೆ(ಅಣಬೆ)ಗಳಿಂದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲು ಬೇಲದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸಲು
ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಸಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೨. ಏರಿದ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು,
ಇಳಿದಿದ್ದ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವುದು, ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಚುಚ್ಚಲು ವಿಷವೇರುವುದು, ಇಳಿಸಲು
ಇಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ೫೩. ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದವೆನ್ನಿಸಿದ ಹಾಲಾಹಳೋಗ್ರಾನ್ನಿ
ಗಂಗಾನದಿಯಂತೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇದರಿಂದಾಗುವ ಚಮತ್ಕಾರ ಸಾರವನ್ನು ಭವ್ಯರು ಭಲರೆ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿ
ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಭಾವುಕರೂ ಪರಹಿತಚರಿತರೂ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿರುವ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಳಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ 'ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ'

ಏಕಾದಶಂ

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ಮೂಷಿಕವಿಷ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ವೀರಜೀನಾಧೀಶಂ! ದೇವರದೇವಂ ಜಗತ್ರಯಾಧಿಪನನಘಂ
ಪಾವನಮಂ ಕ್ಷಾಯಿಕವರ! ಭಾವಮನೇಮಗೀಗೆ ಮುದಮನಮೃತಾಸ್ವದಮಂ ೧

ವಿಷಯವಿಷರಹಿತರಪ್ಪೀ! ಋಷಿಜನವಂದ್ಯನ ಪದಾಬ್ಜಮಂ ಭಾವಿಸಿ ನಾಂ
ಸುಷಮಾಧ್ಯಾನದೇ ಮೂಷಕ! ವಿಷಭೇದಮನವತಿ ವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೨

ಶಾ|| ಶ್ವೇತಂ 'ಕೃಷ್ಣ'ನಲಕ್ಷಕಂ ಕಪಿಲನುಂ ನೀಲಾಭ ಧೂಮ್ರಾಭಮಾ
ಪೀತಂ ಪಿಂಗಲ ಲೂತಿದಂಷ್ಟ ಕಪಿಲ ಕ್ರೋಡಾಸ್ಯ ದೀರ್ಘಾಸ್ಯ ಸಂ
ಭೂತಂ ಕಾವಳ ದೀರ್ಘಕರ್ಣ ಕಳಕಂಠಂ ರೇಣುಕಾಂಗಂ ಲಸತ್
ಖ್ಯಾತಂ ಪುಚ್ಛವಿಹೀನನೆಂದು ಪದಿ^೧ನೆಣ್^೨ಭೇದಂಗಳಕ್ಕಾಮಿಗಳ್ ೩

ಮ|| ನರರಂ ಕೋಪದೇ ಕಚ್ಚಲಂತವದಟಿಂ ಕಂಡೂತಿಯುಂ ದಾಹಮುಂ
^೩ಜ್ವರ^೪ ಶೂಲಂ ವಮನಂ ಭ್ರಮಂ ಮಱುಕಮುಂ ಲಾಲಾಸ್ರವಂ ಗ್ರಂಥಿಯುಂ
ಪಿರಿದುಂ ^೪ಶೋಷ^೫ಮುಮೈಕಿಲುಂ ಮರಣಮೆಂಬತ್ತಂತ ದುಃಖಿಂಗಳು
ಭ್ರಮಕ್ಕುಂ ಕೃಪೆಯಿಂ ಜನಕ್ಕಟಿಪುವೆಂ ತನ್ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಂಗಳಂ ೪

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಪಾಂ
ಖೋಂ ಪಾಂ ಫ್ರಾಂ ಖೋಂ ಪ್ರಾಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖೋಂ ಪಾಂ ಭ್ರಾಂ ಖೋಂ ಭ್ರಾಂ

೧. ದೇವರ ದೇವರೂ ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಹಾವೀರಜಿನರು ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ
ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಮಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೨.
ವಿಷಯವೆಂಬ ವಿಷದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಋಷಿಜನರಿಂದ ಪೂಜಿತರಾದ ಪದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸುಷಮ
ಧ್ಯಾನಪೂರಿತನಾಗಿ ಮೂಷಕನಿವಾರಣೆಯ ವೈದ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩. ಶ್ವೇತ ಕೃಷ್ಣ ಅಲಕ್ಷಕ ಕಪಿಲ
ನೀಲಾಭ ಧೂಮ್ರಾಭ ಪೀತ ಪಿಂಗಲ ಲೂತಿದಂಷ್ಟ ಮಹಾಕಪಿಲ ಕ್ರೋಡಾಸ್ಯ ದೀರ್ಘಾಸ್ಯ ಸಂಭೂತ
ಕಾವಳ ದೀರ್ಘಕರ್ಣ ಕಳಕಂಠ ರೇಣುಕಾಂಗ ಪುಚ್ಛವಿಹೀನನೆಂದು ಹದಿನೆಂಟು ವಿಧದ ಇಲಿಗಳಿವೆ. ೪.
ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಲು ನವೆ ದಾಹ ಜ್ವರ ಶೂಲೆ ವಮನ ಭ್ರಾಂತಿ ಮರುಕ ಜೊಲ್ಲು
ಸುರಿಯುವುದು ಅತಿಯಾದ ಬಳಲಿಕೆ ಚಳಿ ಮರಣ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ
ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತೋಳಿದಿಂ ತೀ ಮಂತ್ರದೊಳೆಸೆವ ಮರ್ದನಿಕ್ಕುವು¹ದಱಿ²ವಂ³

ಈ ಮಂತ್ರದ ದಿವ್ಯಮಹಾ! ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿನಱಿ⁴ಗುಮಖಿಳ ವಿಷಮದಮೋಘಂ

೫

ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾವತಾರ ಮಂತ್ರಂ - ಬೇಲಿಯಲಿಪ್ಪನ⁵ ಬೆಕ್ಕು⁶ವಾಲನ ಮಚ್ಚೆವಲ್ಲನ ಗುರುಗಂಜಿಗಣ್ಣನ
ನೀ ಕಚ್ಚಿದ ಕಚ್ಚನಾ ಬಂದುವೋದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಲ್ಲ ವಿಷವಿದ್ದಡೆ ಭಿಲ್ಲಾದೇವಿಯಾಣೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಬನ್ನಿ
ಮಹಾಕಾಳಿಯಾಣೆ ಗರಳದ ಭೈರವನಾಣೆ ಕುಕ್ಕುಸೂರಕ್ಕನರಾಣೆ

ಕಂ|| ತುಂಬುವುದುರಕಮುಮಂ ತಾ! ನಿಂಬಿನೋಳಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಗುಂಡಿಗೆಯೋಳ್ ಮೂ

ಱಿಂಬ ದಿನಂಬರಮಿರಿಸಿದುದಂ ಬಿಡದಭಿಮಂತ್ರಿಸುವುದು⁷ ಸೂಟ್ ಮೂಱುವರಂ⁸

೬

ಕುಡಿಸಲ್ಕಂತಾ ಜಳಮಂ! ಕಿಡುಗುಂ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣದಿಂದಂ

ಕುಡುವುದು ಪಥ್ಯಂಗಳೊಳಂ! ತೊಡಗೂಡಿದ ಸಾವೆ⁹ಯೋಗರಂ ತಕ್ರಮುಮಂ⁴

೭

ವಿಂಧ್ಯದೊಳೊಪ್ಪಿರೆ⁵ ಬೆಳೆದ⁶ ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕಾಖ್ಯಮಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಿಂ

ದಂ ಧ್ಯಾನಿಸದೀಂಟಲೊಡಂ! ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರಮೆನಲ್ಕಮಾಖುಗಳ ವಿಷಮಱಿ⁷ಗುಂ

೮

ತಂತ್ರಂ

ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಧುವಾರ ಪರನೀಲಿ ನಿದಿಗಿಕ್ಕೆಯರ್ಕಮೂಲ ಪಿ

ಪ್ಪಲಿ ಮಿರಿ(ಡಿ)ನಾಗರಂ ಬಿಳಿದೆನಿಪ್ಪ ಪುನರ್ನವಿಯೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ

ಜಲದೊಳೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡರೆದುದಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಬಹುವರ್ಣಮಾಗಿ ತೋ

ರ್ಪಿಲಿಗಳ ಪೆರ್ಗಣಂಗಳ ವಿಷಂಗಳುಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೯

ಕಂ|| ತಿಲದನಿತು ವತ್ಸನಾಭನ|ನಲಸದೆ ರಜನೀದ್ವಯಂಗಳಂ ಗಣಜಿಲೆಯಂ

ತುಲಸಿಯ ಬೇರ್ಗಳನಿಂಬಿಂ! ಜಲದಿಂದತಿಸಣ್ಣಮಾಗಲರೆವುದು ಬಱಿಯಂ

೧೦

ಇಲಿಗಳ್ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಜಂ! ಗೊಲಿದೀವುದು ಪಾಸ ನಸ್ಯವಿಧಿಗಳೊಳಂ ತಾಂ

ತೊಲಗುಗುಮಾಖುವಿಷಂಗಳ್! ಪಲವಾದೊಡಮಾಕ್ಷಣಂ ವಿಚಕ್ಷಣತಿಲಕಾ

೧೧

೫. ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೋಳಿದು, ಮಂತ್ರ ಸಹಿತವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಮಂತ್ರದ ದಿವ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ವ|| ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಾವತಾರ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬. ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬುರುಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಮೂರು ದಿನವಿರಿಸಿದುದನ್ನು ಮೂರು ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ೭. ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಮೂಷಕ ವಿಷಗಳು ಅಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಸಾವೆಯ ಅನ್ನ ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಪಥ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ೮. ವಿಂಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯದ ಮೋಡದಂತೆ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೯ ಸುಲಲಿತವಾದ ಸಿಂಧುವಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೀಲಿ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ಎಕ್ಕದಬೇರು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮಿರಿ(ಡಿ)ನಾಗರ ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಬಹುಬಣ್ಣದ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೦. ಎಳ್ಳಿನಷ್ಟು ವತ್ಸನಾಭವನ್ನು ಎರಡರಿಸಿನ ಗಣಜಿಲೆ ತುಲಸಿಯ ಬೇರುಗಳೊಡನೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು ಬಳಿಕ ೧೧. ಇಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪಾಸ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಇಲಿಯ ಹಲವು

1. ದದಱಿಂ (ಗ) 2. ಬೆಕ್ಕು (ಫ) 3. ಸೂಟ್ ನೂರುವರಂ (ಖ) 4. ಯಕ್ಕಿಯೋಗರ ತಕ್ರಂ (ಫ) 5. ಪುಟ್ಟಿದ (ಫ)

ಪೊಸತೆನಿಪ ಸಿಂಧುವಾರದ| ರಸದಿಂದರಿದಾಳ ಕೋಷ್ಠಲೆಯೆಂಬಿವನಿಂ
ತಸುವೆಯೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ| ವಸುಧೆಯ ಮೂಷಿಕ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೨

ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪದೊಳಂ ತಾಮರಿದೆನಿಸಿದ ವತ್ಸನಾಭನಂ ತಿಲದನಿತಂ
ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಕಮಿಲಿಗಳ್| ಭರದಿಂ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೩

ಶ್ವೇತಾರ್ಕದ ಕೋರಕ ಕೋ| ಶಾತಕಿಯಂಕೋಲಮೆಂಬಿವನಿ ಮೂಲಮುಮಂ
ಶೀತಜಲದಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲ್| ಭೂತಳದಿಲಿಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೪

ಶರಪುಂಖಿಯ ಬೇರೊಂದಂ| ಬೆರಸರೆದಜಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಪಾನುಗೆಯ್ಯ
ಲ್ಕದಿನಿಪ ಮೂಷಕಂಗಳ|ಗರಳಂ ಪಳಿಪಡುಗುಮೆಂದನಪಗತಕಲುಷಂ ೧೫

'ಎರಡೊಂದು' ಭಾಗಮಾಗಿರ| ಲರೆ ಹುಣಿಸೆಯ ಪಣ್ಣಮಿಲ್ಲಣಂ ಪೈತದೊಳವಂ
ಬೆರಸೇಬುದಿನಂ ಕುಡಿಯಲ್| ಪರೆಗುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೧೬

ಲವಣ ಸಮೇತಂ ಜಲದಿಂ| 'ನವತರ'ಮೆನಿಸಿದ ಪದ್ರಕ್ತೇಸರಮಂ ಕೊಂ
ಡವಯವದೊಳೀಂಟೆ ಕಿಡುಗುಂ| ಭುವನದೊಳಿಲಿಗಳ ವಿಷಂಗಳಮಳಚರಿತ್ರಾ ೧೭

ಅಂಜನಂ

ಅನುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಮೊಲೆವಾ| ಲ್ಲನಿಯಂ ಮಂಜರನ ದಶನಮಂ ತೇದೆಚ್ಚ
ಲೈ ನಯಂ ಮೂಷಕವಿಷಮಿ| ದನಿತುಂ ಕಿಡುಗುಂ ಕುದೃಷ್ಟಿಜನದೂರತರಾ ೧೮

ಸ್ವಪರೋಪಕಾರದಕ್ಷಂ| ನೃಪತರು 'ತಟಿ'ವಾಯುವಿಳಂಗಳೊಳ್ಳೊ'ನರ್ಗಳನಿಂ
ತುಪಯುಕ್ತ ದಧಿಯನೀಂಟಲ್| ಸಪದಿ ಮಹಾಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷತತಿಯಿಟಿ'ಗುಂ ೧೯

ವಿಷವೂ ಆಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೧೨. ಹೊಸ ಸಿಂಧುವಾರದ ರಸದಿಂದ ಅರಿದಾಳ ಕೋಷ್ಠ ಮುಣಿಸಿಲೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಸಿಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಇಲಿಗಳ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೩. ಸಿರಿಸದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿನಷ್ಟು ವತ್ಸನಾಭವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೪. ಬಿಳಿಯಎಕ್ಕೆ ಕೋರಕ ಕೋಶಾತಕಿ ಅಂಕೋಲ ಎಂಬಿವರ ಬೇರನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ಶರಪುಂಖಿ (ಕೊಗ್ಗಿ)ಯ ಬೇರನ್ನು ಆಡಿನ ಗಂಜಲದಿಂದರೆದು ಪಾನ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಮೂಷಕ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಮಷವಿದೂರನು ಹೇಳಿದನು. ೧೬. ಎರಡು ಭಾಗ ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಒಂದು ಭಾಗ ಇಲ್ಲಣವನ್ನು ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಏಳು ದಿನ ಕುಡಿಯಲು ಮೂಷಕ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೭. ಲವಣ ಸಮೇತ ನೀರಿನೊಡನೆ ಹೊಸದಾದ ಪದ್ರಕ್ತೇಸರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಿಗಳ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿರುವ ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಲ್ಲನ್ನು ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶನ, ಕೇಳು ಕುದೃಷ್ಟಿಜನದೂರಾ ೧೯. ಎಲ್ಲ ಜನರ ಉಪಕಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷವಾದ ಕಕ್ಕೆ ಖದಿರ ವಾಯುವಿಳಂಗಳ ಕೊನರುಗಳನ್ನು ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಮಹಾಮೂಷಕದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ

ವಿನುತಮಲಾಬುವಿನೋಪ್ಪವ! ತನಿರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಪೂಸಲಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್
ಘನತರಮೆನಿಪುಮುವಿಷಂ! ತನುವಿಂದಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ಲಸತ್ಕವಿತಿಲಕಾ ೨೦

ಘಟಿಲನೆ ಚಕ್ರಾಂಗಿಯುಮಂ! ಕಟಿಯಿಂದರೆದೀಂಟೆ ಕೆಡುಗುಮಾಮಿಗಳ ವಿಷಂ
ಅಳೆಯಿಂದುತ್ತರಣೆಯ ಬೇರ್ಗೊಳುಮಂ ಮೇಣ್ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೨೧

ಭರದಿಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣ! ಕರಂಜಮೆಂಬಿವಟಿಲೊಳೊಂದನಳೆಯುಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಮಾಮಿಗಳ ವಿಷ! ಮಿರದೆಂದಂ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಂ ೨೨

ಧೂಪ

ಉರಗದ ಹೆರೆ ನಗರೆಯ ಪಣ್! ಬೆರಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪುರೀಷಮಂ ಧೂಪಮನಿ
ತ್ತಿರದನೆ ಪಾನಮಂ ಮಾಡಿರದಟಿಗುಂ ಪಲವೆನಿಪ್ಪ ಮೂಷಕದ ವಿಷಂ ೨೩

ಕವಳಂ

ಘನನಾದಿ ಕರಿಯ ಕನಕದ! ಕೊನರಂ ಕ್ಷೀರದೊಳಮಟ್ಟು ಮೇಲಿಕ್ಕುವುದುಂ
ಘನದಾಡಂಬರಮೆಂತಂ! ತನಿಲನಿನಟಿಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಮೂಷಕ ವಿಷಮುಂ ೨೪

ಕನಕದ ಕೊನರಂ ತಾಳಿಸಿ! ತಿನೆ ತೈಲಾಜ್ಯಂಗಳೊಡನೆ ಮೂಷಿಕನಿಂದಂ
ತನುಗೇಟಿದ ವಿಷಮಾಗಳ್! ಕನಕದ ದೆಸೆಯುಂ ದರಿದ್ರವಟಿವಂತಟಿಗುಂ ೨೫

ಉ|| ಕಲ್ಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸುಗೆ ವಜ್ರಿಯ ದುಗ್ಧದೊಳಂ ಕುಸುಂಬೆಯು
ತ್ಪಲ್ಲಶಿಖಿ ಪ್ರಶಸ್ತ ತರುಮೂಲಮನಿತು ತದೀಯಮಪ್ಪವಂ
ಭಲ್ಲಿಗಳಂ ಬಲಿಕ್ಕಿ ವಟಕಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಗುಂಜಿಯಂತಿರೊಂ
ದಲ್ಲದೊಡೆರಟ್ಟಲಮನೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿನಂಜು ಮಗ್ಗುಗುಂ ೨೬

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೦. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ತನಿರಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಲು ಆಕ್ಷಣವೇ ಇಲಿಯ ವಿಷ ಶರೀರದಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಕೂಡಲೆ ಚಕ್ರಾಂಗಿ (ನಾಗರ, ಮುಸ್ತಿ) ಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೈಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೨೨. ಇಂದ್ರವಾರುಣ ಕರಂಜಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೈಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜ ಮಧುಪನು ಹೇಳಿರುವನು. ೨೩. ಹಾವಿನಪೊರೆ ನಗರೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಲದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಧೂಪವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಹಲವು ವಿಧದ ಮೂಷಕವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೪. ಘನನಾದಿ ಕರಿಯ ಉಮ್ಮತ್ತದ ಚಿಗುರನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಮೋಡದ ಆಡಂಬರವು ಗಾಳಿಯಿಂದ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಇಲಿವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಕನಕದ ಚಿಗುರನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತಿನ್ನಲು ಇಲಿಯಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೇರಿದ ವಿಷವು ಆಗಲೆ ಚಿನ್ನದಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೬. ಕಳ್ಳಿಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಸುಂಬೆಯ ಹೂವು ಪ್ರಶಸ್ತಮರದ ಬೇರು ಮತ್ತು ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಗುಂಜಿಯಂತೆ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶರೀರಶಕ್ತಿಯನ್ನು

- ಕು|| ಮರಿಚಮರಡರಿಸಿನಂ ನಾಗರಕಣವೆರಸರ್ಕಮೂಲ ಮಣಿಶಿಲೆಯು ಕೊಂ
ಡರೆದಿರದೆ ಲೇಪಿಸಲ್ಪದು| ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೨೭
- ಮರವಟುಹೆ ಕಡವು ಸರ್ಪಪ| ಸುರುಚಿರ ಕುಂಕುಮಮುಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಬಟಿ
ಕರೆದಿರದೆ ಲೇಪಿಸಲ್ಪದು| ಗಿರಿಕಾಯುವ ವೃದ್ಧ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷಘ್ನಂ ೨೮
- 'ಕುಳಿ'ಮಾವು ಗಂಧಕಂಗಳ್| ಬೆಟಲೊಪ್ಪುವ ಹಗಿನದೊಂದನರಿದಾಳದೊಳಂ
ಭಳೆಯದೊಳಂ ಪೂಸಲೊಡಂ| ತಿಳಿಗುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂಗಳಧಿಕಗುಣಾಘ್ಯಾ ೨೯
- ಯುಕ್ತ ಕಪಿತ್ಥದ 'ಹಗಿನಾ' ಲಕ್ತಕರಸ ಚಂದನಂ ಜವಾದಿಯಿವಂ ಸಂ
ಯುಕ್ತಮದಾಗಿರೆ ಪೂಸಲ್| ಸೂಕ್ತ ತಾನಿಲಿಯ ಗರಳಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೩೦
- ಘನನಾದಿ ರಸಾಂಜನ ನರ| ವನಿತಾಸ್ತನದುಗ್ಧಮೊಂದಿರಲ್ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಕನಲ್ಬಾಘಿಗಳಿಗಿದ ವಿಷಂ| ದಿನಪನನಿಟ್ಟಿದಿರ ತಿಮಿರದಂತಿರೆ ಕಿಡುಗುಂ ೩೧
- ವಿನುತಂ ರಸಾಂಜನಂ ಮೇ| ಘನಿನಾದಂ ಮಧುಕಮೆಂಬಿವಂ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ
ದನುರಾಗದಿಂದೆ ಪೂಸ| ಲ್ಲನಿತುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳಬಿಗುಂ ೩೨
- ವಿನುತ ರಸಾಂಜನಮುಂ ಮೇ| ಘನಾದ ಟಂಕಣಕಣಂಗಳಿಂ ನುಗ್ಗಿಯುಮುಂ
ಮನಮೊಸೆದು ಲೇಪಿಸಲ್ ತ| ತ್ತನುವಿನ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೩೩
- 'ತರ್ಕದೊಳಿಂ' ಫೃತದಿಂದಂ| ತರ್ಕರೆಯಂ ಶಿಗ್ರುಮೂಲಮಂ ಬೆರಸಲದು
ನೀರ್ಕಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ ತಲೆ| ದೋರ್ಕುಮೆ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳವನೀತಳದೊಳ್ ೩೪
- ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ ಚಾತುರ್ಜಾ| ತಕಮುಮನಂಜನಮನೆರಡು ತೆಪದರಿಸಿನಮುಂ
ಪ್ರಕಟಮೆನೆ ಪೂಸೆ ಮೂಷಿಕ| ನಿಕರದ ವಿಷಮಿಟಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ ೩೫

ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೭. ಮೆಣಸು ಎರಡರಿಸಿನ ಶುಂಠಿ ಕಣ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಜೀರಿಗೆ ಕರಿಜೀರಿಗೆ) ಎಕ್ಕಿಬೇರು ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಅತಿಯಾದ ಮೂಷಕವಿಷವೂ ಕಳೆಯುವುದು. ೨೮. ಮರ ಹರುಹೆ ಕಡವು ಸಾಸಿವೆ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಬೆಟ್ಟದ ವೃದ್ಧ ಮೂಷಿಕದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೯. ಕುಳಿಮಾವು ಗಂಧಕ ಬೆಳಲು ಹಗಿನು ಅರಿದಾಳಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೦. ಕಪಿತ್ಥದ ಅಂಟು ಅಲಕ್ತಕರಸ ಚಂದನ ಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿಯ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ೩೧. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ರಸಾಂಜನ ಮೊಲೆಹಾಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವು ಸೂರ್ಯನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೨. ರಸಾಂಜನ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕ ವಿಷ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೩. ರಸಾಂಜನ ಮೇಘನಾದ ಟಂಕಣ ಕಣ ನುಗ್ಗಿಗಳನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಶರೀರಕ್ಕಾದ ಮೂಷಕವಿಷವೆಲ್ಲ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಿಂದೇನು? ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ನುಗ್ಗಿಬೇರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ಲೇಪಿಸಲು ಮೂಷಕವಿಷವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವುದಿಲ್ಲ. ೩೫ ತ್ರಿಕಟುಕ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಅಂಜನ ಎರಡರಿಸಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂದು ಉಭಯ ಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು.

ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಷ್ಠ ಮಧುಕಮು! ಮಂ ಕುಸುಬೆಯ ಪೂ ಬಳಾಹಕಧ್ವನಿಗಳೊಳಂ
ಸಂಕಿಸದೆ ಬೆರಸಿ ಪೂಸಲೊ! ಡಂ ಕರಮರಿದೆನಿಸಿದಾಮಿವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ

೩೬

ಅಸದೃಶದ ಸಿಗ್ಗುವಂ ವಾ! ಯಸಬಿಂಬಿ ಕಣಂ ರಸಾಂಜನಂ ಬೆರಸಿದುದಂ
ಪೊಸತನೆ ಸಣ್ಣಗೆಯಿಂ ಮ! ದೀಸಿ ಪೂಸಲ್ಕಾಮಿಗಳ ವಿಷಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ

೩೭

ಅರಿಸಿನ 'ಸೋವೆಯ'ತಿಗುಡೀ! ಶ್ವರಿ^೨ವಾಕುಜ(ಚಿ)^೨ ದೇವದಾಳಿ ಹಯಗಂಧಿಯಿವೊಂ
ದಿರೆ ಸೊಗದೆಯೊಳಂ ನೀರಿಂ! ದರೆದಾಗಳ್ ತೊಡೆಯಲಿಲಿಯ ವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ

೩೮

ಪಾರಿವದೆಚ್ಚಂ ಕುಸುಬೆಯ! ಬೇರಾಜ್ಯಂ ತಿಗಡೆ ದಂತಿ ಸೈಂಧವಮುಂ ತಾ
ಮೋರಂತಿರೆ ಕೂಡಿದುವಂ! ಚಾರಿಸಿ ಪೂಸಲ್ಕಾಮಿಗಳ ವಿಷಮಿಲಿಗುಂ

೩೯

ಸಾರತರಮೆನಿಪ ಬೇಳೆಯ! ಬೇರಂ ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರುಮಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ
ತೋರಂತೆ ಪೂಸೆ ಮೂಷಕ! ಘೋರವಿಷಂ ಶಿಖಿಯ ಮುಖದ ರಸದಂತಲಿಗುಂ

೪೦

ಆಲೋಚಿಸಲೇಂ ಕಣಮಂ! ಕೋಲೆ ಹರೀತಕಿ ವಿಳಂಗ ^೩ಕಿತ್ತಾಕೆ^೩ಯಿವಂ
ಲೀಲೆಯೊಳೆ ಪೂಸಲದು ನಿ! ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಸಕಳ ಮೂಷಕಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೪೧

ಕಡವದತಿಗುಡುಂ ಕುಸುಬೆಯ! ಕಡುಲೇಸೆನಿಸಿರ್ಪ ಪೂಗಳೊಳ್ಳೂಡಿದುದಂ
ಪಿಡಿದರೆದುದಕದೊಳಂತಿರೆ! ಕುಡಿಸಲದು ಪೂಸೆ ಮೂಷಿಕಾದಿ ವಿಷಘ್ನಂ

೪೨

^೪ಕ್ಷೀರ^೪ದ್ರುಮದೊಳ್ ಸಾರಂ! ಚಾರು ರಸಾಂಜನಮನುದಕದಿಂ ಪೂಸಲ್ ಸಂ
ಹಾರಮದಕ್ಕುಂ ಮೂಷಕ! ಘೋರವಿಷಂ ತತ್ತ್ವಭಾವದಿಂ ಗುಣನಿಳಯಾ

೪೩

ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಂ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ

ಭರದಿಂದೆ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊ! ಳ್ತರುಳಂ ಹೀರೆಯುಮನಕ್ಕಿಗರ್ಚಿದರೆದಂ
ದಿರಲೆಣ್ಣೆಯೊಳಿಂಟಲ್ಕಿಲಿ! ಗುರುಣೆಯ ವಮನಂಗಳಪ್ಪ ವಿಷಮದನಲಿಗುಂ

೪೪

೩೬. ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಷ್ಠ ಮಧುಕ ಕುಸುಬೆಯ ಹೂವು ಮೇಘನಾದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು
ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಇಲಿಯ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೭ ಅಸದೃಶವಾದ ನುಗ್ಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಕಣ
ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಸಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೮. ಅರಿಸಿನ
ಸೋವೆಯ ತಿಗುಡು ಈಶ್ವರಿ ವಾಕುಚಿ ದೇವದಾಳಿ ಹಯಗಂಧಿ ಸೊಗದೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು
ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೯. ಪಾರಿವಾಳದ ಹಿಕ್ಕೆ ಕುಸುಬೆಯ ಬೇರು ತುಪ್ಪ ತಿಗಡೆ ದಂತಿ
ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೪೦. ಸಾರತರವೆನ್ನಿಸಿದ ಬೇಳೆಯಬೇರು
ಮತ್ತು ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕದ ಘೋರ ವಿಷವು ಬೆಂಕಿಯ
ಮೇಲಣ ರಸದಂತೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೧ ಬೇರೆ ಆಲೋಚನೆಯೇಕೆ? ಕಣ ಅಂಕೋಲೆ ಹರೀತಕಿ
ಕಿತ್ತಾಕೆ [ಕಿತವಾಖ್ಯೆ] ಉಮತ್ತ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಸಕಲ ಮೂಷಕ ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು.
೪೨. ಕಡವದ ತೊಗಟೆ ಕುಸುಬೆಯ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕಾದಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ೪೩. ಕ್ಷೀರದ್ರುಮದ ಸಾರ ಮತ್ತು ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕದ ಘೋರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ವ|| ಇಲಿಯಹಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ವಮನ
ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ೪೪. ಕಹಿಸೋರೆಯ ತಿರುಳನ್ನೂ ಹೀರೆಯನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿ ಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಅರೆದು
ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಿಂದಂಟಾದ ವಮನದ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

1. ವಿಟ್ಟಿಯ (ಅ) 2. ನಾಕುಂ (ಶ್ರ) 3. ಕಿತ್ತಾ (ತೋ) ಕೆ (ಅ) 4. ಕ್ಷಾರ (ಕ)

ಮುದದಿಂದಂ ಬಜೆಯೆರಡುಂ| ಮದನಫಲಂ ದೇವದಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿಸಲಂ
ತದನರೆದು ಗೋತದಿಂ ಕುಡಿ| ಸದು ಕುರುಣೆಯ ವಮನದಿಲಿಯ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೪೫

ನೆಲ್ಲಿಯಬೇರಂ ನೀರಿಂ| ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಕುಡಿಸಲಿಲಿಯ ವಮನದ ವಿಷಮುಂ
ಚಿಲ್ಲಫಲದಿಂದೆ 'ನೀರ್'ಕದ| ಡೆಲ್ಲಂ' ತಿಳಿ(ಕಿಡು)ವಂತೆ ತಿಳಿಗುಮದಱಿಂ ಧರೆಯೊಳ್ ೪೬

ಸುರದಾಳಿ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೊಳ್| ಬೆರಸಿದ 'ಹೀರೆಯು'ಮನಕ್ಕಿಗಚ್ಚೆಂದರೆದೀಂ
ಟಿರದಱಿಗುಮಿಲಿಗಳಿಂದೋ| ಕರಿಸುವ ವಿಷಮಮಳದೃಷ್ಟಿ ಕುವಳಯಚಂದ್ರಾ ೪೭

ಮುಂಡಿಯ ಪಂಚಾಂಗಮುಮಂ| ತಂಡುಲದಿಂದಳೆಯೊಳಡುವುದಂಬಲಿಯಂ ಕೊಂ
ಡುಂಡೊಡೆ ಮೂಷಕನಿಂದಂ| ಖಂಡಮನುಧ್ಗರಿಸುವವಿಳವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ ೪೮

ಅಳೆಯಾರನಾಳಮೆಂಬಿವ| ಟೊಳೆನುಚ್ಚುತ್ತರಣೆ ಬೋಟತರದ ಸಮೂಲಂ
ಗಳನೆಯ್ಗೆ ಬೆರಸಿದಂಬಲಿ|ಕಳೆಗುಂ ಮಱಿಯಿಲಿಯಿನೊಗಿಸುವುದ್ಧಾರಮುಮಂ ೪೯

ಮ|| ಕರಿಯುಮತ್ತಮನೊತ್ತಿಬಂದ ರಸದಿಂದಂ ಮೇಷತಕ್ರಂ ಸಮಂ^೩
ಬೆರಸಂತಾಯಜಮೂತ್ರದಿಂ ನವಣೆಯಂ ಮಿದ್ವಕ್ಕಿಯಿಂದಟ್ಟುದಂ
ಕರಮಿಂಬಿಂ ಸವಿದಾಕ್ಷಣಂ ತಿಲಜಮಂ ಪೂಸಿದುರ್ ^೪ತಾನಾತಪೋ^೪
ತ್ಯರದಿಂ ಸೊರ್ಕುವಿನಂ ಬರಲ್ ನೆಟಲೊಳಂದುದ್ಧಾರಮಕ್ಕುಂ ದಿಟಂ ೫೦

ಕಂ||ಕುರುಣೆಗಳಂ ಕಾಱಿ ಬಬಿಲ್ದರೆ ಪಾಲೋಗರಮನುಂಬುದೀರೈದು ದಿನಂ
ಬರೆಗಂ ಮಾಡೀ ವಿಧದಿಂ| ಪರಿಹರಿಕುಂ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷದುಗ್ರತೆಯಂ ೫೧

ಹೆಗ್ಗಣಕ್ಕೆ

ಒಡವತ್ತಿಯ ತೊಕ್ಕಿನೊಳಂ|ದೊಡಗೂಡಾಡುಳಿಚ ಶುಂಠಿ ನೆಲಗುಳ್ಳಮಿವಂ
ಕಿಡುಗುಂ ನೀರಿಂ ಪಾನಂ| ಗುಡೆ ಪೇರ್ಣಾದುಗ್ರಮಪ್ಪ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ೫೨

೪೫. ಎರಡು ಬಜೆ ಮದನಫಲ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ದನದ ಗಂಜಳದಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಿಂದಾದ ವಮನದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೬. ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಚಿಲ್ಲದ ಬೀಜದಿಂದ ಕಡಡುನೀರು ತಿಳಿವಂತೆ ವಮನ ಮಾಡುವ ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೭. ಸುರದಾಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಹೀರೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಚಚ್ಚಿನಿಂದ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ವಮನವಾಗುವ ಇಲಿವಿಷ ನಾಶನ, ಕೇಳು ವಿಮಲದೃಷ್ಟಿ ಕುವಲಯಚಂದ್ರಾ. ೪೮. ಮುಂಡಿ (ಬೋಳತರ, ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ)ಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಮೂಷಕವಿಷದಿಂದ ವಮನವಾಗುವ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೯. ಮಜ್ಜೆಗೆ ಅಂಬಲಿಗಳೊಡನೆ ನುಚ್ಚು ಉತ್ತರಣೆ ಬೋಳತರದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿದ ಅಂಬಲಿಯು ಮರಿಯಿಲಿಯಿಂದಾಗುವ ವಮನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೫೦. ಕರಿ ಉಮ್ಮತ್ತವನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಬಂದ ರಸದಿಂದ ಆಡಿನ ಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಬೆರಸಿದ, ಆಡಿನ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಮಿದ್ವ ನವಣೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು, ಆ ಶಾಖದಿಂದ ಸೊಕ್ಕು ಬರಲು ನೆಳಲಲ್ಲಿ ವಮನವಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೫೧. ಇಲಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ವಮನ ಮಾಡಿ ಬಳಲಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ದಿನ ಹಾಲೋಗರವನ್ನುಣ್ಣುವುದರಿಂದ ಮೂಷಕದಿಂದಾದ ಅತಿವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು. ೫೨. ಒಡವ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಮರದ ತೊಗಟೆಯೊಡನೆ ಆಡುಳಿಚ ಶುಂಠಿ ನೆಲಗುಳ್ಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಹೆಗ್ಗಣದ ಉಗ್ರವಿಷವು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಲಿನಿ||ಹರ ಮನುಮುನಿಗಳ್ ಪೇಟ್ಟಾ ಮಹಾವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಂ
ತರದೊಳಮೊಸೆದಿಂತೇನಾನುಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನಾಖೊ
ತೃರ ವಿಷಹರಣಾರ್ಥಂ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರವೆರಸಿದಮರ್ಧಂ ಹೃದ್ಯಮಂ 'ಸ್ವಸ್ತಿ'ಕಾಮಂ

೫೩

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪುರುಷಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ
ಚಾರಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು
ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಅಷ್ಟಾದಶ ಮೂಷಕಭೇದ ತದ್ವಿಷಾಪಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ
'ವಿವರಣಾಧಿಕಾರಂ'

ದ್ವಾದಶಂ

೫೩. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನುಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಹಾವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಷಕ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಹೇಳಿರುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಮನಾದ ನಾನು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ಹದಿನೆಂಟು ವಿಧದ ಮೂಷಕ ಭೇದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಷಾಪಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೆಂಬ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಾರಂ

ಸರ್ವ ಜಂಗಮವಿಷಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನುಕ್ತಿರಮಾಪ್ರಿಯಂ ವಿಗತರಾಗದ್ವೇಷಮೋಹಾಧಿಕಂ
ಕ್ಷೇಮಾಂಗಂ ¹ಕಮರೋ¹ಗ್ರ ನಿರ್ಮಿತ ವೃಕ ವ್ಯಾಪ್ರೇಭ ವಾರಾಹ
ಗೋಮಾಯು ಪ್ರಮು²ಖೋಗ್ರ ಸರ್ವ²ವಿಜಯಂ ಭವ್ಯಾಘಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ
ರಾಮಂ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರಂ ನಮಗೆ ಮಾಘಿಷ್ಟಾಘಸಂಯೋಗಮು

೧

ಮ|| ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಮದೇಭ ಸೂಕರ ಚಲದ್ಗೋಮಾಯು ಮುಖ್ಯಂ ಮೃಗ
ಪ್ರಕರಂ ³ಕಚ್ಚಪ ಶಿಂಶು³ಮಾರ ಮಕರಾದ್ಯಂ⁴ಭಶ್ಚ⁴ರಾನೀಕ ಲಾ
ವಕ ಪಾರಾವತಮಾದಿಯಾದ ವಿಗಸಂತಾನಂ ರಟನೃಕ್ಷಿಕಾ
ದಿಕಮುಂ ಕ್ಷುದ್ರಪಿಪೀಲಿಕಾ ತ್ರಸಕುಲಂ ಸರ್ವಂ ವಿಷಪ್ರಾಣಿಗಳ್

೨

ಸುಖಸಂಗೋಷ್ಠಿಯೊಳಂ ನೃಕಾಮುಕಿಯರು ಕ್ರೋಧಾಂಗದಿಂದಂ ನಖ
ನಖಿಯಂ ಬಾಲಕರುಂ ಕರು ಮುಳಿದು ದಂತಾದಂತಿಯಂ ಮಾಡಲಾ
ನಖ ದಂತಾಹತಿಯೊಳ್ ವಿಷಂಗಳೊಳವಿಂತೆಲ್ಲಂದದಿಂದೆಲ್ಲರಾ
ಮುಖದಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾಂ ತಿಳಿಪುವೆಂ ತತ್ತತ್ತತ್ತೀಕಾರಮು

೩

ಕಂ|| ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಕುದುರೆ ತೋಳಂ|ನರಿ ನಾಯ್ ಮೊದಲಾದುವಡಸಿ ಪಿಡಿದೆಡೆಯೊಳ್ ನೆ
ತ್ತರನೊತ್ತಿ ಕಳೆದು ಬಲಿಯಂ| ಭರದಿಂ ಚುರ್ಚುವುದು ಕಾಯ್ ಕರ್ಬುನದಿಂದಂ

೪

೧. ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಧಿಪತಿಯೂ ರಾಗದ್ವೇಷ ಮೋಹಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನೂ ಕ್ಷೇಮಾಂಗನೂ
ಉಗ್ರವಾದ ಕವರ ತೋಳ ಹುಲಿ ಹಂದಿ ನರಿ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ
ಭವ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದಂತಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರನು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾಘಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿ.
೨. ತೋಳ ಹುಲಿ ಆನೆ ಹಂದಿ ನರಿ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಮೃಗಸಮೂಹ,
ಆಮೆ ಶಿಂಶುಮಾರ ಮಕರಾದಿ ಜಲಚರಗಳು, ಲಾವಗೆ ಪಾರಿವಾಳವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿ ಸಮೂಹ,
ಹಾರಾಡುವ ಮಕ್ಷಿಕಾದಿ, ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಇರುವೆಗಳ ಸಮೂಹ-ಈ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಷಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿವೆ.
೩. ಕಾಮದಿಂದುದ್ವೇಷನಗೊಂಡ ಮಾನವರು ಸುಖಸಂಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಪರೂಪಿತರಾದ ಬಾಲಕರು
ನಖನಖ ದಂತಾದಂತಿ ಹೊಡೆದಾಡುವಲ್ಲಿ ನಖ ದಂತಗಳಿಂದಂಟಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳಿಗೆ
ನಿವಾರಣಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೪. ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಕುದುರೆ ತೋಳ ನರಿ ನಾಯಿ ಮೊದಲಾದುವು
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಯಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೊರದೆಗೆದು ಬಳಿಕ ಬೇಗನೆ ಕಾಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಓಂ
ಗ್ರಾಂ ಗ್ರ ಗ್ರಂಥಿನಿ ನಮೋ ವ್ಯಾಪ್ರಚೋರಾರಿ ಮಾರಿಸ್ತೋಟ^೧ಕ ಬಾಧಾ^೧ ಪ್ರಶಮನಕರಿ ಪದ್ಮಾವತಿ
ಹ್ರೀಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಹುಲಿಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಕೆ

ಚಂ|| ಸವಿನಯದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಮನಿದಂ ಪರಿಸಿದುರ್ ತರಕ್ಕುದಪ್ಪನಂ
ವಿವರಿಸಿ ನೋಡಿ ತನ್ಮುಖಿನವಿಕ್ಷತಮಂ ನವಸಿಂಧುವಾರದೊ
ಪ್ಪವದಳದಿಂದಮೊಂದಧಿಕಮಾಗಿಹ ವಿಂಶತಿಸೂಟ್ಟಿರಂ ಕರಂ
ತವಕದೊಳಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕಿಡೆ ಮರ್ದನದುಂ ಶುಭಾವಹಂ

೫

ಉ|| ಹಾಲೆಯ ಪರ್ಣಮಂ ಮೆಲಿಸುಮಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕಿ ದಿನತ್ರಯಂಬರಂ
ಮೇಲೆ ಬಲಿಕ್ಕದಂ ತುಲಿದು ಪೂಸುವುದಾ ಮೊಲಗೊಂಬ ಭೂಜದೊಳ್
ಳ್ಳೂಲಮನಂತು ಮೂಳುದಿವಸಂ ಬಿಡದೈದೆಲೆನಾಗನೆಂಬುದುಂ
ಟಾ ಲತೆಯೊಳ್ಳಳಂಗಳುಮನಿಕ್ಕುವುದಂತಿರೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೬

ಮಾಲಿನಿ|| ಕುರುಟಿಗೆ ವರತುತ್ಥಂ ದಾರ್ವಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಮೂಲಂ
ಬೆರಸಿದ ಮಧುಕಾಖ್ಯಂ ರೌಹಿಣೀಯಂ ಪಟೋಲಂ
ಜರಠಪ್ಪತದೊಳಟ್ಟೀಯೆಲ್ಲಮಂ ಪೂಸಿ ಮತ್ತಂ
ಕರಿಯನಿಡೆ ಬಲಿಕ್ಕಂ ವ್ಯಾಪ್ರದಪ್ಪಂಗೆ ಸೌಖ್ಯಂ

೭

ಮ|| ಮರಿಚಂ ದೊಗ್ಗಲೆ ಮಾಲತೀದಳ ಚಲದ್ವ್ಯಂತಾಕಪತ್ರಂ ಲಸ
ತ್ತರು ಚಿಂಚಾತ್ವಗನಿಂದ್ಯ ಕಾಚಿನಿಪಿವಂ ಕೂಡಿದುರ್ ದುಸ್ಪರ್ಶಮಂ
ಬೆರಸಲ್ ಟಂಕಣಮೊಪ್ಪೆ ಮಾಡಿ ಕರಿಯಂ ತಂದಿಕ್ಕಲಾ ಪುಣ್ಯಮಾ
ಸುರದಿಂದಂ ಪುಲಿ ಕರ್ಚಿದಂಗೆ ಹಿತಮೀ ವಿಶ್ವಂಭರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೮

ಕಂ|| ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮ! ನರೆದು ಚಮೂರೋಗ್ರದಂತ ನಖಜಕ್ಷತದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಿಡೆ ಮಾಣ್ಣುಮದು ಸತ್ಪುರುಷಮನೋಗೇಹರತ್ನದೀಪವಿಲಾಸಾ

೯

ಚುಚ್ಚಬೇಕು ಮಂತ್ರ :(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಪರಿಸಿ ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಖಜಕ್ಷತವನ್ನು ಹೊಸ ಸಿಂಧುವಾರ(ಲೋಕೈ)ದ ದಳದಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಶುಭವಾಗುವುದು. ೬. ಹಾಲೆಯ ಎಲೆ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ
ಮೂರು ದಿನವಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು, ಇಲ್ಲವೆ ಮೊಳಗೊಂಬ ಮರದ ಬೇರನ್ನೂ
ಐದೆಲೆ ನಾಗನ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಮೂರು ದಿವಸ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭. ಕುರುಟಿಗೆ
ತುತ್ಥ ದಾರ್ವಿ (ಮರದರಿಸಿನ, ಮುರುಮುಚ್ಚಿ) ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯಬೇರು ಮಧುಕ ರೌಹಿಣೀಯ ಪಟೋಲಗಳನ್ನು
ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕರಿಯನ್ನಿಡಲು ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು.
೮. ಮೆಣಸು ದೊಗ್ಗಲೆ (ದಂಟು) ಮಾಲತೀದಳ ಬದನೆ ಎಲೆ ಚಿಂಚಿಮರ(ಗುಲಗಂಜಿ)ದ
ತೊಗಟೆ ಕಾಚುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಳಿದುರುಚಿ ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹುಲಿಕಚ್ಚಿದ
ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ೯. ಎರಡರಿಸಿನ ಜಾಜುಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರುಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ.

ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸಮೊಂದಂ! ಮತ್ತಂ ಮಧುಯುಕ್ತಮಾಗೆ ಪೂಸಲೊಡಂ ಪ
ಲ್ಲೊತ್ತಿದ ಪುಣ್ಣ್ 'ನಖದಿಂ'ದೊತ್ತಿದ ಪುಣ್ಣೆಯ್ ಮಣ್ಣುಮಿಂತಿದು ಸಿದ್ಧಂ

೧೦

ಉ|| ನಿಂಬದ ಪರ್ಣಮಂ ಸೊಗದೆಯಂಗುರು ಹಾಲೆಯಸೊಪ್ಪಿದಲ್ತೆ ಲೇ
ಸೆಂಬಿನಮಿದ್ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮೊಪ್ಪುವ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆಯೆಂ^೨

ತುಂ ಬಿಳಿಯಂದದೊಳ್ಳಣಜಿಲೆಂಬಿವನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಪೂಸೆ ತಾಂ
ನಿಂಬೆಯ ಪಣ್ಣೊಳಿರ್ಪ ಪುಳಿಯಂ ಪುಲಿ ಕೊಂಡೊಡೆ ಮಣ್ಣುಮಾಕ್ಷಣಂ

೧೧

ಕಂ|| ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯ್ ಸೂ! ಕರ ನಕುಲ ಹಯಾದಿ ನಖಮುಖಿಕ್ಷತದಡೆಯೊಳ್
ಮರದರಿಸಿನಮಂ ಪೂಸಲ್! ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತಕುಮತಾ

೧೨

ಕೂರಮೃಗುಗಳ ವಿಷಮಂ! ವಾರಿಸುಗುಂ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೊಂದಟಿ ಬೇರಂ
^೩[ಜಾರಿಸಿ]^೩ ಪೂಸಿದೊಡಂದೀ! ಧಾರಿಣಿಗಟಿವಂತೆ ಪೇಟ್ಟಿನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೧೩

ಚಂ||ರಜನಿ ಸುದಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ಬೇವಿನಬಿತ್ತು ರಸಾಂಜನಂ ತಿಲ
ವ್ರಜ ತುಳಸೀ ಗುಡೂಚಿಯಿವಟಿಲೊಳ್ ಬೆರಸೊಪ್ಪೆ ಕಟುಂಕೆ ಸರ್ಪಪಂ
ನಿಜದೆ ಸಮಾನಮಾಗರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ಸರ್ಪ ಮೃಗಾದಿಯಿಂದಮಂ
ಡಜಕುಲದಿಂದಮಗ್ಗಲಿಸಿದುಗ್ರವಿಷಂ ಪರೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೧೪

ಹರಿ ಕರಿ ಬಭ್ರು ಬೆಕ್ಕು ಮುಸು ಮಾನವನಾಖು ವೃಕಂ ವರಾಹ ಕು
ಕ್ಕುರ ಪುಲಿ ಮುಖ್ಯಮಾದ ಚರಸತ್ತದ ದಂತ ನಖಾದಿ ನಟ್ಟು ನಿ
ತ್ತರಿಸಲಶಕ್ಯಮೆಂದೆನಿಪ ಪುಣ್ಣರೆದಿಕ್ಕುವುದಿತ್ತಿಯಿಂದೆ ಪಾ
ಲ್ತೆರಸಿದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ಪಾನಮನೀಯೆ ವಿಷಾಪಹಾರಕಂ

೧೫

ಕರಿ ಮೊದಲಾಗಿರುಂಪೆ ಕಡೆಯಾದ ಚರಾಂಗವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮಂ
ಪರಿಹರಿಸಲ್ಕೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನಿಂಬಿನೊಳಂಬುವಿಂದದಂ
ಬೆರಸರೆದೊಪ್ಪುಪಂಜನದೊಳಂತೆ ವಿಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಲೊಂದೆ ಸಾಲದೆ ವಿದಗ್ಧಶಿರೋಮಣಿ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೧೬

೧೦. ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರಿನಿಂದಾದ
ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೧೧. ನಿಂಬೆಯ ಎಲೆ ಸೊಗದೆ ಅಂಗುರು
ಹಾಲೆಸೊಪ್ಪು ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯಿಂದ
ಹಚ್ಚಲು ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯ ಬೇಗನೆ ಗುಣವಾಗುವುದು. ೧೨. ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಹಂದಿ
ಮುಂಗುಸಿ ಕುದುರೆಯೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ನಖ ಮುಖಿಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಮರದರಿಸಿನವನ್ನು
ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩. ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲ ಬೇರೊಂದನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ದುಷ್ಟ
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಉಭಯ ಕವೀಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು. ೧೪.
ಅರಿಸಿನ ದಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ಬೇವಿನಬೀಜ ರಸಾಂಜನ ಎಳ್ಳು ತುಳಸಿ ಗುಡೂಚಿಗಳೊಡನೆ ಗರುಕೆ
ಸಾಸುವೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ಪ ಮೃಗ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಹುಲಿದಿಂದಾದ
ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೧೫. ಸಿಂಹ ಆನೆ ಮುಂಗುಸಿ ಬೆಕ್ಕು ಮುಸು ಮಾನವ
ಇಲಿ ತೋಳ ಹಂದಿ ಕೋಳಿ ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಚರಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಂತ ನಖಾದಿಗಳು ನಟ್ಟು
ಆದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಬೆರಸಿದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಅರೆದು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು
ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೧೬. ಆನೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಇರುವೆವರೆಗಿನ ಚರಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಂಟಾದ
ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಅಂಜನ
ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸುವುದೊಂದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ವಿದಗ್ಧ ಶಿರೋಮಣಿ ಮಂಗರಾಜನ

ವ|| ಇನ್ನು ಲೋಕದೊಳುಳ್ಳ ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಾಪಹರಣಕ್ಕಮೊಪ್ಪುವ ಅಮೃತಧಾರಾ ಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ಓಂ ನಮೋ ಭವಗತೇ 'ಪಾರ್ಶ್ವ'ಚಂದ್ರಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಅಷ್ಟಮಹಾಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಾಯ ಲಾತಿ ಜಾಳ ಗರ್ದಭ ಕರ್ಣಶೂಲ ನೇತ್ರಶೂಲ^೧ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ದುಷ್ಟಪ್ರಣ ವಿನಾಶನಾಯ ಅನೇಕ ವಿಷಸಂಹರಾಯ 'ಭಿಂದ ಭಿಂದ' ಚಂದೋಗ್ರ ದಾಹಸಂತಾಪ ಹನ ರಣ ಋಣ ಇಳಿ ಶಿಳಿ ಚಿಳಿ ಮಿಳಿ ಕಿಳಿ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂ ಸಃ ಓಂ, ಹ್ರೀಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರಃ ಹಂ ಸಃ ಗ್ಲೌಂ ಕ್ಲಾಂ ಠ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

೨. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಶಂಕರಚಂದ್ರಾಯ^೨ ಹನ ಹರ ಹರ ಮಾರಯ^೪ ಸ್ವಾವರ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಹರ ರ್ಹ್ಮಾಂ ಪಿ (ಸಿ)ಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಇಳೆಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ| ಗಳೆನಲ್ ಮುನಿಗದಿತಮಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ ಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತನ್ಮಂತ್ರಿತಃ ಜಳಮಂ ಕುಡಿಯಲ್ಕೆ ತಳಿಯೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೧೭

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದ್ವಯದೊಳೋರೊಂದಿಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಮಂತ್ರಿತ ಜಲದಿಂ ಸ್ನಾನ ಪಾನ ಔಷಧಿಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿಯಿಕ್ಕಲ್ ಸರ್ವ ವಿಷಹರಣಂ

ಕರಡಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಂ|| ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪುನರ್ನವಿಯೆಂಬ ಮೂಲುಮಂ ಬೆರಸರೆ ಕಲ್ಲೊಳಿಟ್ಟರೆದು ತುಗ್ಗಿಲಣಂಬೆಯುಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ತಕ್ರದೊಳಮೀಂಟಿ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ್ ಕರಡಿಯ ದಂತಪಂಕ್ತಿಜ ನಖಾವಳಿಜಂ ಮನುಜಾಂಗಬಾಧಕಂ

೧೮

ಕಂ|| ಬರಿವದಣೆಯ ಕೆಂಬಲುಹೆಯ| ಕರಮೊಪ್ಪುವ ಮೂಲದೆಸೆವ ಕರಿಯಂ ಸುಣ್ಣಂ 'ಬೆರಸರೆ'ದಿಕ್ಕಲ್ ಮಾಣ್ಣಂ | ಕರಡಿಯ ನಖಮುಖದಿನಾದ ಪುಣ್ಯಳಮೋಘಂ

೧೯

ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮುಸಲಿಯ| ಕಂದ ಲಸತ್ತಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿ ನಿ ಸ್ಸಂದೇಹಂ ಪರಮೌಷಧಿಯೆಂದು ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಭೃಂಗಂ

೨೦

ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಅಮೃತಧಾರಾ ಮಂತ್ರಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇವು ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಚಿಮುಕಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಲ ಮಂತ್ರಿತವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಸರ್ವ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೧೮. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ಕೊಗ್ಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ದೊಡ್ಡನೆಲದಾವರೆ, ಅರಿಸಿನ) ಪುನರ್ನವಿ ಈ ಮೂರನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ತುಗ್ಗಿಲು ಅಣಬೆಯ ರಸ ಅಥವಾ ಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಮಾನವನಿಗೆ ಕರಡಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರುಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ಬೇಗನೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೯ ಬರಿವದಣೆಯ ಕೆಂಪು ಹರುಹೆಯ ಬೇರುಗಳ ಕರಿಯನ್ನೂ ಸುಣ್ಣವನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕರಡಿಯ ನಖ ಮುಖದಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪರಿಹಾರ. ೨೦ ಮುಸಲಿಯ ಗಡ್ಡೆಯ ರಸದ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯು ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಪರಮೌಷಧಿಯೆಂದು

1. ಪಾರ್ಶ್ವ (ಸಿದ್ಧಿಕರ) (ಅ) 2. ಲ (ಶ್ರ) 3. ಭಿಂದಿ (ಭಿಂದಿ) ಭಿಂದಿ (ಭಿಂದಿ) (ಅ) 4. ಹರ (ಹನ) ಹರ ಹರ ಮಾರಯ (ಮಾರಯ) (ಅ) 5. ಬೆರಸರೆ (ಗ)

ತೋಳನ ವಿಷಕ್ಕೆ

'ಎಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ' ಪಾದರಿಯೆಲೆ! ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆ ಯೆಸೆವ 'ಬೇರುಮಂ' ಖರ್ಜೂರದೊ
ಳೊರ್ಗಿರೆ ಜಲದಿಂದೀಂಟಿ! ಲ್ಲಗ್ಗಲಿಸಿದ ವೃಕವಿಷಂಗಳಟಿಗುಮಮೋಘಂ

೨೧

ಮನುಜರ 'ರದನ'ಮುಮಂ ತಾಂ! ಸ್ತನದುಗ್ಗದೆ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುಗೆ ತೋಳಂ
ತಿನಲಾದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ಜನಹಿತಕರಚರಿತ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ

೨೨

ಸೀಲ್ನಾಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪಾಲಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಪುಷ್ಕರ! ಮೂಲಮನಲ್ಲದೊಡೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮಂ
ಪಾಲಿಂದರೆದೀಂಟುಗೆ ತಾಂ! ಸೋಲಿಸೆ ಸೀಲ್ನಾಯ ವಿಷಮನಂತದೆ ಸಾಲ್ಗುಂ

೨೩

ಪೆಂಕುಳಿನಾಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕನಕದ ಬೇರುಂ ಶರ್ಕರೆ! ಯನುಪಮಮೆನಿಸಿದರ್ ತುಪ್ಪಮಿಂತಿವನೊಸೆದಿಂ
ಪಿನ ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡಿಸಿದೊಡಂ! ಶುನಕನ ಪೆಂಕುಳಿಗನಧಿಕ ವಿಷಮನದಟಿಗುಂ

೨೪

ಸಿತಮಾಹಿಷಮಂ ಫೃತದೊಳ್! ಸಿತ ಗುಡಮಿಶ್ರಂಗಳಾಗಿ ತಿಂಬುದು ಮೇಣ್
ಸಿತ ಕೂಷ್ಮಾಂಡದ ಫಲರಸ! ಯುತ ಮರಿಚನಮನಕ್ಕೆ ತಿಂಗೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೨೫

ಎಕ್ಕೆಯ ಕೋರಕಮಂ ತಂ! ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದುಗ್ಗದೊಳಮರೆದು ಕದಡೀಂಟಲೊಡಂ
ದೊಕ್ಕನೆ ಮಾಣ್ಣುಂ ಪೆಂಕುಳಿಯುಕ್ಕಿದ ಶುನಕನ ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತ ಕುಪಥಾ

೨೬

ಅತ್ತಿಯ ಪಣ್ಣಾಜ್ಯಂ ಮೇ! ಉತ್ತರಣೆಯುಮೆಸೆವ ಮಧುವಿವಂ ಕುಡು ಮೇಣ್
'ಮತ್ತಿಯ' ಮೂಲಮನುದಕದೊ! ಇತ್ತೊಡೆ ಪೇಕುಳಿಯ ನಾಯ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ

೨೭

ಕನಕದ ರಸಮಂ ಗುಡಮಂ! ವಿನುತ ಕ್ಷೀರದೊಳಮಿರ್ಪಲಮನೀಂಟಲ್ಗುಂ
ಶುನಕಂ ಪೇಕುಳಿಗೊಂಡುದು! ತಿನೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಮುಭಯಕವಿಕಮಲಾರ್ಕಾ

೨೮

ಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಭೃಂಗನು ಹೇಳಿದನು. ೨೧ ಪಾದರಿಯೆಲೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಬೇರು ಖರ್ಜೂರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ತೋಳದ ಅತಿವಿಷನಾಶನ. ೨೨. ಮಾನವರ ಹಲ್ಲನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ತೋಳ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಜನಹಿತಕರಚರಿತನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೩ ಪುಷ್ಕರದ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಸೀಲ್ನಾಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪ ಕನಕದ ಬೇರು ಸಕ್ಕರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಸಿತಮಾಹಿಷವನ್ನು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ತಿನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ರಸ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಯ ವಿಷನಾಶನ. ೨೬ ಎಕ್ಕೆಯಮೊಗ್ಗನ್ನು ತಂದು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರೆದು ಕದಡಿ ಸೇವಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೨೭. ಅತ್ತಿಹಣ್ಣು ತುಪ್ಪ ಉತ್ತರಣೆ ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತಿಯಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೨೮. ಕನಕದ ರಸ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಲ ಸೇವಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಉಭಯ

- ನೀಲಿಯ ಕನಕದ ಬೇರಂ ಕೋಲೆಯ ಬೇರೆಂಬಿವಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆ ನೀಂ
ಪಾಲಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಂತದು ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಪುರ್ಚುಗೊಂಡ ನಾಯ್ಕಳ ವಿಷಮಂ ೨೯
- ಕನಕದ ಬೀಜಶತಂಗಳನನುನಯದಿಂ ಕುಡಿಸಲಂತೆ ಪೇಕುಳಿಗೊಂಡಾ
ಶುನಕನ ವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ತನು ಧನಮುಂ ಸ್ತೀವ್ಯಸನಿಗಳಿವ ತೆಲದಿಂ ಧರೆಯೊಳ್ ೩೦
- ಬೆಲ್ಲದೊಳೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಬೆರಸೆಣ್ಣೆಯಂ ಕೊಳಲ್ಕದು ಕಳೆಗುಂ
ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಶುನಕಂಗಳ ವಿಷ ಮೆಲ್ಲಮನಕಳಂಕಮಾನಸೈಕಮರಾಳಾ ೩೧
- ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲೆಣ್ಣೆ ಗುಡಂ ಚೆಕ್ಕನೆ ದುಗ್ಗದೊಳೆ ಬೆರಸಲದನೀಂಟಲೊಡಂ
ಮೊಕ್ಕಳಮಿಟಿಗುಂ ನಾಯ್ಕಳ್ ಸೊರ್ಕೆಂ ಪಿಡಿದಡಸಿ ಕಡಿದ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ೩೨
- ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯನಿಂ ತಲಸದೆ ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ನಾಯವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ಮೇಣ್
ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯುಮಂ ವಿಲಸತ್ ಫೃತದಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಂತದಲಿಂದಂ ೩೩
- ನೆಲದಾಳು ಮಧುವೆರಸರೆ ತಾ 'ನಲೆಗುಂ' ತದ್ವಿಷಮನಲ್ಲದೊಡೆ ಕುಂಬಳದೊಳ್
ಪಳರಸಮಂ ಮೆಣಸಂ ಕೊಳಲಿಂ ಫೃಮನಿಸಿದ್ ನಾಯ್ಕಳತಿವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ೩೪
- ಕುರ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮರಿಚಂ ಶರ್ಕರೆ ತಿಲಮೆಮ್ಮೆಯೆಸುವ ಬೆಣ್ಣೆಯುಮಂ ಕೊಂ
ಡರ್ಕನ ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡಿಸಲ್ ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗೆ ಕಿಡುಗುಮದಲಿಂದೆ ವಿಷಂ ೩೫

ಕವಳಂ

- ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗಂ ಮಲಿ ಲಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಾದಲದ ಪಣ್ಣೊಳಂ ಖೈರದ ಬಿ
ತ್ತಕ್ಕುಮನೆ ಕೂಡಿ ತಿನೆ ತಲೆ ದೋರ್ಕುಮೆ ತದ್ವಿಷಮಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳಿನಿಸುಂ ೩೬

ಕವಿಕಮಲಾರ್ಕಾ ೨೯. ನೀಲಿ ಕನಕ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೦. ಕನಕದ ನೂರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷವು ಸ್ತೀವ್ಯಸನಿಗಳು ತನುಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೧. ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಅಕಳಂಕ ಮಾನಸೈಕಮರಾಳಾ. ೩೨. ಎಕ್ಕೆಹಾಲು ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲ್ಲಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಡಿದ ನಾಯ್ಕಳ ವಿಷವು ಬೇಗನೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೩. ಆಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ನಾಯಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೪. ನೆಲದಾಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕುಂಬಳದ ಹಳೆಯ ರಸ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಯ್ಕಳ ಅತಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೫ ಕುಕ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮೆಣಸು ಸಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೬. ನಾಯಿ ಕಡಿದವನಿಗೆ ಮಾದಲಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಖದಿರ(ಖೈರ)ದ ಬೀಜವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನಿಸಲು ಅದರ

ಲೇಪಂ

ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಜಾಜುಂ! ಬೆರಸು ತದೀಯ ಕ್ಷತಂಗಳೊಳ್ ಪೂಸುಗೆ ಕು
ಕುರನ ವಿಷಂ ಪಱಿಪಡುಗುಂ! ನಿರುಪಮ ಸುಶ್ರುತ ಪಯೋಧಿಯನುಮತದಿಂದಂ ೩೭

ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದೊಳಂ! ಬೆರಸಿದ ವರನೀಲಿ ಜಾಜು ಹಯಗಂಧಿಯಿವಂ
ಭರದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ! ಮಿರಲೀಗುಮೆ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಾಖ್ಯದ ವಿಷಮಂ ೩೮

ತೈಲ ಗುಡಂಗಳೊಳೆಕ್ಕೆಯ! ಪಾಲಂ ಬೆರಸಿರದೆ ನಾಯ್ ಕದುಂಕಿದ ಪುಣ್ಣೊಳ್
ಕಾಲದೊಳೆ ಪೂಸಲದು ನಿ! ಮೂಲಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೩೯

ಪಿರಿದೌಷಧಗಳನುಸಿಯೆ! ತಿರುಗುತ್ತಿರಲೇತಕ್ಕಣ್ಣ ನಾಯವಿಷಕ್ಕಂ
ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತನೆ ಕೊಂಡಂ! ತರೆ ದಷ್ಟಂಗಿರದೆ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಮಱಿಗುಂ ೪೦

ಬೇಳಾಗದೆ ಜಿಹ್ವಾಪಂ! ಮೇಳಿಸಿ ಬಂದಡಸಿ ಪಿಡಿಯಲೊಡನಾ ದಷ್ಟಂ
ಗೇಳಿಸದಿರದಂ ಗಡ ನೀಂ! ಕೋಲಿಯ ವಿಷೆಯನೆ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಮಱಿಗುಂ ೪೧

ತಿಲಜಮುಮಂ ಗೊಬ್ಬರದೊಳ! ಗಲಸದೆ ಬೆರಸರೆದು ಪೂಸಲತಿಪಾತಕ ಮಂ
ಡಲಿಗಳ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಮಂ! ತೊಲಗಿಸುಗುಮುದಾರಚಾರುತರಗುಣನಿಳಯಾ ೪೨

ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸು ಎಂದು ವಿ! ವಕ್ಷಿಸಿ ಪಲರ್ಗಣ್ಣ ಬಾಯ್ಬಿಡುತಿರದೆ ಬೇಗದಿಂ
'ದಕ್ಷದ' ಬೀಜಮನೆಣ್ಣೆಯ! ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಪೂಸಲ್ಕೆ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಷಮಱಿಗುಂ ೪೩

ಬೇದುಗಟ್ಟುವುದು

ವಿಲಸತ್ತುಮಾರಿಯೊಪ್ಪವ! ದಲಮಂ ಸೈಂಧವಸಮೇತಮಂ ಬಿಸಿಮಾಡಿಂ
ತಲಸದೆ ಕಟ್ಟಲೊಡಂ ಮಂ! ಡಲಿಗಳ್ ಪಿಡಿದಾದ ಪುಣ್ಣೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ ೪೪

ವಿಷ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೩೭. ಎರಡರಿಸಿನ ಜಾಜುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಮುದ್ರಸಮಾನನಾದ ಸುಶ್ರುತನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೮. ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಜಾಜು ಹಯಗಂಧಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹಚ್ಚಲು ನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೯. ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲ್ಲಗಳೊಡನೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕಿ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು. ೪೦. ಹೆಚ್ಚು ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುವುದು ಬೇಡ; ಸಿರಿಸದ ಬೀಜವೊಂದನ್ನು ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷನಾಶನ. ೪೧. ನಾಯಿಯು ಬಂದು ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಭಾಂತನಾಗದೆ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕೋಳಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೨. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಅತಿಕ್ರೂರವೆನ್ನಿಸಿದ ಮಂಡಲಿ (ಮಂಡಲ ಹಾವು)ಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ಉದಾರಚಾರುತರ ಗುಣನಿಳಯಾ. ೪೩. ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಹಲಪರನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ತಾರೆಬೀಜವನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಮಂಡಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೪. ಕುಮಾರಿಯ (ಸಣ್ಣಗೋರಂಚಿ) ಎಲೆಯನ್ನು ಸೈಂಧವದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ತಾತ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಹುಣ್ಣಿಗೆ

ಧೂಪಂ

ಯೋಗದೊಳೆನೆಲ್ಲೊಳೊಳು|ದ್ಯೋಗಂ ಹುಲಿಗಿಲೆಯನೊದವಿಸಿ ಪೊಗೆಯಂ
ರಾಗದೊಳಿಕ್ಕುವುದು ಪು| ರೋಗತಿ ತಿಂದೆಡೆಗೆ ವಿಷಮನಂತದು ಕಳೆಗುಂ

೪೫

ತಂತ್ರಂ

ಸಾರಮಿದೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂನೀರಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಯ್ ತಿಂದೆಡೆಗಂ
ಭೋರೆಂದುಗುಟ್ಟಿದು ಮೂಱುಂ| ಬಾರಿಯೊಳಂ ತದ್ವಿಷೋಗ್ರಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೪೬

ನರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕುರುಟಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯ ದಳಮೆಂ| ಬೆರಡಂ ಜಂಭೀರರಸದೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ
ನರಿಗಳ ಪಲ್ಲಳ್ ನಟ್ಟಾಸುರದ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಂ ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ

೪೭

ಮರಿಚಂ ದಾಗುಡಿಯೆಂಬಿವ| ನೆರಡಂ ಜಂಭೀರ ರಸದೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ
ನರಿಯ ವಿಷಂ ಮರುದಗ್ಗಿ| ಕೆರಡಕ್ಕೊಳಗಾದ ಯವಸದೊಟ್ಟಿಲೆನಿಕ್ಕುಂ

೪೮

ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಲಜದ ಕುಟಜದ ಬೀಜಮ| ನಲಸದೆ ನೀರಿಂದಮರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ
ನಳಿಗುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಗಳ್| ಪಲವಟೊಳೇಂ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೇ

೪೯

ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ| ಮರೆದೀಂಟಲ್ ನೀಲಿಯೊಡನೆ ಸಿತಪರ್ಣೆಯನೀ
ಶ್ವರಿಯಂ ಮೇಣ್ ನೀರಿಂದಂ| ಸುರುಚಿರಮತಿ ಮಂಗರಾಜನನುಮತಿಯಿಂದಂ

೫೦

ಮಲಯರುಹ ನಿಂಬಬೀಜಂ| ವಿಲಸಜ್ಜಂಬೂತ್ವಚಂಗಳಂ 'ಬೆರಸಿರೆ ಪೂ'
ಜಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸ| ಲ್ಕಟಿಗುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ

೫೧

ಒಳ್ಳೆಯದು. ೪೫. ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹುಲಿಗಿಲ ಎಲೆಯ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಪುರೋಗತಿ (ನಾಯಿ?) ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೬. ಎಲ್ಲದರ ಸಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಬೋರೆಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಉಗುಳಿದರೆ ಅದರ ವಿಷ ಕಳೆಯುವುದು. ೪೭. ಕುರುಟಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯವಲೆ ಈ ಎರಡನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲರೆದು ಸೇವಿಸಲು ನರಿಗಳ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ. ೪೮. ಮೆಣಸು ದಾಗುಡಿ ಎಂಬೀ ಎರಡನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲರೆದು ಸೇವಿಸಲು ನರಿಯ ವಿಷವು ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣಬೆಯಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ಕಮಲ ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಅಳಿಯುವುದು. ಇನ್ನು ಹಲವರಿಂದೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದಿದೆಯೇ? ೫೦. ನೀಲಿಯೊಡನೆ ಸಿತಪರ್ಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೫೧. ಶ್ರೀಗಂಧ ನಿಂಬಬೀಜ ನೇರಿಲೆಯ ತೊಗಟೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷವಾಶನ, ಕೇಳು

ಚಂ|| ಬೆರಸಿ ಫಲತ್ರಯಂಗಳ ಕಷಾಯದೊಳಂತೆ ಸಿತಾರ್ಕಮೂಲಮಂ
ನಿರುಪಮ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಯ ಸುಬೀಜದ ಪಚ್ಚೆಯ ನಿಂಬವೃಕ್ಷದಿಂ
ಚರಿಸಿದ ಸಾರಮಪ್ಪ ಪಗಿನೊಪ್ಪುವ ಲಾಂಗಲಿಯ^೧ ಪ್ರಯುಕ್ತಮಂ
ಪೊರೆದರೆ ಮಾಡಿದೊಳ್ಳುರುಳಿಯಂ ಮಡಗಿಟ್ಟು ಬಲಿ^೨ಕಮಂತದಂ

೫೨

ಕಂ|| ಪೊಸತೆನಲಿಕ್ಕಿದ ಗೋಮಯ! ರಸದಿಂ ಪೂಸಿದೊಡಮಿರದೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಮುಂ
ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕ್ಷುದ್ರಭಯಂ! ವಸುಧಾಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂದಮೆಂತಂತೆ ವಲಂ

೫೩

ಅಂಜನಂ

ಬಹ್ವಾಲಾಪದೊಳೇಂ ಗಳವಿಹ್ವಳನಾಗದೆ ಬಿಡಾಲನಿಂ ಕ್ಷತಮಾಗಲ್
ಜಿಹ್ವಾಪನ^೩ ಪಲ್^೪ ಸ್ತೀದು! ಗಾಢದೊಳೆಚ್ಚಲ್ಕೆ ಕಣ್ಗೆ ತದ್ವಿಷಮಲಿ^೫ಗುಂ

೫೪

ಹೆಬ್ಬಳಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕಿದೊಡೆ ಚಿ! ಕ್ಷಣಕೆ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ ತೀಬು ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
‘ಕ್ಷಣತಂ ಗ್ರಾವದೆ’ ಹಿಂಗಿಂ! ಕಣಯುತ ವಗ್ಗರಣೆಯಿಂ ಕೊಳಲ್ ವಿಷಮಲಿ^೫ಗುಂ

೫೫

ಪಲತೆಲದ ಮದ್ದುಗಳೊಳೇಂ! ಫಲಮದು ಹೆಬ್ಬಳೆಯ ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದೆಡೆಯ ವಿಷಂ
ಎಲವದ ಪಾನದೊಳಂ ತಾಂ! ತೊಲಗುಗುಮಂತದಲಿ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೫೬

ಮುಂಗುರಿಗೆ

‘ಎರಡ’ರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮ! ನರೆದೊಂದಿಸಿ ಪೂಸೆ ನಕುಲ ದಷ್ಟಾಂಗದೊಳಂ
ಪರೆಗುಂ ತದ್ವಿಷಮಾಕ್ಷಣ! ಮುರಿಯ ಶಿಖಾಗ್ರದೊಳೆ ನಿಂದ ಸೂತದ ತೆಲದಿಂ

೫೭

ಉ|| ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಪೊಸಮಂಚಿ ಸಲೋಧ್ರಕಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ
ಬೇಗದೊಳೊಪ್ಪುವ ಸ್ತನಪಯಃಪ್ರಯುತಂಗಳೊಳಾದುವಂ ಸಮಂ

ವಿದಗಾಭರಣಾ. ೫೨. ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರು ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿ (ಕೊಳವಳಿಕೆ)ಯ ಬೀಜ ಪಚ್ಚೆಯ ನಿಂಬೆಮರದಿಂದ ಸ್ರವಿಸಿದ ಅಂಟು ಲಾಂಗಲಿ(ನೀರುಹಿಪ್ಪಲಿ)ಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ೫೩. ಆಗತಾನೆ ಹಾಕಿದ ಗೋವಿನ ಸಗಣೆಯ ರಸದಿಂದ ಹಚ್ಚಿದರೆ ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕ್ಷುದ್ರಭಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೪. ಬಹು ವಿಚಾರದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಬೆಕ್ಕಿನಿಂದ ಗಾಯವಾಗಲು ತಳಮಳಗೊಳ್ಳದೆ ಜಿಹ್ವಾಪನ (ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದವು) ಹಲ್ಲನ್ನು ಎದೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೫. ಪುಣುಗಿನಬೆಕ್ಕು ಕಚ್ಚಲು ಚಿಕ್ಕಣಕೆ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ ಲವಂಗ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅರೆದು ಹಿಂಗು ಕಣಗಳೊಡನೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೬. ಹಲವು ವಿಧದ ಮದ್ದುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹೆಬ್ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದೆಡೆಯ ವಿಷವು ಎಲವದ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯಿಂದ ತೊಲಗುವುದು. ೫೭. ಮುಂಗುಸಿ ಕಚ್ಚಿದಡೆಗೆ ಎರಡರಸಿನ ಮನಶ್ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಉರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಸೂತ(ಪಾದರಸ)ದಂತೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ತಾಗಿರಲಕ್ಷಿಗಳೆಸಲು ಬಭ್ರುಕುಲಂಗಳ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂತೆ ಸಂ
ಯೋಗಜಮಪ್ಪ ತೀವ್ರವಿಷವೇದನೆಯಂ ಪರೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ
ವಾನರನ ವಿಷಕ್ಕೆ

೫೮

ಕಂ|| ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ ಮೆಟಿಸಂ| ಪರಿಮದಿಸಿ ಸಲಿಲದಿಂದೆ ಪೂಸಲೊಡಂ ವಾ
ನರನ ವಿಷಂ ಪಱಿಪಡುಗುಂ|ಪರಮಾರ್ಥಂ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ

೫೯

ಮುಸುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮಂದಾರ ಸಿಂಧುವಾರಂ| 'ಸಂದಾವಲ್ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯಾಚೆ' ದಾಗುಡಿಯಂ ಬೇ
ರೊಂದಾಗಿರೆ ಜಲದಿಂ ಪೂಸಂದೊದವಿದ ಮುಸುಗಳಗಿದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೬೦

ಆನೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಂ|| ವಿಳಸಿತ ಲುಂಗನೀರಯುತ ಪಾನಮನಾಗಿಸು ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ
ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಹ ಕೇಸರಿಯ ಬೀಜದೊಳಂತೆಸೆವಾ ಪ್ರಯುಕ್ತದಿಂ
ಕಲಸಿದುದಂ ಕೊಳಲ್ ಮದಗಜಂಗಳ ದಂತನಖಾಗ್ರಘಾಯದಾ
ವಿಲವಿಷವೆಲ್ಲಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಬುಧಬಾಂಧವನಿಷ್ಟಸೂಕ್ತಿಯಿಂ

೬೧

ಸಿಂಗಳೀಕನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಸೊಗಯಿಪ ಟಂಕಣಮುಂ ಕುರು| ಟಿಗೆಯುಂ ಕಣ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯುಂ ಲೋಯಿಸರಂ
ಸಗುಣಂ ಕುಡಿ ಜಲದಿಂದೀ| ಜಗತಿಯ ಸಿಂಗಳೀಕನುಗ್ರತರ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೬೨

ಅಮಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕರ್ಕಾಟಕಿ^೨ಯವರೋಧಂ^೧| ಶರ್ಕರೆಯುಂ ಪುತ್ರಜೀವಿ ತಾವರೆ ಬೇವು(ರ)ಂ
ನೀರ್ಕಲಸಿರದೀಂಟಲಿರ| ಲಾರ್ಕುಮೆಯಮ್ಮಾವಿನನುಪಮಾನ ವಿಷಂಗಳ್

೬೩

೫೮. ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಹೊಸ ಮಂಚಿ ಲೋಧಕಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಎದೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಂಗುಸಿಕುಲದ ಹರಿತವಾದ ಹಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ
೫೯. ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ವಾನರನ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ. ೬೦. ಪಾರಿಜಾತ ಸಿಂಧುವಾರ (ಲಕ್ಕಿಗಿಡ) ಕೆಂದಾವರೆ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಆಚೆ ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಮುಸುವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ.
೬೧. ಉತ್ತಮ ಲುಂಗವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು, ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಸಿಂಹ (ಆಡುಸೋಗಿ) ಕೇಸರಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆನೆಯ ದಂತನಖಾಗ್ರ ಘಾಯದ ವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಬುಧಬಾಂಧವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೬೨. ಟಂಕಣ ಕುರುಟಿಗೆ ಕಣ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿ (ಬೇಳುವಾಲಿ?) ಲೋಯಿಸರಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಿಂಗಳೀಕನ ಉಗ್ರ ವಿಷ ಪರಿಹರ.
೬೩. ಮರದರಿಸಿನ ಯವರೋಧ ಸಕ್ಕರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ತಾವರೆ ಬೇವು(ರು)ಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕಾಡುಹಸುವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೪. ಕರವೀರ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಅಶ್ವದ ವಿಷಕೆ

ಕರವೀರಂ ಮಡುವಾಗಲ್ ಬೆರಸಿರೆ ನಸ್ಯಮನೊಡಚುರ್ಗಾಕ್ಷಣದೊಳವಂ
ನರಮೂತ್ರದಿಂದಮಶ್ವೋ! ತ್ಕರ ದಂತಾವಳಿಯ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ

೬೪

ಚಂ|| ಬೆರಸಿರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಸಿತಮೊಪ್ಪುವ ದುಗ್ಧದೊಳಂ ಪ್ರಮೋದದಿಂ
ದರೆದು ಕುಡಲ್ಕಮೀಂಟಿದ ನರಂಗೆ ತುರಂಗಮದಿಂ ಕ್ಷತಂಗಳಾ
ಗಿರಲರಿದಪ್ಪ ತದ್ವಿಷಮದಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ಪರೆಗುಂ ನೃಪೇಶ್ವರಂ
ವಿರಚಿಸಿದಾ ತೃತೀಯ ಸಮುಪಾಯದೊಳಂ ಪರೆವಂತೆ ಶತ್ರುಗಳ್

೬೫

ಒಂಟಿಯ ವಿಷಕೆ

ಬಜೆಯಜಮೋದಮಂ ಕಣಮುಮಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪುವ ಹಸ್ತಿರ್ಕಣೆಯಂ
ಸುಜನವರೇಣ್ಯರಿಂ ನಟುವಲಂ¹ವನದೊಳ್ ಮೆಲಿವನ್ನಿ¹ಯೆಂಬಿವಂ
ವೃಜಿನ ವಿದೂರಮಪ್ಪಹಿತಯೋಗಮೆನಿಪ್ಪುವಿವಿಂತಿರಲ್ಕೆಯುಂ
ಗುಜುಗುಜುದೇವುದೌಷ್ಟ್ರಿಕವಿಷಂ ಪರೆಗುಂ ಜಲದಿಂದಮೀಂಟಿವಂ

೬೬

ಕತ್ತೆಗಳ ವಿಷಕೆ

ಕಂ|| ಕತ್ತಗಿರಿಯವಟಿ ಮೂಲಂ! ಮತ್ತಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ²ಸೊಡರಿ² ಚಂದನಮಿವನ
ತ್ಯುತ್ತಮದಳೆಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಕತ್ತೆಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮುಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ

೬೭

ತುಲಸಿಯ ರಸದಿಂ ಪಾಲಿಂ! ದಲಸದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ಬಿತ್ತಂ
ಸುಲಲಿತಮಾಗರೆದೀಂಟಲ್ ತೊಲಗುಗುಮಾ ವಿರವಿಷಂ ನಿರನ್ವಯದಿಂದಂ

೬೮

ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗದ ವಿಷಕೆ

ಬೆರಸಿರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ! ತ್ವರಿತದೊ³ಳಂಗಾ³ರವಲ್ಲಿಯುಂ ಸೈಂಧವಮುಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗ! ದುರುವಿಷಮಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪನಾಂಜನದಿಂದಂ

೬೯

ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಬಹುಬೇಗನೆ ಕುದುರೆ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೬೫. ಪುತ್ರಜೀವಿ ರಾಯಪುರಿ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಿದ ನರನಿಗೆ ಕುದುರೆಯಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳು ಅದರ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ರಾಜನು ಯೋಚಿಸಿದ ತೃತೀಯ ಉಪಾಯದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಓಡುವಂತೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ೬೬. ಬಜೆ ಅಜಮೋದ ಕಣ ಹಸ್ತಿರ್ಕಣ ನರುವಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿ (ಚಿತ್ರಮೂಲ) ಎಂಬ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಹಿತಕರವಾದವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಒಂಟಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೭. ಕತ್ತಗಿರಿಯ ಬೇರು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸೊಡರಿ ಚಂದನಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕತ್ತೆಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೬೮. ತುಲಸಿಯ ರಸ ಮತ್ತು ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಕತ್ತೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೯. ಅಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗದ

ಕಡವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮರಿಚ ತವಕ್ಷೀರಮನಿಂ ತರೆದೊಪ್ಪುವ ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂ ನಯನಕ್ಕಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂಜನಮದು ಸಂ ಹರಿಕುಂ ಕಡವಿನ ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೭೦

'ಮುರಿಕೆಯ' ಕಾಯ್ ಮಡುವಾಗಲ್ ಬೆರಸಿದ ಮಧುವಂ ವಿಲೋಚನಂಗಳೊಳೆಚ್ಚಲ್
ಪರೆಗುಂ ಕಡವಿನ ವಿಷಮುಂ ಪರಮಾಗಮದಿಂದೆ ಸುಶ್ರುತಿಗಳುನ್ನತಿವೋಲ್ ೭೧

ಮರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿಸಿನಮಿಂ^೧ದ್ರಾಕ್ಷಂ^೨ ಮಗ! ಧರುಹಂ^೩ ಬಜೆ^೪ ಗುಂಜಿಯೆಂಬಿವಂ ಸದೃಶ
ದೊಳಿಂತರೆದೊಂಟಲ್ ಪಾಲಿಂದಂ ಮರೆಯ ವಿಷಂ ಪರೆಗುಮಖಿಳ ವಾಕ್ಯೀನಿಳಯಾ ೭೨

ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಂಗ ವಿಷಕ್ಕೆ

ನಿಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ ಪುಲಿ! ವಲ್ಲು ತೇದೆಚ್ಚಿ ತಿಳಿಗುಮಾಕ್ಷಣದಿಂದಂ
ಪುಲ್ಲೆಯ ಸಾರಂಗದ ವಿಷ! ಮೆಲ್ಲು ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಭುಜಮಧುಪಾ ೭೩

ಕಾಡೆಮ್ಮಕೋಣಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ||ಘಮೈನಲಶ್ವಗಂಧಿಯಜಮೋದ ಕುರುಟಗೆ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಮೂ
ಲಮೃಡುವಾಗಲಂ ಕುಡಿಸುಗಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ^೧ ಸುವರ್ಣ^೨ ಮಾತ್ರಮಂ
ಕೆಮ್ಮನೆ ಬಂದು ಪಾಯ್ತೊದೆದು ಕಚ್ಚಿದ ಕೋಣನ ತೀವ್ರಮಪ್ಪ ಕಾ
ಡೆಮ್ಮೆಯ ಘಾಯದಿಂದೊಗೆದುದಂ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೭೪

ಹಸುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಆವಿನ ಮೊಲೆವಾಲಿಂದಂ ಭಾವಿಸಿ ಕಾಬ್ಬುಗ್ಗಿಯೆಸೆವ ರಸಮಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಗೋವಿನ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಕೇವಲಿಯ ವಚೋವಿಳಾಸಮೆಂತಘಾತತಿಯು ೭೫

ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ೭೦. ಮೆಣಸು ತವಕ್ಷೀರಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಡವಿನ ವಿಷಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೭೧. ಮುಟ್ಟಲುಮುರಿಕೆಯ (ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ?) ಕಾಯಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕಡವಿನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದನ್ನು ಸುಶ್ರುತನ ಪರಮಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ೭೨. ಅರಿಸಿನ ಇಂದ್ರಾಕ್ಷ ಮಗಧರುಹ ಬಜೆ ಗುಂಜಿ ಎಂಬಿವನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಮರೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಅಖಿಳ ವಾಕ್ಶ್ರೀನಿಳಯಾ ೭೩. ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಂಗಗಳ ವಿಷವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಭುಜಮಧುಪಾ ೭೪. ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಅಜಮೋದ ಕುರುಟಗೆ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಯ ಬೇರು ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣದ ಪುಡಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಒದೆದ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಿದ ಕೋಣನ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಘಾಯದಿಂದಾದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೫. ಕಾಡುನುಗ್ಗೆಯ ರಸವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಕೇವಲಿಯ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಪಾಪಸಮೂಹ

ತಗರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಇಂಗುಳದ ಪಾತ್ 'ನಿಶಾನ್ವಿತ'! ಹಿಂಗುಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮಿವೆಲ್ಲಮಂ ಲೋಕಿಯ ಪ
ಣಂಗಳ ರಸದಿಂ ನಸ್ಯಂ! ಕಂಗಳೊಳೆಚ್ಚಲ್ಗೆ ತಗರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೭೬

ಆಡು ಹೋತು ಕುಟಿಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡಸಿಗೆಯುಂ ನೆಯ್ವಿಲ್ ದಾ! ಗುಡಿಯಿವಟಿಗಳಮೊಂದನರೆವುದಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಕುಡಿಯಲೊಡಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ! ತಡೆಯದೆ ಪೋಂತಾಡುಕುಟಿಗಳುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್

೭೭

ಮೊಲನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೊಲಗಿವಿಗನ ಗೆಡ್ಡೆಯುಮಂ! ಜಲದಿಂದರೆದದಟ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗಳಿಂ
ತೊಲಗುಗುಮಾಗಳೆ ತನುವಿಂ! ಮೊಲನ ವಿಷಂ ದ್ವಿಜಸಕಾಶದಿಂ ಪೊಲೆಯನವೋಲ್

೭೮

ಎಯ್ಯಮ್ಮಗದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡುಮುಳಿದೆಯ್ ಪಿಡಿದೆಡೆಯಂ! ಸುಡುವುದದಂ ಗೇರತುಪ್ಪದಿಂ ಕಾದುದಟಿಂ
ತಡೆಯದೆ ಬಲಿಯಂ ಮರ್ದಂ! ಕುಡುವುದು ಪಾನಾಂಗಲೇಪನಾಂಜನ ವಿಧಿಯೊಳ್

೭೯

ನೆಲದಾಳ್ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಯಂ! ತೆ ಲವಂಗದ ಮೂಲಮಾಟರೂಷಕಮಿವನಂ
ಬಿಲ ದೇವದಾಳಿವೆರಸೀಂ! ಟಲದುಂ ನಸ್ಯಾದಿಯೆಯ್ಯವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೮೦

ಕೆಂಬಣಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಆಸಡಿಯುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಮಂ! ಲೇಸೆನಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಿಯುಂ^೩ ಸಮನಾಗ
ಲೋಸರಿಸದೆ ಕಟಿಯಿಂ ಕುಡೆ! ಸಾಸದೆ ಕೆಂಬಣಿಲು ತಿಂದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೮೧

ಸಣ್ಣಣಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೊಲಗಿವಿಗನನಜದುಗ್ಧದೊ! ಆಲಸದೆ ಕುಡಲಟಿಗುಮಣಿಲ ವಿಷಕುಳಮೆಲ್ಲಂ
ವಿಲಸನಧ್ರುಸಮಯದೊಳಂ! ತೊಲಗುವ ತೆಲದಿಂದೆ ಶಿಶಿರಮವನೀತಳದೊಳ್

೮೨

ತೊಲಗುವಂತೆ ಹಸುವಿನ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೬. ಇಂಗುಳದ ಹಣ್ಣು ಅರಿಸಿನ ಹಿಂಗು ತ್ರಿಕಟುಕ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೋಕಿಯಲೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ತಗರದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೭. ಕಡಸಿಗೆ ನೆಯ್ವಿಲು ದಾಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಅರೆದು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಆಡು ಹೋತ ಕುರಿಗಳ ಅತಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೮. ಮೊಲಗಿವಿಗನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಅರೆದು ಅದರ ಪಾನ ಲೇಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೊಲನ ವಿಷವು ಶರೀರದಿಂದ ತೊಲಗುವುದು. ೭೯. ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ಫಾಯವನ್ನು ಗೇರತುಪ್ಪದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಪಾನ ಲೇಪನ ಅಂಜನವಿಧಿಯಿಂದ ಮರ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೮೦. ನೆಲದಾಳು ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಲವಂಗದ ಮೂಲ ಆಡುಸೋಗೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲ ದೇವದಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ನಸ್ಯಾದಿ ಮಾಡಲು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೮೧. ಆಸಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಅರಿಸಿನ, ದೊಡ್ಡನೆಲದಾವರೆ) ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಕೊಡಲು ಕೆಂಬಣಿಲು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೮೨ ಮೊಲಗಿವಿಗನನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಣಿಲ ವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿಶಿರ ತೊಲಗುವಂತೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

1. ಸಿತಾಪಿತ (ಕ) ನಿಶಾನ್ವಿತ (ಖ) ಸಿತಾನ್ವಿತ (ಗ) ರಜನೀದ್ವಯ (ಘ) 2. ತಿಲವಂಗದ (ಗ) ಯೊಂದೆಲಗವಿಮೂಲ (ಘ) ತಿಮಂಗರು (ಞ) 3. ಕ್ರಾಂತಿಯುಂ (ಅ)

ಉಡುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಭಲ್ಲಾತಕ ತರುಮೂಲಂ|ಸಲ್ಲಲಿತ ಗುಡೂಚಿ ಭದ್ರಮುಸ್ತೈವಂ ತಾಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ನೀರಿಂ ಕುಡಿಯಲ್| ನಿಲ್ಲದು ಹೇರುಡುಗಳಗಿದು ತುಡುಕಿದ ಗರಳಂ

೮೩

ಕನಕದ ರಸಮುಂ ಗದ್ದುಗುಂ |ಜನಹಿತಕರಮೆನಿಸಿ ಪರ್ವಿದೆಯ್ವೆಲೆ ನಾಗಂ
ಸುನಯದಿನರೆದು ವಿಲೇಪಿಸ| ಲನುಪಮಮೆನಿಪ್ಪಡುಗಳುಗ್ರವಿಷಮದು ತಿಳಿಗುಂ

೮೪

ಅತಿಬಜೆ ಕರ್ಪೂರ ಗುಂಜಾ| ಸ್ವಿತಮಪ್ಪಭಯಂಗಳೆಂಬಿವಂ ಪಾಲಿಂದಾ
ಯತಮಾಗೆ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್| ಪ್ರತಿಮಮೆನಿಪ್ಪಡುವಿನುಗ್ರ ವಿಷತತಿಯಲಿಗುಂ

೮೫

ಓತಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವಿಲಸತ್ ಸಾಮುದ್ರಮೆನಿ| ಪ್ಪ ಲವಣಮಿಶ್ರಿತದೆ ಪದಕ್ತೇಸರಮಂ ತಾಂ
ಜಲದಿಂ ಪಾನಂ ಮಾಡಲ್| ತೊಲಗುಗುಮಾ ಸರಟನಡಸಿ ಪಿಡಿದ ವಿಕೃಷ್ಟಂ

೮೬

ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಟು ಗುಳಮಂ| ಸಾಸಿವೆ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳಿಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಂ ಕುಡಿಯಲ್
ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷಮಲಿಗುಂ| ವಾಸುಗಿಯ ಮದಂ ಗರುತ್ತನೆನೆ ನಿಲ್ಲದವೋಲ್

೮೭

ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೆಣಸಿನೊಳಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪವ| ಕಣಮಂ ರವಿದುಗ್ಧದಿಂದ ಪೂಸಿದೊಡಂತಾ
ಕ್ಷಣದಿಂ ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷ| ಕಣವಲಿಗುಂ ಪುಳಿಗೆ ದುಗ್ಧಮಲಿವಂತೆ ವಲಂ

೮೮

ಹಿಂಗೊಂದನೆ ಲೇಪಿಸಲದು| ಪಿಂಗುಗುಮಿರದಣ್ಣ ಪರಿವ ಪಾವರಣೆ ತಿನಲ್
ಪಿಂಗದ ವಿಷಮಂತೆನೆ ಮುಖ| ಭಂಗಂ ಕೊಳೆ ಖಳನ ಮದವದಲಿವಂತೆವೊಲಂ

೮೯

ಪಲ್ಲಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತಲ್ಲಣಿಸಲೇಕೆ ಪಲ್ಲಿಯ| ಹಲ್ಲವಿಷಂ ಗಹನಮೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜಲದಿಂ
ದಿಲ್ಲಣಾಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ| 'ಸೊಲ್ಲಿಂದಲಿವಂತೆ ಮಂತ್ರಮಂತದು ಕಿಡುಗುಂ'

೯೦

೮೩ ಭಲ್ಲಾತಕ (ಗೇರು)ಮರದ ಬೇರು ಅವ್ಯತಬಳ್ಳಿ ಭದ್ರಮುಸ್ತೈಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ದೊಡ್ಡ ಉಡುವಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿಲ್ಲದು. ೮೪. ಕನಕದ ರಸ ಗಜ್ಜುಗ ಜನಹಿತಕರವಾದ ಐದೆಲಿನಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಉಡುಗಳ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೫. ಅತಿಬಜೆ ಕರ್ಪೂರ ಗುಂಜ (ಗುರುಗುಂಜಿ?) ಅಭಯಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ಅರೆದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಉಡುವಿನ ತೀವ್ರ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೮೬. ಸಮುದ್ರಲವಣದೊಡನೆ ಪದಕ್ತೇಸರವನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಮಹಾಓತಿಯ ವಿಷವು ತೊಲಗುವುದು. ೮೭. ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಟು ಗುಳ್ಳೆ ಸಾಸಿವೆ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷವು ನಿಲ್ಲದೆ ಓಡುತ್ತದೆ. ೮೮. ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ಕಣ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕಟುಕರೋಹಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷವು ಹುಳಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಅಳಿಯುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೮೯. ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪಾವರಣೆ ಕಚ್ಚಲು ಹಿಂಗೊಂದನೆ ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದರ ವಿಷವು ಮುಖಭಂಗವಾದ ನೀಚನ ಅಹಂಕಾರ ಅಡಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೯೦. ಹಲ್ಲಿಯ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷವು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುದೆಂದು ಗಾಬರಿಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ನೀರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಮಾತಿನಿಂದ ಮಂತ್ರ ಅಳಿಯುವಂತೆ ವಿಷ

ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬು ಪೂಸಲ್! ಸಂಚಳಿಸುವ ಪಲ್ಲಿಯಾನನದ ವಿಷಮಟಿಗು
ಸಂಚಿಸಿ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯು! ಮಂ ಚೆಲ್ಲಿಂ ಲೇಪಿಸಲ್ಕೆಯುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ

೯೧

ಇಂಬಿನೊಳೆ ಕೈಪೆಸೋರೆಯುಮಂ ಬಿಲದಿಂದರೆದು ಲೇಪಿಸಲ್ಕಿದಟಿಗುಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಪಲ್ಲಿಯ ವಿಷ! ಮೆಂಬುದು ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ

೯೨

ಎರಡರಿಸಿನ ನುಗ್ಗಿಗಳೊಳ್! ಬೆರಸಿದ ಕುಟುಕತ್ರಯಂಗಳಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಪಲ್ಲಿಯ ವಿಷ! ಮರಿಸಿನದೊರೆ ಬಿಸಿ ಲೊಳಿದ ತೆಪದಂತಾಗಳ್

೯೩

ಚಂ|| ತ್ರಿಕಟುಕ ದಾರ್ವಿ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಪಿಲಿಟ್ಟಿಯ ಬೀಜ ವಿಮಿಶ್ರವಪ್ಪಿವಂ
ಪ್ರಕಟಮೆನಿಪ್ಪನಾವಿಲ ಜಲಾಂತರದಿಂ ಕ್ಷತದಲ್ಲಿ ಲೇಪಿಸಲ್
ಸಕಳ ಜನಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೃಹಕೋಕಿಳನುಗ್ರವಿಷಂಗಳಿಂಗುಗುಂ
ಪಿಕರವದಿಂದೆ ಮಾನಿನಿಯ ಮಾನವಿಘಾತಮದಪ್ಪ ಮಾಟಕ್ಕಿಯಿಂ

೯೪

ಕಂ|| ಹಿಂಗಿನೊಳಂ ಬೆರಸುವುದಾ! ಯಿಂಗುಳದ ಗುಳಂಗಳಂ ಜಳಂ ಬೆರಸಿದೊಂ
ಟುಂ ಗಡಮಾಗಳೆಯದು ತಾಂ! ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ ಪಲ್ಲಿಗ್ ಕರ್ದುಂಕಿದ ವಿಷಮಂ

೯೫

ಮೊಸಳೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ದೇವದಾರು ಬಚೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಕುಟುಕ್ರಿಕಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ
ಜಲದೊಳೆ ಸಣ್ಣನಪ್ಪ ತೆಪದಿಂದರೆದಂತದಟಿಗೊಳ್ ಪ್ರಮೋದದಿಂ
ದೊಲಿದೊಡಗೂಡು ಮತ್ತೆ ಮಧುವಿಂ ಕೃತಪಾನದೆ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ತಾಂ
'ತೊಲಗುಗುಮುಗ್ರಮಪ್ಪ ಶಿಶುಮಾರವಿಷಂ ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯದಾ'

೯೬

ಮೀನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಮಂಡಿತ ಗುಣಮೆನಿಸಿದ ಕಣ! ಮುಂಡಿಗಳೊಳ್ ಬೆರಸಿದಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯಂ ಮುಂ
ಕೊಂಡಿಲು(ಲಿ)ಮುಚ್ಚಿಯ ರಸದಿಂ! ಕೊಂಡೊಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಝಷಂ ಕರ್ದುಂಕಿದ ವಿಷಮುಂ

೯೭

ನಿವಾರಣೆ. ೯೧. ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಲು ಹಲ್ಲಿಯ ಬಾಯಿಯ
ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆ. ೯೨. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದರಿಂದೇನು? ಕಹಿಸೋರೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು
ಲೇಪಿಸಲು ಹಲ್ಲಿಯ ವಿಷ ನಾಶವೆಂಬುದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೯೩.
ಎರಡರಿಸಿನ ನುಗ್ಗಿ ತ್ರಿಕಟುಕಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಅರಿಸಿನದ ಒರೆಯನ್ನು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟಾಗ ಆಗುವಂತೆ
ಹಲ್ಲಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೯೪. ತ್ರಿಕಟುಕ ದಾರ್ವಿ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಳಲು ಇಟ್ಟಿಯ ಬೀಜದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು
ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿನೊಡನೆ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಗೃಹಕೋಕಿಲನ (ಹಲ್ಲಿಯ) ಉಗ್ರವಿಷವು ಕೋಗಿಲೆಯ
ಸ್ವರದಿಂದ ಮಾನಿನಿಯ ಅಂಹಕಾರ ಅಡಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೯೫. ಇಂಗುಳದ ಪುಡಿಯನ್ನು
ಹಿಂಗಿನೊಡನೆ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಹಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೯೬. ದೇವದಾರು ಬಚೆ
ಲೊಕ್ಕಿ ತ್ರಿಕಟುಕ ಎಂಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು ಜೇನಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಮೊಸಳೆಯ ಉಗ್ರ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯದಾ ೯೭. ಉತ್ತಮ
ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ ಮುಂಡಿಗಳೊಡನೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಇಲಿಮುಚ್ಚಿಯ ರಸದಿಂದ

ತಲೆನವಿರಂ ಜವೆಯೆಳ್ಳುಮ| ನಲಸದಿರೊಡಗೂಡಿ ಧೂಪಿಸಂತಾಗಳೆ ತಾಂ
ಜಲದೊಳಗಣ ತಿಮಿಯ ತಿಮಿಂ| ಗಿಲನ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಂ ಮಹಾಪ್ರಭುತಿಲಕಾ ೯೮

ಅಂಕೋಲಮೂಲದಿಂ ಪೊಗೆ| ಶಂಕೆಯೊಳೇಂ ತಿಮಿಕುಲಂ ಕರ್ತುಂಕಿದ ವಿಷಮುಂ
ಭೋಂಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ರವಿದು| ಪ್ಪಂಕಮನಟಿವಂತೆ ಸರ್ವಜನಹಿತಚರಿತಾ ೯೯

ತೊಡೆವುದು ಮೀಂಗಳ್ ಕಡಿದಾ| ಯೆಡೆಗಂ ಪಟದೆನಿಪ ತುಪ್ಪದುಪನಾಹದೊಳಂ
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯನಲ್ಲದೊಡಂ| ಹೆಡೆಗಳ್ಳಿಯ ಯೆಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಹಿತಂ ೧೦೦

ಏಡಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕೂರಿದುವೆನಿಸಿದ ಕಾಲ ಕು|ಳೀರಕಮೌಂಕಲ್ ತದೀಯ ವಿವರದ ಮಣ್ಣುಂ
ನೀರೊಳಮೃತಮಂ ಹಾಲೆಯ|ಬೇರಂ ಪೂಸಿದೊಡೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೦೧

ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಿಲ ಹತ್ತಿಯ| ಯೆಲೆಯಿಂತಿವನರೆದು ದುಗ್ಧದಿಂ ಲೇಪಿಸೆ ಗಂ
ಟಲು ಮಿಡುಕುವ ಭೇಕು ಕ| ಚ್ಚಲೊಡಂ ಪರ್ವಿದ ವಿಷಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ್ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೦೨

ಯೋಜಿಸಿ ಖರ್ಜೂರಂಗಳ| ಬೀಜದೊಳಂ ಸರ್ಪಪಂಗಳಂ ಪೂಸಲದ
ವ್ಯಾಜಂ ಭೇಕವಿಷಘ್ನಂ| ರಾಜಿತ ಗುಣನಿಲಯ ಮಂಗರಾಜನೆ ಬಲ್ಲಂ ೧೦೩

ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತುಗಳಂ ತಂ| ದರೆವುದು ಪೂಸುವುದು ಪೊರೆದು ಕಳ್ಳಿಯಪಾಲಿಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ವಟವಟ¹ರವ¹| ದುರುತರ ಭೇಕನ ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತ ಕುಮತಾ ೧೦೪

ಉ|| ಹಿಂಗು ಫಲತ್ರಯಂ ಮಧುಕ ಮುಸ್ತೆ ರುಜಾನ್ವಿತಮಿಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ
ಸಂಗತಮಾದೊಡಾ ಕ್ಷಥಿತಮಪ್ಪ ಕಷಾಯಮನೀಂಟಿಸಲ್ಕೆ ²ಗೂ
ಥಾ²ಗದ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣ ನಿಡುವುರ್ವಿನ ಭೇಕವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಂ
ಪಿಂಗುಗುಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿನೊಲವಿಂ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ ದಯಾರಸಂ ೧೦೫

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೀನು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೯೮. ತಲೆಗೂದಲು ಜವೆಯೆಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿನ ತಿಮಿಂಗಿಲ ವಿಷ ತೊಲಗುತ್ತದೆ. ೯೯. ಅಂಕೋಲದ ಬೇರಿನ ಹೊಗೆಯು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವನ್ನು ಕೆಸರನ್ನು ಸೂರ್ಯನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂತೆ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೦೦. ಮೀನುಗಳು ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಡೆಗಳ್ಳಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸವರಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೦೧. ಏಡಿಯು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿಯಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಮೃತ (ಗುಡೂಚಿ, ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ನೆಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ)ವನ್ನೂ ಹಾಲೆಯ ಬೇರನ್ನೂ ನೀರು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅದರ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೧೦೨ ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಿಲ ಹತ್ತಿಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ವಟಗುಟ್ಟುವ ಕಪ್ಪೆ ಕಚ್ಚಿ ಹಬ್ಬಿದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೦೩. ಖರ್ಜೂರದ ಬೀಜ ಸಾಸಿವೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಂಗರಾಜನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೧೦೪. ಸಿರಿಸದ ಬೀಜಗಳ್ಳು ಅರೆದು ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಟಗುಟ್ಟುವ ದೊಡ್ಡಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೫. ಹಿಂಗು ತ್ರಿಫಲೆ ಮಧುಕ ಮುಸ್ತೆ ರುಜಾ (ಕೋಪ್ಪ) ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಕುದಿಸಿ ಬಂದ ಕಷಾಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಆಮೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿನ ಉದ್ದ ಹಣೆಯ ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷಗಳು ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು

ಕಂ|| ವಿಧಿಯಿಂದಂಗುರಮಂ ತಾಂ| ಸದಮಳ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಸಮಂಗೊಂಡೊಲವಿಂ
ದಧಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಭೇಕಂ| ಕ್ಷುಧೆಯಿಂ ತುಡುಕಿದ ವಿಷಾಗ್ನಿಯುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ

೧೦೬

ಜಿಗುಟಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಟ್ಟುಮೊಸರಂ ಜಳೂಕಂ| 'ಮುಟ್ಟಲ್' ವಿಷವೇಷಿದೆಡೆಗೆ ತೊಡೆವುದು ಮೇಣ್ ತಾಂ
ಸುಟ್ಟೆಳ್ಳಕರಿಯನಿಕ್ಕಲ್| ತೊಟ್ಟನೆ ಪರಿಹರಿಕುಮದಲಿ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೧೦೭

ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಿಯ (ಮಲಮೂತ್ರ) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕುರುಟಿಗೆಯತಿಬಜೆ ನುಗ್ಗಿಯೊ| ಆರೆವುದು ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯಂ ಮನೋರಾಗದೊಳಂ
ದಿರದೀಂಟೆ ಪಾಲೊಳಲಿಗುಂ| ಗರುಡಾದಿ ಖಿಗಾಳಿ ಮೂತ್ರವಿಷೆಯ ವಿಷಮಂ

೧೦೮

ತುಂಬಿಯ² ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಳಿನಿಕರಮೂಟಿದೆಡೆಗಂ| ವಿಳಸತ್ಕುಸುಮಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಚಂಪಕಪುಷ್ಪಾ
ವಳಿಯೊಳ್ ಪೊಸವೆನಿಪಲರ್ಗಳ| ನಲಸದೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಹಿತಮಿದೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್

೧೦೯

ಅಸಹಿಷ್ಣುತನದೊಳಂ ನೀಂ| ಬಸವಟಿಯಲದೇಕೆ ತುಂಬಿಯೂಟಿದೊಡಾಗಳ್
ಪೊಸತೆನಿಪ ಬೆಣ್ಣೆಯುಂ ಭಾ| ವಸಮೇತಂ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪಹಿಪಡುಗುಂ

೧೧೦

ಕಡಂದುಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡದುಲುಗಳ್ ಕಡಿದಂತಾ| ಯೆಡೆಗಾಕ್ಷಣದಿಂದಮದಲಿ ಗೂಡಿನ ಮಣ್ಣುಂ
ತಡೆಯದೆ ನೀರಿಂ ಪೂಸಲ್| ಕಿಡುಗುಂ ತದ್ವಿಷಮದಲೆ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ

೧೧೧

ಷಡ್ವಿಂದುಹುಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಘೃತಮಂ ಪಾಲಂ ಕುಡಿಸ| ಲ್ಕತಿಶಯ ಷಡ್ವಿಂದು ಕೀಟಕಂಗಳ ವಿಷಮಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಮಾಗಳೆ ಕಿಡಿಸುಗು| ಮತರ್ಕ್ಕ ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೧೨

ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಯಾಮಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೧೦೬. ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಹಿರಿಮದ್ದಿನ
ಬೇರನ್ನೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಮೊಸರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಕಷ್ಟೆಯು
ಹಸಿವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದ ವಿಷವು ಉಪಶಮನವಾಗುವುದು. ೧೦೭. ಜಿಗುಟಿಯು ಕಚ್ಚಿ ವಿಷವೇರಲು ಆ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಮೊಸರನ್ನು ತೊಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟ ಎಳ್ಳ ಕರಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ಆ
ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೦೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಅತಿಬಜೆ ನುಗ್ಗಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಆರೆದು ಹಾಲೊಡನೆ
ಕುಡಿಯಲು ಗರುಡಾದಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಲಮೂತ್ರದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೯. ತುಂಬಿಯು
ಊರಿದೆಡೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅರಳಿದ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹಿತವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
೧೧೦. ತುಂಬಿಯೂರಿದಾಗ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಸಂಕಟಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಹೊಸದಾದ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಭಾವನೆ
ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೧. ಕಣಜ ಕಡಿದೆಡೆಗೆ ಆಕ್ಷಣವೆ ಅದರ ಗೂಡಿನ
ಮಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೧೧೨. ಷಡ್ವಿಂದು
ಕೀಟಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗುಣಶೀಲನಾದ ಮಂಗರಾಜನ

ಜೇನನೋಣವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ|| ಭೂನುತಮಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನಿಂಗಿತಮಾಗಿ ಶೋಭಿಪಾ
ಕಾನನದೊಳ್ ಕರಂ ಮೆಳೆವ ತಾಣದ ಕತ್ತರಿಗುಬ್ಬಿ ಗುಳ್ಳಮಂ
ಜಾನಿಸಿ ನೀರೊಳಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಂಬೆಯ ಪಣ್ಣಳಿಯಿಂದಮಾದೊಡಂ
ಜೇನನೋಣಂಗಳೂಱಿದೆಡೆಗಂ ತೊಡೆಯಲೈ ವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ

೧೧೩

ನೋಣದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಮೆಣಸುಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳುಂ ತ| ತ್ವಣದೊಳ್ಳೆರಸರೆದು ಪೂಸಲಂತದು ಕಿಡುಗುಂ
ನೋಣವೂಱಿದ ವಿಷಮೆಲ್ಲಂ| ಗುಣನಿಧಿಯೆಂದೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೧೪

ನಂದ್ಯಾವರ್ತದ ಪೂವಂ| ತಂದುಱಿ ನೋಣವೂಱಿದೆಡೆಗೆ ಪೂಸುಗದಂ ಮೆಣ
ಸಿಂದಂ ನಾಗರದಿಂ ಕರ| ಮೊಂದಲ್ ನೋಣವೂಱಿದೆಡೆಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ

೧೧೫

ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಬೆರಸುವುದೆಸೆ| ವುಪ್ಪಂ ಸದಗುಪ್ಪೆಯೊಡನೆ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್ ಬೆಳ
ಲೊಪ್ಪುವ ಫಳದೊಂಡಿಯವಟಿ| ಯೊಪ್ಪಿರಲದುರೆ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ನೋಣಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೧೧೬

ಸೆಲಂಬೆ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿ ಶಾಲ್ಮಲಿ| ವೆರಸಿದ ಸಾಸಿವೆಯನಶ್ವಗಂಧಿಯುಮಂ ತಾ
ನಿರದರೆದಂಬಿಲದಿಂದಂ| ನಿರುತಂ ಪೂಸಲ್ ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೧೧೭

ತಿಲಸಂಯುಕ್ತಮನಾಗಳೆ| ವಿಲಸನ್ನಿಶೆಯಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾಂ
ತೊಲಗುಗುಮಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್| ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷಕುಲಂ ವಿವರ್ಜಿತಕುಮತಾ

೧೧೮

ಕಂಬಳಿಹುಳುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯಂ ಭಾ| ವಿಸುವುದು ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಪೂಸುಗೆ ಬಟಿಯಂ
ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕಂಬಳಿಯ| ತ್ರಸದ ವಿಷಂ ಬುಧಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೧೧೯

ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕತ್ತರಿ ಗುಬ್ಬಿ ಗುಳ್ಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿತಂದು ನೀರು ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯಿಂದ ಜೇನುನೋಣಗಳು ಊರಿದೆಡೆಗೆ ತೊಡೆಯಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೪. ಮೆಣಸು ಹೊಮ್ಮುಗುಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ನೋಣ ಊರಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಗುಣನಿಧಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೫. ನಂದಿವಟ್ಟಲ ಹೂವನ್ನು ಮೆಣಸು ನಾಗರಗಳೊಡನೆ ನೋಣವೂರಿದೆಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ೧೧೬. ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬೆರಸಿ ಸದಗುಪ್ಪೆಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬೆಳವಲಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ನೋಣಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೭. ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿ ಶಾಲ್ಮಲಿ ಸಾಸಿವೆ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧೮. ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಆಕೂಡಲೆ ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೯. ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕಂಬಳಿ ಹುಳುವಿನ ವಿಷ ದೆಸೆಗಿಟ್ಟೋಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಬುಧಜನಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೦. ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಬೇರನ್ನೂ ಅಮೃತವಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಆಕ್ಷಣ ಮೋಸಗಾರನೆನಿಸಿರುವ ಕೋಡಹುಳುವಿನ ವಿಷ

ಕೋಡಹುಲುಮಿಗ್ಗೆ

ಅಂಗುರದ ಮೂಲದೊಳ್ ತಾಂ! ಸಂಗತಮಪ್ಪಮದುವಳ್ಳಿಯಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪಿಂಗಿಸುಗುಮದಾಕ್ಷಣದಿಂ! ಭಂಗುರಮೆನಿಸಿದ್ ಕೋಡಹುಲುವಿನ ವಿಷಮಂ

೧೨೦

ತಗುಣೆ ಮತ್ತು ಇರುವೆಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉಗುನಿಯ ಪಾಲಂ ಪೂಸಲ್! ತಗುಣೆಯ ವಿಷಮಲಿಗುಮೆಸೆವ ಜಂಭೀರರಸಂ
ನಿಗದಿತಮುತ್ತರಣೆಯೊಳೊಂ! ದೆ ಗಡಂ ಪೂಸಲ್ಪಿಱುಂಪೆಗಳ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೧೨೧

ಕೆಂಜಿಗ ವಿಷಕ್ಕೆ

ರಾಜಿಪ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ! ಯೋಜಿಸು 'ಕಂಗೊಗನ' ಬೇರುಮಂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಿಂ
ಪೂಜಿತರಿತ್ತೊಡೆ ಕೊಳೆ ನಿ! ವಾಙ್ಮಜಂ ಪೂಸದನೆ ಕೆಂಜಿಗೆಯ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೧೨೨

ಬಚ್ಚಲಪುಲುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬೆಚ್ಚರೆ ದಾಗುಡಿ ಬಚೆಯಂ! ಪಚ್ಚನೆ ನೀರ್ಗಡವುಮೆಂಬಿವಂ ನೀರಿಂದಂ
ಬೆಚ್ಚರದೊಳಿಂಟೆ ಲೇಪಿಸೆ! ಬಚ್ಚಲಪುಲಿಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೧೨೩

ನೊರಜು (ಗುಂಗುಲು) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪೊಕ್ಕರೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ನೊರಜುಂ! ಚೆಕ್ಕನೆ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ತೇದು ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರು
ತಕ್ಕರ್ ಕುಡಲಾಕ್ಷಣದೊಳೆ! ಮಿರ್ಕುಮೆ ಇರದಿರದು ಸುಜನವನಜವನಾರ್ಕಾ

೧೨೪

ನೀರ್ಕಲಸಿರರೆದು ವಂಧ್ಯಾ! ಕರ್ಕೋಟಕಿಯಂ ತದಂಗದೊಳ್ ಪೂಸಲೊಡಂ
ತರ್ಕಿಸಲೇಂ ಗುಂಗುಲವಿಷ! ಮಿರ್ಕುಮೆ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೧೨೫

ಹಲಪುಲಿಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ದರಿಗಳ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರದ! ವರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಂ ಸರಾಗದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪರೆಗುಂ ಪೊಲ್ಲದುವೆನಿಸುವ! ಪರಿದಾಡುವ ಹಲವುತೆರದ ಪುಲಿಗಳ ವಿಷಮುಂ

೧೨೬

ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೦. ಉಗುನಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ತಗುಣೆಯ ವಿಷವೂ ಉತ್ತರಣೆಯನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಇರುವೆಗಳ ವಿಷವೂ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೧೨೧. ಸೊಗಸಾದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನೂ ಕಂಗೊಂಗನ ಬೇರನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಜಿಗೆಯ ವಿಷನಾಶನವೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ೧೨೨. ದಾಗುಡಿ ಬಚೆ ಹಸಿರಾದ ನೀರ್ಗಡವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಾಗೂ ಹಚ್ಚಲು ಬಚ್ಚಲಹುಳುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೪. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೊರಜು ಅಥವಾ ಗುಂಗುರು ಹೊಗಲು ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಅದು ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಸುಜನವನಜವನಾರ್ಕಾ. ೧೨೫ ಬುಂಜೆ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಗುಂಗುರ ವಿಷವಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೬. ದರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊಜದ ಗೂಡಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಟ್ಟವೆನ್ನಿಸುವ ಹರಿದಾಡುವ ಹಲವು ತೆರದ ಹುಳುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೭. ಹಾನಿಕಾರಕ ಹುಳು ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು ಅದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ರೋಹಣಾಚಲಸದೃಶಾ. ೧೨೮. ಉತ್ತಮ ಕಳಮಾಕ್ಷತೆ ಸಿವನ್ನಿ ನಿಂಬಬೀಜ ಕುಟಜ ಸಿರೀಷಗಳನ್ನು

ಪೊಲ್ಲದುವೆನಿಸುವ ಪುಟು ಕಡಿ! ದಲ್ಲಿಯೆ ನವನೀತ ಮಾತ್ರಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ಪರೆಗುಂ ತದ್ವಿಷ! ಮೆಲ್ಲಂ ಗುಣರತ್ನರೋಹಣಾಚಲಸದೃಶಾ

೧೨೭

ಮನುಷ್ಯರ ಹಲ್ಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸನ್ನತ 'ಕಳಮಾಕ್ಷತ' ಸೀ! ವನ್ನಿಯೊಳಂ ನಿಂಬಬೀಜ ಕುಟಜ ಸಿರೀಷಂ
ಭನ್ನಮೆನಲರೆದು ಪೂಸಲ್! ಬಿನ್ನಣಮೇಂ ಮನುಜದಶನದತಿ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೧೨೮

ಬೇವಿನ ಬನ್ನಿಯ ಬೀಜಮ! ನಾವಿಲ ಸದ್ವಟಫಲಂಗಳಂ ಜಲದಿಂದಂ
ಕೋವಿದರೀಂಟಿಸೆ ಪೂಸಲ್! ಭಾವಿಸಲಟಿಗುಂ ಮನುಷ್ಯದಂತ ವಿಷೋಗ್ರಂ

೧೨೯

ಉಗುನಿಯ ಪಾಲ್ ಮಡುವಾಗಲ್! ಸುಗುಂಧಿ ಪರಪುತ್ರಜೀವಿಯೆಂಬಿವನೊಡಲೊಳ್
ಪುಗೆ ಕುಡಿಸೆ ನರಂ ಕೋಪದೊ! ಳಗಿದುಗ್ಗದ ದಂತವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ

೧೩೦

ಮನುಷ್ಯರ ಉಗುರಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕೊಕಿ ನಖಾನಖಿಯಿಂದಾ! ಕ್ಷಣ ರೌದ್ರದೊಳಾದ ನಖದ ಫಾಯದ ವಿಷಮಂ
ಕ್ಷಣದೊಳಮಟಿಗುಂ ಪೂಸಲ್! ಮೆಣಸುಮನರೆದುಗುನೆಯೆಸೆವ ಪಾಲಿಂದೆ ವಲಂ

೧೩೧

ಸರ್ವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಂಗಳೆ

ಗೋವಿನ ತುಪ್ಪದೊಳಂ ತಾಂ! ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಗೆ ಮೇಘನಾದಿಯ ಬೇರಂ
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮದಾವಾವ ವಿಷಂಗಳಾದೊಡಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ

೧೩೨

ಕೀಟಕ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಜೆಯತಿಬಜೆ ಯೆರಡರಿಸಿನ! ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಹಿಂಗು ಸೈಂಧವಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ
ನಿಜಮೊಂದಲರೆದು ಪೂಸಲ್! ಸೃಜಿಸಿದ ಕೀಟಕದ ವಿಷಮದೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೧೩೩

ಸರ್ವ ಕೀಟಕ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಗರುಂ ಬೋಲಂ ವಿಳಂಗಂ! ತಗರಾಕ್ಷಂ ಕುಡುಗೆ ಕುಂಕುಮಂ ಸಜ್ಜರಸಂ
ಮಿಗೆ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಮಾಂಸಿಗಳೆಂಬಿವು ಕಳೆಗುಮಖಿಳ ಕೀಟಕವಿಷಮಂ

೧೩೪

ಸ್ಥಾನಾಗಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಮನುಷ್ಯನ ಹಲ್ಲುಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೯. ಬೇವು ಮತ್ತು ಬನ್ನಿ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಆವಿಲ ಮತ್ತು ವಟಫಲಗಳನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಮಾನವದಂತದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೩೦. ಉಗುನಿಯ ಹಾಲು ಮಡುವಾಗಲು ಸುಗುಂಧಿ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಎಂಬಿವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಹಲ್ಲಿನ ವಿಷ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೧೩೧. ಜಗಳದಲ್ಲಿ ನಖಾನಖಿಯಿಂದಾದ ಉಗುರಿನ ಫಾಯದ ವಿಷವು ಮೆಣಸನ್ನು ಅರೆದು ಉಗುನಿಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಮೇಘನಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಾವುವಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೧೩೩. ಬಜೆ ಅತಿಬಜೆ ಎರಡರಿಸಿನ ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಹಿಂಗು ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಕಟುಕಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕೀಟಕದಿಂದಾದ ವಿಷವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೪. ಅಗರು ಬೋಲ ವಿಳಂಗ ತಗರ ಅಕ್ಷಗು ಕುಂಕುಮ ಸಜ್ಜರಸ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಜಟಾಮಾಂಸಿಗಳೆಂಬಿವು

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇ|| ದೇವದಾಳಿ ವಚೇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಕೋಷ್ಠವರ್ಕ ಸುಪತ್ರಮುಂ
ಬೇವು ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿಯೀಶ್ವರಿ ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ 'ನಿಶಾ'ಯುತಂ
ಭಾವಸಂಯುತಮಾಗೆ ವಾಕುಚಿಮಿಶ್ರಿತಂ ಮಡುವಾಗಲುಂ
ಸೇವಿಸಿಂತಿವನಾಜ್ಯದಿಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಂಗಳಂ

೧೩೫

ಕಂ||ಸಾಲದೆ ಪಾಲ್ಕರನ್ನೆದಳಿ| ಪಾಲೊಂದನೆ ಪೂಸಲದುವೆ ಕೀಟಕ ವಿಷಮಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಮೇಣ್ ತುಳಸಿಯ|ನಾಲೋಚಿಸಲೇಕೆ ಕುಡಿಸೆ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ

೧೩೬

ಒಪ್ಪುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪರಳಂ| ಕಪ್ಪಾಗಿರೆ ಕರಿದು ಕರಿಯನೊಂದಿಸಿ ಬಟ್ಟಿಯುಂ
ತುಪ್ಪದೊಳಂ ತೊಡೆಯುತ್ತಿರ| ಲಿಪ್ಪದೆ ಕೀಟಕವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ

೧೩೭

ಗಿರಿಕನ್ನೆಯ ಸೀವನ್ನಿಯ|ಯೆರಡುಂ ಗುಳ್ಳಂಗಳೆಸೆವಪಾಮಾರ್ಗದ ಬೇ
ವೇರಸಿದ ನೀಲಿಯುಮೊಂದಾ| ಗಿರೆ 'ಯೆಸೆವಂಕೋಲೆ' ಮೇಘನಾದಿ ಸಮೇತಂ

೧೩೮

ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕೈಪೆಯೆನಿ| ಪ್ಪರೆವೀರೆಯ ಸೋರೆಯ ಕಾಯ ರಸದಿಂ ಶೃಂಗಾಂ
ತರದೊಳ್ ತಿಂಬಿ ಬಟ್ಟಿಕ್ಕಂ| ತಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ ಕುಡಿಸಲೊಡನೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್

೧೩೯

ಅಷ್ಟಕುಲ ಸರ್ಪ ಕೀಟಕ| ದುಷ್ಟಮಹಾಮಂಡಲೋಗ್ರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ
ದುಷ್ಟಗ್ರಹ ಪೀಡೆಗಳುಮ| ರಿಷ್ಟಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಮದಜಿನನುಪಮ ಯೋಗಂ

೧೪೦

ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮರಿಚಂ| ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನಂ ಕ್ರಿಮಿಹಂ ತಾಂ
ಟಂಕಣಮಭಯಾಭಿಖ್ಯಮಿ| ಮಂ ಕುಡಿಸಲೊಡಟಿಗುಮಖಿಳಜಂಗಮವಿಷಮುಂ

೧೪೧

ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಹಿಪ್ಪಲಿ| ವೆರಸಿ ರಸಾಂಜನಮಿವೆಯ್ನೆ ಪಾನದೊಳಂ ತಾಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ಚರಜೀವ ವಿಷೋ| ತ್ವರಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಾನಿಳಯಾ

೧೪೨

ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಕೀಟಕವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ೧೩೫. ದೇವದಾಳಿ ಬಜೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಕೋಷ್ಠ ಎಕ್ಕದೆಲೆ ಬೇವು ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಅರಿಸಿನ ಬಾವುಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೩೬ ಐದು ಹಾಲು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು ಅಥವಾ ತುಳಸಿಯ ರಸವನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ ಕೀಟಕವಿಷ ಪರಿಹರ ೧೩೭. ಹತ್ತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕಪ್ಪಾಗುವಂತೆ ಕರಿದು ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ಕೀಟವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೩೮. ಗಿರಿಕನ್ನೆ ಸೀವನ್ನಿ ಎರಡು ಗುಳ್ಳ ಉತ್ತರಣೆ ಬೇರು ನೀಲಿ ಅಂಕೋಲೆ ಮೇಘನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೧೩೯. ಕಹಿಹೀರೆಯ ಸೋರೆಯ ಕಾಯ ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಳಿಕ ಲೇಪಿಸಲು ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ೧೪೦. ಎಂಟು ಕುಲದ ಸರ್ಪ ಕೀಟಕ ಮಹಾಮಂಡಲಗಳ ತೀವ್ರವಾದ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟ ಗ್ರಹಪೀಡೆಗಳಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೪೧. ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮೆಣಸು ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನ ಕ್ರಿಮಿಹಂ (ಅರಗು) ಟಂಕಣ ಅಭಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಅಖಿಲ ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೪೨. ಎರಡರಿಸಿನ ಹಿಪ್ಪಲಿ ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಜಂಗಮವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಾನಿಳಯಾ.

- ತಗರಂ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ| ಮಗುರಂಕೋಲ ಕುಸುಂಬೆ ಮಧುಕಂ ಬೋಟಂ
ಸೋಗಯಿಪ ಸಜ್ಜರಸಾರುಣ| ಮಗಣತ ವಿಷಮಟಿಗುಮಿಂತಿವಂ 'ಪೂಸ'ಲೊಡಂ ೧೪೩
- 'ಕಾರಸಿ' ಂಚಿಗೆ ಬಿಲ್ವದ| ಬೇರಿಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕ್ಕೆ ಕರಪರ್ಣೆಯಿವಂ
ನೀರಿಂ ಕುಡಿಯಿಸೆ ನಸ್ಯದೊ| ಕಾರಾನುಂ ಪೂಸಲಖಿಳ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೧೪೪
- ಸುರಸಿಯ ಬೇರ್ ನಿಶಿ ವಾಕುಚಿ| ಮರದರಿಸಿನ^೩ಮೆಳ್ಳು^೩ಸರ್ಪಪಂ ಬೇವಿನ ಬಿ
ತ್ತಿರಲಿಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ ಕೂ| ಡಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ ಸರ್ವವಿಷಮದಾಕ್ಷಣಮಟಿಗುಂ ೧೪೫
- ಬೆಟಲೆರಡರ ಬೇರಂ ಮೇಣ್| ಕುಳಿಮಾವು ಸಮುದ್ರದಫಲ ಮಿಲುಮಿಚ್ಚಿಯ ಪ
ಣ್ಣಳಿಯಿಂ ಪಾನಮನಾಗಿಸೆ| ಕಳೆಗುಂ ಜಂಗಮವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೬
- ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುತಿರ್ಪಾ| ಬೆಟಲೊಪ್ಪುವ ಬಂದಣಕೆಯುಮಂ ಸಿದ್ಧದಿನಂ
ಗಲೊಲೊಪ್ಪೆ ತಂದು ನಿಂಬೆಯ| ಪುಳಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಸಮಸ್ತ ಚರವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೪೭
- ಕರಮೆಸೆವಾಜ್ಯಂ ಕಟಿಯುಂ| ನರಮೂತ್ರಂ ವಾರಿಯಿವಟಿಲೊಲೊರೊಂದು ಮ
ತ್ತಿರದೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಧಾರೆಯ| ನುರುಮುದದಿಂ ಪಿಡಿಯೆ ವಿಷದ ಶೋಭೆಗಳಟಿಗುಂ ೧೪೮
- ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಂ ಸಿತ| ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನೀಲಿಯಶ್ವಗಂಧಿಗಳೊಂದಾ
ಗಿರಲರೆದು ಪೂಸಲೆಲ್ಲಾ| ಗರಳಂಗಳ ಬಾಧೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೯
- ಉ|| ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿ ಗಿರಿಕನ್ಯಕೆಯೀಶ್ವರಿಯಿಂದ್ರವಾರುಣೇ
ಮೂಲ ಸುಗಂಧಿಯೆಕ್ಕೆ ತಗರಂ ಕರಮೊಪ್ಪುವ ಕೈಪೆವೀರೆ ತ
ತ್ಕಾಲ^೪ಹಿತೋತ್ಥ^೪ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೆಂಬಿವನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಪೂಸೆ ನಿ
ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಖಳಜಂಗಮಜೀವಿವಿಷಂಗಳಂ ಬುಧಾ ೧೫೦

೧೪೩. ತಗರ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಅಗುರು ಅಂಕೋಲ ಕುಸುಂಬೆ ಮಧುಕ ಬೋಳತರ ಸಜ್ಜರಸ ಅರುಣಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೪೪. ಕಾಸರಿಕೆ ರಂಚಿಗೆ ಬಿಲ್ವದಬೇರು ಈಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕ್ಕೆ ಕರಪರ್ಣೆ-ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೪೫. ಸುರಸಿಯಬೇರು ಅರಿಸಿನ ವಾಕುಚಿ ಮರದರಿಸಿನ ಎಳ್ಳು ಸಾಸಿವೆ ಬೇವಿನಬೀಜ ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವು ಆಕೂಡಲೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೪೬. ಬಿಲ್ವ ಮತ್ತು ಬೇಲಗಳೆರಡರ ಬೇರನ್ನು ಅಥವಾ ಕುಳಿಮಾವು ಸಮುದ್ರದ ಫಲಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮ ವಿಷನಾಶನ. ೧೪೭. ಬೇಲದಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುವ ಬಂದಣಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಸಮಸ್ತ ಜಂಗಮವಿಷ ಪರಿಹರ ೧೪೮. ತುಪ್ಪ ಗಂಜಿ ನರಮೂತ್ರ ವಾರಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಗಾಯದಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲು ವಿಷದಿಂದಾದ ಊತ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೪೯ ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನೀಲಿ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷದ ಬಾಧೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೫೦. ನೀಲಿ ದೇವದಾಳಿ ಗಿರಿಕನ್ನಿಕೆ ಈಶ್ವರಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಬೇರು ಸುಗಂಧಿ ಎಕ್ಕೆ ತಗರ ಕಹಿಹೀರೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಕಹಿಸೋರೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ

ಕಂ|| ಬಜೆಯೆರಡುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ| ನಿಜಮೆನಿಪ ರಸಾಂಜನಂ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಪಾನಂ
ತ್ಯಜಿಯಿಸುಗುಂ ಚರವಿಷಮಂ|ಸುಜನ ಮನೋಮಾನಸಾಂತರಾಳ ಮರಾಳಾ

೧೫೧

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ ಬಜೆ ವಾಕುಚಿ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಕೋಷ್ಯಮೀ
ಶ್ವರಿ ವರಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಡುವಾಗಲುಮಂಗುರು 'ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ' ಭಾ
ಸ್ಕರ ಪಿಚುಮಂದಬೀಜ ನುತ ಮಲ್ಲಿಗೆ 'ಯೆಕ್ಕೆಯೆನಿಪ್ಪವೆಲ್ಲಮಂ
ಬೆರಸಿರೆ ದೇವದಾಳಿ ಫೃತಸಂಯುತಮಟ್ಟುದನೋವೆ ತದ್ಭೂತಂ

೧೫೨

ಕಂ|| ಅಂಗವಿಲೇಪನದಿಂ ಪಾಪಾಂಗದೊಳಂ ತಾಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ ಕಳೆಗುಂ ತ
ಜ್ಜಂಗಮವಿಷಮೆನಿತನಿತಂ| ತುಂಗಗುಣಾಭರಣ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೫೩

ವರ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್ ತಾಂ|ಪರಿಕಿಸಿ ಪಲತೆಟದೊಳಿಂತು ಜಂಗಮ ವಿಷಮಂ
ಪರಿಹರಿಪೌಷಧ ಮಂತ್ರೋ| ತ್ಕರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದನಿಂತು ಮಂಗಕವೀಂದ್ರಂ

೧೫೪

ಮಾಳಿನಿ|| ರುಚಿರಮಣಿ 'ಪಿನದ್ಧಸ್ವರ್ಣಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ
ವಚನ ನುತ ಸುಧಾಸಾರಾಪಿತಾಶೇಷ ಭವ್ಯಂ
ಪ್ರಚಲದಮಲ ಶೋಭಾ ಚಾಮರಚ್ಚಿತ್ರಚಿಹ್ನಂ
ರಚಿತ ಮಣಿನಿವಾಸಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರ್ಕೆ ನಮ್ಮ

೧೫೫

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಕಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧ ಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ಪುಗ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ

ತ್ರಯೋದಶಂ

ಲೇಖಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಜಂಗಮಜೀವಿ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ೧೫೧. ಎರಡುಬಜೆ
ಹಿಪ್ಪಲಿ ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಸುಜನ
ಮನೋಮಾನಸಾಂತರಾಳಮರಾಳಾ. ೧೫೨. ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ ಬಜೆ ವಾಕು ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ
ಕೋಷ್ಯ ಈಶ್ವರಿ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಡುವಾಗಲು ಅಂಗುರು ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ ಭಾಸ್ಕರ ಬೇವಿನಬೀಜ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಎಕ್ಕೆ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಬಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ೧೫೩. ಶರೀರಲೇಪನ ಮತ್ತು
ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮವಿಷವೆಷ್ಟಿದೆಯೊ ಅಷ್ಟು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ತುಂಗಗುಣಾಭರಣ ಮಂಗರಾಜನ
ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೫೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಹಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಜಂಗಮ
ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕವಿ ಮಂಗರಾಜನು ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ೧೫೫.
ಮಣಿಕಿರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನೂ ಸುರ್ವರ್ಣಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿತೋಪದೇಶದಿಂದ ಭವ್ಯನೂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಶೋಭಾಯಮಾನ ಚಾಮರ ಭತ್ರಚಿಹ್ನನೂ ರತ್ನರಂಜಿತನಿವಾಸನೂ
ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರಲಿ.

ಗದ್ಯ : ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸಿನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವ ಜಂಗಮವಿಷಹರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಾರಂ

ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ದಿವಿಜವಂದಿತ ಸ್ಯಾ| ದ್ವಾದ ಸುಧಾವನಧಿಗೇಷಿಗಿ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷದಿಂ
ದಾದ ರುಜಾಚಿಹ್ನಂಗಳ| ನಾದರದಿಂ ತಚ್ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೧

ಮ|| ರಿಪುವರ್ಗಂಗಳಿನಾ ವಿರಕ್ತ ಯುವತೀಸಂದೋಹ ದುರ್ಮೋಹದಿಂ
ಕಷಪೋಷಾಯದೊಳಾದೊಡನ್ನದೊಳೆ ಸತ್ಪಾನಾಂಗದೊಳ್ ಖಾದ್ಯದೊಳ್
ಲಪಿತ ಸ್ವಾದುಸಿತಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಬಹುಧಾ ಲೇಹ್ಯಂಗಳೊಳ್ ಚೂರ್ಣದಿಂ
ದುಪಯುಕ್ತಂ ವಿಷಮಪ್ಪುದಂತದಱಿನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಧಿಯಕ್ಕುಂ ಬುಧಾ

೨

ಕಂ|| ನಾನಾ 'ಜೀವವಿಷಂಗಳ' ನಾನಾ ಧಾತುಪ್ರಯೋಗ ಪೂಗಾದಿ ಫಲಾ
ಪಾನಪ್ರಯೋಗದಿಂದಂ| ನಾನಾ ನಖಕೇಶದಿಂ ರುಜೋತ್ಕಟಮಕ್ಕುಂ

೩

ಬಿಂಬಾಧರೆಯರ್ ಕೆಲಬರ್| ನಂಬಿಸಿ ಪುರುಷರ್ಕಳಸುವನಾಗಳೆ ತೆಗೆವರ್
ಚುಂಬನದೆಡೆಯೊಳ್ ವಿಷಮಂ| ಕಿಂ ಬಹುನಾ ತೊಡೆದು ಗಡ ಮಹಾಪಾತಕಿಯರ್

೪

ಸ್ಮರತಾಪದೊಳಂ ಮಱುಗು| ತ್ತಿರವೇಟ್ಟುಮಗಲ್ಲೊಡೆಂದು ಭೋಜ್ಯದೊಳೆ ತಳೋ
ದರಿಯರ್ ಕಿಂ ಗಹನಂ ಸ್ತ್ರೀ| ಚರಿತಮೆನಲ್ ಪಲವು ಮರ್ದನಿಕ್ಕುಗುಮದಱಿಂ

೫

೧. ಶ್ರೀದೇವವಂದಿತನೂ ಸ್ಯಾದ್ವಾದವೆಂಬ ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯೂ ಆದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕೃತ್ರಿಮ
ವಿಷದಿಂದಾಗುವ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨.
ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾದ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುರ್ಮೋಹದಿಂದ ಕಷಪವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನ್ನಪಾನಗಳಲ್ಲಿ
ತಿಂಡಿತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾದ ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಬಹುವಿಧ ಲೇಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಚೂರ್ಣದಿಂದಾಗುವ ವಿಷದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಧಿಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ೩. ನಾನಾ ವಿಧ ಜೀವಿಗಳ
ವಿಷದಿಂದ, ನಾನಾ ವಿಧ ಧಾತುಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಫಲಗಳಿಂದ, ಪಾನದಿಂದ,
ಅನೇಕ ವಿಧದ ನಖ ಕೇಶಗಳಿಂದ ರೋಗವು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೪. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರನ್ನು
ನಂಬಿಸಿ ಮಾಡುವ ಚುಂಬನದಿಂದ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅವರ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ತೆಗೆಯುವರು; ಹೆಚ್ಚು
ಹೇಳುವುದೇನು ? ಇವರು ಮಹಾಪಾತಕಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೫. ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಕಾಮತಾಪದಿಂದ
ಬಳಲಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಬಗೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಿತೆ ಬಹಳ ಗಹನವಾದುದೆನ್ನುವಂತೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ

'ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷವ್ಯಾಪ್ತಲಕ್ಷಣಂ'

ಕೋಪಂ ಶ್ವಾಸಂ ಕಾಸಂ ತಾಪಂ ದಾಹಂ ಕ್ಷಯಂ ಮಹಾಚಿಂತೆ ಮನ ಸ್ತಾಪಂ ಮಂದಾಗ್ನಿ ^೧ ವೃಥಾ ^೨ ಲಾಪಂಗಳಿದಕ್ಕುಮೆಂಬರಿಳೆಯೊಳಭಿಜ್ಞರ್	೬
ಮನದುದ್ದೇಗಂ ದೃಗ್ಗಂ ತ ನಖಾಂಘ್ರಿತಳಂಗಳೊಪ್ಪುವಂಗೆಯ್ಗೊ ಮು ನ್ನಿನ ತೆಪ್ಪಿನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂ ದನೆ ಕುಡಿರಲಪ್ಪಿದದಪ್ಪಿನಾ ಕೃತ್ರಿಮಮಂ	೭
ವಾಂತಿ ಶಿರೋರೋಗ ಮಹಾ ಭ್ರಾಂತಿ ತನೂದ್ಭೂತ ರಕ್ತ ಮೂತ್ರಸ್ತಾವಂ ಸ್ವಾಂತಸ್ತಾಪಂ ^೩ ಶೋಷಂ ^೪ ಕಾಂತಾಜನ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳಿಂ ತಲೆದೋರ್ಕುಂ	೮
ಪಿರಿದುಂ ನೀರಟೆಯುಮಾ ಜ್ವರಮುಂ ಸ್ಫೋಟಕವಿಕಾರಮುಂ ಪುಗುಟುಂ ಮ ತ್ತಿರೆ ಪಲವುಂ ಬೇನೆಗಳುಂ ಪರಕೃತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿವೆಂದು ಭಾವಿಪುದಪ್ಪಿವಂ	೯
ಊಟದೊಳಂ ಶಯನದೊಳಂ ಕೂಟದೊಳಂ ಕೋಟಿತೆಪ್ಪದೊಳಗುಲಿವೆಂಡಿರ್ 'ಚೇಟಿಯಿರಿ' ಕೃಗುಮದು ತಾಂ ನಾಟಲ್ ತನುವಟಿಯದುಟಿಯದಿಂತಿದಮೋಘಂ	೧೦
ಅದು ಮಂತ್ರತಂತ್ರದಿಂ ಪೋ ಗದೊಡೊಂದೇ ದಿವಸ ಪಕ್ಷ ಮಾಸಾಯನದಿಂ ದದು ಮೀಪಿದೊಡಂ ವತ್ಸರ ಮದೆನಲ್ ತನ್ಮನುಜನಂಗದಸುವಂ ತೆಗೆಗುಂ	೧೧
ಭಾವಿಪುದನಿಂದ್ಯಮೆನಿಸಿದ ದೇವತೆಯರ ಜಲ ಸುಚಂದನಾಕ್ಷತ ಬಹುಪು ಷ್ಪಾವಳಿ ಮೊದಲೆನಿಸುವ ನಾ ನಾ ವಿಧದರ್ಚನೆಗಳಿಂದೆ ಪೂಜಿಪುದಪ್ಪಿವಂ	೧೨
ದಾನ ಮಹಾಪೂಜೆ ಶುಭ ಧ್ಯಾನ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗ ಜಪ ಹೋಮಂ ಸ ನ್ಮಾನಂ ಮೋನಮಿವೆಲ್ಲಂ ಮಾನವರಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಂ ಜನಿಯಿಸುಗುಂ	೧೩
ಪ್ರಸ್ತುತದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಂ ಶಸ್ತ್ರಮೆನಲ್ ಮಾಟ್ಟಿದೊಸೆದು ವಂದನೆಯುಮನ ಪ್ರಸ್ತುತಮಂ ನೆನೆಯದೆ ದಿವಿ ಜಸ್ತುತನಂ ನೆನೆಯೆ ಕೃತ್ರಿಮೋಗ್ರಂ ಕಿಡುಗುಂ	೧೪

ಹಲವು ವಿಧ ಮದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವರು. ಅದರಿಂದ ೬. ಕೋಪ ಉಬ್ಬಿಸ ಕೆಮ್ಮು ತಾಪ ದಾಹ ಬಳಲಿಕೆ ಮಹಾಚಿಂತೆ ಮನಸ್ತಾಪ ಅಜೀರ್ಣ ವೃಥಾಲಾಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೭. ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಲ್ಲಿ ಮನೋದ್ದೇಗ ಕಣ್ಣು ಹಲ್ಲು ಉಗುರು ಅಂಗಾಲು ಅಂಗೈಗಳು-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮೊದಲಿನಂತಿ ಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ೮. ವಾಂತಿ ತಲೆನೋವು ಮಹಾಭ್ರಾಂತಿ ಶರೀರದಿಂದ ರಕ್ತ ಮೂತ್ರಸ್ತಾಪ ಮನಃತಾಪ ಬಳಲಿಕೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಿಂದ ತಲೆದೋರುವುವು. ೯. ಅತಿಯಾದ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಜ್ವರ ಊತ ಗುಳ್ಳೆಗಳು, ಹಲವು ವಿಧ ನೋವುಗಳು ಪರಕೃತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೦. ಊಟ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಲಗುವಲ್ಲಿ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕೋಟಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಹೆಂಡಿರು ಮತ್ತು ಚೇಟಿಯರು ವಿಷವನ್ನಿಕ್ಕಲು ಅದರಿಂದ ಶರೀರವಳಿಯದೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೧೧. ಅದು ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳಿಂದ ದಿನ ಪಕ್ಷ ಮಾಸ ಆರು ತಿಂಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೆ ಮೀರಿ ವರ್ಷವಾದರೆ ಆ ಮಾನವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ೧೨. ಉನ್ನತವಾದ ದೇವತೆಯರನ್ನು ಜಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳು ಬಹುವಿಧ ಪುಷ್ಪಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ವಿಧದರ್ಚನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಂತಹವರು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ೧೩. ದಾನ ಪೂಜೆ ಧ್ಯಾನ ಜಪ ಹೋಮ ಸನ್ಮಾನ ಮೌನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತವೆ. ೧೪. ಬಯಸಿದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಂದನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ದಿವಿಜರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದವನನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.

1. ಕೌಟಿಲ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಂ ವಿವರಿಸಿ ಪೇಳ್ವಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ (ಗ) 2. ಕ್ರೋಧಾ (ಕ) 3. ಶೋಷಂ (ಖ)

4. ಬೆಟದೊಳಿ (ಘ)

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಸಂಸಾರಚಕ್ರಪ್ರಮನಿದನಾಯ, ದ್ವಾದಶ
ಗಣ'ಪಕ್ಷ' ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಾಯ, ಸಮಸ್ತ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ, ಅಷ್ಟವಿಧ ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮೂಲನಾಯರಿ,
ರು ತುರು ಮೂ(ಪ್ರ)ತಿ ಗರಿ ತುರು ಕಟು'ವೇಣಿ' ತಿರಿ ಸಿರಿ ಆವೇಶಯ, ಶೀಘ್ರಂ, 'ಘ' ಬಂಧ' ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದಿನಿ ಸರ್ವರೋಗವಿನಾಶಿನಿ ಆಮ್ನು ಪ್ರಿಯ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ ರಕ್ತಪ್ರಿಯ ಅವತರ.
ಓಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ಅಸಿ ಅವು (ಫಟ್) ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಮುನಿಮತವಿದಾಮ್ರಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿಯೋಪ್ಪವ ಮಂತ್ರಮಿದುವೆ ಸಕಳ ವಿಧಾನ
ಕೃನುವಿಸೆ ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಮಂ ಮಾಯುಂ ಪ್ರಶಸ್ತಮೆಲ್ಲೆಲ್ಲೆಡೆಗಂ

೧೫

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡೋಗ್ರಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸಕಳ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವ ನಿರ್ಣಾಶನಾಯ
ಓಂ, ಐಂ, (ಶ್ರೀಂ) ಹ್ರೀಂ, ಕ್ಲೀಂ ಕಲಿಕುಂಡ ದಂಡ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದೇವದತ್ತ ಕೃತಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಯಂತ್ರ
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಂ ಕುರು ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಪರವಿದ್ಯಾಂ ಛಿಂ(ದಿ)ದ,
ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ರಕ್ಷ, ಕಲಿಕುಂಡ ದಂಡಸ್ವಾಮಿನ್ ನಮಃ ರ ರ ರ, ಶ್ರೀಂ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರಮನೆಸೆವಾ ಜಿನ! ನಾಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ಜಪಿಸಲೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮ
ಸ್ತೋಮಪ್ರಯೋಗದಿಂ ತ! ತ್ವಾಮರ್ಥದೊಳಿಕ್ಕುಗುತ್ತಮೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೧೬

ಮಂತ್ರಂ: ಓಂ ರಕ್ತಜಟಾ ಓಂ ರಕ್ತಭಾಗೇ ಓಂ ರಕ್ತಡಂಬರಿ ಕಾರ್ಯಾಕಹೈ ಜಯವೇದ ವಿಘ್ನೇನಕರಿ
ಉಲೂಪಿ (ರಲಾಟಿ) ವೇದಘಟಿ ಮಾರವಿಘ್ನಾವೇ ಸಿದ್ಧಿ ಶ್ರೀಗುರುಪಯಾಪಾಣಿ

4ಇದು ಯಂತ್ರಂ⁴

ಕಂ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮನೋದು! ತ್ತುಂಬುಜಸಖಿನುದಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕುಡಿತೆಯುಮಂ

ಕೊಂಬುದು ಜಲಮಂ ಮೂಮೆಯ! ದುಂ ಬಾಜಿ(ಚಿ)ಸೆ ಪರರ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಛೇದಿಸುಗುಂ ೧೭

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನ ಮಂತ್ರಸ್ಯ, ಸುದರ್ಶನ ಋಷಿ, (ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುದೇವತಾ),
(ತೃ) ತ್ರಿಘ್ನ(ಪು)ಪ್ ಛೇದನ, ಓಂ ಬೀಜಂ, ಸ್ವಾಹಾ ಶಕ್ತಿರಿತಿ ಕೀಲಕಂ, ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾರ್ಥೇ
(ಜಪೇ) ವಿನಿಯೋಗೇ, ದೈತ್ಯದಾನವವಿದ್ವಂಸನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ, 'ಚೋರಾರಿ'
(ಮಾಯಾ) ನಿರ್ಧೂಮಾವರಾರಿ ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ ಅತ್ಯಂತ ರೌದ್ರರೂಪಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್,
ಕಾಲಮೃತ್ಯು ನಿರ್ನಾಶನಾಯ ಕವಚಾಯ ಹೂಂ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಾಯ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ
ವೌಷಟ್, ಹೂಂಘಟ್, ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಘಟ್, ಓಂ ಸುದರ್ಶನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ,

ಮಂತ್ರ : ಮೇಲಿನಂತೆ

೧೫. ಮುನಿಸಮೃತ್ತವಾದ ಈ ಆಮ್ರಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಕ್ರಮವರಿತು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಪರವಿದ್ಯೆಯನ್ನು
ನಾಶಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಭವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೬. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಿನನಾಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕರ್ಮಸ್ತೋಮ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವಾಮರ್ಥದಿಂದ
ಎಲ್ಲವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೭. ಎಂಬ ಈ ಮೇಲಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಓದುತ್ತ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕುಡಿತೆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂರು ಸಲ

1. (ಪ) ಯಕ್ಷ (ಅ) 2. ಮೇಣಾ (ಶ್ರ) 3. (ವೊಂ) (ಘಟ್) (ಅ) 4. X (ಶ್ರ) 5. ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ರತ್ಯ
ಚೋರಾರಿ (ಕಗ) 6. ರಾಯ (ಗ)

ದಗ(ಹ) ಸರ್ವಭೂತ ಭಯಂಕರ ರ, ಛಿಂದ, ಭಿಂದ, ಮುಹ, ಭೂತಾನ್ ತ್ರಾಸಯ(ರಿ) ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾಯ 'ಠ-(ಠ)' ಹೂಂ ಘಟಾ ಸ್ವಾಹಾ.

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಾಸಿರ! ಹೋಮಂ ತತ್ತ್ವಮಿತದರ್ಘ್ಯಮುಂ ಲಕ್ಷಜಪಂ ತಾಮಾಗಲ್ ಪರವಿದ್ಯಾ! ನಾಮಚ್ಛೇದನಮಿದಲ್ತೆ ಶತಭೋಜನದಿಂ

೧೮

ದ್ರಾವಿದಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ, ವಜ್ರರೂಪಾಯ ಅರ್ಹಧ್ವಜಾಂಕಾಯ ಅಪರಾಜಿತ, ಕಲ್ಲು ಇಲ(ಲ್)ಲ್ಕದ ವಿಳಲ್ಕಳ ಯಕ್ಷ ಪೊಲ್ಲೆಱ್ಱಿ ಪೊತ್ತಂದೆದಿಪ್ಪವಿಪ್ಪಪ್ಪಾನ್, (ಪ್ರಾಪ್ಪಾನ್) ತಿರಿ, ತಿಷ, ಪಚ್ಚು (ಪ)ದುಕ್ಕಪ್ಪ ನಮೋವಾ ಯೆನಿತ್ತು ಪಟ್ಟುನಿಲಲ್ಕೆ ದಕ್ಕ ಕಾಟ್ಟುಚ್ಚವರ್ಣನ್ ಕೈಕೌತಾನ್ ಓರಾನ ತವಳು ವನಪ್ಪ ಐಪ್ಪನಕ್ಕೆ ದಪ್ಪನ ವೆಟ್ಟುವನ ಕುತ್ತವನ ಯಿರಿಯವನ ಪುಗೆವನ ಕಳ್ಳರಂ, ಪಾಂಬುಂ, ಕಡುವಾವಿಲಂ, ಗುಯಿಪ್ಪನೋಟು ಉಂಜಿದಾನ್ ಶ್ರೇ(ಸೇ)ಯಸೇವನಂ ಇಡದಾವರಿಟ್ಟನೋಲುಂ ಯೆಡೆಯೂರಾರ್ ಸಿಯಸೇಫಲಂ ಕಲ್ಲದು(ಕಲ್ಕಿಡು)ರೆಯಿದು ಪೆಣಮಿದ(ಡು) ತೆರೆದು ಯೆಲುಂ ಬಿಡುವರಪುದು(ಡು), ಚಿ(ಂ)ರತನೆ ಮುದಲೊನ ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರುಷ ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಂಗಳಕ್ಕುಂ ತೊಟ್ಟಿ (ಕುಟ್ಟಿನ್) ನಾ (ಕಾ) ಪು ಇಟ್ಟು ಸಿ(ನಿ)ಱುಪೊ(ಪು)ಗಾರವೆ ಪೊಗುದಾರಾದಡೇವರುನಿ ನಿ(ವಿ)ಟ್ಟಜನಿಱದೆಱುಗೆ ನಿರದೆ ನಿರದೆಱುಗೆ ಬೊಲ್ಲದೆಱುಗೆ ಪುರುಳಾದೆಱುಗೆ, ಓಂ ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, (ಅರಂ) ಠಂ, ಠಂ, ಅಱ್ಱಿ(ಪಿ) ಕುಳಱಿಱವಾಶಿ(ಲಿ)ಕ್ಕ ಸ್ವಾಹಾ - ಈ ಮಂತ್ರ ೧೨೦೦ ಬಾರಿ.

ಮ|| ಕುಶಲಾರ್ಥಂ ಜಿನಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಪದಾಬ್ಜದ್ವಂದ್ವದೋಳ್ ಭಕ್ತಿಯಿಂ

ದ್ವಿಶತಾಧಿಕೃತಸಹಸ್ರಮಂ ಪ್ರಸವಮಂ ಪೇಱ್ಱಿಕ್ಕಲೀ ಮಂತ್ರಮಂ

^೨ವಿಶದಂ^೨ ಸಿದ್ಧಿಯೆನಿಕ್ಕುಮಂತದಱ್ಱಿನೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮದೋಳ್ ಕೂಡೆ ಲ

ಕ್ಷ ಶತೋಗ್ರೋಗ್ರತರಂಗಳಪ್ಪಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದಮಂ ಮಾಡುಗುಂ

೧೯

ಕಂ|| ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ್ದೆದು ತಾಂ! ಗಣಜಲೆಯಂ ಬಿಳಿದೆನಿಪ್ಪದಂ ಬೆರಸಿರೆ^೩ಚಿ^೩

ಕ್ಕಣಿಕೆಯಡಕೆಯನು ತಿನಲಾ! ಕ್ಷಣಮಾ^೪ಮಾಂತ್ಯ^೪ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಕ್ಕುಂ ಬಱಿಯಂ

೨೦

ಅಚ್ಚತಿಲದೆಣ್ಣೆಯೋಳ್ ನೀಂ! ಬೆಚ್ಚದವೋಲ್ ಬರೆದು ಯಂತ್ರಮಂ ಮೂಮೆಯದಂ

ಬೆಚ್ಚರದಿಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಂ! ಡೊಚ್ಚತದಿಂ ಪೀರ್ದು ಬಱಿಯುಮಂತೆಳನೀರೋಳ್

೨೧

ಬೆರಸುಗೆ ಜಂಬೀರದ ಫಲ! ವೆರಡರ ರಸಮಂ ಸಮಂತ್ರಕಂ ಕುಡಿಸೆ ಖಳರ್

ಬೆರಸಿಕ್ಕಿದ ಕೆಯ್ಸಕಂ! ಪರಿಪಡುಗುಂ ಪಸಿಯ ಗರ್ದುಗಿನಂತದು ಬೀಱ್ಱುಂ

೨೨

ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಪರವಿದ್ಯೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೮. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಾಸಿರ ಹೋಮ, ಅದಕ್ಕಾಗುವ ತುಪ್ಪ ಲಕ್ಷ ಜಪಗಳಾಗಲು ಶತಭೋಜನದಿಂದ ಪರವಿದ್ಯೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೯ ಸದಾ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನನಾಥನ ಎರಡು ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ೧೨೦೦ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೂರು ಲಕ್ಷ ಉಗ್ರೋಗ್ರತರ ಅಪರವಿದ್ಯೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦. ಐದು ಅಣಲೆಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಲೆಯನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯಡಕೆಯನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಲು ಅಕ್ಷಣವೇ ಆಮಸಹಿತವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಆನಂತರ ೨೧. ಅಚ್ಚಿಣ್ಣಿನ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಎಳನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿದು ೨೨. ಎರಡು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚರು ಇಕ್ಕಿದ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಚೌ(ತಾ)ದರ್ಯ ಭೈರದಿಯಾ ಬಿಂದು ಪಾಯಾ(ಪುಡಿಯಾ) ಪುಡಿಜಕ್ಕು (ಲಾಪುಡಿ) ಅಸುನಿ(ಣಿ)ಯಾ ರಕಿತತ್ವನಿ ಮೋಹಿನೀತತ್ವನಿ ಪಾಂಚುದಿವೆ ಪೆರಾಯ ಸಮುದ್ರಪ್ರಣೆ ಆಣೆ ಬಾಲೋ ಕೌಡಿಯಾ ಗದ ಗಡುಗ ಜ(ಗ)ಂತುಮ(ಮಾ)ಗರಿರೆಮಾಸ ಚರುದಿ ಇಂದ್ರಚೋರಬರುಟಿ ಮಿಯಾಕಿಯಾ ರೇವಂತು ದೊಳಯಾ ಪಡಲೆಯಾ ಅಕಕೂರಾ ಕಂತುರ ಕುತೋಕಿಣೆಗಾವ(ವಾ)ರಾಸಿರ ಕುಕೋ(ಲೋ)ಕಿಣೆ, ಗಾವಾ ದಾ(ರಾ)ಸಿರ ಕುತೋಕಿಣೆ, ಬಜಾ ಗೊದಿಟ್ಟಾ ಬಾಂ(ದ) ಬವಮೊಟಿ ಆಜುಗುರುರಾ ಗ(ಸಿ)ಜಸಿದ್ಧಿ ಗರುಡಸಿಲ್ಲಟ(ವೊ)ಕ್ಕುಲೆ ನಾಯಂದೆ ಪಕ್ಕಾಲೆ ತಾರೆ ಸದು(ಮ)ಗು(ಂ)ರುಂಚಸಿದ್ಧಿ. ಹನುಮಂತ ವೀರಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರಾ ಆಶ್ವಿನ ಹರಿಣೆ ವಿರಬಲಿಯ ಕೊಡಿರಗಂ ಬಿಳಗಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟತುಮೆ ಸೂರಿ ಚಿ(ತ್ರಿಭುವನಿದುಕು ನಿವಾಸಂ ಚನಿನಾಲುದೆಸು ಹನುಮಂತವೀರಹಾಹೆ ರುಷಲಿ(ರಿ)ಯಾ ದೂರಾಕಿಳಾ ಸಾಸಿರ ತೊಡೆಬಾರ ಸುಂಕರ ತೊಡೆ ವತಿಳಾತೊಡೆ ನಾಗಕಾಳಿಂಗರಿ ನಾ(ರೊ) ಉದೆ ಸುತೆ ಪೋರಾಸಿ ಅವಶ್ಯ ಮೋಹಿನಿ ಶ್ರೀಗುರುಪ್ರಸಾದ -

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರ(ದಿ)ಂಗಳಂ ಮೂಱುಸೂಟಿಣ್ಣೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕುಡೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ಮಾಣ್ಣು 'ಸಾವೆ ಓಗರ,' ಆಕಳ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಠ್ಯ - ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಮಾಡುವುದು ಬಲಿಯಂ

ಕಂ|| ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಣಜಿಲೆಗಳೆ ಕಡಸಿಗೆ ಘನನಾದಿವುಲಿಗನೆಲೆ ಮೂಕೊರತಿಯ ಗಿಡುವಿನ ಪತ್ರಂಗಳಿವಂ! ಕುಡಿಸುಗೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕುಕದಂಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯಿಂ

೨೩

ವ|| ಅದಲಿಯೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ಕಿಡುಗುಂ, ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಕಂ|| ಉದಕವನೆ ತೀವಿ ಮೃದ್ವಾಂಡದೊಳೊಂದಿರುಳಿರೆ ಬಲಿಕ್ಕೆ ರೋಗಿಯ ಕೈಯಿ ಟ್ಪುದಯದೊಳದಲಿಕೊಳ್ ಮಂತ್ರಿಸು! ವುದು ಶರದಂಡದೊಳೆ ಸುರಗಿಯಂ ತಚ್ಚಿರಮಂ

೨೪

ವ|| ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ರಕ್ತ ಶಂಬರಾಯ ಮುಖಿಂದನ ಕಣ(೯)ರುದ್ರಶತೇನ ಸರವಿಷ, ಪ್ರವಿಷ ಅಕ್ರಮಮರ ಭಂಜನಾಶಯ ಧರಾಂ ವಿಷಜಾಯ ಭೂಮ್ನಾಂಗಚ್ಚಿ ಹಿಂ ಪ್ರವಿಶತು ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಜ್ಞಾಮಂತ್ರಂ ವೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಂ ಸಾಧ್ಯಮಸ್ತಕಮಂ ಮುಟ್ಟಿ ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು

ಕಂ|| ಯುಕ್ತಮೆನೆ ಹಸ್ತಮಂ ಪೂ! ವೋಕ್ತ ಜಲಾಂತಸ್ಥಮಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮೂಮೆ ಸ ದುಕ್ತಂ ಜಲಭಾಂಡದೊಳಂ! ವ್ಯಕ್ತಂ ವಿಷಮಿಲಿದು ತೋರ್ಕುಮೇಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ

೨೫

ಕೆಯ್ಯಕ್ಕುವು ನಾಶವಾಗಿ ಹಸಿಯ ಗಜ್ಜುಗದಂತೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ನಿವಾರಣೆ, ಸಾವೆಅನ್ನ ಹಸುವಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಠ್ಯ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಳಿಕ ೨೩. ಮಡುವಾಗಲು ಗಣಜಿಲೆ ಕಡಸಿಗೆ ಘನನಾದಿ ಉಲಿಗನೆಲೆ ಮೂಕೊರತಿಯ ಗಿಡುವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯಹುಳಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ವ|| ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ೨೪. ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರೊಳಗೆ ರೋಗಿಯ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಸುರಗಿಯ ಕೊಲಿನಿಂದ ಆತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ವ|| ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೫. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೈಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೂರು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಷವಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ತನ್ಮುತ್ರಂ-ಓಂ ಆದ್ಯಗರಂ (ಸಾನ್ಯ) ಮದ್ಯಗರಂ (ಧಾನ್ಯ) ಜಲಗರಂ, ಲೋಹ ಚೂರ್ಣಜಲಜಗರಂ, ಶಂಖಚೂರ್ಣಗರಂ, (ಶಂಕಾಗರಂ, ಆಜ್ವರಗರಂ, ವಿಷಗರಂ, ಆಸಾದಾತ್ಯಗರಂ) ಪರಶಂಕಾಗರಂ, ಮಂಡೂಕಚೂರ್ಣಗರಂ, ಗೋನಸ ಚೂರ್ಣಗರಂ, (ವೃಶ್ಚಿಕಚೂರ್ಣಗರಂ) ಅಸ್ಥಿಗತಗರಂ, ಸ್ನಹಿಕ್ಷೀರಗರಂ, ಹಾಸ್ಯಗರಂ, ಪರಹಾಸ್ಯಗರಂ, (ಹಾ)ಹಾಸ್ಯಗರಂ, ಅ(ಅ)ಸಸು(ರಾದಿ) ದಾತ್ಯಗರಂ, ಶಂಕಾಗರಂ ಅಜ್ವರಗರಂ (ಅದ್ವಗರಂ) ವಿಜ್ವರಗರಂ, ಪಾನೀಯಘೇನ(ಗರಂ) ಆಜ್ವ(ಕ್ಷ) ರಚಿಗರಂ, ಮೇರು(ಗರಂ) ಚ್ಚಾಯಗರಂ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲೇ ಅ ಹರಾ(ಗ, ಗರಂ, ಎಂಬನೇಕ ಗರಂ ಕಲ್ಪಟ್ಟಾಮೀರವಾಲಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿಮ್ಬಗರಂ(ಕಡ್ಡಾಮಿ ಫಾಲಗರಂ) ಕಡ್ಡಾಮಿ ಮಾಂಸ ಗರಂ) ಕಡ್ಡಾಮಿ ಶ್ರೋತ್ರಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಸ್ಕಂಧಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ವೇತ್ರಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ನೇತ್ರಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ನಾಸಿಕಾಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಅಷ್ಟಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಜಿಹ್ವಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಗ್ರಾಮಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಬಾಹುಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಹಸ್ತಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ನಕ್ಶಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪಕ್ಷಿ ಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪ್ರದಹಿತಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಭಿಧಾನಾಭಿಗರಂ,? ಕಡ್ಡಾಮಿ ಲಿಂಗಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಊರುಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಕೊಟ್ಟಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪಾದಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಸರ್ವಾಂಗ(ಗ)ಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಅಸ್ಥಿಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಶುಕ್ಲಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಜೀವಗತಂಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ, ವಿಡ್ಡಾಮಿ ಹೂಂ ಘಟ್.

ಓಂ ನಮೋ ನಮಸ್ತೆ ಆಮೃತಕಳೆ(ಸಕಳೆ) ಶೀತ(ಕ)ಳೆಯಿಂದಲೇಖೆ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟಹಾಸ ಶಬ್ದೇನ ಗರಂ ನಾಶಯ, ಭಂಜ, ಲೋಡ, ಕಿದ, ಹ, ಪ್ರಸ್ತಂದ, (ಪ್ರಚ್ಛಂದಯ) ಸರ್ವ ರೋಗಾತುರೇಷು, ಕುರು, ಮಾರ ವಲ್ಮ, ಹುದು, ಆವೇಶಯ, ಸಪ(ವ)ಣಾಗುಚ್ಚಾಫಯತಿ. ಹ್ರೀಂ, ಖ್ರೀಂ, ಖ್ವಿ(ಖಿಂ)(ಂ), ಖ್ವಿ, (ಖಿಂಡನ)ಹೂಂಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ - ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರತ್ರಯಂ ಏಕೇನ ವಾ ತ್ರಿಭಿರ್ವಾ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜಲಭಾಂಡ ಮಧ್ಯೇ ವಿಷಮಾಯಾತಿ ಇಂತಿದು ದೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಂ, ಸರ್ವ ಕೃತ್ರಿಮಹರಂ -

ಕಂ|| ವಮನಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಪವಾ| ಸಮೆ ಮುಖ್ಯಮನಿಕುಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷದೋಷ
ವಮನಱಿಗುಮಿದೆಯವರ್ಕಂ| ಕ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವುದು ಬಲಿಕೈ ತಕ್ಕೊಪಧಿಯಂ

೨೬

ಚಂ|| ಜಿತ ಚಿರ ಶುದ್ಧ ಸೂತಮತಿಶುದ್ಧಮೆನಿಪ್ಪ ಸುವರ್ಣಮಾಕ್ಷಿಕಂ
ಮೃತ ಕಳಧೌತಮಿಂತಿವಟಿ ಮೂಟಿ 'ಸಾಮ್ಯದ' ಗಂಧಕಂ ಸುಸಂ
ಗತಮೆನೆ ಕನ್ಯಕಾದ್ರವದೊಳೊಪ್ಪಿರೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಮಾಷಮಾತ್ರಮಂ
ಸಿತ ಮಧುಯುಕ್ತ ಲೇಹ್ಯಮದು ಭಂಗಿಸುಗುಂ ವಿಷಮಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೨೭

ವ|| ಅದರ್ಕೆ ಅನುಪಾನಂ

ಕಂ|| ಪಾವಕನೊಳ್ಳೂಲದ ರಸ| ಭಾವಿತವಕ್ಷೀರ ಸಿತಯುತಂ ಕುಡಿಯಲೊಡಂ
ತೀವಿದ ಗರಮಂ ಕಳೆಗುಂ| ಭೂವಳಯದೊಳದುವೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೨೮

ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೬. ವಮನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಪವಾಸಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷದೋಷ ಪರಿಹರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ೨೭. ಶುದ್ಧವಾದ ಪಾದರಸ ಅತಿಶುದ್ಧವಾದ ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಪುಡಿ ಒಣಗಿದ ದತ್ತೂರ ಈ ಮೂರರ ಸಮಭಾಗ ಗಂಧಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕನ್ನೆಗಿಡ (ಕನ್ಯಕಾ)ದ ರಸದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಷಮಾತ್ರ ಲೇಹ್ಯವು ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಪಾನಮೆಂದರೆ ೨೮. ಕೆಂಪು ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪಾಲುಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ ವರ! ಶಾಲೀಯಾನ್ನಂಗಳಿಂತಿವೇಂ ಪಧ್ಯಕರಂ
ಸಾಲದೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷನಿ! ಮೂಲನಮಂ ಮಾಟ್ಟುಮೆಂದಪಂ ಬುಧ ಮಂಗಂ ೨೯

ಬೆರಸುವುದು ಪುತ್ರಜೀವಿಯಿರುಳೊಂದಂ ನಿಷ್ಕಮಾತ್ರಮಂ ಪಾಲೊಳದಂ
ಭರದಿಂದೀಂಟಿಸೆ ನಾನಾ! ಗರಳಂಗಳನಟಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಶಂ ೩೦

ಕೆಯ್ಯಸಕಕ್ಕೆ

ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ ತಾಂ! ನಿಂಬದಳಂ ವೃಷಭಮಾ ಪಟೋಲಂ ಪ್ರತ್ಯೇ
ಕಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪಲ್ ಮಾಗಧ! ದಂಬುವಿನಿಂದಷ್ಟಗುಣಮದರ್ಕೆಂಬಿವಳಿಂ ೩೧

ಮುಗಿಸಿ ಪದಾವಶೇಷದೊ! ಳಲಿವುದು ಗೋಘೃತಮನದಳಿ ಸರಿಯುಂ ಮತ್ತು
ಮೆಳೆಪಣಲೆಯ ಚೂರ್ಣಮನಿ! ಟ್ಪುಟುವ ತದರ್ಥಮನೆ ಕಾಸುವುದು ಘೃತಮುಟಿಯಲ್ ೩೨

ಅದು ಕಳೆಗುಂ ಪಾತಕರಿ! ಕೈದ ವಿಷಮಂ ತುಪ್ಪಮಂತದಂ ಭಕ್ಷಿಸೆ ಸಾ
ಲದೆ ಪಲವಟೊಳೇಂ ಫಲಮೆಂ! ದು ಧೀವರಂ ಪೇಟ್ಟಿನಲ್ತೆ ಮಂಗಕವೀಶಂ ೩೩

ಮ|| ಸಮಮಾಗಲ್ ಗೃಹಧೂಮದೊಳ್ ಜಲಯುತಂ 'ತತ್ತಂ'ಡುಲೀಮೂಲಮಂ
ಕ್ರಮದಿಂದಿಟ್ಟರೆ ತಚ್ಚತುರ್ಗುಣ 'ಘೃತ'ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯದಿಂ ಕಾಸೆ ತ
ತ್ಪ್ರಮಿತಂ ತುಪ್ಪದನಿತ್ತದಾಗಲದನೀಂಟಲ್ ಕ್ರೂರ ನಾರೀಜನಂ
'ಭ್ರಮೆ'ಗೊ'ದಿಕ್ಕಿದನೇಕ ಭೇದದ ವಿಷಂ ತೀರ್ಗುಂ ಬುಧಾಳಿಪ್ರಿಯಾ ೩೪

ಕಂ|| ಏಲಾತ್ಮೂಷಣ ಜೀರಕ! ತಾಲೀಸದಳಾಪ್ಪಮೆಂಬಿನಂ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಸ
ಲ್ಲಿಲೆಯೊಳಿಮ್ಮಡಿ ಸಿತದೆ ನಿ! ರಾಲಸ್ಯಂ ಮೆಲುವುದಖಿಳ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೩೫

೨೯. ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿನ್ನಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪಧ್ಯವಾಗಿವೆ; ವಿಬುಧನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಇದಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ೩೦. ಒಂದು ನಿಷ್ಕದಷ್ಟು ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ತಿರುಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲು ನಾನಾ ವಿಧದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಉಭಯಕವೀಶನು ಹೇಳಿದನು. ೩೧. ಹಲವು ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡದೆ ಬೇವಿನಎಲೆ ವೃಷಭ (ಹೆರಿಗೆಹಾಲೆ) ಪಟೋಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಗಧಿರಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಗುಣಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುವು, ಅವುಗಳನ್ನು ೩೨. ಕಾಯಿಸಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಉಳಿದಾಗ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮ ಅಣಲೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರರ್ಥ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುವಂತೆ ಕಾಯಿಸಿ ೩೩. ಸೇವಿಸಲು ನೀಚರು ಹಾಕಿದ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಇನ್ನು ಹಲವರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಎಂದು ಮೇಧಾವಿ ಮಂಗಕವಿರಾಜನು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ? ೩೪. ಗೃಹಧೂಮ ಮತ್ತು ತೆಂಡುಲೀಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ತುಪ್ಪ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಕಾಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕ್ರೂರ ನಾರಿಯರು ವಿಕಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೫. ಏಲಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕಟು ಜೀರಿಗೆ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಎಂಬಿವನ್ನು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಇದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.

ಇನವಾರದಂದು ತಪ್ಪದು! ಜಿನಿಜಿನಿಯಂ 'ಹಸ್ತಿಕರ್ಣೆಯಂ' ತೊಳಸುಗೆ ನೀಂ ಪಿ
ಟ್ಟಿನೊಳಿಡಿದು ತುಪ್ಪದಿಂದಂ! ತಿನೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಮನಂತದಟಿಗುಮವಶ್ಯಂ

೩೬

ಉ|| ಚುಂಚಿನ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯ ಬಿತ್ತುಗಳಂ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಮತ್ತದಂ
ಸಂಚಿತಮಪ್ಪವೋಲ್ ನವಣೆಯಕ್ಕಿಯೊಳೆಮ್ಮೆಯ ತಕ್ಕದಿಂದದಂ
ನೀಂ ಚರಿತಾರ್ಥಮಂತಡುವುದಂಬಲಿಯಿಂ ಬೆರಸುಂಬುದಾಧಿಕಂ
ಚುಂಚಿದೆನಿಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮನೆ ವಾಂತಿಕರಂ ಹಿತಕ್ಕದ್ಗರಾಪಹಂ

೩೭

ಕಂ|| ಅಮೃತಲತೆ ಮಾದಳಿಫಲಂ^೧ ಕಮನೀಯಮೆನಿಪ್ಪ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ
ಅಮದೀರೆ ಭಕ್ಷಿಸೆಯುಂ ಕೃ| ತ್ರಿಮವಿಷಹರಮಕ್ಕುಮೆಂದನಮಳಚರಿತ್ರಂ

೩೮

ಮಡುವಾಗಲಬೇರಿನೊಳರೆ! ಕೊಡ ನೀರಿನೊಳಗರೆದು ವಟಕಂಗಳನನುವಾ
ದೊಡೆ ತಿನಲಾಗೊಂದೊಂದಂ! ತಡೆಯದೆ ಕೆಯ್ಯಸಕ ಕಿಡುಗು ದಿವಸಕ್ರಮದಿಂ

೩೯

ಫೃತಮಂ ಲೊಕ್ಕಿಯ ರಸಸಂ|ಯುತಮೆನೆ ಸೇವಿಸಲದಟಿಗುಮಹಿತಸ್ತಿನಿ
ಮೀತಮೆನಿಸಿದ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ! ನುತ ಮುಗುಳಿಯಧೀಶ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೪೦

ಶಂಕಿಸದೆ ಕುಡುವುದೊಪ್ಪದೊ! ಲಂಕೋಲೆಯ ಮೊಳಗಿನೆಸೆವ ಕೋರಕಮಂ ತಾಂ
ಬಿಂಕೆದೊಳಬಲಾ^೨ಕೃತಕಾ|ತಂಕಂ ಕೆಯ್ಯಸಕಮಟಿಗುಮೆಂಬರಭಿಜ್ಞರ್

೪೧

ತುಣುವೆಯ ಕಾಯ್ಕುಮಂ ಮಂಗುಳುವಳ್ಳಿಯ^೪ನಿಡಿದ^೪ ಚೂರ್ಣಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ
ನೆಱಿ ತಿಂದು ಬಿಸಿಯನೀರಂ! ಕಿಱಿದುಗೊಳಲ್ಕುಟಿಯದುಟಿಗುಮೇ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ

೪೨

ವ|| ಇದು ಐದು ದಿನಂ ಕೊಂಬುದು

ವಿನುತ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ ದಳ! ಮನೆ ಪಿಂಡಿದ ರಸದೊಳಿಟ್ಟು ಕಡಲೆಗಳಂ ತಾಂ
ನೆನೆಯಿಕ್ಕಿ ಪುರಿದು ಮೆಲೆ ದಶ! ದಿನದೊಳೆ ಕೆಯ್ಯಸಕಮೆಯ್ನೆ ಕಿಡುಗುಮಮೋಘಂ

೪೩

೩೬. ಸೋಮವಾರದಂದು ಜಿನಿಜಿನಿ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಿಕರ್ಣೆಗಳನ್ನು ತೊಳಸಿ ಹಿಟ್ಟಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ
ತಿನ್ನಲು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೭. ಚುಂಚು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಪುಡಿಮಾಡಿ ನವಣೆಯಕ್ಕಿಯೊಡನೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅಂಬಲಿ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು
ಚುಂಚವೆನಿಪ್ಪ ತುಪ್ಪದಿಂದ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೩೮. ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಮಾದಳಿಫಲ
ಹಿತವಾದ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಉತ್ತಮ
ಚರಿತನು ಹೇಳಿದನು. ೩೯. ಮಡುವಾಗಲಬೇರನ್ನು ಕೊಡದ ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ವಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ದಿನಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಿವಾರಣೆ. ೪೦. ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಲೊಕ್ಕಿಯ
ರಸವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಶತ್ರುಸ್ತ್ರೀಯೆಂದುಂಟಾದ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಮುಗುಳಿಯ
ಅಧಿಪತಿ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಅಂಕೋಲೆ ಮತ್ತು ಮೊಳಗುಗಳ ಹೂವುಗಳನ್ನು
ಸಂದೇಹಮಾಡದೆ ಕೊಡಲು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೆಯ್ಯಸಕ ಅಳಿಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
೪೨. ತುರುವೆಯ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯನ್ನು ಇಡಿದು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ
ತಿಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಾಶವಾಗದೆ ಉಳಿಯುವುದೆ ? ವ|| ಇದನ್ನು ಐದು
ದಿನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ೪೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸದಲ್ಲಿ
ಕಡಲೆಯನ್ನು ನೆನೆಹಾಕಿ ಹುರಿದು ತಿನ್ನಲು ಹತ್ತು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಗರುಗದ ರಸಮಮೃತಲತೋ! ತ್ವರ ರಸಮೋಪ್ಪವ ಫೃತಂ ಸಮಾನದೊಳರೆ ಶ
ಕರವೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲ್ಕಾ ಸ್ತೀ! ಚರಿತದ ಕೆಯ್ಯಕಮಟಿಗುಮೆಂಬುದಮೋಘಂ

೪೪

ಎಡೆಯಕ್ಕರ|| ಉತ್ತರಣೆಯೆಸೆವ ಬಿತ್ತು ಕಟಿಯೊಳೀಂಟಲ್
ಮತ್ತೆ ಪೆಱತೇಂ ವಮನಮಕ್ಕುಮದು ಬಟಿಯಂ
ಪತ್ತು ದಿನಮಂಗುರುವನಜದುಗ್ಧದಿಂದಂ
ಯೆತ್ತಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಪರೆಗುಮಲ್ತೆ ಕೆಯ್ಯಕಂ

೪೫

ಕಂ|| 'ಹಿತ' ಕೃನ್ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ! ಕತಕದ ಬಿತ್ತುಗಳನೀಂಟುಗಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಕ್ಷಿತ್ತಿಯೊಳ್ 'ಮೂಕೊಟಿತಿಯನೆ'! ಚ್ಚತ್ತಿಶಯದಿಂ ಕಣ್ಗೆ ಕೃತಕ ವಿಷಮದು ಕಿಡುಗುಂ

೪೬

ಬಾದೇಂ ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ! ಪಾದರಿಯಂ ಜನಿಸಿದುತ್ತರಾಸೆಯ ಬೇರಂ
ಭೇದಿಸಿ ಪಾಲಿಂ'ದೀಂಟಿಲ್ಕಾ'ದರದಿಂ ಕೃತ್ತಿಮೋಗ್ರ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ

೪೭

ಅರೆದೀಂಟು ಕೆಂಪಿನಗಸೆಯ! ವರಮೂಲಮನೆಸೆವ ದುಗ್ಧದಿಂ ಪಾತಕಿಯರ್
ಬೆರಸಿಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಟಿಗುಂ! ನಿರುಪಮಗುಣೆ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೪೮

'ಅಂಚಿತವಂ' ಶ್ವೇತಾರ್ಕನ! ಪಂಚಾಂಗಮನೆಸೆವ ತುಪ್ಪದಿಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ
'ಸಂಚಿಸದೆ' ಕುಡಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ! ಪಂಚತಮನೀವ ಕುಲಟಿಯರ ಕೆಯ್ಯಕಂ

೪೯

ಪೆಗುರುಟಿಗಳೆಗಳ ಬೇರಂ! ತಗ್ಗಲದಿಂ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಗುಳ್ಳದ ಬೇರಂ
'[ಕೊಗ್ಗಿ]'ಲಳೆಯಂಬಲಿಯನಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲದುಣಲ್ಕೆ ಕೃತಕವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ

೫೦

ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಮಂ ನಿ! ಶೃಂಗತೆಯಿಂ ಕುಡಿವುದೊಪ್ಪವಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಭೋಂಕನೆ ವಾಂತಿಯದಕ್ಕುಂ! ಸೋಂಕಿದರಂ ತಿನ್ನ 'ಬಿಳಿಯ' ಕೃತ್ತಿಮಮಟಿಗುಂ

೫೧

೪೪. ಗರುಗದ ರಸ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ರಸಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೆಯ್ಯಕ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೫. ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ವಮನವಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಹತ್ತು ದಿನ ಅಂಗುರವನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಕೈಮಸಕ ಪರಿಹರ. ೪೬. ಹಿತವಾದ ಮಯೂರಶಿಖಿಯನ್ನೂ ಕತಕದ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿ ಮೂಕೊರತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ಕೃತಕ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೭. ಹೆಚ್ಚು ವಾದದಿಂದೇನು? ಮಯೂರಶಿಖಿಯನ್ನು ಪಾದರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಸೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕೃತ್ತಿಮ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ಕೆಂಪು ಅಗಸೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಪಾತಕಿಯರಿಕ್ಕಿದ ವಿಷನಾಶನವೆಂದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತ. ೪೯. ಶ್ವೇಷ್ಠವಾದ ಬಿಳಿವಕ್ಕೆಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚ ಹೆಂಗಸರಿಂದಾದ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕೆಯ್ಯಕ ಕೆಡುವುದು. ೫೦. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗಳೆಗಳ ಬೇರು ತಗ್ಗಲ (ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶ?)ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಗುಳ್ಳದ ಬೇರು ಮತ್ತು ಕೊಗ್ಗಿಲಳೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೃತಕವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೧. ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದವರನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ನೀಚಿಯರ ಕೃತ್ತಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

1. ಹೃತ (ಘ) 2. ಕೊಟಿತಿಯ (ಕ) 3. ದರೆದೀಂಟಾ (ಕಶ್ರ) 4. ವಂಚಿಸಲೇಂ (ಅ) ಲಂಚಿತದ (ಕ) ಅಂಚಿತದ (ಗ) 5. ವಂಚಿ (ಕಗ) ಚಂತಿ (ಶ್ರ) 6. ಕೊಗ್ಗ (ಗ್ಗಿ) (ಅ) ಕೊಗ್ಗ (ಶ್ರ) 7. ಬಿಳಿಯ (ಕಘ)

'ಭಾನು'ದಿನದಲ್ಲಿ ನಯದಿಂ! ಮೌನದೊಳಂ ತಿಂಗೆ ಕಿಟಿಯ ಕಡಸಿಗೈಯದಟೊಳ್
ಮಾನಿತ ಪರ್ಣಮನಾಗಳ್! ಮಾನಿನಿಯರ ಕುಬುದ್ಧಿ ಜನಿತ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೫೨

ಸಂಚಿಸಿ ತೊಟ್ಟಿದವನಂಗಳ! ಪಂಚಾಂಗಮನರೆದು ಕುಡಿಯೆಯುಂ ಮೇಣ್ ಜಂಭೀ
ರಾಂಚಿತ ಬೀಜಂ ಪುಳಿ ಸಹಿತಂ ಚರಿಸಲ್ ಫಲಮನುಟಿಗುಮೇ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ ೫೩

ಮೂಕೊಟತಿಯ ರಸಮೊಂದಂ! ಪ್ರಾಕೃತ ಶರ್ಕರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕುಡಿಸಲ್ ಕಳೆಗುಂ
ಶಾಕಿನಿಯರ್ ಬೆರಸಿಕ್ಕೆ ವ! ಶೀಕರಿಸಿದ ಮದ್ದುಗಳುಮದುಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ೫೪

ಗುಳ್ಳದ ಮರವಸಲಂಗುರ! ^೨[ದೊಳ್ಳ]ಯ ಬೇರ್ಗಳನೆ ತಂದು ಬೆನ್ನೀರಿಂದಂ
ಉಳ್ಳುದನೆ ಕುಡಿಯಲದಟಿಂ! ಕಳ್ಳೆಯರಿಂ ಪುಟ್ಟಿದಿಕ್ಕುಗುತ್ತಂ ಕಿಡುಗುಂ ೫೫

ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದೊಳ್! ತಿಲತೈಲಮನೊಂದುಗೂಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಕಿಡುಗುಂ
ಖಳ ಮಾಯಾವಿಗಳೆನಿಸಿದ! ಲಲನೆಯರಿಕ್ಕಿದ ಮಹಾಮಯಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೫೬

ಮೆಲುವುದು ಹುಳ್ಳಿಯ ವಿಲಸ! ದ್ವಲಮಂ ಜಂಭೀರಫಲರಸಂಗೂಡಿ ಕೊಳಲ್
ಕುಲಟೆಯರಾ ಪಾತಕಿಯರ್! ಮೆಲಿಸಿದ ಭೋಜ್ಯದ ಮದಂಗಳದಟಿಂ ಕಿಡುಗುಂ ೫೭

ಘನನಾದಿ ಪುನರ್ನವಿಯುಲಿಗನ ಬೇರ್ಗಳನೆಲೆಗಳಂ ಸಜಂಭೀರರಸಂ
ತಿನಲದಟಿಂ ಪುಂಶ್ಚಳಿಯರ್! ಕುನಯಗಳಿಂ ಸಮೆದ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೫೮

ರಾಗದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ ಗಿಣಿ! ಮೂಗನಗಡ್ಡೆಯನೆ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳ್ ತಿಂಬುದದು
ಮೇಗಟಿಯದಬಳೆಯರ್ ಗತ! ರಾಗಿಗಳಾಗಿರಿದ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೫೯

ಉ|| ಮೆಲ್ಲಿದರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆಯಲ್ ಖಳರುಣ್ಣೊಡೆ ಪೋಪೊಡಂತೆ ಕಾ
ಟೊಳ್ಳಿಯ ಬೀಜರಾಜಿಗಳ ನುಂಗುವುದುಣ್ಣುದು ಮೇಗೆಯಂತದಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ವಾಂತಿಯಕ್ಕುಮದಟಿಂದವರಿಕ್ಕಿದ ಕೃತ್ರಿಮೋತ್ಕರಂ
ಪೊಲ್ಲಮೆಗೆಯ್ಯಲಾಟದಿದು ಮಂಗಬುಧಾಂಬುಜಭಾನುಭಾಷಿತಂ ೬೦

೫೨. ಭಾನುವಾರದಂದು ಕಿರಿಯ ಕಡಸಿಗೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಿನ್ನಲು ಹೀನಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ
ವಿಷವಳಿಯುವುದು. ೫೩. ತೊರೆದವನುಗಳ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂಬೆಬೀಜವನ್ನು
ಹುಳಿಸಹಿತ ಸೇವಿಸಲು ಕೆಯ್ಯಸಕದ ಫಲ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ೫೪. ಮೂಕೊರತಿಯ ರಸವನ್ನು
ಪ್ರಾಕೃತ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಶಾಕಿನಿಯರು ವಶೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಮದ್ದುಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು.
೫೫. ಗುಳ್ಳ ಅಮರ ಬಸಲೆ ಅಂಗುರದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು
ಕಳ್ಳೆಯರಿಂದಂಟಾದ ಇಕ್ಕುಮದ್ದು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೫೬. ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚಮಾಯಾವಿ ಹೆಂಗಸರಿಂದಾದ ಮಹಾವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೭. ಹುರುಳಿಯ
ಎಲೆಯನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ನೀಚಸ್ತ್ರೀಯರು ತಿನ್ನಿಸಿದ ಆಹಾರವಿಷಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.
೫೮. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಪುನರ್ನವಿ ಉಲಿಗನ ಬೇರು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು
ನೀಚಸ್ತ್ರೀಯರು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಕಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೯. ಗಿಣಿಮೂಗನ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು
ಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ತಿಂದರೆ ವಿರಾಗಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷನಾಶನ. ೬೦.
ಉತ್ತಮರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆದು ನೀಚರು ಇಕ್ಕಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಕಾಡುಮೊಳ್ಳಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ನುಂಗಿ ಆನಂತರ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ವಮನವಾಗಿ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ

ಕಿಡುಕನುಂಟುಮಾಡದೆಂಬುದ ವಿಧ್ವಜನಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ.

1. ಭೌಮ (ಅ) 2. ದೊಳ್ಳಿ (ಅಶ್ರು)

ಕಂ|| ಕರ್ಪೂರದೊಂಡೆಯ ಕನಕದ| ವೊಪ್ಪುವ ಕೊಳುಗುಳಿಕೆಯೆಲೆಹರಿಯ 'ತನಿರಸಮಂ'
ತಪ್ಪದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ತನುವಿಂ| ಗಪ್ಪಣೆಯಾದಂತೆ ಕೊಳಲಖಿಳ ಕೃತ್ರಿಮಮಟಿಗುಂ

೬೧

ತೊಂಡಿನ 'ತೊಟ್ಟಿರ್ ಪಾಪದ'^೨ ಪಿಂಡಮೆನಿಪ್ಪಂಗನಾಜನಂ ಬೆರಸಲ್ ತಾಂ
ಮುಂಡವಿಷಂ ಸಂಹರಿಕುಂ| ತೊಂಡೆಯ ರಸಮಂ ಶರೀರದೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಲುಂ

೬೨

ಉ|| ಭಂಡೆಯರಂಡ ಖಂಡ ರುಧಿರಾದಿಗಳುಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕೆ ಭೋಜ್ಯದೊಳ್
ಕೊಂಡಿರದಾಗಳಂತೆ ತಲೆಗೇಱಿದೊಡಂ ಮರುಳಾದವಂಗೆ ಮುಂ
ಕೊಂಡರೆದೆಚ್ಚಿ ನೀಲಿಯ ರಸಂಗಳನೊತ್ತುವುದಂತೆ ನೆತ್ತಿಯೊಳ್
ಕೊಂಡದರುಳ್ಳ ಮೂಲಮನೆ ನೀರೊಳಮೀಂಟಿಸೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೬೩

ಬನ್ನಿಯ 'ಮೂಲಮಂ'^೩ ಭರದೊಳರ್ಚಿಸಿ ಮೌನದೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗದೊಳ್
ಸನ್ನಿಧಿಯುತ್^೪ರಾಸೆಯ^೪ ತದೀಯ ಸುಕೋಮಳಮಪ್ಪ ಮೂಲಮಂ
ಸನ್ನುತಮಪ್ಪ ಯಂತ್ರಮನಿದಂ ಬರೆದಿಂತಿದಱಿಂದೆ ರಕ್ಷೆಯಂ
ನನ್ನಿಯೆನಲೈ ಕಟ್ಟಿ ನಯಯೋಗದೊಳರ್ಚಿಸಿ ಭಾವಸಿದ್ಧಿಯಿಂ

೬೪

ರಕ್ಷೆ :

ಕಂ|| ಶುದ್ಧಾಂತರಂಗನಾಗಿಯೆ| ಸಿದ್ಧದಿನಂ ತಂದು ಕಾಡಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೇರಂ
ಬದ್ಧಮೆನೆ ಸಮೆದ ರಕ್ಷೆಯೆ| ಸಿದ್ಧ ಕೆಯ್ಯಸಕದಂಗೆ ಹಿತಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ

೬೫

ದುಷ್ಟ ದುರಿತಾರಿಯಂ ಹರಿ| ವಿಷ್ಣುರನಂ ಯಂತ್ರಮಧ್ಯದೊಳ್ ಸ್ಥಾಪಿಸುತುಂ
ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಸಮಮಂ| ಸ್ಪಷ್ಟಮೆನಲ್ಕಿಕ್ಕು ತತ್ವದಾಂಬುಜಯುಗದೊಳ್

೬೬

೬೧. ಕರ್ಪೂರದೊಂಡೆ ಕನಕ ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಹರಿಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನರಿತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷನಾಶನ. ೬೨. ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಪಾಪದ ಪಿಂಡವನ್ನಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡಲು ಅವರಿಂದಂಟಾದ ವಿಷವು ತೊಂಡೆಯ ರಸವನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೬೩. ಭಂಡಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂಡ ಖಂಡ ರುಧಿರಾದಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿಕ್ಕಲು, ಅದು ತಲೆಗೇರಿ ಹುಚ್ಚನಾದವನಿಗೆ ನೀಲಿಯನ್ನರೆದು ರಸವನ್ನು ನೆತ್ತಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೬೪. ಬನ್ನಿಯಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ತಂದು ಉತ್ತರಾಸೆಯ ಕೋಮಲ ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಉತ್ತಮ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ೬೫. ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧನಾಗಿ ಸಿದ್ಧದಿನದಲ್ಲಿ ಕಾಡಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಯ್ಯಸಕದವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ೬೬. ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಿಯಾದ ಹರಿವಿಷ್ಣುರನನ್ನು ಯಂತ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಎರಡು ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸು. ಯಂತ್ರ: ಪಚನ:

ಯಂತ್ರ

ಕ್ರೋಂ ಕ್ರೋಂ ಕ್ರೋಂ
ಕ್ರೋಂ ದೇ ಕ್ರೋಂ
ಗ್ರೋಂ ಗ್ರೋಂ ಗ್ರೋಂ
(ಕ್ರೋಂ) (ಕ್ರೋಂ) (ಕ್ರೋಂ)

'ಯಂ'ತ್ರಾಧಿಪತಿಗೆ ಪುಷ್ಪವನಿಕ್ಕುವ ಮಂತ್ರಂ :
ಓಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಎಂದರ್ಚಿಸಿ ರಕ್ಷೆಯಿಂ ಕಟ್ಟಲಾ
ದರಹಿತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಮಾಡಿದ ಕುಟಿಲಂಗಳ್
ಕಿಡುಗುಂ

ಕಂ|| ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದಂ| ದನಿಯೊಡೆಯಲ್ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಗುಳ್ಳದ ಬಿತ್ತು
ತಿನಲದಟಿಂದಾತಂ ಪಿಕ| ನಿನಾದನೆನಿಕುಂ ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಳಹಂಸಾ

೬೭

ಚಂ|| ಪೆಪರ ಕುಚೇಷ್ಟಿತಂ ಜ್ವರಮದಾದೊಡೆ ಪರ್ಣಮದೊಂದಟಾಕಳಂ
ಕಟಿದದಟಾಜ್ಯಮಂ ತಲೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಸಮಂತ್ರಕಮಟ್ಟಿಯಾದಿಯಾ
ದಟಿಕೆಯ ಪಾಲ್ಕರಂಗಳೆಸೆವ ತ್ವಗನಿಂದಿತಯುಕ್ತಮಾಗಿರಲ್
ನೆಟಿ ತೊಳೆಯಲ್ಕಮಟ್ಟ ಕಟಿಯಿಂ ಬಿಡುಗುಂ ಜ್ವರಮಾತನಂಗದಿಂ

೬೮

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಜ್ವಾಲಿನಿ ನೀರೇಜ(ವಾಸಿ)ನಿ (ಪಾ) ಪರಿಘೆ

ಮ|| ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ ರುಜಾವಾಳ ಪ್ರಿಯಂಗ್ವಾಖ್ಯಮಂ
ಜಲದಿಂ ತೇದು ಸಮಂತ್ರಕಂ ತನುಗೆ ಲೆಪ್ಪಂಗೆಯ್ಯಲಾ ಪಾತಕರ್
ಕೊಲೆಗೊಂದಿಟ್ಟಭಿಚಾರ ದುಷ್ಟತರಮುಂ ದಾಹಂ ಜ್ವರಂ ಸ್ಫೋಟಕಂ
ನೆಲೆಗೊಟ್ಟೊಡುಗುಮಂದಿದಂ ತಿಳಿಸಿದಂ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜೋತ್ತಮಂ

೬೯

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಓಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರಾಯ ಕಂ ಹಂ ನಿಮನಮುಕ್ತಂಚ
ದುರ್ಗಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಮೊಸರಂ ಜೇನೆಯ್ಯಂ ಭಾ| ವಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ಕೃತ್ರಿಮೋದ್ಭವ ಸ್ಫೋಟಕಮುಂ
ದೇಸೆಗಿಡುಗುಂ ದೇವಳಿಗೆಯ| ವಸುಧಾಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೭೦

ಅತ್ತಿಯಪಣ್ಣೆನ ರಸಮಂ| ಬಿತ್ತರದಿಂ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಕರ್ವಿನ ರಸಮಂ
ಮತ್ತೆನ್ನದಿಂಟಲಿಕ್ಕಿದ| ಬತ್ತಲೆ ಪರಿಸುವ ಮರುಳ್ತನಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

೭೧

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೬೭. ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ದನಿಯೊಡೆಯಲು ಗುಳ್ಳದ ಬೀಜವನ್ನು
ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ತಿನ್ನಲು ಕೋಗಿಲೆಯ ದನಿಯಂತಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಳಹಂಸಾ ೬೮.
ಬೇರೆಯವರ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಜ್ವರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಮಂತ್ರ
ಸಹಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಂತಹ ಪಾಲ್ಕರಗಳ ತೊಕ್ಕನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅಟ್ಟ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಆತನ
ಶರೀರದ ಜ್ವರ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬೯. ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ
ರುಜಾವಾಳ ಪ್ರಿಯಂಗುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಲೇಪ ಮಾಡಲು
ಪಾತಕಿಗಳು ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ದುಷ್ಟಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದಂಟಾದ ದಾಹಜ್ವರ ಸ್ಫೋಟಕಗಳು
ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಂಗರಾಜು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೦. ಮೊಸರು
ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದಂಟಾದ ಸ್ಫೋಟಕ ವಾಸಿಯಾಗುವುದೆಂಬುದು
ದೇವಳಿಗೆ ನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೧. ಅತ್ತಿಯಪಣ್ಣೆನ ರಸವನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ

1. ವ|| ಯಂತ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತನ ಬರೆದು ಅದರ ಪೊರವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಂ ಆಂ ಬರೆದು ಈ
ಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆಗೆ ಯಂ (ಅ)

- ಶಮರಹಿತರ್ ಖಳರಿಕ್ಕಲ್ | ಬಮೆಗೊಂಡ ನರಗೆ ಮೀಯಲೆಱಿವುದು ಪಾಲಿಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾಲಂ ಶರ್ಕರೆ | ಯುಮನೀಂಟಲ್ ತಿಳಿಗುಮಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ ೨೨
- ಅಣಕಿಸಿ ಕೆಲಬರ್ ¹ಕೆರ¹ಹಿನ | ಕುಣಿಕೆಯೊಳಟ್ಟಿಯೊಳೆ ಸವೆಯೆ ಪಾದದ ಪುಣ್ಣಂ
ಕ್ಷಣದಿಂದಮಕ್ಕಿಗರ್ಚೆಂ | ಗಣನೆಯೊಳಂ ತೊಳೆಯಲವರ ಕೃತ್ರಿಮಮಱಿಗುಂ ೨೩
- ಪಿರಿದುಂ ತಂಬುಲದೆಡೆಯೊಳ್ | ಪರಿಣಾಮಿಸಲ್ ಮರ್ದು ಮತ್ತದುಂ ತಲೆಗೇಱಲ್
ಮರುಳಾದವಂಗೆ ಮಾಡುವ | ಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರದಮಿದೊಂದನಾಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ ೨೪
- ಘಟಿಲನೆ ನೇಱಿಲತೊಕ್ಕಂ | ಪಿಟಿದ ರಸಂ ಗೋಘೃತಾನ್ನಿತಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ
ವಿಲಸಿತಮೆನಿಸಿದ ಪಾಲಂ | ²ದಳಿದಾ ಮೊಘೆಯನಿತನಿತ್ತು² ಕೊಂಡ ಬಱಿಕ್ಕಂ ೨೫
- ನೀಡಿರದೆ ತಲೆಯೊಳಂ ಹಿಮ³ಗೋಡುವ³ ನೀರ್ಗಳನೆ ಪೊಯ್ಯಲಂತದು ತಿಳಿಗುಂ
ಈಡಿತಮಿಂತಿರಲಿದಕಂ | ನಾಡಾಡಿಯ ಮರ್ದದೇವುದಮಳಚರಿತ್ರಾ ೨೬
- ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುದಿಸುವು | ದೊಳ್ಳಿಹ ಜಾತಿಫಲಂಗಳಂ ಮೂಮೆಯದಂ
ಪುಳ್ಳಕ್ಷೀರದೊಳಂ ಸಿ | ಗ್ಗಿಲ್ಲದವೋಲ್ ಕುದಿಸುಗಂತ⁴ದುಂ ಪರಿಪಡುಗುಂ⁴ ೨೭
- ಕುದಿಗೊಂಡ ಪೊಟ್ಟಿಱೊಳ್ ಮ | ತ್ತದನಿಱಿಪಲದೊರ್ಮೊಗೊರ್ಮೆಯಂತದನಱಿಯ
ಲ್ಕದನಿಳುಹಿ ಭಾಗಮಂ ಮಾ | ಟ್ಪುದು ಮಡಗಿರಿಸುವುದು ಬಱಿಯಮಾ ಪೊಟ್ಟಿಳುಮಂ ೨೮

ಚೆದ ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬಿನ ರಸವನ್ನೂ ಕುಡಿಯಲು ಬತ್ತಲೆಯಾಗುವ ಹುಚ್ಚು ನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದ ಖಳರು ಹಾಕಿದ ವಿಷದಿಂದ ಚಿತ್ತವಿಕಾರತೆಯುಂಟಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಸ್ವಸ್ಥತೆಯುಂಟಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಅಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೨೩. ಕೆಲವರು ಬಲವಂತದಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕೆರದಿಂದಾದ ಪಾದದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಲು ಆ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ತಲೆಗೇರಿ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ ರೂಪದ ಔಷಧವೊಂದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೫. ಕೂಡಲೆ ನೇರಿಲಚಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸಕ್ಕೆ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಹಾಲನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಮೊಗೆಯಷ್ಟನ್ನು ಕುಡಿದ ಬಳಿಕ ೨೬. ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣನೆಯ ನೀರನ್ನು ಹೊಯ್ಯಲು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಮದ್ದಾವುದು ಹೇಳು ಅಮಳಚರಿತ್ರಾ ೨೭. ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಫಲ (ನೆಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಕಾಯಿ) ಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಅನಂತರ ಮೂರು ಸಲ ಪುಳ್ಳಕ್ಷೀರ (ಪುಲ್ಲಂಪುರಚಿಯ ರಸ?) ದಲ್ಲಿ ಸ್ಗಿಲ್ಲದಂತೆ ಕುದಿಸುವುದು. ೨೮. ಕುದಿಗೊಂಡ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಆ

1. ತೆರ (ಗ) 2. ದಳದೊಳಮಫಿಯನಿತ್ತನಿತ್ತು (ಕ) ದಳದೊಂ ಮೊಘೆಯನಿತ್ತುಕೊಂಡು (ಗ) 3 ಗಾಡುವ (ಗ) 4. ದಂ ಕುಡಿಯೊಳ್ (ಕ)

ಉದಯಾಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ. ಪುನಃ ಕೃತ್ರಿಮಜನ್ಯವಿಷದ ನೀರ್ಗುಂದಲ್ ಸ
ತ್ವದ ಪವಣಾಽದು ಬಲಿಕ್ಕುಣ್ಬಿದು ಮಧುರಮೆನಿಪ್ಪ ಭೋಜ್ಯಮಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೭೯

ಚಂ|| ಇದಖಿಳ ಕೃತ್ರಿಮೋಗ್ರವಿಷದರ್ಪಣಾಶನ ಚಂಡಮಾರುತಂ
ವಿದಿತ ತನುವ್ಯಥಾ ಭಯ ಸರೋರುಹಮತ್ತಗಜಂ ಬುಧಾಳಿಯಿಂ
ತಿದನೊಲಿದಟ್ಟಿಯಿಂ ಬರೆವುದಾದರದಿಂದಮೆ ನೋಟ್ಟಿದೆಂದು ಕೋ
ವಿದರಿಗಮೋಘಮಾಗಲೊರೆದಂ ವಿಭು ಮಂಗಬುಧಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೮೦

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗುಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಹರಣ
ಚಿಕಿತ್ಸಾ'ಧಿಕಾರಂ

ಚತುರ್ದಶಂ'

ಹೋಳುಗಳನ್ನು ೭೯. ಉದಯಾಸ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೃತ್ರಿಮಜನ್ಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
ಆನಂತರ ಹವಣಾರಿತು ಮಧುರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೮೦. ಇದು ಎಲ್ಲ
ವಿಧದ ಉಗ್ರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದ ಮೋಡಗಳಿಗೆ ಚಂಡಮಾರುತದಂತಿರುವ ಶರೀರವ್ಯಥೆಯ ಭಯವೆಂಬ
ಕಮಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತಗಜದಂತಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಬುಧರಿಂದ ತಿಳಿದು, ಆದರದಿಂದ ನೋಡಲೆಂದು
ಲೋಕದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಮೇಧಾವಿ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಆಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಪಂಚದಶಾಧಿಕಾರಂ

*ಬಾಷ್ಪಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ವ|| ಬಾಷ್ಪವಿಧಾನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮನೇನಿ| ಪ್ವಾ ಮದರತಿರಾಗದೋಷರಹಿತನನೊಸೆದಾಂ
ಪ್ರೇಮದೊಳಂ ವಂದಿಸಿಯೆ ಮ| ನೋಮುದದಿಂ ಬಾಷ್ಪಭೇದಮಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ ೧

ಅಪ್ರಮಿತ ವೀರ್ಯನಾ ಜಗ| ತೀಪ್ರಿಯತಮವಾದಿಯಂಘ್ರಿಪದ್ಮಗಳ್ಳೊ
ಪ್ಪೆ ಪ್ರಣತನಾಗಿ ಬಾಷ್ಪವಿ| ಪಪ್ರಹರಣಮಪ್ಪ ವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೨

ಮ|| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಬಾಷ್ಪಮೆ ಕೋಟಿಭೇದಮದು ತಾನೆಂಬತ್ತನಾಲ್ಕೆಂಬ ಸೂ
ಚಿತಮುಂಟಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಂ ತಿಳಿಪಲೆಂದಾನೆಲ್ಲಮಂ ಪೇಚ್ಚೊಡಂ
ವಿತತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮದಕ್ಕು¹ ಮಂತಣಿವ¹ ವರ್ಗಾಲಸ್ಯಮೆಂದಿಂತಿದ
ಪ್ರತಿಮಂ ತಾನೆನೆ ಪೇಚ್ಚಿನಾಂ ಕಿಣಿದಿಂ ತತ್ಸಾರಮಂ ಸಾಂಗದಿಂ ೩

ಶಾ|| ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ಸಮೀರ ಸನ್ನಿಯುರಿ ಕಾಸಂ ಭರ್ದಿ ಮೂರ್ಛಾಹ್ವಯಂ
ಮತ್ತಾ ರಕ್ತ ಜಡಂ ಭ್ರಮಂ ಭ್ರಮಣೆಯುಂ ಶಲ್ಯಾಸ್ಥಿ ಶುಭ್ರಾಸಿತಾ
ಯತ್ತಂ ಖಂಡಿತ² ಹಿಕ್ಕೆ² ಸೊಕ್ಕು ಸಹಿತಂ ಸಿಂಗಿ ಕ್ರಿಮಿ ಪ್ರ(ದ್ರ)ವ್ಯಮಂ
ತತ್ತದ್ಭೇದಮನಾ ಚಿಕಿತ್ಸಸಹಿತಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ ಮನೋರಾಗದಿಂ ೪

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮ ವೀತರಾಗನಿಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಾಷ್ಪಭೇದವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨. ಅಪ್ರತಿಮಶೂರನೂ ಜಗತ್ತೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನೂ ಆದವನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಾಷ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತಹ ವೈದ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಪವೆಂಬುದು ಕೋಟಿ ತೆರನಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದುವು ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕಿವೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲೆಂದು ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೂ ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುವವರಿಗೆ ಅಲಸ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರ ಸಾರವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪. ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ವಾತಿಕ ಸನ್ನಿ ಉರಿ ಕಾಸ ಭರ್ದಿ ಮೂರ್ಛ ರಕ್ತ ಜಡ ಭ್ರಮೆ ಭ್ರಮಣೆ ಶಲ್ಯ ಅಸ್ಥಿ ಶ್ವೇತ ಅಸಿತ ಖಂಡಿತ ಹಿಕ್ಕೆ ಸೊಕ್ಕು ಸಿಂಗಿ ಕ್ರಿಮಿ ಪ್ರಷ್ಣಯೆಂಬ ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸಾಸ್ವರೂಪಸಹಿತವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

1. ಮಂತದನೆ ಬಗೆ (ಕ) ಮೆಂಬರ (ಗ) 2. ಹಿಕ್ಕು (ಕ) * ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಪ ಎಂದಿದೆ.

೧. ಪಿತ್ತಂ

ಕಂ|| ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕಂ ಪುಗುಱುಂ| ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯೆಂಬಿವಕ್ಕು^೧ ಮಂಗಮ[ದುಂ] ತಾ^೨

ನೆತ್ತಂ ಹಳದಿಯ ವರ್ಣಂ| ಬೆತ್ತಿಪುರ್ದು ಪೈತ್ಯಮೆನಿಪ ಬಾಷ್ಟದ ಭೇದಂ

೫

ಕಳಿ ಪುಣಿಸೆಯೆಲೆಯರಸದಿಂ| ತೊಳೆವುದು ಪುಣ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಬಟಿಯಂ

ಕಳಿಯಿಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಮಂ| ತಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪಱಿಪಡುಗುಂ

೬

೨ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ

ರಸಿಗಳೊಸಗುಂ ಗಾಯದ| ದೆಸೆಯಿಂ^೩ ಬಾಯಿಂದೆ ಲೋಳೆ^೪ ಸುರಿಗುಂ ಮತ್ತಂ

ಮುಸುಡೆಯ್ ಬಾವುದುಂ ಭಾ| ವಿಸೆ ಬಧಿರತೆಯಕ್ಕುಮದುವೆ ಕಫದ ವಿಶೇಷಂ

೭

ಅಮರ್ದಾ ತಗಚೆಯ ರಸದೊಳೆ| ಮಮರಿಯೊಳಂ ತೊಳೆದು ಗಾಯಮಂ ಹಾಲೆಯ ಬೀ

ಜಮನೆಚ್ಚಲಮರಿಯಿಂ ಕ| ಇಂದು ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚೆ ಬಾಷ್ಟಂ ಕಿಡುಗುಂ

೮

೩ ವಾತಿಕಂ

ವಾತಿಕಮೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟ| ಕೈತೊದಳಂಗದೊಳೆ ಶೂಲ ಪುಟ್ಟು^೫ಗುಮೆತ್ತಂ^೬

ಮಾತೇಂ ತೊಳೆವುದು ಕತ್ತೆಯ| ಗೋತದೊಳಂ ಮೇಘನಾದಿವರಸಂತದಱಿಂ

೯

ವ|| ಅಂತಾ ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆದ ಬಟಿಕಂ ಮರ್ದು

ಆ ಮೇಘನಾದಿಯೆಂಬಭಿ| ರಾಮ^೪ತೆಯೊಷಧಿಯ^೪ ಮೂಲಮಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಸು

ಪ್ರೇಮದೊಳಂ ಪಾನಾಂಜನ| ನಾಮಸ^೫ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚೆ ತದ್ವಿಷಮಱಿಗುಂ

೧೦

೪ ಸನ್ನಿ

ಸಂನಿಯ ಬಾಷ್ಟದೆ ನಾಡಿಯೊಳಂ ನಸು ಮಿಡುಕಿಲ್ಲ ಪುರ್ಬನಾಡಿಸುಗುಂ ಮ

ತ್ತಂ ನಾಲಗೆ ಬೀಚ್ಚುಂ ತಾಂ| ತಂನಂ ಮಱಿದಿರ್ಕುಮದಱಿನಿದುವೆ ನಿದಾನಂ

೧೧

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದರೆ ೫. ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯೆಂಬಿವು ಉಂಟಾಗಿ ಶರೀರವು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಾಗಿರಲು ಪೈತ್ಯವೆಂಬ ಭಾಷ್ಟಭೇದವು ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ೬. ಹಣ್ಣಾದ ಹುಣಿಸೆಯೆಲೆಯ ರಸದಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಳಿಕ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ನಸ್ಯಾಂಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೭. ಗಾಯಗಳಿಂದ ರಸಿಗೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದು ಬಾಯಿಂದ ಲೋಳೆ ಸುರಿದು, ಮುಸುಡಿ ಊದಿಕೊಂಡು ಕಿವುಡುಂಟಾಗುವುದು ಕಫದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ೮. ಚಗಚೆ ಮತ್ತು ಅಮರಿ (ನೆಲಾಪರಿಕೆ)ಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಾಲೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅಮರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು (ಶ್ಲೇಷ್ಠದ) ಬಾಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ. ೯. ವಾತಿಕವೆನ್ನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೋವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಉಳಿದ ಮಾತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತೆಯ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇಘನಾದಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅದರಿಂದ (ಹುಣ್ಣನ್ನು) ತೊಳೆಯಬೇಕು. ವ|| ಹೀಗೆ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಮದ್ದೆಂದರೆ ೧೦. ಆ ಮೇಘನಾದಿಯೆಂಬ ಔಷಧಿಯ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಅದರದಿಂದ ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧. ಸನ್ನಿಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ಬಡಿತ ಕಡಮೆಯಾಗಿ, ಹುಬ್ಬನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಲಾಗದೆ

1. ಮಂಗಮದು ತಾಂ, ಮಂಗವಾದಂತಾ (ಗ) 2. ದ ಆಲೋಳೆ (ಕ) 3. ಗೆ ಮತ್ತಂ (ಗ) 4. ದ ಮೂಲಿಕೆಯ (ಫ) 5. ನಾಮ (ಕಫ)

ಒಡಗೂಡಲ್ ಕುಲಿಗನ ರಸ! ದೊಡನಾಡಿನ ಮೂತ್ರವೆರೆದು ತೊಳೆವುದು ಪುಣ್ಣಂ
ಪಡೆಮಾತೇಂ ಸನ್ನಿಯ ಪು! ಣ್ಣಡೆದಂ ಜೀವಿಸುವುದರಿದು ಭೂಮಂಡಲದೊಳ್ ೧೨

೫. ಉರಿ

ಉರಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಟದೊಳ್ ನೀರ್! ಸುರಿಗುಂ ಕಣ್ಣೆಂದೆ ದಂತತೂಲೆಯುಮಕ್ಕುಂ
ಉರಿಗುಂ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಬಾಯ್! ಕರಮಾಲುಗುಮಿಂತಿದರ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಮದರ್ ೧೩

ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಲಿವಾಣದ! ಗರುಗದ ರಸಮವಟೊಳೊಂದಿಸಮರಿಯನಂತಾ
ಯೆರಡಲ ಸರಿಯಿಂ ತೊಳೆವುದು! ನಿರುತಂ ಕೂಷ್ಠಾಡಫಲರಸಂಗಳೊಳಂ ಮೇಣ್ ೧೪

ರಾಜಿಸುವ ಕುಂಬಳಂಗಳ! ಬೀಜಂಗಳ ತಿರುಳನೆಸೆವ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ ತ
ದ್ವಾಜಿತ ಫಲರಸದಿಂದಂ! ಯೋಜಿಸಿ ಕುಡಿಯಲ್ಕುಮಂತದುಪ [ವಿಷ]ಮಕ್ಕುಂ ೧೫

೬. ಕಾಸಂ

ಪರಿಕೆಸೆ ಕಾಸದ ಬಾಷ್ಟ! ಕೈರಡುಂ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಮಾಂದ್ಯಮಕ್ಕುಂ ಕೆಮ್ಮುಂ
ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ನಾಲಗೆ 'ತೆರೆ'! ದಿರದುಬ್ಬಸಮಕ್ಕುಮದಲ ತೆಲನಂ ನರರೊಳ್ ೧೬

ಆಕಳ ಮೂತ್ರದೊಳಂ ಸವಿ! ವೇಕಂ ಗಣಜಿಲೆಯ ಕೊನರನರೆದು ಬಲಿಕ್ಕಾ
ಲೋಕಿಸಿ ತೊಳೆವುದದಂ ನಿ! ವಾಣ್ಕುಳದಿಂ ಮಾಲಿಕ್ಕೆ ನಸ್ಯ ಪಾನಾಂಜನಮಂ ೧೭

ವ|| ಅದಲಿಂದಾ ಬಾಷ್ಟಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ

೭. ಛರ್ದಿ

ವಮನದ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕುಂ ತಾಂ! ಕ್ರಿಮಿಗಳ್ ಬಾಯಿಂದೆ ಸುರಿಗುಮಡಿಗಡಿಗಂ ತಾಂ
ವಮನಮದಕ್ಕುಂ ಗಾಯಂ! ಸಮನಿಸಿದೆಡೆಯಿಂದೆ 'ಕೂಳೆ ಸುರಿಗುಮವಶ್ಯಂ' ೧೮

ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ! ಕುರುಟಿಗೆಯ ರಸಂಗಳಂ ಕ್ಷತಸ್ಥಾನಮುಮಂ
ಭರದಿಂದೆ ತೊಳೆದು ಫಾಯಮ! ನಿರದಾರೈವುದು ಬಲಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಕ್ಷಿಕದೊಳ್ ೧೯

ಮೈಮರೆತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದು ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೧೨. ಕುಲಿಗನ ರಸದೊಡನೆ ಆಡಿನ ಗಂಜಲವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು; ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಯ ಹುಣ್ಣಾದವನು ಬದುಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಮಾತಾಗಿದೆ. ೧೩. ಉರಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಟ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದು, ಹಲ್ಲು ನೋವಾಗುವುದು, ಶರೀರವೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುವುದು, ಬಾಯಿ ಒಣಗುವುದು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮದ್ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೧೪. ಹಾಲಿವಾಣ ಮತ್ತು ಗರುಗದ ರಸವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ, ಆ ಎರಡರ ಸಮ ಕುಂಬಳಕಾಯರಸವನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಳೆಯುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ೧೫. ಕುಂಬಳಬೀಜಗಳ ತಿರುಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಕುಂಬಳಕಾಯ ರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉರಿಯೆಂಬ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೬. ನರರಿಗೆ ಕಾಸದ ಬಾಷ್ಟವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ದೃಷ್ಟಿಮಾಂದ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಮ್ಮು ನಾಲಗೆ ತೆರೆದಿರದೆ ಉಬ್ಬಸವಾಗುವುದು. ೧೭. ಆಕಳಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಗಣಜಿಲೆಯ ಚಿಗುರನ್ನರೆದು ಅದರಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ನಸ್ಯ ಪಾನ ಅಂಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಅದರಿಂದ ಬಾಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ವಮನದ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಂದ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಸುರಿಯುವುವು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಮನವಾಗುವುದು; ಗಾಯದಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೀವು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ೧೯. ಆನೆಯ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಟಿಗೆಯ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಗಾಯವಾದೆಡೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಅದನ್ನು ನೋಣ

೮ ಮೂರ್ಛೆ

ಮುಚ್ಚೆಯ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕಾಳೆ! ಮುಚ್ಚೆಯುಮಾಕ್ಷಣದೆ ಹಾಸ್ಯಮುಂ 'ಶೋಕಂ ತಾಂ'
ಬಿಚ್ಚತದ ನಟನಮುಂ ಪ! ಲ್ವಚ್ಚನಮಪ್ಪದುಮನೂನಮುಣ್ಣುದುಮಕ್ಕುಂ

೨೦

ಗಾಯಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ತೊಳೆವುದು! ಪಾಯದೊಳಂತುಷ್ಟ ಮೂತ್ರದಿಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ
ಶ್ರೇಯಸ್ಕರಮೆನಲೆಚ್ಚುವು! ದಾಯತಮೆಸೆವಕ್ಷಿಗಳ್ಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ

೨೧

೯ ರಕ್ತಂ

ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕಂತಾ! ರಕ್ತಮೆ ತಾಂ ಸುರಿಗುಮೆಸೆವ ಬಾಯಿಂ ಮೂಗಿಂ
ವ್ಯಕ್ತಂ ಲಿಂಗದೊಳೆಂಬುದಿ! ದುಕ್ತಂ ಕಣ್ ಪಚ್ಚನುಗುರ್ಗುಳುಂ ಬಿಳಿದಕ್ಕುಂ

೨೨

ಅದನೊಟ್ಟಿಯ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂ! ದಿದ ಮೂತ್ರದೆ ಕನಕರಸದೊಳಂ ತೊಳೆವುದುಮುಂ
ತದಉಪಶಮಮಕ್ಕುಂ ಜಿನ! ಪದಪಂಕಜ ಮಧುಪನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೨೩

೧೦ ಜಡಂ

ಜಡಬಾಷ್ಟದವನ ನಾಲಗೆ! ಜಡಮಕ್ಕುಂ ಸ್ಫೋಟಕಂಗಳಂಗದೊಳಕ್ಕುಂ
ನುಡಿಯುಂ ಬಿಚ್ಚಿಲ್ಲುಂ ಮೂಗಿನ! ಯೆಡೆ ತುಱಿಸುಗುಮಿಂತಿವೆಯ್ತೆ ತಚ್ಚಿಹ್ನಂಗಳ್

೨೪

ಈಡಿತದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ ಪುಳಿ! ಗೂಡಿದ ಸೌತೆಯ^೨ಫಲೋತ್ಥ^೨ರಸದಿಂ ತೊಳೆಯಲ್
ಈಡಿತದರಿಸಿನಮಂ ಕರಿ! ಮಾಡಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ನಸ್ಯದಿಂದುಪಶಮಿಕುಂ

೨೫

೧೧ ಭ್ರಮೆ

ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಹೆಸರ ಬಾಷ್ಟಂ! ಭ್ರಮೆಯನೆ ಮಾಟ್ಟುಂ ಶರೀರಮುಂ ಕಂಪಿಸುಗುಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ರೋಮಮದಿಗುಂ! ಸಮನಿಸಿ ಜಲಮೊಸಗುರ್ಗುಮಂತಿರಲ್ ^೩ಕಟವಾಯಿಂ^೩

೨೬

ನಳನಳಿಪ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ! ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕುಮಾರಿಯೆಸೆವ ರಸದಿಂ ಬೆರಸಾ

ಕುಳಮೇಂ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂದಲ್! ತೊಳೆದು ಹರೀತಕಿಯನಮರಿಯಿಂದಿಸೆ ಮಾಣ್ಣುಂ

೨೭

ಸೇರದಂತೆ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೨೦. ಮೂರ್ಛೆಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುವುದು, ಆಕ್ಷಣವೆ ಹಾಸ್ಯ ಶೋಕ ಅಧಿಕ ನಟನೆ ಹಲ್ಲು ಹಸುರಾಗುವುದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಉಣ್ಣುವುದೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೧. ಗಾಯವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಒಂಟಿಯ ಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದು ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೨. ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಮೂಗು ಲಿಂಗಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವುದು, ಕಣ್ಣು ಹಸುರಾಗಿ ಉಗುರು ಬಿಳಿದಾಗುವುದು. ೨೩. ಅದನ್ನು ಒಂಟಿಯ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿದ ಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಕನಕರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಉಪಶಮನವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಜಿನಪದಕಮಲಭಂಗನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಜಡ ಬಾಷ್ಟದವನ ನಾಲಗೆ ಜಡವಾಗಿ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ತುರಿಕೆಯಾಗುವುದು ಇದರ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ೨೫. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ ಸೌತೆಕಾಯ ರಸ ಸೇರಿಸಿ ತೊಳೆದು, ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಕರಿಮಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು (ಜಡಬಾಷ್ಟ) ಉಪಶಮವಾಗುವುದು. ೨೬. ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಾಷ್ಟವು ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಡುಕವೂ ರೋಮಗಳು ಅದುರುವುದೂ ಕಟವಾಯಿಯಿಂದ ನೀರು ಬರುವುದೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೨೭. ನಳನಳಿಸುವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯೊಡನೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕುಮಾರೀ ರಸವನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ತೊಳೆದು ಹರೀತಕಿ

೧೨ ಭ್ರಮಣೆ

ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶಿರೋ! ಭ್ರಮಣಂ ಬಲಿಲಿಕೆಗಳಕ್ಕುಮೀಕ್ಷಿಸೆ ಕೂಷ್ಠಾ
ಡಮಿರಲ್ ತತ್ಪಲರಸದಿಂ! ದಮೆ ತೊಳೆವುದು ತಥ್ಯಮಾಮಯಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೨೮

೧೩ ಶಲ್ಯಂ

ಶಲ್ಯವೆಸರಾದ ಬಾಷ್ಟದೊಳೆಲ್ಲಂ ಕೃಶಮಕ್ಕುಮಾ ಶರೀರಂ ನಖರು
ಕ್ಷಲ್ಲಟಿಸಿ ಪಚ್ಚನಕ್ಕುಂ! ಪೊಲ್ಲಂ ಜ್ವರಮಕ್ಕು ಪರೆಯದಿಕ್ಕುಂ ಮೂತ್ರಂ

೨೯

ಅಂಗುರಸೆವಾಡುಸೋಗೆಯ! ಸಂಗತಮೆನೆ 'ಕಾಗೆದೊಂಡೆ'ಯೆಲೆಯಂ ಬೆರಸೇ
ಕಾಂಗದಜದುಗ್ಧದಿಂದರೆ! ದಂಗದ ಗಾಯಮನೆ ತೊಳೆವುದಂತದನೆ ವಲಂ

೩೦

ಚೆಚ್ಚರದಕ್ಷಿದ್ವಿತಯದೊ! ಳೆಚ್ಚುವುದಂತದನೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಟ್ಟಿದದೇ
ನಚ್ಚರಿ ಹಿತಮೆಂಬಿಳೆಯೊಳ್! ಸಚ್ಚರಿತ ಮುನೀಂದ್ರವಚನಮುಂ ತಪ್ಪುಗುಮೇ

೩೧

೧೪ ಅಸ್ಥಿ

ದುಷ್ಟತರಮೆನಿಸಿದಸ್ಥಿಯ! ಬಾಷ್ಟದೊಳೆಲು ಕರಗಿ ಫಾಯದಿಂದಂ ಬೀಟ್ಟುಂ
ಕಷ್ಟಪ್ರಮೇಹಮಕ್ಕುಮ! ರಿಷ್ಟಂ ತದ್ವೃಷಣಪಾತಮಂತದು ಕಷ್ಟಂ

೩೨

ಘನನಾದಿಯ ರಸದಿಂ ಕೂ! ಡಿ ನೃಮೂತ್ರದೆ^೨ ತೊಳೆವುದೇಟನಾಗಳೆ ಮತ್ತಾ
ಘನನಾದಿಯ ಮೂಲಮನಂ! ಜನ ಪಾನಾದಿಯೊಳೆ ರಚಿಸಲದು ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೩೩

೧೫ ಶ್ವೇತಂ

ಮಾತೇಂ ಪಟ್ಟಿಯ ತೊಳೆವೋಲ್! ಶ್ವೇತಾಖ್ಯದ ಬಾಷ್ಟದಿಂದಮಕ್ಕುಂ ಗಾಯಂ
ಪೀತಾಂಗರಕ್ತಮುಂ ಪುರು! ಹೂತಂಗಮಸಾಧ್ಯಮದು ಸದೇವರಿನಟಿಗುಂ

೩೪

ಆನೆಯ ಲಂಡದ ರಸದಿಂ! ಜಾನಿಸಿ ವಟಫಲಮನರೆದು ತೊಳೆದಾ ಕ್ಷತಮಂ
ಭೂನುತಮೆನೆ ಕಣ ವಚೆಗಳನಾ ನೆಗಟ್ಟಿದಹಿಂದೆ ರಚಿಸು ನಸ್ಯಾಂಜನಮಂ

೩೫

ಮತ್ತು ಅಮರಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ನಿವಾರಣೆ. ೨೮. ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತಲೆಸುತ್ತುವಿಕೆ ಬಳಲಿಕೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಕುಂಬಳಕಾಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆ. ೨೯ ಶಲ್ಯವೆಂಬ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಕೃಶವಾಗಿ ಉಗುರುಗಳ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗೊಂಡು ಹಸುರಾಗಿ, ಜ್ವರ ಬಂದು ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗದು. ೩೦. ಅಂಗುರು ಆಡುಸೋಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಆಡಿನಹಾಲಿನಿಂದರೆದು ಶರೀರದ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು, ಅದನ್ನು ೩೧. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಹಚ್ಚಿ, ಅದನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಸಚ್ಚರಿತ ಮುನಿಗಳ ವಚನ ತಪ್ಪುವುದುಂಟೇ? ೩೨. ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುದಾದ ಅಸ್ಥಿಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೂಳೆ ಕರಗಿ ಗಾಯವಾಗಿ ಸುರಿದು ಪ್ರಮೇಹವೆಂಬ ರೋಗವಾಗುವುದು; ವೃಷಣ ಇಳಿಬಿದ್ದು ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ೩೩. ಘನನಾದಿಯ ರಸವನ್ನು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು, ಘನನಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಂಜನ ಪಾನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೩೪. ಹತ್ತಿಯ ತೊಳೆಯಂತೆ ಬಿಳಿದಾದ ಬಾಷ್ಟದ ಗಾಯದಿಂದ ಹಳದಿಯಾಗಿ ರಕ್ತ ಒಸರಲು ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಆತನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ೩೫. ಆಲದ ಹಣ್ಣನ್ನರೆದು ಆನೆಯ ಲದ್ದಿಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಬಜೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ.

೧೬ ಅಸಿತಂ

ಗಾಯಂ ಕರಿದಪ್ಪದು ತ! ತ್ವಾಯದ ನಿಜಕಾಂತಿ ಕಿಡುಗುಮಸಿತಾಕೃತಿಯಾ
'ಶ್ರೇಯಂ' ವಮನಂ ಪಿರಿದ! ನ್ಯಾಯದ ನೆಲೆ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಬಾಪ್ಪದಿನಕ್ಕುಂ

೩೬

ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀ! ರದ ಫಲರಸಯುಕ್ತಮಾಗೆ ತೊಳೆವುದು ತಾಂ ಗಾ
ಯದ ಬಾಯಂ ಗುಂಜಿಯನೊಳ್ಳಿದುದುಂ ಕಣ್ಣೆಸಲೆ ಬಾಪ್ಪದಾ ವ್ಯಥೆ ಕಿಡುಗುಂ

೩೭

೧೭ ಖಂಡಿತಂ

ಖಂಡವೆಸರೆಸೆವ ಬಾಪ್ಪದೆ! ಖಂಡಮನೇ ಕಾರುತಿರ್ಪನೇಜಿನ ಬಾಯಿಂ
ಖಂಡಂಗಳೆ ಬೀಟ್ಟುಂ ಬಸಿ! ಖಂಡವೊಲುಬ್ಬರಿಸೆ ನೇತ್ರಮುಂ ಬಿಳಿದಕ್ಕುಂ

೩೮

ತೊಳಸಿಯ ರಸದೊಳ್ ಬೆರಸಲ್! ನಳನಳಿಸುವ ಲೋಯಿಸರದ ರಸಮಂತದಜಿಂ
ತೊಳೆಯಲ್ಕುಂತಾ ಬಾಪ್ಪದ! ಮಲಮಲಿಗುಂ ಸುಖದೊಳಿರ್ಕುಮಂತಾ ಪುರುಷಂ

೩೯

೧೮ ಹಿಕ್ಕೆ

^೧ಹಿಕ್ಕೆಯ ಬಾಪ್ಪಮದೆಂ^೨ತೆನೆ! ಬಿಕ್ಕಟಿಕೆಗಳಕ್ಕುಮಕ್ಷಿಯೊಳ್ ತಿಮಿರಂ ತುಂ
ಬಿರ್ಕುಂ ತನು ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ಗೊಳೊಕ್ಕುಂ^೩ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆಯಂತದರ್ಕುಪಶಮನಂ

೪೦

ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯುಮನಮರಿಯು! ಮಂ ಬೆರಸುವುದವಳಿ ಗಾಯಮಂ ತೊಳೆವುದು ಮ
ತ್ತಂ ಬಿಡದಾರಯ್ದದ! ಕಿಂಬಿನ ಪಥ್ಯಕ್ರಮಂಗಳೆಂಬಿವು ಮುಖ್ಯಂ^೪

೪೧

೧೯ 'ಸೂರ್ಕು'

'ಸೂರ್ಕಲ್' ಧನುವಾತದ! ತಕ್ಕನವೋಲ್ ತೆಗೆದುಮಂಗಮಂ ಪೆಟಗಣ್ಣಂ
ಪಕ್ಕದೊಳೆ ಶೂಲೆಗಳಲೆಗ! ಳಕ್ಕುಂ ಕೆಂಪುಗುರ್ಗೊಳ್ ಬಸಿಟ್ ತೆಗೆದಿರ್ಕುಂ

೪೨

ಸ್ವಚ್ಛಮಾದ ಮೂತ್ರದೊಳೆ ತಾಂ! ವಟವೃಕ್ಷದ ನಾರ ರಸಮನೊಂದಿಸಿ ತೊಳೆದುಂ
ರುಟಿತೆಯೊಳೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ! ಘಟಿಯಿಸಿ ಲೋಚನದೊಳೆಚ್ಚಲಂತದು ಮಾಣ್ಣಂ

೪೩

ನಸ್ಯಾಂಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ೩೬. ಕೃಷ್ಣ (ಅಸಿತ)ನೆಂಬ ಬಾಪ್ಪದಿಂದ ಗಾಯವು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು
ಶರೀರ ಕಾಂತಿಗೆಟ್ಟು ಕಪ್ಪಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಮನವಾಗುವುದು. ೩೭. ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರ
ಮತ್ತು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಲುಗುಂಜಿಯನ್ನು
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಬಾಪ್ಪದ ವ್ಯಥೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೩೮. ಖಂಡವೆಂಬ ಬಾಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ಬಾಯಿಂದ
ಖಂಡಗಳೇ ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಬಸಿರಾದಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಳಿದಾಗುತ್ತವೆ. ೩೯. ತುಲಸಿಯ
ರಸದಲ್ಲಿ ಲೋಯಿಸರದ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ತೊಳೆಯಲು ಬಾಪ್ಪದ ಕೊಳೆ ತೊಲಗಿ ಆ ಪುರುಷನು
ಸುಖವಾಗಿರುವನು. ೪೦. ಹಿಕ್ಕೆಯ ಬಾಪ್ಪ ಹೇಗೆಂದರೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯುಂಟಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನ ನವೆಯಾಗಿ ಶರೀರ
ಬಾತು ಕೈಕಾಲುಗಳು ಶಕ್ತಿಗುಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಶಮನವೆಂದರೆ ೪೧. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿ ಮತ್ತು
ಅಮರಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅದರಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು
ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ೪೨. ಸೂರ್ಕಿನ ಬಾಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಶರೀರವು ಧನುವಾತಕ್ಕೊಳಗಾದಂತಾಗಿ, ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ
ನೋವುಂಟಾಗಿ, ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುಂಟಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ೪೩. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಮೂತ್ರ
ಮತ್ತು ಆಲದ ಮರದ ನಾರಿನ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ

1. ಶ್ರೇಯಂ (ಅ) 2. ಹಿಕ್ಕೆಂಬ ಬಾಪ್ಪಮಂ (ಗ) 3. ಳುಮಕ್ಕುಂ (ಗ) 4. ಇವು ಮುಖ್ಯಂ(ಗಳ್) (ಅ)
5. ಸುರ್ಕು(ಅಕ) 6. ಸುರ್ಕಲ್ (ಅಕ)

೨೦ ಸಿಂಗಿ

ಸಿಂಗಿಯ ಬಾಷ್ಟದೆ ಕಣ್ಣಳ್! ಪೊಂಗಿರ್ಕುಂ ಬಾಯ್ಗೆ ಪೊಗೆಯ ನಾತಮದಕ್ಕುಂ
ಬಿಂಗದವೋಲ್ 'ಬಿರಿದುದಿಗುಮ'! ದಂಗಜ್ಜರಮಕ್ಕುಮದು ಕರಂ ಕಷ್ಟತರಂ

೪೪

ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀರಂ ಕರಿ! ಮೂತ್ರಂ ಲೇಸಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
ಮಿತ್ರಜನಮೆಣಿದು ತೊಳೆಯಲಿ! ಮಿತ್ರಂ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಂಗಿಗಳಮಳಚರಿತ್ರಾ

೪೫

೨೧ ಕ್ರಿಮಿ

ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಗುಣದಿಂದಂ! ಭ್ರಮೆಯುಂ ಕ್ರೋಧಂಗಳಕ್ಕುಮುರಿಮೂತ್ರಂ ತಾಂ
ಕ್ರಿಮಿಕುಲಮುಬುಗುಮೇಣಿನೊ! ಆಮೋಘ[ಮನೆ] ಬಾಯಬಸಲೆಯುಂ ಸಂಭವಿಕುಂ

೪೬

ಒರಸುಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯೊಳ್! ಸುರಸುರಿಕೆಯ ಪತ್ರದಿಂದೆ ತೊಳೆವುದು ಬಟಿಕಂ
ತಿರದತಿಬೇಗದೊಳೆತ್ತಂ! ವಿರಚಿಸಿ ಗೋಮಯದ ಕಟ್ಟಿಯುಂ ಸುತ್ತೆವರಂ

೪೭

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯುಂ ತೀವಿದ ರಸಸಮನ್ವಿತಂ ಸುಣ್ಣದ ಕ
ಲ್ಲಂ ತೀವಿ ಕಡೆದು ಗಾಯದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು ಮುನ್ನಿನಂತೆ ತದ್ವಿಷಮಣಿಗುಂ

೪೮

೨೨ ಶೋಭೆ

ಭಾವಿಸೆ ಶೋಭೆಯ ಬಾಷ್ಟಂ! ಬಾವುದು ಮೆಯ್ಯೆಡೆ ನುಡಿಯುವ ನಾಲಗೆ ಬೀಬ್ಬಂ
ಜೀವಿಸುಗುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಸ! ದ್ವಾವ ಗುಡೂಚಿಯ ರಸಂಗಳಿಂ ತೊಳೆಯಲೊಡಂ

೪೯

ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ! ಮೂಕೋಟಿಯ ರಸಮನಾದೊಡಂ ಮೇಣ್ ಬೆಳೆದಿ
ದಾ ²ಕೌಡೆಯ² ಫಲರಸಮಂ! ವ್ಯಾಕುಳಮೇನೆರೆದು ತೊಳೆಯೆ ವಿಷಬಾಷ್ಟಹರಂ

೫೦

ವ|| ಇಂ ಸರ್ವ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ

ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು ! ಪರಿಕಿಸೆ ಬಾಷ್ಟಂಗಳಾವುದಾದೊಡಂ ಮೇಣ್
ಕರಿಯಿಕ್ಕಿದ ಲಂಡದ ರಸ! ಮುರುಹಿತಮದಣಿಂದೆ ತೊಳೆದೊಡಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೫೧

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೪. ಸಿಂಗಿಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಉದಿಕ್ಕೊಂಡು, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ನಾತವುಂಟಾಗಿ ಗಾಯದಿಂದ ಕಾಗೆಬುಂಗಾರದಂತೆ ಪುಡಿ ಉದುರಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಜ್ವರವುಂಟಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೪೫. ಮೂತ್ರ ನಿಂಬೆ ಆನೆಯ ಗಂಜಲ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತೊಳೆಯಲು ಸಿಂಗಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಅಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೪೬. ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಭ್ರಮೆ ಕ್ರೋಧ ಮತ್ತು ಉರಿಮೂತ್ರವುಂಟಾಗಿ, ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಬಾಯಬಸಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೪೭. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುರುಸುರಿಕೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಳಿಕ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಮಯದ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪೮. ಮತ್ತೇನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕಡೆದು ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದರೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೯. ಶೋಭೆಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಬಾತುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಮಾತನಾಡಲು ನಾಲಗೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಗುಡೂಚಿಯ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಜೀವಿಸುವನು. ೫೦. ಕಾಕೆಯಸೊಪ್ಪಿನ ರಸ ಮೂಕೋಟಿಯ ರಸ ಇಲ್ಲವೆ ಕೌಡೆಯಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ವಿಷಬಾಷ್ಟನಿವಾರಣೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಸರ್ವಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ೫೧. ಬಾಷ್ಟಗಳಾವುದಾದರೂ ಸರಿ,

ನರರೇತೋ ಮಲಮೂತ್ರಾಂ ತರದೊಳೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾವುದಾದೊಡಮೊಂದಂ
ದೊರಕಿದುದನೆಳೆದು ತೊಳೆವುದು ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬಾಷ್ಟದುಗ್ರವಿಷಮೆನಿತನಿತಂ ೨೧

ಹುಲಿಯ ಮಲ ಹುಲಿಯ ತುಪ್ಪಂ ಹುಲಿಯಂಗದ ರುಧಿರಮಿವಳೊಂದೊಂದಂ ತಂ
ದಲಸದೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತನುವಿಂ ತೊಲಗುಗುಮಾವಾವ ಬಾಷ್ಟಮಾದೊಡಮುಚಿರಂ ೨೨

ಅಳುಕದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯಂ ತೊಳೆವುದು ನರಮೂತ್ರದಿಂದಮರೆವುದು ಮತ್ತಂ
ಮೊಟಗಿನ ತಿಗುಡಂ ಕಡಲೆಯ ಹುಳಿಯಂ ಬೆರಸದೆನಿಪ್ಪ ಬಾಷ್ಟಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೩

ತೊಳೆವುದು ಕಡಲೆಯ ಗಿಡುವಿನ ಪುಳಿಯಿಂ ಕರಿಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಯ್ದು ಒಪ್ಪೆಯೊಳಂ
ತೊಳೆದೊರಸಿ ಕರಿಯ ಲಂಡಂ ಗಳನಿಕ್ಕಿಯೆ 'ಕಟ್ಟೆ' ಬಾಷ್ಟಮೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೪

ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಂ ನಿ ಶೃಂಕಂ ಜಂಬೀರರಸ ಸೃಮೂತ್ರಸಮೇತಂ
ಭೋಂಕೆನಲರೆದುರೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತಾಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಕಲ ಬಾಷ್ಟದತ್ಯುಗ್ರತೆಯಂ ೨೫

ಚಂ|| ಮಿಟಮಿಟನೆ ಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರದೆ ಕಳೆಯ ಪಾಲಿನೊಳಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸಿಂ
ಕುಟಜದ ಮೂಲಮಂ ತೊಳೆವುದಂತದಳಿಂ ಪಗೆಯಸ್ತಧಾರೆಯಿಂ
ಘಟಿಯಿಸಿದೇಳಿಬಾಯನದಳಿಂ ಚತುರುತ್ತರಮಪ್ಪಶೀತಿಯು
ತ್ಯಟಿತರ ಬಾಷ್ಟಭೇದ ವಿಷಮೆಯ್ಲೆ ಕರಂ ಕಿಡುಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೨೬

ಕುರುಟಿಗೆ ಹಾರಿವಾಳದ ರಸಂಗಳೊಳಾಲದ ಪಾಲನಿಂಬಿನಿಂ
ಬೆರಸಿಡು ತಾಮ್ರನಾಳಿಯೊಳೆ ತುಂಬದಳಿಂ ದೊರಸುತ್ತೆ ಪುಣ್ಣುಮಂ
ಭರದೊಳಮೆಲ್ಲಮಂ ತೊಳೆಯಲ್ ಸ್ತದೊಳೊಡದನೇಕ ಬಾಷ್ಟಮಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ನರಂ ಸುಖದೆ ಬಾಲುಮಿವುಂ ವಿಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ ೨೭

ಆನೆಯ ಗುಜಳದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೆ ಅದರ ಲದ್ವಿಯ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಹಿತವಾಗುವುದು. ೨೧. ನರರ ರೇತಸ್ಸು ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದೊರೆತ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಳೆದಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಟದ ಉಗ್ರವಿಷ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಪರಿಹರ. ೨೨. ಹುಲಿಯ ಮಲ, ಅದರ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತದರ ಶರೀರದ ರಕ್ತ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ತಂದು ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಅದರಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಆವಾಸ ಬಾಷ್ಟವಾದರೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೩. ಅಂಜದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಮತ್ತೆ ಮೊಟಗಿನ ತಿಗುಡನ್ನು ಅರೆದು ಕಡಲೆಯ ಹುಳಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟವೂ ಪರಿಹರ. ೨೪. ಕಡಲೆಗಿಡದ ಹುಳಿಯಿಂದ ತೊಳೆದು, ಕರಿಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಯ್ದು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ತೊಳೆದು ಒರಸಿ ಆನೆಯ ಲದ್ವಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಬಾಷ್ಟವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸ ಮತ್ತು ನರಮೂತ್ರ ಸಮೇತ ಅರೆದು ತೊಳೆಯಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಬಾಷ್ಟದುಗ್ರತೆಯೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೬. ಮಿಟಮಿಟನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರದೆ ಕಳೆಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಟಜದ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಅದರಿಂದ ತೊಳೆದು, ಹರಿತವಾದ ಆಯುಧದಿಂದ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಲು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಲವು ವಿಧ ಬಾಷ್ಟವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೨೭. ಕುರುಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳದ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಲದ ಹಾಲನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಿ, ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದರಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಒರಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ಮ|| ಇದು ಬಾಷ್ಟ್ಯಗಳ ಭೇದಮಿಂತಿದು ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಾರಭೇದಗಳೆಂ
ಬುದನೆಲ್ಲಂದದೆ ಭಾವಿಸಿಂತು ನೆಜ್ಜಿ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಬಿಮ
ಧ್ಯದೊಳಿಷ್ಟಾರ್ಥಫಲಪ್ರದಾಯಿಯೆನಿಸಿದಾ ಪಾರಿಜಾತಂ ದಯಾ
ಸ್ವದ ಮಂಗಂ ಮುಗುಳೀಪುರಪ್ರಭು ಲಸಕ್ಪ್ರೀಸಂಗ ಮಂಗಾತ್ಮಜಂ

೫೯

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಮುಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ
ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತುಂಗ ಮಂಗವಿಭು
ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ 'ಸರ್ವ'ಬಾಷ್ಟ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ

ಪಂಚದಶಂ

ತೊಳೆಯಲು ಅಸ್ತದಿಂದಾದ ಅನೇಕ ಬಾಷ್ಟ್ಯಗಳು ಪರಿಹರವಾಗಿ ನರನು ಸುಖವಾಗಿರುವನೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೫೯. ಇದಿಷ್ಟು ಬಾಷ್ಟ್ಯಗಳ ಭೇದ ಮತ್ತು ಸಾರರೂಪವಾದ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಭೇದಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧನೆನಿಸಿದ ದೇವತರುವೂ ದಯಾಪೂರಿತನೂ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಂಗತನೂ ಆದ ಮುಗುಳೀಪುರದ ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವ ಬಾಷ್ಟ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಷೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ

ಸಮಸ್ತ ನಿರ್ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸಂಕೀರ್ಣಾಧಿಕಾರಂ

*ಕಂ|| ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯ ವಿನುತಾ| ಧಾರಂ ಸುರರಾಜವಂದ್ಯನೆಮಗೀಗೆ ಮದೀ
ಯಾರೋಗ್ಯಮನೆ ಮನೋಹರ| ದೂರಂ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗಮಂ ವೀರಜಿನಂ

೧

*ಶಾ|| ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯುಮಂ ಸಹಾಗಮನಮಂ ¹ಸುಪ್ರೇಷಣಾಸ್ಯೋ¹ದ್ಯದು
ದ್ಯೋಗಾಲೋಕನ ಬಂಧನಗಳನಮೋಘಂ ಕುಂಡಲೀಕೃತ್ಯ ನಿ
ವೇಗತ್ತಂ ಘಟಿಸುಪ್ರವೇಶ ನವರೇಖಾಮಂತ್ರಮಂ ತದ್ವಿಷೋ
ದ್ಯೋಗೋದ್ಯೋಗ ಸುರಾವಧೂತ ವಿವಿಷತ್ವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಮತ್ತಮುಂ

೨

*ಕಂ|| ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನಮುಂ ನಯ| ಯೋಗದ ಸಂಕೀರ್ಣದೊಳ್ ಪರಿಕಿಸಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ರಾಗದೊಳಂ ಮಂಗಬುಧಂ|ಯೋಗಾಮೃತಜಲಧಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಿಂ

೩

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕವಳಂ ಗಂಡೂಪೆಯುಂ ತದ್ವಿಹಿತಮೆನಿಪ ಭೇದಂ ದಲಾ ಪು
'ಣ್ಣೆ ವರ'² ಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಭೇಷಜವಿಧಿ ಕರಿಯೆಂಬಿಂತಿವಂ ಪೇಟ್ಟಿನಾಂ ಪ
ತ್ತು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಂಗಳಿಂದಂ ಜನಹಿತಮೆನೆ ಸಂಕೀರ್ಣದೊಳ್ ಕ್ಷೀರವಾರಾ
ಶಿವರಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಂಗಳನೆ ಪಡೆವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕರ್ತವ್ಯಮೋಘಂ

೪

೧. ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರನೂ ಸುರರಾಜವಂದ್ಯನೂ ಮನೋಹರದೂರನೂ ಆದ ವೀರಜಿನಪತಿಯು
ನಮಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೨. ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನೂ
ಸಹಾಗಮನವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನೂ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಂಧನಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
ಕುಂಡಲೀಕೃತ್ಯ ನಿವೇಗತ್ವವನ್ನೂ ಘಟಿಸುಪ್ರವೇಶ ನವರೇಖಾಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಆ ವಿಷನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನೂ
ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಆಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ೩. ನಾಗಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಯೋಗದಲ್ಲಿ
ಸಂಕೀರ್ಣದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯೋಗಾಮೃತಜಲಧಿಯಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಂತೆ ವಿಬುಧ ಮಂಗರಾಜನು
ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ೪. ಕವಳ ಗಂಡೂಪೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಭೇದ, ಹುಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನ
ವೈದ್ಯವಿಧಿ ಕರಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಜನಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಂತೆ
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಅಮೋಘವೆನ್ನಿಸುವಂತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು.

ಚಂ|| 'ನಿಯತ'ಮೆನಿಷ್ಟ ಮಂತ್ರಜಪಲಕ್ಷದ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ ದಶಾಂಶ ಹೋ
ಮ ಯಜನದಿಂ ಸಹಾಗಮನಮುಂ ಘನೆಯೊಪ್ಪುವುದೆಂದನಂತ ಚಿ
ನ್ಮಯ ಜಿನ ಸಿದ್ಧ ಸೂರಿ ವರ ದೇಶಿಕ ಸಾಧುಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗನ
ದ್ವಯನ ಮಹಾವಿಲಾಸ^೨ಪದ^೨ ಮಂಗಮಹಾವಿಭು ಪೇಟ್ಟಿ ಮಾಚ್ಚಿಯಿಂ

೫

ಕಂ|| ಪ್ರಣವಾದಿ ಸ್ವಾಹಾಂತಂ| ಭಣಿತಂ ತಾಂ 'ಚಿರಿಚಿರಿ' ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರಮಿದಂ
ಘನ^೪ಪಾ^೪ಕೃಷ್ಣಿಗೆ ಮಂತ್ರ^೫[ಮ|ನ]^೫ಣಿಸುಗೆ ತತ್ಪ್ರಮಿತ ಜಪಮನಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ

೬

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ -

ಓಂ ಚಿರಿಚಿರಿದಿಂದ್ರವಾರುಣ ವಹಿ ಕಡ್ಡ(ಕುಡ್ಡ)ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಹುತಿಯಿಂ ತ್ರಿಮಧು ಗುಗ್ಗಲದಿಂ ಮಾಡಲು ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಇನ್ನಾ ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರ

ಕಂ|| ಜಾತಿಘನಪ್ರೇಷಣವಹು| ದೇತೊದಳಿಂ ಹವನಮುಂ ದಶಾಂಶಂ ಜಾಪ್ಯಮು

ಶೀತಿ ಸಹಸ್ರಂ ಕರವೀ| ರಾತಿಶಯಾರುಣ ಲತಾಂತದಿಂ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ

೭

ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ನಮೋ ನಾಗಪಿತಾಚಿ ರಕ್ಷಾಕ್ಷಿ ಭುಕುಟಿಮುಖಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ^೬ದಿಷ್ಟತೇಜಸ^೬ ವಹಿ

ಭಗವತೀ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರಮಿದಂ

ಮ|| ದ್ರ|| ಸಿತ ದುಗ್ಧಾಜ್ಯ ಪ್ರಯುಕ್ತಂಗಳೊಳೆ ಹವನಮುಂ ಮಾಚ್ಚಿದೊಳ್ಳುಳ್ಳ ವಲ್ಮೀ

ಕ ತದೀಯಸ್ಥಾನಸಾನ್ನಿಧ್ಯದೊಳೆ ವಿನಯದಿಂದಂ ಪ್ರಸೂನಂಗಳಿಂ ಸಾ

ಧಿತ ಮಂತ್ರಂ ಮಾಡಿ ನಾಗಾಜ್ಞೆಯನುರಗನುಮಂ ತಿದಿ ತಾಂ ಪ್ರೇಷಿಸಲ್ಪಾ

ಪ್ರತಿಮಂ ತತ್ತದ್ವಿಧಾನಪ್ರಥಿತ ವಚನಮುಂ ಸೂಚಿಪೆಂ ಶ್ಲೋಕದಿಂದಂ

೮

ಶ್ಲೋಕ || ಪ್ರೇಷಿತೋಹವನೇ ನೇತಿ ಮಾ^೭ ಕಸ್ಯಾಪಿಪುರೋವದೇತ್

ಅನ್ಯಮಂತ್ರೇಣಮಾಗಚ್ಚಮಾನಯಂ(?) ಭಕ್ಷಯಾಮುಖಂ(?)

೫. ಅನಂತ ಚಿನ್ಮಯರಾದ ಜಿನ ಸಿದ್ಧ ಸೂರಿ ದೇಶಿಕ ಸಾಧುಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗನೂ ಮಹಾವಿಲಾಸಪದನೂ

ಆದ ಮಂಗಮಹಾರಾಜನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾದ ಲಕ್ಷ ಮಂತ್ರಜಪದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದಶಾಂಗ ಹೋಮ ಯಜನಗಳಿಂದ ಘನೆಯ ಸಹಾಗಮನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ೬. ಪ್ರಣವಾದಿ ಸ್ವಾಹಾಂತವನ್ನು

ಉಚ್ಚರಿಸುವವನು ತಾನು ಸಿದ್ಧವೆನ್ನಿಸಿದ ಚಿರಿ ಚಿರಿ ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಘನಪನ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ

ಜಪಿಸುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಮಧು ಗುಗ್ಗಲದಿಂದ

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಇದು ನಾಗಾಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರ.

ಇನ್ನು ನಾಗಪ್ರೇಷಣಮಂತ್ರ ವಿಧಾನ. ೭. ಕರವೀರದ ಅರುಣ ಲತಾಂತ ಸಹಿತವಾಗಿ ದಶಾಂಶ

ಹವನವನ್ನೂ ಎಂಬತ್ತು ಸಹಸ್ರ ಜಪವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಜಾತಿ ಘನಪ್ರೇಷಣವಾಗುವುದು. ನಾಗಪ್ರೇಷಣ

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಇದರಿಂದ ೮. ಒಳ್ಳೆಯ ಹುತ್ತದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ

ವಿನಯದಿಂದ ಹೂಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳ ಹವನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಾಧಿತವಾದ

ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ನಾಗಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಉರಗವನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶ್ಲೋಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ಲೋಕ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ವ|| ಎಂದು ಬಂದ ಸರ್ಪನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕಳಿಸುವುದು. ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ವಿಧಾನ. ಇನ್ನು

1. ಅ(ನಿ)ಯುತ (ಅ) 2. ಪ [೮] (ಅ) 3. ಚಿತಿಪತಿ (ಪ್ರ) 4. ಪಾ (ಕಗಪ್ರ) 5. ನಿವಾ (ಪ್ರ) 6.

[ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಾಧಿಪತೇಂಜಸಾ] (ಅ) 7. ರೋಹ(ಪ್ರ) 8. ಕಸ್ಯಾಪಿತಿರೇವದತ್(ಪ್ರ)

ವ|| ಎಂದು ಬಂದ ಸರ್ಪಂಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕಳುಹುವುದು. ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ವಿಧಾನಂ

ಇನ್ನು ನಾಗ ಸಹಾಗಮನ ವಿಧಾನಂ

ಕಂ|| ತೇಜೋಂ ನಮಃ ಪ್ರಮುಖಮಂ|ರಾಜಿತ ಮಂತ್ರಮನೆ ಪಠಿಸುತುಂ ಪೋಗಲ್ ನಿ
ವಾಕ್ಯಜಮವನೊಡನೆ ಬರ್ಕುಂ| ಯೋಜಿಸಿ ತಾಂ ಯಾಹಿ ಎಂದೊಡಹಿ ತಾಂ ಮರಳ್ಗುಂ ೯

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಸಹಸ್ರ ಜಡ್ಡೆ ಕುಮುದಾಪ್ಸಿ¹ನಿ (ಕೋದ್ವಾಪಿನಿ)¹ ದೀರ್ಘಕೇಶಿನಿ
ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ ಭಕ್ಷಿಣಿ ಸ್ವಾಹಾ - ಏಹಿ ಯಾಹಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸೆ ಮರಳಿ ಪೋಕುಂ

ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಹೂಂ ಕ್ಲೂಂ ತ (ಃ ಠಃ) ಘಣಿಮುಖಂ ಸ್ತಂಭಯ

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನಮಕ್ಕುಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಹ್ರಾ (ಹೂಂ) ಕ್ಲಾ (ಕ್ಲೂಂ), ತ (ಃ ಠಃ) ಸ್ತಂಭಯ

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಮನಮುಖಸ್ತಂಭನಂ

ಹ್ರಾಂ (ಹಾಂ) ಕ್ಲಾಂ (ಕ್ಲೂಂ) ತ (ಃ ಠಃ)

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಂಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು

ಹಾ (ಹಾಂ) ತ (ಃ ಠಃ)

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖಗತಿ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಂಭನಂ. ಇಲ್ಲಿ ಪೋಗನೆ ಮಾಣ್ಗುಂ

ಇನ್ನು ಕುಂಡಲೀಕರಣವಿಧಾನಂ

ಕಂ|| ಸ್ವಯಮೋಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ| ಮಯಮಂ ಬರೆದಿಂ ಬಲಿ¹ಕಮದಜಗ್ರದೊಳಂ

²ನಯದಿಂ² ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯ| ತಿಯೆಂಬುದುಂ ಕೂಡೆ ಸೂಚಿತಂ ಸ್ವಾಹಾಂತಂ ೧೦

ತ್ರಿಪದಿ|| ಬರೆ(ವು)ದು ಕುಂಡಲೀಕರಣ³ಮೆಂದ³ಗ್ರದೊಳ್

⁴ಕುರು⁴ ಎಂದು ಪದಮನಱಿ⁴ದಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರದ

ಚ್ಚರಿಯನೀಕ್ಷಿಪುದು ಬುಧರೆಯ್ಗೆ ೧೧

ನಾಗಸಹಾಗಮನ ವಿಧಾನ. ೯. 'ತೇಜೋಂ ನಮಃ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಹೋಗಲು ಅವನೊಡನೆ ನಾಗನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಬರುವುದು; ಆತನು ಯೋಜಿಸಿ 'ಯಾಹಿ' ಎನ್ನಲು ಸರ್ಪವು ಹಿಂದಿರುಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ನಾಗಸಹಾಗಮನ. 'ಯಾಹಿ' ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಮರಳಿಹೋಗುವುದು. ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖ ಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಮನ ಸ್ತಂಭನ, ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಕೆಡುವುದು. ಮಂತ್ರ: 'ಹಾ ಠಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪದ ದೃಷ್ಟಿಮುಖ ಗತಿಸ್ತಂಭನ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗಂದರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕುಂಡಲೀಕರಣ ವಿಧಾನ : ೧೦. ಸುವರ್ಣರೇಖಾಮಯವಾದ 'ಸ್ವಯಮೋಂ' ಎಂದು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯತಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ 'ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬುದರಿಂದ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ೧೧. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲೀಕರಣವನ್ನು ಬರೆದು, 'ಕುರು' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ತಿಳಿದಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರದಿಂದಾಗುವ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಬುಧರು ನೋಡಬೇಕು.

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾಯ ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯತಿ ಕುಂಡಲೀಕರಣಂ 'ಕುರು' ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು
ನಾಗಕುಂಡಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರಂ - ಬಿಟ್ಟಿವೆನೆ ಹೋದುದು

ಇನ್ನು ಘಣಿಘಟಪ್ರವೇಶ ಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ವಿಲಸತ್ ಪ್ರಣವ ಪುರಸ್ಕರ| ಲಲಲಲ ಲಾಯಂಬಿವಂ ಬಟಿಕ್ಕಂ ಪರಿಸಲ್
ನಿಲಲಱಿಯದೆ ಘಟದೊಳಮಾ|ಕುಲದಿಂ ಪೋಗುಗು ಮಹೀಶನಾದೊಡಮಚಿರಂ

೧೨

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಲಲಲಲ ಲಲಾ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಘಣಿಘಟ ಪ್ರವೇಶಮಂತ್ರಂ

ಇನ್ನು ರೇಖಾಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಬರೆದೋಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಎನುತುಂ| ಗರುಡಾಜ್ಞಾ ತ ತ ಯೆನುತ್ತು ಮತ್ತಂತದಱಿಂ
ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯನಾಗಿಸಿ| ಬರೆವುದು ಭೂರೇಖೆಯಂ ಘಣೀಶಂ ಮಣಿಗುಂ

೧೩

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಗರುಡಾಜ್ಞಾ ತ ತ ತ ತ

ಇದಱಿಂ ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯಂ ಹಿಡಿದು ಗೆರೆಯಂ ಬರೆಯೆ ಸರ್ಪಂ ದಾಂಟಿದು, ಬಿಟ್ಟಿವೆನೆ
ಹೋದುದು. ಇದು ರೇಖಾಮಂತ್ರಂ

ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೂಲ ವಿಷಾದಾನಮುಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುಗುಂ

ಕಂ|| ಬರೆದೋಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ತ್ರುಂ ತಃ| ಸ್ವರೂಪದಿಂ ಮೆಱಿವ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸಿ ಸ್ಥಾ
ವರವಿಷಮಂ ಹೂಂಕಾರಂ| ಕರದೊಳಗಿಟ್ಟು ಸಮಂತಭೀಕ್ಷಿಸಿ ರವಿಯಂ

೧೪

ಪೂರಕಯೋಗದೊಳಿಕ್ಕಿದ| ದಾರುಣತರ ವಿಷಮನುಂಡೊಡಂ ತದ್ವಿಷದಾ

ಕ್ರೂರತೆಯಲಿಗುಮದೆಂದುಂ| ದೂರಿಕೃತ ಕುಮತ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೫

ವ|| ತನ್ನ ಹಸ್ತದೊಳ್ ಹೂಂಕಾರಮಂ ಬರೆದು ಅದಱಿ ಮಧ್ಯದೊಳಿ ಮಂತ್ರಮಂ ಬರೆದು ಅದಱಿ
ಮೇಲೆ ಪರರಿಕ್ಕಿದ ಹಾಳಾಹಳ ವಿಷಮನಿಕ್ಕಿ ಈ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನಂಗೈಯ್ದು
ಪೂರಕಯೋಗದಿಂ ಭಕ್ತಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ನಾಗಕುಂಡಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರ. ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದರೆ ಹೋಗುವುದು. ಇನ್ನು
ಘಣಿಘಟ ಪ್ರವೇಶ ಮಂತ್ರ: ೧೨. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಣವಪುರಸ್ಕರವಾದ 'ಲ ಲ ಲ ಲ ಲಾ' ಯೆಂಬಿವನ್ನು
ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಅಹಿಪತಿಯಾದರೂ ಘಟದೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ.
ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇನ್ನು ರೇಖಾ ಮಂತ್ರ : ೧೩. ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಎಂದು
ಬಗೆದು ಪರಿಸುತ್ತ ಗರುಡಾಜ್ಞಾಧಾರಕವಾದ ತತ ಎನ್ನುತ್ತ ಗರುಡ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಭೂರೇಖೆಯವನ್ನು
ಬರೆಯಲು ಸರ್ಪವು ಅದನ್ನು ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಣಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
ವ|| ಇದರಿಂದ ಗರುಡನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗೆರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸರ್ಪ ಅದನ್ನು ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ
ಹಾಗೂ ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದರೆ ಹೋಗುವುದು. ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೂಲ ವಿಷಾದಾನವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದು.
೧೪. ಓಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ತ್ರುಂ ತಃ ಎಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಜಪಿಸಿ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷವನ್ನು
ಹೂಂಕಾರದಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ೧೫. ಪೂರಕಯೋಗದಲ್ಲಿಕ್ಕಿದ ಘೋರವಾದ
ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ಆ ವಿಷವಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ವ|| ತನ್ನ
ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹೂಂಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ
ಬೇರೆಯವರಿಕ್ಕಿದ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನಿಕ್ಕಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಕ್ರೋಂ 'ಪ್ರೋಂ ತ್ರುಂ' ಠಃ - ಇದು ವಿಷಭಕ್ಷಣಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು ಸಂ| ಚಿತ ವಿಷಮಂ ನೀಲವರ್ಣಮಂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮಂ
ತ್ರಿತಮಂ ಗ್ಲಂ ಗ್ಲಮಂದೊ| ಚ್ಚತದಿಂದಾ ವಿಷಮನುಂಡೊಡಂ ವಿಷಮಱಿಗುಂ

೧೬

ವ|| ಇಂತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು ನೀಲಧ್ಯಾನಮಂ ಭಾವಿಸೆ ವಿಷಾದಾನಂ

ಕಂ|| ಕ್ಷಾರದ್ವಯದೊಡನಂಗುರ| ಬೇರಂ ತಾಂ ಮೆಲ್ಲು ವೈರಿಯಿಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಂ
ಧೀರಂ ತಿನೆ ನಿರ್ವಿಷಮೆಂ| ದಾರಾಧ್ಯರ್ ದಿವ್ಯಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ಪೇಟ್ಟುಂ

೧೭

ಚೊಚ್ಚಿಲೆಳಹೋರಿಯ ರ(ರೆ)ಣಂ| ಬೆಚ್ಚರದಿಂ ತಗರಮಂತದಂ ಸಂಯೋಗಿಸಿ

ಒಚ್ಚತದಿಂ ವಿಷಮಕ್ಕೊಂ| ದಚ್ಚರಿಯೇ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೧೮

*ಬಾದಿಸೆ ಫಲವೇಂ ಚೊಚ್ಚಿಲೊ|ಳೀದಾಗಲೆ ಹೋರಿಯ ರ(ರೆ)ಣಮಂ ಪಾಲಿಂದಾ
ಸ್ವಾದಿಸಿ ಕುಡಿಯಲೈಲ್ಲಾ| ^೨ಮೇದಿನಿಯ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಂ ಪಱಿಪಡುಗುಂ^೨

೧೯

ಬಿಂಕದೊಳೇಂ ಪಾವಿಂ ನಿ| ಶೃಂಕತೆಯಿಂ ಪಿಡಿಸಿಕೊಂಬೊಡಂ ಮೆಲುವೆಲೆಯುಂ

ಟಂಕಣಮಂ ಬೆರಸಿ ತಿನಲ್| ತಾಂ ಕುಳಿಕಂ ತಿಂದೊಡಂ ವಿಷಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ

೨೦

ತಿಂಬುದಗುಳುಶುಂಠಿಯುಮಂ| ತಂಬುಲದೆಲೆಯೊಡನೆ ^೩ಬಿಳಿಯಮಿಂ^೩ತೆಸೆವ ಫಣಾ

ಡಂಬರದ ಪಾವು ಕೊಂಡೊಡ| ಮಿಂ ಬಾಟ್ಟುಮವಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ

೨೧

ರಕ್ತಕರವೀರಮೂಲಂ| ವ್ಯಕ್ತಮೆನಲ್ ತಿಂಬುದೆಸೆವ ತಂಬುಲದೊಳ್ ಪ್ರಾ

ಗುಕ್ತ ಕರವೀರ ಮೂಲಮ| ನುಕ್ತು ಫಣೆ ಕೊಂಡವರ್ಗೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೨೨

ತನ್ನಂ ಕಚ್ಚಿದುದಂ ತಾಂ| ಪನ್ನಗನಂ ಮಗುಟ್ಟು ಕಚ್ಚೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

ತನ್ನಂ ಪಿಡಿದೆಡೆಯಂ ವಿ| ಚ್ಚೆನ್ನಮೆನಲ್ಕಡಿದಿಡಲೈ ಜಂಗಮವಿಷಮುಂ

೨೩

ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದ ಭಕ್ತಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಭಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರ. ೧೬. ಸಂಚಿತ ವಿಷವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀಲವರ್ಣವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಗ್ಲಂ ಗ್ಲಂ ಎಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಆ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ವಿಷನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀಲಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ವಿಷಾದಾನವಾಗುವುದು. ೧೭. ಎರಡು ಕ್ಷಾರದೊಡನೆ ಅಂಗುರದ ಬೇರನ್ನು ತಿಂದು ಶತ್ರುವಿಕ್ಕಿದ ವಿಷವನ್ನು ತಿಂದರೂ ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು ಪೂಜ್ಯರಾದ ದಿವ್ಯಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೮. ಚೊಚ್ಚಿಲ ಎಳಹೋರಿಯ ರಣ(ರೆಣ ?) ವನ್ನೂ ತಗರವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಯೋಗಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷವೇನೂ ಮಾಡಲಾರದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೯. ಬರಿಯ ವಾದದಿಂದ ಫಲವೇನು? ಚೊಚ್ಚಿಲು ಈದಾಗಲೆ ಹೋರಿಗರುವಿನ ರ(ರೆ)ಣವನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಮೇದಿನಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೨೦. ಬಿಂಕದಿಂದೇನು? ಹಾವಿನ ಕಡಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವನು ತಾಂಬೂಲದೆಲೆಯನ್ನು ಟಂಕಣದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಲು ಕುಳಿಕನೆಂಬ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದರೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೧. ತಂಬುಲದೆಲೆಯೊಡನೆ ಅಗುಳು ಶುಂಠಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ಬಿಳಿಯ ಹೆಡೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಕೇಳು ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ. ೨೨. ಕೆಂಪು ಕಣಗಿಲೆಬೇರನ್ನು ತಂಬುಲದೊಡನೆ ತಿನ್ನಲು ಕರವೀರಬೇರಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸರ್ಪದ ವಿಷ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು ೨೩. ತನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ ಸರ್ಪವನ್ನು ತಾನು ತಿರುಗಿ

1. ಪ್ರಾಂ (ಹ್ರೋಂ) ತ್ರುಂ (ರುಂ) (ಅ) 2. [ಭೇದದ] ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಮಿಱಿಗುಂ (ಅ) 3. ಸಿಳಿಯ ಮೇಲೆಂ (ಗ) *ಗ' ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಪುಟು ಮುಟ್ಟಲ್ ಹೆಮ್ಮಿಟಲವ! ಬಿಳಿದನಿಸುವ ಗುಂಜೆಯೆಸೆವ ಮೂಲಮಿವಂ ತಾಂ
ಕಟಿಯಿಂ ಲೇಪಿಸಿ ಕರ್ಪಿಸೆ! ಕೊಟಿಪಾವಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಶ್ರುತಾಬಿಶ್ವಶಾಂಕಾ ೨೪

ಸೂತಮಪಾಮಾರ್ಗರಸಂ! ಖ್ಯಾತಂಗಳಿವೊಂದಲೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸೆ ತನುವಿಂ
ಗೋತಹಿಯಂ ಫಿಡಿಸಲ್ (ತಾಂ)! ಮಾತೇಂ ವಿಷವೇವದಂದನುಭಯಕವೀಶಂ ೨೫

ಕಾಡವರೆ ಮಣಲು ಸುಣ್ಣಮಿ! ವೀಡಿತ ವಜ್ರೋಪಮಾನ ತಿವುರೆನಿಸಿಕುಂ
ಮಾಡಿದ ಸುಣ್ಣದೊಳಂ ಮಳ! ಲೂಡರೆ ರವಿದುಗ್ಧಮಿವಟ ತಿವುರೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೨೬

ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ ಪರ್ವಂ! ಬಿವಟುಗುರ್ಗಳನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೆ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯ ಬೇರ್
ಪವಣಿಸೆ ಕಿಟುದೇಗುವನಂ! ತೆವರಂ ಪಾತಾಳಗರುಡನಂ ಕೂಡಿದು ನೀಂ ೨೭
ಯಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿ ಪ ಓಂ ಸ್ವಾ ಹಾ

ಕಂ|| ಬರೆದಿದ ತಾವುದ ತಗಡಿನೊ! ಳಿರೆ ಯಂತ್ರಮದೊಂದೆ ಕೂಡಿ ತದ್ಯೋಗಮನುಂ
ಗುರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನಯ! ಬೆರಲೊಳ್ ತಳ್ಳಿಕ್ಕಿ ಬಟಿಯಮಹಿಮಸ್ತಕದೊಳ್ ೨೮

ಹಸ್ತಮನಿಂಬಿನೊಳಂ ತ! ದ್ವಿಸ್ತಾರದೊಳಿಕ್ಕಲಾತನಂ ಖಿಗಪತಿಯೆಂ
ದಸ್ತಮನಂ ಬಗೆದಹಿ ತ! ನಸ್ತಕಮಂ ನೆಗಪದಂತೆ ಸತ್ತವೊಲಿಕುಂ ೨೯

ಒಡವಂ ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆಗಳ! ನಿಡುಬೇರಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಂಡು ನೀಲಿಯ ಬೇರಿಂ
ದೊಡನಿಕ್ಕಿ ರಕ್ಷೆಯಂ ಕಟ್ಟ! ಲೊಡಂ ಶುಭತಿಥಿಯೊಳಹಿಗಳಂಜುಗುಮದಟಿಂ ೩೦

ನೋಡರೆ ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದೊಳಂ! ಕೂಡಿದ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದ 'ಲಜ್ಜರಿಕೆ'ಯುಮಂ
ತಾಡಲ್ ರಕ್ಷೆಯನಾಗಿಯೆ! ಕ್ರೀಡಿಸುಗುಂ ಘಣಿಗಳೊಡನಿದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೩೧

ಕಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು; ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲು ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ೨೪. ಹುಳು ಮುಟ್ಟಲು ಹೆಮ್ಮಿಟಲ ಬಿಳಿಯ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಲೇಪಿಸಲು ಕೊಳೆಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೫. ಪಾದರಸ ಮತ್ತು ಉತ್ತರೇಣೀಗಿಡದ ರಸಗಳನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಹಾವು ಕಡಿದ ವಿಷವೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ೨೬. ಕಾಡವರೆ ಮಣಲು ಸುಣ್ಣಗಳು ಸೇರಿದ ಮಿಶ್ರಣವು ವಜ್ರೋಪಮಾನ ಲೇಪವೆನಿಸುವುದು, ಸುಣ್ಣ ಮಳಲು ಎಕ್ಕದ ಹಾಲು ಕೂಡಿದ ತಿವುರು ಲೇಪನ ವಿಷಘ್ನವಾಗಿರುವುದು. ೨೭. ನವಿಲು ಮುಂಗುರಿ ಹದ್ದುಗಳ ಉಗುರುಗಳನ್ನೂ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯ ಬೇರು ಕಿರುದೇಗಿನ ತೆವರು ಮತ್ತು ಪಾತಾಳ ಗರುಡವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಲೇಪನಮಾಡುವುದು. ಯಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೮. ಇದನ್ನು ತಾವುದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಉಂಗುರ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಹಾವಿನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ೨೯. ಹಸ್ತವನ್ನು ಅಗಲಮಾಡಿ ಇಡಲು, ಆತನನ್ನು ಖಿಗಪತಿಯೆಂದು ಬಗೆದ ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತದೆ ಸತ್ತಂತಿರುತ್ತದೆ. ೩೦. ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಬೇರನ್ನೂ ನೀಲಿಯಬೇರನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಶುಭತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅದರಿಂದ ಅಹಿಗಳು ಬರಲು ಹೆದರುತ್ತವೆ. ೩೧. ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜರಿಕೆ (ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ)ಯನ್ನು ರಕ್ಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಘಣಿಗಳು

ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರಂ ತಂ! ದುಜ್ಜಗದಿಂ ಸಿದ್ಧಿದಿನದೊಳಂ ಪೂಸಲದೇಂ
ಕಜ್ಜಮಹಿಯೊಡನೆ ತಾಂ ನಿ! ಲಜ್ಜತೆಯಿಂ ರಮಿಯಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪಂತು ಹಿತಂ

೩೨

ಸಿತ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯಂ ತಂ! ದು ತಿಷ್ಠರವಿಯಾದ ದಿನದೊಳಂ ರಕ್ಷೆಯನಂ
ದತಿ ಶೋಭಾನ್ವಿತಮಾಗ! ಪ್ರತಿಮಂ ಕಟ್ಟಲೈ ಮುಟ್ಟಲಣವು ಫಣಿಗಳ್

೩೩

ಸಂಗತಮೆನೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊ! ಳಂಗುರಮಂ ತಂದು ರಕ್ಷೆಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ ಸ
ಪರ್ಣಗಳ್ ಮುಟ್ಟವು ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ ಗಡ ವಿಷಮಿಲ್ಲಮಮಳಗುಣಗಣನಿಳಯಾ

೩೪

ಕರಡಿಯ ದಾಡೆಯೊಳಂ ಮೇಣ್! ಬೆರೆದೆಬ್ಬುವ ಪುಲಿಯದಾಡೆಯೊಳ್ ಮಾಡಿಸಿ ತಾಂ
ಗರುಡನ ರೂಪಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಕುರದೊಳವಂ ಗರುಡನೆಂದು ಫಣಿಗಳ್ ಮಡಿಗುಂ

೩೫

ಕರ್ಕಶತನಮಂ ಮಾಡದೆ! ತರ್ಕಂಗೊಳದಣ್ಣ ತಂದು ಮೋನದೊಳಂ ಹ
ಸ್ತಾರ್ಕದೊಳಂ ರಕ್ಷೆಯನಿರ! ದರ್ಕನ ಮೂಲಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೩೬

ಮ|| ದವನಂ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ ಲವಂಗಂ ದಾರ್ವಿಯೆಂದಿಂತದೊ
ಪ್ಪುವ ನೀರಿಂದೆ ತಮಾಲಪತ್ರಮಗರೊಂದಂ ಮರ್ದಿಸಾ ರಕ್ಷೆಯಂ
ಜವದಿಂ ನುಂಗುವ ರಕ್ಕಸಂ ಫಣಿ ಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಂ ನೃಪಂ ತಸ್ಕರಾ
ಟವಿಕರ್ ಮುಖ್ಯಮೆನಿಪ್ಪ ಸರ್ವ ಭಯಮುಂ ಪೊರ್ದಲ್ಕಾಂ ಬರ್ಹಮೇ

೩೭

ಇನ್ನು ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷ ಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಆರ್ಯರ್ ಪೇಟ್ಟೀ ಮಂತ್ರಂ! ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದೊಳೆ ಮೋಕ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ತಾ
ತ್ಪರ್ಯದೊಳಾದನಿತಂ ಬುಧ! ವರ್ಯಂ ಮಾಟ್ಟುದು ಜಪಂಗಳಂ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ

೩೮

ಆಟವಾಡುತ್ತಮೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೩೨. ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಿದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಚ್ಚಲು ಯಾವ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಖಪಡುವಂತೆ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದು. ೩೩. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದಿನದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ತಂದು ಅತಿಶೋಭಾನ್ವಿತವಾಗಿ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಪಗಳು ಆತನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರವು. ೩೪. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಗುರವನ್ನು ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಪಗಳು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟಿದರೂ ವಿಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಮಳಗುಣನಿಳಯಾ ೩೫. ಕರಡಿ ಅಥವಾ ಹುಲಿಯ ದಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಉರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಗರುಡನೆಂದು ತಿಳಿದ ಫಣಿಗಳು ಸಾಯುವುವು. ೩೬. ಒರಟುತನ ಮಾಡದೆ ತರ್ಕಿಸದೆ ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಎಕ್ಕೆಯಬೇರನ್ನು ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೩೭. ದವನ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ ಲವಂಗ ದಾರ್ವಿಗಳನ್ನು ತಮಾಲಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅಗರುಗಳೊಡನೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಆ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನುಂಗಿದರೆ ರಕ್ಕಸಫಣಿ ಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರ ರಾಜ ಕಳ್ಳ ಆಟವಿಕರೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರ್ವ ಭಯವೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಂಟಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇನ್ನು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷ ಮಂತ್ರ: ೩೮. ಪೂಜ್ಯರಾದವರು ಹೇಳಿದ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದಾದಷ್ಟು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಪರ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವರ್ಯನು

ಶಾ|| ಪನ್ನಿರ್ಭಾಸಿರಮಪ್ಪಿನಂ ಜಪಮದುಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಬಚ್ಚಿಕ್ಕಂ 'ಸದೋ
ತ್ಸನ್ನೋದ್ಯೋಗದೇ' ಮೂಱು ಸಂಜೆಯೊಳೆ ತಾಂ ಪಂಚೋತ್ತರಾಹ್ವಂಗಳ
ಪ್ಪನ್ನಂ ತದ್ವಶಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ ಪರಿಸೆಯುಂ ತಚ್ಚಬ್ಬದಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ
ನನ್ನಿ ಕ್ಷಾ ತ್ರಳದೊಳ್ ಪ್ರಭಾವಭವನಂ ತಾನಲ್ತೆ ದೃಷ್ಟಂ ಬುಧಾ

೩೯

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಒಲೆಯ ಮುಟ್ಟೆ ಅಜಿತ ಉಚಿತ ಮಘಾನಾಸ್ತಿಕಯೆಂಬೊಕ್ಕು^೨ಲಿಗುಂ^೨ ಪ ಹರಹರ ಸ್ವಾಹಾ
ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಕಂ|| ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿಂತೀ ಮಂತ್ರಮು! ಮಂ ಪರಿಸಲ್ ಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮೇಯುಂ ಸೂಟ್ ನಿ
ಚ್ಚಂ ಪೇಟ್ಟಿಕ್ಕುಡಿಂತೆಯ ನೀ! ರಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೪೦

ತನ್ಮತ್ತಂ - ಕಾಡದುಂಗಳ್ಳು ನಯಂಗಲ ಪಯಂಗಳ್ಳುಣಲ್ವಾಸಿಯಂಗಳ್ಳು ಮಹದೇವಿಯ ಕೆಯ್ಯ
ಶೂಲಂ ಬೆತ್ತುಂಗಳ್ಳು ಯೆಂನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಪರಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲ್ಲ ಪೊಂಜುಂ ಬಾಳಿಗೆ ಹರ ಗುರುಪ್ರಸಾದ-
ಅಕ್ಕಿತಕ್ಕು- ಉಚಿತಕ್ಕು-ಕಾವಿಬಕ್ಕು-ವಿಷನಾಸ್ತಿ ಹರ ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕಂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿಂದ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟೆಂಟು ಸೂಟ್ ಜಪಿಸಿಯೊ
ಕುಡಿಂತೆ ನೀರಂ ಕುಡಿಯುತ್ತಂ ಬರೆ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಂ, ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಸರ್ಪಂ ಸಾಗುಂ
ಇನ್ನು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷಂ

ಕಂ|| ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸೂಟ್ಟಿರ! ಮೊಪ್ಪುವ ಮಂತ್ರದೊಳೆ ದೂತನಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಂ
ದಪ್ಪುಮನೆ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷ! ಮಪ್ಪುದು ದಷ್ಟಂಗೆ ತಪ್ಪದಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ

೪೧

ತನ್ಮತ್ತಂ - 'ಆರೆಯ' ಮೇಲಣ ಪಾಂಬು ಲಾಗಿಸಿ ಲಂಘಿಸಿದಡೆ ಅರೆಗಳೊಡೆವುವು ಶಿಲೆಗಳೆರಡು
ಹೋಳಾದುವು. ತಳಮುಟ್ಟಿದು ನಾಗಲೋಕ ಕಾಳಿಂಗನಾಗನ ಕಂಠಮಂ ಸೀಯುವೆಂ ಎಳೆಯನಾಗನ
ಹೆಡೆಯಂ ಸೀಯುವೆಂ. ಎಪ್ಪತ್ತಯೇಳುಕೋಟಿಯ ಹಾವನು ಸರವಿಯನೆ ಮಾಡಿ ನುಂಗಿದಂ. ಅಹಮೆರೆಯ
ಗರುಡನುಂ ಗುತ್ತಿ ಬಂದನೆ ವಿಷಮಿಲ್ಲ ವಿಷನಾಶನವಾಗಿ ಇಲಿದೋಡುಗುಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಜಪಮಾಡಿದರೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ೩೯. ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಉತ್ತಮ
ಸಮಯದ ಮೂರು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ದಶಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಜಪಿಸಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಭವನ (ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸ್ಥಳ)
ವಾಗಿರುವುದು ದೃಷ್ಟಾಂತವಲ್ಲವೆ ಕೇಳು ಬುಧಾ. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಅದಲ್ಲದೆ. ೪೦. ಈ
ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸಲು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಏಳು ಸಲ
ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ಒಂದು ಬೊಗಸೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿಂದ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟೆಂಟು ಬಾರಿ
ಜಪಿಸಿ ಒಂದು ಕುಡಿತೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಬರಲು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ
ಸರ್ಪವು ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷ. ೪೧. ಸೂಕ್ತಮಂತ್ರದಿಂದ ದೂತನನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು
ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ದಷ್ಟಕನಿಗೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಕೇಳು

1. ಸುಧೋತ್ಸನ್ನೋದ್ಯೋಗದೇ (ಕ) ಸುಧೋತ್ಸಂನೋದ್ಯೋಗದೇ (ಗ) 2. ವಿನಗೂ (ಶ್ರ) 3. ಅರಿಯ (ಗ)

ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮ, ಪೂರ್ವಸೇವೆ - ಇದು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷಂ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನ ಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಭೂಂ ಕ್ಷೂಂ ಹಂಸ ಮಹಾಹಂಸ ಪದ್ಮಹಂಸ ಶಿವಹಂಸ ಪರಮಹಂಸ
ಜರಿಹಂಸ ಪಕ್ಷಿವಿಷಂ ಪಕ್ಷಿಯೇಣಾ ಮೇಣಾಂ ಜಾಂಗಳಿಂಮಂತೋಲಗಿಸು ಟಿಂಕೊಂ ಜಯಪಕ್ಷಿಂ
ಜಯ ಅಂಗಂ ತೋರೆ ಡಾಮರರಯಿತೋ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಂ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಾ ಮಳಲಂ ಮನೆಯೊಳೆಯ್ದೆ ತಳಿಯಲ್ ಪೋಕುಂ
ತಾಮಸಮಿಲ್ಲಂ ಸರ್ಪನ ನಾಮಮುಮಿರದೆಂದು ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೪೨

ಕೃತ ಹಂಸಬೀಜಮೋಂ ಪ್ಲಾಂ ಪ್ರತಿಸರ್ಪಕುಲಾಯ 'ಯೆಂದು ತಾಂ' ಸ್ವಾಹಾ ಮಂ
ತ್ರತ 'ಸಪ್ತ ವಾರದೊಳುದಕ' ದತಿಶಯದಿಂ ಸರ್ಪಮೋಡುಗುಂ ತದ್ಗೃಹದಿಂ

೪೩

ಕುರುಕುಲ್ಯಾಕ್ಷರಮಂ ತಾಂ ಬರೆವುದು ಷಟ್ಕೋಣಭವನಮಧ್ಯದೊಳಂ ತ
ದ್ಗುರುಡಾಖ್ಯ ಬಂಧನದೊಳಿಡೆ ಲುರಗಂ ಪೊಳಿಮಡುಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೪೪

ವ|| ತದ್ವಿವರಣಂ - ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ಯಂತ್ರಮಂ ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದೊಳೆ
'ಷಟ್ಕೋಣ' ಚಕ್ರಮಂ ಬರೆದು, ತನ್ನದ್ದದಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲೈ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ 'ಮಂತ್ರಮಂ' ಬರೆದಿಡೆ
ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಕಂ|| ಗರುಡನ ಬಹಿಯ ಗಣಿಯೊಂ ದಿರೆ ನಕುಲನ ದಂತದಿಂ ಲಸತ್ ಭುಜಪತ್ರಾಂ
ತರದೊಳ್ ಸುತ್ತುವುದೆತ್ತಂ ಬೆರಸಿರೆ ತಾಳಿಸಪತ್ರಮಿಂತಿರಲೈದುಂ

೪೫

ಸೋಗಯಿಪ 'ಮಂತ್ರಂ' ತಾಮ್ರದ ತಗಡಿನೊಳಂ ಬರೆದಿರಲ್ಕಮದಟೊಳವಂ ತೀ
ವುಗದುಂಗುರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಬಗೆ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ ವಿವರಾಭರಣಾ

೪೬

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿ ಪ ಓಂ ಸ್ವಾ ಹಾ

ವ|| ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ವಿಷಯೋಗಕ್ಕೂ ಉಚ್ಚಾಟನಕ್ಕೂ ಇದೆ ಮಂತ್ರಂ

ಪರಮಾರ್ಥ. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸೇವೆಯನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪೨. ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಮಳಲನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಳಿಯಲು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಪವು ಹೊರಹೋಗುವುದು;
ಇದರ ನಾಮಾವಶೇಷವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೩. ಕೃತ ಹಂಸ
ಬೀಜಮೋಂ ಪ್ಲಾಂ ಪ್ರತಿಸರ್ಪಕುಲಾಯ' ಯೆಂದುತಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸುವಾದ
ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲು ಸಪ್ತ(ರ್ಷ)ವಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಸರ್ಪ ಓಡುತ್ತದೆ. ೪೪. ಗರುಡ
ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಕೋಣ ಮನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲ್ಯಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆಯಲು
ಸರ್ಪವು ಹೊರಹೋಗುವುದೆಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ವ|| ಇದರ ವಿವರಣೆಯೆಂದರೆ
ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಕೋಣ ಚಕ್ರವನ್ನು
ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕುರುಕುಲೈ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರಿಸಲು
ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ೪೫. ಗರುಡ ಮತ್ತು ನವಿಲುಗರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಲದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು
ಭುಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ತಾಳಿಸಪತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈ ಐದನ್ನು ೪೬. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ತಾಮ್ರದ
ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಉಂಗುರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು, ಕೇಳು

1. ಯಂಟತಾಂ (?) (ಅ) 2. ಸರ್ಪವಾರವಾಳಕ (ಶ್ರ) 3. ಷ(ಪ)ಟ್ಟಾಣ (ಅ) 4. ಯಂತ್ರಮಂ 5. (ಅ)
ಯಂತ್ರಂ (ಅ)

ಈ ಯೋಗಮಂ ಯುಗಾದಿಯ 'ಚೌದಿನಂ' ಮಾಯ್ದು

ಕಂ|| ತರಿಸುಗೆ ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದೊಳಿ| ಶ್ವನಿಯಂ ತಾಂ ಬಾಯೊಳಡಸಿ ಮಂತ್ರಮನಿತು
ಚ್ಚರಿಸಲ್ ವ್ಯಾಘ್ರೋರಗ ತ| ಸ್ಕರ ಸ್ವಪರಿದಪ್ಪ ಭಯಮದೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೪೭

ಆ ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಮಾಂ ರಕ್ಷ

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ ಪೋಪುದು

ಕಂ|| ರಾಗದೊಳಂ ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದ| ಯೋಗದೊಳಿಶ್ವರಿಯ ಮೂಲಮಂ ತರ್ಪುದು ಮೇಣ್
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಮನೆಯೊಳಿರಲ್| ನಾಗಕುಲೋಚ್ಚಾಟನಂ ದಿಟಂ ಸಂಭವಿಕುಂ

೪೮

ಚಂ|| ಅತಿಬಜೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜರಸಮಂ ಗುರುಗಿಂಗುಳ ಬೇಳೆ ಬಾಳ ಸಂ

ಗತಮೆನೆ ಕೇರಗೊಟ್ಟಿ ಘನಮೆಂಬಿವನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಧೂಪಮಂ

ಪ್ರತಿಮಮೆನಲ್ಕೆ ತದ್ಗಹದೊಳಿರ್ಕೆ ಮಹೋರಗ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿ ಮು

ಖ್ಯತೆಯೆನಿಪಂಗಳೊಳ್ಳನೆಯನಾಕ್ಷಣದಿಂ ಬಿಡುಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೪೯

ಕಂ|| ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ ಪರ್ದೆಂ| ಬಿವಟಿ ಮಲಂ ಮೂತ್ರಮೊಂದಿರಲ್ ಮರ್ದಿಸಿ ತಂ

ದವನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಇಟ್ಟಂ| ತವೆ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ ಲಸತ್ತಿಲಕದೊಳಂ

೫೦

*ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ಸರ್ಪಕುಲವಿದ್ವಂಸ

ನಾಯ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಸಂಹರಣಾಯ ದೇವೇಂದ್ರಮರ್ದನಾಯ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ 'ಓಂ ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ತಿಲಕಮನಿಡೆ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಇನ್ನು ಕವಳಪ್ರಯೋಗಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕಂ|| ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತದ| ಪೂವಾವರೆಯಮರ್ದವಳ್ಳಿ ಸೆಳ್ಳೆಂಬಿವಟೊಳ್

ಭಾವಿತ ಗುಡಮೆಂದೊಂದೆನ| ಲೇವಣ್ಣೆಪೆನಡಸಿ ಮೆಲೆ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೫೧

ನೆಲದಾಳು ಗಿಳಿಯಿಂದೆಂಗಿಂ (?) | ಕಲಸುಗೆ ಬೆಲ್ಲದೊಳೆ ಮಾಯ್ಕಿ ತಚ್ಚರ್ವಣಮಂ

ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದೆ ವಿಷಮಟಿಗುಂ| ಖಲಜನ ಸಂಸರ್ಗರಹಿತ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೫೨

ವಿದ್ಯಾಭರಣಾ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಲ್ಲ ನಿರ್ವಿಷಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗೆ ಇದೇ ಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಗವನ್ನು ಯುಗಾದಿಯ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮಾಡುವುದು. ೪೭. ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ಹುಲಿ ಹಾವು ಕಳ್ಳ ರಾಜರಿಂದಾಗುವ ಭಯವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ. ಆ ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ೪೮. ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರನ್ನು ತರುವುದು, ಇಲ್ಲವೆ ದಾಗುಡಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲು ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ಅತಿಬಜೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜರಸ ಗುರುಗ ಇಂಗುಳ ಬೇಳೆ ಬಾಳ ಕೇರಗೊಟ್ಟಿ ಘನನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಘಟಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆ ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹೋಗುವುವು. ೫೦. ನವಿಲು ಮುಂಗುರಿ ಹದ್ದುಗಳ ಮಲಮೂತ್ರಗಳು ಕೂಡಿದುದನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತಿಲಕವನ್ನಿಡಲು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಇನ್ನು ಕವಳಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೧. ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತದ ಹೂವು ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಸೆಳ್ಳು ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನಲು ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೫೨. ನೆಲದಾಳು ಗಿಳಿಯಿಂದೆಂಗಿಂ(?) ಕಲಸಿ ಅಗಿಯಲು ವಿಷವು

ಸಾರತರಮಪ್ಪ ಕುಟಜದ| ಬೇರಂ ತಾ ಕಣಿಕನೇಸವ ಬೀಜಂಗಳೊಳಂ
ಜೀರಗಿಯಂ ಪಲಾಣಿಕ| ಮೋರಂತಿರೆ ಕುಡಿಯೆ ಮತ್ತೆ ದಿವ್ಯಾಪಧಿಗಳ್

೨೩

ಮ|| ಹುಲಿಗಿಲ್ ತಂಡಸು ನುಗ್ಗಿ ಶುಭ್ರವಿ ನೇಱಿಲ್ ತಾಱಿಯಂಕೋಲೆ ನಾಂ
ಗುಲಿಕಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿಪ್ಪೆ ಕೈಪೆಸೋರೆಯಾಜ್ಯಂ ಕೈತಕಂ ದಾರ್ವಿ ನಿ
ಸ್ತುಲಮಪ್ಪೀಶ್ವರಿ ಬೇವುಮುತ್ತರಣೆಯಂ ಚೂರ್ಣಂಗಳಂ ಮಾಡಿ ತೀ
ವಿ ಲಲಾಮೋದ್ಭವ ಕುಂಡಿಕಾಂತರದೊಳಂ ಬೈತಿಟ್ಟು ಸುಸ್ಥಾನದೊಳ್

೨೪

ಕಂ|| ಸೂತಕ ಪಾತಕವಿಲ್ಲದ| ಪೂತಸ್ಥಾನದೊಳಮಿದುರ್ದಂ ಜಂಭೀರೋ
ದ್ಭೂತರಸದಿಂದೆ ಕುಡಿಸ| ಲೈ ತೊದಳೊಳಿಯಲೈ ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೨೫

ಉ|| ನೆಗ್ಗಿಲಗಸ್ತ್ಯ ಮುಂಡೆ(?)ಯೆಸಗಂ ಕಣಿಗಿಲ್ ಕಿಣುದೇಗು ಚಿತ್ರಕಂ
ನುಗ್ಗಿಲವುಂ(?)ಗುಲೀಶ್ವರಿ ನೆಲಾವರೆಯಾವರೆ ಗುಳ್ಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಾ
ಱುಗ್ಗಿ ದಿನೇಶ ಜಾಂಗುಲಿ ಕುರಂಟಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ
ಕೊಗ್ಗಿ ಸುಧಾತ್ರಿ ಮಾದಲ ನಿದಿಗ್ಗಿಕೆ ಕಂಕರಿ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳ್

೨೬

ಕಂ|| ಕಕ್ಕೆ ಎಳನಾಗ ಮಹಾ| ಮೆಕ್ಕೆಯಗುಳ್ಳುಂ ನಿಂಬಿ ಮೂಗೊಳತಿ ಕರಂ
ತಕ್ಕುದೆನಿಸಿದ್ ತಂಡಸು| ಲೊಕ್ಕಿಯೆನಿಪ್ಪವಳಿ ಬೇರ್ಗಳಂ ಕೊಂಡವಳಿಂ

೨೭

ಮರಗಣುಕೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯಂ ಕಳವಲ್ ಚುಂ
ಚುರುಚುಂ ಗಿಣಿಮೂಗಿಯ ಚಂ| ಗರ ಹಿತಕರಮೆನಿಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮಂ

೨೮

ಮ|| ನೆಲಮಾವುಂ ನೆಲದೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ ಮಿಟಿಲು ಕಾಱೊಂಡೆಯುಂ ನಿಂಬಿ ಮಂ
ಡಲಮಾರಿ ಪ್ರಥಿತಂಗಳಪ್ಪ ಕುಟಜದ್ವಂದ್ವಂ ವರಾನಿಂಬಮುಂ
ನೆಲಗೊಟ್ಟಿಯೆನಿಪ್ಪವಂ ಮೊಲಗಿವಿಕ್ಷಾರಣ್ಯಕಂ ಜೀರಕಂ
ವಿಲಸನ್ಮೂಲಮನಿಂತಿವೆಲ್ಲಮ ಸಮಂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ತದ್ಯೋಗಮಂ

೨೯

ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೩. ಸಾರರೂಪವಾದ ಕುಟಜದ ಬೇರನ್ನು ಗರಿಕೆಯ ಬೀಜಗಳೊಡನೆ ಜೀರಿಗೆ ಪಲಾಣಿಕಗಳೊಡನೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ಔಷಧಗಳಿರುವುವೇ? ೨೪. ಹುಲಿಗಿಲು ತಂಡಸು ನುಗ್ಗಿ ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕೆ ನೇರಿಲು ತಾರೆ ಅಂಕೋಲೆ ನಾಂಗುಲಿಕ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಪ್ಪೆ ಕಹಿಸೋರೆ ಅಜ್ಯ ಕೈತಕ (ಕೇದಿಗೆ) ದಾರ್ವಿ ಸರಿಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಈಶ್ವರಿ ಬೇವು ಉತ್ತರಣೆಯ ಚೂರ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿ ೨೫. ಸೂತಕವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಲ್ಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೨೬. ನೆಗ್ಗಿಲು ಆಗಸೆ ಮುಂಡ (ಬೋಳತರ) ಎಸಗ ಕಣಿಗಿಲು ಕಿರುದೇಗು ಚಿತ್ರಕ ಲವಂಗುಲಿ ಈಶ್ವರಿ ನೆಲಾವರೆ ಆವರೆ ಗುಳ್ಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಾಡುನುಗ್ಗಿ ದಿನೇಶ (ಎಕ್ಕ) ಜಾಂಗುಲಿ ಕುರಂಟಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿ ಮಾದಲ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ಕಂಕರಿ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳೂ ೨೭. ಕಕ್ಕೆ ಎಳನಾಗ ಮಹಾಮೆಕ್ಕೆ ಅಗುಳುಶುಂಠಿ ನಿಂಬೆ ಮೂಕೊರತಿ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸಿದ ತಂಡಸು ಲೊಕ್ಕಿ ಇವುಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ೨೮. ಮರಗರುಕೆಯ ಬಳ್ಳಿ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಕಳವಲು ಚುಂಚುರುಚು ಗಿಣಿಮೂಗ ಚಂಗರ ಹಿತಕರವಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ೨೯. ನೆಲಮಾವು ನೆಲದೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ ಮಿಟಿಲು ಕಾಡುದೊಂಡೆ ನಿಂಬೆ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎರಡು ಕುಟಜ ಬೇವು ನೆಲಗೊಟ್ಟಿ ಮೊಲಗಿವಿ ಇಕ್ಷ್ವಾ ಆರಣ್ಯಕ ಜೀರಕ ಇಂತಿವೆಲ್ಲವರ ಮೂಲವನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ

ಕಂ|| ರಾಜಿಪರಲ್ಪಾಸರಿಕೆಯ| ಬೀಜಮುಮಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಕಾಲ್ವೀರೆಯ ಸ
ದ್ವೀಜಮುಮಂ ಗರ್ಭಗಿನೊಳಂ| ಯೋಜಿಸಿಯೆ ಸಮುದ್ರಫಲದ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ ೬೦

ಇವನೆಯ್ಗೆ ಚೂರ್ಣಿಸುತ್ತಂ| ಕವಳಂಗುಡು ಕೂಡಿ ಮೇಲ್ಮೊಳಲ್ ಪಾನದೊಳಂ
ತವೆ ಲೇಪನದಿನಲಿಗು ಸಕ| ಲವಿಷಂ ರವಿಕರದಿನಲಿವವೋಲ್ ಘನತಿಮಿರಂ ೬೧

ಸುಟ್ಟುಂಬೆಯ ಬೆರಲಗ್ರದೊ| ಳಿಟ್ಟು ತ್ರಿಕಟುಕಮನೊರಸೆ ಕಿಣುನಾಲಗೆಯಂ
ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲವಮತಿವಿಷಂ| ಬಿಟ್ಟಡಗುಗುಮೆಂದು ಮಂಗರಾಜಂ ನುಡಿದಂ ೬೨

ವಾಂತಿಗೆ

ಒಸೆದುಂಡನನಹಿಕೊಂಡೊಡೆ| ಬಿಸಿನೀರಿಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಬಿತ್ತುಮನುಪ್ಪಿಂ
ದಸಹಾಯಂ ಕುಡಿಸಲ್ ವಾಂ| ತಿಸಮೇತ ಕಿಡುಗುಂ ಚರಾಚರಂಗಳ ಗರಳಂ ೬೩

ನೀರಿಂ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ| ನೀರಿಂದಂ ಬಿಳಿಯ ಬೇರುಮಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಮೇಣಾ
ನೀರಗ್ನಿಯನೆಂತಂತೆ ನಿ| ವಾರಿಸುಗುಂ ವಾಂತಿಯಿಂದೆ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯಂ ೬೪

ಕೋಪದೊಳಹಿ ಪಿಡಿಯೆ ವೃಥಾ| ಲಾಪದೊಳೇಂ ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದು ಪರ್ಬಿರೆ ತಂದಾ
ಕೈಪೆಸೋರೆಯೆಸೆವ ಮೂಲಂ| ತಾಪಹರಂ ಕಡಿತಮಾಗಿ ಕುಡಿಸಲಮೋಘಂ ೬೫

ಸ್ವೈರದೊಳಂ ಪರ್ವಿದಾ ಕಾ| ಳ್ವೀರೆಯ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯಮಂ ಮಧುಘೃತದಿಂ
ದಾರಯ್ದು ಕುಡಿಸೆ ಪೋಕುಂ| ದಾರುಣತರ ವಿಷ ವಿನಷ್ಟಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೬೬

ನೀರೊಳ್ ಮಣುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಳ್ವೀರೆಯ ಕಾಯೊಂದನಾಕ್ಷಣಂ ಕುಡಿಸಲ್ ತಾಂ
ಭೋರನೆ ವಮನಮನಾಗಿಸೆ| ದಾರುಣತರ ಗರ ವಿನಷ್ಟಮಪ್ಪಿನಮಿಲಿಗುಂ ೬೭

ನೀರಿಂದರೆದೀಂಟುಗೆ ಕಾ| ಳ್ವೀರೆಯ ಬೀಜಮನದಲ್ಲದೊಡೆ ಕೈಪೆಯೆನಿ
ಪ್ಪಾರಣ್ಯದ ಹಂಚಿಯ ಪು| ಳ್ವೀರಂ ಕುಡಿಸಲ್ಗೆ ವಾಂತಿಯಿಂ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೬೮

ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು. ೬೦. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎರಡು ಕಾಸರಿಕೆ ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗಜ್ಜುಗ ಸಮುದ್ರಫಲ ಚುಂಚಿನ ಬೀಜಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ. ೬೧. ಇವುಗಳನ್ನು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಕವಳ ಪಾನ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಿಂದ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆ ದೂರವಾಗುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೨. ತೋರುಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಕಿರುನಾಲಗೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನು. ೬೩. ಊಟ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿದ ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳ ನಿವಾರಣೆ. ೬೪. ಚುಂಚಿನ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ನೀರು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವಂತೆ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೫. ಕೋಪದಿಂದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಬರಿಯ ಪ್ರಲಾಪದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿದ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷದ ತಾಪ ನಿವಾರಣೆ. ೬೬ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅತಿಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ನಷ್ಟವೆಂಬುದು ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೬೭. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಕಾಯೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ವಮನವಾಗಿ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ೬೮. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಡಿನ ಕಹಿಯಾದ ಹಂಚಿಹಲ್ಲಿನ ಬೇರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.

ಹಿತಮೆನಿಪ ತಗಚೆಯಾ ಚೂ| ಣತಮಂ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಾಕ್ಷಣದಿಂ ಭ
ದೀತಮಾಗದಿರೆ ವಿಷಂ ತಾಂ| ಪಿತ್ಯಪತಿಖಿಳದೂತದಷ್ಟನೆಂದಣಿಗವನಂ

೬೯

ಉಪನಾಹಂ

ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ತದಿಂದ್ರವಾರುಣೆ ನೃಪಾಂಘ್ರಪಮಂತಿರವಂತಿ ಲೋಕೈ ಈ
ಶ್ವರಿ ನೆಲಬೇವು ದೊಗ್ಗಲೆ ಕರಂಜಿಕೆ ತಿಂತ್ರಿಣೆ ಚುಂಚು ತರ್ಗಿಗಳ್
ವರ ಪಿಚುಮಂದಮೆಂಬಿವಳ ಪತ್ರದೊಳೊಗ್ಗಿದ ಮಂಡಸೀಗೆಯಾ
ತುರಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಪಾಪಟಿಯ ಸದ್ವಳಮಂ ಬೆರಸುತ್ತಮಂತಣಿಂ

೭೦

ಕಂ|| ತೊಳೆಗಣಿಗಿಲೆ ಗಳವೊಂದಿರೆ| ಮಣುಗಿಸಿ ಕಟಿಯಿಂದಮಂತದಂ ಕಟ್ಟಲೊಡಂ
ನೆಣಿಯಳಿಗುಂ ಬಾಹುವಿಷಂ| ಪಟಿಪಡುಗುಂ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೭೧

ನೆಣಿ ಕುದಿಸಿ ಕಟ್ಟು ಕಳಿಯಿಂ| ತೊಳೆಗಣಿಗಿಲ ದಳಮನಾದೊಡಂ ಬಾತ ವಿಷ
ಕುಟಿಸುಟಿಸಲ್ಕುಪನಾಹದೆ| ತೊಳೆಯಿಟಿಗುಂ ತಿಳಿಗುಮೆಂದನಮಲಿನ ವಚನಂ

೭೨

ಅವಿರಳಮರಳಿಯ ದಳದೊಳ್| ನವನೀತಮನೆಯ್ ತೊಡೆದು ಕಾಸಿದುದು ಕ
ಟ್ಟುವುದುಂ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ| ಭುವನಜನಾನಂದಕರಣಪಟು ಮೃದುವಚನಾ

೭೩

ನೆಗ್ಗಿಲ್ ತಗಚೆ ನಿದಿಗ್ಗೆ| ತಗ್ಗಿಯಪಾಮಾರ್ಗದೊಡನೆ ಬೆರಸಿದುದು ತಾಂ
ಕೊಗ್ಗಿ ಕುಮಾರಿಗಳಂ ಕುದಿ| ಸೊಗ್ಗಿಸಿದಂಬಿಲದೆ ಬೇದುಗಟ್ಟು ವಿಷಘ್ನಂ

೭೪

ವಿಷದಿಂಬಾತ ಬಾಹಿಂಗೆ

ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ ಮಂಗುರು| ವಳ್ಳಿಯ ನಿಡುಲೋಯಿಸರದ ನಂದ್ಯಾವರ್ತದೊ
ಳೊಳ್ಳಿದುವೆರಸಾವರೆಯಂ| ಕೊಳ್ಳರೆದು ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಕಟ್ಟು ವಿಷಘ್ನಂ

೭೫

೬೯. ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ತಗಚೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಆಕೂಡಲೆ ವಾಂತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ
ಆತನನ್ನು ಯಮದೂತ ದಷ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೭೦. ಸಿರಿಸ ಇಂದ್ರವಾರುಣೆ ನೃಪಾಂಘ್ರಪ
(ರಾಜಗಿರಿ) ಇರವಂತಿ ಲೋಕೈ ಈಶ್ವರಿ ನೆಲಬೇವು ದೊಗ್ಗಲೆ ಕರಂಜಿಕೆ ತಿಂತ್ರಿಣೆ ಚುಂಚು ತಗ್ಗಿ
ಪಿಚುಮಂದ ಎಂಬಿವರ ಪತ್ರಗಳೊಡನೆ ಮಂಡಸೀಗೆ ತುರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪಾಪಟಿಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು
ಬೆರಸಿ ೭೧. ತೊರೆಗಣಿಗಿಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಕಟ್ಟಲು ಕಷ್ಟತರವಾದ
ಬಾಹುವಿಷ(ಊತದ ವಿಷ?) ನಾಶವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೭೨. ತೊರೆಗಣಿಗಿಲ
ಎಲೆಯನ್ನು ಕುದಿಸಿ ವಿಷದಿಂದ ಉದಿದುದಕ್ಕೆ ಉರಿತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ಉಪನಾಹದಿಂದ ತೊರೆ(?)
ಇಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಉತ್ತಮ ವಚನವಾಗಿದೆ. ೭೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅರಳಿಯ ಎಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿಸಿದುದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವೆಂಬುದು ಭುವನಜನಾನಂದನ ಹಿತವಚನವಾಗಿದೆ. ೭೪.
ನೆಗ್ಗಿಲು ತಗಚೆ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ತಗ್ಗಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರೇಣಿಯೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಕುಮಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ
ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೭೫. ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ ಮಂಗುರುವಳ್ಳಿ ಲೋಯಿಸರ
ನಂದ್ಯಾವರ್ತದೊಡನೆ ಆವರಿಕೆಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕಟ್ಟಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ.

ಮುಱಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನಖಮಂ! ಗುರು ಜೇಪಾಳಂ ಗುಡೂಚಿ ಸೂರಣಮೆರಡುಂ
ವರ ದೇವದಾರು ಕಣಮೊಂ! ದಿರೆ ಮಾಂಸಿಯೊಳರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟು ವಿಷಪ್ಪಂ ೨೬

ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯಾಚಕತ್ತರಿ! ಮಡುವಾಗಲ್ ನೆಲ್ಲಿ ಗೋಣ ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯ ಚಿ
ಲ್ಲೊಡರಿಸಿದಲೆಯಂಕೋಲದ! ನಿಡುದಳಿರುಪನಾಹಮಖಿಳ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೨೭

ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ ಪುನರ್ನವಿ! ವರಕೋಟಕಿಯಲಾಲು ಕಾಟ್ರೀರೆಯಿವ
ಕ್ಕಿರದುದ್ಧವಿಸಿದ ದಳಮಂ! 'ತರ'ದಿಂದಂ ಕುಡಿಸೆ ಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೮

ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದಳಿಲೆಯಂ! ತಡೆಯದೆ ಉಪನಾಹಮಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ತೊಡೆದುಪ್ಪಳಿದುಪ್ಪಮ ತಾಂ! ಗಿಡುಕಳಿಯ ತೊವಡುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೯

ಆವರೆಯ ಸೊಪ್ಪುಮಂ ತಂ! ದಾವಿಲದೊಳೆ ಕಾಸಿ ಸುತ್ತಿ ಬಾಟಿಯ ನಾರಿಂ
ದಾ ವಿಧದೊಳೆ ಕಟ್ಟಿದೊ! ಡೇವೆಟ್ಟಿಂ ವಿಷದ ಬಾಡದಾಕ್ಷಣಮಟಿಗುಂ ೩೦

ನಿಂಬೆ ಸಹಕಾರ ತಿಂತ್ರಿಣಿ! ಜಂಬುಗಳೆಂಬಿವಳ ಸೊಪ್ಪುಮಂ 'ಕುದಿಸುತ್ತಂ'^೨
ತಂಬಿಲದಿಂದುಪನಾಹಮಿ! ದೆಂಬಿನೆಗಂ ಮಾಡಲಂತೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೩೧

ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಚಿರಿ ಮುರಿ ತಿಷ್ಠ ಮೂಷಕಭಿನ್ನ ಗಜೇಂದ್ರವ ಪಟ್ 'ರರರ'ಸ್ವಾದಾ
ಕಂ|| ವಾಳುಕಮಂ ಸರ್ಷಪದೊಡ! ನಾಲಸ್ಯಮದಿಲ್ಲದೇಕವಿಂಶತಿ ವಾರಂ
ಮೂಲಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿದ ವಿ! ಶಾಲದ ಕೆಯ್ಯಿಲಿಯ ಭಯಮದಾಗದಮೋಘಂ ೩೨

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಆಸರಣೆ ಹೂಂ ಆಸರಣೆ ಹೂಂ ಖಾಣಂ ದಾಡಾಬಂಧನಂ ಮೂಷಕ
ಖಿಳಿಸುವೆ ಜಾವೆ

ಉ|| ಭಾವಿಸಿ ಮೋನದಿಂದೆ ರವಿವಾರದುಷಸ್ಸಮಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧದಂ
ದಾವಗಿಯೋಡ ಬೂದಿಯನೆ ತಂದದುಮಂ ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಮಧ್ಯದೊಳ್

೨೬. ಮುಱಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನಖ ಅಂಗುರು ಜೇಪಾಳ ಗುಡೂಚಿ ಎರಡು ಸೂರಣ ದೇವದಾರು ಕಣ
ಮಾಂಸಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೭. ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ ಆಚ ಕತ್ತರಿ
ಮಡುವಾಗಲು ನೆಲ್ಲಿ ಗೋಣ ಕಿರುನೆಲ್ಲಿಯ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲೆಯ ಚಿಗುರುಗಳ ಉಪನಾಹವು
ಎಲ್ಲ ವಿಷವನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೨೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ ಪುನರ್ನವಿ ಕೋಟಕಿ ಆಲಾಲು ಕಾಡುಹೀರೆ
ಎಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷ ೨೯. ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದರ
ಎಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಳಿದುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕಳಗಿಡುವಿನ ತೊವಡನ್ನು ಕಟ್ಟಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೩೦. ಆವರಿಕೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಂದು ಆವಿಲದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಬಾಳೆಯ ನಾರಿನಿಂದ
ಸುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಊತ ಆಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೧.
ನಿಂಬೆ ಮಾವು ಹುಣಿಸೆ ನೇರಿಯ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು.
ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನ : ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೨. ವಾಲುಕ (ಏಲಾವಾಲುಕ
ಸುರುಸುರಿಕೆ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ)ವನ್ನು ಸಾಸಿವೆಯೊಡನೆ ಅಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ದಿನ ಮಂತ್ರಿಸಿ
ತಳಿದ ವಿಶಾಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಯ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ತೀವಿರೆ ಮತ್ತಮೆಂಟಧಿಕಮಷ್ಟ ಶತಂಗಳವಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಸಂ

ದೋವದೆ ಕೆಯ್ಯ ಗೋಂಟುಗಳೊಳಂ ತಳಿಯಲ್ಲಿಲಿಯೋಡುಗುಂ ದಿಟಂ

೮೩

ವ|| ಇಂತು ಮೂಱು ವಾರಂ ಮಾಡೆ ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಕಂ|| ನಗರೆಯ ಗೊಟ್ಟೆಯನರೆದಾ| ಖುಗಳಿಕ್ಕಿದ ಹಿಕ್ಕೆಸಹಿತಮೆಣ್ಣೆಯೊಳೊಂದಲ್

ಬಗೆದೆಡೆಯೊಳ್ ಧೂಪಮನಿ| ಕುಗೆ ತದ್ಗಹದಿಂದೆ ಮೂಷಕಂ ಪೊಟಮಡುಗುಂ

೮೪

ಅತಿಬಜೆಯುಂ ಮುಸ್ತಾಸಂ| ಯುತಮುಂ ಕೃತಧೂಪಮಾಗಲಿಲಿ ಹೆಗ್ಗಣದಿಂ

ಚ್ಯುತಮಕ್ಕು!ಮದಾ! ವೃಶ್ಚಿಕ| ತತಿಯಿಂದಹಿ ದಂಶ ಮಶಕ ಮಕ್ಷಿಕತತಿಯಿಂ

೮೫

ಅರೆದಂತಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ| ದರಿದಾಳ ಬಿಡಾಳ ವಿಷ್ಣೆಯಂ ತೊಡೆದುಂ ಬಿಡು

ತಿರಲೊಂದಿಲಿಯದನೀಕ್ಷಿಸೆ| ಪಿರಿದುಂ ಭಯದಿಂದಮೋಡುಗುಂ ಪಲವಿಲಿಗಳ್

೮೬

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ

ಉದಗ್ರ ರುದ್ರಾಯ ಮುಖಂ ಬಂಧ ಕ್ರೂರಮುಖಂ ಬಂಧ ಜಿಹ್ವಾಂ ಬಂಧ ವಕ್ತ್ರಂ ಬಂಧ ಸಕಳಂ

ಬಂಧಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಏಳಿನೆಯ ಸೂಟ್ಟರಂ ತಾ| ಮೇಳಿಸದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಣಲಂ

ಪಾಳಿಸಿ ತಳಿಯಲ್ ಸುತ್ತಂ| ವ್ಯಾಳಮೃಗಾಖು ಪ್ರಭೇದಮುಂ ಪುಗದಿರ್ಕುಂ

೮೭

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡಮರೀಚಿ ಜು ಚಾಂಡಾಲಿನಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯಂ ಸಂ| ಭಾವಿತದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ನೂಟುಂ ಸೂಟಿಂ

ದೋವಿರೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿಯ| ಲ್ಲಾವರ ಮಂಚಕದ ತಗುಣೆಯೂಟದಮೋಘಂ

೮೮

೮೩. ರವಿವಾರದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಆವಗೆಯ ಬೂದಿಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ

ತಂದು ಬೆಳೆದ ಹೊಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೂರೆಂಟು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹೊಲದ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ತಳಿಯಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲಿಗಳು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಮೂರು ವಾರ ಮಾಡಲು

ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ೮೪. ನಗರೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನರೆದು ಇಲಿಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಸಹಿತ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ

ಹೊಂದಿಸಿ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಇಲಿಗಳು ಹೊರಹೋಗುವುವು. ೮೫.

ಅತಿಬಜೆಯನ್ನು ಮುಸ್ತೆಯೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣ ವೃಶ್ಚಿಕ ದಂಶ ಮಸಕ

ಮಕ್ಷಿಕಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು. ೮೬. ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅರಿದಾಳ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಗಳನ್ನು

ಅರೆದು ಇಡಲು ಒಂದಿಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ಭಯದಿಂದ ಹಲವು ಇಲಿಗಳು ಓಡುತ್ತವೆ.

ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮೭. ಏಳು ಬಾರಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಮಣಲನ್ನು

ಸುತ್ತಲೂ ಚೆಲ್ಲಲು ದುಷ್ಟ ಮೃಗ ಮತ್ತು ಇಲಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ಒಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ :

(ಮೇಲಿನಂತೆ). ೮೮. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯನ್ನು ನೂರು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿಯಲು

ಮಂಚಕದಲ್ಲಿನ ತಗುಣೆ ಉರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅಮೋಘ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೮೯. ಬೇರುಸಹಿತವಾದ

ಎಕ್ಕೆಯ ಸಮೂಲ ಚೂರ್ಣಮ| ನಿಕ್ಕಲತಗೆಯೆಸೆವ ಬತ್ತಿಯೊಳ್ ದೀವಿಗಿಯಂ
ತೆಕ್ಕನೆ ಪೊತ್ತಿಸೆ ತಗುಣೆಗಳಿರ್ಕುಮೆ ತದ್ವಹದಿನೋಡುಗುಂ ದೆಸೆದೆಸೆಗುಂ

೮೯

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಬುಧಾಯ ಗಿರಿ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇದಱಿಂ ನಾಯ ಮುಖಬಂಧನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ನಮೋ ವೃಷಭಮುಖ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರಾಯ, ಸರ್ವಜನಪ್ರಮೋದನಾಯ, ಸಸ್ಯಪ್ರಮದನ
ವೃಷಭಯಕ್ಷನಾಜ್ಞೆ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಗಿದ| ಗೋಮಯಮಂ 'ತದ್ವತಾಕ್ತಮಂ' ಯೋಜಿಸಿ ಮ
ತ್ತಾ ಮಾಟಕ್ಕಿಯಿಂದೆ ತಳಿಯಲ್| ಭೂಮಿಯೊಳಾ ಕೆಯ್ಯ ಮೇಯಲೊಲ್ಲವು ವೃಷಭಂ

೯೦

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಕುಮಾರಿ ಚಾಂಡಾಳಿ ಕಾಮಸಹಿತ ಪ್ರಿಯಕ್ಷಿಣಿ ಮಾಯಾ
ಮಯೆ ಮಾಯೆಯಂ ಕಟ್ಟು ದಿಶಾಂ ಬಂಧನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಶೋಭಿಸುವಿದಱಿಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ| ದಾ ಭಸ್ಮಮನೆಯ್ಗೆ ಕೆಯ್ಯ ಸುತ್ತಂ ತಳಿಯ
ಲ್ಕಾ ಭೀತಿಯಿಂದಮೋಡಿ ಮ| ಹಾಭಯ ಕೃತ್ಸೂಕರಂಗಳೇಂ ಪೊದ್ದುಗುಮೇ

೯೧

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸಿದ್ಧಿ ಚಾಮುಂಡೆ 'ಮುಂಡೆ' ನೀಲಿ ಕಾಳರಾಕ್ಷಸಿ
ಏಹಿ ಛಿಂದ ಭಿಂದ ಉಜ್ಜೇಣಿ ಮಸಣಿ 'ಅಪಿಂಡಂ ತಿಲಂತ ಭೂಮಿದಾಚಾ' ಸಿದ್ಧಿ ಶಿವ
ಭೋಗೇಶ್ವರಿ ಕಾಷ್ಯಂಗಾ ಶೂಲವೆ ಓ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ವಿಲಸನ್ಮೃತ್ಯುತಂ ಕೂಂ| ದಲ ನೇಣಂ ಮುಸಲಮಂಥಮಂ ಪೊರೆವುದುಲೂ
ಖಿಲಮಂ ಮೇಣ್ ಬಾಸುಟ್ಟಳ್| ಪುಲುಗುಡಿತೆಯ ಮೆಯ್ಯೋಳೇಟುಗುಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ

೯೨

ಮಂತ್ರಂ - ಅಡುವಲ್ಲಿಯ ಭೋರುಗುಣದಿಂದನುವಿಂದಂ ತಿಕ್ಕನಮಂ ತಿಕ್ಕ ಗುರು ಪಂಚಸಿದ್ಧಿ
ಒಸೆದೀ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ಮಂ| ತ್ರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಡೆ ಭಸ್ಮಮಂ ತದೀಯಾಲಯದಾ
ದಸೆಗು ಹುಲುಗುಡಿತೆಗಳುಂ| ಮಿಸುಕದೆ ಚಕಿತರ್ಕಳಾಗಿ ತೊಲಗುಗುಮದಱಿಂ

೯೩

ಧೂಪಂ

ಎಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಅರಗಿನೊಡನೆ ಬತ್ತಿಮಾಡಿ ದೀವಿಗಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಸಲು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ
ತಗುಣೆಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿರದೆ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ||ಇದರಿಂದ
ನಾಯಿಯ ಮುಖಬಂಧನ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೦. ಈ ಮಂತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಒಣಗಿದ
ಸುಣೆಯೊಡನೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುಕಿಸಲು ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಎತ್ತುಗಳು
ಮೇಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೧. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ
ಭಸ್ಮವನ್ನು ಹೊಲದಸುತ್ತ ಚಿಮ್ಮುಕಿಸಲು ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಹಂದಿಗಳು ಭೀತಿಯಿಂದ
ಓಡಿಹೋಗುವುವು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) : ೯೨. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾದ ಕೂದಲ
ನೇಣಿನಿಂದ ಒನಕೆಯನ್ನೂ ಮರದ ಒರಳನ್ನೂ ತೂಗುಹಾಕಿದರೆ ಹುಲುಗುಡಿತೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ
ಬಾಸುಂಡೆಗಳೇಳುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೩. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯುತವಾಗಿ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಇಡಲು ಹುಲುಗುಡಿತೆಗಳು ಆ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಬರದೆ ಬೆಚ್ಚಿ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ:

1. ತದ್ವತಾಖ್ಯಮಂ (ಶ್ರ) 2. ಮುಂಡಿ (?) (ಅ) 3. ಅಪದಂತಿ ಅಂಭಭೂಮಿದಾಚಾ (ಗ)

ಮಂತ್ರಂ - ಆಂಶಬರಿ ಕಿತ್ತಯ ಸಂಜಲೆ ಸ್ವಾಹಾ - ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಕಂ|| ಮೊಕ್ಕಳಮೆನೆ ನವಿಲಿನ ಬೆ¹ | ಳ್ಳಕ್ಕಿಯ ಗಣಿಗಳನೆ ತುಪ್ಪದಿಂ ಚಂದನದಿಂ
ದಿಕ್ಕಲ್ ಧೂಪಮನದು ತಾಂ| ಧೊಕ್ಕನೆ ಫಣೆ ವೃಶ್ಚಿಕಾಖಿ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೯೪

ತರಣೆಯ ಪೂಂಗಳುಮಂ| ಬೆರಣೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಮಿಕ್ಕಿ ಕಾಸುಗೆ ಪೊಗೆಯಿಂ
ಗರಳದ ಪುಣ್ಣು ಬೇಗನೆ| ಪರಿಹರಿಕುಂ ವಿಷಮಶೇಷ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ

೯೫

ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ| ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವಿಷದ ಪುಣ್ಣಳಿಗುಮಮೋಘಂ
ವ್ಯಾಕುಳದಾ ವಿಷಮುಂ ಭೂಲೋಕಸ್ತುತ ಸುಕವಿ ವನಜವನಕಳಹಂಸಾ

೯೬

ವ|| ವಿಷದಿಂದಾದ ಪುಣ್ಣಂ ಮಾಣೆಪ ಮದ್ದು

ಕಂ|| ಕರಿಯುಮತ್ತದ ಕಾಯ್ಗಳ| ಕರಿಯು ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ಕಲಸಿಡಲ್ ಪುಣ್ಣಳ್ಳಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮಂ| ಗುರುಕುಲಕಮಲಾರ್ಕ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಿಂ

೯೭

ವ|| ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆವ ಔಷಧಂ

ಕೋಲಿಯ ಗಣಿಯಿಂ ವಿಷದಿಂ | ²ಕಾಳಿ²ಸಿದಾ ಪುಣ್ಣನೊರಸಿ ತೊಳೆವುದು ಕಲಿಯಿಂ
ಮೇಳಿಸಿದ ರಜನಿಯಿಂದು| ನ್ಯೂಲಿಸುಗುಂ ಕಾಸಿ ತೊಡೆದಿಡುತ್ತಿರೆ ಮದ್ದಂ

೯೮

ಹುಲಿಗಿಲ್ಲೆಡೆಯುಮಂ ಮಂ| ಡಲಮಾರಿಯೆನಿಪ್ಪದಿಪ್ಪೆಯರುತಾಳ ಫಲಂ

ಪಲ ತೊಳೆಗಣಿಗಿಲಿವಂ ತಾಂ| ಜಲದಿಂದರೆದೆಳಿದುತೊಳೆಯೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೯೯

ವ|| ಪುಣ್ಣಿಗೆ ಪಿಂಡಿ

ಕಂ|| ಅಲಸದಿರು ಮಂ(ಮುಂ)ಡಸೀಗೆಯ| ದಲಮಂ ತಂದರೆದು ತೊಳೆದು ಪುಣ್ಣಿನ ಬಾಯೊಳ್
ನಿಲೆ ಪಿಂಡಿಯನಿಕ್ಕಲೊಡಂ| ತೊಲಗೆ ವಿಷಂ ಸುಖದಿನಿರ್ಪನಾ ದಷ್ಟನವಂ

೧೦೦

ಶಾ|| ಮಾತೇಂ ಪೋಗದೆ ತದ್ವಿಷಂ ನೆಲಸಿರಲ್ ಪುಣ್ಣಾಗಿ ಕೀತಿದೊಡಂ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೯೪. ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ನವಿಲು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯ ಗರಿಗಳನ್ನು
ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ನಾಶನ. ೯೫. ತರಣೆ
(ಸಣ್ಣ ಗೋರಂಟಿ)ಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಣೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಸಲು
ವಿಷದ ಹುಣ್ಣು ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಅಶೇಷ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ.
೯೬. ಕಾಕೆಯಸೊಪ್ಪಿನ ಹೊಗೆಯಿಂದ ವಿಷದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆತಿಯಾದ
ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಸುಕವಿವನಜವನಕಳಹಂಸಾ ವ|| ವಿಷದಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣನ್ನು
ವಾಸಿಮಾಡುವ ಮದ್ದು. ೯೭. ಕರಿಯ ಉಮತ್ತದ ಕಾಯಿಗಳ ಕರಿಯನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ
ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಗುರುಕುಲಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ
ಮತವಾಗಿದೆ. ವ|| ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ಔಷಧ ೯೮. ಕೋಲಿಯ ಗರಿಯಿಂದ ವಿಷದಿಂದಾದ
ಹುಣ್ಣನ್ನು ಒರಸಿ ತೊಳೆದು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಕಾಸಿ ತೊಡೆದು ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಆ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗುವುದು. ೯೯. ಹುಲಿಗಿಲ್ಲೆಡೆ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಅರುತಾಳದ ಕಾಯಿ
ತೊರೆಗಣಿಲೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಅದರಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ವ|| ಹುಣ್ಣಿಗೆ
ಪಿಂಡಿ. ೧೦೦. ಕಾಲ ಕಳೆಯದೆ ಮಂಡಸೀಗೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಹುಣ್ಣನ್ನು
ತೊಳೆದು ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಪಿಂಡಿಯನ್ನಿಕ್ಕಲು (ಕಟ್ಟಲು)ವಿಷ ತೊಲಗಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು.

ಬಾತುಂ ಬಾಧಿಸುತಿದೋಡಂ ತುಳಿದು ಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯಾತದುಮ್ತಮಂ
 ಜಾತುಂ ತದ್ರಸಮಾಗೆ ಕೂಡಿರೆ ಸೆತಂ ಮಾಚ್ಚಿದೊಳ್ಳಿಂದೆ ವಿ
 ಖ್ಯಾತಂ ಪೂಸಿದೋಡಂ [ವಿಷಂ] ತೊಲಗುಗುಂ ಪುಣ್ಣಾಳುಗುಂ ಕ್ಷಿಪ್ರದಿಂ ೧೦೧

ಭಗವದ್ವನ ಪುಣ್ ಬಾತೋಡೆ! ಭಗವತಮನಿಪ್ಪರ್ಕಮೂಲಮಂ ಗೋಕ್ಷೀರ
 ಕ್ಷಣೆಯಾಗಿರಲ್ಕಮರೆದಿಡು! ಮಣಿಯಿಸುಗುಂ ವಿಷಮನೆಂದನಭಿನವತಾಕ್ಷ್ಯಂ ೧೦೨

ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಮುಮಂ! ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನೀಲಿಯಂಗುರೆಂಬಿವನಂಭಃ
 ಪರಿಮದಿತಮಂ ಪುಣ್ಣೋಳ್! ನಿರುತಂ ಪೂಸಲ್ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೦೩

ಎಣ್ಣೆಮದ್ದು

ಚಂ|| ಮೆಣಸಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನೀಲಿ ಕುಟಜಂ ನೀಡುಗೊಂಡೆಯೆನಿಪ್ಪಿವೆಲ್ಲಮಂ
 ಗುಣನಿಧಿ ಸಾಧಿಸಿಟ್ಟಿದಿದು ಕತ್ತರಿಗೂಡಿದ ಚೂರ್ಣಮಾದೋಡಂ
 ದಣಕಿಸದಣ್ಣ ಪುಣ್ಣೋಳದನೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಮಲ್ಲಿ ತತ್
 ಕ್ಷಣದೊಳಮಂತದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಂಬಿಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಮಾತನೊಳ್ ೧೦೪

ಕಂ|| ಕಡಸಿಗೆ ಮೆಣಸಿಗೆಯಂಗುರು! ಗಡಣದ 'ಕಾತ(ಸ)ರಿಕೆ' ತೊಟ್ಟಿಯೆಂಬಿವಜಡಿಯೊಳ್
 ಬಡಗಲ್ ಪರ್ಬಿದ ಬೇರ್ಗಳ! 'ನಡು'ಗೆಣ್ಣೆಯೊಳೆಡೆದು ಕರಿಯನಿಕ್ಕೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೧೦೫

ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಯಿಪ್ಪೆಯು! ಮಾಸಡಿ ಮೆಣಸಿಗೆಯ ಬೇರನಿಡಿದಡುವುದುಮಾ
 ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆಯೊಳಂತದ! ನಾಸುರದಾ ಕ್ಷತದೊಳೆಡೆಯೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೦೬

ವ|| ಇನ್ನು ಕರಿಯಂ ಮಾಚ್ಚೊಡೆ ಕ್ರಮಂ

೧೦೧. ಬೇರೆ ಮಾತೇಕೆ? ವಿಷವು ನೆಲಸಿ ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಕೀತುಕೊಂಡು ಉದಿ ನೋವುಂಟಾಗಿರಲು ಕಪ್ಪು ಉಮ್ತವನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸೆತೆ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹುಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಬೇಗನೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವದೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೧೦೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಹುಣ್ಣು ಉದಿದರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರನ್ನು ಸಮನಾದ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಅಭಿನವ ತಾತ್ಪರ್ಯದ ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೦೩. ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನೀಲಿ ಅಂಗುರ ಎಂಬಿವನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ಎಣ್ಣೆ ಮದ್ದು ೧೦೪. ಮೆಣಸಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನೀಲಿ ಕುಟಜ ನೀಡುಗೊಂಡೆ ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಇಡಿದು ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಕರಿಯನ್ನೂ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಲು ಆತನಿಗೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೧೦೫. ಕಡಸಿಗೆ ಮೆಣಸಿಗೆ ಅಂಗುರು ಕಾತರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಲಬಳ್ಳಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ಬಡಗಲು ಹರಿದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಕರಿಯನ್ನಿಕ್ಕಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೬. ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿ ಇಪ್ಪೆ ಆಸಡಿ ಮೆಣಸಿಗೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಇಡಿದು ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ವ|| ಇನ್ನು

- ಕಂ|| ಗರುಡನ ಗೂಡಂ ಹಸ್ತಂ| ಬೆರಸಿರಲರ್ಕನೊಳೆ ತಂದು ಮಾಟ್ಟುದು ಕರಿಯಂ
ಕರಮರಿದೆನಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಂಗಿರದಿಕ್ಕೆ ವಿಷಪ್ಪಾ 'ಹಂಸಶರ್ಮ'ಕಳಾಢ್ಯಾ ೧೦೭
- ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನಾ ಹುಡಿಮಾಡಿಸಿದಭಯಾಖ್ಯಮೆಸೆವ ಹುಣಸೆಯ ದಳಮಂ
ನೋಡರಿದಪ್ರತಿಮಂ ಕರಿ| ಮಾಡುಗೆ ಪುಣ್ಯಡುಗೆ ವಿಷಮನಂತವು ಕಳೆಗುಂ ೧೦೮
- ತೊಟ್ಟಿಗಣಿಗಿಲೆ ನಾಯ್ತೆಲ ಪೆ| ಗುರುಟಿಗೆ ಹೊಡೆಮರಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿಯೆಲೆ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಾ
ಗುರುಮಾರಿಯಜದ ಹಿಕ್ಕೆಗ| ಉರುತರದ ವಿಷಪ್ರಹಾರಿಗಳ್ ಬೆರಸಲವಂ ೧೦೯
- ಮಗ್ಗುರೆಯ ಪಣ್ಣಳನವ| ಟೊಗ್ಗಿನೊಳಾಗಿಸಿ ಬಟ್ಟಿಕ್ಕಮಂತಾ ಕರಿಯುಂ
ದಗ್ಗಲೆಕೆವಡೆದ ವಿಷಮಂ| ಮಗ್ಗುಗುಮಾ ಪುಣ್ಯಳಾಲುಗುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೧೦
- ಮರಿಚಂ ಬೊಬ್ಬಲಿ ಗುಳ್ಳಂ| ಮರದರಿಸಿನಮೆಸೆವ ಹುಣಸೆಯೊಳ್ಳಿಗುಡುಗಳೊಂ
ದಿರೆ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯುಮವಟೊಳ್| ಬೆರಸಿಡೆ ಕಂಚ್ಯಾಲ^೧ಮಿದು^೨ ಹಿತಂ ಕರಿಯಕ್ಕುಂ ೧೧೧
- ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಸೆಯ ತಿಗು| ಡೆಗ್ಗಿಲ್ಲದ ಚೆನ್ನಧಾರೆಯಲಿಯಿಕ್ಕಿದ ಸಂ
ದಗ್ಗಲದ ಹಿಕ್ಕೆಯಿವಟಿಂ| ತಗ್ಗಿದ ಕರಿಯಖಿಳ ವಿಷಮನಂತಳಿಟಿಸುಗುಂ ೧೧೨
- ವರಮಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಬೇರ್| ಪರತರಮಾಬಿಂಡಿಗಂ ಲಸದ್ವರತರಮಾ
ಕರಿಗಂಡಂಗಿಯೆನಲ್ ಪರಿ| ಹರಿಕುಂ ವಿಷದುರುವ ಪುಣ್ಯಳಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ ೧೧೩
- ಅಂಬಿಲದಿಂದರೆದರಿಸಿನ| ಮಂ ಬೆರಸಿಯೆ ತೊಳೆದು ಪುಣ್ಯ ಹಚ್ಚಿಯ ದಳಮಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ತಳಿ| ಯಂಬುರುಹಂ ಹಿಮದೊಳಗಿದವೋಲ್ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೧೪

ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ. ೧೦೭. ಗರುಡನ ಗೂಡನ್ನು ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ತಂದು ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ
ತೀವ್ರವಾದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷ, ಕೇಳು ಹಂಸಶರ್ಮಕಳಾಢ್ಯಾ. ೧೦೮. ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು
ಪುಡಿಮಾಡಿ ಅಣೆಲೆ ಮತ್ತು ಹುಣಸೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಲು ವಿಷ
ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೧೦೯. ತೊರೆಗಣಿಗಿಲೆ ನಾಯ್ತೆಲ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹೊಡೆಬಂದ ಹಚ್ಚಿಯೆಲೆ ಮೆಣಸಿಗೆ
ನಾಗುರುಮಾರಿ (ನಾಗುರಿಕನ ಗೆಡ್ಡೆ?) ಮತ್ತು ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿದುದು ವಿಷಪ್ರಹಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
೧೧೦. ಮಗ್ಗುರೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಹುಣ್ಣು
ವಾಸಿಯಾಗುವುದು. ೧೧೧. ಮೆಣಸು ಬೊಬ್ಬಲಿ ಗುಳ್ಳ ಮರದರಿಸಿನ ಹುಣಸೆಯ ತೊಕ್ಕು ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ
ಕಂಚ್ಯಾಲಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಕರಿಯು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ. ೧೧೨. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಸೆಯ
ತಿಗುಡು ಚೆನ್ನಧಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕರಿಯು ಎಲ್ಲ ವಿಷವನ್ನೂ
ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೧೩. ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಬೇರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಿಂಡಿಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಕರಿಗಂಡಂ(?)ಗಳು
ವಿಷದ ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ೧೧೪. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ?
ಅರಿಸಿನವನ್ನರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಚ್ಚಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು
ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಹಾಕಲು ಹಿಮದಿಂದ ಕಮಲವು ಮುರುಟಿ ಹೋಗುವಂತೆ ವಿಷವಳಿಯುತ್ತದೆ.

'ಅನಂತ ಗಾರುಡಂ' - ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಕ್ಷಿಃ ಅಮೃತವಾಹಿ ಸ್ವಾಹಾ
ಕಂ|| ಕೋಪದೊಳಹಿ ಪಿಡಿದಾ ಸಂ| ತಾಪಿತ ದೇಹಂಗೆ ಮಣ್ಣಿನೀ ಮಂತ್ರಮನಾ
ಳಾಪಿಸಿ ಕುಡೆ ತಿಂದಾತಂ| ಕೈಪೆಯೆನಲ್ ಕೊಳಕನೆಂಬುದಿನಿದೆನೆ ಕುರ್ಯಂ

೧೧೫

ಹುಳಿಯಾದೊಡೆ ನಾಗನದುಂ| ತಿಳಿ ಸಹಜಂ ಸ್ವಾದುವಾದೊಡಂ ಶಂಕೆಯಿನಾ
ದೊಳ ವಿಷಮೆಂದೇ ಭಾವಿಪು| ದಿಳೆಯೊಳ್ ಮಾಂತ್ರಿಕನಶೇಷಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ

೧೧೬

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - [ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ] ಅಸ್ತಂಗತಪಾದಮ ಚಣದಿವಿ ಕರಿಯಾಗಿ ಜಳದೆ ಹರಿ
ಸರ್ಪ ಹರಿಮರಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ದಷ್ಟನ| ನಾಮವನಿಕ್ಕುವುದು ಪಠಿತಮಂತ್ರನ ಸಂಗಂ
ನಾಮಧ್ಯಾನದೊಳಂದಭಿ| ರಾಮಂ ತಂಬುಲಮನಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೧೧೭

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಪರಿಹರಿಕು (ತಾತಾಸಾ) ಸಾ ಪರಿಗರುಡಾ ಪರಿಗರುಡಾ ಆಟಕಂಠಾಪುರ ಗರುಡಾ
ಗರುಡ ಗರುಡಾ ಉಕ್ಕಂ (ಉಪ್ಪಲ) ಗರುಡಾ 'ತಲೆದಿಂಬು' ಗರುಡಾಹಿಣಿ ಗರುಡಾ ವೊಡಿಕುದ ಓಂ
ಗುರುಪ್ರಸಾದಾ ವಿಷ ಅತಿವಿಷ ನೀಲಕಂಠ ನಿರ್ವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ - ಓಂ ಗರುಡಪ್ರಸಾದ
ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ| ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣದಿನಚಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ಕುಂದು ದಷ್ಟಂ
ಕ್ಷೇಮಂ ಬಾಳ್ಕುಂ ಕುಡುವುದು ಚಿರಂ ಮಾಂತ್ರಿಕಂ ವೀಟಿಕಾಖ್ಯಂ
ತಾಮಾಗಲ್ ತೇದಳೆಗೆ ಶುಚಿ ತಾಂ ಮಾನಸಂ ಪೇಚ್ಚನೆಂತುಂ
ಸಾಮಾನ್ಯಗಂ ತಿಳಿಗುಮೆ ಚಿರಂ ಭಾವಿಸಲ್ ಪದ್ಮಬಂಧೂ

೧೧೮

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - 'ರಿದಳದ್ವಿ' ಧವಳವಸ್ತ್ರಂ ಧವಳಾಭರಣಂ ಶಂಖಪಾಳಧವಳಾಮಮ ಬೈಸಣಂ ಬೈಸಿದ್ವಿಧೆ
ಕಾಳಿಸು(ರ)ರಿ ಬ(ಜ) ಜ್ವರೆ ವಿಷಂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗುರುಂಜೆ ಸಿದ್ಧಿ ಕೆರವೆ ನಾಮುಘೇತಿ ಗುರುಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ|| ಪೇಟ್ದೀ ಮಂತ್ರಧ್ವನಿಯನೆ ಕರಂ ಕರ್ಣದಿಂ ಚಿತ್ತಗೊಟ್ಟುಂ

ಕೇಳ್ದಾ ದಷ್ಟಂಗವಿಳ ವಿಕಳತ್ತಂ ದಿಟಂ ಪಿಂಗಿಪೋಕುಂ

ತಾಳ್ಕುಂ ತನ್ನಿಂ ತೊಲಗಿದ ಕಲಾದಗ್ಧಮಂ ಮತ್ತೆ ನಂಜಂ

ತೂಳ್ಕುಂ ಬಾಳ್ಕುಂ ಸುಕವಿನಿಕರಾನಂದಕೃನ್ಮಗನಿಂದಂ

೧೧೯

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೧೫. ಕೋಪದಿಂದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವನಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ
ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡಲು ತಿಂದಾತನು ಕಹಿ ಎನ್ನಲು ಕೊಳಕಹಾವೆಂದೂ ಸಿಹಿ ಎನ್ನಲು ಕುರ್ಯನೆಂದೂ
ತಿಳಿಯುವುದು. ೧೧೬. ಹುಳಿಯಾದರೆ ನಾಗನೆಂದೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವಾದು ಇಲ್ಲವೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾದಲ್ಲಿ
ವಿಷವೆಂದೂ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧೭. ಈ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟನ
ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಮಾಡುವವನು ಅದೇ ನಾಮಧ್ಯಾನದಿಂದ ತಂಬುಲಪನ್ನಿಕ್ಕಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೧೮. ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣದಿಂದ ಅಚಿರನು
ಮಂತ್ರಿಸಲು ದಷ್ಟನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ; ಚಿರನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಆತನಿಗೆ ವೀಳಿಯವನ್ನು
ಹಾಕಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಿದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು
ಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಹೇಳು ಪದ್ಮಬಂಧೂ? ಈ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧೯.
ಹೇಳಿದ ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ವಿಕಳತೆಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ವಿಷ ತೊಲಗಿ ಆತನು ಬದುಕುವನೆಂಬುದು ಸುಕವಿ ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

1. ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ಮಂತ್ರ ಅನಂತಾಗರುಡಂ (ಶ್ರ) 2. ಸೋಮ (ಶ್ರ) 3. ತಲಂಚು (ಶ್ರ) 4. ವಿವದದ್ವಿ (ಖ)

ಸುಣ್ಣದ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕುವ ಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಇಂದ್ರ ಸುಣ್ಣ ಮೆಱಿಯೆರೆಯನಯ ಸುಣ್ಣ ಚಂದ್ರನ ಸುಣ್ಣ ಚಾಮುಂಡಿ ಸುಣ್ಣ ಮಂದ್ರನ ಸುಣ್ಣ
ಶ್ರೀಮಹಾದೇವರ ಸುಣ್ಣ ಇನ್ನು ಸುಣ್ಣಂಗೊಂಡು ನಾನೋಡಿ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕಲು ವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಮಾಗಿ ನೀರಂ
ಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕಿಟ್ಟಿದು ಪೋಗು ಎನ್ನ ಗರುಡಾ-ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಚೂರ್ಣಂ ತಾನೆಂಬಿನಮತಿಮುದಂಬೆತ್ತುಮೀ ಮಂತ್ರದಿಂ ತ
ಚೂರ್ಣಂ 'ಸುಣ್ಣಂ ಬಳಸಿರೆ' ಮುರದ್ಧಂಸಿಯಾ ಚಕ್ರದಂತಾ
ಕೀರ್ಣಂ ಮಾಡಲ್ಕನುಪಮಮುದೀರ್ಣಾಂಗಮೆಂಬೊಪಧಂ ವಿ
ಸ್ತೀರ್ಣಂ ಮತ್ತೊಂದನೆ ಸುಖಮುಖಂ ಜೀವಿಕುಂ ದಷ್ಟದೇಹಂ

೧೨೦

ಹೀಲಿಯ ಕಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರ

ಓಂ ತಿರಿ ವರಮೈಲಂ ಆಧ್ಯದಾ'ತನದು' ನಾಗು ಪುಟ್ಟುವ ಚೆಪ್ಪು ಪುಡ ಪೀಲಿ 'ವರ ಉಳ್ಳವಂ'
ಚಿಕಿಲಸುಗುದಿಂದ್ರ ನೀಲಗಿರಿ ಸಾಧಾರಣೆ ನೀರಂ ಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ವಿಷವಿಟ್ಟಿದು ಪೋಕುಂ ಯೆನ್ನಂ
ಗರುಡ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಲೋಕಖ್ಯಾತಂ ನಿರುಪಮಗುಣಾಧಾರನೀ ಮಂತ್ರದಿಂದಂ
ಕೇಕೇಪತ್ರಂಗಳೊಳಿಸೆ ಗುಣಂ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕಲ್ ವಿಷಂ ಕೊಂ
ಡೇಕಂ ತಾನೇಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಮಾ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸು
ಶ್ಲೋಕಂ ತಾನಲ್ಲದೊಡೆ ನಗುಗುಂ ಸಜ್ಜನಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಕ್ಯಂ

೧೨೧

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರಕ್ತಾಂಗಿ ರಕ್ತಲೋಚನೇ ರಕ್ತಜಟೇ ಕಪಿಳ ಶರೀರೇ ಹರ ಮದ
ಭಂಜ ಶೂಲೋಗ್ರಪಾಣಿ ಉಗ್ರ ಚಡೆ ತಪಿ (ತ್ವಷ್ಟು) ಕೃಷ್ಣ ಅತಿಕೃಷ್ಣೇ ಇದಂ ಮಾನುಷಶರೀರಂ
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಭ್ರಮ ಭ್ರಾಮಯ ನೃತ್ಯ ಬಹುರೂಪೆ ಸರೂಪೆ ವಿಲಾಸಿನಿ ರಕ್ತ ಕರಾಂಗಿ ಪೂರಯ ಭಂಜಯ
ಆವೇಶಯ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಿ ರಕ್ತಪಟಿ ರುದ್ರಾಜ್ಞಾಪಯತಿ ಹೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಕ್ಕಿದುವೆ ತಿಳಿದಂಗಲ್ ಪದ್ಮಾಲಯಂ ಶು
ದ್ಧಸ್ಥಾನಸ್ಥಂ ಬಿಸುಟು ಮುಳಿಸಂ ಸ್ನೇಹಮಂ ಭಾವಿಸಲ್ ಕಾ
ಮಸ್ಥಂ ಮಂತ್ರಂ ಜಪಿಸ ಮಳಿನಾಕಾರದಿಂದಕ್ಕುಮಾ
ರಸ್ಥಂ ಜ್ಞೇಯಂಗಳನೆ ತಿಳಿಗುಂ ತತ್ತ್ವಭು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಂ

೧೨೨

ಸುಣ್ಣದ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕುವ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೦. ಸುಣ್ಣಕಟ್ಟು ಉಂಟಾದಾಗ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಚಕ್ರದಂತೆ ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಿ ಉತ್ತಮವಾದ
ಔಷಧವು ಹರಡಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಆತನು ಜೀವಿಸುವನು. ಹೀಲಿಯ ಕಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರ :
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨೧. ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನವಿಲುಗರಿಗಳ
ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉತ್ತಮ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ; ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನ
ವ್ಯರ್ಥವಾಕ್ಯವೆಂದು ನಗುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೨. ತಿಳಿದಂತಹವನು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು
ಇದು ಪದ್ಮಾಲಯವಾಗಿದೆ; ಶ್ರೇಷ್ಠಾದವನು ಕೋಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರಬೇಕು; ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿ ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬಾರದು, ಮಂಗರಾಜನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಆರಸ್ಥನು ?

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಕಂಪ ಕಂಪ
ಧುನ ಧುನ ಪುರಾಣ ದಷ್ಟಮಾವೇಶಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರದಿಂದೇ! ವಾವೇಶಂ ತತ್ಪುರಾಣದಷ್ಟಂಗಕ್ಕೂ

ಭೂವಲಯದೊಳೆಂದಂ ತಾಂ! ದೇವಳಿಗೆಯ ಮುಖ್ಯನೆನಿಪ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ

೧೨೩

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡಗರುಡಾಯ ಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟಾಯ
ರೋಮಹರ್ಷಣಾಯ ಭಯಂಕರಾಯ ದುಷ್ಟನಾಶಕಾಯ ವಿಷ್ಣುವಾಹನಾಯ ಸುವರ್ಣಜಿಹ್ವಾಯ
ಹನಹನ - ದಹದಹ- ಪಚಪಚ - ಮಾರಯ - ಭಂಜ - ಗ್ರೂಣ ರೋಹಣ ರೋಹಣ - ಪಲ
ಹಲ ಛಿಂದ ಛಿಂದಿ - ಆವೇಶಯ ಆವೇಶಯ ರಹಂ ಹೂಂ - ಕ್ಷಾಂ - ಕ್ಷೂಂ - ನಟನಟ - ನೃತ್ಯ
- ಬ್ರೂಹಿ - ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಗರುಡಾಂಕನ ಮುಂದರುಣದ! ಕರವೀರಲತಾಂತದಿಂದೆ 'ನೂಟಿಂಟಾಗಲ್'

ವಿರಚಿತ ಮಂತ್ರದ ದೇಸೆಯಿಂ! ನಿರುಪಮದಾವೇಶಮಪ್ಪುದಹಿದಷ್ಟನೊಳಂ

೧೨೪

ವ|| ಇದು ಪಾವು ಕೊಳೆಹಾವಿಗೆ ಆವೇಶದ ಕಾಲದಷ್ಟಮಂತ್ರಂ ೧೦೮ ಪುಷ್ಪದಿಂ ಸಿದ್ಧಿ-ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆ

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ, ಓಂ ನಮೋ ಸರ್ಪಖಂಡ, ಓಂ ಸರ್ಪ
ಖಂಡ, ಓಂ ಛಿಂದ, ಓಂ ಸರ್ಪಛಿಂದ, ಏಹಿ ಘೇಂ - ಹೂಂ-ಘಟ್-ಸ್ವಾಹಾ

ಇದು ಕಾಲದಷ್ಟಮಂತ್ರಂ - ೧೦೮ ಪುಷ್ಪಮಂ ಗರುಡಮುದ್ರೆಯನಿಕ್ಕಿ ಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ಇದೊಂ ಕೊಳೆಹಾವಿಂ! ಮುದನಾಗರ್ ಮಂಡಲಾದಿ ದಷ್ಟನಾಗಳ್

ಪದೇಪಿಂ ಮಂತ್ರಿಸೆ ನುಡಿಗುಂ | ಉದಯಿಸಿದಾವೇಶದಿಂದಮಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ

೧೨೫

ಇನ್ನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಸ್ವಾಮಿಗಳ
ನಿರೂಪದಿಂ ನಾನೋದಿ(ಡಿ) ಮಂತ್ರಿಸಿದೆನು. ಮಂತ್ರಂ ಬೆರಸು ಕೆಯ್ಯಲಿ ಕರ್ನಾಟ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ,
ಕರಡಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ, ಅಟ್ಟಿತಿಂಬ ಹಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ, ಸರ್ಪನ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ,
ಚೋರನ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ, ಅವು ನೋಡುವ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ದೃಷ್ಟಿಯಂ ಕಟ್ಟುವೆ, ಕಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವೆ,
ಹಸುವಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಂ ಕೆಡೆಯ ಕಟ್ಟುವೆ, ನಾ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಓಜದಿಂ ಬಾಟಿಗೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಉತ್ತಮತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೩. ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ದಷ್ಟನಿಗೆ
ಆವೇಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುಂದೆ ದೇವಳಿಗೆಯ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೧೨೪. ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಕೆಂಪು ಕೂಗಿಲ ಬಳ್ಳಿ ಸಹಿತ ನೂರೊಂಟು ಸಲ ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ
ಮಾಡಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಆವೇಶ ಬರುವುದು. ವ|| ಇದು ನಾಗ ಕೊಳೆಹಾವಿಗೆ ಆವೇಶದ ಕಾಲದಷ್ಟ ಮಂತ್ರ.
೧೦೮ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ - ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೫. ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೆರೆ ಕೊಳೆಹಾವು ನಾಗರ ಮಂಡಲಾದಿ ಹಾವುಗಳು ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ
ಆವೇಶವುಂಟಾಗುವುದು; ಇದು ಪರಮಾರ್ಥ. ಇನ್ನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಕಂ|| ಮೇಳಿಸಿ ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಂ| ಪೀಲಿಯುಮಂ ಪೊಸೆದ ನೇಣನೀ ಮಂತ್ರದೊಳಂ
ದಾಳೋಚಿಸಿ ಗಂಟಿಪ್ಪ| ತ್ರೇಲಾಗಲ್ ಕಟ್ಟನಿಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಕೊರಲೊಳ್

೧೨೬

ಇಪ್ಪತ್ತೆಟ್ಟರೆಗಂ ತಾ| ನೊಪ್ಪುವ ಮಂತ್ರದೊಳೆ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಂ ಕಟ್ಟ
ಲಿಪ್ಪತ್ತುಟ್ಟುಗಳೆ ಹಲಿಯಿಂ| ದಪ್ಪ ಭಯಂ ತಪ್ಪುಗುಂ ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ

೧೨೭

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡೋಗ್ರ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸಕಲ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವ
ನಿ(ನಾರ್ತನಾ)ವಾರಣಾಯ ಓಂ ನಮೋ ಸದಾ ಛಿಂದಮುಂಚರದೋಮಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಮಂತ್ರಂ - ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮೂಡಣೆಂ ಬಂದ ಹಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಪಡುವಣೆಂ
ಬಂದ ಹಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಬಡಗಣೆಂ ಬಂದ ಹಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ತೆಂಕಣೆಂ
ಬಂದ ಹಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಯಮದೂತನ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಸುತ್ತಿ ಬಂದು [ತಿಂಬ]
ನಾಲ್ಕು ಕೋರದಾಡೆಯ [ಹಲಿಯ]ಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ ಓಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದೊಂಬತ್ತು ಸೂಟ್ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು, ಬಿಡುವೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಮೂಟು
ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ - ಓಂ ಣಮೋ ಭಗವದೇ ಅರಿಂಠಣೇಮಿಸ್ವ ಅರಿಂಠಿಣ ಬಂದೆಣ
ಬಂದಾಮಿ ರಕ್ತಸಾಣಂ ಭೂಯಾಣಂ ಖೇಯರಾಣಂ ಚೋರಾಣಂ ಧಾರಯಣಂ ಸಾಯಣೆ ಬಂಠತ
ಮಹೋರಗಾಣಂ ಆಣೆಚೆಕೆ ವಿದುರುಠ್ಠಂ ಭಟ್ಟಸ್ಸಂ ಭವಂತಿ ತೇಸದ್ವಿಪನಾಂ ಮಹಾಂಗಾಂ ದಿಠ್ಠಿ
ಬಂದಾಮಿ ದುಣು ಮಹಾದುಣು ಜ ಠ ಹೂಂ ಘಟ್ (ಸ್ವಾಹಾ) - ಇದರಿಠ್ಠಣೇಮಿಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಎಂಟು ಲಘೂಫಲಮಂ ಪಿಡಿ| ದೆಂಟುಂ ದಿಕ್ಕಿನೊಳೆ ಜಪಿಸಿ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸೆ ತ
ತ್ಕಂಟಕ ಚೋರಾದಿಭಯಂ| ಗೆಂಟುಱಿಸೊಳಿರದೋಡುಗುಂ ಮಹಾಕ್ರೂರಮೃಗಂ

೧೨೮

ಸಿರಿಸದ ಪೂ ಹಲಿಗಿಲಿಕಾ| ಯ್ವೆರಸಿದ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಕರ್ಮ| ಕಿರದೊಡರಿಸಲಹಿಕುಲೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೧೨೯

೧೨೬. ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಿಂದ ನವಿಲುಗರಿಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು, ಆ ನೇಣನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಳು
ಗಂಟನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದು. ೧೨೭. ಇಪ್ಪತ್ತೆಳರವರೆಗೂ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತ
ಕಟ್ಟಲು ಇಪ್ಪತ್ತು ಗಳೆ ಹಲಿಯಿಂದಾಗುವ ಭಯ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ. ಮಂತ್ರ :
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು, ಬಿಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು
ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨೮. ಎಂಟು ಸಣ್ಣ
ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂಳಲು ಕಳ್ಳರೇ ಮೊದಲಾದವರ
ಹಾಗೂ ಮಹಾಕ್ರೂರಮೃಗಗಳ ಭಯ ದೂರವಾಗುವುದು. ೧೨೯. ಸಿರಿಸದ ಹೂವು ಹಲಿಗಿಲಿಕಾಯಿ
ಮಡುವಾಗಲು ಎಂಬಿವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರ ಬೆರೆಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಅಹಿಕುಲದ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ಆಲಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯದೆ ಪೊಸ! ನೀಲಿಯುಮಂ ನಸ್ಯವಿಧಿಗೆ ಮಾಚ್ಚಿ ಬುಧಂ ತ
ತ್ಕಾಲದೊಳಂ ಮಣಶಿಲೆಯಂ! ಪಾಲಿತ ಗುಣನಿಳಯನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೩೦

ನುಗ್ಗಯ ಬೇರ್ ಸಿತ ಮರಿಚದೊ! ಕೊಗ್ಗಿರಿಕೊಂಡರೆದು ಬಿಡದೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ
ಲ್ಗಲಿಸಿದ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ! ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಗಳಿರ ಕಟ್ಟಲೆವೊಲದುಂ ೧೩೧

ಮಾತೇನಂಬಿಲದಿಂದಂ! ಪಾತಾಳ ಗರುತ್ಮನೆಸೆವ ಗೆಡ್ಡೆಯನರೆದಿ
ನ್ನೇ ತೊದಳೊತ್ತಿಯಲೊಡಂ! ವಾತಾಹತ ಮೇಘದಂತೆ ವಿಷಮುಟಿದಿರ್ಕುಂ ೧೩೨

ರೇವತಿ^೧ಯುಂಭರೆ^೨ ಸಿರಿಸದ! ಭಾವದ ಬಂದಳಿಕೆ ಚಂದನ ಪ್ರಯುಕ್ತಮೆನ
ಲೋವದರೆದು ತೀವೃತಿರ! ಲೈವೇಟ್ಟಿಂ ವಿಷಮತರ ವಿಷಂ ಪಜಿಪಡೆಗುಂ ೧೩೩

^೨ಮುಟಿಹಿಡಿಗೆ^೨

ಕನಕದ ಬೇರುಗುನಿಯ ಎಳಗೊನರಂ ಜಂಭೀರಫಲಸಮೇತಂ ಲವಣಂ
ಸನಯಂ ತಡಸಿನ ದಳಮೆಂ! ಬಿನಿತುಮನರೆದು ಗಣಿಯಿಂದೆ ಪೂಸುಗೆ ತನುಮಂ ೧೩೪

ಇಂತಿದುಟಿಂ ಮುಟಿಹಿಡಿಕೆಯ! ಭ್ರಾಂತಿನೊಳದಟಿಬಿಡು ಕಾಲ್ಗುಂ ಕೆಟ್ಟೊಡವಂ
ಗು ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ತಕ್ಕಿಯೆ! ಯಂ ತಾಂ ಮಾಡಲಿಟಿಗುಮದು ಮುನ್ನಿನವೋಲ್ ೧೩೫

ನೀಲಿಯ ಬೇರಂ ಪೂಸಲ್! ಸಾಲದೆ ತಾಂ ಪಲವುಮುಳ್ಳ ವಿಷಮುಂ ಕಿಡಿಸಲ್
ಭೂಲೋಕದೊಳಂ ಸದ್ಗುಣ! ಪಾಲಂ ತಾನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೩೬

ಹುಲುಗಿಲ ಮೂಲಿಕೆಯಂ ತಾ! ನಲಸದೆ ಕಾಂಜಿಕದೊಳರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ಭೂ
^೩ತಳದೊಳತಿ ದುಷ್ಟ^೩ ಗೋನಸ! ಕುಲದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ಲಿ ಸಂದೆಗಮುಂಟೇ ೧೩೭

ತಂಡುಲವಾರಿಯೊಳಂ ನೀಂ! ಕೊಂಡರೆ ಲಜ್ಜಾಲು ಮೂಲಿಕಾ ನೀಲಿಗಳಂ
ಮಂಡಲಸಂಭವ ವಿಷಮುಂ! ಖಂಡಿಸುಗುಂ ಸಕಳ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಳಾಸಾ ೧೩೮

೧೩೦. ತಾತ್ಪಾರ ಮಾಡದೆ ತಿಳಿದಂತಹವರು ಹೊಸನೀಲಿಯನ್ನೂ ಮಣಶಿಲೆಯನ್ನೂ ಆ ಕೂಡಲೆ
ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗುಣನಿಳಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೧. ನುಗ್ಗಯ ಬೇರು
ಬಿಳಿಯ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ
ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನು? ಪಾತಾಳಗರುಡನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿದ್ದು
ಕೊಡಲು ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮೋಡ ಚದುರುವಂತೆ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೩೩. ರೇವತಿಯಲ್ಲಿ
ಸಿರಿಸದಲ್ಲಿನ ಬಂದಳಿಕೆಯನ್ನು ಚಂದನದೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ವಿಷಮತರ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.
ಮುಟಿಹಿಡಿಗೆ. ೧೩೪. ಕನಕದ ಬೇರು ಉಗುನಿಯ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರು ಜಂಭೀರಫಲ ಲವಣ ತಡಸಿನ
ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಗರಿಯಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೧೩೫. ಇದರಿಂದ ಮರವೆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಕ್ಷವಾದ ಕಾಲುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಶರೀರಕ್ರಿಯೆ ಮೊದಲಿನಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೩೬.
ನೀಲಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಭೂಲೋಕದ
ಸದ್ಗುಣಯೆನ್ನಿಸಿರುವ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೭. ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಹುಲುಗಿಲ ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು
ಕಾಂಜಿಕದೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಅತಿದುಷ್ಕ ಗೋನಸಕುಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ
ಸಂದೇಹವುಂಟೇ? ೧೩೮. ಮುಟ್ಟಿದರೆಮುನಿ ಮತ್ತು ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ
ಮಂಡಲಹಾವಿನಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ವಿಷವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಸಕಲವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಳಾಸಾ.

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ ತಾ| ನಂಜದೆ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲ್ ಪಡೆಮಾ
ತೇಂ ಜವದೊಳೆ ಗೋನಸಕುಲ|¹ಮೆಂಜಲಿಸಿದ¹ ವಿಷಗಳಟಿಗುಮೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ ೧೩೯

ಮತ್ತೆನಿಸಿದೆತ್ತುನಾಲಗೆ| ಯುತ್ತುಮತರ ಹೀರೆ ಮೇಣ್ ತ್ರಿಶೂಲಿಯುಮಂ ತಾಂ
ಬಿತ್ತರದಿಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊ| ಳ್ತೊಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಗೋನಸವಿಷಮಂ ೧೪೦

ಹಯಗಂಧಿಯ ಬೇರಂ ಕ್ಷೀ| ರಯುತಂ ಮುಂ ಕುಡಿದು ತಿಂಗೆ ವಿಷಮಂ ಬಟಿಯುಂ
ಕ್ಷಯಮಕ್ಕುಂ ಗರಳಂ ದು| ನಯದೂರನೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೪೧

ನಿರ್ವಿಷದ ಉಂಗುರ

ಮ|| ಅಹುದೆಖ್ವಿಂಡದ ತಾಮ್ರದುಂಗುರಮದೇ ತಾಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಬಂದೊಡಾ
ಗ್ರಹಣಂ ಕಾಲದೊಳಂದು ²ಕಾಡಗಸೆಯಾ² ಪಂಚಾಂಗಮಂ ದುಗ್ಧದಿಂ
ವಿಹಿತಂ ತಾನೆನೆ ಪಾರದಾಖ್ಯದಿನದಂ ಸಮೃದ್ಧಿತಂ ಮಾಡಿ ಕಿಂ
ಬಹುನಾ ದ್ವಾದಶವಾರಮಂತದಟಿಳೊಳಂ ಕಾಸಟ್ಟಿ ಮೋಕ್ಷಾಂತಮುಂ ೧೪೨

ಕಂ|| ಆವುಂಗುರಮಂ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಾವುದಕಮನೀಂಟಲಟಿಗುಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮೀ
ಭೂವಳಯದೊಳೆಂದಂ ವಿಬು| ಧಾವಳಿ ³ವಿನುತಂ³ ಮನೋಜನಿಭ ಮಂಗಬುಧಂ ೧೪೩

ಉ|| ದೀಪದೆ ನಂಬಿರಲ್ಕಿದಟ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳೊಳಲ್ಲದಂದು ನಿ
ಷ್ಠಾಪನೆಯಾದೊಡಂ ಗ್ರಹಣದಂದನುರಾಗದೆ ತಂದು ಮೌನಿ ನಿ
ಷ್ಠಾಪಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಗೆಡ್ಡೆಯನಂತೆ ಸ್ಥಳಿಸಲ್
ತಾಪಿತ ತಾಮ್ರದೊಳ್ ತಗಡನದ್ದುಗೆ ಕಾಸುಗೆಯಂತ⁴[ದಂ ಪುನಃ]⁴ ೧೪೪

ಕಂ|| ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ತುಲುಚೆಯ| ನೊಗ್ಗರೆ ತಾಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಬೇರ್ಗೊಳೊಳ್ಲ್ಲಂ
ತಗ್ಗಲ ಮೂಸೂಟ್ವರೆಗಂ| ತೆಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ರಚಿಸಿ ಯಜಿಸಿ ತಂದದನೆ ವಲಂ ೧೪೫

೧೩೯. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಹೆದರದೆ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕೂಡಲೆ
ಗೋನಸ ಜಾತಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಾಶವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೪೦. ಎತ್ತುನಾಲಗೆ ಉತ್ತುಮವಾದ
ಹೀರೆ ಮತ್ತು ತ್ರಿಶೂಲಿಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೋನಸವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.
೧೪೧. ಅಶ್ವಗಂಧಿಬೇರನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ತಿನ್ನಲು ವಿಷನಾಶನವೆಂಬುದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ
ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ವಿಷದ ಉಂಗುರ: ೧೪೨. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಎಖ್ವಿಂಡದ
(ಒಂದು ಸುತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಅಖಂಡವಾದ) ತಾಮ್ರದುಂಗುರವೇ ನಿರ್ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕಾಡಗಸೆಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತಂದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಪಾದರಸದೊಡನೆ ಮರ್ದನ ಮಾಡಿ ಹನ್ನೆರಡು
ವಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಜೀವಿತದವರೆಗೂ ೧೪೩. ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ಅದ್ದಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು
ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ವಿಬುಧರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಾದ ಮನ್ಮಥಸದೃಶ ಮಂಗರಾಜನು
ಹೇಳಿದನು. ೧೪೪. ದೀಪವನ್ನೆ ನಂಬಿದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗ್ರಹಣವಾದ ದಿನ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಂದು ಸ್ಥಳನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಾಯಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ
ತಾಮ್ರದ ತಗಡನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದ್ದಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು. ೧೪೫. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ತುರುಚೆ
ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿಯವರೆಗೂ ರಚಿಸಿ ಯಜಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಂದು.

ನೀರೊಳಗಿಟ್ಟಾ ನೀರಿಂ ದಾರಾನುಂ ಸ್ನಾನ ಪಾನಮಂ ಮಾಡಿದೊಡಂ
ಭೋರನೆ ಕಳೆಗುಂ ವಿಷಮುಂ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಾನ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೪೬

ಕೆಂಪಿನ ಕಣಗಿಲೆಯಿವಾಶ್ಚರಿ ಕೆಂಪಿನಪಾಮಾರ್ಗ ದಾಗುಡಿಗಳೆಂಬಿವಜ್ಜೊಳ್
ಸೊಂಪುಳ್ಳ ಬೇರ್ಗಳಂ ತಂ ದುಂ'ಪುಡಿ' ಧನ್ವಂತರಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಪ್ತಿಗಳ್

೧೪೭

ರಕ್ಷೆಯನಾಗಿಸಿ ಶುಭದಿನ! ನಕ್ಷತ್ರದೊಳನುಪಮಾನಮಂತದ ನೀನಿಂ
ತೀಕ್ಷ್ಣಿಸಿ ಜಲದೊಳಮಿರಿಸಿದ! ನಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಸ್ನಾನದೊಳಂ

೧೪೮

ಮ|| ಬರೆ ತತ್ಸಿದ್ಧದಿನಗಳಂತವಜ್ಜೊಳಂ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯೊಳ್ಳೂಲಮುಂ
ಗುರದೊಳ್ ತೀವಿರಲಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವುದದಂ ಕರ್ಬೊನ್ನಳುಂ ಮುಟ್ಟಿದಂ
ತಿರಲಾವುಂಗುರಮಂ ಜಲಾಂತರದೊಳಿಟ್ಟಾ ವಾರಿಯಿಂ ಸ್ನಾನಮಂ
ಗರುಡಧ್ಯಾನದಿನಾಗಿಸಲೈ ಕುಡಿಸಲ್ಯಾ ವಾರಿಯಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ

೧೪೯

ಲಲಿತ ಪೃತ್ತಂ|| ಟಂಕಾ ನಿಶಾ ಮಧುಕಮಿಲ್ಲಣ ರುಜಾಖ್ಯಮಿವೆ! ತಾಂ ಕರಮಿರಲ್ ಸಮದೊ(ಳೊಂ)

ದೇವಪ ಭಾಗಂ

ಸಂಕಿಸದೆ ಮೋನದೊಳೆ ತಂದು ಘನನಾದಿಯನ! ದಂ ಕರಮೆ ರಕ್ಷಿತಮದೆಲ್ಲವಜಿ ತೂಕು
ತಾಂ ಕರಮಿರಲ್ 'ಬೆರಸಿ[ಸೇವಿಪುದು]' ಗೋಪ್ಯತದೊ! ಳಂ ಕಲಸಿದಂತದಣಮಾಗಲದು ಕರ್ಷಂ
³[ತಾಂ ಕರ]³ ಘನಂ ಗಡ ಬದುಕಂಕನವನೆನ್ನದಿರು! ಬಿಂಕದ ಚರಾಚರವಿಷಂ ಪರಿಗುಮೆಲ್ಲಂ ೧೫೦

ಕಂ|| ಬರೆ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿ ಪು! ಟ್ಟಿರೆ ನೀಲಿ ಪ್ರೇತಭೂಮಿಯೊಳ್ ತಂದದನಿಂ
ತಿರಿಸರೆದು ನೀರೊಳಿಂಟಲ್! ಚರಾಚರಂಗಳ ವಿಷಂಗಳುಂ ನಿಂದಪುವೇ

೧೫೧

ಕರಕರ್ಣ ದೇವದಾಳಿಯ! ವರವೀಜಂ ನೀಲಿ ಗದುಗಿನೆಲೆ ಒಂಜಿಗೇಯಂ
ಸರಿಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ಮೆಲಲಾ! ಪುರುಷಂ ಖಗರಾಜನೆಂದುವಂಜುಗುಮಹಿಗಳ್

೧೫೨

೧೪೬. ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು
ದಯಾಮಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೪೭ ಕೆಂಪುಕಣಗಿಲೆ ಈಶ್ವರಿ ಕೆಂಪು ಉತ್ತರಾಣಿ
ದಾಗುಡಿಗಳೆಂಬಿವರ ಸೊಂಪಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾಡಿದ ಪುಡಿ ಧನ್ವಂತರೀ ಔಷಧಗಳಾಗಿವೆ.
೧೪೮. ಇವುಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿ ಶುಭದಿನ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆಕ್ಷಣ
ಕುಡಿಯಲು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ನಿರ್ವಿಷ. ೧೪೯. ಸಿದ್ಧದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯ ಬೇರನ್ನು ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ
ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ತಾಕಿಸದೆ ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಗರುಡಧ್ಯಾನ
ಸಹಿತ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಾಶನ. ೧೫೦. ಬೆಳುಗಾರ ಅರಿಸಿನ ಮಧುಕ
ಇಲ್ಲಣ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಈ ಎಲ್ಲದರ ಸಮಭಾಗದಷ್ಟು ಘನನಾದಿಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಂದು
ಬೆರಸಿ, ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕರ್ಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಬದುಕಲಾರನೆಂಬ ಮಾತೇ
ಇಲ್ಲ; ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೫೧. ಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀಲಿಗಿಡವನ್ನು
ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ತಂದು ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಚರಾಚರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ.
೧೫೨. ಕರಕರ್ಣ ದೇವದಾಳಿವೀಜ ನೀಲಿ ಗದುಗಿನೆಲೆ ರಂಜಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ

ಮರಿಚಂ ಸೈಂಧವಮೆಂಬೀ ಯೆರಡಂ ಸಮಮಾಗಿ ಕೊಂಡು ನಿಂಬದ ಬೀಜೋ
ತೃರಮಂ ಪಯೋಘೃತಂಗಳ್ ಬೆರಸಿಂಟೆ ಚರಾಚರಂ ವಿಷಂ ಪರಿದಳಿಗುಂ

೧೫೩

ರಘೋದ್ಧತಂ|| ನಂಜೆ ಬೆಟ್ಟಿತ್ತು ಗಡೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂ
ದಂಜಲೇಕೆ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬುದಂ
ಬಂಜೆಯಪ್ಪುದನೆ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ಮ
ತ್ತಂಜದಿಂಟೆ ತೊಡೆಯಲ್ ವಿಷಾಪಹಂ

೧೫೪

ಒಂದೆಯಪ್ಪ ಮಡುವಾಗಲೊಂದಣಿಂ
ಸಂಧಿಸಿದ್ ವಿಷಮೆಯ್ ಪಿಂಗುಗುಂ
ಸಿಂಧುವೆಲ್ಲೆವರಮೆಯ್ ಭವ್ಯರೊಳ್
ಬಂಧುವಪ್ಪ ವರ ಮಂಗನಾಜ್ಞೆಯಿಂ

೧೫೫

ಉ|| ಮಾಲತಿ ದೇವದಾರಮರ್ದುವಳ್ಳಿ ಕುರುಂಟಗೆ ದೇವದಾಳಿ ಸ
ದ್ವಾಳವಜಾಮೋದವರುತಾಳ ಘನಂ ಸದಲಾಬು ನಿಂಬಮುಂ
ವಾಳುಕಿ ಲುಂಗ ಭಾಸ್ಕರ ಲವಂಗ ತಮಾಳಕ ನಾಗಕೇಸರಂ
ಮೇಳಿಸಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನವಹಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಕರಿಯಾವಿಕಾಖ್ಯದಿಂ

೧೫೬

ಕಂ|| ಅಡುವುದದಂ ತತ್ ಕ್ಷೀರದೆ! ತಡೆಯದೆ ಉಣ್ಣುದು ಬಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಕಾಳೋರಗನಿಂ
ಮಡಿಯ ನರನೆಂದು ಕರುಣದೆ! ನುಡಿದಂ ಗಡ ಗರುಡನೆಂಬರಿದು ಕೇವಳಮೇ

೧೫೭

ಗಿರಿಕನ್ನೆಕುಮಾರಿಯ ಬೇರ್! ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಕೊನರ್ ಗುಡೂಚಿಗಳೊಂದಾ
ಗಿರೆ ಸಿದ್ಧಿದಿನದೊಳಡುವುದು! ಪರಮಾನ್ನಮನೊಸೆದು ಕಾಳಿಯಾವಿನ ಪಾಲಿಂ

೧೫೮

ಘನಸಾರಯುಕ್ತಮೆನಲುಂ! ಡ ನರಂಗಂ ವತ್ಸರಂಬರಂ ನಿರ್ವಿಷಮೆಂ
ದನುಪಮ ಗುಣನಿಧಿ ಮಂಗಂ! ಜಿನಮತದಿಂ ಪೇಟ್ಟಿನಖಿಳ ಜನಮುಟಿವಿನೆಗಂ

೧೫೯

ಸೇವಿಸಿದ ಪುರುಷನನ್ನು ಖಗರಾಜನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಹಿಗಳು ಹೆದರುತ್ತವೆ. ೧೫೩. ಮೇಣಸು ಸೈಂಧವ ಈ ಎರಡನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇವಿನಬೀಜವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಚರಾಚರಾದಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೪. ವಿಷ ಅತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಮಡುವಾಗಲು ಮತ್ತು ಬಂಜೆಗಳ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪಾನಗಳಿಂದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೫೫. ಮಡುವಾಗಲೊಂದರಿಂದಲೇ ಒದಗಿದ ವಿಷ ನಾಶವೆಂದು ಸಿಂಧುವಿನವರೆಗೂ ಇರುವ ಭವ್ಯಜನರ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂಗರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ೧೫೬. ಮಾಲತಿ ದೇವದಾರು ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಕುರುಟಿಗೆ ದೇವದಾಳಿ ಬಾಳ ಬಜೆ ಅಜಮೋದ ಅರುತಾಳ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಅಲಾಬು ನಿಂಬ ವಾಳುಕಿ ಲುಂಗ ಭಾಸ್ಕರ ಲವಂಗ ತಮಾಲಕ ನಾಗಕೇಸರ ಹೊಸ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರಿಯಾವಿಕಾಖ್ಯದಿಂದ (ಕರಿಯ ಆಕಳ ಹಾಲು?) ೧೫೭. ಬೇಯಿಸಿ ಆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಆನಂತರ ಮಾನವನು ಕಾಳೋರಗನಿಂದಲೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗರುಡನು ಹೇಳಿದನೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ೧೫೮. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಕುಮಾರಿಯ ಬೇರು ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಚಿಗುರು ಗುಡೂಚಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿದಿನದಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾನ್ನ ಮಾಡಿ ೧೫೯. ಸಾರವತ್ತಾದ ಈ ಪರಮಾನ್ನವನ್ನುಂಡ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಯಾವ ವಿಷವೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಜಿನಮುನಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಎಲ್ಲ

- ಉ|| ಎಕ್ಕೆಯ ಮಾದಲಗಳ ಮೊದಲನೊಂದನೊಂದನೊಳ್
ತಕ್ಕದೆನಲೈ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ತನ್ನ(ದ್ವ?)ವಸಂಭವ ಮೂಲಮಪ್ಪವಂ
ಚೆಕ್ಕನೆ ಮೊನದಿಂ ತರಿಸಿ ಕೂಡಡುಗಾಡಿನ ತಕ್ಕಮೊಂದೆ ಕೂ
ಡೆಕ್ಕೆಯಡಲ್ಮಮಂಬಲಿಯುಮಂ ಕೊಟ್ಟಿಯಕ್ಕಿಯೊಳಂ ಬಟಿಕ್ಕದಂ ೧೬೦
- ಕಂ|| ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಿದಿನಂ ಕೊಟ್ಟಿ ಯಂಬಲಿಯನದಂ ಬಟಿಕ್ಕಮಿಮಡಿ ಪಣ್ಣಾ
ಸಂಬರ ವಿಷಮಿಲ್ಲವನಂ! ತಿಂಬುದುಮಾ ತಿಂದ ಘನೆಯದಾಗಳೆ ಸಾಯ್ಗಂ ೧೬೧
- ಕಿರುದೇಗಿನ ಬೇರಂ ತಾಂ! ಕೊಟ್ಟಿಯಕ್ಕಿಯೊಳಾಡಿನಳೆಯೊಳಟ್ಟಂಬಲಿಯಂ
ಸುಟ್ಟಿ ವರುಷಂಬರಮುಂ ಜನ! ಮಟ್ಟಿಯಲ್ ವಿಷಮಿಲ್ಲಮವನನಹಿ ಕೊಳೆ ಮಡಿಗುಂ ೧೬೨
- ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್ ಪೂಪುಮನೊಡ! ನಿಕ್ಕೆ ಸಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಗಿ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಯಲ್
ನಿಕ್ಕುವಮೇನಱುದಿಂಗಳ್! ಬರ್ಕುಮದೆಂಬಿನೆಗಮಾ ನರಂ ವಿಷದೂರಂ ೧೬೩
- ಬಿಳಿಯುಗುನಿಯ ಬೇರಂ ನಿ! ಶ್ವೇತಮತಿಯಿಂ ತಂದು ಪುಷ್ಪ ತಾರೆಯೊಳಂ ನೀ
ರೊಳೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯೆ ವಿಷದಿಂ! ದಟ್ಟಿಯಂ ತನ್ನರನೆ ವತ್ಸರಂ ಬರ್ಪಿನೆಗಂ ೧೬೪
- ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ! ಸಿರಿಸದ ಮೂಲಮನೆ ತಂದು ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
ದರೆದೀಂಟಲೊಡಂ! ವರ್ಷಂ! ಬರಮುಂ ತತ್ವಾ[ಯಿ]ಗೆಯ್ದಲಾಳಿದು ಗರಳಂ ೧೬೫
- ಪೂರ್ಣಹಿತಂ ತಚ್ಚೇತ ಪು! ನರ್ನವಿಯಂ ಪುಷ್ಪತಾರೆಯೊಳ್ ತಂದುದುಮಂ
ಚೂರ್ಣಿಸಿ ನೀರೊಳ್ ಕುಡಿಗಾ! ಪೂರ್ಣಂ ಸಂವತ್ಸರಂಬರಂ ನಿರ್ವಿಷದಂ! ೧೬೬
- ಇನವಾರದಮಾವಾಸ್ಯೆಯ! ದಿನದೊಳ್ ದಾಗುಡಿಯ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿ^೨ಸೊ
ಪ್ಪಿನ^೨ ಕಿಟ್ಟಿದಡಸಿಗೈಲೆಯಂ! ತಿನಲಾತಂಗಿಲ್ಲ ವಿಷಮದಾ ವರ್ಷಾಂತಂ ೧೬೭

ಜನರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ೧೬೦. ಎಕ್ಕೆ ಮಾದಲಗಳ ಹೊಸ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೌನದಿಂದ ತರಿಸಿ ಒಂದೊಂದೊಂದನ್ನು ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಆಡಿನ ಮಜ್ಜೆಗೊಡನೆ ಬೇಯಿಸಿ ಕೊರೆಯಕ್ಕಿಯ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ, ೧೬೧. ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಿದಿನದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆತನನ್ನು ಈಗದ ಸರ್ಪವೇ ಸಾಯುವುದು. ೧೬೨. ಕಿರುದೇಗಿನ ಬೇರನ್ನು ಕೊರೆಯಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಆಡಿನ ಮಜ್ಜೆಗೊಡನೆ ಅಂಬಲಿ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು ವರ್ಷತನಕ ವಿಷವುಂಟಾಗದು; ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಅದೇ ಸಾಯುವುದು. ೧೬೩. ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ನರನಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ವಿಷ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೬೪. ಬಿಳಿ ಉಗುನಿಯ ಬೇರನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪುಷ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿದ ನರನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷದಿಂದ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ೧೬೫. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸದಂದು ಸಿರಿಸದ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲರೆದು ಸೇವಿಸಲು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವು ಆ ಬಡಪಾಯಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರದು. ೧೬೬. ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿಯನ್ನು ಪುಷ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರದಂದು ತಂದು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರದವರೆಗೂ ನಿರ್ವಿಷನಾಗುವನು. ೧೬೭. ಭಾನುವಾರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ದಾಗುಡಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಕಿರು ತಡಸಿಗೈಲೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಾತನಿಗೆ

ದೀವಳಿಗೆಯ 'ಬಾವುದಿನಂ'! ಭಾವಿಸಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ ವೃಕ್ಷಾದಿಯ ಪ
ತ್ರಾವಳಿಯಂ ಬಲ್ಲಂ ಸಮ! ನೇವೇಟ್ಟಿಂ ಮೆಲುಗೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ವರ್ಷಾಂತಂ

೧೬೮

ತರಳ|| ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿಯಂ ರವಿಪುಷ್ಪಮಂ ಬೆರಸಂಬುವಿಂ
ಚಳೆಯದಿಂದರೆದಂತದಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ತದ್ವರುಷಂಬರಂ
ಖಳಫಣೆಪ್ರಮುಖಿಂಗಳಾ ವಿಷಮಿಲ್ಲಮಾತನೊಳಲ್ತೆ^೨ ದೇ
ವಳಿಗೆ ನಾಡ ಮಹಾಪ್ರಭು ಪ್ರಥಿತೋಕ್ತಮಿಂತಿದು ಲೋಕದೊಳ್

೧೬೯

ಚಂ|| ಧರೆಯ ಜನೋಪಕಾರಮನಿಂತಿದನೆನ್ನ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ವಿರಚಿಸಿದೆಂ ಖಗೆಂದ್ರಮಣದರ್ಪಣಮೆಂಬಭಿಧಾನದಿಂದೆ ಮ
ಚ್ಚರಿಸದಿದಂ ಪರೀಕ್ಷಿಪುದು ಮಾಯ್ದುದು ನಿಮ್ಮಯ ಭಾವಹಸ್ತದಿಂ
ಸುರುಚಿರಮಾಗೆ ಮಂಗಣಬುಧಂಗೆ ಸಹಾಯರೆನಲ್ಕೆ ಪಂಡಿತರ್

೧೭೦

ಮ|| ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಸಭಾಂತರಾಳದೊಳಶೇಷಪ್ರಜ್ಞರುಂ ಸರ್ವಶಾ
ಸ್ತ್ರಪಯೋರಾಶಿಗಳಸ್ಮದೀಯ ಕೃತಿಯಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ನೋಡಿ [ನೋ
ಡಿ] ಪುರೋವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದುವಂತಿರಲಿದಂ ಮಾಯ್ದುಜ್ಜಗಂ ನಿಮ್ಮದೆಂ
ದು ಪದದ್ವಂದ್ವದೊಳಿಕ್ಕುವೆಂ ಕುಸುಮಮಂ ಮನ್ಮಾತೆ ವಾಗ್ಗೇವಿಯಾ

೧೭೧

*ಕಂ|| ಷೋಡಶ ಭಾವನೆಯಂತೀ! ಷೋಡಶವಧಿಕಾರವೆಲ್ಲವಂ ಭಾವಿಸುತುಂ
ನೋಡೆ ಮನದೇಹಕದಿಂದಂ! ಮಾಡುಗೆ ತಾಂ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಂಗಳುಮಂ

೧೭೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ತಾಂ! ಸಂತತ ದಯೆವೆರಸಿ ಮಾಡೆ ಸಫಲಮದಕ್ಕುಂ
ಕಂತುಹರ ಪೂಜ್ಯಪಾದರು! ಮಂತೀ ಮಂಗಣನೆ ಪೇಟ್ಟಿರಮಳ ಗುಣಾಡ್ಯರ್

೧೭೩

ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವುಂಟಾಗದು. ೧೬೮. ದೀವಾವಳಿ ಬಲಿಪಾಡ್ಯಮಿ ದಿವಸ ಬಲ್ಲವನು ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ
ವೃಕ್ಷಾದಿಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ವರ್ಷಾಂತದವರೆಗೂ ನಿರ್ವಿಷನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೧೬೯. ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ
ಎಕ್ಕೆಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ದುಷ್ಟ ಸರ್ಪಾದಿ
ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಿಂದ ಆತನಿಗೆ ವಿಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದೇವಳಿಗೆ ನಾಡ ಪ್ರಭು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೧೭೦. ಭೂಲೋಕದ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಖಗೆಂದ್ರಮಣದರ್ಪಣವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದನು; ಮಂಗಬುಧನಿಗೆ ಸಹಾಯಕರೆನ್ನಿಸುವ ಪಂಡಿತರು
ಮತ್ಸರಪಡದೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಭಾವಹಸ್ತದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸುಖಕರವಾಗುವುದು. ೧೭೧.
ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಿರುವ ಈ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತರೂ ನನ್ನ ಈ
ಕೃತಿಯನ್ನು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರಲು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ
ಕಾರ್ಯವು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಮಾತೆಯಾದ ವಾಗ್ಗೇವಿಯ ಪಾದದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪುಷ್ಪವನ್ನರ್ಪಿಸುವೆನು.
೧೭೨. ಷೋಡಶ ಭಾವನೆಯಂತೆ ಈ ಹದಿನಾರು ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ವಿಚಾರ
ಮಾಡಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೭೩. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು
ಸತತವಾಗಿ ದಯಾಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾತನು ಸಫಲನಾಗುವನು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತರೂ
ಮನ್ಮಥದ್ವಂದ್ವಿಗಳೂ ಆದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮಂಗರಾಜನೂ ಹೇಳಿರುವರು

ಗುರುಜನ ಪಿರಿಯರ್ ನೋಡಿಯೆ! ಉರುತರ ಗುಣೆಗಳ್ಗೆ ಪೇಟೆ ಸಾಧ್ಯಂ ವಿದ್ಯಂ
ಕರಧೂರ್ತ ಕಷ್ಟದುಷ್ಟಂ! ಗಿರದೀಯಲ್ ನಷ್ಟವಿದ್ಯೆಯಪ್ಪದು ಪ್ರಸಿಯೇ ೧೭೪

ಸೊಲ್ಲಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ ಮಂತ್ರಂ! ಸೊಲ್ಲಿಸಿದೊಡೆ ಕಿಡುಗು ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಂಗಳ್ ತಾಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಯೋಜಿಸಿ ಮಾಡ! ಲೈಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೧೭೫

ಸಾರಾಸಾರಮನಱಿಯದೆ! ಯಾರಾನುಂ ಕೇಳೆ ಪೇಟೊಡ್ಡಾ ಭೇಷಜಮಂ
ಸಾರಂಗಿಡುಗುಂ ಪುತ್ತಾ! ಧೀರಂ ಸಾರಂಗೆ ಪೇಟ್ಟಿದೀ ಗ್ರಂಥಮುಮಂ ೧೭೬

ವ|| ಅಂತು ಪ್ರಯತ್ನಪರನಾಗಿ ಗ್ರಂಥಮಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಮಾಡ್ಪುದು

ಚಂ|| ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಮಪ್ಪವೊಲಿದಂ ಮುದದಿಂ ತಿಳಿದೊಪ್ಪೆ ಪೇಟೊನ್ನಾಂ
ಪುರುಪರಮಾತ್ಮನುಕ್ತಿಯಿನಶೇಷಬುಧರ್ ನೆಱೆ ನೋಡೆ ಪೇಟೊ[ನಾಂ]
ಹರಿಹರ ಭೂಭುಜಪ್ರಥಿತ ಕೀರ್ತಿ ರಮಾರಮಣೀಯದಂತೆ ಸ
ಚ್ಚರಿತದಿನಿಂತಿದುಂ ಪರೆಗೆ ಲೋಕದೊಳೆಲ್ಲೆಡೆಗಂ ನಿರಂತರಂ ೧೭೭

ಸೃ|| ಸೋಮಂ ಪ್ರೇಮಾಸ್ವದಂ ಬೀರುಗುಮಿಳೆಗೆ ಸುಧಾಸಾರಮಂ ಚಂದ್ರನೆಂತಂ
ತೀ ಮಂತ್ರಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಂ ಕೃತಿ ವಿಷದಹನಾಘೋಷಮಂ ಮಾಱಿಕುಂ ಸು
ಕ್ಷೇಮಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಂಗಳ ನಿಲಯಮಿಳಾಬಾರ್ಹರುಳ್ಳನ್ನೆಗಂ ಶ್ರೀ
ಧಾಮಂ ತಾವಿಂತಿವೆಂದುಂ ನೆಲಸುಗೆ ವಸುಧಾಚಕ್ರದೊಳ್ ಮಾನನೀಯಂ ೧೭೮

೧೭೪. ಗುರುಜನರೂ ಹಿರಿಯರೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ವಿದ್ಯೆಯು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಧೂರ್ತರಿಗೆ ಕಡುದುಷ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ವಿದ್ಯೆಯು ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೧೭೫. ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳಾವುವೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ೧೭೬. ಸಾರಾಸಾರವಾವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಉತ್ತಮನಾದವನು ವಿವೇಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಂಥವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕು. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಬೇಕು. ೧೭೭. ಮೋಕ್ಷವು ಸಾಧಿತವಾಗುವಂತೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಪುರುದೇವನ ಹಿತವಚನವೆಂದೂ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಿಳಿಯಲೆಂದೂ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಹರರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲಸಲಿ. ೧೭೮. ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಂದ ಲೋಕವನ್ನು ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಂತ್ರಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಈ ಕೃತಿಯು ಕಷ್ಟತರವಾದ ವಿಷದಹನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವವರೆಗೂ ಮಾನನೀಯನೂ ಪ್ರೇಮ ಪೂರಿತನೂ ಆದ ಸೋಮರಾಜನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರಲಿ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣಂ

ಪೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಸಮಾಪ್ತಂ

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

(ಈ ಗದ್ಯಾನುವಾದವು ಭೋಗನಹಳ್ಳಿ ಸಣ್ಣೇಗೌಡ ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರಿಂದ ೯.೨.೧೯೯೩ ರಂದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು)

1942

1942-1943
1943-1944
1944-1945

1942-1943
1943-1944
1944-1945

1945-1946

1946-1947
1947-1948
1948-1949

1946-1947
1947-1948
1948-1949

1949-1950

1950-1951
1951-1952

1950-1951
1951-1952

Q

ವಿಷಯ ಸೂಚಿತ ಪದಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

(ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಮುಂದೆ ವಿಷಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಕೋಲೆ=ಅಂಕೋಲೆ ವಿಷಕ್ಕೆ
ಎಂಬಂತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ)

ಅಂಕೋಲೆ	೨-೧೧೭-೮	ಉಂಗುರ	೧೬-೧೪೧-೩
ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಲಕ್ಷಣ	೩-೫	ಉಡು	೧೩-೮೩-೫
ಅಂಗುರು	೨-೫೫	ಉದ್ದು	೨-೧೬೪-೬
ಅಂಜನ	೬-೧-೪೪	ಉಪ್ಪು	೨-೭೯
ಅಂಜನ ಪಾಸ ನಸ್ಯ	೯-೧-೨೪	ಉಮತ್ತ	೨-೪೮
ಅಜೇರ್ಣ	೨-೧೭೩	ಉರಿ	೧೫-೧೩-೫
ಅಣೆಲು	೧೩-೮೧	ಉರಿಸೆಕೆ	೨-೧೮೨-೩
ಅಣೆಲೆ	೨-೯೫	ಉಳ್ಳಿ	೨-೭೮
ಅಧಿಕಾನ್	೨-೧೩೭	ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು	೨-೫೧-೨
ಅನ್ನ	೨-೧೩೩	ಎಣ್ಣೆ	೨-೧೨೦, ೧೪೬
ಅಭ್ರಕ	೨-೬೮-೯	ಎಯ್ಯಮುಳ್ಳು	೨-೧೩೦-೧
ಅಮಾವೃ	೧೩-೬೩	ಎಯ್ಯಮೃಗ	೧೩-೭೯-೮೦
ಅರುಟಾಳ	೨-೧೧೮	ಎಳ್ಳಗಸೆ	೨-೧೪೮
ಅಲಸಂದೆ	೨-೧೬೮	ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫, ೧೪೭
ಅವರೆ	೨-೧೬೪-೬	ಎಡಿ	೧೩-೧೦೧
ಅಶ್ವ	೧೩-೬೪-೫	ಎಲಕ್ಕಿ	೨-೭೭
ಅಶ್ವಗಂಧಿ	೨-೫೬	ಒಂಟೆ	೧೩-೬೬
ಅಶ್ವಮಾರಿ	೨-೩೯	ಒತಿ	೧೩-೮೬
ಅಷ್ಟಾಂಗವಿಧಾನ	೩-೨-೩	ಓವು	೨-೭೬
ಅಷ್ಟಾಂಗಸಂಗ್ರಹ	೩-೪	ಔಡಲದೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯
ಅಸಿತ	೧೫-೩೬-೭	ಕಂಕುಷ್ಕ	೨-೬೮
ಅಸ್ಥಿ	೧೫-೩೨-೩	ಕಂಗುಂಗಿ ಎಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫
ಅಸ್ತೃಶಸ್ತೃದಿಂದಾದ ಗಾಯ	೧೫-೫೭-೮	ಕಂಬಳಿಹುಳು	೧೩-೧೧೯
ಆಡು ಹೋತು ಕುರಿ	೧೩-೭೭	ಕಂಬು	೨-೧೬೦
ಆನೆ	೧೩-೬೧	ಕಕ್ಕೆ	೨-೧೧೪
ಇಂಗು	೨-೭೧	ಕಡಂದುರು	೧೩-೧೧೧
ಇಟ್ಟಿಯಬೀಜ	೨-೪೬	ಕಡಲೆ	೨-೧೬೩
ಇರುವೆ	೧೩-೧೨೧	ಕಡವು	೧೩-೭೦-೧
ಇಲಿವಾಲ	೨-೫೦	ಕಡಸಿಗೆ	೨-೯೭
ಈರುಳ್ಳಿ	೨-೭೫	ಕಣಜ	೧೩-೧೧೧

ಕಣಿಗಿಲು	೨-೩೪-೮
ಕತ್ತೆ	೧೩-೬೭-೮
ಕಪ್ಪುರಹುಳಿ	೨-೬೪
ಕಪ್ಪೆ	೧೩-೧೦೨-೬
ಕಬ್ಬಿನರಸ	೨-೮೮
ಕರಡಿ	೧೩-೧೮-೯
ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ	೧೩-೪-೫, ೧೩-೧೨-೧೬
ಕರ್ತೃ	೧-೫೯-೬೩
ಕರ್ಪೂರ	೨-೫೯-೬೦
ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರ ತೈಲ	೨-೬೧-೨
ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರಬೆಲ್ಲ	೨-೬೩
ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತು	೨-೬೭
ಕರ್ಮಭೇದ	೧೬-೨-೩
ಕಲ್ಲೊತ್ತು	೨-೨೦೦-೧
ಕಹಿಸೋರೆ	೨-೪೨
ಕಹಿಹೀರೆ	೨-೪೩-೪
ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು	೨-೫೩
ಕಾಂಜೀರ	೨-೪೫
ಕಾಗಿದೊಂಡೆ	೨-೫೪
ಕಾಡೆಮೆಕ್ಕೋಣ	೧೩-೭೪
ಕಾಸ	೧೫-೧೬-೭
ಕಿತ್ತಳೆ	೨-೮೯
ಕೀಟಕ	೧೩-೧೩೩-೪
ಕುರುಟಿಗೆ	೨-೧೧೫
ಕೃತಿ ಕರ್ತೃ	೧೬-೧೬೯-೭೭
ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ	೧೪-೧-೮೦
ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಪರಿಹಾರ	೧೪-೧೨-೬೬
ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಾಕ್ರಾಂತನ ಲಕ್ಷಣ	೧೪-೬-೧೧
ಕೆಂಜಿಗ	೧೩-೧೨೨
ಕೆರಹಿನ ಪಾದದ ಹುಣ್ಣು	೧೪-೭೩
ಕೆಸವ ಸೂರಣ	೨-೧೨೧
ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	೨-೭೭
ಕೋಡಹುಳು	೧೩-೧೨೦

ಕ್ರಿಮಿ	೧೫-೪೬-೮
ಕ್ಷೀರ	೨-೧೩೮
ಖಂಡ	೧೫-೩೮-೯
ಗಂಧಕ	೨-೬೬
ಗುಂಗುರು	೧೩-೧೨೪-೫
ಗುರುಗುಂಜಿ	೨-೧೧೬
ಗುರುಸ್ತುತಿ	೧-೧೧-೨೬
ಗೇರಹುಣ್ಣು	೨-೧೦೧-೧೩
ಗೋಧಿ	೨-೧೬೧-೨
ಗೋಸುಂಬೆ	೧೩-೮೭
ಚಗಚೆ	೨-೧೧೯
ಚರಾಚರ	೨-೧೯೩-೯
ಚಿಕಿತ್ಸಾಭೇದ	೧೬-೪-೫
ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳೇಪುರ	೧-೩೯-೪೨
ಚಿತ್ರಮೂಲ	೨-೯೪, ೧೧೬
ಚೆಲ್ಲ	೨-೫೮
ಭರ್ದಿ	೧೫-೧೮-೯
ಜಂಗಮವಿಷಾಪಹ	೧೩-೧೬-೭
ಜಡ	೧೫-೨೪-೫
ಜಿಗುಳೆ	೧೩-೧೦೭
ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಿ	೧-೫೬
ಜೀರಗೆ	೨-೭೬
ಜೇನನೋಣ	೧೩-೧೧೫
ಜೇನುತುಪ್ಪ	೨-೧೪೩-೪
ಜೇಪಾಳ	೨-೪೭
ಜೋಳ	೨-೧೫೨-೩
ಜ್ವರ	೧೪-೬೮
ತಂಬುಲ	೧೪-೭೪-೯
ತಗರು	೧೩-೭೬
ತಗುಣೆ	೧೩-೧೨೧
ತಾಂಬೂಲ	೨-೧೭೪-೬
ತುಂಬಿ	೧೩-೧೦೯-೧೦
ತುಂಬುರು	೨-೧೨೭-೮

ತುಂಬೆ	೨-೧೨೬	ನಿರ್ವಿಷಪಾನ	೫-೧-೪೯
ತುಪ್ಪ	೨-೧೪೨, ೧೪೪	ನೀಲಿ	೨-೯೬
ತುರುಚೆ	೨-೧೦೦	ನುಗ್ಗೆ	೨-೫೫
ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	೨-೮೬-೨	ನೆಲಗುಳ್ಳೆ	೨-೧೨೨
ತೋಗರಿ	೨-೧೬೯	ನೆಲ್ಲಿ	೨-೯೪
ತೋಳ	೧೩-೨೧-೨	ನೆರಲಹಣ್ಣು	೨-೮೧-೩
ತ್ರಿಕಟುಕ	೨-೭೧	ನೋಣ	೧೩-೧೧೪-೧೬
ದುತಿ	೨-೧೧೫	ನೋರಜು	೧೩-೧೨೪-೫
ದನಿಯೊಡೆದುದು	೧೪-೬೭	ಪಲ್ಲಿ	೧೩-೯೦-೫
ದಾಹಜ್ವರ ಸ್ಫೋಟಕಾದಿ	೧೪-೬೯	ಪಾದರಸ	೨-೬೫
ದಾಳಿಂಬ	೨-೯೦	ಪಾನ	೧೬-೧೩೨-೩
ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ	೨-೧೨೪	ಪಾನೌಷಧ	೧೬-೧೪೯-೫೨
ದೇವತಾಸ್ತುತಿ	೧-೧-೧೦	ಪಾವರಣೆ	೧೩-೮೮-೯
ದೇವದಾಳೆ	೨-೫೭	ಪಿತ್ತ	೧೫-೫-೬
ದೇವಳಿಗೆ	೧-೩೫-೮	ಪೆರ್ಮಲೆ	೧-೪೬-೭
ದೊಡ್ಡನುಪ್ಪುಗ	೧೩-೬೯	ಪೇಂಕುಳಿನಾಯಿ	೧೩-೨೪-೪೬
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	೧-೭೮-೮೮	ಫಣಿಪಾಕೃಷ್ಟಿಮಂತ್ರ	೧೬-೬
ನರಿ	೧೩-೪೭-೮	ಫಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಾಯಿ ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೬-೯೪-೬
ನವಣೆ	೨-೧೫೭	ಬಚ್ಚಲುಹುಳು	೧೩-೧೨೩
ನಸುಗುನ್ನಿ	೨-೯೮-೯	ಬಜೆ	೨-೭೦
ನಸ್ಯ	೨-೧-೯೬	ಬತ್ತದ ಬೇರು	೨-೪೦-೧
ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನ	೫-೫೦-೧೨೯	ಬರಗು	೨-೧೫೮
ನಸ್ಯ ಲೇಪ	೧೬-೧೫೩-೪	ಬಳ್ಳಿರಕ್ಕಸಿ	೨-೧೨೨
ನಾಂಗುರಿಕ	೨-೩೦-೩೩	ಬಾಗೆ	೨-೯೬
ನಾಗಕುಂಡಲೀಕರಣಾದಿ	೧೬-೧೦-೧೭	ಬಾಪ್ಪದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	೧೫-೧-೫೮
ನಾಗಕೃಷ್ಣಾದಿ ಸಂಕೀರ್ಣ	೧೬-೧-೧೬೮	ಬಾಪ್ಪ ಭೇದ, ಸಂಗ್ರಹ	೧೫-೩-೪
ನಾಗಪ್ರೇಷಣ	೧೬-೭-೮	ಬಾಳೆಹಣ್ಣು	೨-೮೫, ೯೨
ನಾಗ ಸಹಾಗಮನ	೧೬-೯	ಬಿದಿರಕಳೆ	೨-೧೫೧
ನಾಗಸ್ತಂಭನ	೧೬-೯೮	ಬಿದಿರಕಳೆ ಹಾಲು	೨-೧೫೦
ನಾಯಮುಖಬಂಧನ	೧೬-೮೯	ಬಿಸಿಲಬಾಧೆ	೨-೧೮೮-೧೯೨
ನಾಯ ಹಾಲು	೨-೧೮೧	ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೪೯-೫೩
ನಾರಂಗ	೨-೮೯	ಬೆಲ್ಲ	೨-೧೭೧
ನಿಂಬೆ	೨-೯೧	ಬೆಳುಗಾರ	೨-೬೬

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	೨- ೭೫	ಮೆಂಥೆ	೨-೭೬
ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯	ಮೆಣಸು	೨-೭೧
ಬೇವು	೨-೯೩	ಮೊಲ	೧೩-೭೮
ಬೇಳಲ	೨-೯೭	ಮೊಸರು	೨-೧೩೯-೪೧
ಭಂಗಿ	೨-೧೭೮	ಮೊಸರೋಗರ	೨-೧೨೭-೨೯
ಭ್ರಮಣೆ	೧೫-೨೭-೮	ಮೊಸಳೆ	೧೩-೯೬
ಮಂಗರಾಜ	೧-೪೪-೫	ರಕ್ತ	೧೫-೨೨-೩
ಮಂಗವರ್ಣನೆ	೧-೪೮-೫೫	ರಕ್ತಶೃಂಗಿ	೨-೨೬
ಮಂಗುರವಳ್ಳಿ	೨-೧೨೩	ರಕ್ಷಾವಿಧಿ	೨-೬-೯
ಮಂಡಲಸರ್ಪಭೇದ	೧೦-೧-೮	ರಾಗಿ	೨-೧೫೫-೬
” ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೦-೮-೭೮	ರಾಜವಂಶ	೧-೪೩
ಮಂತ್ರತಂತ್ರಾಕ್ಷಧಗಳು	೩-೯೯-೧೦೪	ಲೇಪನ	೮-೧-೬೪, ೧೬-೧೩೬-೪೦
ಮಂತ್ರಪ್ರಕರಣ	೪-೧-೭೯	ಲೋಕಿ	೨-೧೧೪
ಮಗ್ಗಾರೆ	೨-೫೮	ವತ್ಸನಾಭಿ	೨-೨೭-೯
ಮಜ್ಜಿಗೆ	೨-೧೪೦-೧	ವಾತಿಕ	೧೫-೯-೧೦
ಮದ್ಯ	೨-೧೭೯-೮೧	ವಾನರ	೧೩-೫೯
ಮನುಷ್ಯರ ಉಗುರು	೧೩-೧೩೧	ವಿದಳಾನ್ನ	೨-೧೩೫-೬
” ನಖದಂತಾದಿಗಳು	೧೩-೩, ೧೩-೧೩೮-೩೦	ವಿಷದ ಮುಳ್ಳು	೨-೨೦೨-೧೪
ಮರುಳ್ಳನ	೧೪-೭೦-೭೨	” ಹಲ್ಲುಗಳು	೩-೨೪-೯
ಮರೆ	೧೩-೭೨	” ಹುಣ್ಣು	೧೬-೯೮-೧೦೮
ಮರೆಹಿಡಿಗೆಮದ್ದು	೧೬-೧೩೪-೫	ವಿಷಭೇದಗಳು	೧-೬೧-೭೦
ಮಾಂಸ	೨-೧೭೮, ೧೮೧	ವಿಷವ್ಯಾಪನಬಂಧನ	೧೬-೧೫೫-೬೮
ಮಾದಲ	೨-೯೧-೨	ವಿಷಾಪಹರಣ	೧೬-೧೮-೪೧
ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು	೨-೮೦		೧೬-೫೧-೮೧
ಮಿಠಾನು	೧೩-೯೭-೧೦೦	ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರ	೧೬-೧೧೭-೨೮
ಮುಂಗುರಿ	೨-೧೧೯, ೧೩-೫೮-೫೯	ವಿಷೂಚಿ	೨-೧೭೨
ಮುನಿಜನಸ್ತುತಿ	೧-೨೭	ವೃಕ	೧೩-೨
ಮುಸು	೧೩-೬೦	ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ	೧೧-೧-೫೨
ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ	೧೩-೭೯-೮೦	ವೃಷಭಾದಿ ಪಶು ಮುಖಬಂಧನ	೧೬-೯೦
ಮೂರ್ಛೆ	೧೫-೨೦-೨೧	ವ್ಯಾಘ್ರೋರಗಾದಿ ವಿಷಪರಿಹರ	೧೬-೪೭-೫೦
ಮೂಷಕದಷ್ಟ	೧೨-೪	ವ್ಯಾಳ ಮೃಗಾಖು	೧೬-೮೭-೯
” ಭೇದ	೧೨-೧-೩	ಶಲ್ಯ	೧೫-೨೯-೩೦
” ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೨-೫-೫೩	ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಾಯ	೨-೨೧೫
ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನ	೧೬-೮೨-೬	ಶಾಕಾನ್ನ	೨-೧೩೪

ಶೋಭೆ	೧೫-೪೯-೫೦
ಶ್ಲೇಷ್ಠ	೧೫-೭-೮
ಶ್ಲೇತ	೧೫-೩೪-೫
ಷಡ್ವಿಂಶ	೧೩-೧೧೩
ಸಂಗ್ರಹ	೩-೧೦೪
ಸಣಬು	೨-೪೯
ಸನ್ನಿ	೧೫-೧೧-೨
ಸಮುಕಾರ	೨-೭೨-೩
ಸಬ್ಬಸಿಗೆ	೨-೭೭, ೧೪೭
ಸರ್ವಕುಲ ತಚ್ಛಿಹ್ನಾದಿ	೧-೭೨-೭
ಸರ್ವ ಕೊಳ್ಳ ಕಾಲ, ಕಾರಣ	೩-೩೦-೪೦
ಸರ್ವಗಳಿರ್ಪ ಸ್ಥಾನ, ಸೂಚನೆ	೩-೪೧-೫
ಸರ್ವೋಚ್ಚಾಟನ	೧೬-೪೧-೬
ಸರ್ವಜಂಗಮ	೧೩-೧೫೨-೩
” ವಿಷ	೧೩-೧-೧೫೫
ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಿ ಮಲಮೂತ್ರ	೧೩-೧೦೮
ಸರ್ವ ಬಾಷ್ಪ	೧೫-೫೧-೬
ಸರ್ವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ	೧೩-೧೩೨
ಸಾವೆ	೨-೧೫೪
ಸಾಸಿವೆ	೨-೭೪
” ಎಣ್ಣೆ	೨-೭೫
ಸಿಂಗಳೀಕ	೧೩-೬೨
ಸಿಂಗಿ	೧೫-೪೪-೫
ಸೀಳಾಯಿ	೧೩-೨೩
ಸುಣ್ಣ	೨-೯೪, ೧೭೭
ಸುರೆ	೨-೧೭೮
ಸುರ್ಕು	೧೫-೪೨-೩
ಸೂಜಿಕಲ್ಲು	೨-೬೯
ಸೂರಣ	೨-೧೨೦
ಸೆಲಂಬೆ	೧೩-೧೧೬-೮
ಸೋಡವರೆ	೨-೧೬೭
ಸ್ಥಾವರವಿಷ	೨-೧-೭
” ಚಿಕಿತ್ಸೆ	೨-೯-೨೧೬

” ವಿಷಾಪಹರಣ ಮಂತ್ರಗಳು	೨-೧೦-೧೨
ಸ್ಥಾನ	೧೬-೧೪೬-೮
ಸ್ಫೋಟಕ	೧೪-೭೦-೧
ಹಂದಿ	೧೩-೨೦
ಹಂದಿಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆ	೧೬-೯೧ ಪ
ಹಣ್ಣುಗಳು	೨-೧೨೫
ಹರಿಹರ	೧-೩೨-೪
ಹಲವು ಹುಳು	೧೩-೧೨೬-೭
ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು	೨-೮೪
ಹಲ್ಲಿ	೧೩-೯೦-೫
ಹಸು	೧೩-೭೫
ಹಾಗಲ	೨-೧೨೩
ಹಾರಕ	೨-೧೫೮
ಹಾಲಾಹಲ	೨-೨೫
ಹಾವಿನ ಜಾತಿ ತಿಳಿಯುವುದು	೧೬-೧೧೫-೬
ಹಾವು ಕೊಂಡ ಸೂಚಕಗಳು	೩-೪೬-೯೮
ಹಾವುಗಳ ಕುಲಭೇದ	೩-೧೧-೨೭
ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ	೨-೧೧೯
ಹಿಕ್ಕಾ	೧೫-೪೦-೧
ಹಿಟ್ಟು	೨-೧೩೨
ಹಿಪ್ಪಲಿ	೨-೭೮
ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ	೧೩-೨೪-೪೬
ಹುರುಳಿ	೨-೧೭೦
ಹುಲಿ	೧೩-೫-೧೧
ಹುಲಿಗಿಲು	೨-೫೪
ಹುಲುಗುಡಿತೆ	೧೬-೯೨-೩
ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಗ	೧೩-೬೩
ಹೆಬ್ಬಳ ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೫೫-೬
ಹೆಸರು	೨-೧೬೪-೬
ಹೇರಿಳೆ	೨-೮೯
ಹೊಗೆಯ ಬಾಧೆ	೨-೧೮೪-೭
ಹೊನ್ನೆ	೨-೯೬
ಹೊಯ್ಯಳವಂಶ	೧-೩೧

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

(ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ)

ಅ

ಅಂಕದೊಳತಸೀ ಪುಷ್ಪವ	೧೦-೧೫
ಅಂಕೋಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗ	೫-೫೯
ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಮಂ	೧೪-೫೧
ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮರಿಚಂ	೧೩-೧೪೧
ಅಂಕೋಲ ಮೂಲದಿಂ	೧೩-೯೯
ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಷ್ಯ ಮಧುಕ	೧೨-೩೬
ಅಂಕೋಲೆಯಮೂಲಂ ನಿಶ್ಯಂಕಂ	೧೫-೫೬
ಅಂಗಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹ	೩-೧೦
ಅಂಗವಿಲೇಪನದಿಂ ಪಾನಾಂಗ	೧೩-೧೫೩
ಅಂಗುರದ ಮೂಲದೋಳ್	೧೩-೧೨೦
ಅಂಗುರಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ	೫-೮೭
ಅಂಗುರಮತಿಬಜೆ	೯-೧೪
ಅಂಗುರಸೆವಾಡುಸೋಗೆಯ	೧೫-೩೦
ಅಂಚಿತವಂ ಶ್ವೇತಾರ್ಕನ	೧೪-೪೯
ಅಂಜಲದೇಕೆ ಪೇಟು	೯-೧೩
ಅಂಜಿಕೆಯೆಂಬುದೇಕೆ	೬-೯
ಅಂತಲದಂಕುಶಾಕೃತಿ	೩-೨೮
ಅಂತಾ ಜಯ ವಿಜಯಯುಗ	೩-೨೫
ಅಂಬಿಲದಿಂದರಿಸಿನಮಂ	೧೬-೧೧೪
ಅಂಬಿಲದೊಳೆಣ್ಣೆ	೨-೧೭೭(೬೩)
ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ	೨-೪೦
ಅಂಬುವಿಮಿಶ್ರ ಪುನರ್ನವಿ	೨-೭೫
ಅಗರುಂ ಬೋಟಿ ವಿಳಂಗಂ	೧೩-೧೩೪
ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ	೭-೭೯
ಅಗುರರಗು ಬೋಟಿ	೫-೨೧
ಅಗುರೆಲವ ಮಧುಕ	೮-೪೭
ಅಚ್ಚತಿಲದೊಳ್ಳೆಯೋಳ್	೧೪-೨೧
ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದೆ ತೇವುದು	೭-೮೧
ಅಟವಿಯೊಳಹಿಕೊಂಡೊಡದು	೫-೬೬
ಅಡುವುದದು ತತ್ಪೀರದೆ	೧೬-೧೫೭

ಅಣಕಿಸಿ ಕೆಲಬರ್ ಕೆರಹಿನ	೧೪-೭೩
ಅಣೆಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು	೭-೪೨
ಅಣೆಲೆ ಬೆಳುವಾಲ	೨-೯೬
ಅಣೆಲೆಯ ಕಾಯ್ದುದಂ	೧೪-೨೦
ಅತಿರೋಗಾಹಿ ಗ್ರಹಪೀಡಿತ	೩-೭೧
ಅತಿಬಜೆ ಕರ್ಪುರ	೧೩-೮೫
ಅತಿಬಜೆಯುಂ ಮುಸ್ತಾ	೧೬-೮೫
ಅತಿಬಜೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜರಸ	೧೬-೪೯
ಅತಿರಕ್ತಮಂಡಳ	೧೦-೯
ಅತಿಸಾರಂ ಮೂರ್ಛೆ	೨-೮
ಅತ್ತಿಯಪ್ಪಣ್ಣಾಜ್ಯಂ	೧೩-೨೭
ಅತ್ತಿಯಪ್ಪಣ್ಣಿನ ರಸಮಂ	೧೪-೭೧
ಅದನರೆದು ಗುಟ್ಟಿಗೆಯಂ	೭-೫೧
ಅದನೊಟ್ಟೆಯ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂ	೧೫-೨೩
ಅದಜಿಧಿಪನಬ್ಜಗರ್ಭನ	೧-೪೩
ಅದಜಿಂ ಪಾನಾಂಜನ	೯-೫
ಅದು ಕಳೆಗುಂ ಪಾತಕ	೧೪-೩೩
ಅದು ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರದಿಂ	೧೪-೧೧
ಅದುವುಂ ಮತ್ತಂ	೧೧-೧೭
ಅಧಿಗತ ತತ್ವರುಂ	೧-೧೧
ಅನುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಮೊಲೆವಾಲ್	೧೨-೧೮
ಅನಿತು ಪುಳಿಯೆಟ್ಟಿಯ	೮-೫೨
ಅನುಪಮನನಂತ ಕುಳಿಕಂ	೩-೧೨
ಅನುಪಮ ಭಾನುಕೀರ್ತಿ	೧-೧೬
ಅನುಪಮ ರಕ್ತಸ್ರವವೇದನೆ	೧೦-೩೭
ಅನುಯೋಗ ಚತುಷ್ಟಯ	೯-೩
ಅಪರಿಮಿತಮಪ್ಪ ವಿವಳಾನ್ನ	೨-೧೩೬
ಅಪ್ರಮಿತವೀರ್ಯನಾ	೧೫-೨
ಅಭಯ ಕಟುತ್ರಿಕಂ	೭-೩೮
ಅಭಯ ನಿಶೆ ಮರಿಚ	೨-೩೫
ಅಭಯಾಮಲಕಾಕ್ಷಂಗಳ್	೨-೨೯

ಅಮರ್ಧಾ ತಗಚೆಯ	೧೫-೮	ಅರೆದೀಶ್ವರಿಯಂ	೫-೧೨೦
ಅಮರ್ಧಿಪುರ್ತಮ	೫-೩೬	ಅರೆದೀಂಟು ಕೆಂಪಿನಗಸೆ	೧೪-೪೮
ಅಮೃತದೊಳೆ ಪೂರಕಂ	೩-೭೦	ಅರೆದು ಕುಡು ಮೇಘ	೨-೬೧
ಅಮೃತಲತೆ ಮಾದಳಫಳಂ	೧೪-೩೮	ಅರೆವುದಜಮೂತ್ರದಿಂ	೧೦-೫೪
ಅರಗು ನವನೀತ	೨-೧೮೨	ಅಣುವತ್ತು ಮತ್ತೆ	೩-೩೮
ಅರವಿಂದದಳಂ	೨-೯೩	ಅಲರಂ ಬಸಂತದೊಳ್	೧-೭೯
ಅರಿದಾಳಂ ಗಂಧಕಂ	೭-೩	ಅಲಸದಿರು ಮಂಡಸೀಗೆಯ	೧೬-೧೦೦
ಅರಿದಾಳ ಸೂತ ಟಂಕಣ	೭-೬	ಅಲಸದಿರೊಯ್ಯನೆ	೮-೫೯
ಅರಿದೀ ಹಾಲಾಹಲಾದ್ಯಂ	೨-೨೨	ಅಲಸದೆ ನಾಯ್ಕಳ	೭-೨೦
ಅರಿದೆನಿಪ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ	೨-೨೬	ಅಲಸದೆಯಗಸೆ ಕಷಾಯ	೨-೧೫೪
ಅರಿದೆನಿಸಿದ ವೃಶ್ಚಿಕ	೪-೬೪	ಅವರಿವರನ್ನರಿನ್ನರುಸಿದರ್	೪-೫೭
ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ	೧೩-೧೫೨	ಅವಿರಳಮರಳಿಯ ದಳದೊಳ್	೧೬-೭೩
ಅರಿಸಿನ ಗೋಕ್ಷೀರ್ಣ	೨-೨೩	ಅವು ದಿವ್ಯಮಪ್ಪವಟಿಗೆ	೫-೫೩
ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣದಿಂ	೧೧-೧೮	ಅವು ಹಿತಮಿವು ಹಿತ	೭-೮೩
ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ಕಟುಕತ್ರಯ	೯-೧೯	ಅಷ್ಟಕುಲಸರ್ಪ ಕೀಟಕ	೧೩-೧೪೦
ಅರಿಸಿನಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ	೭-೧೪	ಅಷ್ಟದಳ ಬದ್ಧಮಾಗಿ	೪-೩೬
ಅರಿಸಿನಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ	೧೦-೬೭	ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ	೩-೪೪
ಅರಿಸಿನಮಂ ಮೇಣಸಂ	೨-೧೮೧	ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಂಖ್ಯಾತಂ	೧೧-೧೪
ಅರಿಸಿನಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ	೨-೩೭	ಅಸದೃಶದ ಶಿಗ್ರವಂ	೧೨-೩೭
ಅರಿಸಿನಮಂ ಸಮುದ್ರಫಳ	೭-೯	ಅಸಹಿಷ್ಣುತನದೊಳಂ	೧೩-೧೧೦
ಅರಿಸಿನಮಿಂದ್ರಾಕ್ಷಂ	೧೩-೭೨	ಅಸಿತಾಂಬರದರುಣಾಂಬರ	೩-೫೯
ಅರಿಸಿನಮುಂ ಸೈಂಧವ	೫-೧೧೦	ಅಹದೆಬ್ಬಿಂಡದ	೧೬-೧೪೨
ಅರಿಸಿನಮುಮಂಬಿಲ	೨-೧೭೪	ಅಳಿನಿಕರಮೂಱಿದೆಡೆಗಂ	೧೩-೧೦೯
ಅರಿಸಿನ ಶಿಗ್ರದ್ವಯ	೯-೧೦	ಅಳುಕದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯಂ	೧೫-೫೪
ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿಶಾಲಿ	೧೩-೧೧೭	ಅಳೆಯಾರನಾಳಮೆಂಬಿವ	೧೨-೪೯
ಅರಿಸಿನ ಸೋವೆಯ	೧೨-೩೮	ಆ	
ಅರುಣದ ಪರ್ಣ ನೆಲ್ಲಿಯ	೭-೧೬	ಆಕಳ ಮೂತ್ರದೊಳಂ	೧೫-೧೭
ಅರುಣದ ಪಣ್ಣೊಳಂ	೭-೬೪	ಆಗಳೆ ದಷ್ಟಜೀವಿತ	೧-೬೭
ಅರುಣಂ ಹೇಮಾಭಪೀತಂ	೧೧-೩	ಆ ಜನಪದಕಾಂತಾಮುಖ	೧-೪೦
ಅರುಣಾಭಂ ಪುಷ್ಪ	೭-೧೨	ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನಾಹುಡಿ	೧೬-೧೦೮
ಅರೆದಂತಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ	೧೬-೮೬	ಆದರದಿಂದಣಲೆ	೨-೧೭೯
ಅರೆದಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯೊಳಂ	೫-೮೬	ಆದಿತ್ಯರಥವೆಗೆನ (ಸಂ. ಶ್ಲೋಕ)	೧೧-೧೪
ಅರೆದುಂ ಪೂಸುಗೆ ದಷ್ಟನ	೭-೨೫	ಆದಿಯ ದಿನದೊಳನಂತಂ	೩-೩೧

ಆದ್ಯರಹಿತತ್ವದೊಳಗಾಂ	೧-೬೬	ಇಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ತಾಂ	೧೬-೧೭೩
ಆ ನಾಡೊಳ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ	೧-೩೯	ಇಂತೆಂಟಧಿಕಾರಂಗಳ	೩-೯
ಆನೆಯ ಲಂಡದ ರಸದಿಂ	೧೫-೩೫	ಇಂದನಕಂದಮ	೨-೨೦೪
ಆನೆ ರಥ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳ್	೯-೪	ಇಂದು ಮಡುವಾಗಲೊಪ್ಪುವ	೮-೧೦
ಆಪತ್ಯರನೆಂಬೊಂದು	೩-೩೬	ಇಂಬಿನೊಳಿವುದು	೨-೨೧೨
ಆ ಮುನಿಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯ	೧-೧೯	ಇಂಬಿನೊಳೆ ಕೈಪೊರೆ	೧೩-೯೨
ಆ ಮೇಘನಾದಿಯೆಂಬ	೧೫-೧೦	ಇದೆ ದಷ್ಟಂಗೊಸೆವಿಷ್ಟಮಂತ್ರ	೫-೭೦
ಆರಿದಮರಿದು ಬಾರಿಪರಾರ್	೮-೫೦	ಇದಖಳ ಕೃತ್ತಿಮೋಗ್ರವಿಷ	೧೪-೮೦
ಆರ್ಗಮಸಾಧ್ಯಂ ಬಗೆ	೩-೮೦	ಇದಮೋಘಮಪ್ಪ	೫-೪೮
ಆರ್ಯರ್ ಪೇಟ್ಟೀಮಂತ್ರಂ	೧೬-೩೮	ಇದಮೋಘಂ ವೈದ್ಯ	೮-೬೪
ಆಲಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯದೆ ಪೊಸ	೧೬-೧೩೦	ಇದಮೋಘಂ ಸರ್ಪಾದಿ	೭-೯
ಆಲೋಜಿಸಲೇಂ ಕಣಮಂ	೧೬-೪೧	ಇದಲಿಂ ಕೆಲೆ ಕೊಳೆವಾವುಂ	೧೬-೧೨೫
ಆವರೆ ನೆಲ್ಲಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ	೨-೫೩	ಇದು ತಾಂ ಸುಮಾರೇಖಾ	೪-೪೭
ಆವರೆಯ ಸೊಪ್ಪುಮಂ	೧೬-೮೦	ಇದು ಬಾಷ್ಟಂಗಳ ಭೇದಮಿಂತಿದು	೧೫-೫೯
ಆವರೆಯಲೆಯಂ	೮-೩೯	ಇದು ಸದ್ವಿದ್ಯಾನಿಧಾನಂ	೪-೭೯
ಆವಾವ ಪಣ್ಣಂ ಮೆಲ	೨-೧೨೫	ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದ	೧೧-೫೩
ಆವಾವ ಮುಳ್ಳು ನಟ್ಟೊ	೨-೨೧೪	ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ಸಾರಮಪ್ಪಾ	೬-೪೪
ಆವಿಗೈಯ ಬಾದಿಯಂ	೧೬-೮೮	ಇನದಿನದೊಳಿಂದ್ರವಾರುಣ	೫-೧೧೭
ಆವಿನ ಮೊಲೆವಾಲಿಂದಂ	೧೩-೭೫	ಇನದುಗ್ಧದ ಮುತ್ತದ	೮-೩೪
ಆವುಂಗುರಮಂ	೧೬-೧೪೩	ಇನದುಗ್ಧದ ಮುತ್ತದ	೧೧-೩೬
ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಟುಳಮಂ	೧೩-೮೭	ಇನವಾರದಂದು	೧೪-೩೬
ಆಸಡಿಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಮಂ	೧೩-೮೧	ಇನವಾರದಮಾವಾಸೈಯ	೧೬-೧೬೭
ಆ ಸಮ್ಯಕ್ನಿಧಾನೆಗೆ	೧-೪೭	ಇನವಾರದೊಳಂಗುರುಸಿತ	೧೧-೪೪
ಆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂಗ	೩-೫	ಇನವಾರ ಭೌಮವಾರಂ	೩-೪೫
ಇ		ಇಪ್ಪತ್ತೇಟ್ಟಿರೆಗಂ ತಾನೊಪ್ಪುವ	೧೬-೧೨೭
ಇಂಗುಳದ ಪಣ್ ನಿಶಾನ್ವಿತ	೧೩-೭೬	ಇಪ್ಪತೊಂದುಂ ಸೂಟ್ಟಿರ	೧೬-೪೧
ಇಂಗುಳದೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ	೧೦-೪೨	ಇರದಟ್ಟಿ ಹತ್ತುವಂ	೨-೧೫೭
ಇಂಗುಳಮಂ ದಾಂಗುಡಿ	೫-೧೨೪	ಇರಲವಟ ಚೂರ್ಣಮಂ	೫-೭೮
ಇಂತಧಿಕಸ್ಥಾಪರ	೨-೯	ಇರುಗಪಮಂತ್ರಿಯ	೧-೩೦
ಇಂತಷ್ಟವಿಧದ ಘಣ	೩-೧೩	ಇರಿಸಿ ಮೊಲೆವಾಲೊಳೆ	೬-೩೫
ಇಂತಿದಲಿಂ ಮುಟುಹಿಡಿಕೆಯ	೧೬-೧೩೫	ಇರೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯ	೨-೧೬೧
ಇಂತೀ ಗೋನಸ ಭೇದದೊಳಂ	೧೦-೫	ಇರ್ದಿಲುಮಂ ನೀರಿಂದಂ	೨-೬೨
ಇಂತೀ ಪೇಟ್ಟೋಜೆಯೊಳಂ	೩-೧೦೧	ಇಲಿಗಳ್ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಜಂ	೧೨-೧೧

ಇಲಿಪಾಪಾಣ ಮಯೂರತುತ್ಥ	೬-೮	ಉದಕದೊಳೆ ಬಿಳಿಯ	೨-೧೪
ಇಲಿಪಾಲದ ವಿಷಮಂತದು	೨-೫೦	ಉದಕಮನೆ ತೀವಿ	೧೪-೨೪
ಇವನಯ್ಬೆ ಚೂರ್ಣಿಸುತ್ತಂ	೧೬-೬೧	ಉದಯಾಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ	೧೪-೭೯
ಇವರ ವಿಪರೀತದಿಂದಂ	೩-೩೯	ಉದ್ಧರಿಸುವುದಮೃತಾಕ್ಷರ	೪-೩೨
ಇಳೆನೊಳಗೆ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣ	೨-೧೨೨	ಉಪಯುಕ್ತಮುಪ್ಪ	೨-೧೮೪
ಇಳೆಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ	೪-೭೧	ಉಬ್ಬಿದ್ ವಿಷ ಮರಳೊಂದುಬ್ಬೇಗ	೨-೧೯೭
ಇಳೆಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ	೧೩-೧೭	ಉರಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೫-೮೧
ಈ		ಉರಗಂ ಮೊದಲಾದ	೮-೧೮
ಈಸಿ ನಭೋಂಬುಪಟ್ಟಿ	೪-೪೪	ಉರಗಂ ಪೃಥ್ವಿ	೧-೬೯
ಈ ಗ್ರಂಥಮಖಿಳಪುರುಷರ್	೭-೯೫	ಉರಗದಹೆರೆ ನಗರೆಯ	೧೨-೨೩
ಈತದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ	೧೫-೨೫	ಉರಗ ಮೃಗಮಾಖಿ	೧-೬೮
ಈ ಪಠಿತ ಮಂತ್ರದಿಂದಂ	೪-೨೪	ಉರಗವಿಷಹರಂ ತತ್ಸಿದ್ಧ	೪-೭೮
ಈ ಭೂಲೋಕದೊಳೊಪ್ಪೆ	೩-೩	ಉರಗಸುದುಷ್ಟನಾದನೆನುತುಂ	೪-೫೨
ಈ ಭೇರುಂಡಮಹಾ	೪-೪೬	ಉರಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದೊಳೆ	೧೫-೧೩
ಈ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳಾವುದೊಂ	೨-೧೧	ಉರ್ವಿಯೊಳಹಿದಷ್ಟಂಗಂ	೪-೭೫
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಗದ	೧೬-೯೦	ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದೊಳೆ	೧೪-೫೬
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಸೆದಂ	೧೧-೯	ಉಳ್ಳಿ ಸಿತಂ ಪೋಷಂ	೨-೧೩೦
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ತೊಳೆದಿಂತೀ	೧೨-೫	ಉಬ್ಬಿದಿಪ್ಪತ್ತುಂ	೨-೭
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಸಿದಾ	೧೬-೪೨	ಊ	
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಸಾಸಿರ	೧೪-೧೮	ಊಟದೊಳಂ ಶಯನದೊಳಂ	೧೪-೧೦
ಈ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ದಷ್ಟನ	೧೬-೧೧೭	ಊರಹಿಗಳ್ ಪಿಡಿಯಲ್	೫-೬೫
ಈ ಮಂತ್ರಮನೆಸೆವಾ	೧೪-೧೬	ಊಹಾಪೋಹಾಭಿಯುಕ್ತರ್	೪-೩೩
ಈ ಮಂತ್ರಯುಗದೊಳೊಂದಂ	೨-೨೦೧	ಎ	
ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಾದಿ	೧೬-೧೧೮	ಎಂಜಲಿಸಿತ್ತಹಿಪತಿ	೭-೬೦
ಈ ವಿದ್ಯೆಯಧಿಕತೇಜಂ	೪-೬೫	ಎಂಟು ಲಘೂಫಲಮುಂ	೧೬-೧೨೮
ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರದಿಂ	೧೬-೧೨೩	ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮನೋದುತ್ತುಂ	೧೪-೧೭
ಉ		ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಿದಿನಂ	೧೬-೧೬೧
ಉಗುನಿಯಪಾಲ್	೧೩-೧೩೦	ಎಕ್ಕೆಯ ಕನಕದ ಬೇರ್ಗಳ	೧೧-೨೮
ಉಗುನಿಯಪಾಲಂ	೧೩-೧೨೧	ಎಕ್ಕೆಯ ಕೋರಕಮಂ	೧೩-೨೬
ಉತ್ತಮಮೆಂದೆನಿಸುವುದಿ	೪-೬೨	ಎಕ್ಕೆಯ ದಳಂಗಳೊಳೆ	೧೧-೪೨
ಉತ್ತರಣೆಯರ್ಕಮೂಲಂ	೫-೭	ಎಕ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಂ	೭-೫೨
ಉತ್ತರಣೆಯೆಸೆವ ಬಿತ್ತಂ	೧೪-೪೫	ಎಕ್ಕೆಯ ಪತ್ರದ ರಸದಿಂ	೭-೬೨
ಉದಕಂ ಪಡೆದೊಡಮೇಂ	೧-೫೯	ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲೆಣ್ಣೆ ಗುಡಂ	೧೩-೩೨

ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲ್ಗಳ ವಿಷಮಂ	೨-೫೧
ಎಕ್ಕೆಯಬೇರ್‌ಪೂವುಮ	೧೬-೧೬೩
ಎಕ್ಕೆಯಬೇರ್‌ ಮಯೂರಶಿಖಿ	೧೧-೩೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಮಾದಲಂಗಳ	೧೬-೧೬೦
ಎಕ್ಕೆಯ ಸಮೂಲಚೂರ್ಣಮಂ	೧೬-೮೯
ಎಕ್ಕೆಯ ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಯ	೧೦-೬೦
ಎಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುಡಿ(ದಿ)ಸು	೧೪-೭೭
ಎತ್ತಾನುಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ	೧೦-೨೪
ಎನಿತಸ್ತದೀಯಪದಮುಂ	೧-೫೮
ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟಾ ತ್ರಿಲೋಕಪತಿ	೧-೪೮
ಎರಡರಿಸಿನಂಗಳೊಳೆ	೫-೫೮
ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ	೮-೬
ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಶಿಲೆ	೮-೩೦
ಎರಡರಿಸಿನ ತಿಲಸರ್ಷಪ	೮-೨೫
ಎರಡರಿಸಿನ ನುಗ್ಗಿಗಳೊಳ್	೧೩-೯೩
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮನರೆ	೧೩-೯
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮನರೆ	೧೩-೫೭
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಬಿಲ್ವಂ	೬-೩೭
ಎರಡರಿಸಿನಮಿಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕೆ	೮-೨೬
ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೧೩-೧೪೨
ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಜಾಜುಂ	೧೩-೩೭
ಎರಡರಿಸಿನಮೆರಡುಂ ಬಜೆ	೮-೨೮
ಎರಡುಂ ಪೋಟ್ಟಿಳ	೫-೯೨
ಎರಡೊಂದು ಭಾಗಮಾಗಿರಲರೆ	೧೨-೧೬
ಎರ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಪಾದರಿಯೆಲೆ	೧೩-೨೧
ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯ	೧೩-೩೩
ಎಲೆ ನಿನ್ನ ಗೋವನೀಗಳ್	೪-೫೧
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮನುಜ	೭-೬೩
ಎಲ್ಲಾ ಧೂಪಮುಮಂ	೧೧-೧೫
ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಂ ಮದ್ದುಂ	೧೦-೩೪
ಎಲ್ಲಾ ಮದಿನೊಳೆಂ	೯-೧೭
ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಂಗಳಿನೊ	೪-೯
ಎಸೆವ ವನಲತೆಯ	೫-೧೦೫

ಎಸೆವಾ ಪಾಗಲ ತುಂಬೆಯ	೭-೭೪
ಎಸೆವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಮುಂ	೩-೭೬
ಎಸೆವಾ ಸ್ವರಂಗಳಾಳುಂ	೩-೭೮
ಎಸೆವಾಹ್ವಾನಂ ಸ್ಥಾಪನ	೪-೧೩
ಎಸೆವೀ ಮಂತ್ರದಿ	೫-೪
ಎಸೆವೇರಂಡದೆ ಮೊಗ್ಗಯ	೭-೮೮
ಎಳದೆನಿಸಿರ್ಪ ಕೈಪೆ	೨-೧೭
ಎಳನೀರಿಂ ಕ್ಷೀರದಿಂ	೨-೫೨
ಎಳನೀರುಂ ಸಕ್ಕರೆ	೨-೧೫೧
ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ತೈಲಕ್ಕಂ	೨-೧೪೯
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೆಣಸುಮುಂ	೨-೧೬೯
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುದಿ	೧೪-೭೭

ವಿ

ವಿಕಾನೇಕಮತಸ್ವತತ್ವ	೧-೫೬
ವಿಕೆ ಬಸವಟಿದು	೨-೧೯೬
ವಿನಣ್ಣ ಪಲವು ಮದ್ದಂ	೮-೪೩
ವಿನಯ್ಯ ಘೃತದೊಳರುಣ	೧೦-೬೧
ವಿಪಡೆಮಾತೋ ಸರ್ವವಿಷಾಪಹ	೬-೧೯
ವಿಪಡೆವಾತಮಹಿಯುತಂ	೧೦-೭೧
ವಿಪಡೆವಾತೋ ಕೋಷ್ಠ	೫-೭೭
ವಿಮಾತಿನ್ನಿಲ್ಲಂ ನೀ	೭-೭೩
ವಿಱಿಸಲೇಱಿದ ಮುಳ್ಳಿಂ	೧೧-೫೨
ವಿಲಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟು	೨-೯೫
ವಿಲಾತ್ಕೂಷಣ	೧೪-೩೫
ವಿಱಿನೆಯ ಸೂಟ್ಟಿರುಂ	೧೬-೮೭
ವಿಱಿಸದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ	೭-೧೭

ಒ

ಒಂದುಂ ಮೂಱಿಯ್ಯೇಟ್	೧೧-೫
ಒಂದೆಯಪ್ಪ ಮಡುವಾಗ	೧೬-೧೫೫
ಒಕ್ಕುಳಮಪ್ಪ ಚಿಲ್ಲೆಯ	೭-೨೬
ಒಟ್ಟಿ ಲುಲಾಯ ಗರ್ಧಭರಥಂ	೩-೫೬
ಒಡಗೂಡಲ್ ಕುಲಿಗನ	೧೫-೧೨
ಒಡಗೆಟ್ಟಿ ಜೀರ್ಣಕೂಪ	೩-೪೧
ಒಡವಂ ಪೆರ್ಗುರವಂಟಿಕೆಗಳ	೧೬-೩೦

ಒಡವತ್ತಿಯ ತೊಕ್ಕಿನೊಳಂ	೧೨-೫೨
ಒಪ್ಪುವ ಪಟ್ಟಿಯ	೧೩-೧೩೨
ಒಮ್ಮಡಿ ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿಯೊಳಂ	೭-೪೮
ಒರಸುಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯೊಳ್	೧೫-೪೭
ಒಮೋದಲೊಳಮರಿ	೧-೨೬
ಒಸಗುಣಂ ನಾಸಿಕ	೫-೨೯
ಒಸೆದೀ ಮಂತ್ರದೊಳಂ	೧೬-೯೩
ಒಸೆದುಂಡನನಹಿ ಕೊಂಡೊಡೆ	೧೬-೬೩
ಓ	
ಓರೊಂದಕ್ಕೊಂದೆ ಪಲ್ಲಾಗಿ	೩-೨೯
ಕ	
ಕಂಗುಂಗೈಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫
ಕಂಗಳ್ ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳೆ	೫-೮
ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬಂ ಪೂಸಲ್	೧೩-೯೧
ಕಂಜಾಸನೆಯಂ ವಿಷಭಯ	೬-೨
ಕಂಟಕವಿಷ ವೃಶ್ಚಿಕತತಿ	೧೧-೪೮
ಕಿಂ ಬಹುನೋತ್ಪಲರುಜೆ	೧೦-೩೦
ಕುಂದಕುವಲಯದರಲ್ಲಂ	೪-೨೨
ಕುಂದೇಂದೀವರಜಾತಿ	೧-೮೧
ಕುಂಬಳದ ಫಲರಸಂ	೨-೧೪೩
ಕುಂಬಾಳರ ತಿಗುರಿ	೨-೧೯೦
ಕೆಂಕರಿಸಿಯುಗುಟ್ಟಿ	೮-೪೪
ಕೆಂದಲೆಯ ಸರಟನಂ	೧೧-೭
ಕೆಂದೇಳ್ ಮಿಡಿದೊಡೆ	೧೧-೪೧
ಕೆಂಪಿನ ಕಣಗಿಲೆಯಿಾಶ್ವರಿ	೧೬-೧೪೭
ಕೊಂಬುದು ಕಟುಕತ್ರಯಮುಂ	೨-೧೬೦
ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಪೆಗುರುಂಟಿಗೆ	೫-೭೯
ಕಕ್ಕೆಯೆಳನಾಗ ಮಹಾಮೆಕ್ಕೆ	೧೬-೫೭
ಕಗ್ಗೊಣಲೆ ಬುಗುಡಿ	೫-೮೨
ಕಟ್ಟುಮೊಸರಿಂ ಜಳೂಕಂ	೧೩-೧೦೭
ಕಡದುಲುಗಳ್ ಕಡಿದ	೧೩-೧೧೧
ಕಡವದ ತಿಗುಡುಂ ಕುಸುಬೆಯ	೧೨-೪೨
ಕಡಸಿಗೆ ಮೆಣಸಿಗೆ	೧೬-೧೦೫

ಕಡಸಿಗೆಯೆಸಳಂ	೨-೮೫
ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರ	೨-೮೮
ಕಡಸಿಗೆಯುಂ ನೆಯ್ದಿಲ್	೧೩-೭೭
ಕಡುಮುಳಿದೆಯ್ ಪಿಡಿದೆಡೆ	೧೩-೭೯
ಕಣಮಧು ಸಿಂಧುವಾರ	೧೦-೧೧
ಕಣ್ಣಂ ಕಾಣದೊಡಂ	೩-೯೭
ಕತ್ತಗಿರಿಯವಟಮೂಲಂ	೧೩-೬೭
ಕನಕದಕೊನರಂ ತಾಳಿಸಿ	೧೨-೨೫
ಕನಕದ ಬೀಜಶತಂಗಳ	೧೩-೩೦
ಕನಕದಬೇರುಂ ಶರ್ಕರೆ	೧೩-೨೪
ಕನಕದ ಬೇರುಗುನಿಯ	೧೬-೧೩೪
ಕನಕದರಸಮಂ ಗುಡಮಂ	೧೩-೨೮
ಕನಕದ ರಸಮುಂ	೧೩-೮೪
ಕನಕಮದಂಗುರಂ	೫-೧ (ಟಿ)
ಕನಕಾಖ್ಯಮೆಕ್ಕೆ ಗಿಣೆ	೫-೯೯
ಕನ್ನಡದಿಂ ಸಮಸ್ತಜನ	೧-೫೭
ಕಪಟ ಪ್ರಪಂಚರಹಿತಂ	೧೦-೩೮
ಕಪಿಳ ಶ್ಯಾಮಳಧವಳಂ	೧೦-೨೨
ಕಪಿಳಾಕ್ಷಂ ಕಳಧೌತ	೪-೨೬
ಕಪ್ಪುರದೊಳ್ ಪುಳಿವೆರಸಿದೊಡ	೨-೬೪
ಕಪ್ಪುರದೊಂಡೆಯ ಕನಕದ	೧೪-೬೧
ಕರಕರ್ಣೆಯೊಂದ	೫-೧೦೯
ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಕುದುರೆ	೧೩-೪
ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೧೨
ಕರಡಿಯ ದಾಡೆಯೊಳಂ	೧೬-೩೫
ಕರದಿಂ ಮುಟ್ಟದೆ ತೊಳೆ	೨-೧೦೪
ಕರಮೆಸೆವಾಜ್ಯಂ ಕಟಿಯುಂ	೧೩-೧೪೮
ಕರವೀರಂ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೩-೬೪
ಕರವೀರದ ಸೊಕ್ಕಿಂಗರೆ	೨-೩೪
ಕರವೀರ ಲಶುನ ದಾಗುಡಿ	೭-೪೦
ಕರಕರ್ಣೆ ದೇವದಾಳಿ	೧೬-೧೫೨
ಕರಿಕರ್ಣೆಯೊಂದನಿಂಬಿಂ	೫-೧೦೯
ಕರಿಕರ್ಣೆ ಸುರಸಿಯೆರಡ	೫-೬೨

ಕರಿದಳಿ ಕರ್ಕೋಟಕ	೩-೨೨
ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು	೧೫-೫೧
ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ	೧೫-೧೯
ಕರಿ ಮೊದಲಾಗಿಹುಂಪೆ ಕಡೆ	೧೩-೧೬
ಕರಿಯುಮುತ್ತವನೊತ್ತಿ	೧೨-೫೦
ಕರಯುಮುತ್ತದ ಕಾಯ್ಗಳ	೧೬-೯೭
ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಳಂ	೨-೧೩೭
ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಕ್ಷೀರ	೨-೧೧೨
ಕರಿಯೆಳ್ಳೆಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ	೨-೧೧೧
ಕರುಣನಿಧಿಯಾಗಮಜ್ಞಂ	೧-೮೬
ಕಱುಕೆಯ ರಸಭಾಗಂ	೨-೧೧೦
ಕರ್ಕಟಕನದರತಾಳಕ	೮-೨೨
ಕರ್ಕಶತನಮಂ ಮಾಡದೆ	೧೬-೩೬
ಕರ್ಕಟಕಿಯವರೋಧಂ	೧೩-೬೩
ಕರ್ಪೂರ ದೊಂಡೆಯ	೧೪-೬೧
ಕರ್ಪೂರಂ ಗುಡವೆರಸಿ	೨-೬೩
ಕಲನಿನದು ಪಿಕಸ್ವನಮೆ	೧-೪೬
ಕಲ್ಲುಗಳೊತ್ತಿ ಕಾಲ್ಗುಳು	೨-೨೦೦
ಕಲ್ಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸುಗೆ	೧೨-೨೬
ಕವಳಂ ಗಂಡೂಷೆಯುಂ	೧೬-೪
ಕವಿತಾ ಕಾಮಿತಕಾಮಧೇನು	೬-೩
ಕಶ್ಚಿತ್ತುರುಷಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ	೧೧-೪೬
ಕಷ್ಟತರಜ್ವರದಾಹೋ	೧೦-೧೬
ಕಷ್ಟಮೆನಿಸಿದರ್ ವಾಮಂ	೩-೯೩
ಕಳಿಪ್ರಣಿಸೆಯೆಲೆಯ ರಸದಿಂ	೧೫-೬
ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯುಮಂಗುರು	೧೬-೭೫
ಕಟಿಯಿಂದರೆದಿರದೀಂಟಿಸೆ	೫-೬೮
ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ	೧೬-೯೬
ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ	೧೫-೫೦
ಕಾಡವರೆ ಮಣಲುಸುಣ್ಣ	೧೬-೨೬
ಕಾಣದ ಮುನ್ನಂ ದಷ್ಟ	೧-೭೪
ಕಾರಸೆ ಜಂಜಿಗೆ	೧೩-೧೪೪
ಕಾರಸೆ ಜಿಂಜಿಗೆ	೫-೫೦
ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ	೧೬-೯೬
ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಯಿವ್ವೆ	೧೬-೧೦೬

ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿ ಯೆಸೆವ	೩-೨೭
ಕಿಣುಕುಂಸಾಲೆಯ	೫-೮೦
ಕಿಣುದೇಗಿನಬೇರಂ	೧೬-೧೬೨
ಕಿಣುನಾಲಗೆ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ	೩-೯೪
ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯಕ್ಕಿಗರ್ಚು	೨-೪೧
ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯಗಸೆ ಮಳಯಜ	೨-೬೫
ಕುಡಿಯಲ್ಕೂಮಾಜದೊಡಂ	೫-೫೪
ಕುಡಿಸಲ್ಕೂತಾ ಜಳಮಂ	೧೨-೭
ಕುಡು ಚೊಕ್ಕಣಿಕೆಯ	೨-೪೯
ಕುಡುವುದು ಶುಂಠಿ	೨-೯೭
ಕುಡು ಶರ್ಕರೆಯಂ ಮೊಸರಿಂ	೨-೧೪೦
ಕುದಿಗೊಂಡ ಪೊಟ್ಟುಪೊಳ್	೧೪-೭೮
ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರಂ	೧೫-೩೭
ಕುಮುದಂ ಮಳಯಜ	೮-೧೫
ಕುರುಕುಲ್ಲಾಕ್ಷರಮಂ	೧೬-೪೪
ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ	೧೬-೭೮
ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ	೫-೭೦
ಕುರುಟಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯ	೧೩-೪೭
ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗಾರೆ	೫-೯೮
ಕುರುಟಿಗೆಯತಿಬಜೆ	೧೩-೧೦೮
ಕುರುಟಿಗೆಯ ಬೇರ್ಗಳಂ	೨-೨೦೨
ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ	೧೩-೫೯
ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ	೬-೨೧
ಕುರುಟಿಗೆ ವರತುತ್ಥಂ	೧೩-೭
ಕುರುಟಿಗೆ ಪಾರಿವಾಳದ	೧೫-೫೮
ಕುರುಣಿಗಳಂ	೧೨-೫೧
ಕುರುವಿಂದಂ ಕಟುಕ	೨-೧೭೧
ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗಂ ಮಲ	೧೩-೩೬
ಕುರ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮರಿಚಂ	೧೩-೩೫
ಕುಣುಣಿಗಳಂ ಕಾಣು	೧೨-೫೧
ಕುಶಲಾರ್ಥಂ ಜಿನಪಾರ್ವ	೧೪-೧೯
ಕುಸುಬಿಯ ರಸವಜ	೨-೧೧೭
ಕುಳಿಕಂ ವಾಸುಗಿ	೩-೩೦
ಕುಳಿಮಾವು ಗಂಧಕಂಗಳ್	೧೨-೨೯
ಕೂಟದ ತಕ್ಷಕಂ ಕುಳಿಕ	೧-೭೨

ಕೂಡಿರೆ ಛಾಯಾಶುಷ್ಯಂ	೮-೫
ಕೂಡುವುದೆಲ್ಲವುಛರ್ಧ	೮-೮
ಕೂರಿದುವೆನಿಸಿದ	೧೩-೧೦೧
ಕೃತಹಂಸವೀಜಮೋಂ	೧೬-೪೩
ಕಣಕೆ ನಖಾನಖಿಯಿಂ	೧೩-೧೩೧
ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ಕಾಷ್ಟಮಂ	೩-೫೮
ಕೆಸವಿನ ಸೂರಣದೇಸಕ	೨-೧೨೧
ಕೇಳ ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ	೩-೨೪
ಕೈಪೆಸೋರೆ ಯೆಸೆವಮೂಲಮ	೫-೪೧
ಕೊಗ್ಗಿಯಕಪಾಯಮೊಂದುಂ	೨-೫೫
ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ	೬-೩೪
ಕೋಪಂ ಶ್ವಾಸಂ ಕಾಸಂ	೧೪-೬
ಕೋಪದೊಳಹಿಪಿಡಿದಾ	೧೬-೧೧೫
ಕೋಪದೊಳಹಿ ಪಿಡಿಯೆ	೧೬-೬೫
ಕೋಪಾಟಕೋಪದೆ	೮-೨
ಕೋಮಳಲತಾಂಗ	೧-೮
ಕೋಟಿಯಗಟಿಯಿಂ	೧೬-೯೮
ಕೌಶಲ್ಯಯುತಂ	೫-೨
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಂಡೂಷ	೫-೨೪
ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಸಪ್ತಧಾತು	೫-೫
ಕ್ರಮದೋನ್ನಮೋ ಭಗವತಿ	೪-೪೯
ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಗುಣದಿಂದಂ	೧೫-೪೬
ಕ್ರೂರವೃಗಂಗಳ ವಿಷಮಂ	೧೩-೧೩
ಕ್ವಾರತ್ರಯ ಕಟುಕತ್ರಯ	೨-೭೨
ಕ್ವಾರದ್ವಯದೊಡನಂಗುರ	೧೬-೧೭
ಕ್ಷಿತಿಂಯೋಳ್ ಕ್ರೀಡಾರೂಪೋನ್ನತ	೯-೨
ಕ್ಷಿತಿಂಯೋಳ್ ಬಾಷ್ಟಮೆ	೧೫-೩
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎನಿಪ್ಪ	೩-೯೧
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಕ್ಷರಂಗಳ್	೪-೩೪
ಕ್ಷೀರಂ ಮೇಣ್ ವಾರಿ	೨-೮೦
ಕ್ಷೀರದ್ರೂಮದೊಳ್ ಸಾರಂ	೧೨-೪೩
ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸಜು	೨-೧೯೩
ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ	೪-೭೩
ಕ್ಷೋಣಂಯೊಳೆ ಜೇವಿನೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯

ಖ

ಖಂಡವೆಸರೆಸೆವ	೧೫-೩೮
ಖಂಡಿಸಿ ಮಿಥ್ಯಾತಮಮಂ	೨-೨೨
ಖದಿರಪ್ರಸೂನ	೨-೩೮
ಖಳವೃಕ್ಷಕ ವಿಷದುಗ್ರಂ	೧೧-೩೪
ಖಳಸರ್ಪಂ ಕೊಂಡುದಿನ್ನೇ	೩-೮೬
ಖಳಸರ್ಪಂಗಳ ಲೋಳೆ	೧೧-೪
ಖ್ಯಾತಿವಡೆದಿಂದ್ರವಾರುಣ	೧೦-೫೩

ಗ

ಗಗನಜಳಭೂಮಿ ಶಿಖಿ	೩-೬೮
ಗಗನಮನಾಡಿಪ ನರ	೩-೨೩
ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲಂ	೧೦-೮
ಗರಳಂ ಬೆರಸಿದ	೨-೨೧೦
ಗರುಗದಬೇರ್ ಗಣಜಲೆ	೫-೧೧೮
ಗರುಗುದ ರಸಮಮೃತೋತ್ಕರ	೧೪-೪೪
ಗರುಡನ ಗೂಡಂ	೧೬-೧೦೭
ಗರುಡನ ಬಹಿರ್ಯಗಟಿ	೧೬-೪೫
ಗರುಡಾಂಕನ ಮುಂದರುಣದ	೧೬-೧೨೪
ಗರ್ವುಗು ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆ	೭-೮೭
ಗಾಯಂ ಕರಿದಪ್ಪುದು	೧೫-೩೬
ಗಾಯಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ತೊಳೆವುದು	೧೫-೨೧
ಗಾಳವಮಂಜನ	೨-೫
ಗಿರಿಕನ್ನೆ ಕುಮಾರಿಯ	೧೬-೧೫೮
ಗಿರಿಕನ್ನೆಯ ಸೀವನ್ನಿಯ	೧೩-೧೩೮
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಕಟುಕತ್ರಯ	೨-೧೭೨
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ	೫-೪೪
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂಕೊಲೆ	೫-೧೧೨
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೇಂದ್ರವಾರುಣ	೫-೯೭
ಗಿರಿಶನಿರೀಕ್ಷಣಾಪಧಿಯೊಳಂ	೧-೭೮
ಗುಡ ರಾಮತ ಫೃತ	೨-೭೭
ಗುಣನಿಧಿ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ	೧-೬೪
ಗುಣಮಂ ಕಂಡೊಡೆ	೧-೬೧
ಗುಣಸಮ ಸೈಂಧವಮಧುಕಂ	೭-೪೯
ಗುರುಕುಚಿಯರ ಮಹಿಯಿಂ	೧-೨೩

ಗುರುಗುಂಜಿಯುಮಂ	೮-೨೭
ಗುರುಜನಪಿರಿಯರ್	೧೬-೧೭೪
ಗುರುದಿನದೊಳ್	೩-೩೫
ಗುಳ್ಳದಮರವಸಲಂಗುರ	೧೪-೫೫
ಗೃಹಧಾಮ ಮೇಘನಾದಿ	೮-೩೧
ಗೋಜಿಹ್ನೆ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತೆ	೫-೧೨೧
ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದಮರೆವುದು	೭-೨೨
ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆ	೭-೫೪
ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಮಂ	೨-೫೯
ಗೋವಿನ ತುಪ್ಪದೊಳಂ	೧೩-೧೩೨

ಘ

ಘಟಿಯಿಸಿತ್ತಿದು	೨-೪೪
ಘನನಾದಿ ಕರಿಯ ಕನಕದ	೧೨-೨೪
ಘನನಾದಿ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ	೫-೭೬
ಘನನಾದಿ ಪುನರ್ನವಿಯು	೧೪-೫೮
ಘನನಾದಿಯ ರಸದಿಂ	೧೫-೩೩
ಘನನಾದಿ ರಸಾಂಜನ	೧೨-೩೧
ಘನಮಪ್ಪಿ ಜನಕ್ರಾಂತಾರದ	೫-೧೨೯
ಘನಸಾರಯುಕ್ತಮೆನಲುಂ	೧೬-೧೫೯
ಘಮೈನಲಶ್ವಗಂಧಿ	೧೩-೭೪
ಘಮೈನೆ ಧಾತ್ರಿಯುಮಿಶ್ವರಿ	೫-೫೨
ಘಟಿಲನೆ ಕೊಡುವುದು	೨-೧೭೫
ಘಟಿಲನೆ ಚಕ್ರಾಂಗಿಯುಮಂ	೧೨-೨೧
ಘಟಿಲನೆ ನೇಜಲ ತೊಕ್ಕಂ	೧೪-೭೫
ಘೃತದಿಂ ತ್ವಗ್ಗತಮಾ	೫-೧೭
ಘೃತದಿಂದಮೃತಲತಾ	೫-೧೬
ಘೃತಮಂ ಪಾಲಂ ಕುಡಿ	೧೩-೧೧೨
ಘೃತಮಂ ಲೋಕ್ಕಿಯ ರಸ	೧೪-೪೦

ಚ

ಚಂದನಕುಷ್ಠಂ ತ್ರಿಫಲೆ	೫-೧೯
ಚುಂಚಿನ ಕಟ್ಟಪತ್ತಿಗೆ	೧೪-೩೭
ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಪುಲ್ಲರಸಂ	೭-೫೮
ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸಮಂ	೧೦-೭೫
ಚಿತ್ರಾರ್ಧಕೇಂದ್ರವಾರುಣಿ	೫-೧೪

ಚಿನ್ಮಯರನಿರ್ವರಂ	೧೧-೨
ಚಿರಮೆಸೆವ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ	೧೦-೪೮
ಚೂರ್ಣಂ ತಾನೆಂಬಿನಮತಿ	೧೬-೧೨೦
ಚಿಕ್ಕನೆಬಿಲ್ಲಂ ಲೋಕ್ಕಿಯ	೧೦-೬೪
ಚಿಚ್ಚರದಕ್ಷಿದ್ವಿತಯ	೧೫-೩೧
ಚೇಲಮುಮಂ ಪಿಂಡಿದುದೇಂ	೭-೨೭
ಚೋಚ್ಚಲೆಳಹೋರಿಯ ರಣಂ	೧೬-೧೮
ಚೋರಾಂಗತ್ವ ನಿಷೇಧಮಾರ್ಗಂ	೧-೩೭

ಜ

ಜಂಬಿರ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ	೨-೪೭
ಜಂಬೂರಸಮಂ ಕುಡು	೨-೪೩
ಜಡಬಾಷ್ಟದವನ ನಾಲಗೆ	೧೫-೨೪
ಜಲಜದ ಕುಟಜದ	೧೩-೪೯
ಜಲದಿಂದಂ ತೇಜ್ಞುಟಿಗನ	೧೧-೨೭
ಜಾತಿಫಣಿಪ್ರೇಷಣ	೧೬-೭
ಜಾದುಂ ತಕ್ರಂ ಲೋಧುಂ	೨-೫೮
ಜಾಲಂ ಕತ್ತರಿಕಾಮನ	೫-೧೦೨
ಜಿತಚಿರ ಶುದ್ಧ ಸೂತ	೧೪-೨೭
ಜಿತರತಿರೂಪೆಯಂ	೪-೨೦
ಜೀರಕಮತಿಬಜೆ	೨-೨೮
ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ	೨-೧೮೩
ಜೇನೊಳ್ ಗೋಜಿಹ್ನೆಯುಮಂ	೮-೧೩
ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸ್ವರ್ಣಸಿತಂಗಳ	೩-೯೨
ಜ್ವರಪೀಡಾದಿಗಳಕ್ಕುಂ	೧೦-೭
ಜ್ವಲದೊಂಕಾರ	೪-೧೦

ಝ

ಝಟಿತೆಯೊಳಂ ಕೋಶಾತಕಿ	೯-೧೮
ಝಡಿತೆಯೊಳೆ ನಿಂಬಬೀಜಂ	೫-೧೧೧

ಟ

ಟಂಕಣ ನಿಶಾಮಧುಕ	೧೬-೧೫೦
ಟಂಕಣ ಮುಸಲೀ	೫-೩೯
ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿಗಳುಂ	೫-೧೨೫
ಟಂಕಣ ಸೈಂಧವ ತಕ್ರದೊಳಂ	೨-೮೩

ತ				
ತೆಂಡುಲವಾರಿಯೊಳಂ	೧೬-೧೩೮	ತಾವರೆಯಕ್ಕದಲ್ಲದೊಡ	೨-೪೮	
ತೆಂಬುಲದ ಚೂರ್ಣದಧಿಕತೆ	೨-೧೭೭	ತಾಜಿ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳಂ	೫-೪೫	
ತಿಂಬುದಗುಳುತುಂರಿಯ	೧೬-೨೧	ತಿಲಜಮುಮಂ ಗೊಬ್ಬರ	೧೩-೪೨	
ತಿಂಬುದು ಕಾರ್ಪಾಸದ	೧೧-೨೫	ತಿಲಜಯುತಂ ಕುಡಿ	೫-೧೧೪	
ತುಂಗಗುಣರೆನಿಪ	೩-೧೦೩	ತಿಲತೈಲಸೈಂಧವಂ	೨-೧೬೮	
ತುಂಬುರಬಿತ್ತುಂ	೨-೧೧೩	ತಿಲದನಿತು ವತ್ಸನಾಭನ	೧೨-೧೦	
ತುಂಬುವುದುಕಮುಮಂ	೧೨-೬	ತಿಲದನಿತೆ ವತ್ಸನಾಗನ	೧೧-೨೬	
ತೊಂಡಿನ ತೊಟ್ಟಿರ್ ಪಾಪದ	೧೪-೬೨	ತಿಲದೂರ್ವೆ ಸೊಗದೆ	೨-೧೦೭	
ತಗರಂ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ	೧೩-೧೪೩	ತಿಲಮಾಷ ಟಂಕಣಾವನಿ	೨-೭೪	
ತಗರಂ ದಂತಿ ಪುನರ್ನವಂ	೧೦-೧೭	ತಿಲಸಂಯುಕ್ತಮನಾಗಳೆ	೧೩-೧೧೮	
ತಜ್ಜಲಸೇಕದಿಂ	೪-೧೨	ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಬೆರಸುವುದೆಸೆ	೧೩-೧೧೬	
ತಡೆಯದೆ ತಕ್ರದವಿಷ	೨-೧೪೧	ತುಪ್ಪಮನೀಂಟುವು	೨-೧೮೭	
ತನು ತಾನಲ್ಲೆಂಬಾಧೆ	೪-೭೭	ತುಣುವೆಯ ಕಾಯ್ಕಳುಮಂ	೧೪-೪೨	
ತನುವಿಂ ದಷ್ಟನಜೀವಂ	೩-೪	ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಲ	೧೩-೧೦೨	
ತನುವಿಂದಾನನಮಲ್ಲಿಯುಂ	೬-೪	ತುಲಸಿಯರಸದಿಂ	೧೩-೬೮	
ತನ್ನಂ ಕಚ್ಚಿದುದಂ	೧೬-೨೩	ತುಲಸೀಪಾರ ಪುನರ್ನವೋತ್ತರಣೆ	೯-೮	
ತನ್ನಂಗಂ ಬಿಗರಾಜನೆಂದು	೪-೬೧	ತುಷಮಾತ್ರಮೆಂಬ ರೆಲ್ಲಾ	೫-೨೬	
ತನ್ನಮನಿಂದುವೆಂದು	೪-೨೯	ತುಳಸೀರಸ ಧಾತ್ರೀಘಳ	೨-೭೯	
ತಪದೊಳ್ಳಿಂ ಮನಮೊಲ್ಲು	೧-೧೪	ತೂಗುವುದು ಮೂಱು	೫-೪೭	
ತಪ್ಪುವೊಡೆ ರಾಮಬಾಣಂ	೮-೬೩	ತೃಣಹಸ್ತಂ ಕಾಷ್ಠಹಸ್ತಂ	೩-೫೫	
ತರದಿಂದಿಂಗುಳಮಗ್ನಿ	೨-೩೨೧	ತೇಜೋನ್ನಮಃ ಪ್ರಮುಖ	೧೬-೯	
ತರಣಿಯ ಪರ್ಣಂಗಳುಮಂ	೧೬-೯೫	ತೈಲಗುಡಂಗಳೊಳೆಕ್ಕೆಯ	೧೩-೩೯	
ತರಣಿಯಮೂಲಂ	೨-೩೯	ತೊಡೆ ಕರವೀರದ ಶಾಖೆಯ	೧೧-೮	
ತರಿಸುಗೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳೀಶ್ವರಿ	೧೬-೪೭	ತೊಡೆವುದು ಮಿಂಗಳ್	೧೩-೧೦೦	
ತರಿಸುವುದಿಂದ್ರವಾರುಣೆ	೮-೨೪	ತೊಲಗಲ್ ವ್ಯಾಮೋಹಂ	೧-೨	
ತರ್ಕದೊಳೇಂ ಫೃತದಿಂದಂ	೧೨-೩೪	ತೊಳಸಿಯ ಕರಿ	೨-೧೦೦	
ತರ್ಕಮದೇವುದಿಲ್ಲ	೭-೨೩	ತೊಳಸಿಯ ರಸದೊಳ್	೧೬-೩೯	
ತಲೆನವಿರುಂ ಜನೆಯೆಳ್ಳಂ	೧೩-೯೮	ತೊಳೆವುದು ಕಡಲೆಯ	೧೫-೫೫	
ತಲೆಯಂ ತೂಗುತ್ತೆ ಮೇಗಂ	೩-೬೦	ತೊಟ್ಟಿಗಣೆಗೆಲೆಗಳ	೧೬-೭೧	
ತಲೆಯುಂ ಚರಣಾಂಬರ	೧೧-೧೩	ತೊಟ್ಟಿಗಣೆಗೆಲೆ ನಾಯ್ವಲ	೧೬-೧೦೯	
ತಲ್ಲಣಿಸಲೇಕೆ ಪಲ್ಲಿಯ	೧೩-೯೦	ತೊಟ್ಟಿಗಿರಿಗಳೌಷಧಿ	೭-೮೫	
ತಾಪಿಸುವ ದಷ್ಟದೇಹಿ	೧-೭೬	ತೊಟ್ಟಿಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುನ್ನಾಗಂ	೫-೯೪	
		ತೊಟ್ಟಿಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸಮೂಲ	೫-೧೨೩	

ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಬಜೆ	೧೦-೩೨	ದೀವದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಮದಮು	೨-೧೨೪
ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಸಮುದ್ರ	೭-೯೩	ದೀವಳಿಗೆಯ ಬಾವುದಿನಂ	೧೬-೧೬೮
ತ್ರಿಕಟುಕ ದಾರ್ವಿ ನುಗ್ಗಿ	೧೩-೯೪	ದುಷ್ಟತರಮೆನಿಸಿದಸ್ಥಿಯ	೧೫-೩೨
ತ್ರಿಕಟುಕಮಂಗುರುಂ	೭-೯೪	ದುಷ್ಟದುರಿತಾರಿಯುಂ	೧೪-೬೬
ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ	೧೨-೩೫	ದೂತಂ ಪೇಜ್ಜಿಕ್ಕರ ಸಂಘಾತ	೩-೭೫
ತ್ರಿಭುವನ ಜನಮೋದನಕರಿ	೪-೧೮	ದೂತಂ ಪೇಜ್ಜಿಕ್ಕರಂಗಳ್	೩-೬೬
ದ		ದೂತಂ ವಾರ್ತೆಯನಪಿಪಿ	೩-೬೨
ದಂತಿಗದಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರ	೨-೧೧೫	ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ	೩-೫೨
ದಂಶದಿನೊಸಗುಣಂ	೧೦-೨೩	ದೂತಿಕರಾಳಿಕಾಳಿ	೧-೭೩
ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತೇಜ	೧೧-೨೪	ದೂರೋತ್ಸಾರಿತವೈರಿಭೂಪ	೧-೩೪
ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ	೫-೫೬	ದೇವ ಜಿನೇಂದ್ರಭಾಷಿತ	೨-೨
ದಯೆಯಿಂ ಜೀವಂಗಳನೋವಿ	೧-೨೭	ದೇವದಾಳಿ ವಚೇಂದ್ರವಾರುಣ	೧೩-೧೩೫
ದರಿಗಳ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರದ	೧೩-೧೨೬	ದೇವಾದಿದೇವನಂ	೨-೧
ದವನಂ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ	೧೬-೩೭	ದೇವೇಂದ್ರಸ್ತುತ್ಯ	೪-೫೮
ದಷ್ಟನನೀಕ್ಷಿಸಲ್ಕೆ ನಡೆವಾಗ	೩-೮೨	ದೇಹದತಿಮೂರ್ಛೆ	೫-೩೦
ದಷ್ಟಪುರುಷಂಗೆ	೩-೬	ದೊರೆಕೊಳೆ ಚಕ್ರಾಂಕಿಯ	೭-೬೬
ದಷ್ಟವಿಷರಕ್ತಮೋಚನ	೫-೩	ದ್ವಿ ಚತುರ್ಥಂ ಪಷ್ಪ	೪-೭
ದಷ್ಟಾವೇಶಂ ತಾನುಪದಿಷ್ಟ	೪-೩೮	ಧ	
ದಹನಾದ್ಯಂಗಳ ಮುಂದೆ	೪-೩೭	ಧರಣಿಜಲವಹ್ನಿ	೩-೧೬
ದಳಮಂ ಶಿರೀಷಸಂಭವ	೫-೬೪	ಧರೆಯಂಶಕದ ವಿಷಂಗಳ್	೩-೧೮
ದಾಗುಡಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ	೭-೩೯	ಧರೆಯ ಜನೋಪಕಾರ	೧೬-೧೭೦
ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೦-೪೯	ಧರೆಯೊಡನೆ ವಾರಿ	೪-೪೮
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಜಲದಿಂ	೭-೯೦	ಧರೆಯೊಳ್ ಕುಕ್ಕುಟತನು	೧೦-೩೫
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಬಜೆಯುಂ	೭-೩೦	ಧರೆಯೊಳ್ ದರ್ವೀಕರೋಗ್ರ	೫-೨೭
ದಾಗುಡಿಯ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ	೭-೨೪	ಧರೆಯೊಳ್ ಸಕಳ	೨-೧೯೫
ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರ್ಗಳಂ	೭-೩೩	ಧರೆಯೊಳಿದೊಂದು ಚಿತ್ರತರ	೫-೫೧
ದಾಸ ಮಹಾಪೂಜೆ ಶುಭ	೧೪-೧೩	ಧರ್ಮಪರಗೇ ದಾನಗುಣ	೧-೮೮
ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಂಬುಧಿ ಶೋಷಣಂ	೧-೫೧	ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವ	೧-೬೨
ದಿನಕರಸೊಳಾಯಮಾಗಲ್	೩-೭೨	ಧ್ಯಾನತಪೋರತ್ನ	೧-೨೦
ದಿನಕರಭಕ್ತಂ ದಾಂಗುಡಿ	೫-೧೦೬	ನ	
ದಿನಕರ ವಾರದೊಳಂ	೮-೪೧	ನಂಜತಿವಿಷಮಮದಕಟೆಂ	೯-೧೧
ದೀಪದನಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯ	೧೧-೪೭	ನಂಜಿದತಿವಿಷಮಮೆಂದೇ	೭-೭೧
ದೀಪದೆ ನಂಬಿರಲ್ಕಿದಳ	೧೬-೧೪೪	ನಂಜುಗ್ರಮೆಂದು ನೀಂ	೫-೧೧೬

ನಂಜು ತಗುಳ್ಳದೆಂದೆನಿಸು	೨-೧೮	ನಾಗರಮಂ ಜಲದಿಂದಂ	೧೧-೨೦
ನಂಜೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಗಡೆಂಬ	೧೬-೧೫೪	ನಾಗರಮಂ ದಧಿಯೊಳ್	೨-೯೦
ನಂದೆಯೊಳಂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	೩-೪೮	ನಾಗರಮಂ ಮಧುಕಮುಮಂ	೨-೩೩
ನಂದ್ಯಾವರ್ತದ ಪೂವಂ	೧೩-೧೧೫	ನಾಗರಮಾಗಧಂ ಮರಿಚಮುಂ	೯-೨೧
ನಿಂಬದ ಪರ್ಣಮುಂ ಸೊಗದೆ	೧೩-೧೧	ನಾಗರಶಿವೆಯುಪ್ಪೆಂಬಿವ	೨-೧೯೧
ನಿಂಬಫಲಂ ಘನಂ	೧೧-೨೧	ನಾಗರ ಹಿಂಗುಮನರೆ	೨-೧೬೩
ನಿಂಬಸುಪತ್ರದೊಳಂ	೧೧-೨೩	ನಾಗರುಮಾರಿಯೆಂಬಿವ	೫-೯೦
ನಿಂಬೆಗೆ ಮತ್ತಿಯ	೨-೯೧	ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯುಮಂ	೧೬-೨
ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯುಮನಮರಿ	೧೫-೪೧	ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನಮುಂ	೧೬-೩
ನಿಂಬೆ ಸದಕಾರ ತಿಂತ್ರಿಣೆ	೧೬-೮೧	ನಾನಾ ಜೀವವಿಷಂಗಳ	೧೪-೩
ನಗರೆಯಗೊಟ್ಟಿಯನರೆ	೧೬-೮೪	ನಾನಾ ಮಂಡಲವಿಷಮಂ	೧೦-೩೯
ನಡುನೆತ್ತಿಯುದರ	೩-೪೩	ನಾನಾಸ್ಯ ರೋಮಕೂಪದಿ	೧೦-೧೦
ನಡೆವೊಡೆ ನಿಲ್ಲೊಡೆ	೩-೬೯	ನಾರಂಗಕ್ಕೊಪ್ಪುವ	೨-೮೯
ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ	೬-೭	ನಿತ್ತರಿಸಲೀಯದುಳ್ಳಿ	೨-೭೮
ನರಮೂತ್ರದೆ ನಸ್ಯಂ	೭-೪೬	ನಿಯತಮೆನಿಪ್ಪ	೧೬-೫
ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ	೬-೩೩	ನಿರುತಂ ಕಾಕೋಟಗಂಗಂ	೩-೧೫
ನರಮೂತ್ರದೊಳರುತಾಳದ	೭-೮	ನಿರುಪಮಗುಣ ಪಾರ್ಶ್ವ	೪-೬೭
ನರರಂ ಕೋಪದೆ	೧೨-೪	ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿ	೧೩-೧೮
ನರರೇತೋಮಲಮೂತ್ರಾಂತರ	೧೫-೫೨	ನಿರುಪಮಪ್ಪ ಧಾತ್ರಿ	೧೦-೫೧
ನರಗರುಜತೆ ಭೇಷಜದಿಂ	೧-೬೫	ನಿಲೆ ದೂತಂ ಮುಂದೆ	೩-೬೫
ನಣುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆ	೨-೯೯	ನಿಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ	೧೩-೭೩
ನಣುವಲ್ ಮಗ್ಗಾರೆಯ	೫-೧೦೪	ನೀಡಿರದೆ ತಲೆಯೊಳಂ	೧೪-೭೬
ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟನೊಳಂ	೨-೨೦೭	ನೀರಂ ತ್ರಿವಾರಮೆಸೆವಿನ	೧೧-೧೦
ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ	೧೦-೬೯	ನೀರಂ ನೆಯ್ಯಂ ಪೊಯ್ಬಂ	೨-೧೦೯
ನವಿಲರವೊಪ್ಪಿಸಿನ	೧೧-೩೮	ನೀರಸನತಿ ನಿರ್ಘ್ನಣನ	೧-೮೭
ನವಿಲುಂ ಚರಣಾಯುಧ	೧೧-೧೬	ನೀರಸ ಸುಣ್ಣಕೆ	೨-೯೪
ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ	೧೬-೫೦	ನೀರಿಂ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ	೮-೪೯
ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯಂ	೧೩-೧೧೯	ನೀರಿಂ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ	೧೬-೬೪
ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಂಗಂ	೨-೯೮	ನೀರಿಂದರೆದೀಂಟುಗೆ	೧೬-೬೮
ನಸ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ತನುಸಾರಸ್ಯ	೭-೨	ನೀರಿಂದೆ ಬಿಳಿಯಗುಂಜಿಯ	೨-೨೪
ನಳನಳಿಪ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ	೧೫-೨೭	ನೀರಿಂ ನಸ್ಯಂಗೆಯಿ	೭-೪೭
ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೀರೆ	೭-೫	ನೀರಿಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ	೨-೧೩೮
ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ	೧೩-೫೮	ನೀರುಮನಾಕಂಠಾಂತಂ	೨-೧೮೯

ನೀರೊಳ್ ಮುಗಿಸಿ ಕುಡು	೨-೧೬
ನೀರೊಳ್ ಮುಗಿಸಿ ಕುಡು	೨-೧೫
ನೀರೊಳ್ ಮುಗಿಸಿ ಕುಡು	೧೬-೬೭
ನೀರೊಳಗಿಟ್ಟಾನೀರಿಂ	೧೬-೧೪೬
ನೀರ್ಕಲಸಿರರೆದು ಪಂಧ್ಯಾ	೧೩-೧೨೫
ನೀಲಿಮಾದಲಮಾಕ್ಷಿಕಂ	೬-೨೮
ನೀಲಿಯ ಕನಕದಬೇರಂ	೧೩-೨೯
ನೀಲಿಯ ಬೇರಂ ಪೂಸಲ್	೧೬-೧೩೬
ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿ	೧೩-೧೫೦
ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರ್ ಸಿತ	೧೬-೧೩೧
ನುತಕುಷ್ಠಂ ಶುಭ್ರಗೋಪಿತ್ತ	೧೦-೨೩
ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಸಭಾಂತರಾಳ	೧೬-೧೭೧
ನೆಗಟ್ಟಿ ವಿಷಕಂಟಕಮುಮಂ	೨-೨೦೯
ನೆಗ್ಗಿಲಗಸ್ತ್ರ ಮುಂದೆ?	೧೬-೫೬
ನೆಗ್ಗಲ್ ತಗಚಿ ನಿದಿಗ್ಗೆ	೧೬-೭೪
ನೆಱ್ ಕುದಿಸಿ ಕಟ್ಟುಗಿಂ	೧೬-೭೨
ನೆಲಗೋಣಿ ಪುಣಿಸೆ	೨-೨೧೧
ನೆಲದಾಚ್ಚಿಟುಕರೋಹಿಣಿ	೧೩-೮೦
ನೆಲದಾಚ್ ಗಿಳಿಯಿಂದೆಂಗಂ	೧೬-೫೨
ನೆಲದಾಳ್ ದಾಗುಡಿ	೫-೯೬
ನೆಲದಾಚ್ ಮಧುಪರಸಿರೆ	೧೩-೩೪
ನೆಲನಿಂ ದೂತನಿನಾದ	೧-೭೫
ನೆಲಬೇವು ಬೇವುಮುಸ್ತೆ	೫-೧೦೩
ನೆಲಮಾವುಂ ನೆಲದೊಟ್ಟಿ	೧೬-೫೯
ನೆಲಸಲ್ಕಾ ಪಾಟಲಂ	೧೦-೨೯
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿಣುಕುಸಾಲೆ	೨-೧೦೮
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಯುಮಂ	೨-೮೬
ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳುಹೂಲಿಗಳ	೭-೫೩
ನೆಲ್ಲಿಯಬೀಜಂ ಗುಂಜಿಯು	೬-೧೭
ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೇರಂ ನೀರಿಂ	೧೨-೪೬
ನೋಡಿರೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳಂ	೧೬-೩೧
ನೋಡುವನೆಲ್ಲರೊಳಂ	೮-೫೫

ಪ

ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ	೪-೫
ಪಂಚಮ ವೇಗದೊಳಂ	೫-೩೨
ಪಂಡಿತ ಜೈನೋತ್ತಮ	೧-೨೮
ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ	೧೪-೩೧
ಪಿಂಗದೆ ಕಡಲೆ	೨-೮೭
ಪಿಂತುಸಿದೇಂ ಸ್ಥಾವರ	೩-೨
ಪತ್ತಿರೆ ಪಲ್ಲ ವಿವರ್ಣತೆ	೩-೯೫
ಪತ್ರಾಚ್ಚಾದನದಿಂದಂ	೩-೮
ಪದ್ಯಂಗಳ ರಸಪುಷ್ಟಿ	೧-೫೫
ಪನ್ನಗದಷ್ಟನಾದನೆನುತಂದು	೩-೬೩
ಪನ್ನಿರ್ಭಾಸಿರಮಪ್ಪಿನಂ	೧೬-೩೯
ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಮಪ್ಪ	೧೬-೧೭೭
ಪರಿಕಿಪೊಡರ್ಥಚಂದ್ರನ	೧೦-೨೦
ಪರಿಕಿಸಿ ನೀಂ ಮರ್ದುಗಳಂ	೮-೪೨
ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡಿನೋಡಿ	೧೦-೭೭
ಪರಿಕಿಸೆ ಕಾಸದಬಾಷ್ಟ	೧೫-೧೬
ಪರಿಪೂರ್ಣೆಂದುಸಮಾನ	೪-೬೩
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪ	೧೩-೧೩೯
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್	೮-೧೭
ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಿಂದ್ರವಜ್ರಂ	೨-೪
ಪರಿವೃತಮಾದ ವಾರ್ಧಿ	೧-೩೨
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ	೧೩-೫೦
ಪರ್ಪಾಟಕದ ಕಷಾಯ	೨-೧೦೧
ಪಱಿದಿಬ್ಬರಳನಿತಂ	೭-೨೧
ಪಲತೆಣಿದ ಮರ್ದುಗಳೊಳೇಂ	೧೩-೫೬
ಪಲವಂದದ ಮರ್ದುಗಳಂ	೧೧-೩೩
ಪಲಪೌಷಧಿ ಮಂತ್ರ	೨-೧೦
ಪವನವೈಮಯುತಾಕ್ಷರ	೪-೫೫
ಪಸಿಯದೆನಿಸಿದ ಪೊಸ	೮-೫೬
ಪಸುವಿನಪಾಲೊಳ್	೨-೧೭೮
ಪಟನೀರಿಂದಂ ಮರ್ದಿಸಿ	೧೦-೬೮
ಪಟಪದಣೆಯಮೂಲ	೧೦-೭೦

ಪಾಗಲಬೇರ್ ತ್ರಿಕಟುಕ	೭-೫೭
ಪಾಗಲು ಲೋಕಿ ಚಿಕ್ಕಣೆಕೆ	೭-೮೬
ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಲವಂ	೬-೭
ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೬-೨೦
ಪಾನಮದರ್ಕಂಜನ	೮-೨
ಪಾರದೆ ಪೆಟತಂ ತಾಳಕ	೧೦-೪೧
ಪಾರಿವದೆಚ್ಚಂ ಕುಸುಬೆಯ	೧೨-೨೯
ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ ತಾಳಕ	೫-೨೨
ಪಾಲಿಂದೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ	೭-೭೨
ಪಾಲಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ	೧೨-೨೨
ಪಾಲುಂ ನೇಲಿಲ ಪಣ್ಣಳ	೨-೮೧
ಪಾಲುಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ	೧೪-೨೯
ಪಾವಕನೊಳೂಲದ	೧೪-೨೮
ಪಿಡಿಯಲ್ಕೆ ದಷ್ಟದೇಹಿ	೧೦-೨೧
ಪಿತ್ತಗತವಾಗೆ ವಿಷಮದು	೫-೧೮
ಪಿತ್ತಶ್ಲೇಷ್ಮಸಮಾರ	೧೫-೪
ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕಂ ಪುಗುಲುಂ	೧೫-೫
ಪಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಶಿವೆ	೬-೫
ಪಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥಂ ಸೈಂಧವ	೬-೧೦
ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಪಾಟಲಿ	೮-೨೧
ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ	೫-೪೨
ಪಿರಿದುಂ ತಂಬುಲದೆಲೆ	೧೪-೭೪
ಪಿರಿದುಂ ನೀರಬ್ಬಿ	೧೪-೯
ಪಿರಿದು ಭವಂಗಳೊಳ್	೨-೧೦೨
ಪಿರಿದೌಷಧಗಳನಪಿಸಿಯೆ	೧೨-೪೦
ಪಿರಿಯಾಚಲಪಣ್ಣಂ	೫-೧೦೮
ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕಗಿದೊಡೆ	೧೨-೫೫
ಪುಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತವರಂ	೧೦-೫೮
ಪುತ್ತಿನೊಳೆ ಬೆಳೆದ ತುಲುಚೆಯ	೧೧-೪೯
ಪುತ್ರಜೀವಿಯು ದಾಂಗುಡಿ	೬-೧೬
ಪುನ್ನಾಗಂ ನೀಲಿ	೭-೨೧
ಪುರುಜಿನಪತಿಮುಖ್ಯರ್	೫-೧೨೮
ಪುರುಜಿನವಚನಾಂಭೋರಾಶಿ	೨-೨೧೬

ಪುರುತೀರ್ಥಂಕರನಿಂದ	೧೦-೧
ಪುಳುಂಪುಣಿಸೆಯುಮಂ	೨-೨೬
ಪುಟುಮುಟ್ಟಲ್ ಹೆಮ್ಮಿಟಲ	೧೬-೨೪
ಪೂತಾಂಗಂ ಬರೆ ಮಂತ್ರದಿಂ	೪-೨೫
ಪೂರಕಯೋಗದೊಳಿಕ್ಕಿದ	೧೬-೧೫
ಪೂರಕದಿಂದಂ ಬಾಬ್ಬುಂ	೨-೭೪
ಪೂರಕಮಾಹ್ವಾನಕ್ಕಾ	೪-೧೫
ಪೂರ್ಣಹಿತಂ ತಚ್ಚೇತ	೧೬-೧೬೬
ಪೂಸುವುದು ಭಸಿತ	೨-೧೯೨
ಪೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣೊಸಲ್	೨-೪೨
ಪೆಡತಲೆ ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ	೨-೯೬
ಪೆಗುರುಟಿಗೆಗಳ ಬೇರಂ	೧೪-೫೦
ಪೆಟರ ಕುಚೇಷ್ಟಿತಂ ಜ್ವರ	೧೪-೬೮
ಪೇಟಲಿವೇ ಲಕ್ಷಣ	೨-೨೬
ಪೇಟ್ದೇ ಮಂತ್ರಧ್ವನಿಯನೆ	೧೬-೧೧೯
ಪೊಕ್ಕರೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ನೊಟಜು	೧೨-೧೨೪
ಪೊಲ್ಲದುವೆನಿಸುವ	೧೨-೧೨೭
ಪೊಸತಪ್ಪ ಕೋಷ್ಠ	೨-೨೧
ಪೊಸತೆನಲಿಕ್ಕಿದ ಗೋಮಯ	೧೨-೫೨
ಪೊಸತೆನಿಪ ಸಿಂಧುವಾರದ	೧೨-೧೨
ಪೊಸ ಪೆಸಟಕಟ್ಟುಮಂ	೨-೧೨೯
ಪೊಸವೆಸರ್ಗಟ್ಟೆಳನೀರ್	೨-೧೮೮
ಪೊಸಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಂ	೨-೧೬೫
ಪ್ರಣವಾದಿ ಸ್ವಾಹಾಂತಂ	೧೬-೬
ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು	೧೬-೧೬
ಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಪತ್ರಕ್ಕೆವ	೧-೮೨
ಪ್ರಸ್ತುತದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಂ	೧೪-೧೪
ಪ್ರಸ್ತುತಮಿದುವೆ ವಿಷಘ್ನಂ	೪-೬೮
ಪ್ರೇಷಿತೋಹವನೇನೇತಿ (ಶ್ಲೋಕ)	೧೬-(೮)

ಪ

ಫಣಿಕೊಂಡ ತಾಣದೊಳಮಾಕ್ಷಣ	೮-೨೨
ಫಣಿ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿ	೮-೫೮
ಫಣಿದಷ್ಟನ ಪುಣ್ ಬಾತೊಡೆ	೧೬-೧೦೨

ಘನವಿಷಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಿಯಪ್ಪ ೪-೫೬
ಫಲಪುಷ್ಪಾಂಕಿತಹಸ್ತ ೩-೫೪
ಫಲಮಾಗದ ಮಡುವಾಗಲ ೭-೪೩

ಬ

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ್ ೬-೨೫
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ ೭-೬೯
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಂ ೧೬-೧೩೯
ಬಂಧವಿದೂರನಂ ೧-೧೩
ಬಿಂಕದೊಳೇಂ ಪಾವಿಂ ೧೬-೨೦
ಬಿಂಬಾಧರೆಯರ್ ಕೆಲಬರ್ ೧೪-೪
ಬಗೆಗೊಂಡು ಕೆಲಂಬರ್ ೫-೨೫
ಬಜೆ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ವರಸಮುದ್ರ ೭-೧೫
ಬಜೆ ತುತ್ಥ ಟಂಕಣಾಖ್ಯಂ ೨-೨೦
ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಣಾಖ್ಯೆ ೭-೩೪
ಬಜೆ ಮಡುವಾಗಲ್ಗಳ ೭-೧೧
ಬಜೆಯಜಮೋದಮಂ ೧೩-೬೬
ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯಂ ೮-೨೦
ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯರಡ ೧೩-೧೩೩
ಬಜೆಯಶ್ವಗಂಧಿ ೫-೮೪
ಬಜೆಯೆರಡುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ೧೩-೧೫೧
ಬದರೋದ್ಯಚ್ಚಾಯೆಯಂ ೧೧-೫೧
ಬನ್ನಿಯುಮನಿಪ್ಪೆಯು ೭-೪೧
ಬನ್ನಿಯಮೂಲಮಂ ೧೪-೬೪
ಬರಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ೨-೧೫೮
ಬರಿವಡಣೆಯ ಕೆಂಬಣುಹೆಯ ೧೩-೧೯
ಬರೆ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿ ೧೬-೧೫೧
ಬರೆ ತತ್ಸಿದ್ಧದಿನಂಗಳುಂ ೧೬-೧೪೯
ಬರೆದಿದ ತಾಮ್ರದ ೧೬-೨೮
ಬರೆದೋಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ೧೬-೧೪
ಬರೆದೋಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ೨೬-೧೩
ಬರೆವುದು ಕುಂಡಲೀಕರಣ ೧೬-೧೧
ಬಣುವದಣೆ ತುಣುಚೆ ೬-೨೬
ಬಲಿದುದು ತದ್ವಿಷೂಚೆ ೬-೧೮

ಬಹ್ವಾಲಾಪದೊಳೇಂ ೧೩-೫೪
ಬಟಿಯಂ ನಿರ್ಮಳ ೪-೧೪
ಬಾದೇಂ ನಿಂಬೆಯಪುಳಿ ೬-೪೩
ಬಾದೇಂ ಪಿಟ್ಟಿಂಗೆ ೨-೧೩೨
ಬಾದೇಂ ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ ೧೩-೪೭
ಬಾಧಕವೇಣೀಕಂಠಂ ೧೦-೩
ಬಾಧಿಸೆ ಫಲವೇಂ ೧೬-೧೯
ಬಾಲಕರೊಳ್ ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆ ೧-೩೮
ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತದ ೧೬-೫೧
ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಬಿತ್ತಂ ೫-೩೮
ಬಾಷ್ಪಂಗಳೆಂಬನಿತ್ತಲಿ ೧-೭೦
ಬಾಳಮದಕ್ಕುಂ ಬಜೆಗಂ ೨-೭೦
ಬಾಟಿಯಪ್ಪಣ್ಣೇಱಿಲ ೨-೪೬
ಬಿಡುಲವಣಂ ಸುವರ್ಚಲ ೯-೧೨
ಬಿಲ್ಲುರಿಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ೧೦-೬೨
ಬಿಸಿನೀರೊಳ್ ಕಡೆದಳೆ ೨-೬೯
ಬಿಸಿನೀರೊಳಣಲೆ ೨-೬೦
ಬಿಳಿದೆನಿಸಿರ್ಪ ಮಂಡಲದ ೧೦-೧೨
ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನೆಹುಮಾರಿಯಂ ೧೬-೧೬೯
ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ೫-೮೨
ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಮೆಣಸಿಂ ೨-೧೭೩
ಬಿಳಿಯುಗುನಿಯ ಬೇರಂ ೧೬-೧೬೪
ಬುಧನೊಳ್ ಕಾಕೋಟಕ ೩-೩೪
ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಟ್ಟುದೊಪ್ಪುವ ೧೦-೫೭
ಬೆಚ್ಚರೆ ದಾಗುಡಿ ೧೩- ೧೨೩
ಬೆರಸಂತಲ್ಲಿ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ೬-೪೧
ಬೆರಸದಱಿಲೊಳ್ ಜೇಪಾಳದ ೧೦-೪೩
ಬೆರಸರ್ಕಂ ದೇವದಾರು ೯-೭
ಬೆರಸಿದ್ರವಾರುಣೆಯೊಳೊಂದಿರೆ ೬-೧೪
ಬೆರಸಿದೊಡೆ ನುಗ್ಗಿ ೨-೧೧೮
ಬೆರಸಿ ಫಲತ್ರಯಂಗಳ ೧೩-೫೨
ಬೆರಸಿ ಬೆಳುಗಾರ ೨-೧೭೬
ಬೆರಸಿರಲುಶೀರ ೫-೯

ಬೆರಸಿರೆ ಗಾಂಧಾರಿ	೬-೨೯
ಬೆರಸಿರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ	೧೩-೬೯
ಬೆರಸಿರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ	೧೩-೬೫
ಬೆರಸಿರೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯು	೧೦-೪೬
ಬೆರಸುಗೆ ಜಂಬೀರದ	೧೪-೨೨
ಬೆರಸುಗೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ	೨-೧೨೬
ಬೆರಸುವುದು ಪುತ್ರಜೀವಿಯು	೧೪-೩೦
ಬೆರಸೆಲವದ ಹಗಿನೆಲ	೫-೮೮
ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ	೮-೧೧
ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ	೮-೧೪
ಬೆಲ್ಲದೊಳೆಕ್ಕೆಯಪಾಲಂ	೧೩-೩೧
ಬೆಳದಿರಲಾಚ ಕಕ್ಕೆ	೫-೮೯
ಬೆಳುಹೂಲಿಯಬೇರಂ	೮-೧೨
ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುತಿರ್ಪಾ	೧೩-೧೪೮
ಬೆಟನೆರಡರ	೮-೩೮
ಬೆಟಲೆರಡರ ಬೇರಂ	೧೩-೧೪೭
ಬೆಟಲೆಸೆವೆಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ	೧೦-೪೫
ಬೇಗದೊಳಂ ಶೋಧಿಸುವುದು	೧೦-೨೫
ಬೇವಿನ ಬನ್ನಿಯ	೧೩-೧೨೯
ಬೇವಿನೆಲೆ ಬಿಳಿಯಗಣೆಜಿಲು	೨-೭೬
ಬೇಸಟದಾ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಪರಮಂತ್ರ	೩-೯೦
ಬೇಳಾಗದೆ ಜಿಹ್ವಾಪಂ	೧೩-೪೧
ಬೇಳೆಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಳಂ	೧೦-೭೪

ಭ

ಭಂಡೆಯರಂ ಖಂಡ	೪೧-೬೩
ಭಯಮಂ ಮನಃ	೧-೧೫
ಭರಣೆಯೊಳಾಶ್ಲೇಷೆ	೩-೪೬
ಭರದಿಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣೆ	೧೨-೨೨
ಭರದಿಂದೆ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್	೧೨-೪೪
ಭಲ್ಲಾತಕ ತರುಮೂಲಂ	೧೩-೮೩
ಭವಮಾ ಸುರಟೀ ಗರ್ಭೋದ್ಭವ	೧೦-೩೩
ಭಸಿತದೊಡನಾಲಿಕಲ್ಲಿ	೨-೭೩
ಭಾಗಮಿದಿಂತುಟೆನ್ನದುವುಮಂ	೧-೮೩

ಭಾವಿಪುದಜಪಿತ್ತದೊಳಂ	೮-೫೩
ಭಾವಿಪುದನಿಂದ್ಯಮೆನಿಸಿದ	೧೪-೧೨
ಭಾವಿಸಲರಿದದಱಿರವಂ	೧-೩೫
ಭಾವಿಸಿ ಮೋನದಿಂದೆ	೧೬-೮೩
ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ	೧೦-೧೯
ಭಾವಿಸೆ ಶೋಭೆಯಬಾಷ್ಪಂ	೧೫-೪೯
ಭಿನ್ನ ಗುಣಪ್ರದಮಿಂತಿವು	೫-೧೨೨
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೭-೭೦
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೭-೭೬
ಭೂತಳವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಂಗಳ್	೫-೧೦
ಭೂನುತಮಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡು	೧೩-೧೧೩
ಭೂಭುವನಾಗ್ರದೊಳ್	೪-೬೯
ಭೂಮಿಜನೋಳ್ ತಕ್ಷಕ	೩-೩೩
ಭೂಮಿನುತಮಪ್ಪ ಮುಗುಳಿ	೭-೬೫
ಭೂಮಿಹಿತಂ ಸ್ತಂಭನ	೪-೪೦
ಭೂಲೋಕದೊಳೊಂದೌಷಧಿ	೫-೮೩
ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮನಱಿಯದೆ	೩-೯೯
ಭೇರುಂಡಾಖ್ಯೆ ವಿಷಘ್ನಿ	೪-೪೫
ಭೋಜ್ಯಮೆನಿಪಗುಳುಶುಂಠಿಯ	೭-೭೭
ಭೋರನೆ ನೇಱಿಲ	೨-೪೫
ಭೋರೆಂದು ಬಂದು	೮-೪೮
ಭೌಮದಿನದಲ್ಲಿ ನಯದಿಂ	೧೪-೫೨
ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆ	೧೫-೧೮
ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕೆ	೧೫-೨೮
ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಪೆಸರ ಬಾಷ್ಪಂ	೧೫-೨೬

ಮ

ಮಂಗವಿಭುರಚಿತಮಿಂತಿದು	೪-೩೧
ಮಂಗಳ ದೇವತಾ	೧-೯
ಮಂಗುರ(ಉ)ವಳ್ಳಿಯವಿಷಮಂ	೨-೧೨೩
ಮಂಡಲಮಾರಿಯುಮಂ	೧೦-೭೩
ಮಂಡಲಮಾರಿ ಸುವಾರುಣೆ	೧೦-೭೨
ಮಂಡಿತಗುಣಮೆನಿಸಿದ	೧೩-೯೭
ಮಂದನೊಳೆ ಶಂಖಪಾಳಂ	೩-೩೧

ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ಬೀಚ್ಚು	೧೦-೩೧
ಮಂದಾರ ಸಿಂಧುವಾರಂ	೧೩-೬೦
ಮುಂಡಿಯ ಪಂಚಾಂಗಮುಮುಂ	೧೨-೪೮
ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿಂತೀ ಮಂತ್ರ	೧೬-೪೦
ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಪಾನಾದಿ	೮-೨
ಮಗ್ಗಾಳಿಯ ಪಣ್ಣಳ	೧೬-೧೧೦
ಮಡಗಿರಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟ	೯-೧೬
ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಣಜಿಲೆ	೧೪-೨೩
ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ	೧೦-೪೪
ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ವಚ	೫-೧೦೧
ಮಡುವಾಗಲ್ ನೀಲಿಪಾತಾಳ	೮-೩೭
ಮಡುವಾಗಲ್ ಮಾದಲ	೫-೧೧೫
ಮಡುವಾಗಲ ಬೇರಿನೊಳರೆ	೧೪-೩೯
ಮಣೆಯುಂ ಮಂತ್ರಂ ಮರ್ದುಂ	೪-೨
ಮಣೆ ಸಮದಾಗಿರೆ	೧೧-೬
ಮತ್ತಂ ಕಾಂಜಿಕ	೫-೯೫
ಮತ್ತಂ ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಷಂ	೩-೮೮
ಮತ್ತರ್ಧಚಂದ್ರಮುದ್ರೆ	೪-೫೦
ಮತ್ತೆನಿಸದೆತ್ತುನಾಲಗೆ	೧೬-೧೪೦
ಮದನಫಲ ಮೂತ್ರಯುತ	೭-೬೭
ಮದನಫಲ ಲೋಧ	೨-೧೩
ಮದನಫಲ ಲೋಧ	೨-೧೯೮
ಮದನಶರಂಗಳಂತೆಸೆವ	೧-೪೧
ಮದ ಮದನಾಂಗಗೋಷ್ಠಿ	೧-೧೮
ಮದಮುಖಮಾಗಿ ಕಂಜಮದು	೧-೭
ಮಧುಕದ ಕಷಾಯತೋಯಂ	೨-೮೨
ಮಧು ರುಜೆ ಮದನಸಮಾಗಧ	೧೦-೧೪
ಮಧುವಿಂ ಮುಸಲೀಕಂದಂ	೨-೨೧
ಮಧುವುಂ ಗೋಷ್ಠತಮುಂ	೨-೧೪೪
ಮನದುದ್ದೇಗಂ ದೃಗ್ಗಂತ	೧೪-೭
ಮನಮೆಂಬೊಂದು	೧-೩
ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದಂ	೧೪-೬೭
ಮನುಜರ ರದನಮುಮಂ	೧೩-೨೨

ಮನುಜರ್ಗೆ ಗೇರಪುಣ್ಣಳ್	೨-೧೦೬
ಮರಗಣುಕೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ	೧೬-೫೮
ಮರನಂ ಗಾಳಿಯ ಧೂಳಿಯಂ	೧-೬೩
ಮರವಣುಹೆ ಕಡವು	೧೨-೨೮
ಮರಿಚಂ ಕುಂಬಳದಲೆ	೨-೧೫೯
ಮರಿಚಂ ದಾಗುಡಿಯೆಂಬಿವ	೧೩-೪೮
ಮರಿಚಂ ದೊಗ್ಗಲೆ ಮಾಲತೀ	೧೩-೮
ಮರಿಚಂ ನಾಗರಮುಂ	೬-೩೯
ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೧೦-೭೬
ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಪತ್ರಕ	೭-೧೮
ಮರಿಚಂ ಬೊಪ್ಪಲಿ	೧೬-೧೧೧
ಮರಿಚಂ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೦-೫೦
ಮರಿಚಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ ಕೂಷ್ಮಾಂಡ	೨-೧೪೨
ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಿಯಿಂದ್ರ	೭-೧೯
ಮರಿಚ ಶಿಖಿಶುಂಠಿ	೨-೧೩೩
ಮರಿಚಂ ಸುಣ್ಣಮಿವೆರಡು	೨-೨೦೫
ಮರಿಚಂ ಸೈಂಧವಮೆಂಬೀ	೧೬-೧೫೩
ಮರಿಚ ತವಕ್ಷೀರಮನಿಂತರೆ	೧೩-೭೦
ಮರಿಚಮನುಳ್ಳಿಯ	೭-೪೪
ಮರಿಚಮುಮಂ ಜೇಪಾಳ	೮-೫೧
ಮರಿಚಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ	೧೧-೩೫
ಮರಿಚಮೆರಡರಿಸಿನಂ	೧೨-೨೭
ಮರಿಚಯುತಂ ಗುರುಗುಂಜಿ	೭-೧೩
ಮರಿಚ ವಜಾ ಲವಣಂಗಳ್	೭-೨೯
ಮರಿಚ ಸುತಕ್ರಂಗಳ್	೨-೧೨೭
ಮರಿಚಾಮೃತಲತೆ ಘನರವ	೫-೧೧೩
ಮರುದಗ್ನಿ ಜಲಧರಾಂಬರ	೪-೪೩
ಮರ್ಕಟನ ಕೆಯ್ಯಸುಂಕಂ	೧೧-೩೭
ಮರಗಣುಕೆ ಮೂಕೋಷಿತಿ	೮-೧೬
ಮಣುಗಿಸಿ ಪದಾವಶೇಷ	೧೪-೩೨
ಮಲಯರುಹಂ ನಿಂಬದಳಂ	೨-೧೮೫
ಮಲಯರುಹ ನಿಂಬಬೀಜಂ	೧೩-೫೧
ಮಹದಾಪತ್ಯೆಡೆ	೩-೮೩

ಮಳಯರುಹ ನಾಗಕೇಸರ	೨-೧೪೭
ಮಳಯರುಹ ರಸಾಂಜನ	೮-೪೬
ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿ	೬-೩೧
ಮಾಗಧಮೊಂದಲ್ಲದೊಡಾ	೬-೩೨
ಮಾಡುವುದು ಬಟಿಕದಳಿಂ	೧೦-೪೭
ಮಾಣಿಕ್ಯನಂದಿಮುನಿಪದ	೧-೨೪
ಮಾತೇನಂಬಿಲದಿಂದಂ	೧೬-೧೩೨
ಮಾತೇಂ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದಂ	೬-೩೮
ಮಾತೇಂ ಪಟ್ಟಿಯತೊಳೆವೋಲ್	೧೫-೩೪
ಮಾಡುಂ ಪೋಗದೆ ತದ್ವಿಷಂ	೧೬-೧೦೧
ಮಾರುತನಂಶದ ವಿಷ	೩-೧೯
ಮಾಳತಿ ದೇವದಾರಮರ್ದುವಳ್ಳಿ	೧೬-೧೫೬
ಮಿಕ್ಕಾ ವಿಷವೈದ್ಯದೊಳಂ	೭-೭೫
ಮಿಟಮಿಟನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರದೆ	೧೫-೫೭
ಮಿಸುಗುತ್ತಿರ್ಪರಸಂ	೭-೪
ಮಿಸುಗುವ ಸೈಂಧವ	೧೧-೨೯
ಮಿಸುಪ ಸುವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರ	೪-೮
ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯ	೨-೧೨೩
ಮುಚ್ಚಿಯ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕಾಳೆ	೧೫-೨೦
ಮುದದಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ	೪-೬
ಮುದದಿಂದಂ ಬಜೆಯೆರಡುಂ	೧೨-೪೫
ಮುದದಿಂದೆ ನೆಲಾವರೆಯಂ	೫-೧೨೭
ಮುನಿಮತವಿದಾಮ್ರ	೧೪-೧೫
ಮುರಿಕೆಯಕಾಯ್ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೩-೭೧
ಮುಱಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನಖಿ	೧೬-೭೬
ಮುಶಲೀಕಂದಂ	೫-೪೦
ಮೂಕಾಂಧರಂದದಿಂ	೫-೨೦
ಮೂಕೊಟಿತಿಯ ರಸಮೊಂದಂ	೧೪-೫೪
ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀರಂ ಕರಿ	೧೫-೪೫
ಮೂಱುಂ ವತ್ಸರಮಪ್ಪಿನಂ	೬-೧೧
ಮೂಲಫಲಪತ್ರಸಂಭವ	೨-೧೯
ಮೃದುತರಸೂಕ್ತಿಯಿಂದೆ	೧-೫೪
ಮೃದುಮಧುರವಾಕ್ಯ	೩-೬೧

ಮೇಣಸಿಂದುದಯಿಸಿದ	೨-೭೧
ಮೇಣಸಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನೀಲಿ	೧೬-೧೦೪
ಮೇಣಸಿನೊಳಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪುವ	೧೩-೮೮
ಮೇಣಸುಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳುಂ	೧೩-೧೧೪
ಮೆಲುವುದು ಹುಳ್ಳಿಯವಿಲಸ	೧೪-೫೭
ಮೆಲ್ಲಿದರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆಯಲ್	೧೪-೬೦
ಮೇಟಿಪುರುವಳ್ಳಿ	೭-೮೯
ಮೇಳಿಸದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದೇ	೧೦-೧೨
ಮೇಳಿಸಿ ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಂ	೧೬-೧೨೬
ಮೊಕ್ಕಳಮನೆ ನವಿಲಿನ	೧೬-೯೪
ಮೊಗಮಂ ಮುಟ್ಟಲೆ ವಿಪ್ರನೆಂಗೆ	೩-೬೪
ಮೊದಲೊಳ್ ಮಾಯ್ದಿದು	೫-೩೧
ಮೊಲಕಿವಿ ಕಲ್ಲನಾರು	೮-೪೫
ಮೊಲಗಿವಿಗನಗೆಡ್ಡೆಯುಮಂ	೧೩-೭೮
ಮೊಲಗಿವಿಗನನಜದುಗ್ಧ	೧೩-೮೨
ಮೊಸರಂ ಜೇನೆಯ್ಯಂ	೧೪-೭೦
ಮೊಸರರಸದಿಂದೆ	೨-೧೮೬
ಮೊಸರ್ವೆರಸುಂಡೋಗರದ	೨-೧೨೯
ಯ	
ಯಮಘಂಟಮರ್ಧಯಾಮಂ	೩-೫೧
ಯುಕ್ತ ಕಪಿತ್ಥದ	೧೨-೩೦
ಯುಕ್ತಮನೆ ಹಸ್ತಮಂ	೧೪-೨೫
ಯೋಗದೊಳೇನೆಲ್ಲೊಳೊಳು	೧೩-೪೫
ಯೋಜಿಸಿ ವಿಜೂರಂಗಳ	೧೩-೧೦೩
ರ	
ರಕ್ತಕರವೀರಮೂಲಂ	೧೬-೨೨
ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕಂ	೧೫-೨೨
ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸು ಎಂದು	೧೩-೪೩
ರಕ್ಷೆಯನಾಗಿಸಿ ಶುಭದಿನ	೧೬-೧೪೮
ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ	೪-೩೦
ರಜನಿ ಸುದಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ	೧೩-೧೪
ರಜನೀವ್ಯೋಷಯುತಂ	೭-೫೫
ರವಿಯೊಪ್ಪುವ ಪಣ್ಣಲೆ	೮-೩೬

ರವಿವಾರದೊಳಂ ಲುಂಗದ	೧೧-೪೩
ರವಿವಾರ ಪಸ್ತಪಂಚಮಿ	೩-೪೯
ರಸಗಂಧಕ ಮಾಕ್ಷಿಕ	೬-೬
ರಸಪೊಸಗಂಧಕಂ	೫-೩೭
ರಸಮಂ ಪೆರ್ಬುಲಿಯಂ	೮-೬೧
ರಸಮರುತಾಳದ	೬-೧೨
ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರ	೩-೮೭
ರಸಿಗೆಗಳೊಸಗುಣಂ	೧೫-೭
ರಾಗದೊಳಂ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ	೧೬-೪೮
ರಾಗದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ	೧೪-೫೯
ರಾಜಿಪ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ	೧೩-೧೨೩
ರಾಜಿಪೆರಬ್ಬಾಸರಿಕೆಯ	೧೬-೬೦
ರಾಜಿಸುವ ಕುಂಬಳಂಗಳ	೧೫-೧೫
ರಾಸಭ ಗೋಮಹಿಷಜ	೬-೪೦
ರಿಪುಪರ್ಗಂಗಳಿನಾವಿರಕ್ತ	೧೪-೨
ರುಚಿರಮಣಿಪಿನದ್ಧ	೧೩-೧೫೫
ರುಜಿಯಡಸಿತ್ತು ರಾಜಭಯಮುಂ	೩-೮೫
ರೇವತಿಯುಂಭರೆ ಸಿರಿಸದ	೧೬-೧೩೩

ಲ

ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರಂ	೧೬-೩೨
ಲವಣಸಮೇತಂ ಜಲದಿಂ	೧೨-೧೭
ಲಶುನಂ ನಾಗರಹಿಂಗು	೨-೧೫೫
ಲಾಲೆ ಬಹುದಂಶಮುಂ	೫-೧೧
ಲೊಕ್ಕಿಗೆ ತಕ್ರಂ ವಿಶ್ವಂ	೨-೧೧೪
ಲೊಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣೆಗೆಯುಮಂ	೨-೨೦೬
ಲೋಕಖ್ಯಾತಂ ನಿರುಪಮ	೧೬-೧೨೧

ವ

ವಂಚಿಸಲೇಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ	೭-೪೫
ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಿಕೇ	೭-೯೧
ವಾಂತಿ ಶಿರೋರೋಗ	೧೪-೮
ವಿಂಧ್ಯದೊಳೊಪ್ಪಿರೆ ಬೆಳೆದಾ	೧೨-೮
ವಬ್ಬಾಸ್ಯ ಮೇಷಮುಖ	೧೦-೪
ವದನಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಾಭಂ	೪-೨೭

ವದನದ ದುರ್ಗಂಧಂ	೫-೧೩
ವನಹಿಪ್ಪಲಿ ಗುಣಂ	೭-೩೭
ವಮನಪ್ರಪತ್ತಿ	೧೪-೨೬
ವಮನದ ಬಾಷ್ಪಕಂ	೧೫-೧೮
ವಮನೋಪವಾಸಮಂ	೨-೧೨
ವಮನೋಪವಾಸಮೇ	೨-೩೦
ವರಕೋಷ್ಯ ರಾಮತಂಗಳ	೨-೧೫೬
ವರ ತಿಗುಡೆಗೂಡಿ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	೨-೨೫
ವರಪದ್ಧೇಸರಂ	೬-೨೩
ವರಪದ್ಧಾಕ್ಷರದಿಂದೆ	೧-೪೨
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ	೧೧-೧೯
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ	೧೬-೧೬೫
ವರ ಮಂಜಿಷ್ಠಿಗೆ ದೇವದಾರು	೯-೬
ವರಮನುಮುನಿಗಳ್	೧೨-೫೩
ವರಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯ	೧೬-೧೧೩
ವರಮಿಟುಣೆ ಸುಗಂಧಿ	೧೦-೬೩
ವರಮೆನಿಪ ದೇವದಾಳಿ	೧೦-೪೦
ವರಮೆನಿಸಿದಿಪ್ಪೆಯಾಬಲು	೫-೧೦೦
ವರಮೇಘನಾದಿ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	೫-೧೦೭
ವರಮೇಘಶುಂಠಿ	೨-೧೫೩
ವರವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್	೧೩-೧೫೪
ವರಸೊಗದೆ ಸಿತಂ ಮೇಣ್	೨-೧೦೩
ವರ್ಣಾನ್ನಮಿಶ್ರಿತಂ	೨-೧೩೪
ವಶಮಲ್ಲಂ ವಿಷಮೆ	೭-೮೪
ವಸುಧೆಯೊಳಂ ವಿಷಮಂ	೩-೭
ವಸ್ತುಕಕೆ ತೆಗೆದು ನಾನಾ	೧೦-೭೮
ವಟಿಗಳೆಗಳಂ ಮಾಯ್ದುದು	೬-೨೪
ವಾತಿಕಮೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಪದ	೧೫-೯
ವಾದಿಚಮತ್ಕೃತಿ ಸತ್ಕೃತಿ	೧-೬೦
ವಾಮಕರಾಂಗುಷ್ಠದಿ	೪-೪
ವಾರಿಧಿಫಲಮುಂ	೬-೧೫
ವಾಳುಕಮಂ ಸರ್ಪಪದೊಡ	೧೬-೮೨
ವಿಕಸಿತ ಕಮಲನಿವಾಸೆಯ	೪-೨೩

ವಿದಳಾನ್ನ ಸರ್ವಶಾಕಂ	೨-೧೩೫	ವೈಷಂ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿಗುಂಡಿ	೬-೨೭
ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯಿದೆ	೪-೧೭	ಪ್ರಣಮೋಸಗುಣಂ ಮಹಾಜ್ವರ	೧೦-೧೩
ವಿಧಿಯಿಂದಂಗುರಮಂ	೧೩-೧೦೬	ಶ	
ವಿನಯನಿಧಾನಸಾರ್ಯಜನ	೧-೮೪	ಶಂಕಿಸದೆ ಕುಡುವುದೊಪ್ಪದೊಳಂ	೧೪-೪೧
ವಿನುತಂ ಗ್ರಹತತಿಗುಚ್ಚಾಟನ	೪-೭೪	ಶಂಖಾಖ್ಯ ತುಂಡದಂತುರ	೧೦-೩೬
ವಿನುತ ಕಳಾಗಮಜ್ಞ	೧-೫೩	ಶುಂಭದ್ಗುಣನೆನಿಸಿದ	೪-೫೯
ವಿನುತ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ	೧೪-೪೩	ಶೆಂಬೆಯೆಲೆ ಲಶುನ	೭-೩೫
ವಿನುತ ರಸಾಂಜನಮುಂ	೧೨-೩೩	ಶಕಟಂ ಶಕಟಾಕೃತಿಯಿಂ	೧೦-೨೭
ವಿನುತಂ ರಸಾಂಜನಂ ಮೇಘ	೧೨-೩೨	ಶನಿ ರೋಹಿಣಿ ಯೇಕಾದಶಿ	೩-೫೦
ವಿನುತಮಲಾಬುವಿನೊಪ್ಪುವ	೧೨-೨೦	ಶಮರಹಿತರ್ ವಿಳರಿಕ್ಕಲ್	೧೪-೭೨
ವಿಮಳಮೆ ಪಿಂಧ್ರವಾರುಣೆ	೧೦-೫೯	ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರಂ	೨-೨೦೮
ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ	೧೪-೬೯	ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರೊಂದಂ	೧೨-೧೫
ವಿಲಸತ್ಕುಮಾರಿಯೊಪ್ಪುವ	೧೩-೪೪	ಶರಪುಂಬಿಯಿಂದ್ರವಾರುಣೆ	೫-೬೩
ವಿಲಸತ್ಪೂವ ಪುರಸ್ಸರ	೧೬-೧೨	ಶರಭೂಮಿವಹ್ನಿ	೪-೪೧
ವಿಲಸತ್ಪಾಮುದ್ರಮೆನಿಪ್ಪ	೧೩-೮೬	ಶಲ್ಯವೆಸರಾದ ಬಾಷ್ಪ	೧೫-೨೯
ವಿಲಸದ್ ಜ್ಞಾನದೃಗಾದಿ	೪-೭೬	ಶಶಿಯಂ ಭಾನುಕೃಶಾನುಪಂ	೩-೯೮
ವಿಲಸದ್ಯೋಗಪ್ರಯೋಗಾ	೧-೫	ಶಶಿವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿ	೩-೩೨
ವಿಲಸನ್ನಾಗರಮುಂ	೧೦-೨೮	ಶಸ್ತಮೆನಿಸಿರ್ಪ	೯-೬
ವಿಲಸನ್ಮೃತ್ಯುತುತಂ	೧೬-೯೨	ಶೀತದ್ರವ್ಯಾಲೇಪಂ	೫-೩೩
ವಿಲಸನ್ಮರಿಚಂ ಕಣ	೮-೩೩	ಶುದ್ಧಾಂತರಂಗನಾಗಿಯೆ	೧೪-೬೫
ವಿಲಸಿತ ಸೈಂಧವ	೨-೯೨	ಶುಭಕಮಲಾಖ್ಯೆ	೪-೧೬
ವಿವರಿಸಿನೋಡೆ ಬಂಜೆ	೯-೧೫	ಶುಭತರಭಾವನಾ	೧-೨೧
ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರದ ಘಾಯದೊಳ	೨-೨೧೫	ಶೋಧಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯ	೩-೧೦೦
ವಿಷಮವಿಷಂಗಳ್ಳಂ	೨-೧೯೯	ಶೋಭಿಸುವಿದಜಿಂ	೧೬-೯೧
ವಿಷಮುಂ ತ್ವಗ್ಗತಮಾಗಿರೆ	೫-೬	ಶ್ರವಣವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತೆ	೩-೪೭
ವಿಷಮೆಕ್ಕಗೆ ಗಿಣಿಮೂಗಂ	೨-೧೧೯	ಶ್ರೀಕರುಣಾಕರನಂ	೧೧-೧
ವಿಷಯ ವಿಷರಹಿತರಪ್ಪಿ	೧೨-೨	ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಸಬ್ಬಸಿಗೆ	೨-೬೬
ವಿಸ್ತರ ಧಾತೃಂಗವಿಷ	೫-೩೫	ಶ್ರೀ ಜಿನಪದಾಬ್ಜ ಮಧುಕರ	೪-೨೧
ವಿಹಿತಮದಂ ಕುಡಿಸುಗೆ	೫-೯೩	ಶ್ರೀಜಿನಪಾದಪದ್ಮ ಮಧುಪಂ	೧-೪೪
ವಿಳಸತ್ ಸೈಂಧವಲೋಧಂ	೮-೨೯	ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಂ	೧-೩೧
ವಿಳಸಿತ ಲುಂಗ ನೀರಯುತ	೧೩-೬೧	ಶ್ರೀದಮೆನಿಸಿದರ್	೮-೧
ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಮದೇಭ	೧೩-೨	ಶ್ರೀದಿವಿಜಪಂದಿತಸ್ಯಾದ್ವಾದ	೧೪-೧
ವೇಗದೊಳಾ ಸಪ್ತಮದೊಳ	೫-೩೪	ಶ್ರೀನಿಳಯನೆನಿಪಂ	೭-೧

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾ	೧೫-೧	ಸಗಣದ ರಸಮು	೨-೧೯೪
ಶ್ರೀಮದ್ಗೀರ್ವಾಣ	೧-೧	ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ	೨-೪೯
ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗಸರಾಮರೇಂದ್ರ	೩-೧	ಸತಿಲಕ್ಷ್ಮೀರಮುಮಂತು	೨-೧೦೫
ಶ್ರೀಮನ್ಮೃಗಣವರ್ಯನಾ	೧-೪೯	ಸತ್ಯನಹಿಕೊಂಡುದೆಂದಾ	೮-೬೦
ಶ್ರೀಮನುಕ್ತರಮಾಪ್ರಿಯಂ	೧೩-೧	ಸತ್ಯನಿವನೆಂಬ ಪದದೊಳ್	೮-೫೪
ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯ	೧೬-೧	ಸದ್ ಜ್ಞಾನೋಪಜ್ಞ ಧರ್ಮ	೧-೨೯
ಶ್ರೀರಮಣಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿ	೫-೧	ಸನ್ನಿಯಬಾಪ್ಪದೆ	೧೫-೧೧
ಶ್ರೀಲಲಿತ ಶಕ್ರಮಣಿಮಯ	೯-೧	ಸನ್ನತ ಕಳಮಾಕ್ಷತ ಸೀವನ್ನಿ	೧೩-೧೨೮
ಶ್ರೀವರಸಪತ್ನಿತೋರಗ	೪-೧	ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ತನ್ನ	೪-೧೧
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಪ್ರಕೃತಿಯೆನಿಪ್ಪಾ	೬-೧	ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ದೇವಳಿಗನಾಡಿಳಿ	೧-೩೬
ಶ್ರೀವೀರಜಿನಾಧೀಶಂ	೧೨-೧	ಸಮದೊಳಜದುಗ್ಧಮಂ	೮-೯
ಶ್ವಾಸಂ ಕ್ಷೋಭಮಹಾ	೫-೧೫	ಸಮಮಾಗಲ್ ಗೃಹಧೂಮ	೧೪-೩೪
ಶ್ವಾಸಮತಿಮೂರ್ಛೆ	೫-೨೨	ಸರದೊಳ್ ಮಿಕ್ಕಿದರ್	೩-೭೯
ಶ್ವೇತಂ ಕೃಷ್ಣನಲಕ್ಷಂ	೧೧-೩	ಸರಸಮೆನಿಪ್ಪ ಕೈಪೆ	೭-೨೮
ಶ್ವೇತಂ ದ್ವಿಜಾತಿರಕ್ಷೋಪೇತಂ	೩-೨೧	ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಲಿವಾಣದ	೧೫-೧೪
ಶ್ವೇತಾರ್ಕದ ಕೋರಕ	೧೨-೧೪	ಸರ್ವಸುಖಾಂಬುರಾಶಿ	೪-೬೬
ಷ		ಸಲಿಲಯುತಮರಳಗಂಜಿ	೨-೪೨
ಮೋಡಶಭಾವನೆಯಂತೀ	೧೬-೧೭೨	ಸಲಿಲಾಂಶಕ ಗರಳ	೩-೨೦
ಸ		ಸಲೆ ಮರಿಚ ನಾಗರು	೨-೧೫೨
ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟ	೨-೬	ಸಲೆ ಮುಸ್ತೆ ವತ್ಸನಾಭಂ	೨-೩
ಸಂಗತಮೆನೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳಂ	೧೬-೩೪	ಸಲೆ ವಜ್ರ ಸುವೈಡೂರ್ಯಾ	೧೦-೧೮
ಸಂಗಳಿಸಲೈ ಶಿರೋರುಹ	೫-೨೮	ಸವಿನಯದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಮನಿದಂ	೧೩-೫
ಸಂಗಳಿಸಿದ ಬೀಜಾಬ್ಜ	೪-೪೨	ಸಸಿ ಯಕ್ಕೆ ಭಾನುವಕ್ಕಿಂತು	೩-೬೭
ಸಂಗಳಿಸಿದಹಿಗಳೆಸೆವ	೩-೧೧	ಸಸಿ ದಿನಪರೊಡನೆ	೩-೭೩
ಸಂಚಿಸಿ ತೊಟ್ಟೆದವನಂಗಳ	೧೪-೫೩	ಸಾರಂ ಸಾರತ್ರಿತಯಂ	೧-೨೫
ಸಂತರ್ ಮುಂ ಮಂತ್ರ	೪-೭೨	ಸಾರ ಕರಂಜದ ಪೊಸ	೫-೪೯
ಸಂಧಿಸಿ ಮಂತ್ರದೆ	೧೧-೧೧	ಸಾರತರಂ ಗೋಧಿಯ	೨-೧೬೨
ಸಿಂಗಿಯಬಾಪ್ಪದೆ ಕಣ್ಣಳ್	೧೫-೪೪	ಸಾರತರ ತುಳಸಿಯುಂ	೭-೬೮
ಸಿಂಧುಜ ರಾಮರಮುಂ	೨-೧೬೬	ಸಾರತರಮಪ್ಪ ಕುಟಜದ	೧೬-೫೩
ಸಕಲಸ್ವರದೊಳ್	೩-೮೯	ಸಾರತರಮೆನಿಪ	೮-೭
ಸಕಳ ಕಳಾಕಳಾಪ	೧-೩೩	ಸಾರತರಮೆನಿಪ್ಪ ಬೇಳೆ	೧೨-೪೦
ಸಕಳ ಮುನಿಗಳಂತರ್ಯಷ್ಟಿ	೯-೨೪	ಸಾರತರಮೆನಿಸಿ ಮೆಟ್ಟಿವೀ	೧೦-೬೬
ಸಕ್ಷೀರಕಂಚುಕಂ	೫-೯೧	ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ	೬-೨೨

ಸಾರಾಮಿದೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ	೧೩-೪೬
ಸಾರಾಸಾರಮನಱಿಯದೆ	೧೬-೧೭೬
ಸಾಲದೆ ಕಂಕುಷ್ಯಕ್ಕಂ	೨-೬೮
ಸಾಲದೆ ತಂಬುಲದೆಲೆಯಂ	೬-೭೮
ಸಾಲದೆ ತೇಟೂಱಿದೊಡಾ	೧೧-೩೦
ಸಾಲದೆ ಪಲವೌಷಧ	೭-೫೯
ಸಾಲದೆ ಪಾಲ್ಕುರನಯ್ಯಿ	೧೩-೧೩೬
ಸಾಲದೆ ಘನೆಯವಿಷಕ್ಕಂ	೫-೧೧೯
ಸಾಲದೆ ಘನವಿಷಮಂ	೫-೭೫
ಸಾಲದೆ ಮಧುಘೃತ	೮-೧೯
ಸಾಲದೆ ಮೇಣಸಿಮ್ಮಡಿ	೭-೫೦
ಸಾಸಿವೆ ಮೇಣಸುತ್ತರಣೆಯ	೨-೨೭
ಸಾಸಿವೆ ಮೇಣಸುಳ್ಳಿಯ	೮-೬೨
ಸಿತಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂ	೧೬-೩೩
ಸಿತದುಗ್ಧಾಜ್ಯ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ	೧೬-೮
ಸಿತಮಂ ಬೆರಸುಗೆ	೨-೧೮೦
ಸಿತಮಾಹಿಷಮಂ ಘೃತದೊಳ್	೧೩-೨೫
ಸಿತಮೆನಿಸಿದ ತುಣುವೆಯ	೮-೪೦
ಸಿತಯುತದ ಪಯಃಪಾನ	೨-೧೪೬
ಸಿದ್ಧಮಿದೀಂಲೋಮೋಂಘಟ್	೪-೫೪
ಸಿದ್ಧಿನಂಗಳೊಳ್ ತಹುದು	೧೧-೪೫
ಸಿರದೊಳೆ ನಾಸಿಕಂಬರ	೩-೧೪
ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆ	೫-೪೬
ಸಿರಿಸ ತದಿಂದ್ರವಾರುಣಿ	೧೬-೭೦
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಂ	೧೩-೧೪೯
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದೊಳಂ	೧೩-೩೮
ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತುಗಳಂ	೧೩-೧೦೪
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಮುಮಂ	೧೬-೧೦೩
ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪ	೮-೪
ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪದೊಳಂ	೧೨-೧೩
ಸಿರಿಸದ ಪೂವಂ	೭-೫೬
ಸಿರಿಸದ ಪೂವಿನರಸದಿಂ	೯-೨೦
ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲ	೭-೧೦

ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲಿ	೧೬-೧೨೯
ಸಿರಿಸದ ಬೀಜಮಂ ಭರದೆ	೯-೨೨
ಸಿರಿಸ ಸುಗಂಧಿಬಂಜೆ	೫-೭೪
ಸುಖಸಂಗೋಷ್ಠಿಯೊಳಂ	೧೩-೩
ಸುಗಮಮೆನಿಸಿಪರ್	೫-೧೨೬
ಸುಜ್ಞಾನ ತ್ರಿತಯಾಬ್ಧಿಗಳ್	೭-೯೬
ಸುಟ್ಟುಂಬೆಯ ಬೆರಲ	೧೬-೭೨
ಸುತಜೀವಿ ಕೃಷ್ಣಜೀರಕ	೨-೧೨೮
ಸುಪಥನಭಿಮಾನಿಯಪ್ಪಂ	೪-೧೯
ಸುಪವಿತ್ರಫಲ	೨-೧೦೨
ಸುಯ್ಯದೆ ಪೊಯ್ಯದಂದು	೩-೫೭
ಸುರತಾರ್ಥೋಪದಿಂ	೩-೪೦
ಸುರದಾರುವರ್ಕ	೫-೪೨
ಸುರದಾಳಿ ಕಾಡುಜೀರಗೆ	೫-೭೩
ಸುರದಾಳಿ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್	೧೨-೪೭
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿಯಾಶ್ವರಿ	೨-೨೧೩
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಟಂಜಿಗೆ	೫-೬೦
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಟಂಜಿಗೆಯೆರ	೫-೬೧
ಸುರದಾಳಿಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ	೨-೫೭
ಸುರದುಂಬೆಯೆಕ್ಕೆ	೭-೩೬
ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧು	೭-೩೨
ಸುರಪತಿಯಾಸೆಗೆ	೨-೨೦೩
ಸುರಪ ಸುರಾರಿಯಬ್ಧಿ	೩-೫೩
ಸುರಪ ಹುತಾಶನಾನಿಲ ಹವಾಸೆ	೩-೮೪
ಸುರವಾರುಣಿಖರ	೫-೫೭
ಸುರಸಿಯಬೇರ್ ನಿಶಿ	೧೩-೧೪೫
ಸುರುಚಿರ ಗರುಡೇಂದ್ರಂ	೪-೨೮
ಸುರುಚಿರ ಪಾರ್ಶ್ವಚೈತ್ಯ	೧-೧೦
ಸುರುಚಿರ ಮೇರುವುಂ	೧-೫೦
ಸುರುಚಿರ ವರವಿದ್ಯಾ	೩-೧೦೪
ಸುರುಚಿರ ವೃತ್ತರತ್ನ	೧-೪೫
ಸುರ್ಕಲ್ತೆ ಧನುರ್ವಾತದ	೧೫-೪೨
ಸುಲಲಿತ ದೇವದಾರು	೧೩-೯೬

ಸುಲಲಿತಮೆನಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ	೬-೨೦
ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಧುವಾರ	೧೨-೯
ಸುವಿತಾನಂ ಚಾಮರಂ	೩-೮೧
ಸುಷಮಮೆನಿಪ್ಪದಿದೊಂದೇ	೧೦-೫೨
ಸುಸ್ವರದಿಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ	೪-೫೩
ಸೂತಕಪಾತಕವಿಲ್ಲದ	೧೬-೫೫
ಸೂತಮಪಾಮಾರ್ಗರಸಂ	೧೬-೨೫
ಸೂರಣಕೆ ನೆಲ್ಲಿ	೨-೧೨೦
ಸೂರಣದ ಕಂದಮಂ	೮-೩೫
ಸೇಗುಡಿತೆಯಮುಳ್	೮-೩೨
ಸೇರಿಪುದೀಶ್ವರಿ	೧೦-೬೫
ಸೋಗಯಿಪ ಟಂಕಣಮುಂ	೧೩-೬೨
ಸೋಗಯಿಪ ನುಗ್ಗಯಬೇರ್	೭-೮೦
ಸೋಗಯಿಪ ಮಂತ್ರಂ ತಾಮ್ರದ	೧೬-೪೬
ಸೋಗಯಿಪ ಹಿತಕರಮಪ್ಪಾ	೨-೧೫೧
ಸೋಡಗುಡಿಯ ತೈಲದೊಳ್	೧೧-೩೯
ಸೋಡರಿಂದೊಸರ್ವೇಣ್ಣೆಯುಮಂ	೧೧-೪೦
ಸೋಡರಿಯ ಬೇರರುತಾಳ	೫-೬೭
ಸೋತೆವೊಯ್ಯಾಮ್ರಸಮೇತಂ	೮-೫೭
ಸೊಲ್ಲಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ	೧೬-೧೭೫
ಸೋಡವರೆಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ	೨-೧೬೭
ಸೋದಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಾ	೩-೧೦೦
ಸೋಮಂ ಪ್ರೇಮಾಸ್ವದಂ	೧೬-೧೭೪
ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಮೆಂತನೆ	೪-೩೯
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ	೧-೭೭
ಸ್ಥಾವರವಿಷಮಿರ್ಪತ್ತಯ್	೧-೭೧
ಸ್ಥಿರತರ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವ	೧-೮೫
ಸ್ಥಿರಮಾಗಿರ್ಕೆ	೧-೧೨
ಸ್ಥೂಲನತಿದೀರ್ಘನಾ ದುಃಶ್ರೀಲಂ	೧೦-೨೬
ಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂಗಗಳಿಂಗಳಶುದ್ಧನೆ	೪-೩
ಸ್ಥುಟಮಾದ ಮೂತ್ರದೊಳೆ	೧೫-೪೩
ಸ್ಮರತಾಪದೊಳಂ	೧೪-೫
ಸ್ಮರಪರಿತಾಪದಿಂ ನೆಱೆ	೧-೫೨

ಸ್ಮರರಿಪು ಜಿನೇಂದ್ರ	೪-೨೫
ಸ್ವಪರೋಪಕಾರ ದಕ್ಷಂ	೧೨-೧೯
ಸ್ವಯಮೋಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ	೧೬-೧೦
ಸ್ವರದೊಳಮೈ ಔ	೩-೭೭
ಸ್ವಲ್ಪನಂತಾಗುಳಿಗಗೆ	೬-೪೨
ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಕ್ಕಿದುವೆ ತಿಳದಂಗಲ್ತೆ	೧೬-೧೨೨
ಸ್ವಾಧೀನಮದೊಂದೆ	೨-೬೭
ಸ್ವೈರದೊಳಂ ಪರ್ವಿದಾರ್	೧೬-೬೬
ಹ	
ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ	೧೩-೨೦
ಹಂಸಜ್ಞಾನದಿನಾದಿನಾಥ	೧-೬
ಹಂಸಪದಿಯೆಸೆವ	೧೧-೨೨
ಹಿಂಗಿನೊಳಂ ಬೆರಸುವುದಾ	೧೩-೯೫
ಹಿಂಗುಂ ವಿಶ್ವಂ ಬೆರಸಿರ	೨-೧೧೬
ಹಿಂಗುಫಲತ್ರಯಂ	೧೩-೧೦೫
ಹಿಂಗುಮಧುಮಧುಕ	೫-೧೨
ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗವಹ್ನಿ	೫-೭೨
ಹಿಂಗೊಂದನೆ ಲೇಪಿಸ	೧೩-೮೯
ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸಮೊಂದಂ	೧೩-೧೦
ಹತ್ತರಿಕೆ ಹಾಲೆ	೫-೫೫
ಹಯಗಂಧಿಯ ಬೇರಂ	೧೬-೧೪೧
ಹಯಗಂಧಿಯ ಸೊರ್ಕು	೨-೫೬
ಹರಿಕರಿ ಬಭ್ರುಬೆಕ್ಕು	೧೩-೧೫
ಹರಿವಾರಂ ಹಸ್ತತಾರಾಯುತ	೫-೭೯
ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ	೨-೮೪
ಹಸ್ತಮನಿಂಬಿನೊಳಂ	೧೬-೨೯
ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದೊಳ್	೧೧-೫೦
ಹಾಲೆಯ ಪೂರ್ಣಮಂ	೧೩-೬
ಹಿಕ್ಕೆಯ ಬಾಷ್ಪಮದೆಂತನೆ	೧೫-೪೦
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯಾಚಕತ್ತರಿ	೧೬-೭೭
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದಣ್ಣಲೆಯಂ	೧೬-೭೯
ಹಿತಕೃನ್ಮಯೂರಶಿಖೆಯಂ	೧೪-೪೬
ಹಿತಮೆನಿಪ ತಗಬೆಯಾ	೧೬-೬೯

ಹುತವಹನಂಶಕದ ವಿಷಂ	೩-೧೭
ಹುರುವಳ್ಳಿಯ ಸೂರ್ಯಂಗಂ	೨-೧೭೦
ಹುಲಿಗಿಲ್ ತಂಡು	೧೬-೫೪
ಹುಲಿಗಿಲ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳ	೧೧-೩೧
ಹುಲಿಗಿಲ ಬೀಜ ಸ್ಯಂಧವ	೬-೧೩
ಹುಲಿಗಿಲ ಮೂಲಿಕೆಯಂ	೧೬-೧೩೭
ಹುಲಿಗಿಲರುಟಾಳ	೫-೮೫
ಹುಲಿಗಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ	೨-೫೪
ಹುಲಿಗಿಲು ಹುಣಿಸೆ	೧೦-೫೬
ಹುಲಿಗಿಲೇರಂಡ	೬-೩೬
ಹುಲಿಗಲ್ಲೆಂಡೆಯುಮಂ	೧೬-೯೯
ಹುಲಿಯ ಮಲ ಹುಲಿಯ	೧೫-೫೩

ಹುಳಿಯಾದೊಡೆ ನಾಗ	೧೬-೧೧೬
ಹೂರು ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ	೨-೧೩೧
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆ	೫-೭೧
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ತುಣುಚೆಯ	೧೬-೧೩೫
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಿಸೆಯ	೧೬-೧೩೨
ಹೆಮ್ಮರನ ತಿಗುಡು ಹಲಿನಿ	೧೬-೫೫
ಹೆಸಿಂಗಂ ಧಾತ್ರೀಫಲ	೨-೧೬೪
ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಪಣ್ಣಳ	೧೬-೮೦
ಹೇಮಾಂತಂ ತರ್ಕಾಂತಂ	೧೬-೧೭
ಹೇಯೋಪಾದೇಯ ತತ್ವಂ	೧೬-೪
ಹೇರೀಚಲ ಪೂವೊಂದೆ	೭-೨೪೦
ಹ್ರೀಂಕಾರಮೊಂದುಮಂ	೪-೫೩

“ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನಂ ವಿಷವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃತಿ.
ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ ಎನಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿ,
ಸ್ಥಾವರ , ಜಂಗಮ , ಕೃತ್ರಿಮ , ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ; ಹಾಗೂ
ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿ
ಕೊಂಡಿದೆ . ಬಹುತೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಗಮನಿಸುವ ನಮ್ಮ
ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ , ಕನ್ನಡದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ,
ಆಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರೆ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಆಯಾಮ
ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ . ಮೂಲಪಾಠ , ಸರಳ ಗದ್ಯಾನುವಾದದೊಂದಿಗೆ
ಈ ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ , ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೂ ಹಾಗೂ
ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ತಜ್ಞರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ .
ಖರೀದಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೃಪೆಮಾಡಿ .

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಮನರೂರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು